لا إله إلا الله

PRIRUČNIK TRAGAOCU ZA ISTINOM

RISALE ULEME NEDŽDA

KNJIGA 1

Priručnik tragaocu za istinom

RISALE ULEME NEDŽDA

Izdavač
Džemat El-Tewhid – Holandija
www.el-tewhid.com
info@el-tewhid.com

Šerijatska recenzija
Ebu Muhammed

DTP
Ebu Amatullah
Ebu Hamza
Ebu Bilaal

Naslovna strana
Ebu Amatullah

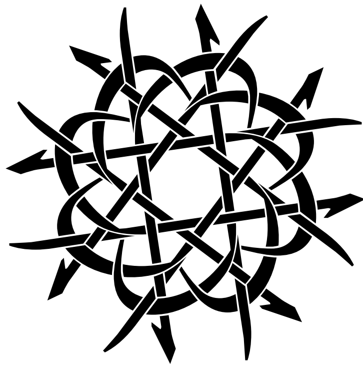
PRIRUČNIK TRAGAOCU ZA ISTINOM

RISALE ULEME NEDŽDA

Autor
Ulema Nedžda

Šerijatska recenzija
Ebu Muhammed

Amsterdam, Holandija
11. redžeb 1433 / 1. juni 2012

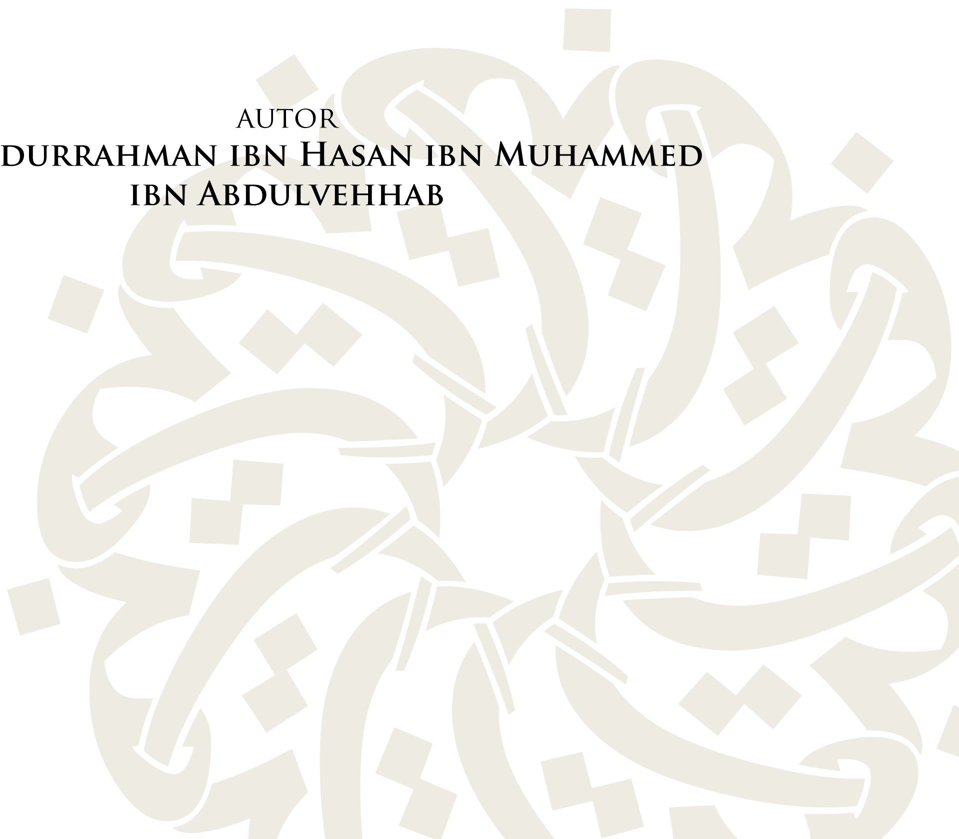
Sadržaj

بسم الله الرحمن الرحيم

شرح أصل دين الإسلام و قاعدته

الشيخ عبد الرحمن بن حسن بن محمد بن عبد الوهاب

KOMENTAR RISALE ASLU-D-DIN

AUTOR
Šejh Abdurrahman ibn Hasan ibn Muhammed
ibn Abdulvehhab

Risala šejha Muhammeda bin ’AbdulWehhaba, رحمه الله:

Rekao je, Allah mu se smilovao:

„Osnovu (temelj) dini islama i njegov stub sačinjava dvoje:

Prvo: naredba ‘ibadeta Allahu Jedinom, Koji nema sudruga, podsticanje na to, prijateljevanje (*el-muwālā’*) na toj osnovi i tekfīr onoga ko ga ostavi.

Drugo: upozorenje na širk u ‘ibadetu Allahu, strogoća zbog toga, neprijateljevanje (*el-mu’ādā’*) zbog toga i tekfir onoga koji ga uradi.

Onih koji se suprotstavljaju tome ima nekoliko vrsta. Najžešćeg prestupa (suprotstavljanja) su:

1. Oni koji se suprotstavljaju u svemu.
2. A ima i onih koji ‘ibadete jedino Allahu ali nisu porekli širk niti neprijateljuju prema njegovim sljedbenicima.
3. U njih spadaju i oni koji neprijateljuju prema njima, ali ih nisu protekfirili.
4. Od njih su i oni koji niti vole tevhid, niti ga mrze.
5. Ima i onih koji su ih protekfirili i tvrde da je on vrijeđanje dobrih ljudi[1].
6. Od njih su i oni koji niti mrze širk, niti ga vole.
7. Od njih su i oni koji nisu spoznali širk i nisu ga porekli.
8. U njih spadaju i oni koji nisu spoznali tevhid i nisu ga porekli.
9. U njih spadaju, i oni su od svih vrsta najopasniji, oni koji prakticiraju tevhid, ali ne znaju njegovu vrijednost[2] i ne mrze one koji su ga ostavili, niti ih tekfire.
10. Od njih su oni koji su ostavili širk i zamrzili ga, ali ne znaju njegov uticaj[3], niti neprijateljuju prema njegovim sljedbenicima, niti ih tekfire.”

---

[1] Kažu da je zabrana moljenja mrtvim i odsutnim od vjerovjesnika i dobrih ljudi na primjer, vrijeđanje istih i umanjivanje njihove vrijednosti. A šta tek kažu o uvjerenju da je to veliki širk i da je onaj koji upadne u to poništio tevhid!? (op. rec.)

[2] Ili njegovu pravu suštinu; upotrijebljena je riječ *„qadr“*. Ova tačka prije svega obuhvata neznanje o tome da suština tevhida nestaje pojavom suštine velikog širka pri osobi. Ovakvi ljudi, koji nisu ludi, ponekad kažu za određeni opis da je veliki širk, ali konstatuju postojanje suštine islama uz veliki širk, a islam je tevhid. Da nas Allah sačuva zablude! Neki možda ostavljaju samo njegovo ime i neke njegove propise u vanjštinskom pravnom smislu uz negaciju suštine islama mušriku. Oni u ovom posebnom značenju ne poznaju *„qadr“* širka. Više o tome ćeš moći pročitati u knjizi *„Korisne napomene...“*, koja će uskoro izaći, *inšaAllah*. (op. rec.)

[3] I ovdje je upotrijebljena riječ *„qadr“*, koja se u ovom kontekstu može prevesti kao „ne znaju njegovu vrijednost/pravu suštinu/uticaj...“ i sl. Ja sam odabrao riječ uticaj zbog toga što se radi o ljudima koji, poput onih iz prethodne fusnote, ne negiraju suštinu islama ili tevhida pojavom velikog širka pri osobi, uprkos tome što su veliki širk i tevhid dvije suprotnosti koje se ne mogu sastati niti obje nestati. Čovjek je ili muvehhid ili mušrik! Kod ove vrste zabludjelih, koji nisu izgubili razum, iako kažu nešto što zdrav razum ne podržava već ga negira, veliki širk ne utiče na nestanak osnove tevhida i islama kojem je apsolutna suprotnost. Šejh Muhammed je ovo spomenuo u risali *„Mufīdu-l-Mustefīd...“* spomenuvši da je veliki širk kod njih poput „crnila na tijelu“, čija pojava ne negira osnovu njegovog bitka čovjekom. Mimo suprotstavljanja zdravom razumu, oni se suprotstavljaju svojoj konstataciji o tome da je znanje uvjet prihvaćenosti šehadeta *la ilahe illallah*, kao i sačuvanost od velikog širka tj.

Ovim se završava risala šejha Muhammeda, رحمه الله.

Komentar šejha 'AbdurRahmana bin Hasana, *rahimehullahu te'ala*[4]:

U ime (sa imenom) Allaha, Milostivog, Samilosnog,

Samo od Njega pomoć tražimo:

Njegove riječi, Allah mu se smilovao:

„Osnovu[5] (temelj) dini islama i njegov stub sačinjava dvoje:

---

ikhlās, što je bio razlog da se neki učenjaci i učenici danas sustegnu od negacije njihovog islama dok se ne razjasni proturječnost u koju su upali i provjeri šta su željeli svojim govorom. (op. rec.)

[4] *„Medžmu'atu-t-Tevhid“*, str. 39, štampa Dāru-l-Fikr.

[5] Osnova ili na ar. *„asl“* u jeziku predstavlja ono na što se nešto drugo gradi, ili ono bez čega nešto ne postoji. U vjeri ova osnova je u stvari „osnova vjere“ ili na ar. *„aslu-d-din“*, koja predstavlja skup srčanih uvjerenja, srčanih djela, vanjskih riječi i djela bez kojih se osnova islama ili tevhida ne može ostvariti, i na koju je Uzvišeni Allah Svojom milošću nadovezao ulazak u Džennet. Poznavanje ove teme mora biti najpreča stvar u životu jednog čovjeka, a greška u njoj za sobom povlači najgore; a to je da čovjek pri sebi nema onaj opis koji ga prema Allahovoj Riječi čini muslimanom-muvehhidom, i na kojeg je nadovezao ulazak u Džennet. Prokleti šejtan je prevario mnoge ljude u pogledu *aslu dini-l-islama*, a njihove greške ne izlaze iz vrsta suprotstavljanja koje je spomenuo šejh Muhammed u ovoj risali. Prevario je ljude koji važe kao šejhovi, učenjaci, nosioci raznih naučnih titula poput doktoratura, magistratura i slično. Jedna od mes'ela preko koje je upropastio ogroman broj ljudi jeste „mes'ela opravdanja neznanjem u velikom širku“, čiju srž i predmet mnogi nisu razumjeli! Dok ova mes'ela u stvari tretira pitanje kažnjavanja mušrika (velikog širka) zbog tog velikog širka, da li će, kada i zbog čega će biti kažnjen, neki šejtanski glasnogovornici su njen predmet preokrenuli u ostavljanje suštine osnove islama i tevhida mušriku, tj. onome koji je pridružio neko stvorenje Uzvišenom Allahu u nekoj od Njegovih specifičnosti, bilo da se radi o Njegovim djelima, osobinama, ili zasluge da se samo Njemu 'ibadeti. Naći ćeš te šejtanske glasnogovornike kako pod izgovorom mes'ele opravdanja neznanjem zagovaraju islam i tevhid, i to suštinski islam, ne samo njegovo ime uz negaciju njegove suštine, onome koji je iz neznanja kojeg od sebe nije mogao odagnati upao u veliki širk, koji je suprotnost osnovi tevhida. Ova odvratna šejtanska novotarija je danas proširena po čitavom svijetu, i ukazuje na usamljenost islama među stanovnicima Zemlje. Njeni zagovornici na našim prostorima su mnogobrojni! Predvode ih ljudi koji nose „titule“ „šejh“, „daija“, „dr.“, „mr.“ i „prof.“, koji su autoriteti saff-ovaca, minber.ba-ovaca, num-ovaca, počevši od dana „potpisivanja proglasa“ do dan danas. Nakon pojašnjenja da predmet mes'ele „opravdanja neznanjem u velikom širku“ nije konstatacija neobuhvaćenosti mušrika značenjem osnove islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, tj. da li je osoba koja je upala u veliki širk mušrik ili muvehhid, već se, s obzirom da je neznanje koje osoba od sebe nije mogla odagnati prepreka šerijatske obveznosti, a znanje o vjerskom propisu je njen uvjet, tiče pitanja propisa koji se sprovode nad mušrikom nakon dolaska poslaničkog argumenta do njega, poput vječnog kažnjavanja na ahiretu ili ohalaljivanja njegove krvi, imetka, časti i slično na dunjaluku, odgovor na njihovu šejtansku novotariju i šubhu je nešto najlakše, i to znaju najobičniji muslimani i njihova djeca!

Ove „ljude“ treba upitati da li šehadet *la ilahe illallah*, bez čijeg ostvarenja čovjek ne može biti musliman, ukazuje na obaveznost vjerovanja u postojanje Uzvišenog Allaha? Reći će da ukazuje. Pitaj ih da li će u ovom slučaju pravilo „opravdanja neznanjem u velikom širku“, koje upotrebljavaju u mes'eli s kojom nema nikakve veze, za njih značiti da ostave suštinu tevhida i islama, tj. suštinu *la ilahe illallaha* onome koji ne zna ili ne vjeruje da Allah postoji, a nije bio u stanju doći do vjerskih tekstova, tj. do tekstova Objave koji će ga tome podučiti? Pametni među njima moraju reći da „neznanje o tome“ za sobom ne povlači postojanje osnove suštine islama i tevhida na kojeg ukazuje *la ilahe illallah* i da je onaj koji to ne zna mušrik ili kafir, tj. da nije musliman-muvehhid. Onaj među njima koji kaže da je ovakav musliman zbog toga što „nije mogao doći do vjerskih tekstova o postojanju Allaha“ je pravi tagut, šejtanov prijatelj i njegov glasnogovornik. Nakon ovog pređi na slijedeće pitanje vezano za Gospodarstvo Uzvišenog Allaha, tj. Njegov *rubūbijjet*, odnosno Njegova djela. Pitaj ih da li onaj koji vjeruje da pored Allaha ima još jedan stvoritelj, koji iz ničega stvara, opskrbljuje iz ničega i slično od specifičnosti Allahovog *rubūbijjeta*, a neznalica je koji nije mogao doći do vjerskih tekstova koji ukazuju na Allahovu jednoću u

rubūbijjetu, da li ovakav pri sebi ima osnovu tevhida i islama, pa je prema njima, na osnovu pravila o „opravdanju neznanjem u velikom širku“, musliman-muvehhid?! Očekujem (!) da će pametni među njima i ovdje reći da je takav mušrik, i da pri sebi nema osnovu tevhida i islama na kojeg ukazuje *la ilahe illallah*, jer kako da bude musliman-muvehhid a vjeruje da postoji drugi stvoritelj uz Allaha, a između njega i onoga koji ne vjeruje ili kaže da Allah ne postoji u vjeri islama nema nikakve razlike, osim u žestini nevjerstva.

Onda pređi na slijedeće pitanje vezano za Allahovo božanstvo, tj. Njegov *ulūhijjet*, pa ih pitaj da li neznalica koji od sebe nije mogao odagnati neznanje i doći do vjerskih tekstova, koji ne zna, ili ne vjeruje da samo Allah zalužuje 'ibadet, ili vjeruje da neko stvorenje zaslužuje 'ibadet uz ili mimo Njega, pri sebi ima osnovu tevhida i islama, pa je zbog toga i „na osnovu pravila o opravdanju neznanjem u velikom širku“ musliman-muvehhid?! Očekujem, ali manje od prve dvije slike, da će „pametni“ među njima reći da ni ovaj pri sebi nema suštinu tevhida i islama i da usljed toga nije musliman-muvehhid. Onome koji kaže da je ovakav musliman-muvehhid, da pri sebi ima suštinu tevhida i islama, reci da u islamu u osnovi propisa, ne u žestini kufra, nema razlike između onoga koji negira postojanje Allaha, vjeruje u postojanje drugog stvoritelja, ili da Allah ne zaslužuje 'ibadet jedino, ili da neko stvorenje zaslužuje 'ibadet; to zbog toga što šehadet *la ilahe illallah* koji ukazuje na osnovu vjere tj. *aslu-d-din,* kojeg prevodimo kao „Ne postoji niko ko istinski zaslužuje 'ibadet mimo Allaha“, koji ima svoje uvjete (*šartove*), ruknove i levāzime, tj. značenja i opise koji iz njega neminovno proizilaze čiji nestanak znači nestanak osnove iz koje su proizišli, podrazumijeva vjerovanje da Allah postoji, da je Jedini Stvoritelj, i Jedini Koji zaslužuje 'ibadet, i da se 'ibadeti samo Njemu, a ne stvorenom.

Nakon ovog pređi na zadnje pitanje pa ih upitaj o čovjeku koji iz istog razloga 'ibadeti nekom stvorenju, ili odbija da 'ibadeti samo Allahu i oholi se prema Njemu, da li „pravilo o opravdanju neznanjem u velikom širku“ znači da ovakva osoba, zbog toga što ne zna, pri sebi još uvijek ima osnovu tevhida i islama, pa je zbog toga musliman-muvehhid, koji obožava samo Uzvišenog Allaha!? Ako su iz prethodnih pitanja i odgovora shvatili da je nemoguće da ovakav pri sebi ima osnovu tevhida i islama i da bude musliman zbog toga što 'ibadeti nekom drugom mimo Allaha, ili se oholi i odbija da 'ibadeti samo Allahu, hvala Allahu; a ako se uzohole pa kažu da ovakav pri sebi i dalje ima osnovu suštine tevhida i islama i da je zbog toga musliman-muvehhid, njihovo neznanje o *la ilahe illallah*, i njihov prkos su postali jasni i očigledni. Ovakvi su pravi taguti, šejtanovi prijatelji i njegovi glasnogovornici, oni koji vjeruju i zagovaraju da mušrik, koji obožava drugog mimo Allaha, u stvari obožava samo Allaha, i da je bog mušrika, tj. ono što mušrik obožava samo Allah, uz priznanje da mušrik obožava stvorenje! Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! *La ilahe illallah* bez čijeg značenja, srcem, govorom i djelom, nema osnove tevhida i islama, ukazuje na to da Allah postoji, da je Jedini Stvoritelj, da samo On zaslužuje 'ibadet, i da se samo njemu 'ibadeti i to naređuje, i da onaj koji ne vjeruje da Allah postoji, da je samo Allah Stvoritelj, da samo On zaslužuje 'ibadet, koji obožava drugog mimo Allaha, nije od sljedbenika *la ilahe illallah*. Ovo je osnova dini islama, a razilaženje između nas i njih, kao što vidiš, se tiče osnove *la ilahe illallah*, kojoj se suprotstavljaju već godinama, i ratuju protiv sljedbenika istine.

Ako posegnu za time da prave razliku između uvjerenja i vanjskih riječi i djela ti im reci da *ehlu-s-sunneh* ne pravi razliku između onoga koji vjeruje da stvorenje zaslužuje 'ibadet ali mu ne 'ibadeti i onoga koji to ne vjeruje ali mu 'ibadeti, niti tu razliku prave sljedbenici strasti od murdžija i džehmija, čija se odvratna novotarija ogleda u nečem drugom. Kod svih muslimana su spomenute vrste mušrici, da nas Allah sačuva zablude! Zato, neka se kane glasnogovorništva u ime prokletog šejtana! Hoće li ovi taguti u pitanju abdesta reći da onaj koji je pustio vjetar ne znajući da puštanje vjetra kvari abdest još uvijek ima abdest, zbog toga što je to uradio iz neznanja!? Allah ih ubio kuda se odmeću!

Dugo je trajalo da neki „ljudi“ shvate da je nemoguće da onaj koji upadne u veliki širk pri sebi ima osnovu tevhida, te da zbog toga ne može biti muvehhid-musliman, bez obzira na činjenicu da možda nije bio u stanju da od sebe odagna neznanje, poput *ehlu-l-fetre* i onih do kojih nije došao dokaz. A još duže traje, i izgleda trajaće, da ljudi shvate njoj slijedeću mes'elu, koju spominju učenjaci tevhida, a tiče se *aslu dini-l-islama*, koja je istinski pokazatelj prave i suštinske spoznaje značenja šehadeta *la ilahe illallah*. O kojoj se mes' eli radi? Radi se o pitanju negacije osnove tevhida i islama onima koji su upali u suštinski veliki širk, tj. o uvjerenju da takvi pri sebi nemaju osnovu tevhida i islama i da nisu muvehhidi muslimani; ili o pitanju tekfira mušrika, kako je mi nazivamo, i njegovom mjestu u ili naspram šehadeta *la ilahe illallah*. Naime, mnogi ljudi su shvatili da je nemoguće da čovjek pri sebi ima osnovu tevhida i islama kada upadne u veliki širk koji je njihova suprotnosti, ali nisu shvatili da onaj koji ne zna ili ne vjeruje da osnova tevhida i islama nestaje pojavom velikog širka ne zna osnovu tevhida, koji je čistoća od velikog širka, na kojeg ukazuje *la ilahe illallah*, pa zbog toga nije musliman. A ako to radi uz znanje o tome, onda se radi o šejtanu prkosnom, da Allah sačuva.

Evo ti nekoliko jasnih primjera koji će ti približiti ovu mes'elu!

Prvo: naredba ‘ibadeta Allahu Jedinom, Koji nema sudruga, podsticanje na to, prijateljevanje (*el-muwālā’*) na toj osnovi i tekfir onoga ko ga ostavi.”

Kažem: dokaza za ovo u Kur'anu ima više nego što ih je moguće sabrati, poput Njegovih riječi:

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْاْ إِلَى كَلَمَةٍ سَوَاء بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلاَّ نَعْبُدَ إِلاَّ اللّهَ وَلاَ نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلاَ يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضاً أَرْبَابًا

Neki čovjek ne zna da Allah postoji ili vjeruje da Allah ne postoji, a drugi vjeruje da Allah postoji, i nije upao u veliki širk u bilo kojoj od vrsta tevhida, ali vjeruje da prvi, koji vjeruje da Allah ne postoji, pri sebi ima osnovu tevhida i islama i da je usljed toga muvehhid-musliman, a drugi je neznalica koji nije bio u stanju odagnati od sebe neznanje i doći do vjerskih tekstova koji ukazuju na to da prvi nema tevhid i islam i da nije muvehhid-musliman. Smije li se o ovom drugom reći da je ostvario značenje na koje ukazuje *la ilahe illallah* i da poznaje *la ilahe illallah*, i da je muvehhid-musliman?! Odgovor je jasan! Ovaj drugi nije muvehhid-musliman, on ne poznaje tevhid, ne poznaje *la ilahe illallah*, jer da je poznavao *la ilahe illallah*, nikad ne bi vjerovao da prvi pri sebi ima osnovu suštine značenja *la ilahe illallah*. Namjerno počinjem sa ovim banalnim primjerima da bih vas doveo do istine u *aslu-dinu* u Allahovoj jednoći u djelima robova, tj. u *tevhidu-l-ulūhijjeh* ili *tevhidu-l-'ibādeh*, jer, kao što smo konstatovali, vjera islam ne pravi razliku između onoga koji je srušio osnovu značenja *la ilahe illallah* uvjerenjem, riječima ili djelom, neznanjem ili sumnjom. Zbog toga učenjaci govore o uvjetima, ruknovima i levāzimima *la ilahe illallah*, bez kojih šehadet *la ilahe illallah* neće biti primljen i ispravan, bez obzira na neznanje. Nakon ovog banalnog primjera uzmi primjer čovjeka koji vjeruje da uz Allaha postoji još jedan stvoritelj, i onoga koji vjeruje da Allah ne zaslužuje 'ibadet, ili da stvorenje zaslužuje 'ibadet, ili koji se oholi prema Allahu i 'ibadetu Njemu, ili koji obožava stvorenje, a zatim onoga koji mu ostavlja osnovu suštine tevhida i islama, ili se dvoumi oko toga. Njegov propis je poput propisa onoga koji je ostavio značenje *la ilahe illallah* onome koji ne zna da Allah postoji, ili vjeruje da Allah ne postoji; bez imalo razlike, osim u žestini njihovog nevjerstva, da nas Allah sačuva.

Ovoj drugoj mes'eli, tj. uvjerenju da značenje *la ilahe illallah* ne postoji pri onome koji ne negira osnovu tevhida i islama negatorima Allahovog postojanja, Njegove zasluge da bude obožavan jedino, da stvorenje ne zaslužuje 'ibadet i slično od vrsta velikog širka koje sam spomenuo, se danas suprotstavlja većina neznalica koji se vode na račun „šejhukluka, tevhida i džihada“, koji za izlazak iz tevhida onoga koji ne negira tevhid onome koji ne zna da Allah postoji i slično od vrsta velikog širka koje sam spomenuo, uvjetuju da upadne u veliki kufr suprotstavljanja poslanici, tj. vjerskim tekstovima; poricanjem, nijekanjem, izrugivanjem, sumnjom u njih i neznanjem o njima uz mogućnost dolaska do njih, okretanjem i izbjegavanjem njih i slično od vrsta kufra na koje se nadovezuje kazna u pogledu pojedinca, a koje okuplja termin „suprotstavljanja poslanici“ kojeg sam spomenuo. Njihov pogrešni stav ukazuje na to da ovakav, sve dok nije porekao, zanijekao tekstove, i slično od vrsta spomenutog velikog kufra suprotstavljanja poslanici koje sam spomenuo, pri sebi ima osnovu tevhida i islama i da je muvehhid-musliman. To je ono u šta vjeruju i što danas sprovede, a takvih je puno, da nas Allah sačuva uzroka Svoje srdždbe i odlaska u zabludu.

Mi vjerujemo da Knjiga, sunnet i idžma' muslimana nedvojbeno ukazuju na to da ovakav nije muvehhid-musliman, i da nije ostvario značenje *la ilahe illallah*, a da se suprostavljanje poslanici poricanjem, nijekanjem, sumnjom, neznanjem, izbjegavanjem, izrugivanjem, prkosom, odbijanjem i slično, uvjetuje za spuštanje propisa kazne na pojedinca, kao što je slučaj sa onim koji je upao u veliki širk usljed neznanja koje od sebe nije mogao odagnati. Tj. za njegov tekfir kufrom kazne ili kažnjavanja kako su ga nazvali učenjaci islama. Vjerujemo da je onaj koji za neku jedinku suštinskog velikog širka kaže da je mali širk veći nevjernik-nemusliman od onoga koji kaže da je veliki širk ali njome ne negira suštinu tevhida i islama, zbog toga što se u ovoj slici ne pojavljuje proturječnost na koju nailazimo u slučaju onih koji kažu da su znanje o šehadetu *la ilahe illallah* i čistoća od širka uvjeti njegove prihvaćenosti, a nakon toga, i pod plaštom „opravdanja neznanjem u velikom širku“, ostavljaju suštinu osnove islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, onome koji je upao u veliki širk zbog neznanja kojeg nije mogao odagnati od sebe. Ko o tome želi više saznati, skrećem mu pažnju na komentar risale „*Aslu dini-l-islam*“ od recenzenta ove zbirke, kao i na knjigu „*Odbrana osnove dina i šejhu-l-islama od tvrdnji nosioca neznanja, Tehakum i mjesto tekfira mušrika u vjeri*“. U njima se nalaze detalji potrebni za odagnavanje svih šubhi, Allahovom dobrotom, dozvolom i pomoći! Sada ću vas prepustiti knjizi bez mnogo uplitanja u nju. (op. rec.)

„Reci: 'O sljedbenici Knjige, dođite da se okupimo oko jedne riječi i nama i vama zajedničke (istinite): da ne 'ibadetimo nikom osim Allahu, da Mu ništa i nikog ne pridružujemo i da jedni druge mimo Allaha za *erbābe* (gospodare) ne uzimamo.'“[6]

Uzvišeni Allah je naredio Svome Vjerovjesniku da pozove sljedbenike Knjige (*Ehlu-l-Kitāb*) u značenje *la ilahe illallah*, kojem je pozivao Arape i druge mimo njih. A riječ je *la ilahe illallah*, koju je protumačio kao **„...da ne 'ibadetimo nikom osim Allahu...“**

Njegove riječi: **„...da ne ‘ibadetimo...“** sadrže u sebi značenje *la ilahe* i to je negacija 'ibadeta svakom mimo Allaha. Njegove riječi: **„...osim Allahu...“** su ono što se izuzima u rečenici[7] *ikhlāsa*[8]. Allah mu je naredio da ih pozove da ograniče 'ibadet jedino na Allaha i da ga negiraju svemu mimo Njega. Ajeta poput ovoga je puno, u kojima se jasno ističe da je *ilāhijjet*[9] ustvari *'ibadet* i da ništa od njega ne može biti dato nekom mimo Allaha, kao što je rekao Uzvišeni:

وَقَضَى رَبُّكَ أَلاَّ تَعْبُدُواْ إِلاَّ إِيَّاهُ

„I tvoj Gospodar je naredio da ne 'ibadetite (nikome) osim Njemu...“[10]

Značenje *qada* je narediti, oporučiti, i to su dva tumačenja istog značenja. Njegove riječi: „**...da ne 'ibadetite...“** sadrže značenje *la ilahe*, a njegove riječi: **„...osim Njemu...“** sadrže značenje *illallah*. Ovo je *tevhidu-l-'ibādeh*; on je *da'va* svih poslanika, kada su govorili svojim narodima:

أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ

„’Ibadetite samo Allahu, vi mimo Njega drugog Boga nemate...“[11]

Dakle, obaveza je odmah negirati širk u 'ibadetu, odricanje od njega i od onoga koji ga je uradio[12], kao što je Uzvišeni rekao o Svom prijatelju Ibrahimu, ﷺ:

Kada on reče svom ocu i svom narodu:

...إِنَّنِي بَرَاء مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي ﴿٢٧﴾

---

[6] Sura Alu Imran (3) 64
[7] Bukvalan prijevod je „u riječi“. (op. rec.)
[8] *Ikhlās* u vjeri je od širka čisto obožavanje Uzvišenog Allaha, a riječ *ikhlāsa* je *la ilahe illallah*. (op. rec.)
[9] Ili zasluga da bude obožavan. (op. rec.)
[10] Sura El-Isrā‘ (17) 23
[11] Sura El-Mu'minun (23) 32
[12] Osnova odricanja od mušrika se ne ostvaruje ako mu se ostavi suština osnove tevhida i islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, ili se čovjek oko toga dvoumi, da Allah sačuva. (op. rec.)

„Ja se odričem od svega čemu vi 'ibadetite, ﴾26﴿ osim od Onoga Koji me je stvorio. ﴾27﴿“[13]

Dakle, obaveza je odricanje (*el-berā'ah*) od 'ibadeta (obožavanja) svemu što se obožava mimo Allaha. Uzvišeni je o njemu, ﷺ, rekao:

وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ

„I odvojiću se od vas (napustiću vas) i od svega čemu se molite mimo Allaha“[14]

Pa je obaveza odvajanje od širka i njegovih počinioca odricanjem od njih, kao što je na to jasno ukazao Uzvišeni u Svojim riječima:

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاء مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاء أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ

„Vi imate divan uzor u Ibrahimu i onim koji su sa njim, kada rekoše svom narodu: 'Mi smo čisti[15] **od vas i svega čemu 'ibadetite ('ibadet činite) mimo Allaha, zanevjerovali smo u vas**[16] **i očigledno će biti između nas i vas neprijateljevanje i mržnja zauvijek, sve dok ne povjerujete u Allaha, jedino...'“**[17]

Tj. oni koji su sa njim od poslanika, kao što to spominje Ibn Džerir.

Ovaj ajet obuhvata sve što je spomenuo nas šejh, رحمه الله, od podsticanja na tevhid, negacije širka, prijateljevanja (*muwālāh*) sa sljedbenicima tevhida, i tekfira onoga ko ga ostavi činjenjem širka, koji ga negira. Jer, onaj koji uradi širk, neminovno ostavlja tevhid, zbog toga što su oni dvije suprotnosti koje se ne mogu sastaviti. Otuda, kada se pojavi širk nestane tevhid. A Uzvišeni je rekao o onome koji je pridružio[18]:

...وَجَعَلَ لِلَّهِ أَندَادًا لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ

„...i Allahu čini *endāde* (nekog ravnim) da bi odvodio u zabludu sa Njegovog puta. Reci: 'Naslađuj se malo sa svojim kufrom, bićeš od stanovnika vatre.'“[19]

[13] Sura Ez-Zukhruf (43) 26-27
[14] Sura Merjem (19) 48
[15] Tj. odrekli smo vas se. (op. rec.)
[16] Na ar. *kefernā bikum*, od glagola *kefere* kojem čestica „ba“ daje prelazno značenje pa kao da dobija značenje „*ekfernākum*“ ili „*keffernākum*“ tj. „protekfirili smo vas.“
[17] Sura El-Mumtehina (60) 4
[18] Tj. upao u veliki širk. (op. rec.)
[19] Sura Ez-Zumer (39) 8

Pa ga je Uzvišeni protekfirio zbog uzimanja *endāda*[20], a to su *šurekā'* (partneri) u 'ibadetu. Ajeta poput ovoga ima puno. Tako da čovjek neće biti muvehhid osim negacijom širka, odricanjem od njega i tekfirom onoga koji ga radi.

Zatim je, رحمه الله, rekao:

„Drugo: upozorenje na širk u 'ibadetu Allahu, strogoća zbog toga, neprijateljevanje (*el-mu'ādā'*) zbog toga i tekfir onoga koji ga uradi."

Neće se stepen[21] tevhida upotpuniti[22], osim ovim i to je din svih poslanika. Oni su upozoravali na širk, kao što je rekao Uzvišeni:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولاً أَنِ اعْبُدُواْ اللّهَ وَاجْتَنِبُواْ الطَّاغُوتَ

„Mi smo svakom narodu poslali poslanika: 'Samo Allahu 'ibadetite i klonite se taguta.'"[23]

Rekao je Uzvišeni:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

„Mi prije tebe nismo nijednog poslanika poslali, a da mu nismo objavili: 'Nema boga[24] osim Mene, zato samo Meni ibadetite!'"[25]

Njegove riječi: „...u 'ibadetu Allahu". 'Ibadet je sveobuhvatan pojam za sve što Allah voli i čime je zadovoljan, od riječi i djela, nutrinskih i vanjštinskih.[26]

---

[20] Množina riječi *nidd*. (op. rec.)

[21] Na ar. *meqām*. (op. rec.)

[22] Neke neznalice koje ne poznaju tevhid, i drugi sa zlim namjerama i bez straha od Uzvišenog Allaha, igraju se ovom riječju „upotpuniti" te je čine „dokazom" da spomenuti opisi, uopšteno, ne ulaze u *aslu-d-din* već u njegovu obaveznu potpunost. Prva stvar, uz konstataciju da se na više mjesta u ovoj risali kao i mnogim knjigama učenjaka tevhida pojam „upotpuniti" koristi u kontekstu govora o *aslu-d-dinu* a ne obaveznoj potpunosti, koja negira njihove laži jeste činjenica da je u ovoj rečenici šejh Muhammed spomenuo neprijateljevanje prema mušricima, a isti taj koji se igra sa pojmom „upotpuniti" uvjetuje neprijateljevanje prema mušricima za ispravnost osnove islama, dok u pogledu uvjerenja da mušrik nije od sljedbenika *la ilahe illallah* tvrdi da se ne tiče značenja *la ilahe illallah* bez kojeg nije moguće biti musliman. Pa kako je uveo jedno a izbacio drugo!? Iz njihovog govora proizilazi, ili je to suština njihovog govora, iako je moguće da kažu da im značenje o kojem ja govorim nikad nije palo na um, već da govore o tekfiru kufrom kažnjavanja, da je onaj koji ne zna da negator postojanja Uzvišenog Allaha nije muvehhid-musliman sve dok ne porekne, zaniječe, odbije, prkosi, i slično od vrsta nevjerstva nakon argumenta, vjerskim dokazima koji negiraju tevhid onome koji negira postojanje Uzvišenog Allaha. S ciljem da saznaš šta ulazi u osnovu a šta je izvan nje, šta ulazi u obaveznu potpunost, poslušaj predavanja recenzenta ove zbirke u kojima je prokomentarisao ovu risalu, i pogledaj knjigu *„Odbrana osnove dina i šejhu-l-islama od tvrdnji nosioca neznanja."* (op. rec.)

[23] Sura En-Nahl (16) 36

[24] Tj. nema istinski zaslužnog obožavanja osim Mene. (op. rec.)

[25] Sura El-Enbija (21) 25

Njegove riječi: „...strogoća zbog toga...“. Ovo postoji u Knjizi i sunnetu, poput riječi Uzvišenog:

فَفِرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾ وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥١﴾

„Pa bježite ka Allahu, ja sam vam od Njega jasni opominjač! ﴾50﴿ I nemojte mimo Njega drugog boga uzimati, ja sam vam od Njega jasan opominjač! ﴾51﴿“[27]

Da nije bilo strogoće, vjerovjesnik i ashabi ne bi doživljavali od Kurejšija ogroman ezijet, kao što je to detaljno spomenuto u siri. Jer, on je otpočeo da vrijeđa njihov din i kritikuje njihova božanstva. Njegove riječi, Allah mu se smilovao: „... neprijateljevanje (*el-mu'ādā'*) zbog toga.“

Kao što je rekao Uzvišeni:

فَاقْتُلُواْ الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُواْ لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ...

„Ubijajte mušrike gdje god ih nađete, zarobljavajte ih, opkoljavajte ih i pravite im zasjede na svakom mjestu...“[28]

Ajeta o ovome ima veoma puno, poput riječi Uzvišenog:

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لاَ تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلّه

„I borite se protiv njih sve dok fitne ne bude i dok sav din ne bude samo Allahov“[29]

Fitna je širk.

A Uzvišeni je okarakterisao sljedbenike širka kufrom u velikom broju ajeta, pa je otuda njihov tekfir također neophodan. Ovo je ono što za sobom povlače riječi *la ilahe illallah*, rečenica *ikhlāsa*. Tako da njeno značenje neće biti potpuno[30]

---

[26] Ovo je definicija 'ibadeta sa aspekta onoga čime nam je naređeno da obožavamo Uzvišenog Allaha, ne sa aspekta suštine 'ibadeta. Kada se govori o velikom širku i 'ibadetu stvorenja pravilo je da svaki opis kojeg je Uzvišeni Allah nazvao velikim širkom, velikim zulumom i slično, ili 'ibadetom stvorenja, u sebi sadrži značenje suštinskog velikog širka i 'ibadeta kojim se ruši osnova tevhida, koji u sebi neminovno sadrži značenje vrhunca ljubavi i poniznosti i potčinjenosti, što predstavlja značenje 'ibadeta sa aspekta njegove suštine same po sebi. (op. rec.)

[27] Sura Edh-Dhārijāt (51) 50-51

[28] Sura Et-Tevba (9) 5

[29] Sura El-Enfal (8) 39

[30] Upravo ovim izrazom „potpuno“ se igrao onaj koji se igrao, dok je isti taj „neprijateljevanje prema mušricima“ tj. njegovu osnovu uvrstio u *aslu-d-din*, uprkos tome što je šejh 'Abdurrahman prilikom govora o tome također upotrijebio izraz „upotpuniti“. Kažemo, ako se govori o ispoljavanju neprijateljevanja i ispoljavanju negacije

osim tekfirom onoga koji Allahu učini sudruga u 'ibadetu, kao što je u sahih hadisu:

مَنْ قالَ لاَ إِلهَ إِلاَّ اللهُ، وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللهِ، حَرُمَ مَالُهُ وَدَمُهُ، وَحِسَابُهُ عَلَى اللهِ.

„Ko kaže la ilahe illallah i zanevjeruje (izvrši kufr) u sve čemu se 'ibadeti mimo Allaha[31]*, zaštićen mu je imetak i život, a obračun će polagati pred Allahom.*"

Njegove riječi: *„i zanevjeruje (izvrši kufr) u sve čemu se 'ibadeti mimo Allaha*" je potvrda negacije, pa neće biti zaštićenog života i imetka osim time. A ako bi sumnjao ili oklijevao, ne bi mu život i imetak bili zaštićeni. Dakle, ove stvari sačinjavaju potpunost[32] tevhida, jer je *la ilahe illallah* u hadisima uslovljena teškim uvjetima, poput *'ilma* (znanja), *ikhlāsa*, *sidqa* (iskrenosti), *jeqīna* (čvrstog ubjeđenja), nepostojanja sumnje, tako da čovjek neće biti muwehhid, osim prisustvom svega ovoga, čvrstim vjerovanjem u njega, njegovim prihvatanjem, ljubavlju prema njemu, neprijateljevanjem i prijateljevanjem zbog njega. Uz cijelost onoga što je naš šejh spomenuo to će se ostvariti.

A zatim je, رحمه الله, rekao:

„Onih koji se suprotstavljaju tome ima nekoliko vrsta. Najžešćeg prestupa (suprotstavljanja) su:

1. Oni koji se suprotstavljaju u svemu...

Pa prihvati širk i vjeruje da je on *dīn*[33], i porekne tevhid i vjeruje da je on neispravan[34], kao što je to stanje većine.[35] A razlog tome je neznanje (*džehl*) o

tevhida mušricima, onda se pojmovi „potpuno" i „upotpuniti" tiču obavezne potpunosti a ne *aslu-d-dina*. Ako se govori o tekfiru mušrika kufrom kažnjavanja, koji biva nakon uspostave argumenta, a njegov minimum je njihov tekfir zbog okretanja od poslaničkog argumenta i njegovog izbjegavanja usljed čega bivaju neznalicama neznanjem zbog kojeg su sami krivi. Međutim, ako se govori o samom uvjerenju da mušrik pri sebi nema tevhid i da nije muvehhid, onda nema sumnje da čovjek ne može biti musliman-muvehhid bez toga uvjerenja i da se u tom slučaju, ako bi pretpostavili da se govori o tome, riječi „potpun" i „upotpuniti" moraju biti protumačene u značenju potpunosti osnove dini islama, a upotreba ovih pojmova u spomenutom značenju nije strana. (op. rec.)

[31] Onaj koji ne zna značenje velikog širka kojeg negira *la ilahe illallah*, i koji uslijed toga ne zna da mušrik pri sebi nema osnovu tevhida i nije muvehhid, nije zanevjerovao u taguta i sve čemu se 'ibadeti mimo Uzvišenog Allaha, suprotno igrarijama onih koji se igraju i tvrde suprotno istini, te onih koji ih slijepo slijede, namještajući vjeru svojim niskim i prezrenim prohtjevima. (op. rec.)

[32] Ovo je jedan od dokaza, s obzirom da šejh govori o uvjetima prihvaćenosti *la ilahe illallah*, što bez sumnje ulazi u *aslu-d-din*, da učenjaci riječju „potpunost" uobičavaju ciljati na potpunost osnove bez koje nema osnove tevhida i islama. Pa gdje su bile oči onih koji se igraju?! Molim Uzvišenog Allaha da nas sačuva od zla slijepila i slijeđenja strasti! (op. rec.)

[33] Poput onih mušrika koji vjeruju da je traženje od mrtvog ono što može živi, ili od odsutnog ono što može prisutni, *mustehabb*, ili dozvoljeno. Da Allah sačuva!

[34] Poput onih koji vjeruju da je neispravno uvjerenje da je traženje od mrtvog ono što može živi, i od odsutnog ono što može prisutni, ili više od toga pod uslovom da ne dođe do granice onoga što ne može niko sem Allaha, veliki širk, što rezultira nazivanjem tevhida novotarijom, pretjerivanjem u vjeri, tekfirom muslimana i drugim ružnim imenima, da Allah sačuva. (op. rec.)

[35] I dan danas je skoro isto stanje. (op. rec.)

onome na što ukazuju Knjiga i sunnet od spoznaje tevhida i onoga što ga poništava od širka i *tendīda*, te slijeđenje strasti i onoga na čemu su bili preci, poput stanja onih prije njih, sličnih njima od neprijatelja poslanika, pa su optužili sljedbenike tevhida da lažu, krivotvore, potvaraju, i da su prezreni griješnici[36]. A dokaz su im riječi Uzvišenog:

بَلْ وَجَدْنَا آبَاءنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ

„Mi smo našli naše pretke da tako rade.“[37]

Ova vrsta ljudi i oni nakon njih su poništili ono na što ukazuje rečenica *ikhlāsa*, i ono za što je postavljena i ono što sadrži u sebi od dina, mimo kojeg Allah neće prihvatiti drugi din, i to je *dinu-l-islam* kojim je Allah poslao sve Svoje vjerovjesnike i poslanike, oko kojeg su se složile njihove da've, što nije skriveno u onome što nam je Allah kazivao o njima u Svojoj Knjizi.

Zatim je, رحمه الله, rekao:

2. A ima i onih koji ‘ibadete jedino Allahu ali nisu porekli širk niti neprijateljuju prema njegovim sljedbenicima...

Kažem: poznato je da onaj koji nije porekao širk nije spoznao tevhid, niti ga je sproveo[38]. A ti si naučio da se tevhid neće ostvariti, osim negacijom širka i kufrom u taguta, koji je spomenut u ajetu.

Zatim je, رحمه الله, rekao:

3. U njih spadaju i oni koji neprijateljuju prema njima, ali ih nisu protekfirili...

I ova vrsta također nije izvršila ono na što ukazuje *la ilahe illallah* od negacije širka i ono što zahtijeva od tekfira onoga ko ga uradi nakon objašnjenja[39], po

---

[36] Tj. da su muvehhidi prezreni griješnici zbog toga što su rekli da je moljenje mrtvih i odsutnih, od vjerovjesnika i dobrih ljudi, veliki širk. (op. rec.)

[37] Sura Eš-Šu'ara (26) 74

[38] Spomenuta je riječ *„jahsul“*, koja je prezentska (sadašnje vrijeme) forma glagola *„hasale“*, i ako bih rekao da šejh pojmove „potpun“ i „upotpuniti“ upotrebljava u značenju *„jahsul“* ne bih bio lažov. Dokaz tome mi je to što govori o značenjima istog propisa, i što se upotreba pojmova „potpun“ i „upotpuniti“ za *aslu-d-din* već pojavila prilikom govora o uvjetima i ruknovima. Onaj „koji se igrao“ je autor knjige *„Tridestnica o pretjerivanju u tekfiru“*, koja je prevedena na naš jezik. (op. rec.)

[39] Riječi šejha „nakon objašnjenja“ ukazuju na to da se ovdje radi o tekfiru mušrika kufrom kažnjavanja, čiji minimum je kada je mušrik neznalica o istini a sam je kriv za svoje neznanje jer ga je mogao odagnati od sebe. Netekfirenje mušrika suštinskog velikog širka ovom vrstom tekfira ne znači gubljenje suštine osnove tevhida i islama kao što smo to objasnili u više prilika. Postoji idžma' muslimana o tome da mušrici *ehlu-l-fetre* i mušrici do kojih nije došao dokaz ne ulaze u značenje koje je Zakonodavac nazvao islamom niti smiju biti nazvani muslimanima, uz stav većina ehlu-s-sunneta da će Allah takve vrste mušrika kušati na Sudnjem danu i poslati im poslanika; tj. neće im prije kušnje biti dozvoljen ulazak u Džennet zato što nisu muvehhidi muslimani, niti će biti kažnjeni Džehennemom zato što nisu kafiri kufrom kažnjavanja, tj. zato što nad njima nije uspostavljen argument. Ali su mušrici ili kafiri u značenju velikog kufra koji stoji nasuprot osnove tevhida ili imana, a veliki širk je jedna od vrsta velikog kufra prije uspostave argumenta. Ovo je najpreča opcija tumačenja.

idžmā'u[40], i to je sadržaj sure *„El-Ikhlās"* i *„Qul jā ejjuhe-l-kāfirūn"* i Njegovih riječi u ajetu *El-Mumtehine* **„...zanevjerovali smo u vas..."**, pa se onaj koji ne tekfiri

---

Druga opcija je da se kaže da šejh govori o „oblicima velikog širka" a ne o suštinskom velikom širku, a pojam „oblici velikog širka" u mom govoru, kao i kod mnogih drugih, obuhvata vanjske riječi i djela, koja, ovisno od stanja, podnose tumačenje u značenju velikog širka a i drugom. Ovisno od stanja snaga njihovog ukazivanja na veliki širk ili nešto drugo može varirati, tako da se neko od muslimana sustegne od negacije njihovog islama zbog nepoznavanja njihove namjere; tj. zbog toga što ne zna da li su imali namjeru 'ibadeta stvorenja i za značenjem kojim se ostvaruje 'ibadet, makar ne željeli 'ibadet stvorenju lično, uz uvjerenje da se poslanički argument o zabranjenosti vanjskih riječi i djela u koje su upali, nije ostvario nad njima, pa ih zbog toga drže muslimanima. Ovdje se može reći da su učenjaci Nedžda, zbog uvjerenja da se nad ljudima ostvario poslanički argument u pogledu zabranjenosti opisa u koje su upali, a koje još uvijek pripisuju dini islamu, tekfirili takve pojedince ali ne i svakog koji ih iz gore spomenutih razloga ne tekfiri, a zlatno opšte pravilo je, dragi moj brate i poštovana sestro, kaže ti tvoj brat Ebu Muhammed, da svako ustezanje od tekfira, odnosno negacije osnove islama i tevhida nekom pojedincu u realnosti, ili pak u teoretskom smislu, koje u sebi ne sadrži neznanje o značenju osnove *la ilahe illallah*, posebno rečeno nepoznavanje značenja velikog širka koje stoji nasuprot osnovi tevhida, nije greška koja za sobom povlači nestanak osnove *la ilahe illallah*, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. Zapamti ovo i Allah će te sačuvati od greške i pretjerivanja u vjeri. Neću ulaziti u navođenje takvih primjera radi skučenosti mjesta. Nauči značenje suštinskog velikog širka i znaćeš šta ne ulazi u njega.

Oni koji ne poznaju temelje na kojima učenjaci grade svoje fetve i pravna riješenja često ne znaju riješiti problematiku koja se nameće, pa ćeš čuti kako kažu da se „učenjaci tevhida" razilaze po pitanju određenih mes'ela i slika i toga da li se u njima radi o velikom širku ili ne, i da li je onaj koji ga uradi mušrik ili ne?! Istina je da se učenjaci *ehlu-s-sunneta* ne razilaze po pitanju značenja suštine velikog širka već se njihova mišljenja mogu razići u pogledu toga da li je određena osoba određenim riječima i djelom u određenom stanju upala u suštinski veliki širk ili ne, da li se nad njom uspostavio poslanički argument u pogledu zabranjenosti vanjskih riječi i djela u koje je upala, koje pripisuje šerijatu, a koje su u tom stanju vrlo jake ili jače u ukazivanju na značenje velikog širka i kufra, iako na izvjestan način podnose drugo, za mnoge prevagnuto značenje. U svakom slučaju, ne razilaze se učenjaci muslimana u pogledu toga da onaj koji ne zna da osoba koja je upala u suštinski veliki širk, zbog neznanja kojeg od sebe nije mogla odagnati, pri sebi nema osnovu tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, ne poznaje osnovu tevhida i zbog toga nije musliman. Ovo je značenje koje branimo, pa nek' je Allah na pomoći!

Iz ovoga se nazire važnost spoznaje značenja suštine velikog širka, negiranog šehadetom *la ilahe illallah* od samog početka, jer ovdje se radi o islamu i širku. Greška u pogledu spoznaje velikog širka može značiti da čovjek ne poznaje osnovu tevhida, pa je zbog toga mušrik, ili da pretjera u vjeri i da negira islam onome kome ga je Uzvišeni Allah potvrdio. To pretjerivanje može doći do tekfirenja muslimana zbog čistog islama, što je opasno neznanje i mezheb haridžija. To bi bilo u slučaju tvoje negacije islama osobi, koja potvrđuje islam osobi kojoj si ti presudio velikim širkom zbog nečeg što nije suštinski veliki širk, ili zbog nečeg što podnosi da se ne protumači u značenju suštinskog velikog širka.

Treću opciju za tumačenje riječi šejha naći ćete, *inšaAllah*, detaljno pojašnjenu u knjizi recenzenta ove knjige, pod naslovom *„Korisne napomene i rješenja..."*. Radi se o onima koji negiraju suštinu tevhida nekom mušriku, ali mu ostavljaju ime islama i njegov propis samo u pravnom smislu, suprotstavljajući se time *idžma'u* muslimana o zabranjenosti nazivanja mušrika muslimanom, a kamoli davanja propisa islama istom. Njihov propis je sličan propisu onoga koji svom bratu muslimanu, bez namjere nazivanja osnove tevhida, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, koje je ostvarena pri muslimanu, kufrom, kaže „Kafire!", a sve ovo na osnovu pravila o nepostojanju razlike između rukna negacije i potvrde i greški u njima. Greške ove kategorije ljudi mogu varirati u žestini, ali je zajedničko za njih da se ne tekfire prije uspostave poslaničkog argumenta nad njima, jer se ne radi o nepoznavanju osnove *la ilahe illallah*.

[40] Ovaj dodatak "po *idžmā'u*" možemo protumačiti na slijedeći način:

1. Mušrici se nakon uspostave argumenta nad njima putem objašnjenja prema *idžma'u* tekfire kufrom kažnjavanja, što ne znači spriječavanje njihovog tekfira kufrom kažnjavanja kada ostanu neznalice o istini usljed izbjegavanja poslaničkog argumenta i okretanja od njega, što je kufr okretanja i izbjegavanja (*kufr 'irād*), čak i prema stavu onih novotara apologeta koji neke vrste mušrika do kojih nije došao dokaz, nisu tekfirili kufrom kažnjavanja, ali ih nisu uveli u značenje islama niti su ih nazvali muslimanima, o čemu je govorio Ibnu-l-Qajjim prilikom govora o sedamnaestoj kategoriji obveznika u knjizi *„Tarīqu-l-hidžretejn"*.

2. Onaj koji ne tekfiri mušrike kufrom kažnjavanja, nakon uspostave argumenta nad njima, po *idžma'u* nije ostvario ono čime su došli svi poslanici od tekfira kufrom kažnjavanja onoga nad kojim se ostvario poslanički argument postojanjem mogućnosti saznanja. S time što ovo značenje ne ulazi u osnovu *la ilahe illallah*. Od osnove *la ilahe illallah* jeste da vjeruje da sljedbenici suštinskog širka nisu sljedbenici *la ilahe illallah*, tj. da pri

onoga koga je protekfirio Kur'an suprotstavio onome čime su došli poslanici od tevhida i onome na što on obavezuje.

Zatim je, رحمه الله, rekao:

4. Od njih su i oni koji niti vole tevhid, niti ga mrze

Odgovor na ovo je da onaj koji ne voli tevhid nije muvehhid, jer je to onaj din kojim je Allah zadovoljan za Svoje robove, kao što je rekao Uzvišeni:

وَرَضِيتُ لَكُمُ الإِسْلاَمَ دِينًا

„...i zadovoljan Sam da vam islam bude din.“[41]

Da je bio zadovoljan onime čime je Allah zadovoljan i da je radio po tome, on bi ga zavolio, a ljubav je neophodna zbog toga što se islam bez nje neće ostvariti, tako da nema islama bez ljubavi prema tevhidu.

Rekao je šejh Ibn Tejmijje, رحمه الله:

„*Ikhlās* je ljubav prema Allahu i htijenje Njegovog lica, pa ko zavoli Allaha zavoliće Njegov din, a ako ne onda neće, i na ljubavi se gradi rečenica *ikhlāsa*, koja je od šartova tevhida.“[42]

---

sebi nemaju tevhid i da nisu muvehhidi, a ne da znaju kada, pod kojim uvjetima i koji dunjalučki i ahiretski propisi će se nadovezati na njihov veliki širk (nakon uspostave poslaničkog argumenta).

3. Po *idžma'u* obaveza je tekfiriti svaku osobu nad kojom je uspostavljen poslanički argument o tome da je neki „oblik“ vjerski ʻibadet koji, kao što se ne smije usmjeriti stvorenju, ne smije se uraditi njemu, ali onaj koji se sustegne od tekfira takve osobe zbog uvjetovanja znanja o tome da li je tim oblikom imala namjeru obožavanja ili za značenjem kojim se ostvaruje obožavanje, htjela ona obožavanje lično ili ne, kao kada bi od stvorenja tim oblikom tražila ono što ne može niko sem Allaha, čime upada u suštinski veliki širk, se ne tekfiri dok se nad njim ne uspostavi argument o obaveznosti tekfira spomenutim uzrocima. Ovdje bi se onda samo gledalo na to da li neka osoba zna da je, na primjer, *tavaf* ʻibadet koji se ne smije usmjeriti niti uraditi nekom drugom mimo Allaha, pa ako to zna ili je imala mogućnost saznati, i uradi *tavaf* oko kabura, ista je mušrik.

4. Po *idžmā'u* onaj koji negira mušricima suštinu osnove tevhida, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, ali im ostavlja islam i njegove propise u pravnom smislu, nakon što se opšte objašnjenje ostvarilo, pod izgovorom da objašnjenje nije došlo do tog i tog pojedinca kojeg ne tekfiri, ili pod izgovorom da taj mušrik još uvijek nije shvatio istinu i da je potrebno da mu se ukloni šubha, je uveliko pogriješio, suprotstavio se konsnezusu učenjaka islama, i nije došao sa jednim od prava šehadeta *la ilahe illallah*. Ali njegova greška, sve dok negira ostvarenje značenja osnove tevhida pri mušriku, se ne tiče osnove *la ilahe illallah* i kao takva ne nalaže negaciju njegovog islama prije uspostave poslaničkog argumenta nad njim.

Ova rješenja su ono što je prema mojem znanju moguće, a nije isključeno neko rješenje koje meni trenutno nije poznato. Allah najbolje zna! Bitno je odbraniti istinu u pogledu koje nema razilaženja a Allah daje nadahnuće i sredstvo. Ove fusnote sam morao napisati zbog suzbijanja šubhi onih koji su se zakačili za riječi šejha *„...ono što zahtijeva od tekfira onoga ko ga uradi nakon objašnjenja...”*, iz kojih su “razumjeli” da se mušrik ne tekfiri, tj. da mu se ne negira tevhid *prije objašnjenja*, i da je onaj koji mu nije negirao osnovu tevhida ostvario osnovu *la ilahe illallah*. (op. rec.)

[41] Sura El-Ma'ida (5) 3

[42] U ovom komentaru šejha 'Abdurrahmana nema pete tačke: *„5. Ima i onih koji su ih protekfirili i tvrde da je on vrijeđanje dobrih ljudi.*” (op. rec.)

Zatim je, رحمه الله, rekao:

6. Od njih su i oni koji niti mrze širk, niti ga vole

Kažem: ko god je takav nije negirao ono što negira *la ilahe illallah* od širka i kufra u sve čemu se 'ibadeti mimo Allaha i odricanja od njega. Takav u osnovi nema ništa sa islamom, niti su mu život i imetak sačuvani, kao što na to ukazuje prethodni hadis.

A njegove, رحمه الله, riječi:

7. Od njih su i oni koji nisu spoznali širk i nisu ga porekli[43]

Pa ga nisu negirali a muvehhidom neće biti osim (onaj) ko negira širk i odrekne se od njega i od onoga koji ga radi i dok ih ne protekfiri. A neznanjem (*džehlom*) o širku neće se ostvariti ništa od onoga na šta ukazuje *la ilahe illallah*. Onaj koji ne ostvari značenje ove riječi i njen sadržaj nema ništa sa islamom, jer nije došao sa tom riječju i njenim sadržajem na osnovi znanja (*'ilma*), čvrstog ubjeđenja (*jeqīna*), iskrenosti (*sidqa*), od širka čistog obožavanja (*ikhlāsa*), ljubavi, prihvatanja i pokornosti. Ova vrsta nema pri sebi ništa od ovoga, iako govore *la ilahe illallah*. Oni nisu spoznali ono na šta ona ukazuje i što u sebi sadrži.

Zatim je, رحمه الله, rekao:

8. U njih spadaju i oni koji nisu spoznali tevhid i nisu ga porekli[44]

Na ovo kažem: ovaj je poput prethodnog. Nisu nimalo mārili za dinom zbog kojeg su stvoreni, kojim je Allah poslao Svoga Poslanika. Ovo je stanje onih o kojima je Allah rekao:

إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا

„Oni su poput stoke. Ne, najzabludjeliji su od pravog puta!"[45]

A njegove, رحمه الله, riječi:

9. U njih spadaju, i oni su od svih vrsta najopasniji, oni koji prakticiraju tevhid, ali ne znaju njegovu vrijednost[46] **i ne mrze one koji su ga ostavili, niti ih tekfire.**

[43] Ili osporili. (op. rec.)
[44] Ili osporili. (op. rec.)
[45] Sura El-Furqan (25) 44
[46] Ili njegovu pravu suštinu; upotrijebljena je riječ *„qadr"*. Ova tačka prije svega obuhvata neznanje o tome da suština tevhida nestaje pojavom suštine velikog širka pri čovjeku. Ovakvi ljudi, koji nisu ludi, ponekad kažu za

Njegove, ﷺ, riječi: „i oni su od svih vrsta najopasniji...“ je zbog toga što takav nije spoznao vrijednost onoga što radi i nije izvršio ono što njegov tevhid čini ispravnim od teških uslova koji su neophodni, s obzirom da si saznao da tevhid za sobom povlači negaciju širka, odricanje od njega i neprijateljevanje prema njegovim sljedbenicima, i njihov tekfir uz (poslije) uspostavljenost argumenta[47] nad njima. Jer stanje ovakvog može druge obmanuti, a on nije ostvario njemu obavezne stvari na koje upućuje rečenica *ikhlāsa*, u smislu negacije i potvrde.

Isto tako njegove, ﷺ, riječi:

10. Od njih su oni koji su ostavili širk i zamrzili ga, ali ne znaju njegov uticaj[48], niti neprijateljuju prema njegovim sljedbenicima, niti ih tekfire

Ovaj je bliži prethodnom s time što ovaj nije spoznao uticaj širka. Jer, da je spoznao uticaj širka, on bi uradio ono na što upućuju jasni ajeti, poput riječi El-Khalīla[49]:

...إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي ﴿٢٧﴾

„Ja se odričem od svega čemu vi 'ibadetite, ﴾26﴿ osim od Onoga Koji me je stvorio. ﴾27﴿“[50]

إِنَّا بُرَآءُ مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا

„Mi smo čisti od vas i svega čemu 'ibadetite mimo Allaha, zanevjerovali smo u vas i očigledno će biti, između nas i vas, neprijateljstvo i mržnja, zauvijek...“[51]

---

određeni opis da je veliki širk, ali konstatuju postojanje suštine islama uz veliki širk, a islam je tevhid, a veliki širk suprotnost tevhidu. Da nas Allah sačuva zablude! (op. rec.)

[47] Kao što sam već spomenuo, spomen „uspostavljenosti argumenta“ ukazuje na to da se radi o tekfiru kufrom kažnjavanja u suštinskom velikom širku uz kojeg osnova tevhida ne može ostati, tako da njegovi sljedbenici nisu muvehhidi ni prije uspostave argumenta, već su mušrici. Dva: da šejh u svoj govor uvodi pitanje onih koji su upali u „oblike“ 'ibadeta stvorenjima, nakon spoznaje ili mogućnosti spoznaje da je Uzvišeni Allah te oblike 'ibadeta ograničio na Sebe, i slično od pitanja „oblika velikog širka“, pa se uspostavljenost argumenta tiče saznanja ili mogućnosti saznanja o tome. Pravilo je da pojam „odricanje od mušrika“ u govoru učenjaka podrazumijeva negaciju osnove tevhida, a da se pojmom „tekfir“ u osnovi želi ukazati na tekfir kufrom kažnjavanja, tako da je potrebno biti oprezan u tumačenju govora učenjaka i poznavati njihovu terminologiju. (op. rec.)

[48] I ovdje je upotrijebljena riječ „*qadr*“, koja se u ovom kontekstu može prevesti kao „ne znaju njegovu vrijednost/pravu suštinu/uticaj...“ i sl. Ja sam odabrao riječ uticaj zbog toga što se radi o ljudima koji, poput onih iz prethodne fusnote, ne negiraju suštinu islama ili tevhida pojavom velikog širka pri čovjeku, uprkos tome što su veliki širk i tevhid dvije suprotnosti koje se ne mogu sastati niti obje nestati. Čovjek je ili muvehhid ili mušrik! Kod ove vrste zabludjelih, koji nisu izgubili razum, iako kažu nešto što zdrav razum ne podržava već ga negira, veliki širk ne utiče na nestanak osnove tevhida i islama kojem je apsolutna suprotnost. Šejh Muhammed je ovo spomenuo u risali „*Mufīdu-l-Mustefīd*...“ spomenuvši da je veliki širk kod njih poput „crnila na tijelu“ čovjeka čija pojava ne negira osnovu njegovog bitka čovjekom. (op. rec.)

[49] Tj. Ibrahima, ﷺ. (op. rec.)

[50] Sura Ez-Zukhruf (43) 26-27

Dakle, neophodno je onome koji je spoznao i ostavio širk, da isti takav bude u pogledu *el-velā'a*[52] i *el-berā'a*[53] u pitanju *'abida*[54] i *ma'buda*[55] i mržnje širka i njegovih sljedbenika i neprijateljestva prema njima. Ove dvije vrste su preovladavajuće u stanju mnogih koji se pripisuju islamu, tako da se od strane njih događa od neznanja (*džehla*) o njegovoj suštini ono što spriječava ostvarenje rečenice *ikhlāsa* i onoga što ona za sobom povlači u smislu obavezne potpunosti kojom biva muvehhidom. Mnogo li je obmanutih neznalica o suštini dina!!! Ako si saznao da je Allah protekfirio sljedbenike širka i opisao ih njime u jasnim ajetima, poput Njegovih riječi:

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَن يَعْمُرُواْ مَسَاجِدَ الله شَاهِدِينَ عَلَى أَنفُسِهِمْ بِالْكُفْرِ

„Ne priliči mušricima da održavaju Allahove mesdžide, svjedočeći protiv sebe da su nevjernici (*kufrom*)“[56]

Šejhu-l-islam, رحمه الله, rekao je:

„Sljedbenici tevhida i sunneta vjeruju poslanicima ono o čemu su govorili, i pokoravaju im se u onome što su naredili, i pamte (čuvaju) ono što su govorili, i to razumiju, prakticiraju i čuvaju ga od iskrivljavanja ekstremista, pravaca zastupnika *batila* i *te'vila* neznalica, i vode džihad protiv onih koji im se suprotstavljaju, želeći da se približe Allahu i tražeći nagradu od Allaha, a ne od njih. A neznalice i ekstremisti ne prave razliku između onoga što im je naređeno i što im je zabranjeno, niti onoga što je ispravno od njih preneseno i onoga što je na njih slagano, niti razumiju suštinu onoga što su oni željeli, niti se trude da im budu pokorni. Štaviše, oni su neznalice u pogledu onoga što rade, oni koji veličaju svoje interese.“

Kažem: ovo što je spomenuo šejhu-l-islam sliči stanju ove dvije posljednje grupe.

Ostala je mes'ela o kojoj je govorio šejhu-l-islam Ibn Tejmijje, a tiče se netekfirenja pojedinca u početku, zbog razloga kojeg je spomenuo, رحمه الله, koji ga je obavezao na to da se suzdrži od njegovog tekfira prije uspostave argumenta nad njim.

Rekao je, رحمه الله:

---

[51] Sura El-Mumtehina (60) 4
[52] Tj. prijateljevanja. (op. rec.)
[53] Tj. neprijateljevanja. (op. rec.)
[54] Onaj koji 'ibadeti. (op. rec.)
[55] Onaj kome se ili ono čemu se 'ibadeti. (op. rec.)
[56] Sura Et-Tevba (9) 17

„Mi nužno znamo da Vjerovjesnik, ﷺ, nije nikom propisao da se moli[57] nekom od umrlih, bilo da su od vjerovjesnika, dobrih ljudi, ili bilo kog drugog; ne riječima traženja pomoći[58] niti drugim[59], kao[60] što nije nikom iz svog ummeta propisao činjenje sedžde mrtvom, niti u pravcu mrtvog, i slično tome. Štaviše, mi znamo da je on sve te stvari zabranio[61], i da je to od širka[62] kojeg su Allah i Njegov Poslanik haramom učinili.[63] Međutim, zbog preovladavanja neznanja i manjkavosti znanja o baštini poslanstva među mnogim od potonjih generacija, nije ih moguće protekfiriti time[64], sve dok im se ne objasni ono čime je došao Allahov Poslanik, a čemu su suprotno postupili."

[57] Tj. da dovi. (op. rec.)
[58] Tj. *istighāthom*. Kao kada bi rekao „O mrtvi *eghithnī*, tj. pomozi mi!" (op. rec.)
[59] Kao da šejh ovdje govori o traženju dove ili zauzimanja od mrtvog, a sve to ulazi u značenje „dove" ili moljenja kojeg je spomenuo na početku rečenice. (op. rec.)
[60] Obrati pažnju! Šejhu-l-islam ovdje upoređuje dovu i sedždu mrtvom u pitanju nepropisanosti. (op. rec.)
[61] Ovdje ih poredi u propisu zabranjenosti! (op. rec.)
[62] Ovdje ih poredi u propisu širka! (op. rec.)
[63] Zajedničko za dovu i sedždu je to što ako čovjek moli živog prisutnog ili mu učini sedždu s namjerom njegovog obožavanja, ili s namjerom traženja od njega ono što ne može niko sem Allaha, makar ne želio time da ga obožava, time postaje mušrikom. Prvo je klasični širk u *ulūhijjetu*, a drugo je klasični širk u ulūhijjetu i rubūbijjetu, jer od stvorenja traži **djelo** koje ne priliči osim Uzvišenom Stvoritelju. Ako bi dovom i sedždom od **mrtvog** tražio ono što može živi, ali bez namjere njegovog obožavanja, ili od odsutnog ono što može živi prisutni, ili od meleka ili džinna, a traženje od njih ne spada u uobičajene vanjske uzroke niti su oni u osnovi stvoreni da putem njih pomažu čovjeku, time je upao u opis velikog širka koji se, kako prenosi šejh 'Abdullatif, رحمه الله, u knjizi *„Minhādžu-t-te'sīs"*, prema *idžmā'u* muslimana u propisu i šerijatu pridružuje traženju od stvorenja onoga što ne može niko mimo Uzvišenog Allaha. Mnogi protivnici tevhida, kako nekada tako i danas, su stava da je ovo mali širk, a mnogi su slične stvari smatrali dozvoljenim ili pohvalnim, da Allah sačuva!

Međutim, ako oblikom sedžde i oblikom dove ne bi imao namjeru obožavanja niti traženja značenja kojim se ostvaruje veliki širk, htio on to ili ne, kao kada bi živog ili mrtvog samo pozdravio sedždom, time ne bi upao u suštinski veliki širk, čija dva stepena sam spomenuo, ali se taj postupak može nazvati malim širkom, ili „oblikom širka" ili „putem u širk" ili „onim što vodi u širk". Šta bi bio primjer za oblik dove kojeg bi mogli poistovjetiti sa oblikom sedžde u spomenutom opisu? Kao opšte pravilo kažemo da bi se to ticalo „oblika dove" kojim čovjek nema namjeru 'ibadeta niti traženja onoga čime se ostvaruje značenje 'ibadeta stvorenja, tj. velikog širka, htio on to ili ne. Može li se navesti neki primjer za to? Primjer za to bi bio da čovjek dođe do kabura Vjerovjesnika ili nekog dobrog čovjeka i da izgovori riječi „Allahov Poslaniče..." ili „O ti i ti..." „...zamoli Allaha za mene" ali u značenju prisjećanja (*istihdār*) onoga što je radio za vrijeme svog života, uz tugu što i on nije bio od onih koji su tražili od Allahovog Poslanika, ﷺ, da zamoli Allaha za njih pa da im oprosti i slično od opisa u kojima se ne ostvaruje značenje traženja od mrtvog za vrijeme Berzeha.

Dakle, izgovara je u značenju prisjećanja i priželjkivanja, ne uz namjeru obožavanja niti traženja od mrtvog bilo čega. Ako bi pretpostavili da je moguće da neko izgovara te riječi s namjerom pozdrava i slično od značenja kojima se ne ostvaruje veliki širk, poput lozinke u ratu i slično, ne uz namjeru obožavanja ili traženja bilo čega, onda za njega važi isti propis. Tako da je prije nego što se čovjek upusti u tumačenje govora učenjaka potrebno da poznaje značenje suštine velikog širka, da poznaje terminologiju učenjaka i njihovu govornu upotrebu, kako bi bio u stanju da razlikuje između suštinskog velikog širka i njegovih oblika. (op. rec.)
[64] Ako šejhu-l-islam govori o suštinskom velikom širku, onda se tekfir pojedinca ovdje tiče njegovog tekfira kufrom kažnjavanja, a znamo da je šejhu-l-islam onaj koji je rekao da *„...je ime mušrik potvrđeno prije poslanice",* te da takvog ne drži muslimanom muvehhidom. Međutim, ako šejh govori o *oblicima širka* onda sustezanje od tekfira ne znači negaciju osnove tevhida, što bi značilo da su oni na koje cilja šejhu-l-islam kod njega muslimani muvehhidi. Neprijatelji da've nekada, poput Sulejmana bin Abdulvehhaba, brata šejha Muhammeda bin 'Abdulvehhaba po ocu, prije nego što se pokajao i 'Osmana ibn Mensūra, su tvrdili da traženje od mrtvog ono što može živi i od odsutnog ono što može prisutni nije veliki širk, i da je to mezheb Ibn Tejmijje, te da Ibn Tejmijje za veliki širk uvjetuje namjeru 'ibadeta stvorenju ili ga ograničava na traženje onoga što ne može niko sem Allaha pa

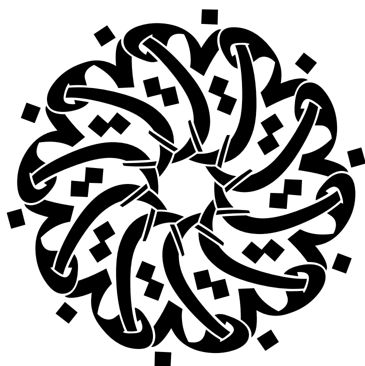
Kažem: spomenuo je, ﷺ, ono što ga je obavezalo da nad njima, posebno u pogledu pojedinca, ne izriče sud tekfira, osim nakon objašnjenja i ustrajavanja. U tome je on jednog usklađenog mišljenja. Ima učenjaka koje je on protekfirio na osnovu svoje zabrane njima da pridružuju u 'ibadetu, pa nije bio u stanju da se prema njima ophodi osim u skladu sa onim što je rekao.

Kao što se dogodilo našem šejhu, Muhammedu bin ’Abdulvehhabu, nek’ je milost Uzvišenog Allaha nad njime, na početku njegove da've. On bi, kada bi ih čuo da se mole Zejdu ibni-l-Khattābu, ﷺ, govorio: „Allah je bolji od Zejda“, vježbajući ih da negiraju širk, blagim riječima, uzimajući u obzir korist i (pazeći) da ga ne odbiju (da ne pobjegnu od njega). A Allah, *subhanehu ve te'ala*, najbolje zna.[65]

„naviše“. Isto to danas tvrde neki „ljudi“ koji se pripisuju da'vi tevhida. Traženje od taguta da u sporovima presudi **svojim zakonom**, ne Allahovim, a laički zakoni danas nisu Allahov zakon niti se suđenjem njima sprovodi Allahova vjerska volja i vlast, i obaveže na pridržavanje njega bez razilaženja spada u traženje od stvorenja onoga što ne pripada nikom sem Allaha, i time je veliki širk u *ulūijjetu* i *rubūbijjetu*, makar nemao namjeru 'ibadeta tagutu, i bez obzira na to što je neki propis taguta u vanjštini identičan šerijatskom ili mu se ne suprotstavlja. Molim Allaha da im popravi stanje i da sve nas uputi onom čime je zadovoljan!

[65] Znamo da su šejh Muhammed i učenjaci da've sljedbenicima velikog širka, prije uspostave argumenta nad njima, presuđivali da su mušrici, poput šejhu-l-islama Ibn Tejmijje, ﷺ, što je bez sumnje predmet *idžmā'a* svih muslimana. Nakon ovoga dolaze mes'ele koje sam spominjao u fusnotama poput čovjeka koji zna ili je bio u stanju saznati da je Uzvišeni Allah neki oblik 'ibadeta ograničio na Sebe pa ga nakon toga uradi nekom stvorenju bez namjere 'ibadeta ili namjere za značenjem kojim se ostvaruje 'ibadet stvorenja i veliki širk, makar počinioc lično to ne želio, te pitanja oblika širka koji su na još nižem stepenu, jer ovdje čovjek ne zna niti je mogao saznati da je Uzvišeni Allah neki oblik 'ibadeta ograničio samo na Sebe, kao što se prenosi da se dogodilo Mu'āzu ibn Džebelu, ﷺ, iako ne volim da navodim primjer ovog učenog ashaba Allahovog Poslanika, ﷺ.

Dakle, postoji razlika između onoga koji zna da je neki oblik 'ibadeta ograničen samo na Uzvišenog Allaha, ili je to bio u stanju saznati, i onoga koji to ne zna i nije bio u stanju saznati. Zajedničko za posljednja dva stepena je to što vjerujemo da je onaj koji se sustegne od negacije osnove tevhida njihovog počinioca iz razloga nepoznavanja namjere počinioca, tj. da li je tim oblikom imao namjeru 'ibadeta stvorenom ili namjeru za značenjem kojim se ostvaruje veliki širk, htio on to ili ne, naš brat musliman-muvehhid, zbog toga što poznaje značenje suštinskog velikog širka, negiranog šehadetom *la ilahe illallah* od samog početka, i njime negira osnovu tevhida, ali se u pogledu pojedinca susteže zbog toga što to značenje nije ustanovio pri njemu. S time što je greška u prvoj slici puno veća od one u drugoj slici oblika širka. Molim Uzvišenog Allaha da nas uputi i podrži u slijeđenju istine Knjige i Sunneta! (op. rec.)

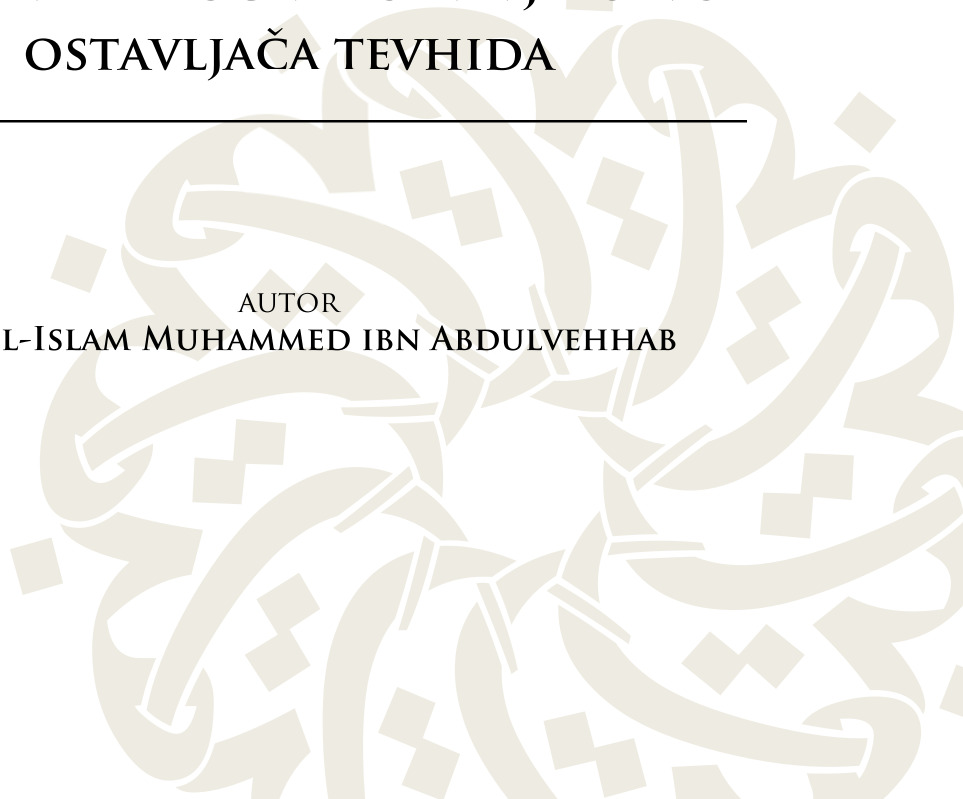
مفيد المستفيد

في

كفر تارك التوحيد

الشيخ الإسلام محمد بن عبد الوهاب

KORISNI PRIRUČNIK O NEVJERSTVU OSTAVLJAČA TEVHIDA

AUTOR
Šejhul-Islam Muhammed ibn Abdulvehhab

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Hvala Allahu, Jedinom, a zatim:

Brat (šejh Ali El-Hamed Es-Salihi) tražio je od mene da napišem predgovor poslanici šejha Muhammeda b. Abdulvehhaba, ﷺ, pod naslovom *„Mufidul-mustefid fi kufri tarikit-tevhid - Korisni priručnik o nevjerstvu ostavljača tevhida“* koju je šejh Ali ponovo želio štampati.

Ova poslanica je kao i njegove, ﷺ, ostale poslanice; ne treba nekoga ko će joj napisati predgovor i hvaliti je. Samim tim što će je uvaženi čitalac vidjeti i prelistati, biće dovoljno da posvjedoči njenom kvalitetu i naučnoj preciznosti, a kako i ne bi kada je njen autor predvodnik (*imam*), reformator, koji je svoj život posvetio pojašnjavanju tevhida s kojim su došli poslanici i koji je objavljen u knjigama, pojašnjavanju Allahovih prava kod Njegovih robova poput prava na obožavanje, čisto posvećivanje 'ibadeta, sa svim njegovim vrstama, samo Allahu, tako da se samo On priziva, samo Njemu nada, samo na Njega oslanja i samo od Njega traže pomoć i zaštita u onome što nije u stanju da učini niko osim Njega[66], Jedinog.

Ovaj imam se borio protiv idolatrije u svim njenim oblicima i očistio je Arapski poluotok od širka u koji su zapali mnogi muslimani[67], poput dove mrtvima i odsutnim[68], traženja od njih rješavanja problema, pomoći u nevolji, zadovoljenja

[66] U značenje izreke *„nije u stanju da učini niko osim Njega“* učenjaci tevhida uvode mes'elu traženja od mrtvog ono što živi može i daju joj isti propis, kao što je na to ukazao šejh 'Abdullatif u knjizi *„Misbāhu-z-zalam“,* prenoseći *idžmā'* muslimana u pogledu toga. Rekao je šejh 'Abdullatif:

وأمَّا تخصيص المعترض هداية القلوب، وشفاء المريض؛ وإنبات النبات، وطلب الذرية ونحو ذلك. بالمنع: فهذا من جهله؛ فإن الأسباب العاديَّة التي يستطيعها الإنسان في حياته تنقطع بموته، كما دلَّ عليه الحديث، وبذلك تصير ملحقة في الحكم والشرع بما لا يستطيعه في حياته كهداية القلوب، وشفاء المريض، وإنبات النبات، وطلب الذرية؛ فلا فرق بين قول الرجل للمسيح بعد رفعه: اعطني كذا وكذا من القوت ونحوه، وقوله: اهدِ قلبي، اغفر ذنبي، وقد تقدَّم أن قول النصارى: (يا والدة المسيح اشفعي لنا عند الإله) شرك بإجماع المسلمين؛ ولو طلب منها في حياتها أن تشفع بالدعاء والاستغفار، كما كان يفعله صلى الله عليه وسلم مع أصحابه لم يمنع من ذلك.

„Što se tiče protivnikovog svođenja zabrane na upućivanje srca, izliječenje bolesnika, davanja rasta bilja, traženja potomstva i slično tome, to je od njegovog neznanja, jer uobičajeni uzroci koje čovjek može učiniti za vrijeme svog života se prekidaju njegovom smrću, kao što je na to ukazao hadis, i **time se u propisu i šerijatu pridružuje onome što ne može za vrijeme svog života, poput upućivanja srca, izliječenja bolesnika, davanja rasta bilja i traženja potomstva, tako da nema razlike između riječi čovjeka Mesīhu nakon njegovog uzdignuća: „Daj mi to i to...“ od hrane i sličnog tome, i njegovih riječi: „Uputi moje srce! Oprosti moj grijeh!“**
Prethodilo je da su riječi nasranija (kršćana): „O majko Mesīha, zauzmi se za mene kod Boga!“ širk po *idžmā'u* muslimana. A da je od nje za vrijeme njenog života tražio da se zauzme dovom i traženjem oprosta kao što je radio, ﷺ, sa svojim ashabima, to ne bi bilo zabranjeno.“

[67] Bili su muslimani prije upadanja u veliki širk, a ovdje se radi o pravnom islamu, jer niko, sem Allaha, ne zna šta je u srcima ljudi. U ovoj knjizi, kao i mnogim drugima, šejh Muhammed objašnjava da je onaj koji upadne u veliki širk ostavio tevhid pa zbog toga nije musliman. (op. rec.)

[68] Neprijatelji da've tevhida u njegovom vremenu su tvrdili da traženje od mrtvog ono što može živi pored njegovog kabura, kao i traženje od odsutnog, nisu veliki širk. To je jedan od razloga zbog kojih je šejh napisao ovu

potreba, približavanja njima prinošenjem žrtve[69], zavjetovanja[70] njima i mnogih drugih vidova ibadeta koji pristaju samo Allahu, Jedinom. Šejha, رحمه الله, u njegovom pozivanju koje je činio pomagala je odvažna porodica Alu-Saud[71]. Branili su njegovo pozivanje i sučeljavali se s njegovim neprijateljima (zavidnicima, devijantima i licemjerima) koji su nastojali da ga uguše i unište, unutar zemlje i u inostranstvu.

Na ovom putu su se borili borbom strpljivih vjernika sve dok se ovo vjerovanje (*aqida*) nije učvrstilo. Arapski poluotok je bio očišćen od prljavštine širka, novotarija i iskrivljenih učenja, prije svega zahvaljujući Allahu, a zatim zahvaljujući njihovoj borbi i iskrenosti prema ovoj vjeri. Ova borba i pomoć ovome pozivanju postali su razlog njihovog ponosa i porasta njihovog ugleda. Zahvaljujući Allahu, ova porodica još uvjek brani ovo vjerovanje, bdije na njegovim granicama i štiti njegovo područje.[72] Allah, *subhaneh*, kaže:

وَلَيَنصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ

„A Allah će sigurno pomoći one koji Njega pomažu, ta Allah je, zaista, moćan i silan.“[73]

---

risalu. Uvjet za ostvarenje velikog širka u 'ibadetu stvorenju kod nekih je bio da se od stvorenja traži ono što ne može niko sem Allaha, a ispod ovog stepena ima veliki broj stanja o kojima ne kažu da su veliki širk, a neki od neprijatelja da've su uvjetovali uvjerenje da je stvorenje od kojeg se traži u svom htijenju i djelu neovisno od Allahovog htijenja, dozvole i moći. Interesantno je što su se neke od ovih zabluda počele širiti među Arapima, koji se pripisuju traženju znanja i odbrani „džihada i mudžahida“. Početkom mjeseca Rebi'u-l-Evvela sam naišao na knjigu pod nazivom „Suština širka“, koju je 2009 g. napisala osoba, koju sam spomenuo u knjizi „*Odbrana osnove dina i šejhu-l-islama...*“, s kojom su vođene rasprave na jednom od poznatih arapskih foruma u svijetu, u kojoj je konstatovao da se veliki širk u 'ibadetu ne ostvaruje osim uz uvjerenje u neovisnost (*istiqlāl*) stvorenja i tvrdi da je to bio veliki širk Arapa.

Na drugom mjestu, pri kraju knjige, kada govori o opisivanju stvorenja osobinom, koja ne pripada nikome sem Allaha, poput moći i slično, uvjetuje njenu neograničenost i sveobuhvatnost. Među ovakvim skupinama, koje su se počele razmnožavati u krugovima onih koji se pripisuju „džihadu i mudžahidima“ i njihovoj odbrani, ili su čak u njemu i među njima, ima onih koji kažu da su učenjaci Nedžda bili haridžije ili tekfirovci, a neki će, iz jednog ili drugog razloga, reći da su učenjaci da've imali ispravno shvatanje o suštini širka i da su protekfirili one koje su protekfirili zbog toga što ih je idžtihad doveo do uvjerenja da su isti upali u značenje koje ruši osnovu tevhida, ili zbog toga što se nad njima uspostavio argument. Vidjećemo šta će se dešavati u budućnosti. Molim Uzvišenog Allaha da nas učvrsti na putu istine i da nas uputi onome čime je zadovoljan od znanja i rada po Knjizi i Sunnetu. (op. rec.)

[69] Neki neprijatelji da've tevhida su tvrdili da klanje džinnima nije veliki širk. (op. rec.)

[70] Također su tvrdili da izgovaranje (upućivanje) riječi mrtvom: „Ako moj bolesnik bude izliječen, tebi pripada to i to od toga i toga“, gdje se traži od mrtvog ono što može živi, poput posredovanja kod Allaha dovom, nije “ veliki širk. (op. rec.)

[71] Onda su bili muslimani, a danas se većina njih, prema onome što znamo, otkinula od vjere tevhida. Molim Uzvišenog Allaha da ih uputi na Pravi put i da sačuva islam i muslimane zla zlih među njima. (op. rec.)

[72] Ovo ovako neograničeno izrečeno je velika laž. Istina je da većina te porodice danas uništava islam i muslimane, a rekao sam većina zbog toga što nije pravda osuđivati svakog pojedinca porodice, te zbog toga što je itekako prirodno i za očekivati da među njima ima ljudi koji vole Allaha i Njegovog Poslanika, ﷺ, i vjeruju u islam i ahiret. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[73] Sura El-Hadždž (22) 40

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Od Njega pomoć tražimo i na Njega se oslanjamo

Od onoga što je rekao šejh imam, planina među učenjacima planinama koji su ljude upućivali istini (Muhammed ibn Abdulvehhab), رحمه الله, kada posumnjaše neki koji tvrde da posjeduju znanje od stanovnika Ujejne, nakon što su se odmetnuli stanovnici Hurejmile,[74] pa je od šejha zatraženo da napiše riječi u kojima će Allah, *subhaneh*, dati korist.

Usljed toga, šejh, رحمه الله, je rekao:

Muslim u svome Sahihu bilježi hadis od Amra ibn 'Abese Es-Sulemija, رضي الله عنه, da je rekao:

كُنْتُ وَأَنَا فِي الْجَاهِلِيَّةِ أَظُنُّ أَنَّ النَّاسَ عَلَى ضَلَالَةٍ وَأَنَّهُمْ لَيْسُوا عَلَى شَيْءٍ وَهُمْ يَعْبُدُونَ الْأَوْثَانَ فَسَمِعْتُ بِرَجُلٍ بِمَكَّةَ يُخْبِرُ أَخْبَارًا فَقَعَدْتُ عَلَى رَاحِلَتِي فَقَدِمْتُ عَلَيْهِ فَإِذَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُسْتَخْفِيًا جُرَءَاءُ عَلَيْهِ قَوْمُهُ فَتَلَطَّفْتُ حَتَّى دَخَلْتُ عَلَيْهِ بِمَكَّةَ فَقُلْتُ لَهُ مَا أَنْتَ قَالَ أَنَا نَبِيٌّ فَقُلْتُ وَمَا نَبِيٌّ قَالَ أَرْسَلَنِي اللَّهُ فَقُلْتُ وَبِأَيِّ شَيْءٍ أَرْسَلَكَ قَالَ أَرْسَلَنِي بِصِلَةِ الْأَرْحَامِ وَكَسْرِ الْأَوْثَانِ وَأَنْ يُوَحَّدَ اللَّهُ لَا يُشْرَكُ بِهِ شَيْءٌ قُلْتُ لَهُ فَمَنْ مَعَكَ عَلَى هَذَا قَالَ حُرٌّ وَعَبْدٌ قَالَ وَمَعَهُ يَوْمَئِذٍ أَبُو بَكْرٍ وَبِلَالٌ مِمَّنْ آمَنَ بِهِ فَقُلْتُ إِنِّي مُتَّبِعُكَ قَالَ إِنَّكَ لَا تَسْتَطِيعُ ذَلِكَ يَوْمَكَ هَذَا أَلَا تَرَى حَالِي وَحَالَ النَّاسِ وَلَكِنْ ارْجِعْ إِلَى أَهْلِكَ فَإِذَا سَمِعْتَ بِي قَدْ ظَهَرْتُ فَأْتِنِي قَالَ فَذَهَبْتُ إِلَى أَهْلِي وَقَدِمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ وَكُنْتُ فِي أَهْلِي فَجَعَلْتُ أَتَخَبَّرُ الْأَخْبَارَ وَأَسْأَلُ النَّاسَ حِينَ قَدِمَ الْمَدِينَةَ حَتَّى قَدِمَ عَلَيَّ نَفَرٌ مِنْ أَهْلِ يَثْرِبَ مِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ فَقُلْتُ مَا فَعَلَ هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي قَدِمَ الْمَدِينَةَ فَقَالُوا النَّاسُ إِلَيْهِ سِرَاعٌ وَقَدْ أَرَادَ قَوْمُهُ قَتْلَهُ فَلَمْ يَسْتَطِيعُوا ذَلِكَ فَقَدِمْتُ الْمَدِينَةَ فَدَخَلْتُ عَلَيْهِ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَتَعْرِفُنِي قَالَ نَعَمْ أَنْتَ الَّذِي لَقِيتَنِي بِمَكَّةَ قَالَ فَقُلْتُ بَلَى فَقُلْتُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ أَخْبِرْنِي عَمَّا عَلَّمَكَ اللَّهُ وَأَجْهَلُهُ أَخْبِرْنِي عَنْ الصَّلَاةِ قَالَ صَلِّ صَلَاةَ الصُّبْحِ ثُمَّ أَقْصِرْ عَنْ الصَّلَاةِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ حَتَّى تَرْتَفِعَ فَإِنَّهَا تَطْلُعُ حِينَ تَطْلُعُ بَيْنَ قَرْنَيْ شَيْطَانٍ وَحِينَئِذٍ يَسْجُدُ لَهَا الْكُفَّارُ ثُمَّ صَلِّ فَإِنَّ الصَّلَاةَ مَشْهُودَةٌ مَحْضُورَةٌ حَتَّى يَسْتَقِلَّ الظِّلُّ بِالرُّمْحِ ثُمَّ أَقْصِرْ عَنْ

[74] Uzrok otpadništva spomenutih je bio u tome što su vjerovali da traženje od mrtvog ono što može živi, poput traženja posredstva kod Allaha dovom, ili od odsutnog, nije veliki širk, i usljed toga ostavljanje suštine islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, onome koji je upao u spomenute opise. Jedan od šejhovih neprijatelja tada je bio njegov rođeni brat po ocu, Sulejman ibn 'Abdulvehhab, koji se kasnije pokajao kao što to prenosi šejh 'Abdullatif u *„Misbahu-z-Zalam“* gdje je prenio tekst pisma Sulejmana ibn 'Abdulvehhaba koje je dokaz njegove tevbe. (op. rec.)

الصَّلَاةِ فَإِنَّ حِينَئِذٍ تُسْجَرُ جَهَنَّمُ فَإِذَا أَقْبَلَ الْفَيْءُ فَصَلِّ فَإِنَّ الصَّلَاةَ مَشْهُودَةٌ مَحْضُورَةٌ حَتَّى تُصَلِّيَ الْعَصْرَ ثُمَّ أَقْصِرْ عَنْ الصَّلَاةِ حَتَّى تَغْرُبَ الشَّمْسُ فَإِنَّهَا تَغْرُبُ بَيْنَ قَرْنَيْ شَيْطَانٍ وَحِينَئِذٍ يَسْجُدُ لَهَا الْكُفَّارُ...

„Još dok sam bio u predislamskom periodu smatrao sam kako su ljudi u zabludi i ništavilu, a obožavali su idole[75]. Čuh za čovjeka u Mekki da obavijештava o različitim vijestima[76], pa sjedoh na svoju jahalicu i dođoh k njemu, i zatekoh Resulullaha, ﷺ, kako se krije, a njegov narod se bješe osilio na njega. U Mekki sam krišom ušao kod njega. Rekao sam mu: „Ko si ti?“, *„Ja sam vjerovjesnik“*, reče on. „A šta je vjerovjesnik?“, upitah. On reče: *„Allah me je poslao!“*[77] „A sa čim te je poslao?“,[78] upitah. On reče: *„Sa održavanjem rodbinskih veza, lomljenjem idola, da se Allah učini Jednim i da Mu se niko ne pridružuje!“* Rekoh mu: „A ko je sa tobom na ovome?“ On reče: *„Jedan slobodan čovjek i jedan rob!“* Toga dana s njim su bili Ebu Bekr i Bilal. Rekoh mu: „I ja ću da te javno slijedim[79].“ On reče: *„Ti to danas nećeš moći. Zar ne vidiš moje stanje i stanje ljudi? Nego, ti se vrati svojoj porodici, pa kada čuješ da sam pobijedio, ti mi dođi.“* Potom sam otišao svojoj porodici. Kada je Resulullah, ﷺ, stigao u Medinu ja sam bio kod svoje porodice. Prikupljao sam informacije i raspitivao se kod ljudi, nakon što je došao u Medinu, sve dok nije došla grupa ljudi iz Jesriba pa rekoh: „Šta je uradio čovjek koji je došao u Medinu?“ Oni rekoše: „Ljudi mu hrle! Njegov narod ga je htio ubiti ali to nisu mogli.“ Otišao sam u Medinu, ušao kod njega i rekao: „Allahov Poslaniče, poznaješ li me?“ *„Da“*, reče on. *„Ti si onaj što me sreo u Mekki?“* Rekao sam: „Allahov Vjerovjesniče, pouči me onome čemu te je Allah poučio a ja to ne poznajem.“ Obavijestio me je o namazu. Rekao je: *„Klanjaj sabah-namaz a potom se sustegni od namaza dok Sunce ne izađe i odskoči, jer uistinu ono kada izlazi, izlazi između dva šejtanova roga a i nevjernici mu tada sedždu čine. Nakon toga*

---

[75] Pogledaj kako je ovaj ashab, ﷺ, prije objave Poslanikovog islama vjerovao da oni koji 'ibadete idolima nisu ni na čemu i da su u zabludi, i nije im, kao što to danas rade mnogi koji se pripisuju šejhukluku, znanju, selefizmu ili džihadu, ostavio suštinu tevhida, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, pod izgovorom „opravdanja neznanjem u velikom širku“! *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[76] Iz onoga što mu je Allah objavio, spominje vijesti iz prošlosti i budućnosti koje ne može znati osim čovjek vjerovjesnik, koga je Allah izabrao za poslanika i podučio ga njima, ﷺ. (op. rec.)

[77] Ono što je 'Amr do tada čuo o Allahovom Poslaniku, ﷺ, i što je u datom trenutku vidio od njegovih vanjskih i moralnih osobina je kategorički dokaz njegove iskrenosti i istinitosti njegovog poslanstva, ﷺ. Time se nad 'Amrom uspostavio Allahov argument u pogledu poslanstva Allahovog Poslanika, ﷺ, prije objave ajeta i hadisa, i prije nego što je Allah na rukama Svog Poslanika stvorio mnoge poznate *mu'džize* kojima je pomogao i dokazao njegovo poslanstvo, ﷺ. Ovo će ti otvoriti vrata ispravnog vjerovanja u Allahovog Poslanika, pa se nećeš morati kačiti za „otkrića NASA-e“ koja su izgleda kod mnogih „glavni dokaz“ poslanstva Allahovog Poslanika. Sve dok šejtan jednog dana ne dovede ljude u to da se upitaju odakle im stopostotna sigurnost o tome da je ono što je NASA otkrila istina, i njihova vjera u Allahovog Poslanika, ﷺ, se, ne dao Allah nikom, sruši! Sve to ukazuje na njihovo neznanje o Allahovom Poslaniku, Allahovoj Knjizi i veličanstvu ove vjere i Allahovim argumentima i nedostatak zdravog ljudstva i razuma, pa neka je Allah na pomoći! (op. rec.)

[78] Pa je u njega i povjerovao na osnovu kategoričkih dokaza poslanstva koje je vidio pri Poslaniku, ﷺ, i u njegovom stanju, i o kojima je čuo. (op. rec.)

[79] SubhanAllah! U hadisu je rečeno *„inni mutteb'iuk“* tj. „Ja sam tvoj sljedbenik“ što je prevodioc preveo kao „javno ću te slijediti“. Prijevod je ispravan bez sumnje, jer Allahov Poslanik, ﷺ, je obavijestio da je poslan da polomi idole što zahtijeva ispoljavanje dina i neprijateljevanja prema idolima i njihovim obožavaocima. (op. rec.)

klanjaj, uistinu tada namazu prisustvuju meleki sve dok se sjena ne izravna s kopljem. Nakon toga, sustegni se od namaza, jer tada se Džehennem raspali. A kada se sjena pomoli, ti klanjaj, uistinu tada namazu prisustvuju meleki sve dok ne klanjaš ikindiju. Nakon toga, sustegni se od namaza sve dok Sunce ne zađe, jer ono, uistinu, zalazi između dva šejtanova roga a i nevjernici mu tada sedždu čine...“, a potom je naveo ostatak hadisa.

Ebu-l-Abbas[80], رحمه الله, je rekao: „Vjerovjesnik, ﷺ, je zabranio obavljanje namaza u vrijeme izlaska Sunca i vrijeme njegova zalaska iz razloga što ono izlazi i zalazi između dva šejtanova roga a i nevjernici mu tada sedždu čine, a poznato je da vjernik ne namjerava da sedždu čini osim Allahu, i većina ljudi ne zna da je njegov izlazak i zalazak između dva šejtanova roga, niti da mu nevjernici čine sedždu.

Zatim, on je, ﷺ, zabranio obavljanje namaza u ovom vremenu kako bi isključio dimenziju sličnosti[81]. Iz ovog razloga, kada bi obavljao namaz prema štapu ili stubu ostavio bi ga s desne strane i ne bi se usmjerio tačno prema njemu. Iz ovog razloga je zabranio obavljanje namaza prema svemu što se obožavalo pored Allaha, uopšteno. Iz ovog razloga je zabranio činjenje sedžde pred čovjekom jer je u tome poistovjećivanje sa sedždom nekome mimo Allaha.“

Kraj njegovog govora.

Vjernik koji sebi želi dobro, neka pažljivo razmisli o poukama iz ovog hadisa. Allah, *subhanehu ve te'ala*[82], govori nam o događajima koji su se zbili sa vjerovjesnicima i njihovim sljedbenicima kako bi potonje generacije vjernika imale pouku i svoje stanje upoređivale s njihovim stanjem. Također, spomenuo je i događaje s nevjernicima i licemjerima kako bi ih izbjegli i one koji su u njih upali.

Ono u čemu je pouka jeste to da se neuk beduin kada mu je spomenuto da čovjek u Mekki govori o vjeri na način suprotan onome na čemu su ostali ljudi, nije strpio sve dok nije uzjahao svoju jahalicu, otišao kod njega i spoznao šta ima kod njega a sve zbog ljubavi prema vjeri i dobru koja je bila u njegovom srcu. Ovim su protumačene Allahove riječi:

وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَّأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ

[80] Šejhu-l-islam Ibn Tejmijje, رحمه الله. (op. rec.)
[81] Misli se na sličnost nevjernicima koji čine sedždu Suncu. (op. rec.)
[82] Slavljen je i Uzvišen. (op. rec.)

„Da Allah zna[83] da u njima ima ikakva dobra...“, tj. želje za učenjem vjere. **„...učinio bi da čuju...“**[84], tj. učinio bi da razumiju.

Ovo ukazuje da je nerazumijevanje, prisutno kod većine ljudi danas, pravda od Njega zbog toga što zna da u njihovim grudima nema želje za učenjem vjere. Ovim se razjasnilo da je jedan od najvećih razloga koji dovode do toga da čovjek bude najgore stvorenje[85] jeste nepostojanje želje za učenjem vjere[86].

Ako ovaj čovjek iz perioda džahilijjeta traži vjeru na ovaj način, kakvo je onda opravdanje onih koji tvrde da slijede vjerovjesnike, do kojih je od njih došlo to što jeste i koji imaju nekoga ko nudi da ih nauči a oni ni glavu da dignu?! A ako prisustvuju ili čuju, onda je kako Allah, *dželle šanuhu*, kaže:

مَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِم مُّحْدَثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾ لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ...﴿٣﴾

„I ne dođe im ni jedna nova opomena od Gospodara njihova kojoj se, slušajući je, ne podsmjehuju ﴿2﴾ srca rasijanih... ﴿3﴾“[87]

Također, od pouka koje su u njemu jeste i to kada je rekao „Poslao me je Allah“, na što je ovaj upitao „A sa čim te je poslao?“, a on je odgovorio „Sa tim i tim“. Ovim je postalo jasno da srž božanske poslanice i vjerovjesničkog pozivanja jeste obožavanje samo Allaha, Jedinog, Koji sudruga nema i lomljenje idola, a poznato je da njihovo lomljenje ne biva osim jakim neprijateljstvom i isukivanjem; pa razmisli o srži poslanstva.

Također, u njemu je i to da je on razumio željeno tevhidom i shvatio da je on velika i usamljena stvar. Zbog toga je i rekao: „A ko je sa tobom?“ On je rekao: „Jedan slobodan čovjek i jedan rob.“ Pa mu je odgovorio kako svi učenjaci, pobožnjaci, vladari i običan narod nisu sa njim i da ga u tome ne slijedi osim koga je već spomenuo. Ovo je najjasniji dokaz da istina može biti sa najmanjom manjinom a da laž može čitavu Zemlju ispuniti. Divan li je, Allahu, El-Fudajl b. 'Ijad kada reče: „Nemoj se prepasti istine zbog malog broja njenih sljedbenika, niti se zavaravaj neistinom zbog mnoštva gubitnika. A bolje od ovoga jesu riječi Uzvišenog:

وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ

[83] A ono što Allah „ne zna“ to ne postoji. (op. rec.)
[84] Sura El-Enfal (8) 23
[85] U navedenom ajetu sure El-Enfāl se spominje da su takvi najgora stvorenja. Da nas Allah sačuva! (op. rec.)
[86] Isto tako i danas je kod mnogih prisutno nepostojanje želje za učenjem vjere tako da nije ni čudo što je stanje muslimana kada je u pitanju Allahova vjera onakvo kakvo jeste. (op. rec.)
[87] Sura El-Enbija (21) 2-3

„I Iblis se uvjerio da je o njima ispravno mislio, i oni su se poveli za njim, osim nekolicine vjernika.“[88]

U Buharijinom i Muslimovom Sahihu stoji da će od svakih hiljadu u Vatru ući devetsto devedeset devet, a u Džennet će od svakih hiljadu ući jedan. A kada su ashabi zaplakali, nakon što su ovo čuli, Poslanik, ﷺ, je rekao:

فَإِنَّهَا لَمْ تَكُنْ نُبُوَّةٌ قَطُّ إِلَّا كَانَ بَيْنَ يَدَيْهَا جَاهِلِيَّةٌ قَالَ فَيُؤْخَذُ الْعَدَدُ مِنْ الْجَاهِلِيَّةِ فَإِنْ تَمَّتْ وَإِلَّا كَمُلَتْ مِنْ الْمُنَافِقِينَ

„Nikada nije bilo poslanstvo a da prije njega nije bilo doba neznanja pa će taj broj biti uzet iz doba neznanja a ako se ne upotpuni biće upotpunjen licemjerima.“[89] Et-Tirmizi veli: Hadis je hasen sahih[90].

Ako čovjek razmisli o sadržaju ovog hadisa, o opisu početka islama i onima koji su u to vrijeme slijedili Poslanika, ﷺ, a zatim mu doda drugi hadis koji se nalazi u Muslimovom Sahihu, da je Poslanik, ﷺ, rekao:

بَدَأَ الْإِسْلَامُ غَرِيبًا وَسَيَعُودُ كَمَا بَدَأَ...

„Islam je počeo usamljen i vratit će se usamljen kao što je i počeo“[91], stvar će mu se potpuno razjasniti, ako ga Allah uputi i ako ga napusti faraonski dokaz:

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَ

„'A šta je sa narodima davnašnjim?', upita on.“[92]

i kurejšijski dokaz:

مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ إِنْ هَذَا إِلَّا اخْتِلَاقٌ

„Za ovo nismo čuli u vjeri predaka naših...“[93]

Govoreći o riječima Uzvišenog:

وَمَا أُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ

[88] Sura Saba (34) 20
[89] Sunen Tirmizi, br. 3092. (Šamila)
[90] Ovo je pojam iz terminologije hadiske nauke kojim se označava stepen autentičnosti hadisa. Ovdje se sastoji iz dva termina; hasen i sahih. (op. rec.)
[91] Sahih Muslim, br. 208. (Šamila)
[92] Sura Ta-Ha (20) 51
[93] Sura Sa'd (38) 7

„...i ono što je zaklano u nečije drugo ime, a ne u Allahovo.“[94] u djelu *„Iqtidau-s-sirati-l-musteqim“,* Ebu-l-Abbas[95] je rekao: „Vanjsko značenje ovog ajeta koje se nameće jeste da je ono što je zaklano nekom drugom mimo Allaha (...) svejedno da li će to izgovoriti ili neće, haram. (...) Zabrana ovoga očitija je od zabrane onoga što je zaklano radi mesa pri čijem klanju je izgovoreno 'U ime Mesiha!' ili nekog drugog. Jer, ono što smo zaklali približavajući se Allahu čišće i vrijednije je od onoga što smo zaklali radi mesa i prilikom njegovog klanja izgovorili 'U ime Allaha!'. Jer, 'ibadet Allahu kroz namaz i obrede je veći od traženja pomoći Njegovim imenom na početku poslova (...) A ibadet nekom drugom mimo Allaha je veće nevjerstvo od traženja pomoći[96] od nekoga mimo Allaha.

Tako, ako bi se zaklalo nekome mimo Allaha s ciljem približavanja njemu, to bi bilo zabranjeno makar pri njegovom klanju bilo spomenuto Allahovo ime, kao što to čine određene grupacije licemjera ovoga ummeta, koji se približavaju nebeskim tijelima klanjem, zavjetovanjem i sl..[97] Iako zaklano od strane tih *murtedda* (otpadnika od islama) ni u kom slučaju nije dozvoljeno, u ovom zaklanom su se sastale dvije[98] prepreke. U ovo poglavlje spada ono što rade neznalice u Mekki od klanja džinnima.“[99]

Ovdje se završava govor šejha.

A on (šejh) je taj kojem neprijatelji vjere[100] pripisuju da ne tekfiri određenu osobu!?[101] Pogledaj, Allah te uputio, u njegov tekfir onoga iz ovog ummeta koji kolje nekom drugom mimo Allaha i njegovo jasno izricanje da licemjer tim činom postaje otpadnikom od vjere, a ovo se tiče određene osobe, jer nepojmljivo je da bude zabranjena osim životinja koju je zaklala određena osoba.

---

[94] Sura El-Beqara (2) 173

[95] Šejhu-l-islam Ibn Tejmijje, رحمه الله. (op. rec.)

[96] Naravno, misli se na traženje pomoći od mrtvih i odsutnih počevši od onoga što ne mogu pa naviše. (op. rec.)

[97] Oni koji su to radili, a mnogi apologeti su slično dozvolili, kažu da to nije veliki širk. Da Allah sačuva! (op. rec.)

[98] Prva je što su ga zaklali zbog drugog, a druga je što su ga zaklali pomažući se drugim mimo Uzvišenog Allaha. (op. rec.)

[99] Šejh Muhammed nije prenio riječi Ibn Tejmijje u cijelosti, već u značenju, te ono što mu je ovdje bilo potrebno. Na to sam pokušao ukazati znakom „(...)“. Isti ovaj citat je naveo šejh Ebu Batin u risali *„Trijumf...“*, pa ga pogledaj u njoj. Potrudio sam se da prijevod bude identičan. U njegovim riječima je potvrda da je šejhu-l-islam Ibn Tejmijje konstatovao da je klanje džinnima veliki širk i 'ibadet džinnima i da je takav *murtedd* od islama. (op. rec.)

[100] Razmisli zbog čega ih je nazvao neprijateljima dina! (op. rec.)

[101] Ovdje šejh, nakon što je naveo citat šejhu-l-islama, ispoljava svoje čuđenje tvrdnji neprijatelja da've koji su Ibn Tejmijji pripisivali da ne negira suštinu islama pojedincu koji iz neznanja upadne u neku jedinku velikog širka, poput klanja džinnima, koje se ovdje spominje, ili klanja zvijezdama i slično od vidova klanja koji su veliki širk. Mnogi su govorili da je to mali širk i da njegov počinioc gubi suštinu islama i zaslužuje tekfir tek nakon uspostave argumenta uz njihove novotarske uvjete za uspostavu argumenta nad pojedincem. (op. rec.)

Također je, u spomenutoj knjizi rekao: „Velikih taguta, radi kojih su se poduzimala putovanja, bilo je tri: Lat, Uzza i Menat. Svaki od njih je bio određen za neki od arapskih gradova.

Lat je bio za stanovnike Taifa. Spominju da je ustvari on bio dobar čovjek koji je hodočasnicima mrvio kašu, pa kada je umro oni počeše boraviti (*'ukuf*) na njegovom kaburu. Uzza je bio za stanovnike Mekke, nedaleko od Arefata, a tu se nalazilo i drvo pored kojeg su klali i molili se. Menat je bio za stanovnike Medine, a nalazio se naspram sela Kudejd od strane obale (Crvenog mora).

Onaj ko želi upoznati stanje mušrika u njihovom obožavanju idola i spoznati suštinu širka kojeg je Allah pokudio, njegove vrste, s ciljem da mu tumačenje Kur'ana postane jasno, neka pogleda u životopis Vjerovjesnika, ﷺ, stanje Arapa u njegovom vremenu, i ono što je spomenuo El-Ezreqi i drugi učenjaci o stanju Mekke.

Mušrici su imali drvo na koje su vješali svoje oružje a zvali su ga Zatu-envat (vješaljka). Pojedini ljudi rekoše: Allahov Poslaniče, odredi i ti nama Zatu-envat kao što ga i oni imaju. On reče: *„Allahu ekber, uistinu su to običaji! Vi ćete sigurno slijediti običaje onih prije vas.“.* Resulullah, ﷺ, osporio je njihovo puko poistovjećivanje s nevjernicima u uzimanju drveta kod kojeg će boraviti, vješajući na njega svoje oružje.

Šta je tek sa onim što je veće od toga, poput širka lično?![102]

Sve do mjesta gdje kaže: „(Od toga je i nekoliko lokacija u Damasku), poput mesdžida zvanog *Mesdžidu-l-keff* (mesdžid dlana) u kojem se nalazi statua dlana, za kojeg kažu da je dlan Alije b. Ebi Taliba, pa je Allah srušio taj idol. Ovakvih mjesta je mnogo u zemljama, a ima ih i na pojedinim lokacijama u Hidžazu...“

Nakon toga je naveo dugačak govor o Poslanikovoj, ﷺ, zabrani obavljanja namaza kod kaburova, pa je rekao: „Razlog (*'illeh*) je u tome što to vodi u širk. To spominju Šafija i drugi. Također, ovim razlogom to obrazlažu predvodnici od sljedbenika Malika i Ahmeda, poput Ebu Bekra El-Ethrema. Uzvišeni je rekao:

وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا

[102] U ovim riječima je dokaz da je Ibn Tejmijje, poput Šatibija, vjerovao da su ashabi tražili opis koji se ogleda u pukom vanjštinskom poistovjećivanju s mušricima, bez namjere 'ibadeta ili za onim čime biva 'ibadet, a taj opis je mali širk i znači da nisu tražili suštinu velikog širka. Isto tumačenje nalazimo i kod šejha Muhammeda, neka je Allahova milost nad svim učenjacima islama. (op. rec.)

„i govore: 'Nikako božanstva svoja ne ostavljajte, i nikako ni Vedda, ni Suvaa, a ni Jegusa, ni Jeuka, ni Nesra ne napuštajte!'“[103]

Ibn Abbas i drugi ispravni prethodnici (*selef*) spominju kako su ova imena ustvari imena dobrih ljudi iz Nuhovog naroda. Nakon što su umrli, ovi počeše boraviti (*'ukuf*) na njihovim kaburovima, potom su naslikali njihove likove, a potom su ih, nakon što je proteklo mnogo vremena, počeli obožavati.[104] El-Buhari ovo spominje u svome Sahihu a spominju ga i komentatori Kur'ana poput Ibn Džerira i drugih.

Ono što pojašnjava ispravnost ovog razloga (*'illeh*) jeste i to da je Poslanik, ﷺ, prokleo one koji kaburove vjerovjesnika uzimaju za mesdžide, a dobro je poznato da zemlja kabura vjerovjesnika nije nečista.[105] A za sebe je rekao:

اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْ قَبْرِي وَثَنًا يُعْبَدُ.

„Moj Allahu, ne dozvoli da moj kabur postane idol koji će se obožavati.“[106]

Pa se spoznalo da je njegova zabrana ovoga kao zabrana obavljanja namaza prilikom izlaska Sunca i njegovog zalaska, preventivne prirode, tj. da se ne klanja u to vrijeme iako klanjač klanja isključivo Allahu, moli samo Allaha, a sve kako to ne bi dovelo do moljenja Sunca i klanjanja njemu, a obje stvari su se već dogodile, jer ima ljudi koji čine sedždu[107] Suncu i drugim nebeskim tijelima i mole ih raznim vrstama dova.[108] Ovo spada u najveće uzroka širka[109] zbog kojih su skrenuli u

[103] Sura Nuh (71) 23

[104] Što ukazuje na to da vanjska djela „boravak na kaburovima“ i „crtanje njihovih slika“ prije toga nisu bili radili s namjerom 'ibadeta ili za onim čime biva 'ibadet. (op. rec.)

[105] Tj., nije razlog zabrane klanjanja na kaburovima vjerovjesnika to što je njihova zemlja pravno nečista. (op. rec.)

[106] Muvetta Malik, br. 376 (Šamila)

[107] Sedžda Suncu i drugim zvijezdama je po idžma'u muslimana veliki kufr i ko to uradi je kafir, i nije mi poznato da je neko od priznatih i poznatih učenjaka muslimana rekao da je moguće da neko uradi sedždu Suncu, bez postojanja validne vjerske prepreke, a da njome nije izgubio suštinu islama. Štaviše, od džehmija se prenosi tekfir onoga koji je učini. (op. rec.)

[108] Dova Suncu ili drugim zvjezdama je veliki širk iako onaj koji to radi svoj čin smatra uobičajenim uzrokom sticanja potreba, kao što to, pod različitim izgovorima, tvrde različite vrste mušrika od sabejaca i drugih. (op. rec.)

[109] Eh, ovdje čitaoc mora obratiti pažnju na ovu izreku šejhu-l-islama! Naime, on je spomenuo izraz *„esbābu-š-širk“* što se prevodi kao „uzroci širka“. Prije ove rečenice je spomenuo dva stepena: jedan koji nije veliki kufr ili širk, poput sedžde Uzvišenom za vrijeme izlazka ili zalaska Sunca, ili klanjanja Allahu na kaburovima vjerovjesnika, a nakon toga je spomenuo sedždu Suncu ili drugim zvijezdama i dovu istim, a to je veliki kufr ili širk po idžma'u muslimana. Što znači da termin „uzroci širka“ Ibn Tejmijje upotrebljava u oba značenja, i da činjenica da je neke vrste velikog širka nazvao „uzrocima širka“ ne znači da ti uzroci sami po sebi nisu veliki širk, te da ih šejhu-l-islam smatra uzrocima i putevima do druge vrste određenog velikog širka o kojem govori. Tu se može raditi o namjeri 'ibadeta spomenutim stvorenjima ili pak traženju od tih stvorenja ono što ne može niko sem Allaha, što predstavlja veliki širk u rububijjetu, ili čak i Imenima i Svojstvima kada vjeruje da Sunce i zvijezde čuju i vide dovu onih koji im dove. *Allahu-l-Muste'an!* Otuda, riječi Ibn Tejmijje na jednom mjestu u djelu *„Veličanstveno pravilo o tevessulu i vesīli“,* kada govori o traženju dove od mrtvog kod njegovog kabura, gdje isto

zabludu mnogi među prethodnim i potonjim, tako da se to raširilo čak i među mnogima koji sebe pripisuju[110] islamu.

Neki istaknuti ljudi su o ovome napisali djelo u skladu sa učenjem mušrika, poput Ebu Ma'šera El-Belkhija, Sabita b. Kureta i sličnih njima, koji su zašli u širk i povjerovali u *taguta* i *džibta*[111], a pripisuju se Knjizi, upravo kao što je Uzvišeni Allah rekao:

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ

„Zar ne vidiš one kojima je dat jedan dio Knjige kako u džibt[112] i taguta vjeruju...“[113]

Ovdje se završava govor šejha Ibn Tejmijje, Allah mu se smilovao.

Pogledaj, Allah ti se smilovao, u ovog imama, kojem oni čija je srca Allah u stranu skrenuo, pripisuju da ne tekfiri određenu osobu, kako je spomenuo o ljudima poput El-Fahra Er-Razija a on je jedan od najvećih imama šafija, te poput Ebu Ma'šera, koji je bio jedan od najvećih istaknutih autora i drugih, da su postali nevjernici i odmetnuli se od islama.[114] El-Fahr je taj kojeg je šejh spomenuo u odgovoru apologetima, nakon što je spomenuo njegovo djelo[115] koje je ovdje spomenuto, rekao je: „Ovo je po saglasnosti svih muslimana[116] jasno otpadništvo.“ što ćemo uskoro spomenuti, ako Uzvišeni Allah bude htio.

naziva *„dheri'atun“* tj. „put“ ili „sredstvo ka“ tumačimo u značenju velikog širka poput sedžde Suncu ili zvijezdama ili dovi njima, a ne u značenju malog širka što je bio stav neprijatelja da've nekad i mnogih koji se pripisuju tevhidu i selefizmu danas. Ovdje se trebamo sjetiti riječi šejha 'Abdullatifa koji je rekao da se traženje od mrtvog ono što može živi u šerijatu i propisu pridružuje traženju od mrtvog ono što ne može niko sem Allaha. (op. rec.)

[110] Pogledaj, Allah se smilovao i tebi i meni, kako je Ibn Tejmijje rekao da se „pripisuju islamu“ što bez sumnje ukazuje na negaciju suštine islama onima koji su upali u „uzroke širka“ koji su veliki kufr ili širk također, poput sedžde Suncu ili zvijezdama ili dove istima, iako vjeruje da je to samo uobičajeni uzrok za sticanje potreba. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[111] Riječ koja se spominje u ajetu sure En-Nisā'. Neki mufessiri su je protumačili sihrom, koji predstavlja jednu jedinku koja ulazi u njeno značenje. (op. rec.)

[112] Mnoga poznata imena koja se među velikim brojem ljudi računaju islamskim velikanima i učenjacima su, poput učenjaka židova, dozvolili sihr i vjerovali u njega. Naravno, velika je mogućnost da ih je šejtan prevario pa nisu vjerovali da je to što su dozvolili ili radili sihr i obožavanje zvijezda ili džinna. Da nas Allah sačuva!

[113] Sura En-Nisā' (4) 51

[114] Isti slučaj imamo danas sa onima koji su zbog nepoznavanja tevhida i Allahovog prava nad stvorenjima dozvolili opis tehakuma tagutu lično, misleći da je ono što su oni dozvolili u osnovi mali širk, i da čovjek samim opisom tehakuma tagutu vanjskim riječima ili djelima ne postaje mušrikom, već za ostvarenje velikog širka, pored traženja suđenja tagutskim zakonom, a svaki njegov propis je tagut, dodatno uvjetuju nevjernička uvjerenja ili nevjernička djela srca, ili njihovo ispoljavanje. (op. rec.)

[115] Napisao je knjigu pod naslovom *„Skrivena tajna u 'ibadetu zvijezdama“*. (op. rec.)

[116] Obratite malo pažnju na to kako šejhu-l-islam za pitanja koja su opće poznata među ljudima na više mjesta spominje saglasnost svih muslimana, a ne učenjaka, na što nam ukazuje da su pitanja poput ovih opće poznata među muslimanima. (op. rec.)

Također, pažljivo razmisli o onome što je spomenuo o Latu, Uzzau i Menatu, i njegovo poistovjećivanje djela[117] mušrika prema njima sa djelima onih u Damasku i na drugim mjestima.

Razmisli o njegovim riječima o hadisu koji govori o drvetu Zatul-envat. Ovo je njegov govor o pukoj sličnosti s njima u uzimanju drveta, a šta je tek sa onim što je još veće od toga poput širka lično!? Da li se nakon ovoga onaj čije je srce Allah skrenuo u stranu ima zakačiti za bilo šta od govora ovog imama? Ja ću spomenuti njegov govor kojim dokazuju svoje skretanje u stranu[118]. Rekao je, nek' je nad njime milost Uzvišenog Allaha:

„Od onih sam ljudi koji najviše zabranjuju da se određena osoba proglasi nevjernikom[119], novotarom[120], griješnikom[121] ili pripiše neposlušnosti[122], osim ako se zna da se nad njim uspostavio poslanički dokaz čiji suprostavljač nekada biva kafirom, nekada fasiqom a nekada neposlušnim.“[123] Kraj govora.

Ovo je opis njegovog govora po ovom pitanju na svakom mjestu gdje smo čitali njegov govor. On ne spominje netekfirenje određene osobe a da ga ne povezuje sa onim što uklanja nejasnoću, te da je željeno od sustezanja od njegovog *tekfira*[124] (njegov tekfir) prije nego što do njega dopre dokaz, a kada do njega dopre dokaz nad njim se presuđuje propisom kojeg za sobom povlači ta mes'ela, od *tekfīra*, *tefsīqa* ili suprotstavljanja griješenjem (*ma'sijeh*).

Jasno je, nek' je Allahovo zadovoljstvo nad njime, ukazao na to da se njegov govor tiče pitanja[125] koja nisu opšte poznata (*mesā'il dhahire*), pa je u „Odgovoru

[117] Što ukazuje na to da se gleda na djelo i namjeru u kojima je ostvarenje velikog širka moguće isto kao i u uvjerenjima srca, a veliki širk u vanjskom djelu, uz namjeru, za sobom neminovno povlači pojavu velikog širka u djelima srca i nestanak djela srca bez kojih osnova imana ne postoji. (op. rec.)
[118] Protivnici da've za vrijeme šejha Muhammeda su dolazećim riječima šejhu-l-islama dokazivali neke svoje zabludjele stavove. Šejh u narednim redovima pobija njihovo shvatanje i zabludu. (op. rec.)
[119] Na ar. *tekfir.* (op. rec.)
[120] Na ar. *tebdi'i.* (op. rec.)
[121] Na ar. *tefsiq.* (op. rec.)
[122] Na ar. *ma'sijeh*. (op. rec.)
[123] *Tekfir* i *tefsiq* je šejhu-l-islam ovdje upotrijebio u značenju koje biva nakon uspostave argumenta, što znači da govori o *tekfiru* i *tefsiqu* malim fiskom, koji za sobom povlače kaznu. Isti je slučaj i sa „neposlušnošću“, jer ne kaže se o osobi nad kojom nije uspostavljen poslanički argument da je neposlušna Uzvišenom Allahu. Negacija spomenutog u nekim stanjima ne znači da je onaj koji obožava stvorenje kod šejhu-l-islama musliman koji obožava samo Allaha. Ovome u prilog ide i to što Ibn Tejmijje o „*tebdi'i*“ tj. ocijenjivanju nekog novotarom nije rekao ono što je rekao o *tekfiru* i *tefsiqu*, a to zbog toga što se o čovjeku kaže da je novotar prije uspostave argumenta nad njim, ali ne znači da je kafir ili *fasiq* ili *'asija*. Ovaj govor šejhu-l-islama danas kao i prije koriste oni koji vjeruju da čovjek iako obožava drugog mimo Allaha samim opisom obožavanja stvorenja, iz neznanja, ne napušta suštinu islama koja se ogleda u obožavanju samo Allaha, Jednog Jedinog, ili da se naziva muslimanom u pravnom smislu uz negaciju suštine osnove islama. (op. rec.)
[124] Ovdje se govori o tekfiru kufrom koji za sobom povlači kaznu. (op. rec.)
[125] Tiče se manje poznatih pitanja (*mesā'il khafijjeh*). (op. rec.)

apologetima“, nakon što je spomenuo da je kod pojedinih njihovih predvodnika otpadništvo od islama prisutno u velikoj mjeri, rekao:

„Ako je ovo u nepoznatim[126] stvarima, moglo[127] bi se reći da je u pogledu njih pogriješioc[128] i zabludjeli[129] da nad njima nije uspostavljen dokaz čiji ostavljač postaje nevjernikom. Međutim, ovo se od njih dešava u stvarima za koje svi muslimani znaju da je Resulullah, ﷺ, poslan sa njima i da je protekfirio onoga koji im se suprotstavi, poput 'ibadeta samo Allahu, Jedinom, Koji sudruga nema, i njegove zabrane *'ibadeta* bilo kome drugom mimo Njega, od meleka, vjerovjesnika i drugih, jer, uistinu, ovo je najistaknutije oličje islama; ili poput obaveznosti pet dnevnih namaza i njihovog veličanja; ili poput zabrane razvrata, kamate, alkohola, kocke; a potom ćeš naći mnoge njihove glavešine kako su u to zapali i postali otpadnici.[130]

Još gore od toga jeste da među njima ima onih koji su pisali o vjeri mušrika, kao što je učinio Ebu Abdullah Er-Razi (El-Fahr Er-Razi)...“ Rekao je: „Ovo je jasno otpadništvo po saglasnosti svih muslimana.“[131] Kraj njegovog govora.

(Razmisli o ovome i onom što je u njemu) od pojašnjenja *šubhe* (dileme) koju spominju Allahovi neprijatelji! Ali koga Allah želi iskušati, ti ga od Allaha ne možeš zaštititi. Ovo uz činjenicu da je ono u što vjerujemo i čime Allahu robujemo i na čemu želimo da nas učvrsti, da ako bi on ili neko uvaženiji od njega pogriješio u ovom pitanju; a to je pitanje muslimana[132] kada pridruži Allahu, nakon uspostave dokaza, ili muslimana koji daje prednost[133] ovome nad *muvehhidima*[134], ili tvrdi da je na istini[135], ili nešto drugo od jasnog i očiglednog (vanjskog) nevjerstva kojeg je

[126] Manje poznatim ili skrivenim (*khafijjeh*). (op. rec.)
[127] Obrati pažnju kako je šejh rekao „moglo bi se reći“ a ne „kaže se“ što podrazumijeva odsječnost u dotičnom propisu! (op. rec.)
[128] Onaj koji je pogriješio, jer šejhu-l-islam se izrazio participom aktivnim od riječi (*mukhti'*). (op. rec.)
[129] Od riječi *„dāll“*. Također je upotrijebio particip aktivni, a bitno je ostaviti ova vjerska imena onako kako su došla, iz straha da neki džahili ne počnu tvrditi da se o onome koji je pogriješio i koji je upao u zabludu ne smije reći „pogriješioc“ ili „zabludjeli“. (op. rec.)
[130] Šejhu-l-islam je te „velikane“ nazvao murteddima zbog dozvoljavanja određenih stvari koje su u suštini 'ibadet stvorenju, međutim oni, zbog svog nepoznavanja poslaničkog tevhida, sigurno nisu vjerovali da su dozvolili 'ibadet stvorenju, a šerijatski propis se veže za suštinu onoga u šta je određena osoba upala a ne za njeno uvjerenje o sebi i toj suštini. Što znači da „učenjaci“, koliko god znanja da imaju, nisu sačuvani izlaska iz vjere islama. (op. rec.)
[131] Pogledajte kako je šejhu-l-islam ovdje protekfirio velikana šafijske pravne škole, El-Fahra Er-Razija! Vidjećete kako šejh Muhammed to spominje na više mjesta. (op. rec.)
[132] Tj. onoga koji je bio musliman prije upadanja u veliki širk. Misli se na pravni vanjski islam jer niko ne zna šta je u srcima ljudi osim Uzvišenog Allaha. (op. rec.)
[133] Time što kaže da je onaj koji se moli mrtvom ili odsutnom vrjedniji i bolji od onoga koji se moli samo Allahu i to smatra velikim širkom, zbog toga što je ovaj prvi prema njima iz „najboljeg ummeta koji je za ljude izveden“ kao što se spominje u ajetu sure Alu 'Imran, i sl. (op. rec.)
[134] *Muvehhid* je onaj koji je ostvario vjersko značenje *tevhidullaha*, vjerovanjem, riječima, djelima i ostavljanjem. (op. rec.)
[135] Tj. da je njegov veliki širk istina. (op. rec.)

pojasnio Allah i Njegov Poslanik i kojeg su pojasnili učenjaci ummeta. Mi vjerujemo u ono što nam je od Allaha i Njegova Poslanika došlo o njegovom tekfiru pa makar pogriješio ko pogriješio.

A kako tek kada mi, hvala neka je Allahu, ne poznajemo bilo kakvo razilaženje ni od jednog od učenjaka po ovom pitanju, već oni koji se u tome suprotstavljaju pribjegavaju Faraonovom dokazu:

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَى

„'A šta je sa narodima davnašnjim?', upita on."[136]

i kurejšijskom dokazu:

مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ إِنْ هَذَا إِلَّا اخْتِلَاقٌ

„Za ovo nismo čuli u posljednjoj vjeri. Ovo nije ništa drugo do izmišljotina..."[137]

U djelu *„Er-Risaletus-sunnijje"* šejh, رحمه الله, nakon što je spomenuo hadis o haridžijama i njihovom izlijetanju iz vjere i naredbu Poslanika, ﷺ, da se protiv njih bori, rekao je: „Ako je u vrijeme Resulullaha, ﷺ, i njegovih nasljednika bilo onih koji su se pripisivali islamu, koji su pored svog velikog ibadeta iz njega (islama) izletili tako da je Poslanik, ﷺ, naredio da se protiv njih bori, tada se zna da onaj koji se pripisuje islamu u ovom vremenu također može izletiti iz islama, a to može biti iz više razloga.

Od njih je pretjerivanje koje je Allah u Svojoj Knjizi pokudio riječima:

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لاَ تَغْلُواْ فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ

„Reci: 'O sljedbenici Knjige, ne pretjerujte u dinu svome, suprotno istini...'"[138]

Alija b. Ebi Talib je spalio one koji su pretjerali od rafidija, pa je naredio da se iskopaju kanali kod vrata Kinde te ih je pobacao u njih i ashabi su se složili s njihovim ubijanjem. Međutim, mezheb Ibn Abbasa je bio da se trebaju ubiti sabljom bez spaljivanja, što je stav većine učenjaka. Događaj sa njima je dobro poznat učenjacima. Isto je sa pretjerivanjem prema određenim šejhovima, prema Aliji b. Ebi Talibu ili prema Mesihu i sl..

Svako ko pretjeruje prema vjerovjesniku ili pobožnom čovjeku i da mu neku vrstu božanstvenosti, kao kada bi rekao: „'O taj i taj, povedi me do pobjede'!", ili

[136] Sura Ta-Ha (20) 51
[137] Sura Sad (38) 7
[138] Sura El-Maidah (5) 77

'pomozi mi', ili 'opskrbi me', ili 'daj mi potporu', ili 'ti si mi dovoljan'[139] i drugim, ovima sličnim, riječima. Sve ovo je širk i zabluda od čijeg počinitelja se traži pokajanje a ako se ne pokaje, ubija se. Jer, Allah, *subhanehu*, je poslao poslanike i objavio knjige da se samo On obožava, Koji sudruga nema, i da se pored Njega ne čini[140] drugi bog.

Oni koji su, uz Allaha, učinili druga božanstva, poput Mesiha[141], meleka, kipova; nisu vjerovali da ona stvaraju stvorenja, daju kišu, rast bilja,[142] već su im samo 'ibadetili, ili su 'ibadetili njihovim kaburovima ili slikama, govorivši:

مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى

„'Mi im 'ibadetimo samo zato da bi nas što više Allahu približili'“[143]

هَؤُلاء شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللّهِ

„'Ovo su naši zagovornici kod Allaha.'“[144]

Potom je Allah poslao Svoga Poslanika, ﷺ, da zabrani da se nekom mimo Njega dovi, bilo dovom 'ibadeta[145] ili dovom traženja pomoći.[146] Rekao je Uzvišeni:

قُلِ ادْعُواْ الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِهِ فَلاَ يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنكُمْ وَلاَ تَحْوِيلاً

„Reci: 'Dovite onima koje, pored Njega, smatrate, ali vas oni neće moći nevolje osloboditi niti je izmijeniti.'“[147]

Grupa ispravnih prethodnika rekoše: „Neki ljudi su dovili[148] Mesihu, Uzejru i melekima.“

Zatim je, رحمه الله, spomenuo ajete.

[139] Ili „stavljam sebe pod tvoju zaštitu“ ili „ugled“. (op. rec.)
[140] Riječima ili djelima poput spomenutih ili silčnih njima. (op. rec.)
[141] Tj. 'Isa'a, عليه السلام. (op. rec.)
[142] Što znači da se veliki širk u *'ibadetu* može ostvariti bez velikog širka u *rububijjetu* ili Imenima i Svojstvima, suprotno tvrdnji neznalica. To se može dogoditi uz namjeru *'ibadeta* stvorenjima ali i bez nje ako ima namjeru za značenjem kojim se kod *ehlu-s-sunneta* ostvaruje značenje *'ibadeta* stvorenju. (op. rec.)
[143] Sura Ez-Zumer (39) 3
[144] Sura Jūnus (10) 18
[145] Traži od stvorenja srcem putem praktičnih oblika 'ibadeta, da nas Allah sačuva. (op. rec.)
[146] Tj. riječima. (op. rec.)
[147] Sura El-Isrā‘ (17) 56
[148] Dova ovdje obuhvata i riječi mušrika „O ti i ti, zamoli Allaha za mene“ i slično od vidova traženja posredništva. To je u nastavku citata spomenuo šejhu-l-islam Ibn Tejmijje, رحمه الله, i to shvatanje pripisao selefima ovog ummeta. (op. rec.)

Nakon toga, rekao je: „'Ibadet Allahu, Jedinom, Koji sudruga nema, je *aslu-d-din*[149] i to je tevhid s kojim je Allah poslao poslanike i objavio knjige.[150]

Rekao je Uzvišeni:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولاً أَنِ اعْبُدُواْ اللّهَ وَاجْتَنِبُواْ الطَّاغُوتَ

„Mi smo svakom narodu poslanika poslali: 'Allahu 'ibadetite a taguta se klonite!'“[151]

Rekao je Uzvišeni:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

„Prije tebe nijednog poslanika nismo poslali, a da mu nismo objavili: 'Nema (istinskog) boga osim mene, zato samo Meni 'ibadetite!'“[152]

Poslanik, ﷺ, je sprovodio tevhid i njemu podučavao svoj ummet. Jedne prilike čovjek mu reče: „Biće ono što bude htio Allah i što budeš htio ti.“ On reče: *„Jesi li me to poistovijetio sa Allahom? Naprotiv, biće ono što bude htio samo Allah.“* Zabranio je zaklinjanje nečim mimo Allaha rekavši: *„Ko se zakune nečim mimo Allaha, zanevjerovao je.“*; ili je rekao: *„...pridružio je.“*[153]

Na svojoj samrti, upozoravajući na ono što su učinili Jevreji i kršćani, rekao je:

لَعَنَ اللهُ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى، اتَّخَذوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ

„Allah je prokleo židove i kršćane; kaburove svojih vjerovjesnika uzeli su za mesdžide.“[154]

Rekao je:

اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْ قَبْرِي وَثَنًا يُعْبَدُ

„Moj Allahu, ne dozvoli da moj kabur postane idol kojem će se 'ibadetiti.“[155]

Rekao je:

---

[149] Tj. osnova dina. (op. rec.)
[150] Otuda onaj koji od mrtvog, u fazi Berzeha, traži riječima „O ti i ti zamoli Allaha za mene“ je njima srušio *aslu-d-din*, tj. osnovu islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, bez koje nema vjere, i 'ibadetio drugom mimo Allaha, pa nije muvehhid-musliman. (op. rec.)
[151] Sura En-Nahl (16) 36
[152] Sura El-Enbija (21) 25
[153] Ovo su primjeri koji govore o malom širku (op. rec.)
[154] Sahih Buhari, br. 1301. (Šamila)
[155] Muvetta Malik, br. 593. (Šamila)

لاَ تَتَّخِذُوا قَبْرِي عِيدًا، وَلاَ بُيُوتَكُمْ قُبُورًا وَصَلُّوا عَلَيَّ حَيْثُ مَّا كُنْتُمْ فَإِنَّ صَلاَتَكُمْ تَبْلُغُنِي.

„Nemojte svetkovati moj kabur a ni svoje kuće ne pretvarajte u kaburove, a salavat na mene donosite gdje god da ste, usitinu vaš salavat dopire do mene.“[156]

Na osnovu ovoga islamski učenjaci su se složili da na kaburovima nije propisano graditi mesdžide niti kod njih klanjati. Ovo zbog toga što je veličanje kaburova jedan od najvećih uzroka obožavanja (*'ibadeta*) idola. Na osnovu ovoga su se učenjaci složili da se onaj koji poselami Poslanika kod njegovog kabura ne treba otirati od njegovu sobu (u kojoj je ukopan) niti je ljubiti, već se to čini samo sa Ka'bom, a kuća stvorenja se ne smije poistovjetiti sa kućom Stvoritelja. Sve je ovo radi ostvarenja tevhida koji je *aslu-d-din* i njegova glava bez koje Allah ne prima djelo. Onome ko ga (*tevhid*) bude praktikovao On će oprostiti a neće oprostiti onome ko ga ostavi[157]. Uzvišeni je rekao:

إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاء

„Allah neće oprostiti da Mu se pridružuje, a oprostit će manje od toga, kome On hoće.“[158]

Zbog ovoga je riječ tevhida najbolji i najveličanstveniji govor.

Najveličanstveniji ajet u Kur'anu je *ajetul-kursija*:

اللّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

„Allah je, nema (istinskog) boga osim Njega, Živi i Vječni!“[159]

Poslanik, ﷺ, je rekao:

مَنْ كَانَ آخِرُ كَلَامِهِ مِنَ الدُّنْيَا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ.

„Čije posljednje riječi na dunjaluku budu 'la ilahe illallah', ući će u Džennet.“

Bog je onaj kojeg srca obožavaju 'ibadetom njemu, traženjem pomoći od njega, nadanjem, strahovanjem i veličanjem.“

Kraj njegovog govora.

---

[156] Musannef Ibn Ebi Šejba, br. 7625. (Šamila)
[157] Onome ko ostavi tevhid upadanjem u veliki širk ili odbijanje obožavanja Allaha, i oholost pred 'ibadetom Allahu. (op. rec.)
[158] Sura En-Nisā' (4) 48
[159] Sura El-Beqarah (2) 255

Razmisli o početku i kraju govora! Razmisli o njegovom govoru o onome ko prizove (dovi) vjerovjesnika ili nekog od evlija (*velijja*), kao kada bi rekao: „O ugledniče moj, taj i taj, pomozi mi“ i sl.; da se od njega traži pokajanje, a ako se ne pokaje ubija se. Da li se ovo odnosi i na koga drugog do na određenu osobu?! Da nam je Allah na pomoći.

Razmisli o njegovom govoru o Latu, Uzau i Menatu i onome što je poslije njega spomenuo; stvar će ti se razjasniti, ako Allah bude htio.

Ibnu-l-Qajjim, رَحِمَهُ اللَّهُ, je u komentaru[160] *„El-Menazil...“* u poglavlju o pokajanju, rekao:

„Što se širka tiče, on se dijeli na dvije vrste: veliki širk i mali širk.

Veliki širk Allah ne oprašta osim ako se za njega pokaje. Ogleda se u tome da uzme Allahu sličnog (*nidda*) i da ga voli kao što Allaha voli. Štaviše, većina njih svoja božanstva vole više nego što vole Allaha, a srde se na onoga koji omalovaži njihovog *ma'buda*[161] među šejhovima više nego što se srde kada neko omalovaži Gospodara svjetova. Ovo smo mi, i drugi, od njih javno doživjeli.

Vidjećeš nekog od njih kako svog *ma'buda* spominje prilikom ustajanja i prilikom sjedanja, kada posrne i kada se prepadne, a i sam to ne osporava, i tvrdi kako je on vrata njegove potrebe do Allaha i njegov zagovornik kod Allaha. Isto ovako postupali su obožavaoci kipova.

Ovo je ono što se ustalilo u njihovim grudima i što su mušrici jedan od drugog naslijedili, ovisno od različitosti njihovih božanstava. Kod jednih je božanstvo bilo kamen, a kod drugih čovjek. Govoreći o prethodnicima ovih Uzvišeni Allah je rekao:

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاء مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى

„A onima koji pored Njega uzimaju zaštitnike: 'Mi im 'ibadetimo samo zato da bi nas što više Allahu približili'“[162]

Ovo je stanje onoga ko prihvati zaštitnika pored Allaha tvrdeći da ga on približava Uzvišenom Allahu. A kako je samo malo onih koji su se sačuvali od ovoga!? Štaviše, kako su samo rijetki oni koji ne neprijateljuju prema onome koji mu to osporava!? Ono što je u srcima ovih mušrika i njihovih prethodnika jeste da

[160] U knjizi *„Medāridžu-s-sālikin“* (op. rec.)
[161] Tj. onoga kome 'ibadete. Ovo bi se moglo prevesti u množini također jer se radi o genitivnoj vezi između riječi u jednini i lične zamjenice pa obuhvata sve čemu oni 'ibādete a to ne mora biti jedna jedinka. (op. rec.)
[162] Sura Ez-Zumer (39) 3

se njihova božanstva zauzimaju za njih kod Allaha, a to je širk lično[163]. Allah im je to u Svojoj Knjizi osporio i pobio. Obavijestio je da je sav *šefa'at* (zauzimanje) Njegov...“[164] Potom je šejh, رحمه الله, spomenuo jedno dugačko poglavlje[165] o ovom velikom širku.

Međutim, razmisli o njegovim riječima:

„A kako je samo malo onih koji su se sačuvali od ovoga!? Štaviše, kako su samo rijetki oni koji ne neprijateljuju prema onome koji mu to osporava!?“, pojasniće ti se neispravnost šubhe koju je bezbožnik[166] spomenuo tvrdeći kako govor šejha u drugom poglavlju[167] ukazuje na nju, što će kasnije biti konstatovano, ako Uzvišeni Allah bude htio. Na kraju ovog poglavlja, tj. prvog poglavlja[168] o velikom širkom spomenuo je ajet iz sure Saba':

قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ

„Reci: 'Zovite (dovite) one koje, pored Allaha, smatrate...'“[169], do riječi

إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ

“...samo onaj kome On dopusti.“[170], a potom govorio o njemu.

Nakon toga je rekao:

„Kur'an je prepun njemu sličnih ajeta, ali većina ljudi ne osjećaju da se on odnosi na stvarnost[171] i misle da se odnosi na narod koji je bio i prošao i nijednog nasljednika nije ostavio, i ovo je ono što se ispriječava između srca i razumijevanja Kur'ana. Upravo kao što je Omer b. El-Hattab, رضي الله عنه, rekao:

إنما تنقض عرى الإسلام عروة عروة إذا نشأ في الإسلام من لا يعرف الجاهلية.

[163] Tj. *'ajnuš-širk*. A kasnije će se u njegovom govoru spomenuti termin *aslu-š-širk*, tj. osnova širka. Obrati pažnju na njih! (op. rec.)
[164] Kao da riječima *„'ajnuš-širk“* želi ukazati na uvjerenje nekih ekstremnih mušrika da se *šefa'at* njihovih „božanstava“ ostvaruje kod Allaha sto posto, jer takav mušrik vjeruje da je Allah nekim od Svojih robova dao apsolutno posjedovanje *šefa'ata*, pa uvode u Džennet i ostvaruju korist i odagnavaju štetu od „svojih robova“ bez obzira da li Allah to želi i da li je On time zadovoljan ili ne. (op. rec.)
[165] Tj. *el-fasl* što sam ja prevodio kao „odjeljak“ a poglavlje je *„bāb“*, a Allah najbolje zna. (op. rec.)
[166] Tj. „bezbožnik“ na čije šubhe šejh Muhammed odgovara ovom knjigom je u drugom odjeljku Ibnu-l-Qajjimovog govora koji će doći, „našao“ ono što ukazuje na to da je traženje dove ili posredstva od mrtvog mali širk, a šejh Muhammed to pobija navođenjem i tumačenjem Ibnu-l-Qajjimovih riječi. Danas neki također govore kao što je govorio ovaj „bezbožnik“. (op. rec.)
[167] Tj. odjeljku (op. rec.)
[168] Tj. odjeljka (op. rec.)
[169] Sura Saba (34) 22
[170] Sura Saba (34) 23
[171] Na ono što ljudi rade u stvarnosti. (op. rec.)

„Veze islama pokidat će se, veza po veza, kada se u islamu pojave oni koji ne poznaju predislamsko doba (džahilijjet).“

Ovo zbog toga što ako ne bude poznavao širk i ono što je Kur'an pokudio i osudio, zapast će u njega i odobriti ga ne znajući da je to ono na čemu su bili ljudi iz predislamskog perioda i time će se pokidati veze islama tako da će se dobro smatrati lošim, loše dobrim, novotarija sunnetom, sunnet novotarijom, čovjek će biti protekfiren zbog čistog imana i ostvarivanja tevhida, biće proglašen novotarom zbog ostvarenja slijeđenja Poslanika, ﷺ, i ostavljanja prohtijeva i novotarija. Onaj koji posjeduje jasnu predodžbu i živo srce to jasno vidi pred svojim očima. Da nam je Allah na pomoći!

Odjeljak

Što se tiče malog širka, pa[172] poput malog pretvaranja (*rijā'a*), zaklinjanja nečim mimo Allaha,[173] riječi 'ovo je od Allaha i tebe', 'ovisim od Allaha i tebe', 'nemam osim Allaha i tebe', 'oslanjam se na Allaha i na tebe', 'da nije tebe ne bi bilo tako i tako'. Ovo može biti veliki širk ovisno od stanja i namjere[174] onoga koji ga izgovori...“

Nakon što je spomenuo veliki i mali širk, šejh, رحمه الله, rekao je:

[172] Ibnu-l-Qajjim objašnjava značenje malog širka metodom navođenja primjera za njega. Ovdje obrati pažnju kako on niti bilo koji od učenjaka prilikom govora o malom širku nije rekao da je traženje dove ili posredništva, od mrtvog u fazi Berzeha, ili odsutnog, ili traženje od njih ono što može živi i prisutni, mali širk. (op. rec.)

[173] Pogledaj risalu i odgovor šejha Hameda bin Nasira Alu Ma'mera (na početku 11. toma u *Ed-Dureru-s-Senijjeh*) onome koji je u prethodnoj fusnoti spomenute vidove dove sa strane izgovorenih riječi poistovjetio sa zakletvom nekim drugim mimo Allaha, a sa strane uvjerenja sa određenim vidovima sujeverja koji su postojali među predislamskim Arapima, koji su mali širk, poput nošenja konca oko ruke i slično. Ovako su govorili zato što se veliki širk u 'ibadetu kod njih ne ostvaruje osim uz namjeru za 'ibadetom stvorenja iz koje rezultira stanje 'ibadeta, o kojem se kaže vrhunac ljubavi i poniznosti, bez obzira na uvjerenje, ili su uvjetovali da se ostvari uvjerenje u neovisnost stvorenja od Allahove dozvole, htijenja i moći, što se naziva *aqidom istiqlāla*, a kod nekih je bilo potrebno uvjerenje da je stvorenje, od kojeg traži, opisano osobinom koja ne pripada nikom sem Allaha, kao da može ono što ne može niko sem Allaha, poput izliječenja bolesnog i oživljavanja mrtvog i slično. Zato su kod njih svi niži stepeni od spomenutih i vanjske riječi dove uvijek bile mali širk, da Allah sačuva. Prijašnje murždije *eš'arija* i *maturidija* su bježale od ovog *„lāzima“* time što su konstatovali da su izgovorene riječi traženja od stvorenja dokaz postojanja velikog širka u srcu onoga koji ih je izgovorio. Ovo prvo uvjerenje o malom širku se počelo širiti kod „nekih Arapa“ koji su „branili džihad i mudžahide“ od neo-haridžija i tekfirovaca! Za očekivati je da se to dogodi svakoj osobi čija početna namjera nije dolazak do istine i njena odbrana već odbrana ovog ili onog i suprotstavljanje nekoj skupini ili nekom pojedincu, ne radi Uzvišenog Allaha. (op. rec.)

[174] Nek' je Allahova milost nad Ibnu-l-Qajjimom, koji ovdje spominje namjeru, a ne samo nevjernička uvjerenja, ohalaljivanje srca i slično od onoga što rade neznalice murdžija, jer u praktičnom širku se gleda u namjeru i djelo, i za negiranje osnove tevhida mušriku, koji je namjerom i djelom upao u značenje velikog širka, se ne uvjetuje nevjerničko uvjerenje, u smislu ako od mrtvog ili živog zatraži da oživi mrtvog ili izliječi bolesnika a vjeruje da je to zabranjeno ili da to mrtvi ne može, ako je ovo moguće a vjerujem da u nekim slikama, bez da ih ovdje spominjem, jeste, da nije mušrik, da Allah sačuva! (op. rec.)

„Od vrsta[175] ovoga širka je činjenje sedžde šejhu, činjenje pokajanja šejhu, ovo je, uistinu, ogroman širk. Od vrsta ovog širka je i zavjetovanje nekome mimo Allaha, oslanjanje na nekoga mimo Allaha, rad radi nekoga mimo Allaha, predanost, pokornost i poniznost nekome mimo Allaha, traženje opskrbe od nekoga mimo Njega, pripisivanje Njegovih blagodati nekome mimo Njega.

Također, od vrsta ovog širka je i traženje zadovoljenja potreba od umrlih, traženje pomoći[176] od njih, i obraćanje[177] njima. Ovo je osnova širka[178] na svijetu.

---

[175] Odavde počinje govor za kojeg se bio zakačio „bezbožnik“ i za kojeg se danas kače neke neznalice koje ustrajavaju na neistini. (op. rec.)

[176] Tj. *istighāthe*. (op. rec.)

[177] Na ar. *et-tevedždžuh,* što bukvalno znači „okretanje (lica ili bića) prema njima“. Ovim se, kao što je to šejh 'Ali El-Hudajr, Allah mu popravio stanje, misli na traženje dove i posredstva od mrtvog. To se također razumije iz činjenice da ga Ibnu-l-Qajjim spominje nakon dvije stvari, što znači da trećom ne misli na ono što se misli s prvim dvjema. (op. rec.)

[178] Tj. *aslu širki-l-'alem*. Ovo je onaj termin čiji spomen sam nagovijestio. Prije njega je Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, spomenuo *'ajnuš-širk* tj. širk lično, a sada spominje *aslu-š-širk* tj. osnovu i temelj širka. Šejh 'Abdullatif je u knjizi *„Minhadžut-te'sis“* pojasnio da se time ne misli da spomenute stvari nisu veliki već mali širk, već da time Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, želi reći da su se sve ostale vrste i vidovi velikog širka razgranale iz spomenutih koje su osnova širka, tj. *aslu-š-širk.*

Rekao je šejh 'Abdullatif, رحمه الله, pojašnjavajući značenje riječi Ibnu-l-Qajjima *„Ovo je osnova širka svijeta“:*

وابن القيم قرر في غير موضع أن دعاء الموتى هو أصل شرك العالم، وأنه من الشرك الأكبر الذي لا يغفره الله إلا بالتوبة منه بالكفر بالطاغوت وإخلاص الدين والعبادة لله وحده، وقرر ذلك في كتاب الإغاثة، وشرح المنازل، والدواء الشافي، وكتاب الهدي، وغير ذلك من مصنفاته

„Ibnu-l-Qajjim je konstatovao na više mjesta da je dova mrtvim **osnova širka svijeta**, i da je od **velikog širka**, kojeg Allah ne oprašta osim tevbom od njega kufrom u taguta i ikhlāsom dina i 'ibadeta Allahu, jedino. To je konstatovao u knjizi *„El-Ighātheh“*, *„Šerhu-l-Menāzil“*, *„Ed-Devā'u-š-Šāfī“* i u knjizi *„El-Hedj“*, i drugim svojim djelima...“.

Na idućoj stranici, šejh 'Abdullatif, rekao je:

وقد تقدم قول الشيخ في المستغيثين بالنبي صلى الله عليه وسلّم ومنعه من ذلك ونهيه عنه. والاستغاثة بالأنبياء والصالحين بعد مماتهم وفي مغيبهم مسألة معروفة مشهورة تكلم فيها أهل العلم، ومنعوا منها أشد المنع، وذكروا أنها من شعب الشرك وأنها أصله الذي نشأ منه وتفرع عليه سائر الشركيات، وصنف الشيخ رحمه الله مجلداً في منع الاستغاثة بالنبي صلى الله عليه وسلّم والتحذير منها، ومن الاستغاثة بغيره من الأنبياء والصالحين وقرر أدلة المنع من الكتاب والسنة والإجماع والاعتبار، وأكثر الكلام في المنع من هذا.

„Prethodile su riječi šejha o onima koji traže pomoć od Vjerovjesnika, ﷺ, njegovo spriječavanje i zabranjivanje toga. Traženje pomoći od vjerovjesnika i dobrih ljudi nakon njihove smrti, i u njihovom odsustvu je poznata proširena mes'ela o kojoj su učenjaci govorili i žestoko je zabranili. Spomenuli su da **je ona od ogranaka širka i da je ona njegov temelj iz kojeg su nastali i na kojeg su se nadovezali ostali širkovi**. Šejh, رحمه الله, je napisao tōm o zabrani traženja pomoći od Vjerovjesnika, ﷺ, i upozorenju na njega i na traženje pomoći od drugih mimo njega od vjerovjesnika i dobrih ljudi i konstatovao dokaze zabrane iz Knjige, Sunneta, idžmā'a i analogije, i mnogo govorio o zabrani toga.“ (*Minhādžu-t-te'sīs*)

U ovom djelu ga je u isto vrijeme nazvao *„ogrankom i aslom (temeljem ili osnovom) širka“*, na jednoj stranici prije je presudio da se radi o velikom širku, iz čega se jasno razumije da nijedna od ovih riječi kod njega na bilo koji način ne ukazuje na to da se radi o malom širku. Zašto onda neki ljudi uporno žele da imaju problema s time i ustrajavaju u iskrivljivanju značenja riječi šejhu-l-islama Ibn Tejmijje i Ibnu-l-Qajjima, nek' je Allahova milost nad njima!?

Jer, djela umrle osobe su se prekinula[179] i ona ne posjeduje za sebe bilo kakvu korist niti štetu[180] a kamo li onome ko od nje traži pomoć i da se za njega zauzima kod Allaha. Ovo je plod njegovog neznanja o zauzimatelju i Onome kod Kojeg se zauzima. Kod Uzvišenog Allaha se niko ne zauzima osim Njegovom dozvolom, a Allah traženje od nekoga mimo Njega nije učinio uzrokom Njegovog dopuštenja, već je uzrok Njegovog dopuštenja samo potpuni tevhid, a ovaj je mušrik došao s nečim što spriječava dopuštenje.

Umrla osoba treba nekoga ko će za nju moliti, kao što nam je to Vjerovjesnik, ﷺ, oporučio, da prilikom posjete kaburovima molimo Allaha da im se smiluje i oprosti. Mušrici čine suprotno od ovoga i posjećuju ih posjetom 'ibadeta[181] a njihove su kaburove učinili idolima kojima se 'ibadeti. Spojili su između pridruživanja Onome Kojem se 'ibadeti, izmjene Njegove vjere, neprijateljevanja prema sljedbenicima tevhida i pripisivanja istima omalovažavanje mrtvih.

A oni su ti koji su širkom omalovažili Stvoritelja a Njegove štićenike, vjernike psovanjem i neprijateljevanjem, i one koje su Mu pridružili su maksimalno omalovažili s obzirom da su mislili da su oni zadovoljni ovim od njih, ili da su im to naredili. Ovi su neprijatelji[182] poslanika u svakom vremenu i na svakom mjestu, a koliko je samo onih koji im se odazivaju.

Divne li su, o Allahu, riječi Allahovog prijatelja Ibrahima, kada reče:

Kod šejha 'Abdullatifa je onaj koji zagovara da je traženje dove i pomoći od mrtvih, pod njihovim novotarskim uvjetima, koje sam spomenuo, mali širk, od ljudi najvećeg neznanja o Allahovom dinu i u najudaljenijoj zabludi od Allahovog puta. Rekao je šejh također:

من زعم أن هذا النوع الذي هو السجود للشيخ والنذر والتوكل والخضوع والذل لغير الله وابتغاء الرزق من عند غيره، وطلب الحوائج من الموتى والاستغاثة بهم والتوجه إليهم: من الشرك الأصغر فهو من أجهل الناس بدين الله وأضلهم عن سبيله، وكلام الشيخ لا يدل على هذا وليس فيه ما يتمسك به المبطل، فإنه لما عد الشرك الأصغر وفرغ من المقصود منه قال: من أنواع الشرك، وهذا رجوع إلى ما ذكر من الشرك الأكبر، ويدل عليه أو الكلام والسياق.

„**Ko tvrdi da je ova vrsta**, tj. sedžda šejhu, zavjetovanje, oslonac, potčinjenost i poniznost nekom drugom mimo Allaha, traženje opskrbe od strane nekog drugog, traženje potreba od mrtvih, **traženje pomoći od njih i obraćanje njima**, **od malog širka, takav je od ljudi najvećeg neznanja o Allahovom dinu i u najudaljenijoj zabludi od Njegovog Puta**. Govor šejha ne ukazuje na to niti u njemu ima nečeg zašto se onaj koji hoće neistinu može pridržati. Jer, on nakon što je nabrojao mali širk i završio sa željenim rekao je: „Od vrsta širka...“ Ovo je povratak onome što je spomenuo od velikog širka, i na to ukazuje njegov govor i kontekst.“ (*Minhādžu-t-te'sīs str. 263-264*)

Rekoh, šta znače šejhove riječi o tome da je takav od najvećih neznalica o Allahovom dinu i najudaljenijih ljudi od Njegovog Puta?! Kaže li se ovako o muslimanu griješniku, a kamoli onome koji je pogriješio u nekom pitanju, koje je podložno idžtihadu?! Nek' je Allah na pomoći! (op. rec.)

[179] Tj. smrću. (op. rec.)

[180] Ovo se također može prevesti kao „ne može sebi koristiti niti štetu nanijeti“, ali radi preciznosti prijevoda nisam htio izgubiti značenje glagola „*jemlik*“ što znači „posjeduje“. (op. rec.)

[181] Pa je posjetu kaburova, s ciljem traženja od mrtvih, nazvao posjetom *'ibadeta*. (op. rec.)

[182] Pogledaj kako ih je nazvao neprijateljima poslanika! (op. rec.)

...وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَن نَّعْبُدَ الأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ... ﴿٣٦﴾

„...i sačuvaj mene i sinove moje da ne obožavamo kumire, ﴾35﴿ oni su, Gospodaru moj, mnoge ljude na stranputicu naveli. ﴾36﴿“[183]

Od ovog velikog širka se neće sačuvati osim onoga koji je očistio svoj tevhid Allahu, koji neprijateljuje[184] prema mušricima radi Allaha, i Allahu se njihovim preziranjem približava.“ Kraj njegovog govora.

Smisao ovoga jeste da pojedini[185] bezbožnici šejhu[186] pripisuju da je ovo[187] mali širk. *Šubha* mu je to što ga je spomenuo u drugom odjeljku na čijem je početku[188] spomenuo mali širk. A ti, Allah ti se smilovao, naći ćeš da je govor od svog početka do kraja u prvom i u drugom odjeljku jasan i da ne podnosi drugačije tumačenje, i to sa više stanovišta.

Od tih stanovišta je i to da je prizivanje (*dova*) mrtvih i zavjetovanje njima kako bi se za njega kod Allaha zauzimali veliki širk, zbog čijeg je zabranjivanja Allah poslao Vjerovjesnika, ﷺ, pa je on protekfirio onog ko se nije pokajao[189], protiv njega se borio i neprijateljevao. Posljednje što je jasno izjavio jesu njegove maločas spomenute riječi „Od ovog velikog širka[190] se neće sačuvati osim onoga...“. Da li nakon ovog pojašnjenja i jasnoće ima nešto jasnije, osim prkosa ili čak bezbožništva?!

---

[183] Sura Ibrahim (14) 35-36

[184] A neki džahili danas koji ustrajavaju na laži, vjeruju da su „velikani ovog ummeta“ dozvolili traženje od mrtvog da zamoli Uzvišenog Allaha! (op. rec.)

[185] Ovim se može misliti samo na jednu osobu, a šejh ovdje govori o osobi čiji identitet sam već spomenuo, koja se kasnije pokajala, a čije riječi su kasnije „oživjeli“ Davud bin Džirdžis i drugi neprijatelji da've tevhida, koji su se oslonili na ono što je on pisao prije pokajanja, a danas i neki „branioci džihada i mudžahida od neo-haridžija“. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[186] Tj. Ibnu-l-Qajjimu, رحمه الله. (op. rec.)

[187] Tj. traženje dove ili posredništva od mrtvog, a ovaj „bezbožnik“ je priznavao da je uvjerenje da onaj kome se moli, najčešće Allahov Poslanik, ﷺ, apsolutno posjeduje *šefa'at* veliki širk, u pogledu čega se ne opiru osim ekstremne sufije i šije, da nas Allah sačuva. (op. rec.)

[188] Zbog toga što je mes'ela spomenuta u odjeljku koji je otpočet govorom o malom širku taj „bezbožnik“ je pomislio da je mes'ela koja je predmet razilaženja između njega i šejha Muhammeda kod Ibni-l-Qajjima, رحمه الله, mali širk. (op. rec.)

[189] Da li ovo znači da su mušrici Arapa prije nego što ih je Allahov Poslanik, ﷺ, protekfirio, bili muslimani muvehhidi zbog toga što su se pripisivali vjeri Ibrahima i Isma'ila, *sallallahu alejhim ve sellem*? Naravno da ne, i to znaju djeca muslimana! Isto tako negacija tekfira mušrika prije uspostave argumenta nad njime u govoru učenjaka ne znači postojanje suštine islama pri mušriku koji 'ibadeti drugom mimo Allaha, koji se pripisuje islamu Allahovog Poslanika, ﷺ, niti da mu se ostavi ime islama u pravnom smislu uz negaciju njegove suštine, kao što je slučaj sa munaficima ovog ummeta. O razlikama između mes'ele munafika i mušrika sa aspekta sudske presude nad njima zbog skučenosti prostora ne možemo govoriti na ovom mjestu. (op. rec.)

[190] Pa ga je nazvao velikim širkom. (op. rec.)

Međutim, razmisli pažljivo o njegovim riječima, Allah te uputio: „Od ovog velikog širka se neće sačuvati osim onoga koji je očistio svoj tevhid Allahu, koji neprijateljuje[191] prema mušricima radi Allaha...“ do kraja.

Pažljivo razmisli o tome kako islam nije ispravan osim uz neprijateljevanje prema sljedbenicima velikog širka, a ako ne neprijateljuje prema njima onda je od njih makar ga i ne činio.[192] U djelu *„El-Ikna'“* spomenuo je od šejha Taqijuddina da je nevjernik onaj ko prizove (*dovi*) Aliju b. Ebi Taliba i da je nevjernik onaj ko posumnja u njegovo nevjerstvo.

Ako je ovo stanje onoga ko posumnja u njegovo nevjerstvo i pored njegovog neprijateljstva i preziranja prema njemu, šta je tek sa onim ko vjeruje da je takav musliman i ne neprijateljuje prema njemu? Šta je sa onim ko ga voli?[193] Šta je sa onim ko se raspravlja u njegovu korist i korist njegovog puta i ispričava se time da nije u stanju trgovati i zarađivati osim time!?

Uzvišeni Allah je rekao:

وَقَالُوا إِن نَّتَّبِعِ الْهُدَى مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ أَرْضِنَا

„Oni govore: 'Ako s tobom budemo Pravi put slijedili, bićemo brzo iz rodnog kraja protjerani.'“[194]

Ako Allah ovako kaže za one koji se ispričavaju vjerovjesnicima od rada po tevhidu i neprijateljevanja prema mušricima iz straha za svoju porodicu i potomstvo, kako je onda sa onima koji se ispričavaju od toga radi trgovine? Međutim, stvar je onakva kako je prethodno spomenuto od Omera: „Kada se u islamu pojave oni koji ne poznaju predislamsko doba (*džahilijjet*)...“; zbog toga ne poznaju značenje Kur'ana i taj je opasniji i gori od onih koji su rekli:

إِن نَّتَّبِعِ الْهُدَى مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ أَرْضِنَا...

„'Ako s tobom budemo Pravi put slijedili...'“[195]

I pored ovoga, govor kojeg ispoljavaju je licemjerstvo, jer oni vjeruju da su sljedbenici tevhida u zabludi i da u nju odvode a da su obožavaoci idola sljedbenici

[191] A neki džahili danas koji ustrajavaju na laži vjeruju da su „velikani ovog ummeta“ dozvolili traženje od mrtvog da zamoli Uzvišenog Allaha! (op. rec.)
[192] Pogledaj kako šejh Muhammed negira osnovu islama onome koji nema neprijateljevanje prema počiniocu ove jedinke velikog širka, a zatim primjeni njegove riječi nad onima koji kažu da su „velikani ovog ummeta“ istu dozvolili ili učinili je *mustehabbom*, pa su oni zbog toga kod njih najbolji muslimani, a mi veliki džahili krhke vjere i manjkavog razuma, koji tekfire muslimane. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)
[193] Tj. vjerskom ljubavlju. (op. rec.)
[194] Sura El-Qasas (28) 57
[195] Sura El-Qasas (28) 57

istine, kao što je to jasno izrekao njihov imam u risali koja vam je došla prije ove, koju je ispisao svojom rukom. U njoj kaže:

„Između mene i vas jeste stanovništvo provincija a oni su najbolji narod koji se pojavio pred ljudima...“, takvi su i takvi. Ako želi tehakum njima[196] i opisuje ih kao najbolji narod koji je izveden za ljude, pa kako, također, da ih oslovi mušricima i da dozvoljava mješanje s njima samo radi potrebe?

Ima li išta ljepše od riječi Najiskrenijeg Govornika:

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ﴿٧﴾ إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿٨﴾ يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ ﴿٩﴾

„Tako mi neba punog zvjezdanih puteva, ﴾7﴿ vi govorite nejednako, ﴾8﴿ od njega se odvraća onaj za kog se znalo da će se odvratiti. ﴾9﴿“[197]

بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَّرِيجٍ

„Oni, međutim, poriču Istinu koja im dolazi i smeteni su.“[198]

Allah se smilovao čovjeku koji je pogledao u sebe i razmislio o onome sa čim je došao Muhammed, ﷺ, od Allaha; od neprijateljevanja prema onima koji pridružuju Allahu, izbliza ili izdaleka,[199] njihovog tekfira, borbe protiv njih sve dok sav din ne bude samo Allahov,[200] i saznao kakav je sud Muhammeda, ﷺ, o onome koji Allahu pridruži unatoč svom pripisivanju islamu.[201] Kakav je o njima sud

---

[196] Tj. da riješimo spor pred njima tražeći vjersku islamsku presudu. (op. rec.)
[197] Sura Edh-Dhārijāt (51) 7-9
[198] Sura Qāf (50) 5
[199] Ili od bližnjih i dalekih. (op. rec.)
[200] A dova je prema riječima Uzvišenog u Kur'anu din, a sav din mora pripasti samo Allahu. (op. rec.)
[201] Danas veliki broj „učenih“ i „mudžahida“ još nije shvatio i naučio da se onome koji je Allahu pridružio ne presuđuje islamom, bez obzira na uspostavu poslaničkog argumenta nad njime, a da ne govorimo o poznavanju značenja velikog širka u 'ibadetu. Mnogi među njima, koji mušrika nazivaju muslimanom i daju mu propise islama se nigdje nisu ogradili od toga da njihov stav ne znači da vjeruju da je mušrik suštinski obuhvaćen značenjem osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, tj. da to značenje postoji pri mušriku. Govore o njemu kao muslimanu, koji će ući u Džennet, objavljuju džihad radi njegove odbrane sugerirajući mu time također da pri sebi ima osnovu islama, suštinski. Ovako postupaju uprkos tome što govoreći o uvjetima *la ilahe illallah* konstatuju da su znanje i čistoća od velikog širka uvjet prihvaćenosti šehadeta *la ilahe illallah* od Allaha! Zbog ove proturječnosti u njihovom govoru neki su zastali dok se ne „rasčisti“ šta zaista žele reći svojim govorom, a drugi su ga protumačili u značenju ostavljanja osnove islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, mušriku, a ako ne ovo onda da su upali u veliki kufr u mes'eli u kojoj se nad njima uspostavio poslanički argument. Slučaj onoga koji suštinu velikog širka, koja se ostvaruje u svakoj jedinki velikog širka, uz njenu konstataciju, nazove malim širkom je jasan kao Sunce u p'o bijela dana. Ja lično vjerujem da se u osnovi u pogledu osobe koja ima ispravnu konstataciju osnove tevhida, sa njegovim uvjetima i ruknovima, koja nekog mušrika, koji se pripisuje islamu, nazove muslimanom, tj. presudi joj „islamom“, treba zastati sa tekfirom dok se ne porazgovara sa njom, te da je realno daleko da joj takva osoba želi ostaviti značenje osnove islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, pogotovo što se od učenih ljudi i dobrih učenika, koji su u toj mes'eli sigurno upali u odvratnu novotariju, očekuje da time misle na ostavljanje imena islama u pravnom smislu, tj. bez da ukazuje na njegovo značenje, kao što je slučaj sa presudom islamom nad munafikom, u pravnom smislu, u slučaju da protiv njega ne postoji dokaz koji je

pravovjernih halifa, poput Alije b. Ebi Taliba, ﷺ, i drugih, kada ih je spalio vatrom iako se drugi idolopoklonici, koji nisu primili islam, ne ubijaju spaljivanjem. Allah je Onaj Koji podržava!

Ebu-l-Abbas Ahmed ibn Tejmijje je u odgovoru apologetima, nakon što je spomenuo stanje pojedinih njihovih imama, rekao: „Sav širk na svijetu desio se mišljenjem njihove kategorije. Oni su oni koji naređuju širk i njegovi su počinioci, a ko od njih širk nije naređivao nije ga ni zabranjivao, već je priznavao i jedne i druge. Ako bi sljedbenike tevhida preferirao u nečemu, prednost bi davao mušricima u drugim stvarima, a možda bi se klonio i jednih i drugih. Zato, razmisli o ovome jer je vrlo korisno.

Zbog toga su njihove glavešine, prethodne i potonje, naređivale širk. Isto je i sa onima koji su bili u islamskom *milletu*; nisu odvraćali od širka i nalagali tevhid, već su dopuštali širk ili su ga naređivali, ili nisu nalagali tevhid. Vidio sam neka njihova djela o 'ibadetu meleka i obožavanju duša koje su napustile tijelo; duša vjerovjesnika i drugih, ono što predstavlja temelj (*asl*)[202] širka.

Oni, ako bi se pozvali na tevhid, njihov tevhid biva samo riječima a ne 'ibadetom i djelima. Za tevhid s kojim su došli poslanici je neophodno da u njemu bude tevhid čistim posvećivanjem vjere (*dina*) isključivo Allahu, i 'ibadetom samo Njemu, Koji sudruga nema. Ovo je nešto što oni ne znaju, a da su bili sljedbenici tevhida riječima i govorom, sa njima bi bio tevhid bez djela a to nije dovoljno za sreću i spas, već je neophodno da samo Allahu 'ibadeti i da za boga uzme samo Njega i nikog drugog. Ovo je značenje riječi *la ilahe illallah*." Kraj šejhovog govora.

Razmisli, Allah ti se smilovao, o ovom govoru, jer, uistinu, on je, kao što šejh za njega kaže, vrlo koristan. Jedna od najvećih koristi koja je u njemu jeste da ti pojašnjava stanje onoga ko ovu vjeru potvrdi, posvjedoči da je ona istina a da je širk laž, i svojim jezikom izgovori ono što se želi od njega, ali se time ne pokorava,[203] da li zbog mržnje prema njemu ili što ga ne voli, kao što je slučaj sa licemjerima koji su među nama, ili zbog davanja prednosti ovome svijetu, poput

---

potreban za sudsku pravnu presudu nad njime, uz neke razlike među njima koje ne utiču na presudu koju sam spomenuo. Malodobna djeca muslimana i ludaci nemaju ispravno htijenje, a presuda nad njima islamom u pravnom smislu također ne znači da se pri njima ostvarila suština osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, koja ne može opstojati bez ispravnog htijenja i namjere. Vezano za ovu temu mogu te posavjetovati da također pogledaš komentar *Fetve Husejna ibn Mahmūda o stavu vođa Qaide prema vladi Hamasa*, u kojem sam spomenuo ono što ovdje nisam. Detaljnije o ovoj mes'eli biće progovoreno u knjizi *„Korisne napomene..."*, pa nek' je Allah na pomoći! (op. rec.)

[202] Ponovo pogledaj kako šejhu-l-islam koristi termin *„aslu-š-širk"* tj. temelj širka u značenju 'ibadeta melekima i dušama vjerovjesnika koje su napustile njihova plemenita tijela! Govori li šejh o malom širku zbog toga što je spomenuo *„aslu-š-širk"*?! Da Allah sačuva nesreće i neznanja! (op. rec.)

[203] Tj. Uzvišenom Allahu. (op. rec.)

trgovine i dr., pa u islam ulaze a potom iz njega izlaze, kao što je Uzvišeni Allah rekao:

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ

„To je zato što su povjerovali a zatim zanevjerovali...“[204]

Rekao je Uzvišeni:

مَن كَفَرَ بِاللّهِ مِن بَعْدِ إيمَانِهِ إِلاَّ مَنْ أُكْرِهَ

„Onoga koji zanevjeruje u Allaha, nakon svog imana, osim ako bude na to prisiljen...[205]

do riječi:

ذَلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّواْ الْحَيَاةَ الْدُّنْيَا عَلَى الآخِرَةِ

...zato što više vole život na ovom nego na onom svijetu...“[206]

Kada ovi svojim jezicima kažu kako svjedoče da je ovo Allahova vjera i vjera Njegovog Poslanika, i da je njoj suprotno laž, i da je to širk prema Allahu, ovaj govor će prevariti onoga slabe predodžbe. Veće i gore od ovoga jeste da su stanovnici Hurejmile i oni koji prijateljuju prema njima jasno izgovarali psovanje vjere,[207] te da je istina ono na čemu je većina ljudi dokazujući većinom ispravnost onoga na čemu su bili od vjere, i govorili su i činili ono što je najveće i najružnije otpadništvo.

Kada su rekli da je tevhid istina a da je širk laž i u svojoj zemlji nisu uveli idole, bezbožnik se raspravljao u njihovu korist govoreći: „Oni potvrđuju da je to širk i da je tevhid istina[208] i njima ne škodi ono na čemu jesu...“ od psovanja Allahove vjere i željenja njenog iskrivljavanja, hvaljenja i branjenja širka imetkom, rukama i jezikom. Nek' nam je Allah na pomoći!

Također, Ebu-l-Abbas, u govoru o nevjerstvu onih koji su odbili davati zekat, rekao je: „Ashabi nisu govorili da li ti potvrđuješ njegovu obaveznost ili je poričeš. Ovo nije zapamćeno od halifa ni od ashaba. Štaviše, Es-Siddik je Omeru, ﷺ, rekao:

---

[204] Sura El-Munafiqun (63) 3
[205] Sura En-Nahl (16) 106
[206] Sura En-Nahl (16) 107
[207] Ovim šejh misli na njihovo nazivanje stava muvehhida o ovoj mes'eli novotarijom, pretjerivanjem ili omalovažavanjem vjerovjesnika i dobrih ljudi. (op. rec.)
[208] Kao da se „bezbožnik“ bio zadovoljio samo njihovim riječima „tevhid je istina a širk je laž“ bez obzira na to što oni nisu poznavali značenje tevhida i širka, na što ukazuje ono što je nakon toga spomenuo, a možda su neki to radili iz prkosa. (op. rec.)

والله لو منعوني عقالاً أو عناقاً كانوا يؤودنها إلى رسول الله ﷺ لقاتلتهم على منعه.

„Tako mi Allaha, da mi odbiju dati *ikal'* (povez, konop za vezanje deva) ili kozu koje su davali Resulullahu, ﷺ, borio bih se protiv njih zbog njihovog odbijanja..." Borbu protiv njih je ovdje dozvolio zbog samog odbijanja[209] a ne zbog poricanja obaveznosti.

Prenosi se da su pojedine skupine od njih potvrđivale obaveznost zekata ali su škrtarili u njemu, i pored toga stav svih halifa prema njima je jedan stav a to je ubijanje njihovih boraca, porobljavanje njihovih porodica i zaplijena imetka, svjedočenje da će njihovi ubijeni u vatru i sve su ih nazivali otpadnicima.[210]

Od najvećih vrlina Es-Siddika, ﷺ, prema njima jeste da ga je Allah učvrstio u borbi protiv njih i nije se sustegao poput drugih s kojim se raspravljao dok se nisu povratili njegovom mišljenju. Što se tiče borbe protiv onih koji su priznavali vjerovjesništvo Musejleme, među njima (*ashabima*) nije bilo polemike oko borbe[211] protiv njih." Kraj.

Razmisli o njegovim, رحمه الله, riječima o tekfiru određene osobe, svjedočenju da će dotična osoba, ukoliko bude ubijena, u vatru, porobljavanju njegovih žena i djece usljed odbijanja[212] davanja zekata. Ovo je onaj kojem se od strane neprijatelja Allahove vjere pripisuje da nije tekfirio određene osobe. Nakon toga je, رحمه الله, rekao: „Nevjerstvo ovih i njihovo svrstavanje u otpadnike utvrđeno je jednoglasnom odlukom ashaba koja se temelji na dokazima iz Kur'ana i sunneta." Kraj njegovog govora.

[209] Ovo je važna mes'ela! Čak i da su priznavali da propis zekata važi do Sudnjeg Dana, sam opis odbijanja, koji je dodatno značenje na opis ostavljanja iz škrtosti, koji se shvatio iz njihovog „nikad više nećemo dati zekat" i slično, je kod prvaka učenjaka ovog ummeta otpadništvo od vjere, a ne samo nasilje koje ne izvodi iz nje. (op. rec.)

[210] A šta je tak sa današnjim tagutima koji su sebi i drugim stvorenjima pripisali prava koja ne pripadaju osim Allahu, koji su uklonili šerijat i zamijenili ga zakonima koje su ljudi propisali od sebe, i njihovim vojskama i policijom koje bdiju nad takvim režimima. (op. rec.)

[211] Obrati pažnju! Predmet polemike među ashabima je bio pitanje borbe a ne pitanje tekfira, i iz Omerovog stava se ne razumije da ih nije tekfirio, kao što na to između ostalog ukazuje šejh 'Abdullatif u knjizi *„Misbāhuz-zalām"*, objasnivši da iz sustezanja od borbe ne proizilazi neminovno netekfirenje, niti iz tekfira borba. (op. rec.)

[212] Može se desiti da neki učenjaci pogriješe u konstataciji opisa „odbijanja" kao što se desilo onima koji su ostavili suštinu islama ostavljaču namaza koji daje prednost smrtnoj kazni nad obavljanjem namaza. O tome je govorio šejhu-l-islam Ibn Tejmijje, رحمه الله. Svi učenjaci se slažu da je ostavljanje namaza iz oholosti opis kojim se ruši osnova *la ilahe illallah*, tj. rukn potvrde *illallah*, a razilaze se u pogledu ostavljanja namaza iz lijenosti, a među ashabima postoji ćuteći konsenzus u pogledu tekfira njegovog ostavljača iz lijenosti. Nakon toga, može se desiti da neko od učenjaka pogriješi u pitanju konstatacije opisa oholosti prema Uzvišenom Allahu i odbijanja, kao što se dogodilo u ovoj mes'eli. Oni su upali u grešku ali se zbog nje ne tekfire sve dok vjeruju da osnova *la ilahe illallah* ne može postojati uz oholjenje pred 'ibadetom Uzvišenom Allahu. Njihova greška se dogadila u takozvanoj konstatacije opisa za kojeg je vezan propis u nekom stanju u realnosti, tj. *tahqīqu-l-menāta*, uz njihovo uvjerenje da sam opis ostavljanja namaza nije dokaz postojanja oholosti u srcu ostavljača. (op. rec.)

Od najvećih stvari koja rješava problem pitanja tekfira i borbe za onoga čija namjera je slijeđenje istine, jeste konsenzus ashaba o borbi protiv onih koji su odbili[213] dati zekat, njihovom svrstavanju u otpadnike, porobljavanju njihovih porodica i činjenje prema njima onoga što je već autentično prenešeno od njih. To je prva borba u islamu koja se dogodila protiv onoga koji za sebe tvrdi da je musliman. Ona ujedno predstavlja najjasniji odgovor njima od strane učenjaka od vremena ashaba pa sve do danas.

Imam Ebu-l-Vefa ibn Aqil je rekao: „Kada su neznalicama i glupim ljudima obaveze postale teške, skrenuli su od šerijatskih propisa na propise koje su sebi postavili, pa im je postalo lahko pošto njima nisu ulazili pod naredbu nekog drugog mimo njih... Oni su zbog ovih propisa kod mene nevjernici; kao što je veličanje kaburova, obraćanja mrtvima za potrebe,[214] ispisivanja cjedulja u kojima stoji: O zaštitniče moj, učini mi to i to... bacanje krpa na drveće slijedeći one koji su obožavali Lata i Uzaa...“[215]

Njegove riječi: „Oni su zbog ovih propisa kod mene nevjernici.“

Također, u djelu „*El-Funun*“, rekao je: „Allah uvažava živo biće a pogotovo čovjeka, s obzirom da mu je dozvolio širk u slučaju prisile. Onaj Ko je tvojoj svetosti dao prednost nad Svojom svetosti tako da ti je dozvolio da se zaštitiš spominjanjem Njega na način koji Mu ne dolikuje, slavljen neka je On, ima pravo da veličaš Njegova znamenja i poštuješ Njegove naredbe i zabrane.

Onaj Koji uvažava tvoju čast nalaganjem kazne za onoga ko te potvori, uvažava tvoj imetak odsijecanjem ruke muslimanu kod njegove krađe, oslobađa te dijela namaza na putovanju radi poteškoće, umjesto pranja noge dopušta potiranje iz samilosti prema tebi radi poteškoće izuvanja i obuvanja, dopustio ti lešinu kako bi održao tvoj život i sačuvao tvoje zdravlje, odvratio te od onoga što ti šteti kaznom koja se izvršava odmah i prijetnjom koja nastupa kasnije, i zbog tebe obustavio uobičajene zakone,[216] objavio ti je knjige.

Pa, da li je, pored ove plemenitosti, lijepo od tebe da te vidi ogrezlog u onome što je zabranio, da ostaviš ono što ti je naredio, da činiš ono od čega te je odvratio, da se okrećeš od onoga koji Njemu poziva, da se onome koji poziva

[213] A veliki širk propisivanja zakona, suđenja i *tehakuma*, koji u sebi sadrži izjednačavanje stvorenja u onome što ne pripada nikom sem Allahu od apsolutnih značenja u propisivanju laičkih zakona, suđenju laičkim zakonom i tehakumu njima, je očiglednije i lakše ustanovljivo i to je ono čime se danas, pored velikog širka u 'ibadetu, napunila većina nekadašnjih islamskih zemalja, i zemalja onih koje se pripisuju islamu. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[214] U ovo ulazi traženje od njih da zamole Allaha. (op. rec.)

[215] Šejh Muhammed je ovdje riječi ibn ‘Aqila prenio skraćeno. (op. rec.)

[216] Tj. stvaranjem *mu'džiza* vjerovjesnika i *kerāmeta* njihovih sljedbenika. Na ar. *kharqul-'adeh*, odnosno obustavljanje uobičajenog prirodnog zakona. (op. rec.)

Njegovom neprijatelju pokoravaš? Uvažava te, a On je On, zanemaruješ Njegovu naredbu, a ti si ti. On je zbog tebe spustio stepen Svojih robova. Zbog sedžde je na Zemlju poslao onoga koji ju je odbio učiniti tvome praocu.

Da li si se neprijateljski ponio prema slugi koji dugo služi kod tebe zbog ostavljanja namaza? Da li si mu uskratio svoju kuću zbog ostavljanja obaveznog ili činjenja zabranjenog? Ako već ne priznaš priznanjem robova njihovim vlasnicima, onda u najmanju ruku Istinitom, slavljen neka je On, uzvrati istom mjerom. Kako je samo razvratno ono čime se šejtan poigrao čovjekom, u prisustvu Istinitog, slavljen neka je On, dok su mu meleki sedždu činili, situacija ga je dovela do toga da bude onaj koji se klanja slici na kamenu, ili nekom drvetu, Suncu ili Mjesecu, ili liku bika koji riče ili ptici koja cvrkuće?

Šta je ružnije od nestanka blagodati, promjene stanja, neimaštine nakon izobilja?[217] Ne pristaje ovom živom, plemenitom, odabranom nad svim živim bićima da u kući obveznosti (*teklifa*) bude viđen osim kao rob Allahu, ili kao blizak Allahu u kući naplate i počasti. U bilo čemu između toga je sam sebe stavio na mjesto koje mu ne pristaje.“ Kraj njegovog govora.

Smisao ovoga leži u tome da je on učinio da najgore i najružnije stanje u kojem čovjek može biti jeste da pridruži Allahu, i za to naveo primjere. Od njih je sedžda Suncu ili Mjesecu. Od njih je sedžda slikama, poput slika na kaburovima. Sedžda može biti doticanjem tla čelom, a može biti klanjanjem bez doticanja tla, kako se time tumače riječi Uzvišenog:

وَادْخُلُواْ الْبَابَ سُجَّداً

„Na kapiju uđite klanjajući se...“[218] Ibn Abbas je rekao: „Poginjući se.“

Ibnu-l-Qajjim u djelu *„Igathetul-lehefan“*, osporavajući veličanje kaburova, rekao je: „Stvar je sa ovim mušricima došla do te mjere da su pojedini njihovi ekstremisti na tu temu napisali djelo nazvavši ga *„Menasikul-mešahid“* (Obredi svetišta - grobnica) i nije skriveno da je ovo napuštanje vjere islama i ulazak u vjeru 'ibadeta kipovima.“ Ovaj kojeg je Ibnu-l-Qajjim spomenuo je čovjek pisac zvani Ibnu-l-Mufid. Vidio si vlastitim očima ono što je u njemu, pa kako da se osporava tekfir određene osobe!?

Što se tiče govora ostalih sljedbenika imama po pitanju tekfira određene osobe, od mnogo toga spomenut ćemo malo.

---

[217] Ili povlačenja nakon napada. Ovo je fraza koja se koristi u arapskom jeziku za promjenu stanja sa boljeg na gore. (op. rec.)

[218] Sura El-Beqara (2) 58

Što se tiče govora hanefija, njihov govor po ovom pitanju je jedan od najžešćih, tako da oni nevjernikom smatraju osobu ako kaže *„musajhif“* (umanjenica od *mushaf* - mushafčić), *„musejdžid“* (umanjenica od mesdžid - mesdžidčić) ili namaz obavi bez abdesta i sl.

U djelu *„En-Nehru-l-Faik“* rekao je: „Znaj da je šejh Qasim u komentaru na *„Dureru-l-bihar“* rekao: „Zavjet kojeg čini većina običnog naroda, tako što dođe kod kabura nekog od dobrih ljudi govoreći 'Ugledniče moj, ako se vrati moj odsutni ili ozdravi moj bolesnik, imaćeš od zlata, ili srebra, ili svijeća, ili ulja toliko i toliko', po konsenzusu nije ispravan iz više razloga...“, do mjesta gdje kaže:

„Od tih razloga je mišljenje da umrli upravlja time. Ovo vjerovanje je nevjerstvo...“,[219] do mjesta gdje kaže: „Ljudi su time iskušani, pogotovo rođendanom šejha Ahmeda El-Bedevija.“ Kraj njegovog govora.

Pogledaj kako jasno kaže da je ovo nevjerstvo, pored toga što kaže da je u to zapala većina običnog naroda i da su učenjaci iskušani s onim što nisu u stanju odstraniti. El-Kurtubi, رحمه الله, nakon što je spomenuo slušanje *naqra* (vrsta muzike) ili njegov način rekao je: „Ovo je zabranjeno po konsenzusu.“

Vidio sam fetvu šejhu-l-islama, Džemali-l-mille, da je nevjernik onaj ko ovo dozvoli, jer nakon što se saznala njegova zabranjenost konsenzusom obaveza je da se smatra nevjernikom onaj koji ga dozvoli. Vidio si govor Kurtubija i govor šejha koji je od njega prenio o nevjerstvu onoga koji dozvoli slušanje ili ples, iako je uveliko ispod onoga o čemu mi govorimo po konsenzusu.

Ebu-l-Abbas, رحمه الله, je rekao: „Ibnu-l-Khudajri mi je pričao od njegovog oca, šejha El-Khudajrija, predvodnika hanefija u njegovom vremenu da je rekao: „Učenjaci Buhare su za Ibn Sinu govorili da je bio oštrouman nevjernik.“ Ovaj predvodnik hanefija u svome vremenu od svih učenjaka Buhare prenosi nevjerstvo Ibn Sine, a on je određen čovjek, autor i ispoljava islam.

Što se tiče govora malikija, po ovom pitanju ima ga toliko da ga je teško sažeti a poznato je od njihovih pravnika brzo izdavanje fetvi i presude o ubistvu čovjeka kod riječi koju ne razumije većina ljudi. El-Kadi Ijad je na kraju knjige *„Eš-Šifa“* spomenuo dio toga. Između ostalog je spomenuo da je nevjernik onaj ko se zakune nečim mimo Allaha u smislu veličanja. A sve ovo neuporedivo je niže od onoga na čemu smo mi.

---

[219] Da! Ovo uvjerenje je nevjerstvo, ali sam zavjet mrtvome uz traženje od njega ono što ne može je veliki širk bez uvjetovanja uvjerenja u to da mrtvi „upravlja“ za ostvarenje velikog širka. Moguće je da neki učenjaci takav zavjet uvijek vraćaju na to uvjerenje, u smislu da je nemoguće da se to u realnosti dogodi osim uz to uvjerenje, što je diskutabilno. (op. rec.)

Što se tiče govora šafija, autor djela *„Er-Revda“*[220], رَحِمَهُ ٱللَّٰهُ, rekao je: „Ako musliman u govoru[221] zakolje Vjerovjesniku, ﷺ, zanevjerovao je. Također, rekao je: „Ko sumnja u nevjerstvo skupine Ibn Arebija, taj je nevjernik.“ A sve ovo niže je od onoga na čemu smo mi.

Ibn Hadžer u komentaru na četrdeset hadisa, komentirajući hadis od Ibn Abbasa: „Ako tražiš, traži od Allaha...“ je rekao da je njegovo značenje da je onaj koji prizove (*dovi*) nekoga mimo Allaha nevjernik[222]. Na ovu je temu napisao posebnu knjigu pod naslovom *„El-I'lamu bi qavati'i-l-islam“*. U njoj je spomenuo mnoge vrste govora i djela i za svaku od njih spominje da izvodi iz islama i da njome određena osoba postaje kafirom, a većina od toga nije jednaka ni desetini desetine onoga o čemo mi govorimo.

Potpunost govora o ovome se ogleda u tome da se kaže: Ovdje se govori o dva pitanja:

Prvo pitanje: da se kaže da ovo što praktikuju mnogi obični ljudi kod kaburova dobrih ljudi i prema mnogim živim i mrtvim ljudima i džinnima od

---

[220] Imam En-Nevevi, رَحِمَهُ ٱللَّٰهُ. (op. rec.)

[221] Ne razumijem zbog čega ova riječ „u govoru“. Najverovatnije se radi o štamparskoj grešci. (op. rec.)

[222] Šejh Muhammed namjerno prenosi ovaj stav Ibn Hadžera El-Hejtemija da bi zatvorio vrata onim koji kažu da je El-Hejtemi dozvolio traženje dove od mrtvog, za vrijeme Berzeha, koje je također dova jer se njome priziva mrtvi koji nije u stanju sebi pomoći a kamoli drugom. Šejh 'Abdullatif je također sprječavao da se kaže da je El-Hejtemi to dozvolio te je njegov govor protumačio u značenju novotarskog tevessula poput riječi čovjeka „Allahu moj, molim Te Tvojim Poslanikom“ i slično, što su neki učenjaci potonjih generacija nazivali *„istigāthom“* (traženjem pomoći) ili *„istišfā'om“* tj. uzimanjem zagovornika i tako dalje. Rekao je šejh 'Abdullatif u odgovoru Ibn Džirdžīsu:

وأما قوله: إن السبكي والقسطلاني والسمهودي وابن حجر في الجوهر المنظم قالوا: الاستغاثة به، صلى الله عليه وسلم، وبغيره في معنى التوسل إلى الله بجاهه إلى آخره... فمسألة الاستغاثة به وبجاهه ليست هي مسألة النزاع. ومراد أهل العلم أن يسأل الله بجاه عبده ورسوله، لا أن يسأل الرسول نفسه، فإن هذا لا يطلق عليه توسل، بل هو دعاء واستغاثة. وتقدم أن لفظ التوسل صار مشتركا، فعباد القبور يطلقون التوسل على الاستغاثة بغير الله، ودعائه رغبا ورهبا، والذبح والنذر والتعظيم له بما لم يشرع في حق مخلوق، وأهل العلم يطلقونه على المتابعة والأخذ بالسنة فيتوسلون إلى الله بما شرعه لهم من العبادات، وبما جاء به عبده ورسوله، صلى الله عليه وسلم، وهذا هو التوسل في عرف القرآن والسنة كما يأتيك مفصلا إن شاء الله تعالى، منهم من يطلقه على سؤال الله ودعائه بجاه نبيه أو بحق عبده الصالح، أو بعباده الصالحين، وهذا هو الغالب عند الإطلاق في كلام المتأخرين، كالسبكي والقسطلاني وابن حجر.

„Što se tiče njegovih riječi da su Es-Subki, El-Qastelāni, Es-Semhūdi i Ibn Hadžer El-Hejtemi u *„El-Dževheru-l-Munazzam“*, rekli: „Traženje pomoći (*istigātheh*) od njega, ﷺ, i od drugih je u značenju *tevessula* Allahu njegovim ugledom do kraja njegovih riječi... **Mes’ela traženja pomoći (*istighātheh*) njime i njegovim ugledom nije predmet spora**. Ono što učeni (*ehlu-l-’ilm*) žele jeste da traži od Allaha ugledom Njegovog roba i Njegovog Poslanika, ne da traži od (moli) Poslanika lično, jer to se ne zove tevessulom, već je to dova i *istighātheh* (traženje pomoći). Prethodilo je da je pojam tevessul postao kolektivnim (*mušterek*). Obožavaoci kaburova (pojam) *tevessul* koriste za traženje pomoći (*istighātheh*) od drugog mimo Allaha, dovu njemu s čežnjom i strepnjom, klanjem, zavjetom i veličanjem njega na način koji nije propisan u pogledu stvorenja. A *ehlu-l-’ilm* ga koriste za slijeđenje i pridržavanje Sunneta, pa se Allahu približavaju (tevessule se) onim što im je propisao od ’ibādeta, i onim čime je došao Njegov rob i Njegov Poslanik, ﷺ, i ovo je tevessul u tradiciji (*’urfu*) Kur’ana i Sunneta, kao što će ti doći detaljno, inšaAllahu te'āla. Među njima ima onih koji ga koriste za traženje od Allaha, dovu Allahu ugledom Njegovog vjerovjesnika, ili pravom Njegovog dobrog roba, ili Njegovim dobrim robovima, **i ovo je ono što je preovladavajuće u upotrebi potonjih generacija poput Es-Subkija, El-Qastelānija i Ibn Hadžera.**“ (*Minhādžu-t-te'sīs, str. 338-339*) (op. rec.)

obraćanja[223] (okretanja lica) prema njima, njihovog prizivanja (dove njima) radi otklanjanja štete i zavjetovanje njima radi toga; da li je to veliki širk kojeg je činio Nuhov narod i oni poslije njega sve dok stvar nije došla do naroda Pečata svih poslanika, Kurejšija i drugih, pa je Allah poslao poslanike i objavio knjige osporavajući im to, proglašavajući ih nevjernicima, naređujući borbu protiv njih sve dok sav din ne bude bio samo Allahov? Ili je to mali širk a širk onih prethodnih nešto drugo?

Znaj da je govor po ovom pitanju lagan za onoga kome ga Allah olakša iz razloga što učenjaci mušrika danas priznaju da je to veliki širk[224] i ne osporavaju ga osim onoga što je došlo od Musejleme Lažova[225] i njegovih drugova poput Ibn Ismaila, Ibn Khālida uz njihovu kontradiktornost i kolebanje u tome. U većini slučajeva oni priznaju da je to veliki širk ali se pravdaju time da do njegovih sljedbenika nije stigao poziv. Ponekad govore da ne postaje kafirom osim onih iz vremena Vjerovjesnika, ﷺ. Nekad govore da je to mali širk i to pripisuju Ibnu-l-Qajjimu u „*Medaridžu*“ kao što je prethodno spomenuto.

Ponekad ne spominju ništa od toga, već veličaju njegove sljedbenike i njihov put općenito, i govore da su oni najbolji narod koji je ikad izveden za ljude, da su oni učenjaci kojima se u slučaju neslaganja treba obratiti i druge kontradiktorne izjave. Odgovor za ove je mnogobrojan u Kur'anu, sunnetu i konsenzusu.[226] Od najjasnijeg čime im se odgovara jeste njihovo priznanje, u većini slučajeva, da je ovo veliki širk. Također, priznanje drugih učenjaka provincija, iako je većina njih zapala u širk i borila se protiv sljedbenika tevhida, ali su ga morali priznati radi njegove jasnoće.[227]

---

[223] Ovo je onaj *et-tevedždžuh* kojeg je spomenuo Ibnu-l-Qajjim o kome šejh Ali El-Khudajr u svom komentaru knjige „*Kešfu-š-šubuhāt*“ kaže da se radi o traženju dove od mrtvog. (op. rec.)

[224] Ovi su bolji od mnogih koji se danas pripisuju školi šejha a kažu da se radi o malom širku. (op. rec.)

[225] Ovim imenom izgleda naziva „bezbožnika“ kojeg je spominjao u knjizi. (op. rec.)

[226] Ova mes'ela se treba riješiti dokazima iz Kur'ana, Sunneta i *idžma'a*, a ne da se otpočne od šubuhata u govoru učenjaka ili iskrivljenog shvatanja govora učenih od strane džahila pa da se to učini temeljom protiv kojeg se mora donijeti dokaz i objašnjenje. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[227] Zbog jasnoće mes'ele u Kur'anu, Sunnetu i konsenzusu su morali priznati da se radi o velikom širku. Rekao je šejhov sin Abdullah:

وعرفناهم: بأن صرح لهم الأمير حال اجتماعهم، بأنا قابلون ما وضحوا برهانه، من كتاب، أو سنة، أو أثر عن السلف الصالح، كالخلفاء الراشدين، المأمورين باتباعهم، بقوله صلى الله عليه وسلم "عليكم بسنتي وسنة الخلفاء الراشدين من بعدي" أو عن الأئمة الأربعة المجتهدون، ومن تلقى العلم عنهم، إلى آخر القرن الثالث؛ لقوله صلى الله عليه وسلم "خيركم قرني، ثم الذين يلونهم، ثم الذين يلونهم". وعرفناهم: أنا دايرون مع الحق أينما دار، وتابعون للدليل الجلي الواضح ؛ ولا نبالي حينئذ بمخالفة ما سلف عليه من قبلنا، فلم ينقموا علينا أمراً، فألحينا عليهم في مسألة طلب الحاجات من الأموات، إن بقي لديهم شبهة؟ فذكر بعضهم شبهة، أو شبهتين، فرددناها بالدلايل القاطعة، من الكتاب والسنة، حتى أذعنوا، ولم يبق عند أحد منهم شك ولا ارتياب، فيما قاتلنا الناس عليه، أنه الحق الجلي، الذي لا غبار عليه.

„Upoznali smo ih, time što ih je Emīr (princ) obavijestio za vrijeme njihovog sastanka, s time da mi prihvatamo sve čiji dokaz pojasne iz Knjige, ili Sunneta, ili predaje od dobrih prethodnika, poput upućenih halifa, čije

Drugo pitanje: priznanje da je ovo veliki širk ali da njime nevjernik ne postaje[228] osim onaj ko islam porekne u cjelosti, i porekne Poslanika i Kur'an i slijedi judeizam ili kršćanstvo i dr. Ovo je ono čime se danas sljedbenici širka i prkosa raspravljaju! Dok je u pogledu prvog pitanja rasprava postala neznatna, hvala neka je Allahu, radi njegovog priznanja od strane učenjaka mušrika[229]. Znaj da je ispravno shvaćanje ovog pitanja dovoljno u njegovom rješavanju bez posebnih dokaza iz dva razloga:

---

slijeđenje nam je naređeno njegovim, ﷺ, riječima: *„Pridržavajte se mog Sunneta i sunneta upućenih halifa nakon mene."* Ili od četvorice imama mudžtehida, i onih koji su stekli znanje od njih, do kraja treće generacije, zbog njegovih, ﷺ, riječi: *„Najbolji među vama su moja generacija, zatim oni koji slijede, zatim oni koji slijede"*. Upoznali smo ih s time da smo mi uz istinu gdje god ona bila, da slijedimo jasan dokaz i da tada ne marimo ko mu se prije nas suprotstavio, i nisu nam zamjerili nijednu stvar. **Pa smo navalili na njih u pogledu pitanja traženja potreba od mrtvih u slučaju da je kod njih ostala neka šubha?** Neki spomenuše šubhu ili dvije pa smo odgovorili na njih kategoričkim dokazima iz Knjige i Sunneta sve dok se nisu pokorili i ni kod jednog od njih nije ostalo nimalo sumnje u pogledu onoga zbog čega smo se borili protiv ljudi; te da je to jasna istina bez imalo prašine na sebi.

وحلفوا لنا الإيمان المغلظة، من دون استحلاف لهم، على انشراح صدورهم، وجزم ضمائرهم: أنه لم يبق لديهم شك، في أن من قال يا رسول الله صلى الله عليه وسلم، أو يابن عباس، أو يا عبد القادر، أو غيرهم من المخلوقين، طالباً بذلك دفع شر، أو جلب خير، من كل ما لا يقدر عليه إلا الله تعالى، من شفاء المريض، والنصر على العدو، والحفظ من المكروه، ونحو ذلك: أنه مشرك شركاً أكبر، يهدر دمه، ويبيح ماله؛ وإن كان يعتقد أن الفاعل المؤثر في تصريف الكون، هو الله تعالى وحده، لكنه قصد المخلوقين بالدعاء، متشفعاً بهم، ومتقرباً بهم، لتقضى حاجته من الله، بسرهم، وشفاعتهم له فيها، أيام البرزخ.

Zakleli su nam se teškim zakletvama, bez da je neko od njih tražio zaklinjanje, da su im prsa prostrana i savijest odsječna u tome da pri njima nije ostalo nimalo sumnje u pogledu toga da onaj koji kaže „O Allahov Poslaniče, ﷺ!" ili „O Ibn 'Abbasu!" ili „O Abdulkadire!", ili druge od stvorenja, tražeći time odagnavanje zla, ili pribavljanje koristi, u svemu što ne može niko sem Uzvišenog Allaha, od izliječenja bolesnika, pomoći protiv neprijatelja, zaštite od mrskog i slično tome, **da je takav mušrik velikog širka**, koji njegovu krv čini bezvrijednom, imetak dozvoljenim, iako vjeruje da je Činitelj Vršitelj uticaja u upravljanju svemirom Uzvišeni Allah, jedino, **ali se obratio stvorenjima dovom, uzimajući ih za zagovornike**, približavajući se putem njih s ciljem ostvarenja njegove potrebe od Allaha, njihovom „tajnom", njihovim *šefā'atom* kod Njega u pogledu nje, **za vrijeme Berzeha** (u Berzehu).

وأن ما وضع من البناء على قبور الصالحين: صارت في هذه الأزمان، أصناماً تقصد لطلب الحاجات، ويتضرع عندها، ويهتف بأهلها في الشدائد، كما كانت تفعله الجاهلية الأولى؛ وكان من جملتهم: مفتي الحنيفة، الشيخ: عبد الملك القلعي؛ وحسين المغربي مفتي المالكي؛ وعقيل بن يحيي العلوي ؛ فبعد ذلك: أزلنا جميع ما كان يعبد، بالتعظيم والاعتقاد فيه، ويرجى النفع والنصر بسببه، من جميع البناء على القبور، وغيرها، حتى لم يبق في تلك البقعة المطهرة طاغوت يعبد، فالحمد لله على ذلك.

I da su građevine postavljene na kaburovima dobrih ljudi u ovim danima postale kipovima, koji se žele za traženje potreba, kod kojih se ponižava, i čiji stanovnici se u žestokim stanjima prizivaju, kao što se to radilo u prvom džahilijjetu. Među njima su bili: muftija hanefija šejh 'Abdulmelik El-Qal'ij, Husejn El-Maghribi muftija malikija i 'Aqīl ibn Jahja El-'Alevi. Nakon toga smo uklonili sve čemu se 'ibadetilo veličanjem i uvjerenjem u njega, čijim uzrokom se nāda koristi i pomoći, od svih građevina na kaburovima i drugih, sve dok na tom čistom mjestu nije nestao svaki *tāgūt* kojem se 'ibadeti, pa nek' je hvala Allahu na tome." (*Ed-Dureru-s-Senijjeh 1/210-212*) (op. rec.)

[228] Kažu da je veliki širk i da onaj koji je upao u njega još uvijek musliman osim ako bi upao u opise koje je šejh spomenuo u nastavku. (op. rec.)

[229] Pogledaj kako ih šejh naziva „učenjacima mušrika" iako kažu da je veliki širk. One koje je šejh nazvao „učenjacima mušrika" sigurno nisu upali u sve one negatore islama u koje su upali beduini od negiranja proživljenja, poslanstva, šerijata i slično, što danas uvjetuju mnogi džahili za negaciju islama onome koji ne negira suštinu islama osobi koja je upala u pridruživanje Allahu velikim širkom! (op. rec.)

Prvi je to da njihov govor iziskuje da pridruživanje Allahu i 'ibadet kipovima ne utiče na tekfir pojedinca jer, ako se čovjek preseli iz jedne vjere u drugu, porekne Poslanika, Kur'an, nevjernik je makar i ne obožavao kipove poput židova. Ako onaj ko se pripisuje islamu ne postaje nevjernik kada upadne u veliki širk zbog toga što je musliman koji govori *la ilahe illallah*, obavlja namaz, radi to i to, tada širk i 'ibadet idolima nemaju uticaja,[230] već to biva kao crnina po tijelu,[231] ili sljepilo, ili sakatost[232]. Pa ako se osoba pri kojoj se to nalazi poziva na islam, ona je musliman[233], a ako tvrdi da je pripadnik neke druge vjere mimo islama tada je nevjernik.[234] Ova velika sramota je dovoljna za odbacivanje ovog odvratnog stava.

Drugi razlog se ogleda u tome to da je neposlušnost Poslaniku, ﷺ, u širku i 'ibadetu idolima nakon dolaska znanja, prema *fitri*[235] prirodnosti, zdravom razumu i nužnom znanju, jasno nevjerstvo, tako da je nezamislivo da kažeš čovjeku makar on bio najveća neznalica i najgluplji, šta kažeš za onoga koji učini neposluh Resulullahu, ﷺ, i ne posluša ga u ostavljanju 'ibadeta idolima i širka, uz tvrdnju da

---

[230] Kakvu ulogu kod njih onda igra činjenica da islam znači „predanost Allahu s tevhidom i potčinjenošću Njemu pokornošću i odricanjem od širka i mušrika"? Zar islam nije čistoća od velikog širka a musliman onaj koji se očistio od velikog širka i koji obožava samo Uzvišenog Allaha? Nema sumnje da onaj koji ostavlja suštinu islama i tevhida osobi koja je upala u veliki širk lično ne poznaje dini islam pa nije musliman. To ćeš shvatiti na primjeru onoga koji ostavlja značenje *la ilahe illallah* onome koji negira Allahovo postojanje, vjeruje ili kaže da postoje dva Allaha ili da je stvorenje Allah, a šehadet *la ilahe illallah* ne pravi razliku između ovih mes'ela i jedinstvene zasluge Uzvišenog Allaha da bude obožavan i obožavanja stvorenja. Ovo je tevhid na kojeg ukazuje *la ilahe illallah* kad bi samo znali! Međutim, oni koji mu presuđuju islamom samo u pravnom smislu, bez namjere ostavljanja suštine osnove islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, mušriku nad kojim se nije uspostavio poslanički argument, su upali u odvratnu novotariju, kojom se ne tekfire prije uspostave argumenta, poput riječi muslimana svom bratu muslimanu „Kafire!", bez namjere nazivanja osnove islama koju ima pri sebi kufrom, fiskom ili batilom. Ovo ti pojašnjava činjenica da onaj koji bi pogriješio i malodobnoj djeci mušrika, koja nemaju ispravno htijenje, presudio islamom pod izgovorom da je svaki čovjek rođen na „fitri", time ne bi poništio svoj *aslu-d-din*, iako je istina da se njima u vanjštini, tj. pravno, presuđuje propisom njihovih staratelja nevjernika, uz znanje da djeca mušrika pri sebi nemaju značenje osnove islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. (op. rec.)

[231] Čije postojanje na tijelu za sobom ne povlači nepostojanje osnove *insanijjeta*, kao što postojanje velikog grijeha pri čovjeku za sobom ne povlači nestanak osnove imana. (op. rec.)

[232] O sljepilu i sakatosti se kaže isto ono što je rečeno o crnilu na tijelu. Šejh želi reći da su ovakvi uticaj velikog širka na osnovu islama spustili na razinu velikih ili malih grijeha koji je ne ruše. Podijelili smo ih na dvije vrste: oni koji vjeruju da veliki širk ne negira suštinu osnove tevhida, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. Njihova greška se tiče *aslu-d-dina*; i oni koji mušriku negiraju suštinu osnove tevhida ali mu ostavljaju ime islama i njegove propise u pravnom smislu, tj. vanjštinski, pa kažu musliman na dunjaluku a mušrik na ahiretu. Ovo je odvratna novotarija, zbog koje se ne tekfiri osim nakon uspostave poslaničkog argumenta, i ne tiče se *aslu-d-dina*, jer nije greška u pogledu suštine osnove tevhida, već je greška u imenu i propisima. Oni su u mes'eli velikog širka na pravcu ehlu-s-sunneta i džema'ata, a u mes'eli imena i propisa mušrika u vanjštini su gori od nekadašnjih ekstremnih džehmija, koji su tekfirili mušrika u vanjštini. (op. rec.)

[233] Pa ispade da se definicija islama kod njih ogleda samo u tome da se čovjek pripisuje islamu i poziva se na njega, a definicija širka i kufra isto tako. Ili da se kaže da mušriku ne presuđuju kufrom, odnosno izlaskom iz vjere u vanjštini, tj. u pravnom smislu, iako dozvoljavaju da bude mušrik u suštini, sve dok se ne ostvare uvjeti koji su spomenuti. Prva opcija je što se tiče određivanja stava neprijatelja da've jača. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik. (op. rec.)

[234] Tek tada, kad prizna i opredjeli se za neku drugu vjeru mimo islama presuđujemo mu kufrom, a prije ne, makar činio i radio jasna djela nevjerstva. Ova ekstremna džehmijska aqida je prisutna širom svijeta, a oni koji je propagiraju na našim prostorima su poznati. (op. rec.)

[235] Urođeni prirodni instinkt, a *fitra* na kojoj je Allah stvorio čovjeka je islam. Tome nas podučavaju Allahova Knjiga i hadis Njegovog Poslanika, ﷺ. (op. rec.)

je musliman koji slijedi, a da ovaj neće po nužnoj prirodnosti reći da je ovaj nevjernik bez osvrta na dokaze ili pitanja nekog od učenjaka.[236]

Međutim, zbog preovladavanja neznanja, nepoznatosti znanja i mnoštva bezbožnika koji govore o ovom pitanju, stvar je kod pojedinih običnih muslimana koji vole istinu postala nejasna[237], pa je zato ne potcjenjuj i pažljivo prostudiraj detaljne dokaze ne bi li ti Allah podario čvrsto vjerovanje i učinio te od predvodnika koji upućuju prema zapovijedi Njegovoj.

Najbolje čime se uklanja problematika u ovom pitanju i što vjerniku povećava uvjerenje jeste postupak Vjerovjesnika, ﷺ, ashaba i učenjaka poslije njih prema onima koji su se pripisivali islamu.[238] Kao što je spomenuo da je Vjerovjesnik, ﷺ, poslao Bera'u i sa njim zastavu do čovjeka koji je oženio suprugu svoga oca da ga ubije i uzme njegov imetak.[239] Također, njegova namjera da se bori protiv Benu Mustalika nakon što mu je rečeno da su odbili[240] dati zekat.

Također, borba Es-Siddika i njegovih ashaba protiv onih koji su odbili dati zekat, porobljavanje njihovih porodica, zaplijena njihove imovine i njihovo oslovljavanje sa 'otpadnici'. Također, konsenzus ashaba u vrijeme Omera oko proglašavanja nevjernikom Kudame b. Maz'una i njegovih prijatelja ako se ne pokaju nakon što su iz riječi Uzvišenog shvatili dozvoljenost alkohola određenim kategorijama:

---

[236] Dakle, ono što uvjetuju neznalice u odjelu učenjaka za tekfir mušrika kufrom kazne, poput njihovog uvjetovanja da do njega dođe dokaz na takav način da shvati da je ono čemu se suprotstavlja istina sama po sebi, da bi time postao prkosnikom, je stvar koju može dokučiti najveći džahili i najgluplјiji čovjek, bez gledanja u dokaz i traženja odgovora od učenjaka. Ali ono što „učenjaci" nisu poznavali je da se nad mušrikom uspostavio poslanički argument koji za sobom povlači kaznu, njegovim dolaskom do njega i sposobnost mušrika da razumije njegovo značenje, iako ne zna i nije shvatio da je ono što je ostavio istina sama po sebi. Ovo je jedan vid kufra izbjegavanja koji za sobom povlači kaznu, da Allah sačuva, jer nad takvim mušrikom se poslanički argument uspostavio. Međutim, nije svako ko u ovoj mes'eli ne tekfiri kufrom kazne kafir. Najgora greška je kada „učenjaci" ostavljaju suštinu islama onome koji obožava drugog mimo Allaha, pod izgovorom da se nad njim nije uspostavio poslanički argument. Ovo je onaj opis čija pojava ukazuje na nepoznavanje osnove *la ilahe illallah*. (op. rec.)

[237] Ubacili su im šubhu da mušrika džahila nad kojim se uspostavio poslanički argument uz postojanje mogućnosti saznanja, ili time što je do njega došao dokaz ali nije shvatio da je on istina sam po sebi, ne tekfire kufrom kazne. Moguće je da se nekom od običnih muslimana pojavila šubha da takvom mušriku, koji se pripisuje islamu, ostaju ime i propisi islama i muslimana u zaštićenosti krvi, imetka i časti, tj. u pravnom smislu, a da on pri sebi nema suštinu islama, kao što nije za isključiti da se nekima dogodilo da su mušricima ostavljali suštinu islama. Allah najbolje zna. (op. rec.)

[238] Tekfirili su ih kufrom kazne iako su mnogi od njih bili džahili. (op. rec.)

[239] Pa ga je Allahov Poslanik, ﷺ, protekfirio zbog sklapanja vjenčanog ugovora sa ženom svoga oca, što je u islamu zabranjeno, zbog ukazivanja njegovog postupka na ohalaljivanje ili na opiranje pridržavanju šerijata, kao što se dogodilo onima koji su odbili dati zekat bez nijekanja njegove obaveznosti. Razmisli kakav je onda propis taguta hukma danas koji su sebi i stvorenjima dali specifičnosti Uzvišenog Allaha! *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[240] Što znači da je Poslanik, ﷺ, tekfirio zbog samog opisa opiranja pridržavanja obaveza šerijata kada god na njega ukaže stanje dotičnog, i da nije pitao da li oni vjeruju da je davanje zekata vadžib ili ne? Istim putem su išli ashabi, *radijAllahu 'anhum*, što je postalo jasno u ratovima protiv otpadnika, među kojima su bili odbijači zekata. (op. rec.)

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُواْ إِذَا مَا اتَّقَواْ وَّآمَنُواْ...

„Onima koji vjeruju i dobra djela čine nema nikakva grijeha u onome što oni pojedu i popiju kad se klone onoga što je im zabranjeno i kad vjeruju..."[241]

Također, konsenzus ashaba u vrijeme Osmana oko proglašavanja nevjernikom ljudi iz mesdžida koji su govorili o vjerovjesništvu Musejleme iako ga nisu slijedili, a ashabi su se razišli po pitanju prihvatanja njihovog pokajanja. Također, Alijino, ﷺ, spaljivanje njegovih saputnika nakon što su pretjerali prema njemu. Također, konsenzus tabi'ina sa ostalim ashabima oko nevjerstva El-Muhtara b. Ebu Ubejda i njegovih sljedbenika, iako je tvrdio da traži osvetu za El-Husejna i Ehlul-Bejt.

Također, konsenzus tabi'ina i onih poslije njih oko ubistva El-Dža'da b. Dirhema a bio je poznat po znanju i vjeri, i još bezbroj drugih događaja. Niko od prvih niti potonjih nije rekao Ebu Bekru Es-Siddiku i drugima „kako ubijaš ljude iz plemena Benu Hanife a oni govore *la ilahe illallah*, obavljaju namaz i daju zekat". Također, niko nije smatrao problematičnim proglašenje nevjernikom Kudame i njegovih prijatelja da se nisu pokajali, itd..

Sve do vremena Benu Ubejda El-Kadaha[242], koji su vladali Marokom, Egiptom, Šamom i drugim krajevima, pored njihovog ispoljavanja islama, obavljanja džuma-namaza, namaza u džematu, postavljanja sudija i muftija. Nakon što su ispoljili to što su ispoljili od govora i djela, niko od učenjaka i vjernika nije smatrao problematičnim borbu[243] protiv njih i po tom se pitanju nisu suzdržavali, a bili su u vremenu Ibnu-l-Dževzija i El-Muveffeqa. Ibnu-l-Dževzi je napisao knjigu, nakon što je od njih uzet Egipat, pod naslovom „*En-Nasru ala fethi Misr*" (Pomoć pri osvajanju Egipta).

Niko od prvih i potonjih nije čuo da je iko osporio nešto od toga ili ga smatrao problematičnim radi njihovog pripisivanja vjeri, ili radi riječi *la ilahe illallah*, ili radi ispoljavanja nečega od ruknova islama, osim onoga što smo čuli od ovih prokletnika[244] u ovom vremenu od njihovog priznavanja da je ovo širk ali da onaj koji ga učini, ili lijepim prikazuje, ili bude sa njegovim sljedbenicima, ili kudi

---

[241] Sura El-Ma'ida (5) 93

[242] Radi se o *fātimijama*, rafidijskoj ekstremnoj sekti. (op. rec.)

[243] Učenjaci sunneta su ih zbog rušenja osnove dini islama i upadanja u druge mnogobrojne stvari koje izvode iz vjere, pored njihovog ispoljavanja islama, džume-namaza, namaza u džematu, postavljanja kadija, muftija i slično, protekfirili kufrom kazne i njihovu teritoriju proglasili darom rata, tj. *daru-l-harb*. Kakva je razlika između današnjih režima i režima *fātimija*? Šta bi rekli učenjaci sunneta o „učenjacima" koji su stali na stranu tog rafidijskog režima i obavezivali muslimane na lojalnost prema njemu, kao što to danas praktikuju „učenjaci" tagutskih režima, a veliki broj „učenih" i „daija" ni okom da trepne!? (op. rec.)

[244] Pogledajte kako šejh Muhammed, رحمه الله, naziva protivnike u ovoj mes'eli! (op. rec.)

tevhid,[245] ili se radi njega bori protiv njegovih sljedbenika (sljedbenika tevhida), ili ih prezire radi njega; nije nevjernik jer izgovara *la ilahe illallah*; ili zato što izvršava pet islamskih ruknova i to dokazuju time da ih je Vjerovjesnik, ﷺ, nazvao islamom.[246] Ovo se nikada ranije nije čulo[247] osim od ovih bezbožnika, neznalica, zulumćara[248]. Ako nađu ijedno slovo od učenjaka ili nekoga od njih da njime mogu dokazati svoj prljavi i glupi stav neka ga spomenu.

Međutim, stvar je kao što El-Jemeni u svojoj kasidi reče:

Izjave koje nemaju veze s učenjacima,

i da su novac ništa ne bi vrijedile.

Govor o ovome završit ćemo onim što je spomenuo El-Buhari u svome Sahihu rekavši:

„Poglavlje: Doći će vrijeme da će se idolima 'ibadetiti“

Potom je svojim lancem prenosilaca spomenuo riječi Poslanika, ﷺ:

لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَضْطَرِبَ أَلَيَاتُ نِسَاءِ دَوْسٍ حَوْلَ ذِي الْخَلَصَةِ.

„Sudnji dan neće nastupiti sve dok se stražnjice žena Devsa ne budu zatresle oko Zi-l-Khilseh.“ Zu-l-Khilsa je kip Devsa kojem su 'ibadetili. Resulullah, ﷺ, je rekao Džeriru b. Abdullahu: *„Zar me nećeš odmoriti od Zi-l-Khilseh?“* Potom je on zajedno sa ljudima oko sebe odjahao do njega, te ga spalio i porušio a potom je

---

[245] Rijetko ko na ovom svijetu kaže da je tevhid pokuđen zbog toga što svoj širk nazivaju tevhidom. To je razlog zbog kojeg mušrici židova i kršćana sebe nazivaju monoteistima, a slično je i sa ostalim mušricima, koji će se na Sudnjem Danu kleti Uzvišenom Allahu da nisu bili mušrici. Oni su umislili da svojim obožavanjem stvorenja u stvari obožavaju samo Allaha, Jednog, Jedinog. Tako ih je šejtan prevario! Kuđenjem tevhida se ovdje misli na kritikovanje stava muvehhida o tome da je traženje dove ili posredstva od mrtvog veliki širk, i da je onaj koji u to upadne mušrik, i da je borba protiv njih nakon uspostave poslaničkog argumenta nad njima, uz ostvarenje njenih uvjeta, obavezna. (op. rec.)

[246] Pa ko ih obavlja, on je musliman, smetnuvši s uma da je željeno šehadetom *la ilahe illallah Muhammedun Resulullah*, tevhid i poslanica, negacijski i potvrdno, srcem, riječima i djelima, i ostavljanjem onoga što ih ruši. (op. rec.)

[247] Nikad niko sve do ovog našeg vremena nije rekao da onaj koji obožava drugog mimo Allaha, usljed neznanja koje od sebe nije mogao odagnati, posjeduje značenje suštinskog islama, na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, koji se ogleda u obožavanju Allaha, Jednog, Jedinog. Niti mi je poznato da je iko od prijašnjih učenjaka rekao da se onome koji iz istog razloga upadne u veliki širk, a pripisuje se islamu, ostavljaju ime islama i njegovi propisi (ne znam koje propise će mu ostaviti), u pravnom smislu, ne u suštinskom, sve do uspostave poslaničkog argumenta nad njim. Da Allah sačuva! Poznato je da je grupa novotarskih apologeta određenim vrstama nevjernika neznalica nevjerstvom kažnjavanja u opšte poznatim pitanjima davala propis *ehlu-l-fetre* i onih do koje nije došao dokaz, i da ih nisu tekfirili kufrom kazne, ali isti oni ih u vanjštini nisu smatrali muslimanima na osnovu njihovog lažnog pripisivanja vjeri Allahovih vjerovjesnika, a to je šejh Muhammed dobro znao, jer o tome je govorio Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, u *„Tariqu-l-hidžretejn“* prilikom govora o sedamnaestoj kategoriji obveznika. (op. rec.)

[248] Nepravednika. (op. rec.)

došao kod Vjerovjesnika, ﷺ, i obavijestio ga. Kaže: Potom je blagoslovio konje i ljude Ahmesa pet puta.

Običaj El-Buharija, رحمه الله, kada hadis ne zadovoljava njegove uslove jeste da ga spomene u naslovu, a potom bi naveo ono što ukazuje na njega a što zadovoljava njegove uslove. Riječi u naslovu „Doći će vrijeme da će se 'ibadetiti idolima“[249], što je ustvari tekst hadisa kojeg bilježe drugi imami hadisa. A Allah najbolje zna.

Da spomenemo od govora Uzvišenog Allaha, i govora Resulullaha, ﷺ, i govora učenjaka nešto o borbi srca i jezika i neprijateljevanju prema Allahovim neprijateljima i prijateljevanju prema Njegovim prijateljima, i da vjera nije ispravna[250] i da u nju čovjek neće ući[251] osim time. Pa kažemo:

Poglavlje o obaveznosti neprijateljevanja prema Allahovim neprijateljima od nevjernika, otpadnika i licemjera

Rekao je Uzvišeni Allah:

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللّهِ يُكَفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلاَ تَقْعُدُواْ مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذًا مِّثْلُهُمْ

„On vam je već u Knjizi objavio: kad čujete da se u Allahove riječi nevjerstvo čini i da im se izruguju, ne sjedite s onima koji to čine dok ne stupe u drugi razgovor, inače, bićete kao i oni.“[252]

Također, kaže:

وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ

„A njihov je onaj među vama koji prijateljuje[253] prema njima...“[254]

Također, kaže:

[249] Bukvalan prijevod naslova je „Vrijeme će se mijenjati sve dok se ne bude 'ibadetilo idolima“. (op. rec.)
[250] Što znači da šejh govori o aslu dini-l-islamu. (op. rec.)
[251] Ovo je još jedna potvrda da govori o aslu dini-l-islamu jer se spominje ulazak u islam. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)
[252] Sura En-Nisā' (4) 140
[253] Tj. voli ih u ime širka, ili ih pomaže protiv islama i muslimana, ili vjeruje da su oni na prihvaćenom dini islamu i da je njihov *ma'bud* samo Uzvišeni Allah. (op. rec.)
[254] Sura El-Ma'ida (5) 51

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاء

„O vjernici! Ne uzimajte Moje neprijatelje i svoje neprijatelje za prijatelje...“[255],

pa sve do riječi:

...كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاء أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ

„...nevjernici smo u vas,neprijateljstvo i mržnja će se između nas stalno javljati sve dok ne budete u Allaha, Njega jedinog, vjerovali!“[256]

Također, kaže:

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءهُمْ أَوْ أَبْنَاءهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ

„Nećeš naći ljude koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju da su u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovom suprotstavljaju, makar im oni bili očevi njihovi, ili braća njihova, ili rođaci njihovi.“[257]

Imam, hafiz Muhammed b. Veddah, rekao je: „Obavijestilo me je više od jedne osobe da je Esed b. Musa Esedu b. El-Feratu napisao sljedeće: „Brate moj, znaj da ono što me je podstaklo da ti pišem nije ništa do spominjanje stanovnika tvog mjesta blagodati koje ti je Allah, dželle šanuhu, dao poput pravičnosti prema ljudima, lijepog stanja u onome što ispoljavaš od sunneta, kuđenja sljedbenika novotarija te njihovo često spominjanje i omalovažavanje, pa ih je Allah tobom ukrotio a ojačao sljedbenike sunneta.

Protiv njih te je osnažio isticanjem njihovih nedostataka i njihovim omalovažavanjem, pa ih je Allah ponizio tvojom rukom te se kriju sa svojim novotarijama. Brate moj, raduj se nagradi za to i smatraj to jednim od najboljih svojih djela; boljim od namaza, posta, hadždža i džihada. Gdje su ova djela u poređenju sa uspostavljanjem Allahove Knjige i oživljavanjem sunneta Allahovog Poslanika, ﷺ!?

Resulullah, ﷺ, rekao je:

مَنْ أَحَيا شَيْئًا مِنْ سُنَّتِي كُنْت أنَا وَهُو فِي الْجَنَّة كَهَاتَيْن – وضم بين أصبعيه.

[255] Sura El-Mumtehina (60) 1
[256] Sura El-Mumtehina (60) 4
[257] Sura El-Mudžadela (58) 22

„Ko oživi nešto od moga sunneta, on i ja u Džennetu ćemo biti kao ovo dvoje, te je sastavio dva prsta."

Također, rekao je:

أَيُّمَا دَاعٍ دَعَا إِلَى هُدَى فَاتُّبِعَ عَلَيه،كَانَ لَهُ مِثْلَ أَجْرِ مَنْ اتَّبَعَهُ إِلَى يَوم الْقِيَامَة.

„Svako ko poziva u uputu i bude slijeđen u tome imat će (nagradu) kao onaj drugi koji ga slijedi sve do Sudnjeg dana." Pa kada će spoznati nagradu za ovo svoje djelo?

Također, spomenuo je da Allah kod svake novotarije kojom se protiv islama spletkari ima štićenika koji od nje udaljava i govori o njenim obilježjima.

Brate moj, iskoristi ovo dobro i budi njegov sljedbenik, jer, uistinu, Vjerovjesnik, ﷺ, kada je Muaza poslao u Jemen, oporučio mu je rekavši: „Da Allah tobom uputi jednog čovjeka bolje ti je od..." toga i toga, pa je spomenuo ogromnu stvar. Iskoristi to i pozivaj sunnetu sve dok u tome ne budeš imao saradnike i grupu koja će te, u slučaju da ti se nešto dogodi, u tome zamijeniti i poslije tebe biti predvodnici, tako da ćeš za to imati nagradu sve do Sudnjeg dana, kao što se prenosi u predajama.

Zato, radi s jasnom predodžbom, ispravnom namjerom i nadajući se nagradi. Tako će Allah tobom otjerati novotara smutljivca, koji je skrenuo s pravog puta i našao se u nedoumici te ćeš biti nasljednik svoga Vjerovjesnika, ﷺ, i, uistinu, Allaha nećeš sresti sa djelom poput toga. Nikako nemoj da od sljedbenika novotarija imaš brata, druga, prijatelja, jer, uistinu, u predanju je došlo: „Ko se druži sa sljedbenikom novotarije od njega će biti otrgnuta neporočnost i bit će prepušten samome sebi, a ko ode kod sljedbenika novotarije otišao je rušiti islam."

Došlo je: „Nijedan bog koji se obožava pored Allaha nije mrži Allahu od sljedbenika prohtjeva." Resulullah, ﷺ, prokleo je sljedbenike novotarija i rekao je da Allah od njih neće prihvatiti ni pokajanje ni iskupljenje a ni farza ni nafile. Što se više trude, poste i namaz klanjaju sve više se od Allaha udaljavaju. Zato, nemoj se s njima družiti i ponizi ih i udalji kao što ih je Allah udaljio i kao što ih je Resulullah, ﷺ, ponizio, a i imami u uputi poslije njega."

Ovdje se završava govor Eseda, رحمه الله.

Znaj, Allah ti se smilovao, da se njegov govor kao i ono što su njemu slični prethodnici rekli o neprijateljevanju prema sljedbenicima novotarije i zablude,

tiče zablude koja ne izvodi iz vjere. Međutim, u tome su bili rigorozni i na njega su upozoravali iz dva razloga:

Prvi: Veličina novotarije u samoj vjeri. Ona je kod njih bila veća od velikih grijeha a prema njenim sljedbenicima su se odnosili grublje nego što su se odnosili prema počiniocima velikih grijeha, kao što ćeš naći danas u srcima ljudi da je rafidija kod njih, makar bio učen i pobožan, omraženiji i gori od sunije koji javno čini velike grijehe.

Drugi: Novotarija vodi u jasno otpadništvo kao što je to prisutno kod mnogih sljedbenika novotarija.

Primjer novotarije po pitanju koje su bili rigorozni sličan je primjeru rigoroznosti Vjerovjesnika, ﷺ, prema onome koji obožava Allaha kod kabura dobrog čovjeka, iz straha od onoga što se dogodilo od jasnog širka kojim musliman postaje otpadnik.

Onaj ko shvati ovo, shvatit će razliku između novotarija i onoga na čemu smo mi od govora o otpadništvu i borbi protiv njegovih sljedbenika, ili velikom licemjerstvu (*nifaku*) i borbi protiv njegovih sljedbenika. Ovo je ono što je objavljeno u ajetima jasnim. Poput riječi Uzvišenog:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ

"O vjernici, ako neko od vas od vjere svoje otpadne, - pa, Allah će sigurno mjesto njih dovesti ljude koje On voli i koji Njega vole..."[258]

Ili riječi Uzvišenog:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾ يَحْلِفُونَ بِاللّهِ مَا قَالُواْ وَلَقَدْ قَالُواْ كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُواْ بَعْدَ إِسْلاَمِهِمْ ﴿٧٤﴾

"O Vjerovjesniče, bori se protiv nevjernika i licemjera i budi prema njima strog! Prebivalište njihovo biće Džehennem, a grozno je on prebivalište. Licemjeri se zaklinju Allahom da nisu govorili, a sigurno su govorili nevjerničke riječi i zanevjerovali nakon svog islama..."[259]

Ibn Veddah u knjizi „*El-Bide'u ve-l-havadis*" nakon što je spomenuo hadis, rekao je da će se u ovome ummetu dogoditi smutnja nevjerstva i smutnja

---

[258] Sura El-Ma'ida (5) 54
[259] Sura Et-Tevba (9) 73-74

zablude. Rekao je: “Smutnja nevjerstva je otpadništvo u kojem porobljavanje i imetak bivaju dozvoljeni. U smutnji zablude porobljavanje i imetak nisu dozvoljeni, a vjerovatno je ovo u čemu smo mi smutnja zablude u kojoj porobljavanje i imetak nisu dozvoljeni.”

Rekao je: “Također, obavijestio nas je Esed da ih je obavijestio čovjek od Ibnu-l-Mubareka, rekao je: „Ibn Mes’ud je rekao:

إن لله عند كل بدعة كيد بها الإسلام ولياً من أوليائه يذب عنه وينطق بعلامتها، فاغتنموا حضور تلك المواطن وتوكلوا على الله.

„Uistinu Allah kod svake novotarije kojom se protiv islama spletkari ima štićenika koji udaljava od nje i govori o njenim obilježjima. Zato, iskoristite prisustvo u tim područjima, na Allaha se oslonite.“ Kaže Ibnu-l-Mubarek: „A Allah je dovoljan kao Zaštitnik.“

Nakon toga, svojim lancem prenosilaca je spomenuo pojedine prethodnike da su rekli: “Da od lošeg mišljenja odvratim čovjeka draže mi je od i’tikafa mjesec dana.“

Obavijestio nas je Esed od Ebu Ishaka El-Hazza’a od El-Evzaija da je rekao:

كان بعض أهل العلم يقولون لا يقبل الله من ذي بدعة صلاة، ولا صدقة، ولا صياماً، ولا جهاداً، ولا حجاً، ولا صرفاً، ولا عدلاً، وكانت أسلافكم تشتد عليهم ألسنتهم وتشمئز منهم قلوبهم ويحذرون الناس بدعتهم.

“Neki učenjaci su govorili da Allah od onoga koji ima novotariju pri sebi ne prima namaz, ni milostinju, ni post, ni džihad, ni hadž, ni pokajanje, ni iskupljenje, a vaši prethodnici su prema njima bili rigorozni u govoru, od njih su im se srca grčila i ljude su upozoravali na njihovu novotariju.“

Rekao je: “Da su se od ljudi krili sa svojom novotarijom niko ih ne bi razotkrio, niti bi otkrio njihovu sramotu. Allah je najpreči da zbog nje kazni i da Mu se radi nje pokaje. Ali, kada ih počnu javno ispoljavati tada širenje znanja život znači i dostavljanje od Resulullaha, ﷺ, je milost kojom se potpomaže protiv upornog bezbožnika.“

Zatim, prenoseći svojim lancem prenosilaca, rekao je: “Čovjek je došao kod Huzejfe, a Ebu Musa El-Eš’ari je sjedio, pa je rekao: „Šta misliš o čovjeku koji iz srdžbe Allaha radi udari sabljom (tj. bori se) dok ne bude ubijen; je li u Džennetu

ili u Vatri?“ Ebu Musa reče: “U Džennetu!” Huzejfa reče: „Pitaj čovjeka i pojasni mu to što kažeš“, sve dok to nije učinio tri puta. Po treći put reče: „Tako mi Allaha pitat ću ga“, pa ga Huzejfa pozva. Rekao je: „Polahko! Tvoj drug da je udarao svojom sabljom dok je ne slomi i potrefio istinu i bio ubijen na njoj, da li bi bio u Džennetu, a ako nije potrefio istinu i Allah ga nije na nju uputio, da li bi bio u Vatri!?“ Potom je rekao: „Tako mi onoga u čijoj je ruci moja duša u Vatru će ući zbog toga o čemu si pitao više za toliko i toliko.“

Zatim, prenoseći svojim lancem prenosilaca od El-Hasana, rekao je: “Ne druži se sa onim koji pri sebi ima novotariju jer, uistinu, srce će ti se razboljeti.“ Zatim, prenoseći svojim lancem prenosilaca od Sufjana Es-Sevrija, rekao je:

من جالس صاحب بدعة لم يسلم من إحدى ثلاث: إما أن يكون فتنة لغيره، وإما أن يقع في قلبه شيء فيزل به فيدخله الله النار، وإما أن يقول والله ما أبالي ما تكلموه، وإني واثق بنفسي، فمن أمن الله على دينه طرفة عين سلبه إياه.

“Ko se druži sa onim koji pri sebi ima novotariju neće se sačuvati od troje: ili će biti izazov za drugoga, ili će u njegovom srcu nastati nešto zbog čega će skrenuti pa će ga Allah uvesti u Vatru, ili će reći Allaha mi ne zanima me to što govorite već ja vjerujem sebi, pa ko od Allaha bude siguran za svoju vjeru koliko je treptaj oka On će mu je oduzeti.

Zatim, prenoseći svojim lancem prenosilaca od pojedinih prethodnika, rekao je: “Ko iz poštovanja dođe kod onoga koji pri sebi ima novotariju poštovanja radi, pomogao ga je u rušenju islama.“.

Esed nas je obavijestio rekavši: “Ebu Seid nam je govorio:

من جلس إلى صاحب بدعة نزعت منه العصمة ووكل إلى نفسه.

„Ko sjedne sa onim koji pri sebi ima novotariju od njega će biti otrgnuta neporočnost i bit će prepušten samome sebi.“

Obavijestio nas je Esed b. Musa rekavši: “Obavijestio nas je Hamad b. Zejd od Ejuba rekavši: „Ebu Qilaba je rekao: „Nemojte sjediti sa sljedbenicima strasti niti se sa njima raspravljati, uistinu, bojim se da će vas zagnjuriti u svoju zabludu ili vam pobrkati ono što već znate.“ Ejub je rekao: „Tako mi Allaha, bio je od razboritih učenjaka.“

Esed b. Musa nas je obavijestio rekavši: "Obavijestio nas je Zejd od Muhammeda b. Talhe rekavši: „Ibrahim je rekao: „Nemojte sjediti sa sljedbenicima novotarija niti sa njima razgovarati, uistinu, bojim se da vam se srca ne odmetnu.". Obavijestio nas je Esed sa lancem prenosilaca od Ebu Hurejre, ﷺ, rekavši: „Resulullah, ﷺ, rekao je:

الرَّجُلُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِلُ.

„Čovjek je na vjeri svoga prijatelja, zato neka svako od vas gleda s kim prijateljuje."[260]

Obavijestio nas je Esed da ih je obavijestio Mu'emmil b. Ismail od Hamada b. Zejda od Ejuba, rekao je: „Jednoga dana je kod Muhammeda b. Sirina ušao čovjek i rekao: „O Ebu Bekre, proučit ću ti ajet iz Allahove Knjige, samo ću ga proučiti a potom izaći." Potom je (ibn Sirin) stavio prste u svoje uši i rekao: „Ako si musliman i imaš stida izađi iz moje kuće." On reče: „O Ebu Bekre, samo ću proučiti a potom izaći?", te pokaza na svoj ogrtač stežući ga i spremajući se za izlazak. Okrenuli smo se prema čovjeku i rekli mu: „Obavezao te je stidom da izađeš!". Rekli smo: „O Ebu Bekre, šta ti smeta da prouči ajet a potom izađe?" Rekao je: „Tako mi Allaha, da uistinu znam da će moje srce ostati čvrsto na onome na čemu je on, ne bih mario da prouči, ali sam se pobojao da mi u srce ne ubaci nešto što ću nastojat izbaciti iz svoga srca ali neću moći.

Obavijestio nas je Esed rekavši: „Obavijestio nas je Damira od Sevde rekavši: „Čuo sam Abdullaha b. El-Qasima kako govori kako rob nije slijedio strast pa je ostavio a da nije skrenuo u ono gore od nje." Rekao je: „Spomenuo sam to jednom od naših drugova, pa je rekao: „Potvrda za to je u hadisu od Vjerovjesnika, ﷺ:

يَمْرُقُونَ مِنَ الإِسْلاَمِ مُرُوقَ السَّهْمِ مِنَ الرَّمِيَّةِ حَتَّى يَرْجِعَ السَّهْمُ إِلَى فُوقِهِ.

„Iz islama će izlijetati kao što strijela izlijeće iz luka, a zatim se neće vratiti sve dok se strijela ne vrati na tetivu."

Obavijestio nas je Esed rekavši: „Obavijestio nas je Musa b. Ismail od Hamada b. Zejda od Ejuba, da je rekao: „Jedan čovjek bijaše zauzeo određen stav pa se povratio od njega, pa sam došao kod Muhammeda radostan zbog toga te ga obavijestih, reakvši: „Osjetio sam da je taj i taj ostavio svoje stajalište koje je zastupao." Rekao je: „Pogledajte čime ga je zamjenio, uistinu, kraj hadisa je za njih rigorozniji od njegovog početka, izlijetat će iz islama i potom se u njega neće vraćati."

[260] Sunen Ebu Davud, br. 4193

Zatim, svojim lancem prenosilaca prenosi od Huzejfe da je ovaj uzeo bijele kamenčiće i stavio ih u svoju ruku a zatim rekao: „Uistinu, ova vjera svijetli poput ovih kamenčića“, a zatim je uzeo šaku zemlje i njome posuo po kamenčićima sve dok ih nije prekrila a potom je rekao: „Tako mi onoga u Čijoj ruci je moja duša, doći će narod koji će zatrpavati vjeru kao što sam zatrpao ove kamenčiće.“

Obavijestio nas je Muhammed b. Seid sa svojim lancem prenosilaca od Ebu Derda'a rekavši: „Da vam danas dođe Resulullah, ﷺ, ne bi prepoznao ništa od onoga na čemu je bio on i njegovi ashabi osim namaza.“ Rekao je El-Evza'i: „Šta tek da je dočekao ovo vrijeme?“ Obavijestio nas je Sulejman b. Muhammed sa svojim lancem prenosilaca od Alije da je rekao: „Naučite znanje bićete poznati po njemu, radite po njemu bićete njegovi sljedbenici, uistinu će poslije vas doći vrijeme u kojem će istinu poricati devet desetina njih.“

Obavijestio nas je Jahja sa svojim lancem od Ebu Sehla b. Malika od njegovog oca da je rekao: „Ne prepoznajem kod vas ništa od onoga na čemu sam zatekao ljude osim ezana za namaz.“ Pričao mi je Ibrahim b. Muhammed sa svojim lancem prenosilaca od Enesa da je rekao: „Kod vas ne prepoznajem ništa od onoga što sam nalazio u vrijeme Resulullaha, ﷺ, osim vaših riječi *la ilahe illallah*.“

Obavijestio nas je Esed sa svojim lancem prenosilaca od El-Hasana, da je rekao: „Da je čovjek doživio prvu generaciju a nakon toga bio proživljen danas, od islama ništa ne bi prepoznao.“ Rekao je: „Svoju ruku je stavio na svoj obraz a potom rekao: „Osim ovog namaza.“ Zatim je rekao: „Tako mi Allaha, onaj ko bude živio u ovom neznanju a nije zatekao ovu generaciju ispravnih prethodnika pa vidi novotara da poziva u svoju novotariju i vidi dunjalučara da poziva u ovaj svijet pa ga Allah sačuva od toga i njegovo srce učini da osjeća simpatiju prema generaciji ispravnih prethodnika, pripovijeda njihova predanja i slijedi njihov put, imat će veliku nagradu za to. Zato, budite ovakvi, *inšaAllahu te'ala*.“

Pričao mi je Muhammed b. Abdullah sa svojim lancem prenosilaca od Mejmuna b. Mihrana, rekao je: „Da među vama bude proživljen čovjek od prethodnika (*selefa*), kod vas ne bi prepoznao osim ove kible.“

Obavijestio nas je Muhammed b. Kudama sa svojim lancem prenosilaca od Ummu Derda, da je rekla: „Kod mene je ušao Ebu Derda srdit pa sam mu rekla: „Šta te rasrdilo?“ Rekao je: „Tako mi Allaha, kod njih od vjere Muhammeda, ﷺ, ne vidim ništa osim što klanjaju zajedno.“ U drugoj verziji: „Da je čovjek naučio islam i zapostavio ga a zatim ga potražio ništa od njega ne bi prepoznao.“

Pričao nam je Ibrahim sa svojim lancem prenosilaca od Abdullaha b. Amra, rekao je: „Da su dva čovjeka od prvih generacija ovog ummeta ostali sa svojim

mushafima u nekoj od ovih dolina, ljudima bi danas došli i ništa ne bi prepoznali od onoga na čemu su bili."

Malik je rekao: „Do mene je došlo da je Ebu Hurejre, ﷺ, proučio:

إِذَا جَاء نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾

„Kada Allahova pomoć i pobjeda dođu ﴾1﴿ i vidiš ljude kako u skupinama u Allahovu vjeru ulaze ﴾2﴿"[261], a potom je rekao:

والذي نفسي بيده إن الناس ليخرجون اليوم من دينهم أفواجا كما دخلوا فيه أفواجاً.

„Tako mi onoga u čijoj je ruci moja duša, uistinu, ljudi danas iz vjere izlaze u skupinama kao što su u nju ulazili u skupinama."

Stani i razmisli, Allah ti se smilovao! Ako je ovako bilo u vrijeme tabi'ina u prisustvu posljednjih ashaba, kako da se musliman obmane mnoštvom, ili da ga ono zbunjuje ili njime ne dokazuje protiv laži!?

Zatim, Ibn Vedah sa svojim lancem prenosilaca od Ebu Umeje prenosi da je rekao: „Došao sam kod Ebu Tha'lebe El-Hušenija i rekao: „O Ebu Tha'leba, kako ti tumačiš ovaj ajet?" „Koji ajet?", reče on. Rekoh: „Allahove riječi:

لاَ يَضُرُّكُم مَّن ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ

„...ako ste na pravom putu, neće vam nauditi onaj ko je zalutao!"[262]

Rekao je: „Tako mi Allaha, o njemu sam pitao onog koji zna, o njemu sam pitao Resulullaha, ﷺ, pa je rekao:

بل ائتمروا بالمعروف وتناهوا عن المنكر حتى إذا رأيت شحاً مطاعاً، وهوى متبعاً، ودنيا مؤثرة، وإعجاب كل ذي رأى برأيه، فعليك بنفسك ودع عنك أمر العوام، فإن من ورائكم أياما الصبر فيهن مثل القبض على الجمر للعامل فيهن مثل أجر خمسين رجلاً يعملون مثل عمله. قيل يا رسول الله: أجر خمسين منهم؟ قال: أجر خمسين منكم.

„Vi međusobno naređujte dobro, međusobno odvraćajte od zla sve dok ne vidiš da pohlepa zavlada i da se strast slijedi i da se daje prednost ovom svijetu (nad

[261] Sura En-Nasr (110) 1-2
[262] Sura El-Ma'ida (5) 105

vjerom) i divljenje svakog svojim mišljenjem, tada pazi sebe i kloni se posla običnih ljudi, jer pred vama su dani u kojima će strpljenje biti poput žeravice na dlanu. Onaj ko u njima bude radio (praktikovao islam) imaće nagradu pedeset ljudi koji rade isto što i on.“ Neko reče: „Allahov Poslaniče, nagradu pedeset od njih? On reče: „Nagradu pedeset od vas.“

Zatim, sa svojim lancem prenosilaca od Abdullaha b. Omera, ﷺ, prenosi da je Vjerovjesnik, ﷺ, rekao:

طوبى للغرباء. ثلاثاً. قالوا: يا رسول الله ومن الغرباء؟ قال: ناس صالحون قليل في أناس سوء كثير من يبغضهم أكثر ممن يحبهم.

„Blago se usamljenicima“, tri puta. Rekoše: „Allahov Poslaniče, a ko su usamljenici? On reče: *„Dobri, rijetki ljudi među brojnim lošim ljudima, onih koji ih mrze više je od onih koji ih vole.“*

Obavijestio nas je Muhammed b. Seid sa svojim lancem prenosilaca od El-Mu'aferija da je rekao: „Resulullah, ﷺ, rekao je:

طوبى للغرباء الذين يتمسكون بكتاب الله حين ينكر ويعلمون بالسنة حين تطفى.

„Blago usamljenicima koji se drže Allahove Knjige kada bude poricana i rade po sunnetu kada bude ostavljan.“

Obavijestio nas je Esed sa svojim lancem prenosilaca od Salima b. Abdullaha od njegovog oca da je Resulullah, ﷺ, rekao:

بدأ الإسلام غريباً ، ولا تقوم الساعة حتى يكون غريباً كما بدأ فطوبى للغرباء حين يفسد الناس, ثم طوبى للغرباء حين يفسد الناس.

„Islam je počeo usamljen i Sudnji dan neće nastupiti sve dok ne bude usamljen, pa blago usamljenicima kada se ljudi pokvare, zatim blago usamljenicima kada se ljudi pokvare.“

Obavijestio nas je Esed sa svojim lancem prenosilaca od Abdullaha da je čuo Resulullaha kako kaže:

إن الإسلام بدأ غريباً وسيعود غريباً كما بدأ فطوبى للغرباء. قيل: ومن الغرباء يا رسول الله؟ قال: الذين يصلحون إذا فسد الناس.

„Islam je počeo usamljen i završit će usamljen kao što je i počeo, pa blago usamljenicima." Neko reče: „Allahov Poslaniče, a ko su usamljenici? On reče: *„Oni koji popravljaju kada se ljudi pokvare."* Ovo je posljednje što je prenio u poglavlju *„El-Bide'u ve-l-havadis"* (Novotarije i novonastale stvari) od imama, hafiza, Muhammeda b. Vedaha.

Razmisli, Allah ti se smilovao, o hadisima koji govore o usamljeništvu, od kojih su neki u autentičnim zbirkama, uz njihovo mnoštvo i raširenost. Razmisli o konsenzusu svih učenjaka da se ovo već davno dogodilo, čak je Ibnu-l-Qajjim, ﵀, rekao:

الإسلام في زماننا أغرب منه في أول ظهوره.

„Islam je u našem vremenu usamljeniji nego kada se tek pojavio."

Razmisli o ovome dobro ne bi li se sačuvao od ove velike provalije u koju se strovalila većina ljudi a ona je povođenje za većinom i brojnijom skupinom a ostavljanje manjine, a kako je samo malo onih koji su se nje sačuvali, kako ih je malo, kako ih je malo.

Ovo ćemo završiti autentičnim hadisom kojeg bilježi Muslim u svome Sahihu od Abdullaha b. Mesu'da, ﷺ, da je Resulullah, ﷺ, rekao:

مَا مِنْ نَبِيٍّ بَعَثَهُ اللَّهُ فِي أُمَّةٍ قَبْلِي إِلَّا كَانَ لَهُ مِنْ أُمَّتِهِ حَوَارِيُّونَ وَأَصْحَابٌ يَأْخُذُونَ بِسُنَّتِهِ وَيَقْتَدُونَ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِنَّهَا تَخْلُفُ مِنْ بَعْدِهِمْ خُلُوفٌ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ وَيَفْعَلُونَ مَا لَا يُؤْمَرُونَ فَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِيَدِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ وَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِلِسَانِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ وَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِقَلْبِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ وَلَيْسَ وَرَاءَ ذَلِكَ مِنْ الْإِيمَانِ حَبَّةُ خَرْدَلٍ.

„Nijedan vjerovjesnik kojeg je Allah poslao narodima prije mene nije bio a da nije u ummetu imao prisne sljedbenike i drugove koji su uzimali njegovu praksu, vjerovali u njega (u drugom predanju: slijedili njegovu uputu) i praktikovali njegovu praksu, a potom bi poslije njih dolazile generacije koje su govorile ono što nisu radile, radile ono što im nije naređeno. Onaj koji se protiv njih bude borio svojom rukom, taj je vjernik, onaj koji se protiv njih bude borio svojim jezikom, taj je vjernik, onaj koji se protiv njih bude borio svojim srcem taj je vjernik, a iza toga nema ništa od vjerovanja ni koliko je zrno gorušice."

Ovdje se završava ono što sam prenio, neka je hvala Allahu, Gospodaru svjetova.

Vidio sam poslanicu od šejha Taqijuddina koju je napisao dok je bio u zatvoru nekoj svojoj braći nakon što su mu poslali pismo sugerirajući da bude blag prema

svojim oponentima kako bi se riješio zatvora, te bih volio prenijeti njen početak radi veličine njegove koristi.

Rekao je, Allah mu se smilovao: „Hvala neka je Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se kajemo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi niko ga neće u zabludu odvesti, a koga u zabludu odvede niko ga neće na pravi put izvesti. Svjedočimo da nema istinskog boga osim Allaha, Jedinog, Koji sudruga nema. Svjedočimo da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik. Poslao ga je sa uputom i vjerom istine da je uzdigne nad svakom drugom vjerom a Allah je dovoljan svjedok. Mir i spas Allahov neka je na njega, njegovu porodicu i sve ashabe.

A zatim: Stigao je list na kojem se nalazi pismo dva uzorita šejha. Neka ih Allah pomogne kao i ostalu braću Svojom pomoći i u njihova srca upiše vjerovanje, uvede ih uvodom istine i izvede ih izvodom istine i od Sebe im daruje ono u čemu je pomoć od vlasti; vlasti znanja, i argumentacije pojašnjenjem i dokazom, vlasti snage, i pomoći jezikom i braćom. Neka ih učini Svojim bogobojaznim štićenicima i Svojom pobjedničkom strankom, protiv svih koji se protiv njih bore. Neka ih učini predvodnicima koji su spojili između strpljenja i uvjerenja. Allah će to ostvariti i Svoje obećanje ispuniti u tajnosti i javnosti i osvetiti se stranci šejtanovoj za robove Milostivog, ali na način kako to Njegova mudrost i praksa nalažu od iskušenja i ispita kojima Allah pravi razliku između sljedbenika istine i vjere s jedne, i sljedbenika licemjerstva i potvore s druge strane. Njegova Knjiga ukazuje da je za svakoga ko tvrdi da je vjernik neizbježno iskušenje, kao i kazna za one koji loša djela čine i pretjeruju.

Rekao je Uzvišeni Allah:

الم ﴿١﴾ أَحَسِبَ النَّاسُ أَن يُتْرَكُوا أَن يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ ﴿٣﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَن يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٤﴾

„Elif lam mim. ﴾1﴿ Misle li ljudi da će bit ostavljeni na miru ako kažu: 'Mi vjerujemo!' i da u iskušenje neće biti dovedeni? ﴾2﴿ A Mi smo u iskušenje dovodili i one prije njih, da bi Allah sigurno ukazao na one koji govore istinu i one koji lažu. ﴾3﴿ Zar misle oni koji zla djela rade da će nam umaći? – Loše prosuđuju! ﴾4﴿“[263]

[263] Sura El-Ankebut (29) 1-4

Allah je osporio onome koji misli da će sljedbenici loših djela Allahu umaći i da će oni koji tvrde da vjeruju biti ostavljeni bez iskušenja kojim će se odvojiti iskreni od lažova. U Svojoj Knjizi je obavijestio da iskrenost u vjerovanju ne biva osim borbom na Njegovom putu, pa je Uzvišeni rekao:

قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِن قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِن تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُم مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُوْلَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٥﴾

„Neki beduini govore: 'Mi vjerujemo!' Reci: 'Vi ne vjerujete, ali recite islam smo primili!', jer iman nije još ušao u vaša srca. A ako Allahu i Njegovom Poslaniku budete pokorni, On vam nimalo neće umanjiti nagradu za djela vaša.' – Allah, uistinu, prašta i Samilostan je. ﴾14﴿ Pravi su vjernici samo oni koji u Allaha i Poslanika Njegova vjeruju, i poslije više ne sumnjaju, i bore se na Allahovom putu imecima svojim i životima svojim. Oni su iskreni! ﴾15﴿“[264]

Također, Allah, *subhanehu ve te'ala*, je obavijestio o velikom gubitku onoga koji se prilikom smutnje prevrne na svoje lice.[265] To je onaj koji Allaha obožava samo slovom.[266] To je strana i kraj na kojima onaj koji je na njima ne može ostati, štaviše, niti ostati postojan u imanu, osim uz postojanje onoga što voli od ovosvjetskih dobara. Uzvišeni je rekao:

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ.

„Ima ljudi koji Allahu robuju jednim slovom: ako ga zadesi dobro, smiri se, a ako ga zadesi iskušenje, prevrne se na svoje lice, pa tako izgubi dunjaluk i ahiret. To je, uistinu, očiti gubitak.“[267]

أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُواْ الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّهُ الَّذِينَ جَاهَدُواْ مِنكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ

„Zar mislite da ćete ući u Džennet a da Allah ne sazna o onima među vama koji se bore i o onima koji su strpljivi?!“[268]

---

[264] Sura El-Hudžurat (49) 14-15
[265] Tj. vrati se svojim starim stopama. (op. rec.)
[266] Tj. samo riječima, i „jednim slovom“, a to je pridržavanje islama dok je u blagostanju, a njegovo ostavljanje u iskušenju. To je značenje „jednog slova“, da nas Allah sačuva. (op. rec.)
[267] Sura El-Hadždž (22) 11
[268] Sura Alu Imran (3) 142

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَنَبْلُوَ أَخْبَارَكُمْ

„Mi ćemo vas provjeravati da bismo znali (vidjeli) borce na Allahovom putu i strpljive među vama, i da bismo otkrili vijesti o vama.“[269]

Allah, subhaneh, je obavijestio da je kod postojanja otpadnika neophodno postojanje miljenika iz redova mudžahida. Uzvišeni je rekao:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ

„O vjernici, ako neko od vas od vjere svoje otpadne, - pa, Allah će sigurno mjesto njih dovesti ljude koje On voli i koji Njega vole...“[270]

To su oni koji zahvaljuju na blagodati vjerovanja, koji su strpljivi u iskušenjima, kao što Uzvišeni kaže:

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلاَّ رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِن مَّاتَ أَوْ قُتِلَ انقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ

„Muhammed je samo poslanik, a i prije njega je bilo poslanika. Ako bi on umro ili ubijen bio, zar biste se stopama svojim vratili?“[271]

pa sve do riječi:

...وَاللّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

„...a Allah voli one koji dobra djela čine.“[272]

Kada Allah čovjeku podari strpljivost i zahvalnost, tada sve što mu bude određeno biva dobro po njega. Vjerovjesnik, ﷺ, rekao je:

لا يقضي الله للمؤمن من قضاء إلا كان خيراً له ، إن أصابته سراء فشكر كان خيراً له ، وإن أصابته ضراء فصبر كان خيراً له.

„Vjerniku ništa ne bude određeno a da to nije dobro po njega; ako ga zadesi obilje on zahvali pa to bude dobro po njega a ako ga zadesi oskudica on se strpi pa to bude dobro po njega.“

---

[269] Sura Muhammed (47) 31
[270] Sura El-Ma'ida (5) 54
[271] Sura Alu Imran (3) 144
[272] Sura Alu Imran (3) 134

Strpljiv i zahvalan je vjernik kojeg Allah u Svojoj Knjizi spominje u više navrata. Onaj kome Allah ne podari strpljivost i zahvalnost, taj je u najgorem položaju. I blagostanje i oskudica u njegovom slučaju vodi ga prezrenom imetku, a šta je tek ako se radi o velikim stvarima kojima su iskušani vjerovjesnici i iskreni vjernici poput učvršćivanja temelja vjere, čuvanje vjerovanja i Kur'ana od spletki licemjera, bezbožnika i klevetnika. Neizmjerna i lijepa hvala neka je Allahu, kako to naš Gospodar voli i čime je zadovoljan i kako dolikuje plemenitosti Njegovog lica i Njegovoj uzvišenosti.

Allaha molimo da vas a i ostale muslimane učvrsti postojanom rječju i na ovom i na onom svijetu i prema vama upotpuni Svoju blagodat, vidljivu i nevidljivu, potpomogne Svoju vjeru, Svoju Knjigu, Svoga Poslanika, Svoje robove vjernike protiv nevjernika i licemjera protiv kojih je u Svojoj jasnoj Knjizi naredio da se borimo i da prema njima strogi budemo.“

Ovdje se završava ono što sam prenio od riječi Ebu-l-Abbasa, رحمه الله.

Njegov, رحمه الله, odgovor kada je upitan o hašišu, odnosno kakva je obaveza prema onome koji tvrdi da ga je dozvoljeno jesti, je bio slijedeći: „Jedenje ovog hašiša je zabranjeno i on je nešto najružnije što je zabranjeno, svejedno jelo ga se mnogo ili malo. Međutim, veća količina od njega koja opija zabranjena je jednoglasnim stavom svih muslimana. Onaj ko ovo dozvoli, taj je nevjernik od kojeg se traži pokajanje. Ako se ne pokaje ubija se kao nevjernik otpadnik, ne kupa se, ne klanja mu se dženaza niti se zakopava među muslimanima. Propis otpadnika rigorozniji je od propisa Jevreja i kršćana svejedno vjerovao da je to dozvoljeno svima ili posebnim kategorijama koje tvrde da je to zalogaj zikra i razmišljanja i da pokreće ustajalu odlučnost i koristi na putu.

Pojedini ispravni prethodnici smatrali su da je alkohol dozvoljen posebnim kategorijama na osnovu tumačenja riječi Uzvišenog:

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ.

„Onima koji vjeruju i dobra djela čine nema nikakva grijeha...“[273]

Omer, Alija i drugi učenjaci od ashaba složili su se da će ovi, ako priznaju zabranjenost, biti samo bičevani a ako ustraju u smatranju da je dozvoljeno, biti će ubijeni.“

Ovdje se završava ono što sam prenio od govora šejha, رحمه الله.

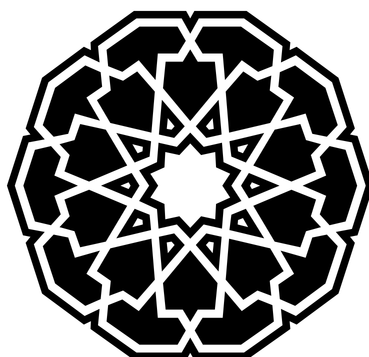
---

[273] Sura El-Ma'ida (5) 93

Razmisli o riječima ovoga kojem se pripisuje netekfirenje pojedinca kada javno psuje vjeru vjerovjesnika i postane od sljedbenika širka, te tvrdi da su na istini, naređuje da se s njima ide u borbu, osporava onome koji ne psuje tevhid, i ulazi s mušricima zbog njihovog pripisivanja islamu. Pogledaj kako je protekfirio određenu osobu, makar se radilo o pobožnoj osobi, zbog dozvoljavanja hašiša makar tvrdio da je to samo za određene kategorije koji ih potpomaže protiv nevjernika, i kako je argumentirao konsenzusom ashaba o tekfiru Kudame i njegovih drugova ako se ne pokaju, a Njegov govor se odnosi na određenu osobu, a i govor ashaba je o određenoj osobi. Šta je tek po pitanju ovoga u čemu smo mi, od čega smatranje hašiša dozvoljenim nije ni jedan dio!?

Hvala neka je Gospodaru svjetova. Neka je mir i spas na Muhammeda, njegovu porodicu i sve ashabe.[274]

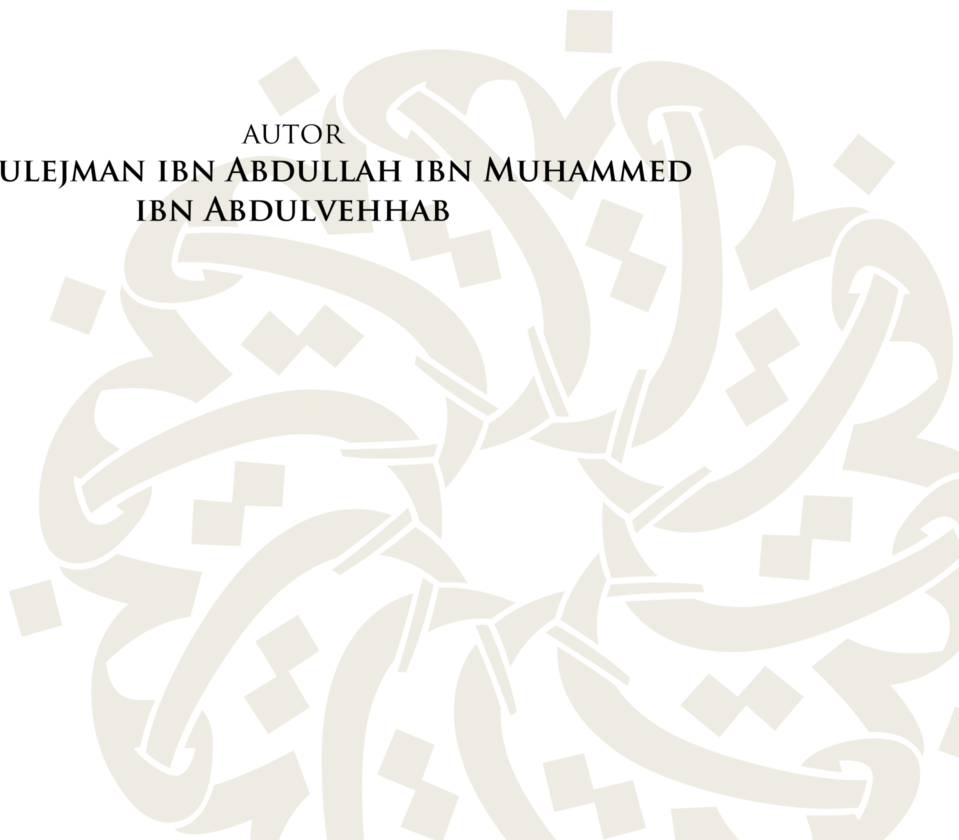
[274] Iz knjige „*'Aqidetu-l-muwehhidin*“, str. 55. (op. rec.)

أوثق عرى الإيمان

الشيخ سليمان بن عبدالله بن محمد بن عبد الوهاب

NAJČVRŠĆA SPONA IMANA

AUTOR
Šejh Sulejman ibn Abdullah ibn Muhammed ibn Abdulvehhab

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

U Njega se uzdam i na Njega se oslanjam!

Pitanje o stanovnicima mjesta otpadnika ili pustinje, a oni su amidžići jednom čovjeku, spominju se i kod namjesnika, koji prouzrokuje njihovo branjenje iz dunjalučke pristrasnosti, bilo ostavljanjem kažnjavanja, ili ostavljanjem[275] stvari u kojima su učinili nepravdu muslimanima, ili ukazuje da ih muslimani ostave; da li je ovo prijateljevanje licemjerstva ili biva nevjerstvom?

Ako sam od sebe ne može izgovoriti da su nevjernici[276] ili vrijeđati ih; kakav je njegov status?[277] Također, ako ovo primjetiš kod osobe, kakva je tvoja obaveza? Odgovori nam, nagrađen bio, i pojasni ukazivanje dokaza na licemjerstvo ili nevjerstvo, Allah te nagradio svakim dobrom.

Odgovor:

Hvala Allahu Gospodaru svjetova.

Prije svega, Uzvišeni Allah te pomogao Svojom podrškom, treba da znaš da je načvršća spona imana ljubav u ime Allaha i mržnja u ime Allaha, da je Allah vjernicima naložio neprijateljstvo prema nevjernicima i licemjerima, i osorim beduinima koji su poznati po licemjerstvu i nevjerstvu u Allaha i Njegovog Poslanika, ﷺ, da je naredio džihad protiv njih, i strogoću prema njima riječima i djelima. Zaprijetio im je prokletstvom i ubistvom u riječima:

مَلْعُونِينَ أَيْنَمَا ثُقِفُوا أُخِذُوا وَقُتِّلُوا تَقْتِيلًا

„Prokleti neka su! Gdje god se nađu, neka budu uhvaćeni i ubijeni“[278]

Prekinuo je prijateljevanje između vjernika i njih i saopćio da je njihov onaj ko s[279] njima prijateljuje. Kako čovjek može tvrditi da voli Allaha, a voli Njegove neprijatelje koji su pomogli šejtana protiv svoga Gospodara i uzeli ga za zaštitnika pored Allaha!?[280]

Pjesnik veli:

---

[275] Ili zataškavanjem istih. Značenje ovog će postati jasno pred kraj ove risale. (op. rec.)
[276] Tj. tekfiriti ih, a u jednom od primjera manuskripta „ispoljiti ukazivanje da su na kufru“. Pogledaj naučnu valorizaciju Dr. El-Velida sina 'Abdurrahmana sina Muhammeda Alu Firjan. (op. rec.)
[277] Tj. propis, odnosno *hukm*. (op. rec.)
[278] Sura El-Ahzab (33) 61
[279] Ili prema njima. (op. rec.)
[280] Kako učenjaci taguta mogu tvrditi da vole Allaha i Njegovog Poslanika, ﷺ, a rade sve ono što rade od poznatih djela koja izvode iz vjere!? (op. rec.)

Voliš moga neprijatelja a tvrdiš da sam prijatelj tvoj,

uistinu ljubav s tobom ništa nema.[281]

Uglavnom, ljubav u ime Allaha i mržnja u ime Allaha predstavljaju jedan od velikih temelja vjerovanja o kojem je rob obavezan voditi pažnju. Zbog ovoga u hadisu stoji:

أَوْثَقُ عُرَى الإِيمَانِ الْحُبُّ فِي اللهِ وَالْبُغْضُ فِي اللهِ.

„Najčvršća spona imana jeste ljubav u ime Allaha i mržnja u ime Allaha.“[282]

Također, Allah spominje istu na mnogo mjesta u Kur'anu. Uzvišeni Allah je rekao:

لاَّ يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاء مِن دُوْنِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللّهِ فِي شَيْءٍ

„Nemoj da vjernici za prijatelje uzimaju nevjernike mimo vjernika, a ko to čini,[283] **sa Allahom nema ništa!“**[284]

Neki mufesiri vele: „Zabranjeno im je da sa nevjernicima prijateljuju, usljed srodstva s njima,[285] ili prijateljstva prije islama, ili nekog od drugih uzroka međusobnog prijateljstva i suživota.

Njegove riječi: **„...mimo vjernika...“**, tj. vi u prijateljevanju prema i sa vjernicima imate alternativu[286] za prijateljevanje sa nevjernicima pa im ne dajite prednost nad njima, **„...a ko to čini, sa Allahom nema ništa...“**, tj. onaj ko prijateljuje sa nevjernicima sa Allahom nema ništa[287] u onome na što se odnosi riječ prijateljevanje. Znači, čist je od Allahovog prijateljstva. Naravno, ova stvar je racionalna, jer, prijateljevanje sa prijateljem i prijateljevanje sa njegovim neprijateljem, dvije su međusobno nespojive stvari.[288]

---

[281] Ovakve i slične poruke poklanjamo onima koji tvrde da u isto vrijeme vole učenjake taguta i mudžahide na Allahovom putu, a mnogi to nisu iako se tako nazivaju, protiv kojih su učenjaci taguta nahuškali svoje tagutske vladare, vojske, policiju i narod, a sve to nakon iskrivljenja Allahovog dina u njegovoj osnovi ili temeljima. (op. rec.)

[282] Musned Ibn Ebi Šejba, br. 321. (Šamila)

[283] Ajet ukazuje na to da se prijateljevanje sa nevjernicima može ostvariti djelom. Na isto ukazuje pojam „uzimanje...“. (op. rec.)

[284] Sura Alu Imran (3) 28

[285] Prirodna ljubav prema rodbini, sve dok čovjeka ne odvede u zabranjeno, ne spada u zabranjeno prijateljevanje prema mušricima. (op. rec.)

[286] Tj. u tome imate prostranost. (op. rec.)

[287] Ovo je dokaz da riječi *„lejse minellahi fi šej'in“* i njima slično poput *„leste minhum fi šej'in“* tj. „sa njima (tj. mušricima) nemaš ništa“ ukazuju na apsolutan nestanak vjerske spone između muslimana i mušrika i da se mes'ela tiče osnove *la ilahe illallah*. (op. rec.)

[288] Kao što su tevhid i širk dvije suprotnosti, pa je čovjek muvehhid ili mušrik. (op. rec.)

Njegove riječi: **„Izuzev ako se time od njih štitite!“**, dopustio im je da sa njima prijateljuju ako ih se boje i ako se prema njima neće lijepo odnositi osim uz to, a žive sa njima potčinjeni i nisu u stanju ispoljiti im neprijateljstvo i mržnju. Tada im je dozvoljeno lijepo se odnositi prema njima formalno[289], a da srce ostane smireno u neprijateljstvu i mržnji, sve dok ne nestane prepreke, kao što je Uzvišeni rekao:

...إِلاَّ مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالإِيمَانِ...

„...osim ako na to bude primoran, a srce mu ostane smireno u imanu...“[290]

Ibn Abbas veli: „*Teqijjjeh* (pretvaranje)[291] nije djelima[292], već jezikom.“ Također veli: „Allah je zabranio vjernicima da budu blagi prema nevjernicima i da ih pored vjernika uzimaju za prisne prijatelje, izuzev ako nevjernici dominiraju nad njima, pa im tada ispoljavaju blagost a suprotstavljaju im se u vjeri. Ovo na osnovu riječi Uzvišenog: **„Izuzev ako se time od njih štitite!“** Ovo navode Ibn Džerir i Ibn Ebi Hatim.

Rekao je Uzvišeni:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاء مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ

„O vjernici, ne prijateljujte[293] s nevjernicima umjesto s vjernicima!“[294]

El-Kurtubi je rekao: „Ne uzimajte od njih vaše povjerenike i prisne prijatelje.“

Uzvišeni je rekao:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاء بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ

„O vjernici, ne uzimajte za prijatelje jevreje i kršćane! Oni su sami sebi zaštitnici! A njihov je i onaj među vama koji prema njima prijateljuje...“[295],

---

[289] U vanjštini. (op. rec.)
[290] Sura En-Nahl (16) 106
[291] Postupci kojima se čovjek štiti od zla nevjernika i mušrika u kojima nema ispoljavanja nevjerstva, niti, ne dao Allah, jasnog laganja. Svode se na skrivanje imana ili korištenje dvosmislenih izraza, a po mogućnosti da su jači (*dhāhir*) u propisanom značenju. (op. rec.)
[292] Kao da ovim želi da ukaže na mišljenje jednog dijela učenjaka koji ne dozvoljavaju da se pod prisilom urade djela kufra, već samo riječi. (op. rec.)
[293] Ovaj pojam u osnovi ukazuje na veliki kufr, poput pomaganja nevjernika protiv muslimana ili ljubavi prema njima zbog njihovog dina. Ali se ajetom, kao i ostalim ajetima koji govore o velikom kufru, može u određenoj mjeri, uz razliku u vjerskim imenima i propisima, argumentirati nad muslimanima koji upadaju u vidove prijateljevanja sa nevjernicima koji su mali kufr ili manje od toga. Da nas Allah sačuva! U značenje *„uzimanja nevjernika za prijatelje“* ulazi uvjerenje da su na ispravnom putu ili da je njihov *ma'būd* samo Allah. (op. rec.)
[294] Sura En-Nisā' (4) 144
[295] Sura El-Ma'ida (5) 51

pa sve do riječi:

...فَإِنَّ حِزْبَ اللّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ.

„...pa, Allahova strana će, svakako, pobijediti.“[296]

Rekao je Huzejfa, ﷺ:

ليتق أحدكم أن يكون يهودياً أو نصرانياً وهو لا يشعر وتلا هذه الآية: ومن يتولهم منكم فإنه منهم.

„Neka se svako od vas boji da ne bude Jevrej ili kršćanin a da to i ne osjeti, a potom je proučio ovaj ajet: **„A njihov je i onaj među vama koji prijateljuje prema njima...“**

U vezi sa riječima Uzvišenog:

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ...

„Zato ti vidiš one čija su srca bolesna kako se žure da s njima prijateljstvo sklope...”[297],

Mudžahid veli:

هم المنافقون في مصانعة اليهود، وملاحاتهم و استرضاعهم أولادهم إياهم.

„To su licemjeri u svojoj saradnji[298] sa Jevrejima, prepiranjem u ime njih i davanju im svoje djece na dojenje.“.

Za riječi Uzvišenog: **„...prema vjernicima ponizne...“**, Alija, ﷺ, veli: „Nježni prema pripadnicima svoje vjere.“ A za riječi Uzvišenog **„...a prema nevjernicima ponosite...“**, rekao je: „Strogi su prema onima koji im se suprotstavljaju u vjeri. Značenje ovoga se prenosi od više ispravnih prethodnika.

Uzvišeni je rekao:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ الَّذِينَ اتَّخَذُواْ دِينَكُمْ هُزُوًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ أَوْلِيَاء

„O vjernici, ne uzimajte one koji vašu vjeru za podsmijeh i zabavu uzimaju, od onih kojima je data Knjiga prije vas, i kafire za prijatelje...“[299]

---

[296] Sura El-Ma'ida (5) 56
[297] Sura El-Ma'ida (5) 52
[298] Tj. ulizivanju i ulagivanju njima. (op. rec.)

Rekao je Uzvišeni:

تَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنفُسُهُمْ أَن سَخِطَ اللّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ

„Ti vidiš mnoge od njih kako s nevjernicima prijateljuju. Ružno je zaista ono što sami sebi pripremaju: da se Allah na njih rasrdi i da u patnji vječno ostanu."[300], kao i ajet poslije ovoga.

Uzvišeni je rekao:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

„O Vjerovjesniče, bori se protiv nevjernika i licemjera i budi prema njima strog! Prebivalište njihovo bit će Džehennem, a grozno je on boravište."[301]

Uzvišeni Allah je naredio borbu protiv nevjernika i licemjera pored njihovog prizivanja islama, i prema njima je naredio strogost, riječima i djelima. U vezi s ajetom **„...bori se protiv nevjernika i licemjera..."**, Ibn Abbas, ﷺ, rekao je:

جاهد الكفار بالسيف والمنافقين باللسان. (واغلظ عليهم) قال: أذهب الرفق عنهم.

„Protiv nevjenika se bori sabljom a protiv licemjera jezikom. **„...i budi prema njima strog..."**, tj. ostavi blagost prema njima."

Za ajet **„...bori se protiv nevjernika i licemjera i budi prema njima strog..."**, Ibn Mes'ud, ﷺ, rekao je:

بيده، فإن لم يستطع فبلسانه، فإن لم يستطع فبقلبه، وليلقه بوجه مكفهر، أي: عابس متغير من الغيظ والبغض.

„Svojom rukom, a ako ne može onda jezikom, a ako ne može onda srcem, i da ga sretne namrgođena lica, tj. smrknutog i promjenjenog od ljutnje i mržnje."

Ovo je spomenuo Ibn Ebi Hatim, a njegovo je značenje došlo u *merfu'*[302] hadisu kojeg bilježi El-Bejheki u djelu *„Eš-Šu'ab"*.

[299] Sura El-Ma'ida (5) 57
[300] Sura El-Ma'ida (5) 80
[301] Sure Et-Tevba (9) 73 i Et-Tahrim (66) 9

Rekao je Uzvišeni:

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءهُمْ أَوْ أَبْنَاءهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ

„Nećeš naći da ljudi koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju budu u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprotstavljaju, makar im oni bili očevi njihovi, ili sinovi njihovi, ili braća njihova, ili rođaci njihovi...“[303]

Pa je, *subhaneh*, negirao iman onih čije stanje je ovako, makar njegovo prijateljevanje, ljubav i savjetovanje bilo prema ocu njegovom, bratu njegovom i njima sličnima, a da ne govorimo o drugima.

Uzvišeni veli:

وَلاَ تَرْكَنُواْ إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُواْ فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ...

„I ne naginjite onima koji nepravedno postupaju, pa da vas vatra prži...“[304]

Ibn Abbas za riječi **„I ne naginjite...“**, veli: „Ne budite nakloni.“Ikrima je rekao: „Da im se pokoravate, volite ih i trudite se da dobijete njihovu naklonost.“ Značenje „trudite se da dobijete njihovu naklonost“[305] je „da im povjeravate poslove“, kao što neki poslove povjeravaju griješnicima i razvratnicima.

Es-Sevri[306] je rekao: „Onaj ko im da posudu za mastilo, ili im zašilji olovku, ili im doda papir, potpada pod ovo.“ Neki mufessiri u vezi s ovim ajetom vele: „Zabrana obuhvata padanje u njihove prohtjeve, boravak i druženje s njima, sjedenje s njima, njihovo posjećivanje, ulaskivanje prema njima, zadovoljstvo njihovim djelima, poistovjećivanje s njima, oblačenje njihove odjeće, gledanje u njihove ukrase i njihovo spominjanje po onome u čemu je za njih veličanje.“

Razmisli o riječima Uzvišenog: **„I ne naginjite...“**, a naginjanje je blaga naklonost.

Uzvišeni je rekao:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاء تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءكُم مِّنَ الْحَقِّ

---

[302] To je ono što je rekao Allahov Poslanik, ﷺ. Radi se o jednoj vrsti hadisa iz podjele hadisa na osnovu onoga kome se izreka pripisuje. Pa imamo *el-hadithu-l-qudsi* (pripisuje se Uzvišenom, a nije od Kur'ana), *el-merfū'u*, *el-mewqūf* (pripisuje se ashabu), i *el-maqtū'u* (pripisuje se ta'bi'inu). (op. rec.)

[303] Sura El-Mudžadila (58) 22

[304] Sura Hud (11) 113

[305] Rečeno je na ar. *„testani'uhum*“. (op. rec.)

[306] Tj. Sufjan Es-Sevri. (op. rec.)

„O vjernici! Ne uzimajte Moje neprijatelje i svoje neprijatelje za prijatelje, ljubav im darivajući, a oni su zanevjerovali u Istinu koja vam je došla...“[307],

pa sve do riječi Uzvišenog:

وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

„Oni koji prema njima prijateljuju, oni su pravi nepravednici.“[308]

Ispravno je da je početak ove sure objavljen u vezi s Hatibom b. Ebi Belta'om, kada je mušricima uputio pismo u kome ih obavještava o Resulullahovom, ﷺ, kretanju.

U komentaru riječi Uzvišenog: **„Nećeš naći da ljudi koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju...“**, stoji da je objavljen u vezi s Ubejdom b. El-Džerrahom, kada je ubio svoga oca u Bici na Bedru, kako to bilježe Et-Taberani, Ibn Ebi Hatim, El-Hakim i drugi.

Od Ibn Džurejdža se prenosi da je rekao: „Dogodilo se da je Ebu Kuhafa vrijeđao Vjerovjesnika, ﷺ, pa ga Ebu Bekr udari a ovaj pade. To bi spomenuto Vjerovjesniku, ﷺ, pa reče: “Ebu Bekre, jesi li to uradio?“ On reče: „Tako mi Allaha, da je sablja bila blizu mene udario bih ga.“

Potom je objavljen ajet: **„Nećeš naći da ljudi koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju...“** Bilježi ga Ibnul-Munzir. Ovo je, a Allah najbolje zna, bilo na početku islama, jer Ebu Kuhafa je primio islam u godini osvojenja Mekke i nije vrijeđao Vjerovjesnika, ﷺ, nakon prelaska na islam. Ebu Bekr je učinio hidžru iz Mekke i u nju se više nije vraćao sve do njenog osvojenja ili sve do umre sa Vjerovjesnikom, ﷺ.

Ibn Abbas, رضي الله عنهما, veli:

من أحب في الله و أبغض في الله، و عادى في الله ووالى في الله، فإنما تنال ولاية الله بذلك.

„Ko bude volio Allaha radi i mrzio Allaha radi, neprijateljevao Allaha radi i prijateljevao Allaha radi, time će zadobiti Allahovu zaštitu.“ Bilježi ga Ibn Ebi Šejba i Ibn Ebi Hatim.

U hadisu kojeg bilježi Ebu Nu'ajm i drugi od Ibn Mes'uda, stoji:

---

[307] Sura El-Mumtehina (60) 1
[308] Sura El-Mumtehina (60) 9

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: أوحى الله إلى نبي من الأنبياء، أن قل لفلان العابد: أما زهدك في الدنيا، فتعجلت راحة نفسك، و أما انقطاعك إلي فتعززت بي، فماذا عملت فيما لي عليك. قال: يارب وما (لك) علي؟ قال: هل واليت لي ولياً، أو عاديت لي عدواً.

„Resulullah, ﷺ, rekao je: *„Allah je objavio jednom od vjerovjesnika da nekom pobožnjaku kaže: „Što se tiče tvoje skromnosti prema ovome svijetu, pa to si ubrzao svoj rahatluk. Što se tiče tvoga vezanja za Mene, pa to si se ojačao samnom. A šta si uradio od Mojih prava nad tobom?“ On reče: „Gospodaru, a koja su Tvoja prava nadamnom?“ On reče: „Da li si prijateljevao sa Mojim prijateljem i neprijateljevao prema Mojem neprijatelju?“*

Uzvišeni je rekao:

وَالَّذينَ كَفَرُواْ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ إِلاَّ تَفْعَلُوهُ تَكُن فِتْنَةٌ فِي الأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ.

„Nevjernici su prijatelji jedni drugima. Ne postupite li tako, nastat će smutnja na Zemlji i nered veliki.“[309]

Ovim je Uzvišeni uspostavio prijateljstvo među vjernicima a odvojio ih od *vilajeta*[310] nevjernika. Saopštio je da su nevjernici jedni drugima prijatelji, i da će (vjernici) ako ne budu tako radili doći do velike smutnje i nereda. I zaista, to je ono što se događa!

Da li će se upotpuniti vjera i uzdići zastava džihada, ili zastava naređivanja dobra i odvraćanja od zla, osim putem ljubavi Allaha radi i mržnje Allaha radi, prijateljevanja Allaha radi i neprijateljevanja Allaha radi? A da su ljudi jedinstveni na jednom putu i u ljubavi bez neprijateljevanja i preziranja, ne bi bilo razlikovanja između istine i laži, između vjernika i nevjernika, između prijatelja Milostivog i prijatelja šejtana.

Ajeta koji o ovome govore ima veoma mnogo.

A što se hadisa tiče: Bilježi Ahmed od El-Bera'e b. 'Aziba *merfu'* hadis:

أَوْثَقُ عُرَى الإِيمَانِ الْحُبُّ فِي اللهِ، وَالْبُغْضُ فِي اللهِ.

„Najčvršća spona imana jeste ljubav Allaha radi i mržnja Allaha radi.“

Također, u *merfu'* hadisu stoji:

[309] Sura El-Enfal (8) 73
[310] Obuhvata značenja prijateljevanja prema njima. (op. rec.)

اللهم لا تجعل للفاجر عندي يداً ولا نعمة، فيوده قلبي. فإني وجدت فيما أوحيت إلي: لا تجد قوما يؤمنون بالله واليوم الآخر يوادون من حاد الله ورسوله.

„Bože moj, ne daj da razvratnik kod mene ima neko učinjeno dobro i blagodat, pa da ga moje srce zavoli, jer ja u onome što Si mi objavio nalazim: ***'Nećeš naći da ljudi koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju budu u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprotstavljaju.'"*** Bilježi ga Ibn Merdevejh i drugi.

Od Ebu Zerra u merfu' verziji prenosi se:

أفضل الأعمال: الحب في الله، و البغض في الله.

„Najbolje djelo jeste ljubav u ime Allaha i mržnja u ime Allaha." Bilježi ga Ebu Davud i Ahmed u dužoj verziji.

U El-Buharijevom i Muslimovom Sahihu u merfu' verziji stoji:

الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ.

„Čovjek je sa onim koga voli."

Od Ebu Mes'uda se u merfu' verziji prenosi:

لا تُصَاحِبْ إِلا مُؤْمِنا، ولا يأْكُلْ طَعَامَكَ إِلا تَقِيّ.

„Ne druži se osim sa vjernikom i neka tvoju hranu ne jede osim bogobojazan." Bilježi ga Ibn Hibban u svome Sahihu.

Od Alije se u *merfu'* verziji prenosi:

لا يُحِبُّ رَجُلٌ قومًا إِلا حُشِرَ مَعَهُمْ.

„Čovjek neće voljeti jedan narod a da neće biti proživljen sa njima." Bilježi ga Et-Taberani sa dobrim lancem prenosilaca. Ovo je rekao El-Munziri. Njegovo značenje bilježi Ahmed od Aiše sa dobrim lancem prenosilaca.

Također, od nje se prenosi:

الشرك أخفى من دبيب الذر على الصفا، في الليلة الظلماء، و أدناه: أن تحب على شيء من الجور، وتبغض على شيء من العدل، وهل الدين إلا الحب و البغض. قال الله تعالى: قل إن كنتم تحبون الله فاتبعوني يحببكم الله.

„Širk je skriveniji od mravljeg hoda po crnom kamenu u mračnoj noći, a najblaži njegov vid je da voliš zbog neke nepravde ili prezireš zbog neke pravde; a da li je vjera išta do ljubav i mržnja? Allah Uzvišeni je rekao: ***'Reci: Ako vi Allaha volite, onda mene slijedite, i vas će Allah voljeti.'****"* Bilježi ga El-Hakim i dodaje: Lanac njegovih prenosilaca autentičan je.

Vjerovjesnik, ﷺ, je ljubav zbog neke nepravde makar i mala bila, i mržnju zbog neke pravde makar i mala bila, svrstao u širk. Zato, neka razumni razmisli o ovom hadisu i neka se dobro čuva od prijateljevanja sa Allahovim neprijateljima iz redova nevjernika i licemjera.

Od Burejde u *merfu'* verziji prenosi se:

لاَ تَقُولُوا لِلْمُنَافِقِ سَيِّدٌ، فَإِنَّهُ إِنْ يَكُ سَيِّداً فَقَدْ أَسْخَطْتُمْ رَبَّكُمْ, عز وجل.

„Nemojte licemjeru govoriti 'gospodin', jer, ako je on 'gospodin' rasrdili ste vašeg Gospodara, slavljen i uzvišen neka je On." Bilježi ga Ebu Davud i En-Nesai sa autentičnim lancem prenosilaca, a bilježi ga i El-Hakim u verziji: *„Kada čovjek licemjera oslovi sa 'gospodine', rasrdio je svoga Gospodara, slavljen i uzvišen neka je On."* On dodaje: „Lanac njegovih prenosilaca autentičan je."

Od Ibn Mes'uda u *merfu'* verziji prenosi se:

مَثَلُ الَّذِى يُعِينُ قَوْمَهُ عَلَى غَيْرِ الْحَقِّ كَمَثَلِ بَعِيرٍ تَرَدَّى فِي بِئرٍ فَهُوَ يُنزَعُ بِذَنَبِهِ.

„Primjer onoga ko svoj narod pomaže na neistini sličan je primjeru deve koja se strmoglavila u bunar pa počne trzati svojim repom." Bilježi ga Ebu Davud i Ibn Hibban.

El-Munziri veli: „Značenje hadisa je: Upao je u grijeh i propao kao što je to sa devom kada se strmoglavi u bunar pa počne trzati svojim repom a nije u stanju da se spasi." Hadisa na ovu temu ima veoma mnogo.

Poglavlje o predanjima ispravnih prethodnika na ovu temu

Predanja ima mnogo a spomenut ćemo samo neka:

Uzvišeni veli:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ بِطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لاَ يَأْلُونَكُمْ خَبَالاً وَدُّواْ مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاء مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الآيَاتِ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾ هَاأَنتُمْ أُوْلاء تُحِبُّونَهُمْ وَلاَ يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُواْ آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْاْ عَضُّواْ عَلَيْكُمُ الأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُوتُواْ بِغَيْظِكُمْ إِنَّ اللّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١١٩﴾

„O vjernici, ne uzimajte za bliske prijatelje druge mimo vas, jer (drugi) vam propast žele, jedva čekaju da muka dopadnete! Mržnja izbija iz usta njihovih, dok je ono što kriju prsa njihova još gore! Mi vam dokaze iznosimo, ako pameti imate! ﴾118﴿ Eto, vi njih volite, a oni vas ne vole, a vi vjerujete u sve Knjige. Kada vas sretnu, oni govore: 'Vjerujemo!', a čim se nasamo nađu, od zlobe (prema vama) vrhove prstiju grizu! Reci: 'Umrite od muke!' Allah doista dobro zna šta je u svačijim prsima ﴾119﴿“,[311] a također i ajet koji slijedi ova dva.

Ibn Abbas u vezi s ovim ajetom veli: „Neki muslimani su zbog susjedstva i savezništva u predislamskom periodu održavali veze sa Jevrejima, pa im je Allah zbog bojazni da ih smutnja ne zadesi zabranio njihovo uzimanje za bliske prijatelje i povodom njih objavio: **„O vjernici, ne uzimajte za bliske prijatelje druge mimo vas...“** Bilježi ga Ibn Džerir i Ibn Ebi Hatim.

Također, od njega se prenosi da je za riječi Uzvišenog: **„O vjernici, ne uzimajte za bliske prijatelje druge mimo vas...“**, rekao: „To su licemjeri.“ Bilježi ga Ibn Ebi Hatim.

Od Omera b. El-Hattaba, ﵁, prenosi se da mu je rečeno: „Ovdje je jedan dječak iz Hire, brižljiv i pisar, pa mogao bi ga uzeti za pisara!? On reče: "Time bih za bliskog saradnika uzeo nekoga ko nije vjernik!" Bilježi ga Ibn Ebi Šejba. Od Er-Rebi'a se prenosi da je za riječi **„...ne uzimajte za bliske prijatelje...“** rekao: „Ne uvodite kod sebe licemjere prijateljujući s njima pored vjernika.“

U El-Kurtubijevom tefsiru u govoru o ovom ajetu stoji: „Ovim je ajetom Allah, *subhanehu ve te'ala*, zabranio vjernicima da od nevjernika, Jevreja i sljedbenika

[311] Sura Alu Imran (3) 118-119

strasti uzimaju prisne i intimne prijatelje kojima će povjeravati svoja mišljenja[312] i na koje će se oslanjati u svojim poslovima.“

Kaže se: „Svako ko je od tebe suprotnog stajališta i vjere, ne treba da prijateljuješ s njim.“

Pjesnik je spjevao:

O čovjeku ne pitaj već pitaj o drugu njegovom,

jer svaki drug se za drugom svojim povodi.

U djelu Sunen od Ebu Davuda zabilježeno je od Ebu Hurejre, od Resulullaha, ﷺ, da je rekao:

الرَّجُلُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِلُ.

„Čovjek je na vjeri svoga prijatelja, pa neka svako od vas gleda s kim prijateljuje.“

Od Ibn Mes'uda se prenosi da je rekao:

اعْتَبِرُوا النَّاسَ بِأَخْدانِهِمْ.

“Ljude gledajte prema njihovim prijateljima.“

Zatim, Uzvišeni pojašnjava značenje zbog kojeg je zabranio prijateljevanje s njima, pa kaže: **„...jer (drugi) vam propast žele...“**, tj. štetu. Znači, stalno se trude da vam naštete.

El-Kurtubi veli: „Ebu Musa El-Eš'ari došao je kod Omera, ﷺ, sa obračunom, pa ga je predao Omeru, a njega to začudi. Potom Omeru dođe dopis pa reče Ebu Musau: „Gdje ti je pisar da ovaj dopis pročita ljudima?“ „Ne ulazi on u mesdžid“, reče ovaj. „A zašto?“, upita Omer. „Je li džunub?“[313] „Kršćanin je!“, reče Ebu Musa. Omer ga dohvati i reče: „Ne približavaj ih kada ih je Allah udaljio, ne ukazuj im počast kada ih je Allah ponizio, i nemaj povjerenja u njih kada ih je Allah prevarantima ocjenio.“

U djelu imama Muhammeda b. Veddaha stoji: „Esed b. Musa pripovijeda: „U predanjima je zabilježeno: „Ko se druži sa novotarom od njega će biti otrgnuta neporočnost i biće prepušten samome sebi. Ko ode kod novotara, otišao je u rušenje islama.“

---

[312] Tj. s kojima će s povjerenjem razgovarati o njihovom mišljenju o različitim pitanijma, uzimajući ih u obzir. (op. rec.)

[313] Osoba koja je doživjela ejakulaciju popraćenu osjećajem slasti, putem polnog odnosa ili nekim drugim putem. (op. rec.)

El-Evzai veli: „Vaši su prethodnici prema njima, tj. prema sljedbenicima novotarija, imali oštre jezike, od njih su im se srca grčila, a ljude su upozoravali na njihovu novotariju."

Od El-Hasana se prenosi da je rekao: „Nemoj se družiti sa sljedbenikom novotarije jer će ti se srce razboljeti."

Ibrahim veli: „Nemojte se družiti sa sljedbenicima novotarija i nemojte s njima razgovarati, jer se bojim da vam se srca ne odmetnu." Ova predanja bilježi Ibn Veddah.

Šejhul-islam Muhammed b. Abdulvehhab, رحمه الله, veli: „Znaj, Allah ti se smilovao da se govor ispravnih prethodnika o neprijateljevanju sa sljedbenicima novotarija i zablude tiče zablude koja ne izvodi iz vjere."

Kraj njegovog govora.

Ako je ovakav govor i oštrina ispravnih prethodnika o neprijateljevanju prema sljedbenicima novotarije i zablude, i zabranjivanje druženja sa njima iako su muslimani, šta tek misliš o druženju sa nevjernicima, licemjerima i osorim beduinima koji ne vjeruju u Allaha i Njegovog Poslanika; o žurenju u ostvarenju njihovih koristi, njihovom branjenju, i uljepšavanju njihovog stanja iako su jedno od dvoje: nevjernici ili licemjeri?[314] Među njima je malo onih koji se interesuju za poznavanje islama.

Ovakva osoba je od njihovih vođa i drugova. Na Sudnjem danu će biti proživljen sa njima.[315]

Uzvišeni Allah je rekao:

احْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا

„Sakupite one koji su nepravedni bili..."[316]

Rekao je Uzvišeni: **„i kada se duše spoje"**.[317] A prethodno je spomenut hadis: *„Čovjek neće voliti neki narod a da neće biti proživljen sa njima."*

[314] Teško li se ulemi taguta koji su nepismenog beduina, koji nije u stanju da ispravno pročita jednu pred njim ispisanu vokaliziranu rečenicu učinili legitimnim vladarom muslimana a njegove neprijatelje nazvali zabludjelom skupinom, tekfirovcima ili haridžijama, koji „nisu obrazovani". Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[315] Šta je sa onima koji tagutima nad kojima se davnih dana uspostavio poslanički argument presuđuju islamom i u njihovu korist izdaju fetve kojima se ubijaju, ponižavaju, muče muslimani, i u kojima se islamsko vjerovanje naziva ružnim imenima?! Šta bi o njemu rekli ovi učenjaci Nedžda?! (op. rec.)

[316] Sura Es-Saffat (37) 22

[317] Sura Et-Tekvir (81) 7

Odjeljak o upozorenju na ishod prethodno spomenutog

Allah, *subhanehu*, zabranio je prijateljevanje sa nevjernicima i rigorozan je u tome, saopćio je da je onaj ko sa njima prijateljuje od njih, a o istom su došli i hadisi od Vjerovjesnika, ﷺ. Vjerovjesnik, ﷺ, saopćio je da će onaj ko voli neki narod biti proživljen sa njim.

Iz onoga što smo spomenuli od Kur'ana, sunneta i predanja ispravnih prethodnika daju se razumjeti određene stvari. Ako ih čovjek bude radio ući će pod značenje tih ajeta i izložiće se prijetnji prženjem vatrom. Utičemo se Allahu od zla svega što za sobom povlači Njegovu srdžbu i Njegovu bolnu kaznu.

Jedna od njih je: sveobuhvatno prijateljevanje.

Druga: Posebna ljubav i prijateljstvo.

Treća: Blaga naklonost. Rekao je Uzvišeni Allah:

وَلَوْلاَ أَن ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدتَّ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلاً ﴿٧٤﴾ إِذاً لَّأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لاَ تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيراً ﴿٧٥﴾

„A da te nismo učinili čvrstim, gotovo da bi im se nešto malo priklonio, ﴿74﴾ i tada bismo ti doista dali da iskusiš dvostruku muku u životu i dvostruku patnju poslije smrti; tada ne bi nikoga našao ko bi ti protiv Nas pomogao. ﴿75﴾“[318] Ako je ovo obraćanje nejčasnijem stvorenju, ﷺ, pa šta je tek sa drugima?!

Četvrta: Ulagivanje i popuštanje. Rekao je Uzvišeni Allah:

وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ

„...oni bi jedva dočekali da se ti počneš ulagivati pa bi se i oni ulagivali...“[319]

Peta: Pokoravanje im u onome što govore i u onome na što ukazuju. Uzvišeni veli:

وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَن ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا

„...i ne slušaj onoga čije smo srce da Nas spominje nehajnim učinili, koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti.“[320]

---

[318] Sura El-Isrā' (17) 74-75
[319] Sura El-Kalem (68) 9
[320] Sura El-Kehf (18) 28

Rekao je Uzvišeni:

وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ

„...i ne slušaj nijednog krivokletnika, prezrena...“[321]

Šesta: Njihovo približavanje sebi na sjelu i ulazak s njima kod islamskih starješina.

Sedma: Konsultovanje s njima.

Osma: Njihova upotreba za neki od muslimanskih poslova, ma koji posao to bio: uprava, namjesništvo, administracija (pisanje) i dr.

Deveta: Njihovo uzimanje za prisne prijatelje pored vjernika.

Deseta: Druženje sa njima, posjećivanje i ulazak kod njih.

Jedanaesta: Ljubaznost i srdačnost prema njima.

Dvanaesta: Sveoubuhvatno ukazivanje počasti.

Trinaesta: Povjerenje u njih, a Allah ih je okarakterisao varalicama.

Četrnaesta: Pomaganje im u njihovim poslovima makar i u blažem vidu, kao što je šiljenje olovke i primicanje divita kako bi napisali svoju nepravdu.

Petnaesta: Savjetovanje sa njima.

Šesnaesta: Slijeđenje njihovih prohtijeva.

Sedamnaesta: Druženje sa njima i boravak sa njima.

Osamnaesta: Zadovoljstvo njihovim djelima ili poistovjećivanje sa njima kao što je oblačenje njihove odjeće.

Devetnaesta: Njihovo spominjanje po nečemu u čemu je veličanje za njih, poput njihovog oslovljavanja sa „gospodin“ ili „mudri“, kao što se govori njihovim tagutima, npr. gospodin taj i taj, ili se za onoga od njih koji tvrdi da poznaje medicinu kaže: mudri ili slično tome.

Dvadeseta: Stanovanje sa njima u njihovim krajevima, kao što Vjerovjesnik, ﷺ, veli:

مَنْ جَامَعَ الْمُشْرِكَ وَسَكَنَ مَعَهُ فَإِنَّهُ مِثْله.

[321] Sura El-Kalem (68) 10

„Ko se bude družio sa mušrikom i stanovao sa njim isti je kao i on." Bilježi ga Ebu Davud.

Ako je ovo jasno, u ovim stvarima nema razlike ako to čovjek praktikuje sa svojom rodbinom od njih ili sa drugima, kao što stoji u ajetu iz sure El-Mudžadela. Nakon svega ovoga onaj koji usljed dunjalučke pristrasnosti prouzrokuje njihovo branjenje, bilo obustavljanjem kazne, povjeravanjem muslimanskih nedostataka ili ukazuje muslimanima da se sustegnu u pogledu njih, takav je veći[322] prijatelj i simpatizer nevjernika od otpadnika, licemjera i drugih.

A otpadnika posebno! Prema njemu treba biti strožiji nego prema nevjerniku u osnovi, jer ovaj neprijateljuje sa Allahom i Njegovim Poslanikom sa znanjem, nakon što je spoznao istinu, a zatim ju je porekao i prema njoj znajući neprijateljevao, utičemo se Allahu od zla.

Ako je onaj koji nasilnika pomogne u njegovom nasilništvu njegov saučesnik, šta je tek sa onim koji pomaže nevjernike i licemjere u njihovom nevjerstvu i licemjerstvu?! Ako onaj koji pomogne nasilnika u nepravednoj parnici kod sudije biva saučesnikom nasilniku, šta je tek sa onim koji pomogne nevjernika i brani ga kod pretpostavljenih?!

Ako namjesnik, kada mu lopovi koji uzimaju imetke ljudi ponude novac da ih zaštiti pa ih on zaštiti time biva njihov vođa, šta tek misliš o onome koji nevjernicima olakšava prijateljstvo i saopći im da ih voli da bi oni sa njim održavali veze i uvažavali ga, kao što o tome govori šejhu-l-islam Ibn Tejmijje, Allah mu dušu očistio, i drugi.

Međutim, oslobađanje od kazne: Ako zauzimanje bude za muslimana kojem je učinjeno nasilje, tada je zauzimanje za njega i nastojanje da se od njega otkloni težinom mišljenja i slično, lijepo, a ako je to u vezi sa otpadnikom tada nema mjesta zalaganju za njega, bez imalo ustručavanja.

U vezi s tim dovoljno je predanje od Ahmeda i Et-Tirmizija, koji ga smatraju dobrim, Ibn Ebi Hatima, Et-Taberanija i El-Hakima koji ga smatraju autentičnim, od Ibn Mes'uda da je rekao:

لما كان يوم بدر، جيء بالأسرى و فيهم العباس. فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: ما ترون في هؤلاء الأسري؟ فقال أبو بكر: يا رسول الله، قومك و أهلك، استبقهم لعل الله أن يتوب عليهم. وفي حديث أنس عند أحمد: نرى أن تعفو عنهم، و تقبل منهم الفداء. رجع الحديث إلى ابن مسعود. فقال عمر: يا

[322] Allahu dragi! Šta bi ovaj šejh rekao o današnjim učenjacima, braniocima taguta!? (op. rec.)

رسول الله، كذبوك و أخرجوك و قاتلوك! قدمهم فأضرب أعناقهم. فدخل النبي صلى الله عليه وسلم ولم يرد عليهم شيئاً فخرج رسول الله صلى الله عليه وسلم و قال: يا أبا بكر مثلك مثل إبراهيم عليه السلام قال: فمن تبعني فإنه مني ومن عصاني فإنك غفور رحيم. و مثلك يا عمر كمثل نوح قال: رب لا تذر على الأرض من الكافرين دياراً. أنتم عالة، فلا ينفلتن أحد منكم إلا بفداء أو ضرب عنق. فأنزل الله: ما كان لنبي أن يكون له أسرى حتى يثخن في الأرض.

„Na dan Bitke na Bedru dovedeni su zarobljenici a među njima i El-Abbas. Resulullah, ﷺ, reče: *„Šta mislite o ovim zarobljenicima?"* Ebu Bekr reče: „Allahov Poslaniče, oni su tvoj narod i tvoj rod. Poštedi ih ne bi li im Allah dao da se pokaju", a u hadisu od Enesa kod Ahmeda stoji: „Trebalo bi da im oprostiš i prihvatiš otkupninu od njih." Ibn Mes'ud nastavlja: „Omer reče: „Allahov Poslaniče, utjeravali su te u laž, protjerali te i protiv tebe se borili! Primakni ih pa da udarim po njihovim vratovima.". Potom je Vjerovjesnik, ﷺ, ušao ne odgovorivši im ništa. Zatim je Resulullah, ﷺ, izašao i rekao: *„O Ebu Bekre, tvoj primjer je poput primjera Ibrahima, alejhis-selam, kada je rekao:* ***'Onaj ko bude mene slijedio, moje je vjere, a onaj ko bude protiv mene ustajao, pa Ti, uistinu, praštaš i milostiv si.',***[323] *a tvoj primjer Omere je poput primjera Nuha kada reče:* ***'Gospodaru moj, ne ostavi na Zemlji nijednog nevjernika'.***[324] *Vi ste moji savjetnici i niko se od vas neće osloboditi izuzev iskupljivanjem ili ubistvom. Potom je Allah objavio:* ***„Nijednom Vjerovjesniku nije dopušteno da drži sužnje dok ne izvojuje pobjedu na zemlji.".***[325] Ovo je skraćena verzija.

U hadisu od Enesa stoji: Potom je Allah objavio: **„Da nije ranije Allahove odredbe..."**.[326] A u hadisu od Ibn Omera kod Ebi Nu'ajma stoji: „Resulullah, ﷺ, je sreo Omera pa je rekao: *„Skoro da nas je zbog odstupanja od tvoga mišljenja snašlo zlo."* A u predanju kod Ibnu-l-Munzira i Ibnu-l-Merdevejha stoji: *„Skoro da nas je zbog odstupanja od Omera snašla golema patnja, a da se patnja spustila ne bi se sačuvao niko osim Omera.".*

Ako je ovo o mišljenju Es-Siddika, koji je u njemu idžtihadio i savjetovao radi Allaha i Njegovog Poslanika, ﷺ, šta tek misliš o onome ko to s njima radi iz dunjalučke pristrasnosti, a ne radi nekog od vjerskih ciljeva i time ne želi Allahovo lice, štaviše, time ne cilja osim ovaj svijet?!

[323] Sura Ibrahim (14) 36
[324] Sura Nuh (71) 27
[325] Sura El-Enfal (8) 67
[326] Sura El-Enfal (8) 68

Ako neko kaže: Vjerovjesnik, ﷺ, nije pokudio Ebu Bekra zbog njegove blagosti, već ga je poistovijetio sa Ibrahimom, Isaom i Mikailom, *alejhimus-selam*. A Omera je poistovijetio sa Džibrīlom, Nuhom i Musaom, *alejhimus-selam*.

Reći će se: Cilj poistovjećivanja jeste u podudarnosti u osnovi blagosti i milosti, a ne u ovom pitanju posebno, jer ispravno je bilo na strani Omera odsječno, uz dokaz iz Allahove Knjige. Pored toga Allah je u slučaju prihvatanja otkupnine zaprijetio kaznom, samo da nije ranije Allahove odredbe da će to biti mišljenje Es-Siddika, ؓ, u kome je idžtihadio. A šta je tek sa onim koji ih bez ikakvog šerijatskog opravdanja savjetuje, blag je prema njima, zastupa odustajanje od borbe protiv njih,[327] ukazuje na njihovo oslobađanje kazne, bez ikakvog šerijatskog dokaza već to to radi zbog same dunjalučke ljubavi.

Što se tiče onoga koji muslimanima ukazuje na njihovo ostavljanje na miru, ako je njegov cilj time njihovo pridobijanje za ulazak u islam i oni u njega uđu, ili obećaju da će u njega uskoro ući i bude postojala mala korist u njihovom ostavljanju i sl., to je dozvoljeno. Ako je njegov cilj time da im se muslimani ničim ne suprotstavljaju, kako borbom tako osporavanjem, strogošću i sličnim tome, takav je od njihovih najvećih pomagača i on se našao u prijateljstvu sa njima unatoč udaljenosti njihovih mjesta i razlike područja.[328]

Pjesnik je spjevao:

Strijela je pogodila a strijelac u Zu-Selemu,

onoga koji je u Iraku, e daleko si dobacio.

A što se tiče onoga koji ukazuje na ostavljanje stvari u kojima je muslimanima učinjenja nepravda, ukoliko su otpadnici, ovakav je kod učenjaka osoba koja je pogriješila i griješna, jer obaveza je da otpadnik nadoknadi ono što je uništio muslimanima u vremenu svoga otpadništva; posebno onaj čiji *riddet* (otpadništvo) se ponovio više puta, jer on time u to vrijeme nije mislio osim na napad i otimačinu, a ne nešto drugo.

Prepuštanje toga njemu od najvećih je primjera pomaganja u grijehu i neprijateljstvu i zato kada je ovo kod nekih ljudi postalo opravdano, beduinima su otvorena vrata otpadništva i oni su im pristupili jureći sa svake strane. Ako je ovo bila korist u nekim vremenima koju su neki namjesnici vidjeli, toga se ne treba držati u pogledu svakog i u svakom vremenu, pa znaj to.

---

[327] Teško li se učenjacima taguta! Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[328] Kako je tek sa onima čije su kancelarije napravljene slijepljeno uz dvorac taguta, ili u njegovoj blizini, koji vallahi rade više od spomenutog. Teško li se učenjacima i braniocima taguta od Uzvišenog Allaha! (op. rec.)

A što se tiče pitanja pitaoca: Da li ovo prijateljevanje biva licemjerstvo ili nevjerstvo?

Odgovor glasi: Ako je prijateljevanje uz stanovanje sa njima u njihovim mjestima i izlazak s njima u borbu i sl., tada se nad dotičnom osobom presuđuje kufrom,[329] kao što Uzvišeni veli:

وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ

„A njihov je i onaj među vama koji prijateljuje prema njima"[330]

Rekao je:

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللّهِ يُكَفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلاَ تَقْعُدُواْ مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذًا مِّثْلُهُمْ

„On vam je već u Knjizi objavio: 'Kada čujete da se u Allahove riječi nevjerstvo čini i da im se izruguje, ne sjedite s njima dok ne stupe u drugi razgovor, inače, bit ćete kao oni.'"[331]

Vjerovjesnik, ﷺ, je rekao: *„Ko se bude družio*[332] *sa mušrikom i sa njim stanovao, isti je kao i on."* Također, rekao je: *„Ja sam čist od muslimana koji stanuje među mušricima.".* Bilježi ih Ebu Davud.

A ako se radi o prijateljevanju sa njima dok su u islamskim krajevima, kada dođu u njih i tome slično, dotična osoba je nepokorna i griješna i izlaže se prijetnji. Ako se osoba sačuvala od prijateljevanja sa njima zbog njihove vjere[333], već riječima, čašćenjem i sl., obaveza ga je kazniti[334], ili izbjegavati i podučiti u toj mjeri koja će odvratiti njemu slične. A ako je prijateljevanje radi njihove vjere[335], u tom je slučaju kao i oni. Ko bude volio neki narod biće proživljen sa njima. Međutim, neka pitalac razmisli o svojim riječima 'dunjalučke pristrasnosti'. Da li je ovo moguće osim uz motiv ljubavi u njegovom srcu, jer u suprotnom da ih mrzi radi Allaha i s njima neprijateljuje, najveća radost bi mu bila u onome što njih srdi i žalosti.

---

[329] Kakav je propis učenjaka taguta koji su izdavali fetve kojima se proliva krv muslimana zbog ustanka protiv njihovog taguta, njegove vlasti i vojski njihovih prekookeanskih božanstava?! (op. rec.)
[330] Sura El-Ma'ida (5) 51
[331] Sura En-Nisā' (4) 140
[332] Spomenut je glagol *džāme'a* što se ovdje može prevesti kao biti uz nekog, ili s nekim zajedno, i slično. (op. rec.)
[333] Prijateljevanje sa njima zbog njihove vjere je veliki kufr, kao što sam to na više mjesta spomenuo. (op. rec.)
[334] Allahu dragi, šta bi ovaj čovjek rekao o današnjim „učenjacima" taguta, a i mnogim „braniocima muslimana"!? (op. rec.)
[335] Ili ih pomaže protiv muslimana. (op. rec.)

Međutim, stanje je kao što Ibnu-l-Qajjim veli:

Zar voliš neprijatelje voljenog,

a tvrdiš da ga voliš, to moguće nije.

Što se tiče riječi pitaoca: Ako sam od sebe ne može da se izjasni o njihovom tekfiru ili da ih vrijeđa, kakav je njegov status?[336]

Odgovor glasi: Takav ne izlazi iz mogućnosti da je sumnjač[337] u njihov kufr, ili je neznalica o njemu, ili priznaje da su oni i njima slični nevjernici, ali nije u stanju da im se suprotstavi i da ih tekfiri, ili govori: „Kažem za druge da su nevjernici a za njih ne kažem da su nevjernici[338].

Ako je sumnjač u njihov kufr[339] ili je neznalica o njihovom kufru, pojasnit će mu se dokazi iz Allahove Knjige i sunneta Allahovog Poslanika, ﷺ, o njihovom

---

[336] Šejhov odgovor na ovo pitanje su neki prezreni džahili, iako je ovaj odgovor za njih *mutešabih*, podigli na stepen vjerskog dokaza kojim dokazuju da uvjerenje da mušrik pri sebi nema značenje osnove tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, nije opis, svejedno rekli da je *rukn* ili *lāzim*, uz kojeg osnova *la ilahe illallah* ne može postojati, pored toga što šehadet ukazuje na negaciju svakog *ma'buda* mimo Allaha, svakog *ma'buda* koji je zadovoljan time, svakog 'abida i svaki 'ibadet, i to putem jedne od najjačih metoda ukazivanja na sveobuhvatnost značenja, tj. spomenom neodređene imenice u kontekstu negacije, što se ogleda u izrazu „*la ilahe*...“. Iz njihovog stava neminovno proizilazi da, s obzirom da se ne smije praviti razlika između rukna negacije *la ilahe* i rukna potvrde *illallah*, uvjerenje da **samo** muvehhid, vjernik u Allaha, pri sebi ima značenje osnove tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, nije opis bez kojeg osnova *la ilahe illallah* ne može postojati, a ako naprave razliku upali su u proturječnost. Ako pak i to negiraju njihovo neznanje i prkos postali su jasni!

Njihov stav znači da osnova *la ilahe illallah* može postojati iako čovjek ne bi negirao ostvarenje značenja *la ilahe illallah* osobi koja ne vjeruje da Allah postoji, ili vjeruje da postoje dva Allaha, ili da Allah ne zaslužuje 'ibadet, ili da stvorenje zaslužuje 'ibadet uz Njega, ili da je Allah stvorenje, itd., a šehadet *la ilahe illallah* ne pravi razliku između ovih pitanja velikog širka i obožavanja stvorenja. Štaviše, da joj dođe šejtan i predstavi se i kaže da je on šejtan i da on odvodi ljude u sva nevjerstva, i osoba šejtanu ne negira osnovu tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, takav je kod njih muvehhid pod uslovom da „ostavi širk i obožava samo Allaha“, sve dok ne porekne zaniječe, odbije, ili prkosi nekom vjerskom tekstu u kojem je presuđeno da je šejtan tagut. Ovo je njihov „tevhid“!!! Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[337] Onaj koji sumnja također ne zna. (op. rec.)

[338] Kao što to rade učenjaci taguta, koji tekfire drugog iz političkih razloga, a svoga taguta, koji pri sebi ima isto ili još gore, ne tekfire. (op. rec.)

[339] Ovaj govor šejha Sulejmana, nek' je nad njim milost Uzvišenog Allaha, sam trenutno u stanju protumačiti na tri realna načina, od kojih svaki u potpunosti zatvara vrata teškim neznalicama, neprijateljima aqide tevhida pod plaštom njegove odbrane, odbrane „učenjaka“, džihada i mudžahida.

Prvi: govori se o kufru koji biva nakon uspostave poslaničkog argumenta, za kojeg se vežu svi dunjalučki i ahiretski propisi, pa je pitaoc iste smatrao mušricima ali ih nije smatrao kafirima kufrom kazne.

Drugi: radi se o „vanjskim oblicima ili kalupima širka“, koji ne bivaju suštinskim velikim širkom osim uz namjeru 'ibadeta stvorenju, ili namjeru za značenjem kojim se ostvaruje 'ibadet stvorenju, iako osoba možda ne želi da 'ibadeti stvorenju, uz uspostavljenost poslaničkog argumenta nad mušricima u pogledu zabranjenosti kalupa u koje su upali, pa im je pitaoc zbog nepoznavanja njihove namjere presuđivao islamom, iako je vjerovao da su ti njihovi postupci neispravni, a pogriješio je u pitanju uspostave poslaničkog argumenta nad njima, što globalno rečeno može imati dva oblika od kojih nijedan nije greška u *aslu-d-dinu*, a najgori je da uvjetuje nestanak šubhe i shvatanje argumenta za njihov tekfir, što bi značilo da se kažnjavanje kod njega ne nadovezuje osim na vrstu velikog kufra prkošenja, iako on lično poznaje značenje osnove islama i negira islam onome koji ga nema.

Ove dvije opcije su podjednako snažne i realne, a Allah najbolje zna.

nevjerstvu.[340] Ako i nakon toga bude sumnjao ili se dvoumio, nevjernik je po konsenzusu učenjaka, na osnovu toga da je onaj ko sumnja u nevjerstvo nevjernika i sam nevjernik.[341]

Treći: Vjerovao je da oni pri sebi nemaju osnovu tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah* ali je bio uvjerenja da se mušricima koji se pripisuju islamu, nad kojima se nije ostvario poslanički argument, ostavljaju ime i propis islama u **pravnom smislu**. Za očekivati od njih je da o mušriku u ovom smislu kažu „mušrik u jezičkom smislu, nad kojim se ne presuđuje izlaskom (u pravnom smislu) iz milleta islama, tj. kufrom" i slično od izreka, što je odvratna novotarija u kojoj ih niko nije pretekao. Žestina njihove novotarije će ovisiti od broja propisa islama u kojima su pogriješili davši ih mušriku, koji ih ne zaslužuje, kao i od njihovog stava u pogledu uspostave poslaničkog argumenta nad ljudima, poput prethodnih slučaja. Meni nije poznata nijedna osoba, u prošlosti niti danas, koja je na ovakav način pojasnila svoj stav. Svi nama poznati ga nazivaju muslimanom, zabranjuju njegov tekfir, a od nazivanja njega mušrikom, makar „u jezičkom smislu" ni traga ni glasa.
Četvrti: Mušrik o kojem se u ovom citatu govori je osoba koja je kod učenjaka da've dobila ime širka zbog neispoljavanja vjere ili zbog pripadnosti nekoj nevjerničkoj skupini, poput vojske mušrika, a pitaoc koji ih ne tekfiri im je presuđivao pravnim islamom na osnovu pokazatelja islama koje su imali pri sebi, ili zbog tvrdnje da pojedincima u toj vojsci mušrika, a zna se ko su mušrici s kojima su učenjaci da've bili u sukobu, nije namjera da pomognu širk i laž već istinu te da su u toj vojsci zbog nekog vjerski opravdanog razloga, bez upadanja u jasni kufr u riječima ili djelima, zbog kojih bi ih, u slučaju da ih ispolje, protekfirili.

Ovo je četvrto tumačenje koje nisam najavio, koje je kod mene po snazi na posljednjem mjestu.

Ovim opcijama tumačenja smo manje jasan govor (*mutešabih*) učenjaka, koji sam po sebi nije vjerski dokaz već je potreban dokazivanja njegove ispravnosti, protumačili, iako nam to nije bila obaveza, u svjetlu temelja Knjige, Sunneta i idžma'a muslimana, i onoga što je jasno (*muhkem*) u govoru samih učenjaka, sačuvavši pri tome Allahov din, kojim su došli svi poslanici, i pravila argumentacije, sačuvavši sebe od upadanja u neznanja i proturječnosti u koje je upao protivnik. Hvala Allahu na svemu, na početku i na kraju.
S obzirom da je pravilo da „kada dokaz postane predmet mogućnosti više tumačenja, argumentacija njime pada" očekujemo da će protivnik u ovoj mes'eli biti toliko pametan i postidjeti se od navođenja ovog i njemu sličnih citata s ciljem „dokazivanja" da uvjerenost u nepostojanje osnove tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah* pri mušriku koji obožava stvorenje, nije opis bez kojeg šehadet *la ilahe illallah* ne može postojati, naročito zbog snage našeg tumačenja. Na isti način ću odgovoriti na svaki citat kojeg spominju sa prethodnim ciljem! Temelje odgovora na njihove novotarije možeš naći u knjizi *„Odbrana osnove dina i šejhu-l-islama..."*. (op. rec.)
[340] Ovo se može protumačiti u svjetlu prethodne fusnote pa da kažemo:
1. O kakvoći uspostave argumenta i tome da se on nad ljudima uspostavlja iako ne znaju i ne shvataju da je u onome što su ostavili istina sama po sebi. Ovo ako bismo rekli da se radi o suštinskom velikom širku!
2. O tome da čovjek nakon uspostave poslaničkog argumenta postaje kafirom zbog ustrajavanja u „vanjskim oblicima i kalupima širka", makar se radilo o malom širku, jer je došlo do uspostave argumenta o tome da postupci koje radi nisu din Uzvišenog Allaha a on mu ih još uvijek pripisuje.
3. O tome da se mušriku koji se pripisuje islamu presuđuje izlaskom iz islama u pravnom smislu zbog upadanja u veliki širk, i da nije ispravno vjerovati da je on mušrik u jezičkom smislu nad kojim se ne presuđuje kufrom, tj. izlaskom iz milleta islama u pravnom smislu, sve dok se nad njim ne uspostavi poslanički argument.
4. O tome da se u određenom stanju nad osobama koje žive među mušricima, koje nisu ispoljile svoj din, presuđuje širkom u vanjštini, uz mogućnost da su vjernici kod Allaha, kao nad pojedincima koji se nalaze u njihovim vojskama, osim ako osoba poznaje stanje neke od njih, ne samo na osnovu pretpostavke. Tj., pa im se trebaju pojasniti dokazi o tome! Pravilo je da svako ustezanje od tekfira mušrika koje u sebi ne sadrži nepoznavanje osnove *la ilahe illallah*, kao kada ne bi znao da suštinski veliki širk u ibadetu za sobom neminovno povlači nestanak osnove tevhida, ili kao kada bi neku od jedinki suštinskog velikog širka držao malim širkom, nije opis uz kojeg osnova *la ilahe illallah* ne može postojati, tj. ne ruši *aslu-d-din*. Nijedno od četiri spomenuta tumačenja u sebi ne sadrži opis uz kojeg osnova *la ilahe illallah* ne može postojati. (op. rec.)
[341] Zbog nepoznavanja značenja osnove *la ilahe illallah* ili zbog suprotstavljanja vjerskom tekstu nekom od vrsta nevjerstva koje bivaju nakon uspostave poslaničkog argumenta, poput nevjerstva nijekanja, poricanja, odbijanja, prkošenja i slično. Nepoznavanje osnove *la ilahe illallah*, koje se ogleda u nenegiranju osnove tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah* mušriku koji je upao u suštinski veliki širk, uz uspostavu poslaničkog argumenta nad onim pri kojima se pojavilo ovo nepoznavanje, je veliki kufr koji za sobom povlači kažnjavanje, a prije toga je

Ako priznaje njihovo nevjerstvo a nije u stanju da se suoči s njima njihovim tekfirom, takav je njihov laskavac[342] i potpada pod riječi Uzvišenog: **„...oni bi jedva dočekali da se ti ulaguješ pa bi se i oni ulagivali..."**[343] Njegov status je kao status njemu sličnih griješnika.

Ako bude govorio: Kažem za druge da su nevjernici[344], a ne kažem oni su nevjernici; to je njegov sud o njihovom islamu[345], jer između nevjerstva i islama nema sredine. Ako nisu nevjernici onda su muslimani[346], a u tom slučaju onaj ko nevjerstvo nazove islamom, ili nevjernike nazove muslimanima[347] nevjernik je, pa je i ovaj nevjernik.

---

opis uz kojeg šehadet *la ilahe illallah* ne može postojati. Ovo je značenje našeg uvjerenja da je „tekfir mušrika od aslu-d-dina". (op. rec.)

[342] Tj. onaj koji im se ulagiva. (op. rec.)

[343] Sura El-Kalem (68) 9

[344] Dakle, u ovom slučaju on zna da takvi nisu muslimani ili da su takvi nevjernici kufrom kazne. (op. rec.)

[345] Preveo sam ga bukvalno zbog toga što se šejh tako izrazio. Ovo je značenje koje se nameće kada čovjek čuje da neko o nekom mušriku kaže da nije kafir, kao što se iz nečijih riječi da taj i taj nije musliman kao prvo nameće da je mušrik ili kafir. Da je neko od nas na osnovu riječi osobe „kažem da su drugi nevjernici ali ne oni" razumio da im presuđuje islamom u pravnom smislu, neki neprijatelji bi nam oči iskopali, a kamoli kada bismo u nekoj situaciji razumjeli da time misli na postojanje suštine osnove tevhida pri mušriku. Nije davno bilo kada je onaj koji je o Allahovom Poslaniku, ﷺ, rekao da prije Objave nije bio musliman, nakon što im je skrenuta pažnja na tu grešku, negirao da je time želio reći da je bio kafir ili mušrik, već da je želio reći da je bio na šerijatu nekog od prijašnjih vjerovjesnika i slično, tj. da nije bio na posebnom islamu koji je došao nakon objava a pitaoc ga je pitao o Poslanikovom stanju prije Objave, pored toga što je opšte poznato da je vjera svakog vjerovjesnika bila opšti islam, i da konstatacija da „nije bio musliman" znači negaciju opšteg islama. Vrlo poučno je bilo vidjeti kako su neki bolesnici poletili da ga brane i kažu da smo mi požurili u shvatanju!!! Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik!

Također ova rečenica u sebi sadrži značenje koje se može uzeti u obzir kao jaka indicija ili pak dokaz da je svojim riječima „sumnjač ili neznalica o njegovom kufru" na početku citata mislio na osobu koja te mušrike smatra mušricima, ali ih ne tekfiri kufrom kazne. Ovo konstatujem zbog toga što ga je ovdje odmah protekfirio zbog presude mušricima islamom. Štaviše, njegove riječi je protumačio u značenju ostavljanja suštine islama mušriku, jer upadanje u bilo koji opis od četiri moguća tumačenja koje sam naveo ne znači upadanje u opis uz kojeg osnova *la ilahe illallah* ne može postojati, i značilo bi upadanje u *„sredinu između nevjerstva i islama"* a šejh je negirao postojanje opcije za tu sredine u presudi osobe o kojoj se govori, a Allah najbolje zna. Štaviše, šejh spominje opis nazivanja nevjerstva islamom, što dolazi u slijedećoj fusnoti, iako je u istoj rečenici spomenuo drugu opciju nakon veznika *„ili"* i to u svojim riječima „a u tom slučaju onaj ko nevjerstvo nazove islamom, **ili nevjernike nazove muslimanima, nevjernik je",** a nazvati nevjerstvo islamom i nevjernika muslimanom nije jedno te isto. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[346] Pogledaj kako je šejh iz njegovih riječi da oni nisu nevjernici razumio da su oni kod njega muslimani. Isto tako se kada neko kaže da neko nije musliman razumije da je isti kod njega kafir. Ovo je osnova! (op. rec.)

[347] Šejh je ovdje veznikom „ili" razdvojio između dva različita značenja: nazivanja kufr islamom i nazivanja kafira muslimanom. Razlika se ogleda u tome što je nazivanje kufra islamom opis koji se ne može sastati sa osnovom tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, dok nazivanje nevjernika muslimanom ne mora neminovno značiti da tom riječju želi nazvati kufr islamom. Kako to? Ova moja konstatacija i razlika među njima će ti postati jasna iz činjenice da izgovaranje muslimana svom bratu „Kafire!" ili „Fasiku!" ne mora neminovno značiti nazivanje osnove islama, tj. imana kufrom ili fiskom, što bi bilo nevjerstvo u *aslu-d-dinu*, tj. opis uz kojeg osnova *la ilahe illallah* ne može postojati. Znajući to, učenjaci islama su se razišli u pogledu propisa muslimana koji svom bratu muslimanu kaže „Kafire!", o čemu govori poznati hadis Allahovog Poslanika, ﷺ, u kojem se kaže da će se *„na jednog od njih dvojice vratiti".* Onaj koji svom bratu muslimanu kažu „Kafire!", tj. protekfiri ga, usljed pogrešnog tumačenja (*te'vila*), kao što su haridžije tekfirile ashabe, najbolje mu'mine nakon Vjerovjesnika, kao što je Mu'az ibn Džebel nazvao munafikom čovjeka koji je prije vremena izašao iz namaza u kojem je imamio Mu'az, poput tekfira Hatiba ibn Ebi Belt'eah od strane Omera ibnu-l-Khattaba i slično, o takvoj se osobi, pod uslovom da nije imala namjeru nazvati osnovu islama ili imana kufrom, ne kaže da je srušila svoj din. Isto tako je

neznanje u ovom pitanju opravdanje ali pod prethodno spomenutim uslovom, tj. da nazivanjem svog brata kafirom nema namjeru nazvati osnovu islama ili imana kufrom. Iz govora imama Buharije u *Sahihu* se da razumjeti da onaj koji svom bratu bez *te'vila* i neznanja kaže „Kafire!“ time postaje nevjernikom i ono što se na njega vraća je veliki kufr. U ovoj slici, napominjem, imam Buharija govori o pukom izgovaranju riječi bez ulaženja u namjeru, tj. kafir je zbog izgovaranja tih riječi ako nema *te'vila* i ako nije neznalica bez obzira što nije imao namjeru tim riječima ukazati na to da je islam kufr, da Allah sačuva. Ovom bi se mogle pridružiti slijedeće slike:

a) Neki vladar ili kadija slaže na nekog muslimana da je opsovao Allaha ili Njegovog Poslanika, ﷺ, da bi nad njim izvršio sankciju riddeta, duboko vjerujući da je opis koji se ostvario pri tom muslimanu islam, nemajući namjeru da nazove islam teoretski, niti islam tog čovjeka kufrom. Ovdje je, da Allah sačuva, protekfirio, vjernika, i ako mu shodno tome presudi sankcijom za riddet uz pomoć lažnih svjedoka upao u mali kufr. Neki učenjaci će reći da je njegov propis kod Allaha, ukoliko nije imao *te'vil* i nije bio džahil o hadisu Allahovog Poslanika, ﷺ, da je kafir, zbog toga što je protekfirio svog brata vjernika i time se na njega vratio veliki kufr, što je njihovo tumačenje hadisa.

b) Presuđivanje malodobnoj djeci muslimana i njihovim ludacima islamom u pravnom smislu, na osnovu pripadnosti vjeri staratelja, pogotovo ako je osoba poludila prije postizanja punoljetstva, kada je stvarno mogla ostvariti islam, ne znači nazivanje njihovog stanja islamom jer nijedno od njih dvoje ne posjeduje ispravno htijenje, koje je uvjet ispravnosti suštinskog islama. Štaviše, kada bi neka osoba svojom presudom islamom nad njima imala namjeru nazvati opis koji je ostvaren pri njima, u kojem ne postoji htijenje potrebno za ostvarenje osnove suštinskog islama, islamom, time bi, prema našem uvjerenju, nazvala islamom ono što nije islam, da Allah sačuva, i srušila *aslu-d-din*.

Neki učenjaci su mišljenja da je nazivanje svog brata muslimana „Kafire!“, bez *te'vila* i uz znanje o zabranjenosti tog čina, koji se spominje u poznatom hadisu Allahovog Poslanika, ﷺ, veliki grijeh, ne veliki kufr. Ali neće se razići da je nazivanje osnove islama ili imana kufrom ili grijehom ili neistinom greška u *aslu-d-dinu*, tj. opis koji ga ruši prije uspostave poslaničkog argumenta. Sve ovo se tiče rukna potrvrde tj. *illallah*.

Paralelno njemu i analogno na njega stoje propisi vezani za greške u ruknu negacije tj. *illallah*, pa kažemo:

a) Nečiji otac je ispoljio islam ali još uvijek traži od mrtvog da udovolji njegovim potrebama. Njegov sin to zna, i jednog dana ga u stanju velikog širka zateknu njegov sin i drugi musliman, koji podiže tužbu pred kadijom. Njegov sin laže pred kadijom i kaže da je njegov otac čist od velikog širka, da je musliman, nemajući namjeru nazivanja njegovog pravog stanja islamom, tj. ni njegovog velikog širka, da Allah sačuva. Ovim je upao u mali kufr i veliki grijeh lažnog svjedočenja, a analogno na mišljenje učenjaka o muslimanu koji svom bratu kaže „Kafire!“, biće kafir ako je to uradio bez *te'vila* i neznanja o zabrani nazivanja mušrika muslimanom, a kod drugih će čak i tada biti griješnik velikog grijeha, pod uslovom da nije ohalalio, imao namjeru nazvati njegovo stvarno stanje islamom i slično od uslova koji se spominju. Ako je imao *te'vil* u tome, pod uslovom da nije imao namjeru nazvati njegovo stanje islamom, njegov propis je poput propisa haridžija koji su zbog pogrešnog *te'vila* protekfirili najbolje mu'mine, da Allah sačuva, a greška haridžija se ne tiče osnove vjere, iako ih je mali broj učenjaka protekfirio. Haridžije su tačno poznavale *aslu-d-din* i nisu vjerovale da se on ne može ostvariti uz pijenje vina, što je veliki grijeh, prije njegove zabrane, već ih je šejtan prevario pa su povjerovali da veliki grijesi u vjeri Uzvišenog Allaha poništavaju osnovu imana, a ponekad su usljed pogrešnog tumačenja tekfirili vjernike zbog nečeg što je u osnovi propisano, poput arbitraže učenog muslimana u nekom sporu, a to sve zbog njihovog žestokog neznanja o šerijatu Uzvišenog Allaha.

b) Ako bi se dogodilo da neko malodobnoj djeci mušrika presudi islamom, u pravnom smislu, zbog toga što vjeruje da će nakon svoje smrti biti u Džennetu sa Ibrāhimom i Sārom, kao što je spomenuto u hadisu što je mišljenje jednog djela učenjaka, bez namjere da njihovo stvarno stanje nazove islamom, time se ne bi računao onim koji je upao u opis uz kojeg osnova *la ilahe illallah* ne može postojati. Štaviše, ako bi stanje njihove malodobne djece, koja nemaju potpuno i zdravo htijenje, nazvao suštinskim velikim širkom, koji se ne može ostvariti bez zdravog htijenja, ljudi bi ga optužili za veliko neznanje a mnogi i za nedostatak razuma. Isto se može reći o ludacima mušrika, koje je pratilo ludilo od malodobnosti. Da Allah sačuva muslimane i njihov porod do Sudnjeg Dana!

c) Da neko osobi koja je upala u veliki širk zbog neznanja, koja se pripisuje posebnom islamu, kojeg je nekad ispoljila usljed čega je dobila njegovo ime i opis u pravnom smislu, nastavi ostavljati ime islama i njegov propis (ne znam koje će im ostaviti a koje neće) samo u pravnom smislu, bez namjere nazivanja njegovog stanja islamom, uz uvjerenje da je opis u kojeg je upao veliki širk i da je on njime postao mušrik Allahu, vjerujući da ga ne smije izbaciti iz *milleta* islama u pravnom smislu, što kod njega ovdje znači tekfir, time nije upao u opis uz kojeg osnova *la ilahe illallah* ne može postojati, ali je kao što vidiš nazivanje mušrika muslimanom učinio vjerom, a to je veći stepen od pukog ohalaljivanja nazivanja mušrika muslimanom.

Što se tiče njegovih riječi: Ako to spoznaš kod čovjeka kakva je tvoja obaveza prema njemu?

Odgovor glasi: Obavezan si da ga savjetuješ i pozivaš Allahu, *subhanehu ve te'ala*, da ga upoznaš sa ružnoćom onoga što je počinio, pa ako se pokaje to se i traži, a ako ustraje i prkosi ima status onoga što je učinio.[348] Ako je riječ o nevjerstvu onda je nevjernik, a ako je riječ o nepokornosti ili grijehu, onda je neposlušnik ili griješnik, i obaveza mu je osporavati, vaspitati ga, izbjegavati i udaljivati sve dok se ne pokaje.

Vjerovjesnik, ﷺ, je izbjegavao one koji su izostali iz jednog pohoda,[349] zabranio da se s njima razgovara i da im se selam naziva, pa šta je tek sa onim koji prijateljuje sa nevjernicima i ispoljava im prijateljstvo?

Allahu-l-Muste'an! Njegov propis, iako je upao u odvratnu novotariju, će kod učenjaka islama biti poput propisa muslimana koji je vjerom učinio nazivanje svog brata muslimana sa „Kafire!“, bez namjere nazivanja osnove islama ili imana kufrom. Ovakav je nakon uspostave poslaničkog argumenta kafir, međutim, pitanje je kada i nad kime se uspostavio poslanički argument.

d) Zagovarač prethodnog mišljenja može naći potporu za svoje mišljenje u presuđivanju islamom u pravnom smislu nad munafikom, koji je nekad ispoljio islam a zatim ispoljio jasno nevjerstvo. U slučaju nepostojanja dvojice pravednih svjedoka koji bi kod kadije posvjedočili da je taj munafik ispoljio veliki kufr, a da taj munafik ne želi priznati, islamski vladar i kadija, i da lično zna stanje tog munafika, nema pravnu osnovu za presudu nad tim munafikom kafirom u pravnom smislu. Takvom munafikom se kada umre presuđuje islamom u pravnom smislu, njegova žena se ne razvodi od njega, njegovi nasljednici ga nasleđuju, ali onaj koji poznaje njegov kufr mu neće klanjati dženazu, itd. Tj. dobija neke propise islama a neke propise nevjernika, i u pravnom smislu se naziva muslimanom. Uzor u odnosu prema munaficima nam je Allahov Poslanik, ﷺ, a nakon njega Huzejfe ibnu-l-Jemān, رضي الله عنه, čuvar tajne Allahovog Poslanika, ﷺ, kojem je Poslanik povjerio imena munafika. Onaj koji munaficima presudi islamom u pravnom smislu, i da im neke propise islama, bez namjere nazivanja njihovog stanja islamom, nije srušio *aslu-d-din*, ne dao Allah, već je pokoran Uzvišenom Allahu, pod uslovom da vjeruje da je takav ako umre na tom stanju najveći kafir i u najdubljim dubinama Džehennema, kao što je rečeno u Knjizi, da Allah sačuva. Pa ako je moguće da se nad munafikom presudi islamom i da mu se da ime islama u pravnom smislu, pod spomenutim uslovima, moguće je da neko spomenutom mušriku u pravnom smislu ostavi ime islama i njegove propise (ne znam koje će mu ostaviti a koje negirati), a da time ne sruši osnovu *la ilahe illallah*, i da u tome, s obzirom da je to Allah zabranio, bude novotar, a kafir kada se ostvare uvjeti njegovog tekfira. Naravno, postoji razlika između mes'ele munafika i mušrika na ovom mjestu, ali zajedničko za onoga koji im je ostavio ime islama u pravnom smislu je to što time nije imao namjeru nazvati njihovo stanje islamom, da Allah sačuva, i to je opis u kojem smo ih poistovjetili. Proturječnost u postupku onoga koji nekog mušrika naziva muslimanom bez da isti posjeduje islam nalazimo u stavu mu'tezilija koji potvrđuju Allahova imena a negiraju Njegova svojstva na koja ukazuju pa kažu na primjer Svečujući bez osobine sluha, ali čuje. Isto tako ovaj novotar ili kafir kaže musliman bez osobine islama uz veliki širk, i pridružuje Allahu. Allah najbolje zna! Više o ovoj mes'eli naći ćeš u knjizi recenzenta *„Korisne napomene i rješenja...“*. Spomenuto sam izgradio na pravilu o nepravljenju razlike između greški u ruknu potvrde i negacije u šehadetu *la ilahe illallah*.

Šejh Sulejman, رحمه الله, je veznikom „ili“ razdvojio opise nazivanja kufra islamom i nevjernika muslimanima, ali je osobi o kojoj se govori, bez obzira da li svojim riječima želio jedno ili drugo, presudio da je nevjernik. Njegov odgovor zbog svoje kratkoće i nepoznavanja detalja stanja onoga o kojem se govori ima u sebi dosta uopštenosti potrebne pojašnjenja i kao takav ne može biti uzet kao osnova da se njemu definitivno pripiše neko pogrešno uvjerenje, a kamoli da se učini vjerskim dokazom, da Allah sačuva. (op. rec.)

[348] Tj. od vidova prijateljevanja prema mušricima i nevjernicima. (op. rec.)

[349] Ovo je izgleda jedino pitanje koje danas mnogi koji se pripisuju „džihadu“ vjeruju da su dobro razumjeli. A kada se govori o tevhidu i širku, i o tome da mušrik nije musliman, i da onaj koji nema kufra u taguta nije musliman, ili da se mušrik ne smije nazvati muslimanom, tu još uvijek nešto zapinje. (op. rec.)

Odjeljak

Ako se kaže: Ono što ste spomenuli od ajeta, hadisa i predanja, je u koliziji sa riječima Uzvišenog:

لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٨﴾ إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩﴾

„Allah vam ne zabranjuje da činite dobro i da budete pravedni prema onima koji ne ratuju protiv vas zbog vjere i koji vas iz zavičaja vašeg ne izgone - Allah, zaista, voli one koji su pravični, ﴿8﴾ Ali vam zabranjuje da prijateljujete s onima koji ratuju protiv vas zbog vjere i koji vas iz zavičaja vašeg izgone i koji pomažu da budete prognani. Oni koji s njima prijateljuju sami sebi čine nepravdu ﴿9﴾“[350]

Ajet ukazuje da dobročinstvo prema slabim nevjernicima nije sporno, ukoliko nije uz prijateljevanje već bude uz neprijateljevanje.

Također, ashabi koji su govorili o Maliku b. Ed-Duhšemu. Neki su rekli:

إنه منافق. فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: أليس قال لا إله إلا الله، يبتغي بذلك وجه الله؟ قالوا: بلى و لكنا نرى نصيحته للمنافقين. فقال: فإن الله حرم على النار، من قال لا إله إلا الله يبتغي بذلك وجه الله أو كما قال.

„Uistinu je on licemjer.“ Potom je Resulullah, ﷺ, rekao: *„A zar nije rekao la ilahe illallah, želeći time Allahovo lice.“* „Naravno!“, rekoše. „Ali vidimo da on savjetuje licemjere.“ On reče: *„Uistinu je Allah zabranio vatri onoga ko kaže la ilahe illallah želeći time Allahovo lice.“*, ili kako je već rekao. Hadis se nalazi kod El-Buharija a njegovo je značenje zabilježeno i kod Muslima.

A isto tako, neki su ashabi imali očeve licemjere kao što je slučaj sa Abdullahom b. Abdullahom b. Ubejjom i od njih nije preneseno neprijateljevanje prema njima, srdžba na njih, ispoljavanje namrštenosti na njihovim licima i sl.

Odgovor glasi: Što se tiče riječi Uzvišenog: **„Allah vam ne zabranjuje da činite dobro i da budete pravedni prema onima koji ne ratuju protiv vas zbog**

[350] Sura El-Mumtehina (60) 8-9

vjere“[351], njihovo značenje je: Allah ne zabranjuje vjernicima dobročinstvo prema onima koji se ne bore protiv njih iz redova slabih i nemoćnih, kao što su žene i djeca u ovosvjetskim poslovima, kao što je udjeljivanje im kada od tebe zatraže i sl.

A što se tiče prijateljevanja sa njima, ljubavi prema njima i njihovog uvažavanja, Allah Uzvišeni to nije dopustio, već je rigorozan po pitanju prijateljevanja sa nevjernicima iz redova nevjernika od Jevreja i kršćana, makar bili i pod zaštitom (*ehlu-dh-dhimmeh*). Štaviše, Vjerovjesnik, ﷺ, je zabranio da budu prvi pozdravljeni i da im se sklanja s puta. Rekao je:

لا تبدؤوا اليهود و النصارى بالسلام، و إذا لقيتموهم في طريق فاضطروهم إلى أضيقه.

„Ne nazivajte prvi selam Jevrejima i kršćanima, a kada ih sretnete na putu tada ih prisilite na njegov najtješnji dio.“

Ovako je stanje sa nevjernikom s kojim postoji ugovor (*muāhid*). A što se pak tiče nevjernika s kojim je se u ratu (*muhārib*) ili otpadnika, pa gdje je dozvola za nešto od toga? Ibn Kethir navodi da se ovaj ajet odnosi na žene i djecu. Drugi mufessiri vele: Također, ovo je milost od Njega prema njima, tj. prema vjernicima, radi njihove strogoće i ozbiljnosti u neprijateljstvu prema njima, pošto im je dozvolio kontaktiranje sa onima koji ne vode borbu protiv muslimana i koji ih ne progone iz njihovih mijesta.

Neki vele: „Njima je mislio na pleme Huza'a, koji su bili sklopili primirje sa Resulullahom, ﷺ, obećavši da se protiv njega neće boriti niti će protiv njega pomagati.“.

Od Mudžahida se prenosi: „To su oni koji su povjerovali u Mekki a nisu učinili hidžru.“ Neki vele: „To su žene i djeca.“ Od Katade se prenosi: „Dokinuo ga je ajet o borbi.“ Kraj.

Ovim je mislio na riječi Uzvišenog:

...فَاقْتُلُواْ الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْ...

„...onda ubijajte mušrike gdje god ih nađete...“[352]

Kao što vidiš, za ovaj ajet rečeno je da je dokinut, kao što veli Katada. Neki kažu: „On se posebno odnosi na žene i djecu.“. Neki kažu: „Odnosi se na one koji

[351] Sura El-Mumtehina (60) 8
[352] Sura Et-Tevba (9) 5

su primili islam a nisu učinili hidžru, pa je dobročinstvo prema njima dozvoljeno tako što će im se davati od ovosvjetskih dobara.“.

A gdje je u ajetu nešto što ukazuje na dozvoljenost prijateljevanja sa nevjernicima i otpadnicima, ljubav prema njima i stajanje uz njih u svakom pogledu?

Odgovor na hadis o Maliku b. Ed-Duhšemu: Malik b. Ed-Duhšem je od onih koji su učestvovali u Bici na Bedru, a u *Sahihu* je zabilježeno da je Uzvišeni Allah učesnicima u bici na Bedru rekao:

اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ فَقَدْ غَفَرْتُ لَكُمْ.

„Radite šta hoćete, Ja sam vam već oprostio.“

A to nije veće od događaja sa Hatibom b. Belta'om, kada je ovaj napisao mušricima obavještavajući ih o kretanju Resulullaha, ﷺ. Ovo je uhođenje od strane Hatiba, a učenjaci su se sporili oko ubistva uhode muslimana, što nije bio dokaz za dozvoljenost dopisivanja sa mušricima o tajnama muslimana.[353]

Također, hadis o Maliku ne ukazuje da je druženje sa licemjerima i njihovo savjetovanje dozvoljena stvar. Međutim, kaže se, a Allah najbolje zna: Ovaj grijeh oprošten je njegovim učešćem u bici na Bedru, kao što je time oprošten grijeh Hatiba.

A odgovor o pitanju Abdullaha b. Abdullaha b. Ubejja glasi: Abdullah b. Abdullah ima svijetle dane i jasno neprijateljstvo prema svome ocu Abdullahu b. Ubejju, što nije skriveno nijednom učenjaku; čak je od Resulullaha, ﷺ, traženo dopuštenje za njegovo ubistvo pa Resulullah, ﷺ, to nije dopustio. Kako onda

[353] Prema ispravnijem mišljenju Hātib, ﷺ, nije upao u veliki kufr, jer svojim slanjem pisma mušricima nije imao namjeru pomoći mušrike protiv muslimana, niti su sadržaj pisma i priroda njegovog djela kategorički ukazivali na značenje pomaganja mušrika protiv muslimana. Dakle, upao je u mali kufr. Ako neko od učenjaka islama kaže da je Hātib upao u u veliki kufr prijateljevanja sa nevjernicima, i da nije protekfiren radi *te'vila*, onda se njihovo nazivanje Hātibovog čina velikim kufrom mora razumjeti na način koji ne stoji u koliziji sa *aslu-d-dinom*, da neki džahil ne bi izašao sa konstatacijom da se osnova *la ilahe illallah* i pomaganje nevjernika protiv muslimana mogu sastati. Osoba koja poznaje srž i prirodu mušričkog prijateljevanja sa nevjernicima protiv muslimana neće imati problema sa ovim pitanjem, jer zna da se ono ostvaruje kada osoba prijateljuje prema mušricima zbog lojalnosti prema njihovoj vjeri ili ih pomaže protiv muslimana sa namjerom nanošenja štete muslimanima koja će naškoditi islamu lično, da Allah sačuva. Nakon toga moguće je da neka osoba vjeruje da je Allah naredio da se određeni vidovi i slike pomaganja nevjernika protiv muslimana, bez obzira na namjeru i uvjerenje srca, drže velikim kufrom, poput ostavljanja namaza iz lijenosti, a mi znamo da nije isto ostavljanje namaza iz lijenosti i oholosti, da Allah sačuva, niti su isti propisi onih koji ne tekfire ostavljača namaza iz lijenosti i ostavljača namaza iz oholosti prema 'ibadetu Uzvišenom Allahu, što je bio kufr Iblisa, Allah ga prokleo, u ostavljanju sedžde ocu ljudi, Ademu ﷺ, koju mu je Allah naredio. Ekstremne džehmije, nadojene tagutskim mlijekom, suštinu velikog kufra pomaganja nevjernika protiv muslimana vraćaju na srčana uvjerenja i djela, i neće tekfiriti pomagača nevjernika protiv muslimana sve dok se ne ustanovi postojanje tih srčanih uvjerenja i djela, da Allah sačuva. Slično se već pojavilo na našim prostorima, a uvoze ga neki džahili prenoseći ga od branioca taguta sa Arapskog Poluostrva. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

neko može dokazivati nečim u čemu nema dokaza za njegovo mišljenje, čak je bliži suprotnom od njegove namjere. A Allah najbolje zna.

Na kraju: O vrijednosti ljubavi u ime Uzvišenog Allaha

Allah Uzvišeni je rekao:

الْأَخِلَّاء يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ

„Tog Dana prijatelji će jedni drugima neprijatelji biti, osim onih koji su se Allaha bojali“[354]

Rekao je Uzvišeni:

وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿٢٧﴾ يَا وَيْلَتَى لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا ﴿٢٨﴾ لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءنِي وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنسَانِ خَذُولًا ﴿٢٩﴾

„Na Dan kad nevjernik prste svoje bude grizao govoreći: 'Kamo sreće da sam se uz Poslanika Pravog puta držao! ﴿27﴾ Kamo sreće, teško meni, da toga i toga za prijatelja nisam uzeo! ﴿28﴾ On me je od Kur'ana odvratio nakon što mi je priopćen bio!', a šejtan čovjeka uvijek ostavlja na cjedilu ﴿29﴾“[355]

Ovako je stanje sa svakom ljubavlju u ime ovoga svijeta u nepokornosti Allahu.

Enes, ﷺ, prenosi od Vjerovjesnika, ﷺ, da je rekao:

ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ بِهِنَّ حَلَاوَةَ الْإِيمَانِ مَنْ كَانَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا وَأَنْ يُحِبَّ الْمَرْءَ لَا يُحِبُّهُ إِلَّا لِلَّهِ وَأَنْ يَكْرَهَ أَنْ يَعُودَ فِي الْكُفْرِ بَعْدَ أَنْ أَنْقَذَهُ اللَّهُ مِنْهُ كَمَا يَكْرَهُ أَنْ يُقْذَفَ فِي النَّارِ.

„Kod koga se nađu tri svojstva, osjetit će slast vjerovanja: da mu Allah i Njegov Poslanik budu draži od svega, da nekog roba voli samo u ime Uzvišenog Allaha, i da mrzi povratak u nevjerstvo, nakon što ga je Allah iz njega izbavio, kao što mrzi da bude bačen u vatru.“ Bilježe ga El-Buhari i Muslim.

Od Ebu Hurejre, ﷺ, od Vjerovjesnika, ﷺ, prenosi se:

إنّ الله تَعَالَى يقول يَوْمَ القِيَامَةِ: أيْنَ المتَحَابُّونَ بِجَلالِي؟ اليَوْمَ أُظِلُّهُمْ فِي ظِلِّي يَوْمَ لاَ ظِلَّ إلاَّ ظِلِّي.

[354] Sura Ez-Zukhruf (43) 67
[355] Sura El-Furkan (25) 27-29

„Da će Uzvišeni Allah na Sudnjem danu reći: „Gdje su oni što su se voljeli radi Moje veličanstvenosti? Danas ću ih sklonuti u Moj hlad, kada nema drugoga hlada osim Moga!“ Bilježi ga Muslim.

Od Ebu Hurejre, ﵁, od Vjerovjesnika, ﷺ, prenosi se:

أَنَّ رَجُلًا زَارَ أَخًا لَهُ فِي قَرْيَةٍ أُخْرَى فَأَرْصَدَ اللَّهُ لَهُ عَلَى مَدْرَجَتِهِ مَلَكًا فَلَمَّا أَتَى عَلَيْهِ قَالَ: أَيْنَ تُرِيدُ؟ قَالَ: أُرِيدُ أَخًا لِي فِي هَذِهِ الْقَرْيَةِ. قَالَ: هَلْ لَكَ عَلَيْهِ مِنْ نِعْمَةٍ تَرُبُّهَا؟ قَالَ: لَا غَيْرَ أَنِّي أَحْبَبْتُهُ فِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ. قَالَ: فَإِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكَ بِأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَبَّكَ كَمَا أَحْبَبْتَهُ فِيهِ.

„Da je čovjek posjetio svoga brata u drugom selu, pa je Allah na njegov put postavio meleka. Kada je ovaj došao kod njega reče: Gdje ćeš? Ovaj reče: „Idem svome bratu u ovom selu.“ On reče: „A imaš li neku potrebu kod njega?“ „Ne!“, reče ovaj „Osim što sam ga zavolio u ime Allaha.“ Melek reče: „Uistinu sam Allahov Poslanik tebi da te obavijestim da te Uzvišeni Allah zavolio kao što si ti njega zavolio u ime Njega.“. Bilježi ga Muslim.

Izraz *el-medredža* označava put, a izraz *terubbuha*[356] označava održavati je i nastojati steći prosperitet iz nje.

Od Muaza b. Džebela prenosi se da je rekao: „Čuo sam Resulullaha, ﷺ, da kaže:

وَجَبَتْ مَحَبَّتِي لِلْمُتَحَابِّينَ فِيَّ، وَالْمُتَجَالِسِينَ فِيَّ، وَالْمُتَزَاوِرِينَ فِيَّ وَالْمُتَبَاذِلِينَ فِيَّ.

„Allah Uzvišeni je rekao: *'Moja ljubav je obavezna onima koji se vole u ime Mene, onima koji sjede zajedno u ime Mene, onima koji se posjećuju u ime Mene i onima koji jedni drugima udjeljuju u ime Mene.'“.* Bilježi ga Malik sa autentičnim lancem prenosilaca.

Također, od njega se prenosi da je rekao: „Čuo sam Resulullaha, ﷺ, da kaže:

قَالَ اللَّهُ, عَزَّ وَجَلَّ: الْمُتَحَابُّونَ فِي جَلاَلِي لَهُمْ مَنَابِرُ مِنْ نُورٍ يَغْبِطُهُمُ النَّبِيُّونَ وَالشُّهَدَاءُ.

„Allah, 'azze ve dželle, je rekao: 'Oni koji se vole radi Moje uzvišenosti imat će minbere od svjetlosti na kojima će im zavidjeti vjerovjesnici i šehidi.'“.

Bilježi ga Et-Tirmizi i kaže da je dobar-autentičan.

[356] Misli se na pitanje meleka „Imaš li neku blagodat kod njega „...*terubbuha*?“ Tj. ovaj čovjek ni iz jednog drugog razloga nije krenuo da posjeti svog brata u vjeri osim radi Uzvišenog Allaha. (op. rec.)

Od Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi se da je rekao: „Resulullah, ﷺ, rekao je:

إن من عباد الله عبادا ليسوا بأنبياء، يغبطهم الأنبياء والشهداء. قيل: من هم لعلنا نحبهم؟ قال: هم قوم تحابوا بنور الله، من غير أرحام ولا أنساب، وجوههم نور، على منابر من نور، لا يخافون إذا خاف الناس، ولا يحزنون إذا حزن الناس. ثم قرأ: ألا إن أولياء الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون.

„Među Allahovim robovima ima robova koji nisu vjerovjesnici, kojima će zavidjeti vjerovjesnici i šehidi." Neko reče: „A ko su oni, ne bi li smo ih zavoljeli?" Rekao je: *„To su oni koji su se voljeli Allahovim svjetlom, bez krvnog srodstva i porjekla, njihova lica su svjetlost,*[357] *na minberima od svjetlosti, neće se bojati kada se ljudi budu bojali, niti će tugovati kada ljudi budu tugovali, a zatim je proučio:* ***'I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štićenici.'****".* Bilježi ga En-Nesai i Ibn Hibban u svome *Sahihu* i ovo je njegova verzija.

Od Ebu Umame, ﷺ, prenosi se da je rekao: „Resulullah, ﷺ, rekao je:

إن لله عباداً يجلسهم يوم القيامة على منابر من نور، يغشي وجوههم النور، حتى يفرغ من حساب الخلائق.

„Allah ima robove koje će na Sudnjem danu posaditi na minbere od svjetlosti, a njihova će lica prekrivati svjetlost[358]*, sve dok ne završi obračun sa stvorenjima.".* Bilježi ga Et-Taberani sa dobrim lancem prenosilaca.

Također, od njega se prenosi: „Resulullah, ﷺ, rekao je:

إِنَّ فِي الْجَنَّةِ لَعُمُدًا مِنْ يَاقُوتٍ عَلَيْهَا غُرَفٌ مِنْ زَبَرْجَدٍ لَهَا أَبْوَابٌ مُفَتَّحَةٌ تُضِيءُ كَمَا يُضِيءُ الْكَوْكَبُ الدُّرِّيُّ. قُلْنَا: يَا رَسُولُ اللهِ، مَنْ يَسْكُنُهَا؟ قَالَ: الْمُتَحَابُّونَ فِي اللهِ، تَعَالَى، وَالْمُتَبَاذِلُونَ فِي اللهِ، تَعَالَى، وَالْمُتَلاَقُونَ فِي اللهِ، تَعَالَى.

„U Džennetu imaju stubovi od safira, a na njima su odaje od krizolita, njihova vrata su otvorena i osvjetljavaju kao što osvjetljava zvijezda blistava." Kaže: „Rekli smo: „Allahov Poslaniče, a ko će u njima stanovati?" On reče: *„Oni koji se budu voljeli u ime Uzvišenog Allaha, koji budu udjeljivali jedni drugima u ime Uzvišenog Allaha, i koji se budu susretali u ime Uzvišenog Allaha.".* Bilježi ga El-Bezzar.

[357] Tj. svjētla kao svjetlost. (op. rec.)
[358] Ovaj dio tumači značenje koje sam potvrdio u prethodnoj fusnoti, da se ne bi našao neko od ljudi bez mozga koji bi riječi „njihova lica su svjetlost" protumačio u bukvalnom smislu. (op. rec.)

Od Ebu Umame, ﷺ, prenosi se da je Resulullah, ﷺ, rekao:

من أحب لله و أبغض لله، و أعطى لله ومنع لله، فقد استكمل الإيمان.

„Ko bude volio u ime Allaha, mrzio u ime Allaha, davao u ime Allaha i uskraćivao u ime Allaha, upotpunio je iman.“ Bilježi ga Ebu Davud.

Od Ibn Mes'uda, ﷺ prenosi se da je rekao:

جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، كَيْفَ تَرَى فِي رَجُلٍ أَحَبَّ قَوْمًا وَلَمَّا يَلْحَقْ بِهِمْ؟ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ.

„Došao je jedan čovjek kod Resulullaha i rekao: „Allahov Poslaniče, šta kažeš za čovjeka koji je zavolio neki narod a nije im se pridružio?“ Resulullah, ﷺ, mu reče: „Čovjek je sa onim koga voli.“. Bilježe ga El-Buhari i Muslim.

Od Ebu Derda'a prenosi se hadis u merfu' verziji:

ما من رجلين تحاباً في الله تعالى بظهر الغيب، إلا كان أحبهما إلى الله تعالى، أشدهما حبا لصاحبه.

„Neće se dva čovjeka zavoljeti u ime Uzvišenog Allaha u odsustvu a da Uzvišenom Allahu neće biti draži onaj koji više voli svoga brata.“. Bilježi ga Et-Taberani sa dobrim lancem prenosilaca.

Od Ebu Hurejre, ﷺ, prenosi se da je rekao: „Resulullah, ﷺ, rekao je:

سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللَّهُ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لاَ ظِلَّ إِلاَّ ظِلُّهِ الإِمَامُ الْعَدْلُ وَرَجُلٌ نَشَأَ بِعِبَادَةِ اللَّهِ وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ فِي الْمَسَاجِدِ وَرَجُلاَنِ تَحَابَّا فِي اللَّهِ اجْتَمَعَا عَلَيْهِ وَتَفَرَّقَا عَلَيْهِ وَرَجُلٌ طَلَبَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ مَنْصِبٍ وَجَمَالٍ فَقَالَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَأَخْفَاهَا لاَ تَعْلَمُ يَمِينُهُ مَا يُنْفِقُ بِشِمَالِهِ وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللَّهَ خَالِيًا فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ.

„Sedmericu će Allah skloniti u Svoj hlad, na dan kad nikakvoga drugog hlada osim Njegovog neće biti: praveden vladar; mladić koji odraste u pokornosti Allahu; čovjek čije je srce neprestano vezano za džamiju; prijatelji koji se vole samo u ime Allaha, takvi su kada se sastaju i raziđu; čovjek kojeg lijepa i ugledna žena pozove na blud, pa kaže: 'Ne, ja se bojim Allaha'; čovjek koji udjeljuje milostinju, tako da mu lijeva ruka ne zna šta je desna udijelila; i čovjek koji se sjeti Allaha u samoći, pa pusti suze.“ Bilježi ga El-Buhari i Muslim.

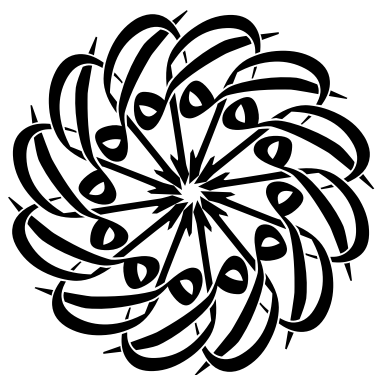
Od Muaza b. Enesa, ﵁, prenosi se da je upitao Resulullaha, ﷺ, o najboljem imanu, pa je rekao:

أَنْ تُحِبَّ لِلَّهِ وَتُبْغِضَ لِلَّهِ وَتُعْمِلَ لِسَانَكَ فِي ذِكْرِ اللَّهِ. قَالَ: وَمَاذَا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: وَأَنْ تُحِبَّ لِلنَّاسِ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ وَتَكْرَهَ لَهُمْ مَا تَكْرَهُ لِنَفْسِكَ.

„Da voliš radi Allaha, mrziš radi Allaha i da svoj jezik uposliš u spominjanju Allaha." Ovaj reče: „A šta još, Allahov Poslaniče?" On reče: *„Da voliš ljudima ono što voliš samome sebi i da im mrziš ono što mrziš i samome sebi."* Bilježi ga Ahmed.

Onaj ko sebi želi dobro neka pažljivo razmisli o ovim autentičnim hadisima, koji su jedan za drugim došli u istom značenju, oko ovog pitanja posebno, a ono je '*Ljubav u ime Allaha i mržnja u ime Allaha*' koje većina ljudi ne ubraja u dobra djela, a da ne govorimo o tome da vjeruje u to da je jedno od najboljih dobrih djela, ili da je to jedna od obaveza pojedinaca. Nek' je na pomoći!

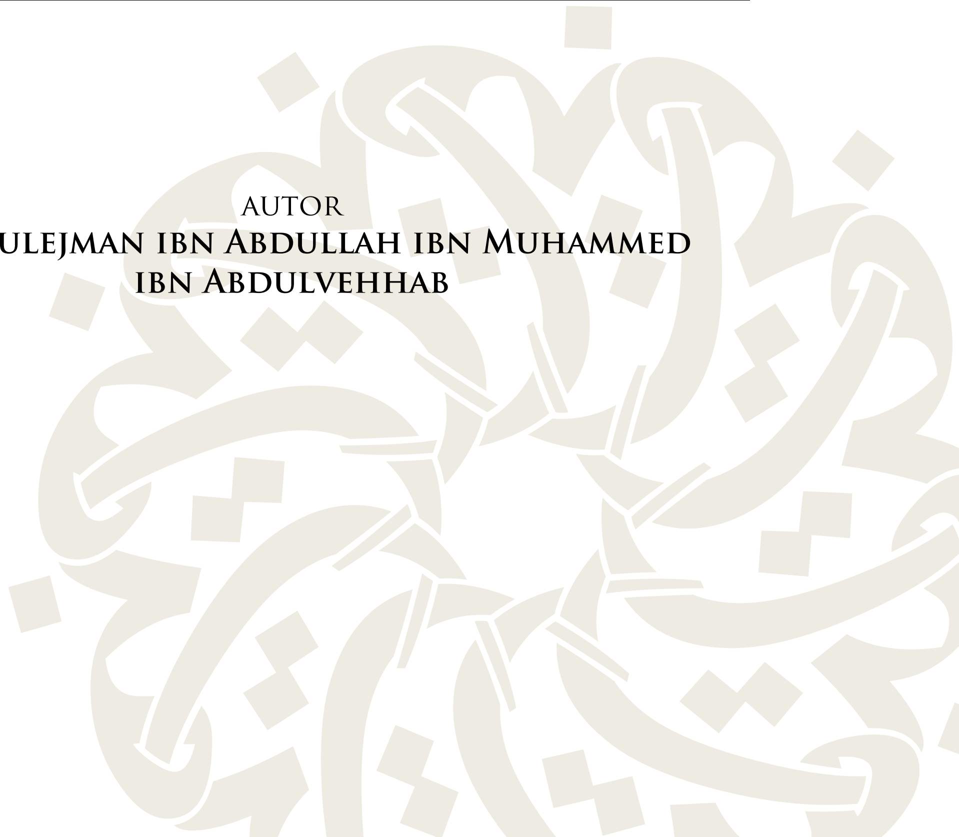
Neka je mir i spas na Muhammeda, njegovu porodicu i sve ashabe.

دلائل في حكم موالاة أهل الإشراك

الشيخ سليمان بن عبدالله بن محمد بن عبد الوهاب

DOKAZI O PROPISU PRIJATELJEVANJA SA SLJEDBENICIMA ŠIRKA

AUTOR

Šejh Sulejman ibn Abdullah ibn Muhammed ibn Abdulvehhab

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Znaj, Allah ti se smilovao, da je čovjek kada ispolji saglasnost s mušricima u njihovoj vjeri,[359] iz straha od njih, umiljavajući[360] im se i ulagivajući se[361] radi otklanjanja njihovog zla, uistinu, nevjernik kao i oni, makar mrzio i prezirao njihovu vjeru a volio islam i muslimane.[362]

Ovo vrijedi ako od njega ne dođe osim ovoga; a šta je tek ako se nađe na području u kojem je zaštićen[363], poziva ih da dođu, uđe u pokornost njima[364], ispolji saglasnost sa njihovom neispravnom vjerom,[365] podržava ih u njoj pružanjem pomoći i imetkom[366], prijateljuje s njima, a prekine prijateljstvo između njega i muslimana, postane od vojski turbeta, širka i njihovih sljedbenika nakon što je bio od vojski *ikhlāsa*[367], tevhida i njegovih sljedbenika?[368]

Uistinu, musliman ne sumnja da je ovakav nevjernik,[369] od najvećih neprijatelja Uzvišenog Allaha i Njegovog Poslanika, ﷺ, i iz toga se ne izuzima osim

---

[359] Ispoljavanje saglasnosti s vjerom mušrika, što biva vanjskim riječima ili djelima, je vrlo važna mes'ela, jer se tiče vanjskih riječi i djela, bez ulaženja u namjeru i slično, sve dok se odvija u kontekstu ispoljavanja saglasnosti. Da nas Allah sačuva! (op. rec.)

[360] Umiljavanje (ar. *mudārāh*) je ostavljanje osporavanja nevjernicima jezikom i rukom, uz ostanak njihovog prijezira i osporavanja njihove laži u srcu, i ostavljanje ispoljavanja neprijateljstva prema njima uz ostanak njegove osnove u srcu, bez njihovog slijeđenja u nevjerstvu ili zadovoljstva njime. Dakle, *mudara* je izbjegavanje zla štete umiljatim govorom i ostavljanjem grubosti, ili okretanjem od toga ukoliko postoji bojazan od njegovog zla i događanja još većeg zla. (op.prev.)

[361] Ulagivanje (ar. *mudāheneh*) je ostavljanje onoga što je obavezno Allaha radi od ljubomore, naređivanja dobra i odvraćanja od zla, i zapostavljanje toga zbog nekog ovosvjetskog cilja. (op. prev.)

[362] U ovoj i njoj sličnim rečenicima je odgovor na grešku onih koji za tekfir *mutehākima* tagutu i njemu sličnih mušrika uvjetuju nevjernička uvjerenja ili nevjernička djela srca, anulirajući time u potpunosti uticaj vanjskih riječi ili djela na nestanak osnove imana, kao da se kod njih veliki širk u vanjskim riječima i djelima može odvojiti od nevjernička uvjerenja ili nevjernička djela srca. Ovo je otvorena zabluda! Oni koji kažu da je kategorija vanjskih djela rukn u imanu reći će da su ta vanjska djela lično veliki širk ili veliki kufr, a oni koji kažu da je kategorija vanjskih djela neminovan *lāzim* srčanih djela imana će reći da iz djela neminovno proizilazi veliki širk ili kufr u djelima srca. Sve do ovdje se može govoriti o ehlu-s-sunnetu i razilaženju u terminologiji, a nakon ovoga dolaze vode *irdžā'a*, džehmiluka i nepostojanja kufra u taguta. (op. rec.)

[363] Tj. nalazi se na području muslimana koji imaju snagu da se opiru i brane. (op. rec.)

[364] Kao što su uradili učenjaci taguta, koji ne samo da su lično ušli u pokornost tagutu, već na to obavezuju svakog muslimana, lažući na Allaha i Njegovog Poslanika, ﷺ, a u protivnom onaj koji to ne uradi, po njima, umire džahilijetskom smrću. (op. rec.)

[365] Kao kada bi ispoljio saglasnost o tome da je pozivanje mrtvih i odsutnih, meleka i džinna lijepa i propisana stvar, ili da im je dozvoljeno da u stanju nužde (*darūre*) sude francuskim ili britanskim zakonom i slično, ili da oni koji upadaju u veliki širk iz neznanja imaju pri sebi značenje osnove islama i slično od vjera nevjernika. (op. rec.)

[366] Ili fetvama i presudama kao što to rade učenjaci taguta, što je kobnije za srca ljudi i ubojitije od metka i imetka. (op. rec.)

[367] *Ikhlās* je od svakog širka čisto obožavanje Allaha. (op. rec.)

[368] Nije uvjet tekfira da se okupe sve stvari koje je šejh spomenuo, niti on to želi reći. Štaviše, svaka od stvari koje je šejh spomenuo izvodi iz islama zasebno, a ako ih ima više onda se radi o golemom nevjerstvu i otpadništvu. Da nas Allah sačuva! (op. rec.)

[369] Vallahi, danas ljudi sumnjaju u kufr taguta i mušrika lično! A o onima koji još uvijek ne mogu da shvate da učenjaci taguta, koji su upali u dobar dio onoga što je šejh spomenuo, zaslužuju tekfir, od raznih „šejhova", „vođa džihada" i „mudžahida", a o „daijama" da ne govorim, pričaj bez zastajanja i ustručavanja. Nije dalek primjer nekada drugog a sada prvog čovjeka po redu u najpoznatijoj skupini koja se danas pripisuje džihadu, koji pored svojih ostalih zabluda, vjeruje da nije dozvoljeno tekfiriti egipatsku vojsku i policiju kao skupinu, osim

onaj ko je prisiljen[370], a to je onaj nad kojim ovladaju mušrici i kažu mu: 'Zanevjeruj!', ili 'Uradi to i to ili ćemo ti uraditi to i ubiti te!', ili uzmu ga i muče sve dok se ne složi s njima. Takvom je dozvoljena saglasnost jezikom uz smirenost srca u imanu.

Učenjaci su se konsenzusom složili oko toga da onaj ko izgovori nevjerstvo u šali[371] biva nevjernik, a šta je tek sa onim ko nevjerstvo ispolji iz straha i želje za ovim svijetom?! Spomenut ću neke dokaze za to, uz Allahovu pomoć i podršku.

Prvi dokaz

Riječi Uzvišenog:

وَلَن تَرْضَى عَنكَ الْيَهُودُ وَلاَ النَّصَارَى حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ

„Ni židovi, niti nasranije[372], neće biti tobom zadovoljni sve dok ne budeš slijedio vjeru njihovu.“[373]

Uzvišeni Allah saopćava kako Jevreji i kršćani, a također i mušrici, neće biti zadovoljni Vjerovjesnikom, ﷺ, sve dok ne bude slijedio vjeru njihovu i posvjedoči da su oni na istini. Zatim, Uzvišeni veli:

قُلْ إِنَّ هُدَى اللّهِ هُوَ الْهُدَى وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءهُم بَعْدَ الَّذِي جَاءكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللّهِ مِن وَلِيٍّ وَلاَ نَصِيرٍ

„Reci: 'Allahov put je jedini pravi put!' A ako bi se ti poveo za željama njihovim, nakon znanja koje si dobio, od Allaha te niko ne bi mogao zaštititi, niti pomoći.“[374]

A u drugom ajetu veli:

...إِنَّكَ إِذَاً لَّمِنَ الظَّالِمِينَ

„...tada bi sigurno nepravedan bio.“[375]

---

odjeljenja za borbu protiv terorizma i suzbijanja vjerskih aktivnosti. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[370] Tj. ne neznalica ili onaj koji je pogrešno protumačio tekstove (*mute'evvil*), slijepi sljedbenik (*muqallid*), *mudžtehid*, i slično od opravdanja koja izmišljaju oni koji ne znaju. (op. rec.)

[371] Dakle, šala ili laganje nisu prepreke tekfira. (op. rec.)

[372] Tj. kršćani (op. rec.)

[373] Sura El-Beqara (2) 120

[374] Sura El-Beqara (2) 120

[375] Sura El-Beqara (2) 145

Ukoliko bi se Vjerovjesnik, ﷺ, složio[376] s njima u njihovoj vjeri, formalno (vanjštinski) bez vjerovanja u srcu, ali iz straha od njihovog zla i ulagivajući se, bio od nepravednih. Šta je tek sa onima koji obožavaocima kaburova i turbeta iskazuje da su na istini i pravome putu?! Jer oni, uistinu, nisu zadovoljni osim tim.

Drugi dokaz

Riječi Uzvišenog:

وَلاَ يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّىَ يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُواْ وَمَن يَرْتَدِدْ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُوْلَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَأُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

„Oni će se neprestano[377] boriti protiv vas dok vas ne odvrate od vjere vaše, ako budu mogli! A oni među vama koji od vjere svoje otpadnu i kao nevjernici umru, njihova djela bit će poništena na ovome i drugome svijetu. Oni će stanovnici Vatre biti i tamo će vječno ostati.“[378]

Uzvišeni saopćava da će se nevjernici neprestano boriti protiv muslimana sve dok ih ne odvrate od njihove vjere ako budu mogli. Nije dopustio saglasnost s njima iz straha za život, imetak i čast, štaviše, obavještava o onome koji se s njima usaglasi nakon što su se protiv njega borili, a sve kako bi odbacio njihovo zlo, da je takav otpadnik, a ako umre u svom otpadništvu nakon što su se mušrici borili protiv njega od sljedbenika je vatre i u njoj će vječno ostati.

A šta je tek sa onim koji se s njima usaglasi bez borbe?![379] Ako onaj koji se s njima usaglasi nakon što su se protiv njega borili, nema opravdanja, znaćeš da oni koji k njima dolaze žureći sa saglašnošću s njima bez straha i borbe, da su takvi preči da nemaju opravdanje, i da su nevjernici i otpadnici.

---

[376] Obrati pažnju kako je šejh iz „slijeđenja“ ili „povođenja za njihovim željama“ shvatio značenje koje se ostvaruje u vanjštini. (op. rec.)
[377] Ovdje se spominje glagol *„jezālune“*, koji se također spominje u hadisima koji govore o „Pomognutoj skupini“ koja će neprestano biti na istini, i koja će se boriti na njoj i za nju. Pa, ako znaš da je oružana borba mušrika protiv islama i muslimana iz jednog ili drugog razloga bila isprekidana pauzama, neće ti biti teško da shvatiš da isti ovaj glagol ne spriječava da borba „Pomognute skupine“ bude isprekidana zbog jednog ili drugog razloga. Međutim, borba dokazom i argumentom ne prestaje. (op. rec.)
[378] Sura El-Beqara (2) 217
[379] Šta je sa onim koji vraća svoja prava putem traženja tagutske presude (*tehākum tagutu*), ili onim koji to dozvoljava, bez šubhe prisile, već zbog toga što nema šerijatskih sudnica, a nepostojanje šerijatskih sudnica ne mora značiti postojanje nužde (*darure*), ili radi *darure* koja ne dolazi do stepena straha od gubitaka koje sa sobom nosi borba na Allahovom putu? *Allahu-l-muste'an!* (op. rec.)

Treći dokaz

Riječi Uzvišenog:

لاَّ يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاء مِن دُوْنِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللّهِ فِي شَيْءٍ إِلاَّ أَن تَتَّقُواْ مِنْهُمْ تُقَاةً

„Nemoj da vjernici za prijatelje uzimaju nevjernike mimo vjernika, a ko to čini, sa Allahom nema ništa! Izuzev ako se time od njih štitite!“[380]

Allah, *subhaneh*, je vjernicima zabranio uzimanje nevjernika za prijatelje i drugove mimo vjernika makar strahovali od njih. Obavještava da onaj ko to radi sa Allahom nema ništa, tj. nije od Allahovih štićenika kojima je obećan spas na onom svijetu, osim ako se time od njih štite, a to je da čovjek bude savladan kod njih i nije u stanju oduprijeti se njihovom neprijateljstvu pa im ispoljava lijepo ophođenje[381] a njegovo je srce smireno u mržnji i neprijateljstvu.

A šta je tek sa onim ko ih uzme za prijatelje mimo vjernika bez ikakvog opravdanja privilegujući ovaj svijet nad onim svijetom i strahujući od mušrika a ne strahujući od Allaha?! Allah strah od njih nije učinio opravdanjem. Štaviše, Uzvišeni je rekao:

إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءهُ فَلاَ تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

„To vam je samo šejtan (koji vas) plaši pristalicama svojim, pa ih se ne bojte, nego se Mene bojte, ako ste vjernici!“[382]

Četvrti dokaz

Riječi Uzvišenog:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوَاْ إِن تُطِيعُواْ الَّذِينَ كَفَرُواْ يَرُدُّوكُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ فَتَنقَلِبُواْ خَاسِرِينَ

„O vjernici, ako se budete pokoravali onima koji ne vjeruju, vratit će vas unazad pa ćete postati gubitnici!“[383]

---

[380] Sura Alu Imran (3) 28

[381] Na ar. *el-mu'āšereh*, što ne znači prijateljevanje (*el-muvālāh*), iako šejh ovdje govori o ispoljavanju vidova prijateljevanja sa nevjernicima koji ne dolaze do stepena velikog kufra i otvorenog laganja. Njegov govor obuhvata ostavljanje ispoljavanja neprijateljevanja, što neminovno biva kada se ispolji ono što je zabranjeno. (op. rec.)

[382] Sura Alu Imran (3) 175

[383] Sura Alu Imran (3) 149

Uzvišeni saopćava da će nevjernici vjernike neizbježno vratiti u nevjerstvo iz islama ako im se pokore. Kada su vjernici u pitanju, oni se neće zadovoljiti ničim drugim mimo nevjerstva. Saopćava da ako ovi to učine, postat će od gubitnika na ovome i na onome svijetu, i nije dopustio saglasnost s njima i pokoravanje im iz straha od njih. Ovo je stvarno stanje, jer oni kada su u pitanju oni koji ispoljavaju saglasnosti nisu zadovoljni sve dok ne ispolje svjedočenje da su oni na istini, ispoljavanje mržnje i neprijateljstva prema muslimanima i prekidanjem odnosa s njima.

Zatim je rekao:

بَلِ اللّهُ مَوْلاَكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ

„Jer, samo je Allah zaštitnik vaš i On je najbolji pomagač.“[384]

Uzvišeni je obavijestio da je Allah zaštitnik vjernicima i njihov pomagač, a On je najbolji pomagač. U Njegovoj zaštiti i pokoravanju Njemu je neovisnost i nepotreba za pokornošću nevjernicima. Kakvog li gubitka za robove koji su spoznali tevhid, stasali u njemu i jedno vrijeme ga ispovijedali?[385] Kako su izašli iz zaštite Gospodara svjetova, najboljeg pomagača, u zaštitu turbeta i njihovih sljedbenika i zadovoljili se njima umjesto zaštite Onoga u Čijim rukama je sva vlast? Loše li zamjene nasilnicima?!

Peti dokaz

Riječi Uzvišenog:

أَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّهِ كَمَن بَاء بِسَخْطٍ مِّنَ اللّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

„Zar je onaj koji je Allahovo zadovoljstvo slijedio kao i onaj koji je Allahovu srdžbu navukao i prebivalište mu je Džehennem, a užasno je to prebivalište!“[386]

Uzvišeni saopćava da nije isti onaj koji slijedi Allahovo zadovoljstvo i onaj koji slijedi ono što Ga srdi, te da je Džehennem njegovo prebivalište na Sudnjem danu. Nema sumnje da je samo obožavanje Milostivog, njegovo pomaganje i to što je čovjek od njegovih sljedbenika, od Allahovog zadovoljstva, a da je obožavanje turbeta i mrtvih od onoga što srdi Allaha, pa kod Allaha nisu jednaki onaj ko sa *ikhlāsom* pomaže obožavanje samo Allaha, i Njegov poziv, i bude uz vjernike i onaj koji pomaže širk, prizivanje mrtvih i bude s mušricima.

---

[384] Sura Alu Imran (3) 150

[385] Povod pisanja ove risale je postupak nekih stanovnika Nedžda naspram osmanske vojske širka prilikom napada na teritoriju tevhida i njene stanovnike. (op. rec.)

[386] Sura Alu Imran (3) 162

Ako kažu: „Bilo nas je strah." Reći će im se: „Lažete!"

Također, Allah strah nije učinio opravdanjem za slijeđenje onoga što Ga srdi i ostavljanje onoga što Ga čini zadovoljnim. Mnogi od sljedbenika laži ostavljaju istinu iz straha od gubitka ovosvjetskih dobara, štaviše, oni znaju istinu i vjeruju u nju ali time nisu muslimani.

Šesti dokaz

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلآئِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُواْ فِيمَ كُنتُمْ قَالُواْ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الأَرْضِ قَالْوَاْ أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُواْ فِيهَا فَأُوْلَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءتْ مَصِيرًا

„Doista će meleki kada budu uzimali duše onima koji su prema sebi nasilje učinili, pitati: 'Šta je bilo s vama?', a oni će odgovoriti: 'Bili smo nemoćni na Zemlji!' 'Zar Allahova Zemlja nije prostrana i zar se niste mogli nekuda iseliti?', reći će im oni. Zato će njihovo prebivalište biti Džehennem, a loše je to boravište!"[387]

Tj. u kojoj ste vi skupini bili?! Tj. u skupini muslimana ili u skupini mušrika?! Zato što nisu bili u skupini muslimana, pravdat će se nemoću, pa meleki neće od njih prihvatiti opravdanje. Reći će im: **„'Zar Allahova Zemlja nije prostrana i zar se niste mogli nekuda iseliti?', reći će im oni. Zato će njihovo prebivalište biti Džehennem, a loše je to boravište!"**[388]

Razuman čovjek ne sumnja da su se zemlje koje su se odvojile od muslimana pripojile mušricima i da su u njihovoj skupini i zajednici. Ovo i pored toga što je ajet objavljen povodom ljudi od stanovnika Mekke koji su primili islam i suzdržali se od hidžre. Kada su mušrici pošli na Bedr, prisilili su ih da pođu sa njima pa su oni iz straha pošli te su ih muslimani u bici na Bedru ubijali a kad su saznali za njihovo ubistvo bi im žao, te rekoše: „Pobismo našu braću!", pa je Allah o njima objavio ovaj ajet.[389]

A šta je tek sa stanovnicima predjela koji su bili u islamu pa su njegovu omču skinuli sa svojih vratova i sljedbenicima širka ispoljili saglasnost s njima u njihovoj vjeri, stupili im u pokornost, dali im utočište, pomogli ih, ostavili sljedbenike tevhida na cjedilu, slijedili put koji nije njihov put, govorili da griješe, iskazali se u

---

387 Sura En-Nisā' (4) 97
388 Sura En-Nisā' (4) 97
389 Ovdje se radi o skupini koja je bila u stanju učiniti hidžru ali nije, pa je svojim izborom ostala živjeti u mjestu u kojem se od muslimana traži učestvovanje u borbi protiv muslimana, pa ih Allah, s obzirom da su sami prouzrokovali dolazak u to stanje, nije opravdao prisilom. (op. rec.)

njihovom vrijeđanju, omalovažavanju i kuđenju, ismijavali se njima, omalovažavali njihov stav u postojanosti u tevhidu, strpljenju na njemu, borbi radi njega, potpomagali ih (tj. mušrike) protiv sljedbenika tevhida dobrovoljno a ne pod prisilom, po slobodnom izboru a ne protiv volje? Ovi su preči nevjerstvu i vatri od onih koji su ostavili hidžru iz žaljenja za domovinom i straha od nevjernika i u njihovu vojsku stupili prisiljeni i iz straha.

Ako neko kaže: „A zar nije prisila na stupanje u vojsku opravdanje onima koji su ubijeni u Bici na Bedru?“ Reći će se: Nije im opravdanje, jer, u početku nisu bili opravdani kada su ostali sa nevjernicima, pa nakon toga neće biti opravdani zbog prisile, jer su oni sami uzrok u tome zbog njihovog boravka s njima i ostavljanja hidžre.[390]

Sedmi dokaz

Riječi Uzvišenog:

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللّهِ يُكَفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلاَ تَقْعُدُواْ مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذًا مِّثْلُهُمْ

„On vam je već u Knjizi objavio: 'Kada čujete da se u Allahove riječi nevjerstvo čini i da im se izruguje, ne sjedite s njima dok ne stupe u drugi razgovor, inače, bit ćete kao oni.'“[391]

Allah Uzvišeni je spomenuo da je vjernicima u Knjizi objavio da kada čuju da se u Allahove ajete nevjerstvo čini i da im se izruguje da ne sjede s njima sve dok ne stupe u drugi razgovor, i da je onaj ko s onima koji ne vjeruju u Allahove ajete i njima se ismijavaju sjedi za vrijeme njihovog činjenja nevjerstva i ismijavanja, isti kao i oni.[392]

On nije napravio razliku između onoga koga je strah i drugoga, osim onoga koji je prisiljen. Ovo još dok su bili u jednom mjestu na početku islama! A šta je tek sa onim ko se našao u vremenu širenja islama i ponosa njegovih mjesta pa

[390] Isto se kaže o učenjacima taguta koji su upali u nevjerničko prijateljevanje prema njemu, a koje neki pravdaju „mogućom prisilom“. Zar Allahova zemlja nije prostrana? Čuj da budu prisiljeni nekoliko decenija svog života! (op. rec.)

[391] Sura En-Nisā' (4) 140

[392] Onda kada njegovo kompletno stanje ukazuje na to da je zadovoljan njihovim postupkom, pa se njegova ćutnja u datom stanju može protumačiti kao ispoljavanje saglasnosti sa izgovorenim nevjerstvom. Iz ovoga izlazi onaj koji se nalazi u stanju u kojem mu je vjerski opravdano da sakrije svoj din, kao kada bi se radilo o muslimanskom špijunu među nevjernicima, osobi koja uskoro želi riješiti muslimane nāpasti nekog nevjernika koji se ismijava islamom, i slično, kao što je uradio Muhammed ibn Meslemeh, ﷺ, prilikom atentata na Ka'ba ibn Ešrefa, židova koji je vrijeđao Allahovog Poslanika, ﷺ. (op. rec.)

nevjernike u Allahove riječi i one koji se njima ismijavaju poziva u svoju zemlju, uzima ih za ortake, prijatelje i drugove, sluša njihovo nevjerstvo i izrugivanje, odobrava im a tjera i udaljava sljedbenike tevhida?

Osmi dokaz

Riječi Uzvišenog:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاء بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللّهَ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

„O vjernici, ne uzimajte za prijatelje jevreje i kršćane! Oni su jedni drugima prijatelji! A njihov je i onaj među vama koji prema njima prijateljuje; Allah uistinu neće ukazati na pravi put narodu nepravednom.“[393]

Uzvišeni je vjernicima zabranio uzimanje Jevreja i kršćana za prijatelje i saopćava da je onaj ko od vjernika s njima prijateljuje od njih. Isti[394] je propis i za onoga ko prijateljuje sa nevjernicima od vatropoklonika i idolopoklonika, takav je od njih. Ako se neko bude raspravljao oko toga da obožavanje turbeta[395] i prizivanje mrtvih pored Allaha nije širk[396], i da oni koji to rade nisu mušrici[397], njegov slučaj se razotkrio a njegov prkos i nevjerstvo postali jasnim.[398]

Allah, *tebareke ve te'ala*, nije napravio razliku između onoga koga je strah i drugoga. Štaviše, saopćava da oni u čijim srcima je bolest to čine iz straha od nevolje. Ovakvo je stanje ovih otpadnika, koji su strahovali od nevolje, zbog onoga što je bilo u njihovim srcima od nevjerovanja u Allahovo istinsko obećanje pomoći

---

[393] Sura El-Ma'ida (5) 51

[394] Da! Nema razlike između jedinki ili vrsta nevjernika u propisu prijateljevanju prema njima, kao što to govore neznalice i prkosnici, želeći da opravdaju one koji prijateljuju prema tagutima i mušricima koji se pripisuju islamu; kao da nikad u životu nisu čuli da se knjige učenjaka tevhida tiču onih koji su prijateljevali prema onima koji se pripisuju islamu, ili im nisu negirali islam i tako dalje! (op. rec.)

[395] Eh, ovo je predmet velike borbe i razilaženja između muvehhida ehlu-s-sunneta i neprijatelja da've, nekad i sad! Šta je to veliki širk? U čemu se ogleda njegova suština? Koje pitanje konkretno je bilo predmet razilaženja između učenjaka da've tevhida i njihovih neprijatelja?! Ummet još uvijek pati od neznanja i razilaženja u ovim najvažnijim vjerskim pitanjima. (op. rec.)

[396] Protivnici da've tada, i neki „muvehhidi“ danas, kažu da traženje od mrtvog ono što može živi, ili više od toga pod izgovorom *kerāmeta*, sve dok ne dođe do traženja onoga što ne može niko sem Allaha, nije veliki širk! A osoba kojoj šejh ovdje odgovara možda vjeruje da je to mali širk, pa je na to nadovezala vjersko prijateljevanje prema onima koji su u njega upali. (op. rec.)

[397] To može biti zbog toga što je opis u kojeg su upali kod njih mali širk ili kažu da je veliki širk ali da oni njime nisu postali mušrici, koliko to god proturječno zvučilo. Da Allah popravi stanje! (op. rec.)

[398] Zbog toga što su učenjaci da've vjerovali da su u toj mes'eli nad ljudima uspostavili argument, na što ukazuje šejhov spomen *„prkosa i kufra“*, koji ne bivaju osim nakon uspostave poslaničkog argumenta. Pa kako, *subhanAllah*, ako su učenjaci još tada uspostavili argument nad protivnicima da've, da danas bude opravdan onaj od kojeg se očekuje da je izučio njihove knjige!? (op. rec.)

sljedbenicima tevhida, pa su požurili i utrkivali se sljedbenicima širka iz straha da ih ne snađe zlo. Uzvišeni Allah je rekao:

فَعَسَى اللّهُ أَن يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِندِهِ فَيُصْبِحُواْ عَلَى مَا أَسَرُّواْ فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ

„A Allah će sigurno pobjedu ili nešto drugo od Sebe dati, pa će se oni zbog onoga što su u dušama svojim krili kajati“[399]

Deveti dokaz

Riječi Uzvišenog:

تَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنفُسُهُمْ أَن سَخِطَ اللّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ

„Ti vidiš mnoge od njih kako s nevjernicima[400] **prijateljuju. Ružno je zaista ono što sami sebi pripremaju: da se Allah na njih rasrdi i da u patnji vječno ostanu.“**[401]

Uzvišeni Allah je spomenuo da prijateljevanje s nevjernicima izaziva Allahovu srdžbu i vječan boravak u vatri zbog njega samog[402] (tj. prijateljevanja), makar to čovjek radio iz bojazni osim onaj ko bude prisiljen uz uvjete prisile. A šta je tek ako se to spoji sa jasnim nevjerstvom, a to je neprijateljevanje prema tevhidu i njegovim sljedbenicima i pomaganje na uklanjanju prizivanja Allaha bez širka[403] i učvršćivanju prizivanja[404] onih mimo Njega?!

Deseti dokaz

Riječi Uzvišenog:

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِالله والنَّبِيِّ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاء وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ

[399] Sura El-Ma'ida (5) 52
[400] Ajet je objavljen povodom prijateljevanja Jevreja prema arapskim mušricima, a ti obrati pažnju kako ga šejh sprovodi nad murteddima od tevhida koji prijateljuju prema mušricima koji se pripisuju islamu! (op. rec.)
[401] Sura El-Ma'ida (5) 80
[402] Ova mes'ela je puno važna! Kada je shvatiš bićeš sačuvan podlosti džehmija koji ne tekfire vanjskim uzrocima tekfira u riječima i djelima, sve dok ne saznaju srčano nevjerstvo. (op. rec.)
[403] Ili iskrenog (od širka čistog) pozivanja Allaha. (op. rec.)
[404] Ili pozivanju drugom mimo Njega, tj. da'vi odnosno pozivu u širk. (op. rec.)

„A da su vjerovali u Allaha i Vjerovjesnika i u ono što se njemu objavljuje, oni s njima ne bi prijateljevali, ali, mnogi su od njih fasici.[405]**“**[406]

Uzvišeni spominje da prijateljevanje[407] s nevjernicima poništava iman[408] u Allaha i Vjerovjesnika, ﷺ, i ono što je njemu objavljeno. Zatim obavještava da je uzrok tome bitak mnogih od njih fasicima, i nije napravio razliku između onoga ko strahuje od nevolje i onoga ko ne strahuje. Ovako je stanje mnogih ovih otpadnika prije njihovog otpadništva. Mnogi od njih su bili fasici, pa ih je to potaklo na prijateljevanje s nevjernicima i otpadništvo od islama, utičemo se Allahu od toga.

Jedanaesti dokaz

Riječi Uzvišenog:

وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ

„A šejtani navode štićenike svoje da se s vama raspravljaju, pa ako biste im se pokorili, i vi biste, sigurno, mušrici postali.“[409]

Ovaj je ajet objavljen kada su mušrici rekli: „Jedete ono što ste ubili a ne jedete što je Allah ubio!?“ Potom je objavljen ovaj ajet. Ako je onaj ko se mušricima pokorava u dozvoljenosti lešine mušrik, bez razlike[410] između onoga ko se boji i onih drugih, osim onoga ko je prisiljen[411], šta je tek sa onim ko im se

---

[405] Sura El-Ma'ida (5) 81

[406] Ovdje se misli na veliki *fisq* koji je nevjerstvo. *Fisq* znači napuštanje ili izlazak iz pokornosti. Osnova u govoru Zakonodavca je da se slični pojmovi tumače u njihovom apsolutnom značenju (*el-haqiqatu-l-mutlaqah*) osim ako postoji indicija unutar teksta ili van njega koja nalaže da se dotični pojam protumači u značenju malog *fisqa*, malog kufra ili malog zuluma (*mutlaqu-l-haqīqah*). (op. rec.)

[407] Tj. samo po sebi, bez uvjetovanja srčanih nevjerstava neovisno i dodatno na to. (op. rec.)

[408] Tj. poništava osnovu dina, osnovu *la ilahe illallah*, kao i tvrdnja da mušrik pri sebi ima suštinu osnove tevhida, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, i da je musliman. Ili će nam neki džahil reći da je prijateljevanje prema mušricima veliki kufr koji poništava iman, ali čovjek može biti musliman iako prijateljuje prema mušricima, kao što su rekli da je nepostojanje uvjerenja da mušrik pri sebi nema osnovu tevhida, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, veliki kufr, ali da čovjek koji to ne zna, tvrdi suprotno ili oklijeva, ima osnovu islama i poznaje je?! Neka spomenu jedan jedini dokaz za svoju lažnu tvrdnju! Ako je istina to što kažu, onda je onaj koji ne zna da negator Allahovog postojanja, zagovarač postojanja dva Allaha, da Allah ne zalužuje ibadet, da stvorenje zaslužuje ibadet uz Allaha, pri sebi nema osnovu tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, muvehhid koji poznaje značenje šehadeta *la ilahe illallah*!? Ili da je onaj koji ne zna da je obožavaoc samo Allaha muvehhid, također muvehhid koji poznaje značenje šehadeta?! Hoće li se pridržavati svega ovoga?! Dovoljan nam je Allah i divan je On zaštitnik! (op. rec.)

[409] Sura El-En'am (6) 121

[410] Zbog toga što je u ajetu neograničeno rečeno „ako biste im se pokorili...“ bez ikakvog dodatka i ograničenja. Učenjaci se kreću s Kur'anom gdje god on bio; sa neograničenim u njegovoj neograničenosti, sveobuhvatnim u njegovoj sveobuhvatnosti, ograničenim i specifiziranim unutar njihovih granica, a ne kao neznalice koje izmišljaju i o Allahu govore ono što ne znaju. (op. rec.)

[411] Ovo je jedini dodatak kojeg učenjaci spominju, a predmet razilaženja nije bio propis malodobne djece i ludaka, pa da se kaže da je šejh zaboravio ovo ili ono. (op. rec.)

pokorava u dozvoljenosti prijateljevanja prema njima[412], boravka s njima, njihovog pomaganja, svjedočenja da su oni na istini, dozvoljavanja krvi i imetka muslimana, istupanja iz zajednice muslimana u zajednicu mušrika? Ovi su preči da budu nevjernici i mušrici od onih koji se s njima slože da je lešina dozvoljena.

Dvanaesti dokaz

Riječi Uzvišenog:

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِيَ آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَانسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ

„I kaži im vijest o onome kome smo dokaze Naše dali, ali koji se od njih udaljio pa ga šejtan dostigao, i on je zalutao.“[413]

Ovaj ajet je objavljen povodom pobožnog učenjaka u vrijeme Israelićana, a zvao se Bel'ām. On je poznavao Allahovo najveće ime.

Prenoseći od Ibn Abbasa, Ibn Ebu Talha veli: „Kada je Musa, *alejhis-selam*, došao među njih, misleći na nemilosrdne[414], dođoše mu (tj. Bel'amu) njegovi stričevići i narod njegov i rekoše: „Musa je čvrst čovjek a sa njim je njegova mnogobrojna vojska, pa ako nas pobijedi, uništiće nas. Nego ti zamoli Allaha da od nas otkloni Musaa i one koji su s njim.“ On reče: „Ako učinim dovu izgubit ću i ovaj i onaj svijet.“ Oni nisu prestali da traže od njega sve dok on ne prouči dovu protiv njih (tj. Musaa i njegove vojske), pa ga je Allah udaljio od onoga na čemu je bio. Na to se odnose riječi Uzvišenog: **„...ali koji se od njih udaljio pa ga šejtan dostigao, i on je zalutao.“**

Ibn Zejd je rekao: „Njegova je strast bila uz narod“, tj. uz one koji su se borili protiv Musaa i njegovog naroda. Uzvišeni spominje slučaj ovog koji se udaljio od Allahovih ajeta nakon što mu ih je Allah dao, i nakon što ih je spoznao i postao od njihovih sljedbenika a potom se od njih udaljio, tj. ostavio rad po njima. O njegovom udaljavanju od njih spominje značenje pomaganje mušrika i podržavanje mišljenjem i učenje dove protiv Musaa i onih sa njim da ih Allah udalji od njegovog naroda iz straha za njegov narod i iz sažaljenja prema njima, iako je znao istinu, svjedočio je, i bio pobožan, ali ga je od rada po njoj odvratilo

[412] Teško li se učenjacima, braniocima taguta, koji ne samo da su im se pokorili u dozvoljenosti prijateljevanja prema njima, već obavezuju ljude na najveći vid prijateljevanja prema tagutima ostavivši im islam i učinivši njihovu vlast vjerski legitimnom, usljed čega obavezuju muslimane da uđu u njihovu pokornost, a one koji to odbiju, nazivaju haridžijama i onima koji umiru džahilijetskom smrću. (op. rec.)
[413] Sura El-'Araf (7) 175
[414] Pogledaj 22. ajet sure El-Ma'ida: „oni rekoše: „O Musa! U njoj je nemilosrdan narod i mi u nju nećemo ući dok god oni iz nje ne iziđu...“. (op. rec.)

slijeđenje njegovog naroda, rodbine, strasti i prepuštanje ovom svijetu, pa je to bilo udaljavanje od ajeta Uzvišenog Allaha.

Isto ovo i još veće dolazi od ovih otpadnika. Allah im je dao Svoje ajete u kojima je naredba tevhida, prizivanja samo Njega, Jedinog, Koji sudruga nema, zabrana širka Njemu i prizivanja drugih mimo Njega, naredba prijateljevanja s vjernicima, ljubavi prema njima i njihovog pomaganja, držanja svih za Allahovo uže, boravka s vjernicima, naredba neprijateljevanja s mušricima, njihovog preziranja, džihada protiv njih, njihovo napuštanje, naredba rušenja idola, uklanjanje bluda, pederastije i poroka. Znali su ih i priznali, a zatim se udaljili od svega toga, pa su oni preči udaljavanju od Allahovih ajeta, nevjerstvu i otpadništvu od Bel'āma ili su kao i on.

Trinaesti dokaz

Riječi Uzvišenog:

وَلاَ تَرْكَنُواْ إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُواْ فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللّهِ مِنْ أَوْلِيَاء ثُمَّ لاَ تُنصَرُونَ

„I ne naginjite onima koji nepravedno postupaju, pa da vas vatra prži; vi nemate drugih zaštitnika osim Allaha, inače, nema vam pomoći!“[415]

Uzvišeni spominje da naginjanje nasilnicima od nevjernika i nepravednika izaziva prženje vatre i ne pravi razliku između onoga koji ih se boji i drugoga, osim onoga ko je prisiljen[416]; pa šta je tek sa onim ko naginjanje njima uzme za vjeru i lijep stav[417], pomaže ih koliko može imetkom i mišljenjem, voli nestanak tevhida i njegovih sljedbenika i uzdizanje sljedbenika širka nad njima? Uistinu, ovo je najveće nevjerstvo i naginjanje.

Četrnaesti dokaz

Riječi Uzvišenog:

مَن كَفَرَ بِاللّهِ مِن بَعْدِ إيمَانِهِ إِلاَّ مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالإِيمَانِ وَلَكِن مَّن شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّواْ الْحَيَاةَ الْدُّنْيَا عَلَى الآخِرَةِ وَأَنَّ اللّهَ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٠٧﴾

---

[415] Sura Hud (11) 113

[416] Ovdje imamo isti način argumentacije kao i sa prethodnim dokazima. (op. rec.)

[417] To zbog toga što je moguće da onaj koji je upao u zabranjeni opis naginjanja ili naklonosti prema njima to ne smatra lijepim, kao kada bi ga radio iz straha i slično. (op. rec.)

„Onoga koji zanevjeruje u Allaha nakon što je u Njega vjerovao, osim ako na to bude primoran, a srce mu ostane smireno u imanu, stići će srdžba Allahova i njih čeka patnja velika. ﴾106﴿ To je zbog toga što više vole život na ovom nego na onom svijetu, a Allah neće ukazati na pravi put narodu nevjerničkom. ﴾107﴿“[418]

Uzvišeni je presudio propisom koji se ne mijenja, da je onaj ko se od svoje vjere vrati u nevjerstvo nevjernik, svejedno bilo mu opravdanje strah za život, imetak ili porodicu ili ne bilo, i svejedno zanevjerovao svojom nutrinom ili svojom vanjštinom bez nutrine[419], svejedno zanevjerovao svojim djelima i riječima ili samo jednim od njih, svejedno bilo to iz žudnje za stjecanjem ovosvjetskih dobara od mušrika ili ne, taj je nevjernik u svakom slučaju osim onaj ko je prisiljen, a on je u našoj jezičkoj upotrebi *el-magsub* (prisiljen, primoran).

Ako čovjek bude primoran na nevjerstvo i bude mu rečeno: 'Zanevjeruj ili ćemo te ubiti ili udariti!', ili ga mušrici uzmu i izudaraju, a on se ne može riješiti osim ako se složi s njima, tada mu je dozvoljeno da se njima složi formalno (vanjštinski), uz uvjet da njegovo srce ostane smireno u imanu, tj. postojano u njemu, uvjereno u njega. Ako se s njima složi svojim srcem, nevjernik je, makar i prisiljen bio.

Ono što se da vidjeti iz govora Ahmeda, رحمه الله, jeste da u prvom primjeru ne biva prisiljen[420] sve dok ga mušrici ne budu mučili. Kada je imam Ahmed bio bolestan, kod njega je došao Jahja b. Me'in, nazvao mu je selam a on mu ne odgovori, a ovaj se nije prestao ispričavati i govoriti: „Hadis o Ammaru!“,[421] a Uzvišeni Allah je rekao: **„...osim ako na to bude primoran, a srce mu ostane smireno u imanu“**. Potom je Ahmed lice okrenuo na drugu stranu, a Jahja reče: „Ne prima opravdanje.“[422]

Kada je Jahja izašao, Ahmed reče: „Dokazuje hadisom Ammara, a hadis Ammara glasi: *„Prolazio sam pored njih a oni te vrijeđaju pa sam im zabranio na što me oni izudaraše...“*, a vama je rečeno: „Izudarat ćemo vas.“ Potom Jahja reče: „Tako mi Allaha, pod nebeskim svodom nisam vidio učenijeg o vjeri Uzvišenog Allaha od tebe.“ Zatim je Uzvišeni obavijestio da uzrok ovog kufra i kazne nije uvjerenje, iako oni odsječno vjeruju u istinu i govore: „To nismo uradili osim iz straha!“. Nad njima je Allahova srdžba i njih čeka patnja velika.

---

[418] Sura En-Nahl (16) 106-107

[419] Kada šejh kaže „svojom vanjštinom bez nutrine“ misli na dio nutrine, jer opšte poznato je kod učenjaka ehlus-sunneta da je zbog uzročne povezanosti vanjštine i nutrine nemoguće da čovjek upadne u praktični vanjštinski kufr a da nema kufr u djelima svog srca. (op. rec.)

[420] Tj. da se sama prijetnja ne tretira prisilom. (op. rec.)

[421] Tj. bio sam u prisili, a dokaz mi je hadis koji govori o prisili Ammāra ibn Jasira, nakon što su ubili njegovu majku Sumejju, prvog šehida u islamu, i njegovog oca Jasira. Nek' je Allahovo zadovoljstvo nad njima! (op. rec.)

[422] Allahova milost nek' je nad imamom *ehlus-sunneta i džema'ata*. (op. rec.)

Zatim je Uzvišeni saopštio kako uzrok ovog nevjerstva i patnje nije vjerovanje u širk, ili neznanje o tevhidu, ili preziranje vjere, ili ljubav prema nevjernicima, već je njegov uzrok to što on u tome ima neki od ovosvjetskih interesa, pa mu je dao prednost nad vjerom i zadovoljstvom Gospodara svih svjetova.[423] Uzvišeni veli: **„...zato što više vole život na ovom nego na onom svijetu, a Allah neće ukazati na pravi put narodu nevjerničkom.“**

Uzvišeni ih je proglasio nevjernicima i naglasio da ih neće uputiti[424] iako se oni ispričavaju ljubavlju prema ovom svijetu. Zatim, Uzvišeni obavieštava da ovi otpadnici zbog davanja prednosti ovom nad onim svijetom, jesu oni čija su srca, sluh i vid zapečaćeni, i da su nemarni. Potom saopćava potvrđenu i neizbježnu vijest o tome da su oni na onom svijetu pravi gubitnici.

Petnaesti dokaz

Riječi Uzvišenog o stanovnicima pećine:

إِنَّهُمْ إِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَن تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا

„...'jer, ako oni doznaju za vas, kamenovat će vas ili će vas na silu u svoju vjeru obratiti, i tada nikada nećete ono što želite postići!'“[425]

Uzvišeni saopćava o stanovnicima pećine da su se sklonili od mušrika zbog toga što bi, ako bi ih ovi pobijedili i savladali, bili između dvoje: Ili da vas kamenuju, tj. ubiju vas na najgnusniji način, kamenovanjem, ili će vas na silu u svoju vjeru vratiti **„...i tada nikad nećete ono što želite postići!“**, tj. ako se s njima složite na njihovoj vjeri, nakon što su vas savladali i prinudili, nikada nećete uspjeti[426]. Ovo je stanje onoga ko se s njima usaglasi nakon što ga savladaju, a šta je tek sa onim ko se s njima usaglasi, komunicira izdaleka i udovoljava njihovim zahtjevima bez dominacije i prisile, i pored toga smatraju da su na Pravom putu?[427]

[423] Poput onih koji su bez šubhe prisile dozvolili veliki širk tehakuma tagutu, pod izgovorom zaštite dunjalučkih dobara, nazivajući svoj širk imenom „vraćanje prava“. Da! Obaveza je štititi svoja prava, ali ne putem tehakuma tagutu, što predstavlja veliki širk, već vjerski dozvoljenim putevima, a veliki kufr i širk nisu od njih. Dovoljan nam je Allah i divan je On zaštitnik! (op. rec.)

[424] Vallahi, neka se boje Uzvišenog Allaha oni koji se igraju sa Njegovom vjerom pa dozvoljavaju kufr u situacijama u kojima ga Uzvišeni nije dozvolio. Uzvišeni je ovdje obavijestio da takve neće uputiti, pa ima li veće prijetnje od ove! (op. rec.)

[425] Sura El-Kehf (18) 20

[426] A mogli ste pobjeći i izbjeći tu situaciju! (op. rec.)

[427] Učenjaci taguta svoje pogane nepismene tagute možda smatraju griješnicima *ehlu-s-sunneta*, nas poganim haridžijama ili tekfirovcima, a svoj postupak u svemu tome smatraju uputom. Ko god je razmislio o Allahovoj Knjizi i onome na što ona ukazuje, nije slijep u pogledu njihovog propisa. (op. rec.)

Šesnaesti dokaz

Riječi Uzvišenog:

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ

„Ima svijeta koji Allahu robuje površno: ako ga zadesi dobro, smiri se, a ako ga zadesi iskušenje, vrati se svom nevjerovanju[428], pa tako izgubi i onaj svijet. To je, uistinu, očiti gubitak.“[429]

Uzvišeni obaviještava da među ljudima ima onih koji Allaha obožavaju površno, tj. vrhom jezika. **„ako ga zadesi dobro...“**, tj. pomoć, ponos, zdravlje, rahatluk, sigurnost, obilje i sl., **„smiri se“**, tj. čvrst je i govori: „Ovo je dobra vjera, u njoj ne vidimo ništa osim dobra.“, **„a ako ga zadesi iskušenje“**, tj. strah, bolest, oskudica i sl., **„vrati se svom nevjerovanju“**, tj. odmetne se od svoje vjere i vrati se sljedbenicima širka.

Ovaj ajet odgovara stanju onih koji su se vratili od svoje vjere u ovom iskušenju, koji Allaha obožavaju površno (na jednom slovu), tj. labavo (vrhom jezika), a nisu od onih koji Allaha obožavaju na čvrstom ubjeđenju i postojanosti. Kada ih je snašlo ovo iskušenje vratili su se od svoje vjere i ispoljili saglasnost s mušricima, dali im pokornost i istupili iz zajednice muslimana u zajednicu mušrika. Na onom svijetu oni će biti zajedno sa njima, kao što su sa njima na ovom svijetu. Izgubili su i ovaj a i onaj svijet. To je, uistinu, očiti gubitak.

Ovo i pored toga što su mnogi od njih u izobilju. Nije im došao nijedan neprijatelj, već su loše mislili o Allahu, pa su pomislili da će On laži i njenim sljedbenicima dati vlast nad istinom i njenim sljedbenicima. Upropastilo ih je njihovo loše mišljenje o Allahu, kao što Uzvišeni veli o onima koji su loše mislili o Njemu:

وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنتُم بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُم مِّنَ الْخَاسِرِينَ

„I to vaše mišljenje, koje ste o Gospodaru svome mislili, upropastilo vas je, pa ste gubitnici postali.“[430]

---

[428] Tj. prevrne se na svoje lice. (op. rec.)
[429] Sura El-Hadždž (22) 11
[430] Sura Fussilet (41) 23

A ti, kojem je Allah dao blagodat postojanosti u islamu, čuvaj se od toga da u tvoje srce uđe nešto od sumnje ili uljepšavanja slučaja ovih otpadnika, ili da je njihova saglasnost s mušricima i ispoljavanje pokornosti njima lijepo mišljenje iz bojazni za život, imetak ili čast.[431] Upravo ova nejasnoća (*šubha*) je ta koja je mnoge od prethodnih i potonjih odvela u širk Allahu, a Allah ih time nije opravdao. Štaviše, mnogi od njih znaju istinu i vjeruju je svojim srcima, a širk ispovijedaju zbog osam uzroka koje je Allah spomenuo u Knjizi Svojoj. Njima,[432] a ni djelom njih nije opravdao nikoga. Rekao je:

قُلْ إِن كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُم مِّنَ اللّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُواْ حَتَّى يَأْتِيَ اللّهُ بِأَمْرِهِ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

„Reci: 'Ako su vam očevi vaši, i sinovi vaši, i braća vaša, i žene vaše, i rod vaš, i imanja vaša koja ste stekli, i trgovačka roba za koju strahujete da neće prođe imati, i kuće vaše u kojima se prijatno osjećate, draži od Allaha i Poslanika, i od borbe na Njegovom putu, onda pričekajte dok Allah Svoju odluku ne donese. A Allah griješnicima neće ukazati na pravi put.'“[433]

Sedamnaesti dokaz

Riječi Uzvišenog:

إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِهِم مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَى لَهُمْ ﴿٢٥﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٢٦﴾ فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمْ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ﴿٢٧﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمُ اتَّبَعُوا مَا أَسْخَطَ اللَّهَ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ﴿٢٨﴾

„Doista je onima koji su se vratili (onome na čemu su bili) nakon što im uputa jasna bi, šejtan (to) lijepim prikazao i lažnu im nadu ulivao. ﴿25﴾ To zato što su govorili[434] **onima koji ne vole ono što Allah objavljuje: 'Mi ćemo vam se u nekim**

[431] Ovaj govor se, jedan kroz jedan, može pokloniti onima koji opravdavaju postupke učenjaka taguta poput Ibn Baza, Ibn 'Uthejmina i Albanija nekad, i poput ovih današnjih koji još nisu umrli, i njihov postupak smatraju vrhuncem uzimanja u obzir šerijatskih intencija poput zaštite života, razuma, imetka i časti i slično, a mušrici ne gledaju u Allahovo pravo, nepravdu širka i vjerovanje u taguta. Utičemo se Allahu od prokletog šejtana i njegovih uljepšavanja i zastrašivanja ovim ili onim imenom, niti ulazimo u ono što je između Allaha i Njegovih robova. (op. rec.)

[432] Tj. svim uzrocima zajedno. (op. rec.)

[433] Sura Et-Tevba (9) 24

[434] Obrati pažnju na to da ih je Uzvišeni protekfirio zbog pukog izgovaranja riječi. (op. rec.)

stvarima pokoravati', a Allah dobro zna njihove tajne. ﴾26﴿ A kako će tek biti kad im meleki budu duše uzimali udarajući ih po obrazima i po leđima njihovim! ﴾27﴿ To će biti zato što su ono što izaziva Allahovu srdžbu slijedili, a ono čime je On zadovoljan prezirali; On će djela njihova poništiti. ﴾28﴿“[435]

Uzvišeni spominje one koji su se vratili u nevjerstvo[436] da su se nakon što im se uputa pojasnila znajući odmetnuli. Nije im koristilo njihovo poznavanje istine uz otpadništvo. Šejtan ih je prevario svojim uljepšavanjem i ukrašavanjem onoga u šta su upali od otpadništva. Ovako je stanje ovih otpadnika u ovom iskušenju. Šejtan ih je zavarao i dočarao im da im je strah opravdanje za otpadništvo i da im poznavanjem istine, ljubavlju prema njoj i svjedočenjem istom, ne škodi ono što rade. A zaboravili su da mnogi mušrici znaju istinu, vole je i svjedoče njome ali ostavljaju njeno slijeđenje i rad po njoj iz ljubavi prema ovom svijetu i iz straha za život i imetak, opskrbu i poglavarstvo.

Zatim je Uzvišeni rekao: **„To zato što su govorili onima koji ne vole ono što Allah objavljuje: 'Mi ćemo vam se u nekim stvarima pokoravati...'“** Uzvišeni saopćava da uzrok onoga što im se dogodilo od otpadništva i šejtanskog uljepšavanja i njegovog diktiranja njima jesu njihove riječi onima koji su mrzili ono što je Allah objavio **„'Mi ćemo vam se u nekim stvarima pokoravati...'“** Ako je onaj koji je mušricima, koji su mrzili ono što je Allah objavio, obećao da će im se pokoravati u nekim stvarima nevjernik, iako nije uradio ono što im je obećao, šta je tek sa onim ko se usaglasio s mušricima koji mrze ono što je Allah objavio od naredbe obožavanja samo Njega, Jedinog, Koji sudruga nema, ostavljanja obožavanja svega mimo Njega, od *endāda*[437], taguta i mrtvih, i iskazuje da su oni na uputi a da sljedbenici tevhida griješe kada je u pitanju borba protiv njih,[438] te da je ispravnost u sklapanju mira s njima i ulazak u njihovu neispravnu vjeru?!

Ovi su preči otpadništvu od ovih koji su mušricima obećali da će im se pokoravati u nekim stvarima. Potom Uzvišeni obavještava o njihovom užasnom stanju u trenucima smrti. Zatim kaže: **„To će biti zato...“**, tj. strašan prizor na samrti **„...što su ono što izaziva Allahovu srdžbu slijedili, a ono čime je On zadovoljan prezirali; On će djela njihova poništiti.“**

Musliman ne sumnja da slijeđenje mušrika, stupanje u njihovu zajednicu, svjedočenje da su na istini, njihovo potpomaganje na uklanjanju tevhida i njegovih sljedbenika, podržavanje turbeta, bluda i pederastije, spada u slijeđenje onoga što srdi

[435] Sura Muhammed (47) 25-28
[436] Tj. vratili su se svojim stopama. (op. rec.)
[437] Mn. riječi *nidd*, što znači isti ili sličan. Njome se misli na stvorenja i predmete koje su svojim uvjerenjima, riječima ili djelima poistovjetili sa Uzvišenim Allahom. (op. rec.)
[438] Sve ovo rade učenjaci taguta, njihovi šejhovi, doktori, magistri i hatibi. (op. rec.)

Allaha i mržnju Njegovog zadovoljstva. A ako se budu pozivali na strah, pa Allah sljedbenike otpadništva nije opravdao strahom od mušrika, štaviše, zabranio je strahovanje od njih. Gdje je u ovome onaj koji kaže: 'Mi nismo uradili ništa i u svojoj smo vjeri.'?

Osamnaesti dokaz

Riječi Uzvišenog:

أَلَمْ تَر إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِن قُوتِلْتُمْ لَنَنصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

„Zar ne vidiš kako licemjeri govore svojoj braći od sljedbenika Knjige, koji su zanevjerovali: 'Ako budete protjerani, mi ćemo sigurno s vama poći i kad se bude ticalo vas, nikada se nikome nećemo pokoriti; a ako budete napadnuti, sigurno ćemo vam u pomoć priteći, a Allah je svjedok da su oni, zaista, lašci.'“[439]

Allah Uzvišeni je uspostavio bratstvo između licemjera i nevjernika i obavijestio da oni njima tajno govore: **„Ako budete protjerani, mi ćemo sigurno s vama poći“**, tj. ako vas savlada Muhammed, ﷺ, i protjeraju vas iz vaših krajeva **„mi ćemo sigurno s vama poći i kad se bude ticalo vas, nikada se nikome nećemo pokoriti“**, tj. kad se bude ticalo vas nećemo slušati ničiji govor niti ćemo se pokoriti. **„a ako budete napadnuti“**, tj. ako vas napadne Muhammed, ﷺ, mi ćemo vas pomoći i uz vas biti. Potom je Uzvišeni posvjedočio da su oni lašci u ovom govoru.

Pa ako je tajno obećanje mušricima stupanja s njima i njihovog pomaganja, i izlazak s njima, ako budu protjerani, licemjerstvo i nevjerstvo, iako se radi o laži, šta je tek sa onim ko to ispolji iskreno, pristupi im, uđe u pokornost njima, poziva u to, pomaže ih, potčinjava im se, postane od njihove zajednice, pomaže ih imetkom i mišljenjem?! Ovo, iako to licemjeri nisu uradili osim iz straha od nevolja, kao što je Uzvišeni rekao:

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَى أَن تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ

„Zato ti vidiš one čija su srca bolesna kako se žure da s njima prijateljstvo sklope, govoreći: ʹBojimo se da nas kakva nevolja ne zadesi.'“[440]

---

[439] Sura El-Hašr (59) 11
[440] Sura El-Ma'ida (5) 52

Ovo je stanje mnogih otpadnika[441] u ovoj *fitni* (iskušenju). Opravdanje mnogih od njih je ono što je Allah spomenuo o onima u čijim je srcima bolest, i time ih nije opravdao.

Uzvišeni veli:

...فَعَسَى اللّهُ أَن يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِندِهِ فَيُصْبِحُواْ عَلَى مَا أَسَرُّواْ فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ ﴿٥٢﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُواْ أَهَؤُلاء الَّذِينَ أَقْسَمُواْ بِاللّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُواْ خَاسِرِينَ ﴿٥٣﴾

„A Allah će sigurno pobjedu ili nešto drugo od Sebe dati, pa će se oni zbog onoga što su u dušama svojim krili kajati, ﴿52﴾ a oni koji vjeruju reći će: ′Zar su to oni koji su se zaklinjali Allahom, svojom najtežom zakletvom, da su, zaista, s vama?′ Djela njihova bit će poništena, i oni će nastradati. ﴿53﴾“[442]

Zatim je Uzvišeni rekao:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ

„O vjernici, ako neko od vas od svoje vjere otpadne, pa Allah će sigurno umjesto njih dovesti ljude koje On voli i koji Njega vole, prema vjernicima ponizne, a prema nevjernicima ponosite...“[443]

Uzvišeni saopćava kako je neophodno da kod postojanja otpadnika bude i onih koji vole, koji su voljeni i koji se bore. Opisuje ih kao ponizne i skromne prema vjernicima a ponosne, stroge i grube prema nevjernicima, suprotno onome čija su poniznost, skromnost i nježnost prema obožavaocima turbeta, bludnicima i homoseksualcima, a njihov ponos, strogost prema sljedbenicima tevhida i iskrenosti.

Ovo je dovoljan dokaz za nevjerstvo onoga ko se s njima složi iako tvrdi da je to učinio iz straha, a Uzvišeni kaže: **„...i neće se ničijeg prijekora bojati.“** A ovo je suprotno onome ko ostavi iskrenost i borbu iz straha od mušrika. Potom Uzvišeni veli: **„...oni će se na Allahovu putu boriti...“**, tj. zbog Njegovog tevhida, strpljivi na tome želeći lice Gospodara svoga, da Allahova riječ bude gornja i u tome se ničijeg prijekora neće bojati, tj. neće obraćati pažnju na onoga ko ih kori i uznemirava zbog njihove vjere, već ustrajavaju u svojoj vjeri, boreći se za nju, ne mareći za ukorom ikoga od stvorenja, njegovom srdžbom ili zadovoljstvom. Njihova briga i glavni cilj jeste zadovoljstvo

[441] Misli na ljude koji su za tursku vojsku, nakon svog islama, uradili sve ono što je šejh spomenuo. (op. rec.)
[442] Sura El-Ma'ida (5) 52-53
[443] Sura El-Ma'ida (5) 54

njihovog Gospodara i Boga i bježanje od Njegove srdžbe. Ovo za razliku od onoga čija je briga i njegov glavni cilj zadovoljstvo obožavalaca kaburova, bludnika i homoseksualaca, uzdanje u njih i bježanje od onoga što ih srdi. Uistinu, ovo je vrhunac zablude i ostavljenosti na cjedilu.

Zatim Uzvišeni veli:

...ذَلِكَ فَضْلُ اللّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاء وَاللّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

„To je Allahov dar, kojeg On daje kome hoće, a Allah je Sveobuhvatni, Sveznajući.“[444]

Uzvišeni saopćava da se ovo veliko dobro, pohvalna svojstva vjernika koji su postojani u svojoj vjeri kod pojave iskušenja, nije ostvarilo njihovom moći i snagom već je dar od Allaha kojeg On daje onome kome On hoće, a Allahova dobrota je neizmjerna.

Zatim je rekao:

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُواْ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلاَةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ

„Vaši su zaštitnici (prijatelji) samo Allah i Njegov Poslanik i vjernici koji ponizno namaz obavljaju i zekat daju.“[445]

Uzvišeni saopćava o vijesti koja je došla u značenju naredbe prijateljevanja sa Allahom, Njegovim Poslanikom i vjernicima, a u njenom je sastavu[446] i zabrana prijateljevanja prema neprijateljima Allaha, Njegovog Poslanika i vjernika. Nije skriveno koja od dvije skupine je bliža Allahu, Njegovom Poslaniku, obavljanju namaza i davanju zekata. Onaj ko prijateljuje sa njima suprotnim stavlja prijateljstvo na pogrešno mjesto, mijenjajući za prijateljstvo s Allahom, Njegovim Poslanikom i vjernicima, koji obavljaju namaz i daju zekat, prijateljstvo sa sljedbenicima širka, idola i turbeta. Zatim je Uzvišeni saopštio da dominacija pripada onima koji su na Njegovoj strani i s kojima On prijateljuje: **„Onaj ko za zaštitnika (prijatelja) uzme Allaha i Poslanika Njegova i vjernike, pa Allahova strana će, svakako, pobijediti.“**

---

[444] Sura El-Ma'ida (5) 54
[445] Sura El-Ma'ida (5) 55
[446] Tj. unutar nje, sadržavajući je u sebi (*dimnen*). Pogledaj kako učenjaci tevhida iz ove obavijesti, koja je došla u značenju naredbe prijateljevanja prema Allahu, Njegovom Poslaniku i vjernicima, razumiju zabranu suprotnog njoj, a to je prijateljevanje prema tagutu, njegovim poslanicima, mušricima i nevjernicima! Zbog čega to? Pa, zato što se Allahovim naredbama želi tevhid i to je ono što je recenzent ove zbirke objasnio u svojoj knjizi *„Odbrana osnove dina i šejhu-l-islama od tvrdnji nosioca neznanja“,* što mnogi džahili ne žele da shvate. Oni kojima je Allah dao Svoju blagodat shvatanja ovog pravila, znaju koliko vrata dobra im se njime otvorilo i na koliko zabluda se njime odgovara. (op. rec.)

Devetnaesti dokaz

Riječi Uzvišenog:

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ

„Nećeš naći da ljudi koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju budu u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprotstavljaju, makar im oni bili očevi njihovi, ili sinovi njihovi, ili braća njihova, ili rođaci njihovi.“[447]

Uzvišeni saopćava da nećeš naći da onaj ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan bude u ljubavi sa onim ko se suprotstavlja Allahu i Njegovom Poslaniku, makar on bio njegov najbliži, te da to negira i oponira iman, i da se to ne može spojiti sa vjerovanjem isto kao što se voda ne može spojiti sa vatrom.[448]

Na drugom mjestu Uzvišeni je rekao:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ آبَاءكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاء إَنِ اسْتَحَبُّواْ الْكُفْرَ عَلَى الإِيمَانِ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

„O vjernici, ne prijateljujte ni sa očevima vašim ni sa braćom vašom, ako više vole kufr od imana. Onaj od vas koji bude s njima prijateljevao, taj se, doista, prema sebi ogriješio.“[449]

U ova dva ajeta nalazi se jasno pojašnjenje da niko nema opravdanje u saglasnosti sa nevjerstvom iz straha za imecima, očevima, sinovima, ženama, rodbinom i sl., od onoga čime se mnogi ljudi pravdaju. Ako nikome nije dopustio ljubav prema njima, uzimanje samih njih za prijatelje iz straha od njih i zbog davanja prednosti njihovom zadovoljstvu, šta je tek sa onim ko daleke nevjernike uzme za prijatelje i drugove i iskaže im slaganje sa njihovom vjerom iz straha za neke od ovih stvari i ljubavi prema njima?! Čudno je njihovo smatranje toga lijepim i njihovo dozvoljavanje istog, pa su otpadništvu pridodali dozvoljavanje zabranjenog.

[447] Sura El-Mudžadela (58) 22
[448] Kao što se ne može sastaviti vjerovanje da je ostvarioc osnove tevhida muvehhid-musliman sa vjerovanjem da je onaj koji je upao u njegovu suprotnosti, veliki širk, muvehhid-musliman, ili spoznaja suštine osnove tevhida sa neznanjem da je onaj koji je upao u suštinski veliki širk nema. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)
[449] Sura Et-Tevba (9) 23

Dvadeseti dokaz

Riječi Uzvišenog:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاء تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءكُم مِّنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَن تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِن كُنتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاء مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنتُمْ وَمَن يَفْعَلْهُ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاء السَّبِيلِ

„O vjernici! Ne uzimajte Moje neprijatelje i svoje neprijatelje za prijatelje, ljubav im darivajući, a oni su zanevjerovali u Istinu koja došla je vama, i izgone Poslanika i vas zato što vjerujete u Allaha, vašega Gospodara, ako ste već izišli radi džihada na Putu Mojemu i tražeći zadovoljstvo Moje, a vi njima ljubav tajno iskazujete, a Ja najbolje znam što vi skrivate i što obznanjujete. A ko to od vas bude činio, pa taj je zalutao s Pravog puta.“[450]

Uzvišeni obaviještava da je onaj ko za prijatelje uzme Allahove neprijatelje, makar bili bližnji njegovi, zalutao s Pravog puta, tj. promašio je Pravi put i skrenuo s njega u zabludu. Pa gdje je ovo od onoga ko tvrdi da je na pravom putu, da nije izašao sa njega?! Ovo je utjerivanje Allaha u laž, a ko Allaha utjera u laž nevjernik je. I dozvoljavanje onoga što je Allah zabranio, od prijateljevanja s nevjernicima, a ko dozvoli ono što je zabranjeno je nevjernik.[451] Potom Uzvišeni spominje nejasnoću (*šubhu*) onih koji se pravdaju rodbinskim vezama i djecom, pa kaže:

لَن تَنفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

„Ni rodbina vaša ni djeca vaša neće biti od koristi, na Sudnjem danu On će vas razdvojiti, a Allah dobro vidi ono što radite.“[452]

Uzvišeni nije opravdao onoga ko se pravdao rodbinskim vezama, djecom i strahom za njih i težinom rastanka s njima. Štaviše, obavještava da oni neće biti od koristi na Sudnjem danu niti će imalo zaštititi od Allahove kazne. Kao što Uzvišeni u drugom ajetu veli:

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءلُونَ

---

[450] Sura El-Mumtehineh (60) 1

[451] Kakav je propis učenjaka, branioca taguta, njihovih šejhova, doktora i magistara, imama i hatiba džamija, koji ono što rade dozvoljavaju i smatraju ga lijepim, i obavezuju stvorenja na kufr u Allaha i iman u taguta, prijateljevanje sa njim, i mržnju prema vjernicima i ostale vrste *mukeffirata*, da Allah sačuva?! Misle li ljudi da je ovo kod Allaha lahka stvar!? (op. rec.)

[452] Sura El-Mumtehina (60) 3

„Pa kad se u Rog puhne, tada rodbinskih veza među njima neće biti i jedni druge neće ništa pitati.“[453]

Dvadeset prvi dokaz

Hadis kojeg bilježi Ebu Davud i drugi od Semure b. Džunduba od Vjerovjesnika, ﷺ, da je rekao:

مَنْ جَامَعَ الْمُشْرِكَ وَسَكَنَ مَعَهُ فَإِنَّهُ مِثْله.

„Ko se bude družio s mušrikom i stanuje s njim, isti je kao i on.“[454]

Poslanik, ﷺ, je u ovom hadisu onoga ko se druži s mušricima, tj. sastaje se, miješa s njima i stanuje s njima, učinio istim njima. Šta je tek sa onim ko im ispolji svoje slaganje u njihovoj vjeri, štiti ih i pomaže? Ako kažu: „Bilo nas je strah!“ Reći će se: Lažete! Također, strah nije opravdanje, prema riječima Uzvišenog:

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ

„Ima ljudi koji govore: 'Vjerujemo u Allaha!', a kad neki Allaha radi bude na muke stavljen, on drži da je ljudsko mučenje isto što i Allahova kazna.“[455]

Uzvišeni nije opravdao onoga ko napusti svoju vjeru kod iskušenja i straha, a šta je tek sa onim koga nije zadesila neprijatnost i strah, već laži pristupe iz ljubavi prema njoj i straha od nevolje? Dokaza za ovo ima veoma mnogo, a ovo je dovoljno onome koga Allah hoće uputiti. A onaj kome Allah želi iskušenje i zabludu, taj je kao što je Uzvišeni rekao:

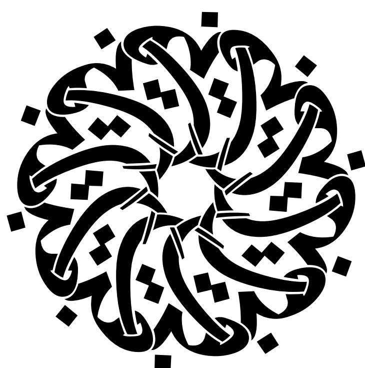
إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لاَ يُؤْمِنُونَ ﴿٩٦﴾ وَلَوْ جَاءتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوُاْ الْعَذَابَ الأَلِيمَ ﴿٩٧﴾

„A oni nad kojima se ispuni Riječ Gospodara tvoga zaista neće vjerovati, ﴾96﴿ makar im došli svi dokazi, sve dok ne dožive patnju nesnosnu. ﴾97﴿“[456]

Molimo Allaha Plemenitog da nas poživi kao muslimane i da nas usmrti[457] kao muslimane i da nas pridruži pobožnima, a ne poniženim i iskušanim, iz milosti Svoje, a On je od svih Najmilostiviji. Neka je mir i spas na Muhammeda, njegovu porodicu i sve ashabe. Amin!

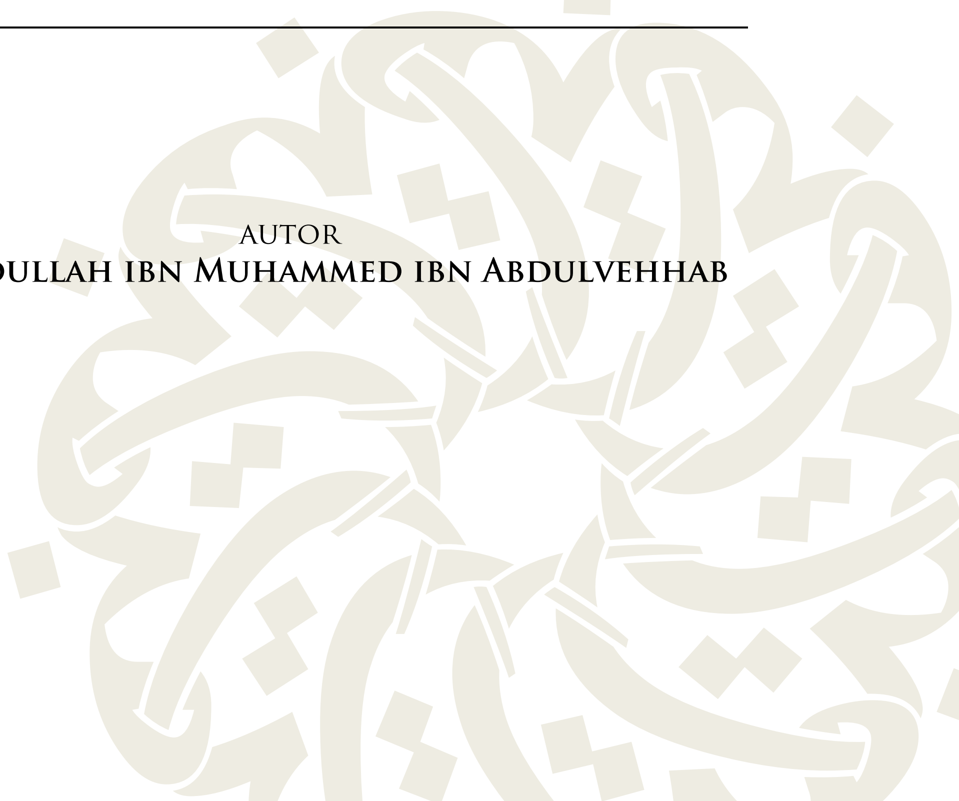
[453] Sura El-Mu'minun (23) 101
[454] Sunen Ebu Davud, br. 2405 (Šamilah)
[455] Sura El-Ankebut (29) 10
[456] Sura Jūnus (10) 96-97
[457] Ovaj plemeniti mladi šejh, unuk šejha Muhammeda, nek' je Allahova milost nad svim učenjacima islama, je ubijen od strane turske vojske širka. Molim Uzvišenog Allaha da mu se smiluje i da nas oživi u grupi dobrih ljudi i pridruži vjerovjesnicima, iskrenim, šehidima i dobrim ljudima, i da nas sačuva od kušnje u vjeri, siromaštva i tegobe na ovom svijetu i muke ahireta. Allahumme amin!

الكلمات النافعة في المكفرات الواقعة

الشيخ عبد الله بن محمد بن عبد الوهاب

KORISNE RIJEČI O AKTUELNIM STVARIMA KOJE IZVODE IZ VJERE

AUTOR
Šejh Abdullah ibn Muhammed ibn Abdulvehhab

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se kajemo. Allahu se utječemo od zla naših duša i loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu neće odvesti, a koga u zabludi odvede, niko ga neće na Pravi put izvesti. Svjedočim da nema istinskog boga osim Allaha, Jedinog, Koji sudruga nema. Svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov Poslanik, kojeg je poslao kao milost svjetovima i dokaz protiv prkosnika, i kojim je upotpunio vjeru i zapečatio vjerovjesnike i poslanike. Mir i spas neka je na njega, njegove ashabe i one koji ih slijede u dobru sve do Sudnjega dana.

A zatim:

Ovo su odjeljci[458] i riječi koje sam prenio iz govora učenjaka mudžtehida, drugova četvorice imama, a oni su predvodnici (*imami*) sljedbenika Sunneta i vjere, kao pojašnjenje za neka djela i riječi[459] koja muslimana čine nevjernikom i izvode ga iz vjere, kao i to da njegovo izgovaranje dva šehadeta, pripisivanje islamu i praktikovanje nekih vjerskih propisa nije prepreka[460] u njegovom tekfiru,[461] ubijanju[462] i priključivanju istog otpadnicima.

Razlog koji je podstakao na ovo[463] jeste to što su neki koji se pripisuju znanju i fikhu[464] od ljudi ovog vremena po pitanju toga napravili veliku i ružnu grešku. Žestoko su osporili onome, od učenjaka, ko je s tim došao.[465] U tom osporavanju

---

[458] Od riječi *„fasl"* mn. *fusūl*, a ono što prevodimo kao „poglavlje" je riječ *„bāb"*. (op. rec.)

[459] Važno je da čovjek shvati da se uzroci tekfira ne svode samo na srčana uvjerenja ili djela srca, već obuhvataju govor jezika, djela tijela i ostavljanja. (op. rec.)

[460] Ovo je vrlo važna mes'ela u kojoj su mnogi upali u greške kobnih posljedica, ostavivši suštinu ili ime islama osobama koje su upale u veliki širk ili su srušile osnovu kufra u taguta. Nekakve „kvazi-selefije" i „vođe džihada i kvazi-mudžahidi" smatraju izgovaranje šehadeta, pripisivanje islamu i obavljanje nekih vjerskih dužnosti preprekom gubljenja suštine islama usljed upadanja u suštinski veliki širk ili neki opis kojim se u vjeri ruši osnova kufra u taguta. (op. rec.)

[461] *Tekfīr* znači nekog ocijeniti nevjernikom. On može biti srcem ili govorom. Neispravno je kada se u govoru učenjaka spomene riječ *„tekfir"* istu prevoditi sa „smatrati nevjernikom", zbog toga što se smatranje vraća na srce. To je razlog zbog kojeg ja riječ *„tekfir"*, gdje god je neograničeno spomenuta, ostavljam u originalnom obliku. Također, danas je masovno prošireno neznanje prevođenja pojma *tekfir* kao „tekfir muslimana", što se najčešće događa od strane naših neprijatelja koji tvrde da mi tekfirimo „muslimane". Skrenuo sam pažnju na tu grešku između ostalog i u *„Odgovoru na članak Dnevnog Avaza". Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[462] Dodatno na spomenuto u prethodnoj fusnoti šejh 'Abdullah kao što vidiš spominje ubijanje (*qatl*) koje je jedan od propisa koji se vežu za opis ili suštinu kufra nakon uspostave poslaničkog argumenta, ali ne i prije njega. Mnogi negiraju islam mušricima i onima koji nemaju osnovu kufra u taguta ali griješe u pitanju uspostave poslaničkog argumenta nad pojedincem, na što se nadovezuje greška u spuštanju propisa kufra koji se vežu za suštinu kufra nakon uspostave poslaničkog argumenta nad pojedincem. (op. rec.)

[463] Tj., na pisanje ove knjige. (op. rec.)

[464] Fikh u jeziku znači razumijevanje, a u terminologiji znači znanje o šerijatskim praktičnim propisima do kojih se dolazi *idžtihadom*, što podrazumijeva sposobnost njihovog vađenja iz vjerskih tekstova korištenjem metodologije islamskog prava, odnosno *usulu-l-fikha*. (op. rec.)

[465] Tj., sa negacijom islama zbog upadanja u veliki širk i nepostojanja kufra u taguta, i s tekfirom onoga do kojeg je došao Kur'an, čime se nad njim uspostavio poslanički argument, iako nije razumio da je istina u onome što je ostavio. (op. rec.)

nisu imali ispravan oslonac, kako u Allahovom govoru, tako ni u govoru Njegovog Poslanika, a ni u govoru predvodnika (*imama*) u znanju i vjeri; osim što to odudara od njihovih običaja i prethodnika. Da Allah sačuva od neznanja, poniženja i pristranosti.

Od toga ću spomenuti ono samo najnužnije, a u čemu je pogriješio onaj ko je pogriješio od onih koji se pripisuju znanju[466] u ovom vremenu, onih nad kojima je nadvladala nesreća, neznanje, pristranost i poniženje, zbog onoga čemu su po svojoj prirodi skloni od odudaranja[467] od Knjige i sunneta, kao i djela prethodnika i upućenih predvodnika (*imama*), te ljubavi prema namjesništvu i ovosvjetskim užicima, i žudnje za onim što je u posjedu ljudi i griješnika prkosnih. Molimo Allaha da nam olakša ono čime je zadovoljan od djela, i da nas odvrati od onoga što Ga srdi od grijeha. Uistinu, On, neće odbaciti onoga ko Mu se nada i neće odbiti traženje onoga koji Ga priziva. Pa kažemo, a Allah daje podršku:

Znaj da ova pitanja spadaju u ono o čemu vjernik treba da brine, kako ne bi zapao u nešto od toga a da i ne osjeti, kako bi mu se pojasnili islam i nevjerstvo[468], kako bi mu se razjasnilo pogrešno od ispravnog, kako bi poznavao Allahovu vjeru i kako se ne bi zavarao sljedbenicima neznanja i sumnje. Iako su oni[469] brojniji, njihov značaj kod Allaha, Njegovog Poslanika i vjernika je manji.

Učenjaci su u svojim djelima ovome posvetili pažnju. O tome su pisali u pravnim (fikhskim) djelima u svakom od četiri mezheba, a to je (Poglavlje[470] o propisu otpadnika). Otpadnik (*murted*) je musliman koji je postao nevjernik nakon svog islama. Spomenuli su mnogo vrsta, a zbog svake vrste musliman biva nevjernikom a njegova krv i imetak postaju dozvoljeni. Ako Allah Uzvišeni dopusti, spomenut ću od toga ono što je dovoljno i što će izliječiti onoga koga Allah uputi i razboritošću nadahne.

Mišljenje svake skupine od sljedbenika četvorice imama, Ebu Hanife, Malika, Šafije i Ahmeda, spomenut ću posebno, kako bi to olakšalo onome ko želi da ga pročita. Počet ćemo s njihovim govorom o velikom širku i tekfiru njegovih sljedbenika, nakon što se u njihovom vremenu dogodio od strane pojedinih koji se pripisuju islamu i sunnetu, jer, to je ono što je bitno. Kažemo:

---

[466] Iz ovoga shvatamo da „biti od onih koji se pripisuju znanju" ne čini nemogućim da isti upadne u najopasnije greške u vjeri. (op. rec.)
[467] Ili postupanja suprotno Knjizi i Sunnetu; od riječi „*el-mukhālefeh*". (op. rec.)
[468] Čovjek neće biti musliman sve dok ne bude poznavao razliku između islama i velikog širka. (op. rec.)
[469] Tj. neznalice i sumnjičavci. (op. rec.)
[470] Da, poglavlje! Zbog toga što se spominje riječ „*bāb*", što znači da se pojam „*fasl*" ne može prevesti na isti način jer „fasl" je užeg značenja od „*bāb*". „*Fasl*" sam prevodio kao „odjeljak". (op. rec.)

Govor šafija[471]:

Ibn Hadžer[472], nek' je milost Uzvišenog Allaha nad njime, u djelu „*Kitabuz-zevadžir an iqtirafi-l-kebair*“, veli:

(Prvi Veliki grijeh) jeste nevjerstvo (*kufr*) ili širk, da nas Uzvišeni Allah sačuva od njega. Pošto je nevjerstvo najveći grijeh, time je najpreče da se o njemu i njegovim propisima[473] govori[474]. Rekao je Uzvišeni Allah:

إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاء

„Allah neće oprostiti da Mu se pridružuje, a oprostit će manje od toga, kome On hoće...“[475]

Rekao je Uzvišeni:

إِنّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ

„Širk je, zaista, velika nepravda.“[476]

Rekao je Uzvišeni:

إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَوَمَأواهُ النَّارُ

„Ko drugog Allahu pridruži, Allah će mu ulazak u Džennet zabraniti i boravište njegovo će Džehennem biti...“[477]

U autentičnom hadisu stoji da je Resulullah, ﷺ, rekao:

أَلَا أُنَبِّئُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكَبَائِرِ؟ الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ. وَكَانَ مُتَّكِئًا وَجَلَسَ فَقَالَ: أَلَا وَقَوْلُ الزُّورِ أَلَا وَشَهَادَةُ الزُّورِ. فَمَا زَالَ يُكَرِّرُهَا حَتَّى قُلْنَا لَيْتَهُ سَكَتَ.

„Hoćete li da vas obavijestim o najvećem od svih velikih grijeha? Pridruživanje Allahu i neposlušnost roditeljima.“ Bio je naslonjen, a potom sjede pa reče:

---

[471] Tj. pripadnika šafi'ijske pravne škole. (op. rec.)
[472] Tj. El-Hejtemi, ne El-'Asqalani. (op. rec.)
[473] Obrati pažnju kako je Ibn Hadžer napravio razliku između kufra i njegovih propisa, što znači da je govor o kufru govor o njegovoj suštini, a govor o njegovim propisima govor o onome što se za njega veže prije i ili poslije argumenta, na dunjaluku ili na ahiretu. Na ovaj način možemo opravdati onoga koji je ostavio islam onome koji ne zna „propis psovanja“ u vjeri, time što ćemo reći da misli na nepoznavanja šerijatskog propisa koji se nadovezuje na psovanje, poput prihvatanja pokajanja ili ubijanja i slično, a Allah najbolje zna. (op. rec.)
[474] Prijatelji šejtana danas zabranjuju govor o kufru i njegovim propisima i to smatraju smutnjom. (op. rec.)
[475] Sura En-Nisā' (4) 48
[476] Sura Luqman (31) 13
[477] Sura El-Ma'ida (5) 72

„Svakako, i lažan govor i lažno svjedočenje." Nije prestao da ih ponavlja toliko da smo rekli: „Da hoće ušutjeti![478]"[479]

Nakon ovoga je[480] naveo brojne hadise, a zatim rekao:

(Napomene): Od toga je pojašnjenje širka, i spomen skupine njegovih vrsta zbog njihovog čestog dešavanja kod ljudi i u govoru običnog naroda, a da i ne znaju da je riječ o tome. Ako bi im se one pojasnile, vjerovatno bi ih ostavili da ne bi poništile[481] djela njihovih počinitelja i kako ne bi vječno ostali u najvećoj patnji i najžešćoj kazni[482]. Poznavanje toga je veoma bitno.

Onaj ko upadne u *mukeffir*[483], sva njegova djela bivaju poništena. Takav je prema mišljenju grupe učenjaka, između ostalih i Ebu Hanife, obavezan nadoknaditi obavezna djela. Uz to, njegovi su sljedbenici otišli daleko po pitanju djela koja izvode iz islama, te su u njih ubrojali veoma mnogo stvari i u tome su bili dalekosežniji[484] od ostalih predvodnika (*imama*) mezheba. Ovo, pored njihovog stava da otpadništvo poništava sva djela i da onome ko se odmetne njegova žena prestaje biti njegova[485] i postaje mu zabranjena.

S ovom rigoroznošću su otišli u krajnost[486] u proširivanju po pitanju djela koja izvode iz islama.[487] Tako je postala lična obaveza svakome ko se drži svoje vjere da zna ono što su oni rekli kako bi to izbjegao i kako ne bi u njega zapao, zbog čega bi njegova djela bila poništena te bi ih morao nadoknaditi, i kako se od njega ne bi razvela njegova žena, prema mišljenju ovih predvodnika (*imama*). Čak, kod Šafije, nek' je milost Uzvišenog Allaha nad njime, stoji da otpadništvo, iako ne poništava djela, poništava nagradu za njih, tako da između njega i drugoga nema nikakve razlike osim samo u nadoknadi.

---

[478] Sahih Buhari i Muslim.
[479] To su pomislili iz samilosti prema Poslaniku, ﷺ, zbog stanja kojeg su na njemu vidjeli dok je to izgovarao. (op. rec.)
[480] Tj. Ibn Hadžer El-Hejtemi. (op. rec.)
[481] Tj. te vrste širka. (op. rec.)
[482] Vječni ostanak u najvećoj patnji i kazni je jedan od ahiretskih propisa koji se vežu za veliki širk nakon uspostave argumenta nad mušrikom. Utičemo se Allahu Svjetlom Njegovog lica od skretanja u tamu zablude pa da budemo kažnjeni! (op. rec.)
[483] *Mukeffir* je ono što čovjeka čini kafirom od uvjerenja ili djela srca, govora jezikom, djela tijela ili ostavljanja nekih djela ili riječi, čije ostavljanje je veliki kufr. (op. rec.)
[484] Od glagola *bālega*, infinitiv mu je *mubālegah*, što se može prevesti kao pretjerivanje. U ovom je dokaz za ono što sam nekoliko puta spominjao govoreći o žestini hanefijskih učenjaka u pitanju tekfira. Kaže se da su to uradili želeći da se očiste od optužbe da su upali u novotariju *irdža'a*. Naravno, govorim o potonjim generacijama učenjaka hanefijskog mezheba. (op. rec.)
[485] Na način koji, ako bi se pokajao nakon otpadništva, zahtijeva ponovno sklapanje bračnog ugovora s tom ženom. (op. rec.)
[486] Ovdje se ponovo spominje glagol *bālega*. Prevodioc ga je ovdje drugačije preveo i ovaj prijevod je preči od riječi „biti dalekosežniji". (op. rec.)
[487] Tj. *mukeffirata*. (op. rec.)

Potom je vrste nevjerstva spomenuo jednu po jednu. A doći će, ako Uzvišeni Allah bude htio, ostatak njegovog govora o tome. Razmisli, Allah ti se smilovao, o njegovim riječima: „...zbog njihovog čestog dešavanja kod ljudi i u govoru običnog naroda, a da i ne znaju da je riječ o tome“, i o tome da su mnogi njegovi suvremenici zapali u širk i otpadništvo. Pojasnit će ti se potvrda onoga što smo rekli, *inšaAllahu te'ala*[488].

En-Nevevi u komentaru na Muslima veli: „Što se tiče klanja nekome mimo Allaha pod tim se podrazumijeva da zakolje uz nečije ime mimo Allaha, kao onaj ko zakolje kipu, krstu, Musau, Isau, Ka'bi i sl.. Sve ovo je zabranjeno. Ovako zaklana životinja nije dozvoljena, svejedno bio onaj koji kolje musliman, kršćanin[489] ili Jevrej. Na ovo je jasno ukazao Eš-Šafi'ijj[490], a s njim se slažu i naši predstavnici. A ako pored toga namjerava veličanje onoga kome je pored Allaha zaklao i njegovo obožavanje ('ibadet), to je onda nevjerstvo. Ako je onaj koji kolje prije toga bio musliman, klanjem je postao otpadnik.“ Kraj.

Razmisli o njegovim riječima: 'A ako pored toga namjerava', naći ćeš kako su one jasne da musliman kada klanjem nekome mimo Allaha želi veličati onoga kome mimo Allaha kolje i 'ibadet mu činiti, da takav postaje nevjernik otpadnik. A Allah najbolje zna.

Odjeljak

Što se tiče govora hanefija, u djelu *„Tebjinu-l-meharimi-l-mezkure fi-l-Qur'an“*, veli: „(Poglavlje o nevjerstvu)[491] a ono je prekrivanje[492], nijekanje istine i njeno poricanje[493]. To je prvi grijeh koji je spomenut u Veličanstvenom Kur'anu. Rekao je Uzvišeni Allah:

---

[488] Tj. ako Uzvišeni Allah bude htio. Izraz *inšaAllah* je poznat našem narodu. (op. rec.)

[489] Na ar. je rečeno *nasrānijj*. Ovo je u osnovi bilo vjersko ime za sljedbenike 'Isā'a, ﷺ, Nakon toga ono se u vjerskim tekstovima upotrebljava kao naziv za one koji su upali u veliki širk i slično od stvari koje ruše osnovu vjerovjesničkog monoteizma također. Mnogi ljudi danas kada čuju pojam *„nasrānijj“* nemaju na umu da je to nekad bilo vjersko ime za našu braću od sljedbenika 'Isāa, a pojam „kršćani“ aludira na „krst, krštenje, raspeće“ i slično od značenja od kojih su naša braća, sljedbenici Allahovog roba i Njegovog Poslanika, Njegove riječi i duha od Njega, Isaa, ﷺ, čisti. (op. rec.)

[490] Tj. imam Šafija, nek' je Allahova milost nad njim. (op. rec.)

[491] Tj. kufru. (op. rec.)

[492] Tj. jedno od značenja kufra u jeziku je prekrivanje odnosno *es-sitr*. (op. rec.)

[493] Ova definicija kufra ograničava ga samo na nijekanje i poricanje jezikom ili srcem, a to je bez sumnje mezheb murdžija pravnika kod kojih vanjske riječi ulaze u suštinu imana i kufra, a djela ne, što ne znači da oni ne tekfire osobe koje upadaju u djela kufra. U više navrata je braći objašnjen mezheb *murdžija* pravnika u pogledu tekfira počinioca *mukeffirata* iako njihovi učenjaci ne vjeruju da suština imana i kufra obuhvata vanjska djela. Cilj šejha 'Abdullaha je da ovdje onima, koji ne znaju a misle da znaju, spomene govor njihovih učenjaka o onome što oni lično poriču. (op. rec.)

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ

„Onima koji su zanevjerovali doista je svejedno, opominjao ti njih ili ne opominjao...“[494] - ajet. Ono je apsolutno najveći od svih velikih grijeha, tako da iznad nevjerstva nema velikog grijeha.“

Sve do mjesta gdje kaže: „Znaj da onoga što za sobom povlači kufr ima više vrsta: vrsta koja se tiče Allaha, *subhaneh*, vrsta u vezi s Kur'anom i ostalim objavljenim knjigama, vrsta u vezi s našim Vjerovjesnikom, ﷺ, i ostalim vjerovjesnicima, melekima i učenjacima, i vrsta u vezi s propisima.

Ono što se tiče Allaha, slavljen neka je On i Uzvišen, jeste kada Allah, *subhaneh*, bude opisan nečim što Njemu ne pristaje. Na primjer: da Allaha poistovijeti s nekim od stvorenja; da negira Njegova svojstva; da zagovara utjelovljenje i sjedinjenje; ili tvrdi da pored Njega postoji bespočetni, mimo Njega; da s Njim postoji onaj ko nezavisno[495] upravlja, mimo Njega; ili vjeruje da je On, slavljen neka je, tijelo[496]; ili da je nastao; ili da nije živ[497]; ili vjeruje da On ne poznaje detalje; ili se ismijava nekim od Njegovih imena; ili nekom od Njegovih naredbi; ili Njegovom prijetnjom; ili Njegovim obećanjem; ili ih porekne; ili učini sedždu[498] nekome mimo Uzvišenog Allaha; ili opsuje Allaha; ili tvrdi da On ima dijete i drūgu; ili da je On nastao iz nečega postojećeg; ili u ibadetu Njemu pridruži neko od Njegovih stvorenja; ili izmisli o Allahu, slavljen neka je On, laž prizivanjem božanstvenosti i poslanstva; ili porekne da je On njegov Stvoritelj, Gospodar i

---

[494] Sura El-Beqara (2) 6

[495] Neispravno je značenje velikog širka ograničiti na neovisnost u upravljanju od Allahovog htijenja i dozvole. Onog momenta kada stvorenju od upravljanja ili djela pripiše ono što ne može niko sem Allaha, makar govorio da stvorenje to ne može uraditi bez Allahovog htijenja i dozvole, postao je mušrik u tevhidu-r-rububijjeh. Ne mora značiti da pisac knjige iz koje šejh 'Abdullah prenosi želi ružno značenje, jer moguće je da samo navodi primjer ne želeći da isključi nespomenuto, ili da pojmom „neovisnost“ misli na nešto drugo poput pripisivanja stvorenju neovisnosti koju posjeduje čovjek u onome što je kadar učiniti, ali u domenu onoga što ne može niko osim Uzvišenog Allaha. (op. rec.)

[496] Mnogi sljedbenici novotarija i strasti izrekama sličnim ovima misle na *ehlus-sunnet ve-l-džema'ah*, jer po njihovom ehlus-sunneh kada potvrde osobine kojima je Allah Sebe opisao, i kojima Ga je opisao Njegov Poslanik, na način koji dolikuje Njegovoj Visosti i Veličanstvu, bez iskrivljavanja značenja, negacije osobine, poistovjećivanja sa stvorenjima, ili ulaženja u kakvoću, poput osobine Lica i slično, kažu: „Pripisali ste Uzvišenom tijelo“. U prošlosti su postojale nevjerničke skupine koje su zaista opisivale Uzvišenog Allaha tijelom koje priliči stvorenom. Jedan od takvih je govorio „Pitajte me o svemu samo nemojte o bradi i polnom organu“. Ovo su prave *mušebbihe* tj. poistovjećivaći, i *mudžessimeh* tj. oni koji daju tijelo, a naslijedile su ih ekstremne šije. (op. rec.)

[497] Ekstremne ili „čiste“ džehmije opisuju Uzvišenog Allaha samo negacijom, pa kažu na primjer „Nije živ“. Oni negiraju svako Allahovo ime i svojstvo, pa su zbog toga nevjernici po idžma'u muslimana. (op. rec.)

[498] Pogledaj kako tekfiri zbog puke sedžde stvorenom iako je ona djelo, bez ulaženja u to da li je sedžda 'ibadeta ili pozdrava, ali nakon saznanja o zabrani sedžde pozdrava u našem šerijatu! Šta misle džahili, da li će ovaj učenjak koji tekfiri zbog ove sedžde dozvoliti sedždu stvorenom, bez namjere 'ibadeta, mimo stanja prisile, radi „vraćanja prāvā“ čije gubljenje ili ugroženost nije dovelo čovjeka do stanja prisile, kao što oni dozvoljavaju tehakum tagutu?! Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

kaže: „Ja nemam Gospodara“;[499] ili za neki trun kaže da je stvoren uzalud i beskorisno; i druge slične stvari koje Njemu ne pristaju:

سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا

„Čist je On i visinom velikom uzvišen iznad onoga što oni govore!“[500]

Takav po konsenzusu biva nevjernik u svim ovim primjerima,[501] svejedno uradio to namjerno ili u šali.[502] Ako na tome ustraje biva ubijen, a ako se pokaje Allah, će mu pokajanje primiti i bit će sačuvan od ubistva.“ Kraj njegovog govora – doslovno.

Razmisli, Allah ti se smilovao, o njegovom jasnom govoru kako onaj ko u ibadetu Allahu pridruži nekoga mimo Njega, postaje nevjernik po konsenzusu, a ako na tome ustraje biva ubijen. Ibadeta koji ne pristaju nikome osim Allahu niti je u njima dozvoljeno pridružiti Mu nekoga mimo Njega ima više vrsta: Od toga je prizivanje radi pribavljanja koristi ili otklanjanja štete.

Allah Uzvišeni je rekao:

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلا تَدْعُو مَعَ اللَّهِ أَحَداً

„Mjesta padanja na sedždu jesu Allaha radi, i ne molite se, pored Allaha, nikome!“[503]

Rekao je Uzvišeni**:**

ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

„Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati!“[504]

Rekao je:

[499] Postoje neki šejtani danas, koji se svijetu prodaju u odjelu „selefizma“, koji kažu da ako izgovori slične riječi ali u njima nije iskren, već laže, time ne postaje nevjernikom! Razmisli i traži utočište kod Uzvišenog Allaha! (op. rec.)

[500] Sura El-Isrā‘ (17) 43

[501] Riječi pisca u „svim ovim primjerima“ ne obuhvataju sedždu pozdrava stvorenom nakon saznanja o njenoj zabranjenosti u našem šerijatu, jer postoji dio učenjaka koji kaže da je ona zabranjena ali njome ne tekfire. (op. rec.)

[502] Onaj koji se šali, ne vjeruje u ono što kaže. Otuda, kada shvatiš da postoji *idžma'* u pogledu tekfira onoga koji upada u spomenute *mukeffirate* iz šale, neće ti biti teško da dokučiš da je i onaj koji ih izgovara mimo stanja prisile, ali radi dunjaluka na primjer, lažući, ne bivši iskren u njima, kafir kao i onaj koji se šali. (op. rec.)

[503] Sura El-Džinn (72) 18

[504] Sura El-Mu'min (40) 60

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ لاَ يَسْتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيْءٍ إِلاَّ كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاء لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ

„Samo se Njemu može moliti. A oni kojima[505] se pored Njega mole, neće im se odazvati, kao što ni voda neće stići u usta onome koji prema njoj samo dlanove svoje pruži...“[506]

Rekao je:

فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ

„A kad završiš, molitvi se predaj“[507]

Poslanik, ﷺ, je rekao Ibn Abbasu:

إِذَا سَأَلْتَ فَاسأَلِ الله، وإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ باللهِ.

„Kada moliš, moli Allaha, a kada pomoć tražiš, traži od Allaha.“

Od vrsta ibadeta jeste i namaz, pa se on ne obavlja nikome osim Allahu, niti se sedžda i ruku' čine nekome osim Allahu, Jedinom.

Rekao je Uzvišeni:

قُلْ إِنَّ صَلاَتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

„Reci: 'Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja, doista, posvećeni su Allahu, Gospodaru svjetova'“[508]

Kaže Uzvišeni:

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ

„...pa klanjaj se Gospodaru svome i kurban kolji“[509], tj. posveti svome Gospodaru namaz i klanje, On u tome nema sudruga. Vjerovjesnik, ﷺ, je rekao:

لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ.

„Allah prokleo svakoga ko zakolje nekome mimo Allaha.“

---

[505] Prenosna zamjenica „*elledhīne*“, s obzirom da je sveobuhvatan pojam, obuhvata sve kojima su se molili mušrici zbog kojih je ajet objavljen, od meleka, džinna i mrtvih, pored njihovih kaburova ili daleko od njih, i slično. (op. rec.)

[506] Sura Er-Ra'd (13) 14

[507] Sura El-Inširah (94) 7

[508] Sura El-En'am (6) 162

[509] Sura El-Kevser (108) 2

Allah je povezao između ova dva ibadeta, namaza i obreda (klanja), u ova dva ajeta. Pa ako je onaj ko klanja nekome mimo Allaha, ili učini ruku' nekome mimo Allaha, ili učini sedždu nekome mimo Allaha, u ibadetu Allahu pridružio nekoga mimo Njega, isto tako onaj ko zakolje kurban nekome mimo Allaha, u ibadetu je Allahu pridružio nekoga mimo Njega.[510] Također, od vrsta ibadeta jeste i bojazan, tako da bojazan nije dozvoljena osim od Allaha, Jedinog. Rekao je Uzvišeni:

فَلاَ تَخْشَوُاْ النَّاسَ وَاخْشَوْنِ

„ne bojte se ljudi, već se bojte Mene..."[511]

Rekao je Uzvišeni:

إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ فَلا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

„To vam je samo šejtan (koji vas) plaši pristalicama svojim, pa ih se ne bojte, nego se Mene bojte, ako ste vjernici!"[512]

Rekao je Uzvišeni:

وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ

„Oni koji se Allahu i Poslaniku Njegovu budu pokoravali, koji se Allaha budu bojali i koji od Njega budu strahovali, oni će uspjeti!"[513]

Ovdje je pokornost namijenio Allahu i Njegovom Poslaniku, a bojazan i strahovanje samo Allahu.[514]

Od vrsta ibadeta jeste i oslanjanje (*tevekkul*), tj. da rob sva svoja, ovosvjetska i onosvjetska, pitanja prepusti Allahu, Jedinom, Koji sudruga nema. Allah Uzvišeni je rekao:

...وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

„...i samo u Allaha neka se vjernici pouzdaju!"[515],

---

[510] Isto tako je i sa onim koji se tehakumi tagutu, tj. traži rješenje sporova suđenjem tagutskim zakonom, ili ih prihvata, ili traži da mu se vrate prāva putem tehakuma tagutu, ne sporazumnog riješenja i drugih vidova vraćanja prava koja ne ulaze u značenje tehakuma tagutu. (op. rec.)

[511] Sura El-Ma'ida (5) 44

[512] Sura Alu Imran (3) 175

[513] Sura En-Nur (24) 52

[514] Minimum velikog širka u bojazni i strahovanju od stvorenog počinje u tome da čovjek od njih strahuje u onome što oni nisu kadri učiniti poput strahovanja i bojazni od mrtvog i slično. Kod zabludjelih on počinje od uvjeranja u neovisnost od Allahovog htijenja, moći i dozvole, a kod nekih od uvjerenja da stvorenje može ono što ne može niko sem Allaha, pa da ga se boji u tome. Da Allah sačuva neznanja i zablude! (op. rec.)

[515] Sura Alu Imran (3) 122

Rekao je Uzvišeni:

وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

„...a u Allaha se pouzdajte, ako ste vjernici!“[516]

Onaj ko se osloni na nekoga mimo Allaha, taj je u ibadetu Allahu pridružio nekoga mimo Njega.[517] Od vrsta ibadeta jeste i traženje pomoći.

Rekao je Uzvišeni:

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

„Samo Tebe obožavamo i samo od Tebe pomoć tražimo.“[518]

Rekao je Uzvišeni:

فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ

„Samo Njega obožavaj i samo se u Njega uzdaj.“[519]

Rekao je Vjerovjesnik, ﷺ, Ibn Abbasu: *„...a kada pomoć tražiš, traži od Allaha.“* Onaj ko pomoć zatraži od nekoga mimo Allaha, taj je u ibadetu Allahu pridružio nekoga mimo Njega.[520]

Od vrsta ibadeta jeste i zavjet, pa se ne zavjetuje nikome osim Allaha, Jedinog. Allah Uzvišeni je rekao:

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ

„Za sve što potrošite ili se zavjetujete Allah sigurno zna!“[521]

Rekao je Uzvišeni:

يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا

„Oni su zavjet ispunili i plašili se dana čija će kob svuda prisutna biti...“[522]

Vjerovjesnik, ﷺ, rekao je:

مَنْ نَذَرَ أَنْ يُطِيعَ اللَّهَ فَلْيُطِعْهُ وَمَنْ نَذَرَ أَنْ يَعْصِيَ اللَّهَ فَلاَ يَعْصِهِ.

[516] Sura El-Ma'ida (5) 23
[517] Veliki širk u oslanjanju na stvorenje počinje od oslanjanja na njih u onome na što oni nisu kadri, kao kada bi se oslonio na mrtvog i slično, što podrazumijeva traženje od njega onoga što nije kadar učiniti. (op. rec.)
[518] Sura El-Fatiha (1) 5
[519] Sura Hud (11) 123
[520] To počinje sa traženjem pomoći od stvorenja u onome što ono nije kadro učiniti poput traženja pomoći od mrtvog, odsutnog i slično. (op. rec.)
[521] Sura El-Beqara (2) 270
[522] Sura El-Insan (76) 7

„Ko se zavjetuje da će Allahu pokoran biti, neka Mu bude pokoran, a ko se zavjetuje da će Allahu biti nepokoran, neka Mu ne bude nepokoran.“[523]

Dakle, ibadet je univerzalan pojam za sve što Allah voli i čime je zadovoljan od riječi robova i njihovih djela. On im ga je naredio u Svojoj knjizi preko Svoga Poslanika, ﷺ. Ovaj hanefija je u svome djelu, koje sam ti već predstavio, jasno iznio da onaj ko u ibadetu Allahu pridruži nekoga mimo Njega biva nevjernikom po konsenzusu, svejedno uradio to namjerno ili u šali, te, ako ustraje na tome, biva ubijen, a ako se pokaje, Allah će mu primiti pokajanje i bit će sačuvan od ubistva. A Allah najbolje zna.

Također, spomenuo je da ono čije činjenje biva nevjerstvo po saglasnosti, ako ga musliman uradi sva njegova djela bivaju poništena i obavezan je ponovo obaviti hadždž, a nije obavezan ponavljati namaz i post jer oni spadaju s otpadnika. Njegov spolni odnos s njegovom ženom biva zabranjen i smatra se bludom. Ako bi šehadet izgovorio iz navike[524] ne vodeći računa o tome što je izgovorio, nevjerstvo ne bi bilo poništeno. A Allah najbolje zna.

U komentaru na *„Ed-Durer“*, šejh Qasim veli:

النذر الذي يقع من أكثر العوام – بأن يأتي إلى قبر بعض الصلحاء قائلا: يا سيدي فلان إن رد غائبي أو عوفي مريضي أو قضيت حاجتي فلك من الذهب والطعام والشمع كذا – باطل إجماعا لوجوه: (منها) أن النذر للمخلوق لا يجوز، (ومنها) أن ذلك كفر – إلى أن قال – وقد ابتلي الناس بذلك لاسيما في مولد أحمد البدوي.

„Zavjet koji većina običnih ljudi praktikuje tako što dođe kod kabura nekog od pobožnih ljudi i kaže: „O ugledniče moj taj i taj, ako Allah vrati moju odsutnu osobu, ili izliječi mog bolesnika, ili bude zadovoljena moja potreba; pripada ti toliko i toliko od zlata, hrane ili svijeća, neispravan je po konsenzusu, iz više

---

[523] O velikom širku u zavjetovanju se kaže što je već rečeno u prethodnim fusnotama. (op. rec.)

[524] Neće mu se, nakon otpadništva, presuditi islamom sve dok ne ispolji pokajanje od onoga što ga je izvelo iz vjere. Ako je razlog njegovog otpadništva nešto drugo mimo neizgovaranja šehadeta, njegovo izgovaranje šehadeta samo po sebi se ne može tretirati dokazom islama zbog toga što ga je izgovarao prije otpadništva. Moguće je da neki učenjaci, onoga momenta kada kod njih preovlada mišljenje da izgovarač šehadeta njime želi pokajanje od onoga što ga je učinilo murteddom, istom presude islamom, ali ne zbog samog izgovaranja šehadeta, već zbog skupa indicija koje su pratile izgovaranje šehadeta. Ovdje se moramo prisjetiti postupka onih „šejhova tevhida i džihada“ koji su presudili Saddamu Husejnu islamom zbog toga što je prije vješanja izgovorio šehadet, iako sav svijet zna da je Saddam Husejn izgovarao šehadet sav svoj život, a često i ispoljavao obavljanje namaza, kao i drugi taguti među njegovom braćom, u isto vrijeme upavši u desetine drugih uzroka tekfira. Nama bi bilo drago da je Saddam Husejn preselio kao musliman, ali ono što smo vidjeli i znamo o njemu i njegovoj ustrajnosti do kraja života na tome da je još uvijek predsjednik tagutske države i glava mušričke *ba'th* partije, sprječava presudu islamom nad njim. Interesantan je onaj „londonski šejh“ koji je požurio da mu posvjedoči islam a muvehhide naziva neo-haridžijama. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

razloga: (Od tih razloga jeste i) to da zavjet stvorenju nije dozvoljen, (od toga jeste i to) da je to nevjerstvo (*kufr*), do mjesta gdje kaže, a ljudi su time iskušani, pogotovo rođendanom Ahmeda El-Bedevija." Kraj.

Ovdje je jasno iznio da je ovaj zavjet nevjerstvo (*kufr*), kojim musliman biva nevjernik. A Allah najbolje zna.

Također, od govora šafija jeste i ono što je u djelu „*El-Ba'is ala inkari-l-bide-i vel-havadis*" rekao predvodnik, istraživač, pomagač *sunneta*, Šihabuddin Abdurrahman b. Ismail, *muhaddis* Šama, poznat kao Ebu Šama:[525]

„...posebna mjesta u svakom kraju za koja im neko govori da je na njima u snu vidio nekoga ko je već poznat po pobožnosti i bliskosti (Allahu), pa to čine i održavaju ga pored njihovog zapostavljanja Allahovih obaveza i Njegovih sunneta, i misle da se time približavaju (Allahu). Potom nastavljaju dalje tako sve dok se značaj tih mjesta ne poveća u njihovim srcima, te se, putem zavjetovanja njima, nadaju ozdravljenju njihovih bolesnih i zadovoljenju njihovih potreba. A sve to radi se kod izvora, drveća i zidova. U gradu Damasku, Allah ga sačuvao, ima nekoliko takvih mjesta, kao što je Uvejnetul-hima ispred vrata Tuma, stub ispred vrata Es-Sagir, i prokleto sasušeno drvo ispred vrata En-Nasr, na sredini puta, Allah olakšao njegovu sječu i čupanje iz korjena. Kako li je samo slično drvetu *Zatu-envat* koje se spominje u hadisu, kojeg prenose Muhammed b. Ishak i Sufjan b. Ujejna, od Ez-Zuhrija, od Sinana b. Ebu Sinana, od Ebu Vakida El-Lejsija da je rekao: Pošli smo sa Resulullahom, ﷺ, do Hunejna. Kurejš je imao veliko zeleno drvo kod kojeg su svake godine dolazili i na njega vješali njihovo oružje, svetkovali ga, klali mu. A u drugom predanju: Pošli smo sa Vjerovjesnikom, ﷺ, prema Hunejnu, a mušrici su imali lotosovo drvo koje su svetkovali i o njega svoje oružje vješali, a zvalo se *Zatu-envat* (vješaljka). Prolazili smo pored velikog zelenog drveta, pa smo, dok smo išli prema Hunejnu, s obe strane puta počeli dozivati: Allahov Poslaniče, odredi i ti nama *Zatu-envat* kao što ga i oni imaju. Vjerovjesnik, ﷺ, reče: „Ovo je isto što je Musaov narod rekao Musau: **„Napravi i ti nama boga kao što i oni imaju bogove."** Vi ćete sigurno slijediti običaje onih prije vas." Hadis bilježi Et-Tirmizi u drugoj verziji s istim značenjem i kaže: Ovaj hadis je dobar - autentičan.

Ebu Bekr Et-Tartuši je rekao: „Gledajte, Allah vam se smilovao, gdje god da nađete lotos ili drvo da ga ljudi posjećuju, veličaju, nadaju se ozdravljenju i izliječenju s njegove strane, ukivaju eksere u njega i vješaju krpe, takvo je Zatu-envat, pa ga posijecite."

[525] Potrudio sam se da prijevod ovog citata, koji se pojavljuje u risali šejha Ebu Batina, bude jedinstven. (op. rec.)

Kažem: Svidjelo mi se ono što je uradio šejh Ebu Ishak El-Džubejnani, Allah mu se smilovao, jedan od pobožnih ljudi u Africi, u četvrtom stoljeću. Od njega prenosi Salih Ebu Abdullah Muhammed b. Ebul-Abbas El-Mu'eddib da je pored njega bio izvor koji se zvao Ajnul-afije (Izvor zdravlja), kojim je običan narod bio zaveden i dolazili su mu sa svih strana. Žena koja se nije mogla udati ili roditi, govorila bi: „Vodite me do El-Afije.“ Tako se iskušenje njime raširilo.“ Ebu Abdullah veli: „Kasno jedne noći začuo sam ezan Ebu Ishaka u pravcu njega. Izašao sam i našao da ga je zatrpao, te je na njemu proučio ezan za sabah a potom rekao: „Moj Allahu, zatrpao sam ga Tebe radi, pa ne daj da se oporavi!“, i nije se oporavio ni do dan danas.“.

Kažem: A još gore od toga i gorčije jeste njihovo presjecanje puta kojim se hodi, prelazeći[526] kroz jedna od troje starih običnih vrata, koja su djelo džina za vrijeme Allahovog vjerovjesnika, Sulejmana b. Davuda, *alejhimas-selam*, ili su djelo Zul-Karnejna, a za njih se govori i mimo toga, što ukazuje na izgrađenost u prošlosti, prema onome što smo prenijeli u djelu Povijest grada Damaska, Uzvišeni Allah ga sačuvao, a to su sjeverna vrata koja im je spomenuo jedan nepouzdan čovjek, jednog mjeseca u 636. godini, da je vidio san koji ukazuje da je na tom mjestu zakopan neko od *Ehlu-l-Bejta*. A o njemu me je obavijestio pouzdan čovjek da je njemu priznao kako je to izmislio. Potom su presjekli put koji je vodio k njima a vrata su u potpunosti učinili osnovom uzurpiranog mesdžida. Put je ionako bio tijesan onima koji njime prolaze, pa se tjeskoba i teškoća umnogostručila za onoga ko ulazi i ko izlazi. Allah umnogostručio patnju onoga ko je pokrenuo njegovo građenje, a obilno nagradio onoga ko doprinese njegovom rušenju i uklanjanju slijedeći sunnet Vjerovjesnika, ﷺ, u rušenju mesdžida koji je sagrađen radi nanošenja štete, koji je pripremljen kao osmatračnica za njegove neprijatelje među nevjernicima.

Kažem: Šerijat se nije obazirao na to što je riječ o mesdžidu, te ga je srušio pošto se njime željelo ružno i loše. Uzvišeni Allah je rekao Svome Vjerovjesniku, ﷺ:

لاَ تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لَّمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَن تَقُومَ فِيهِ

„Ti u njemu nemoj nikada molitvu obaviti! Mesdžid čiji su temelji, već od prvog dana, postavljeni na strahu od Allaha zaista više zaslužuje da u njemu obavljaš molitvu.“[527]

[526] Ovaj dio rečenice na arapskom jeziku bio mi je prilično nejasan. (op. rec.)
[527] Sura Et-Tevba (9) 108

Molim Allaha, Plemenitog, da nas sačuva od svega što odstupa od Njegovog zadovoljstva i da nas ne učini od onih koje je u zabludi ostavio pa je svoju strast uzeo za boga svoga." Kraj.

Allah ti se smilovao, razmisli o govoru ovog predvodnika i njegovom jasnom iznošenju da je ono što radi većina naroda u njegovom vremenu prema stubovima, drveću i posebnim mjestima, ravno djelu mušrika prema *Zatu-l-envat*. Također, tu je jasan govor Ebu Bekra Et-Tartušija, a bio je od predvodnika malikija, da svako drvo koje ljudi posjećuju i veličaju ga, takvo je *Zatu-l-envat*. Također, razmisli o njegovim riječima: „Svidjelo mi se ono što je uradio šejh Ebu Ishak u Africi, u četvrtom stoljeću..." o njegovom zatrpavanju izvora koji se zvao Ajnul-afija (Izvor zdravlja), kada je vidio da ga ljudi posjećuju i svetkuju, pokazat će ti se da je u ovom ummetu širk postojao još od davnina, i da su učenjaci, Allah bio zadovoljan njima, to osporavali na najrigorozniji način i rušili ono što su bili u stanju a čime su ljudi bili zavedeni. Pokazat će ti se da je ovo dio onoga što se dogodilo poslije tri najbolja stoljeća, i da po konsenzusu učenjaka to nije od vjere. Onaj ko je u stanju obavezan je to ukloniti. A teško li se vladarima i kadijama koji su u stanju da to uklone i zabrane.[528]

Također, razmisli o riječima Ebu Šame o mesdžidu koji je sagrađen na sredini puta, njegovoj želji za njegovim rušenjem i uklanjanjem, i njegovim poistovjećivanjem sa mesdžidom koji je sagrađen radi nanošenja štete. Ebu Šama, رحمه الله, živio je početkom sedmog stoljeća, a poznato je da se stvari samo pogoršavaju. A Allah, *te'ala*, najbolje zna.

Ovo je što smo našli od govora šafija, hanefija i malikija o ovom pitanju.

Odjeljak

Što se tiče govora hanbelija, imam Ebu-l-Vefa b. Aqil veli: „Kada su neznalicama i glupim ljudima obaveze postale teške, skrenuli su od šerijatskih propisa na propise koje su sebi postavili, pa im je postalo lahko pošto njima nisu ulazili pod naredbu nekog drugog mimo njih. Oni su zbog ovih propisa kod mene nevjernici; kao što je veličanje kaburova i ukazivanje poštovanja istima na način koji je šerijat zabranio, poput paljenja svjetiljke, ljubljenja, izgrađivanja na njima, obraćanja njihovim stanovnicima za potrebe[529], ispisivanja cedulja u kojima stoji: O zaštitniče moj, učini mi to i to..., te uzimanja njihove zemlje radi blagoslova,

[528] Teško li se onima koji štite one koji naređuju širk a kažnjavaju i mrze zbog tevhida. (op. rec.)
[529] U ovo ulazi traženje od njih da zamole Allaha. (op. rec.)

prosipanja mirisa po kaburovima, poduzimanja putovanja k njima, bacanja krpa na drveće slijedeći one koji su obožavali Lata i Uzaa.“[530] Kraj.

Razmisli o njegovim riječima: *„Oni su zbog ovih propisa kod mene nevjernici“* i zbog njihovog poistovjećivanja s onima koji su obožavali Lata i Uzaa.

U *„Er-Risaletu-s-sunnijjeh“*, nakon što je spomenuo hadis o haridžijama, njihovom izlijetanju iz vjere i Poslanikovoj, ﷺ, naredbi da se protiv njih bori, šejh Teqijuddin[531], رحمه الله, rekao je:[532]

„Ako je u vrijeme Vjerovjesnika, ﷺ, i njegovih nasljednika, među onima koji se pripisuju islamu, bilo onih koji izlijeću iz vjere i pored njihove velike pobožnosti, nek se zna da onaj ko se pripisuje islamu u ovom vremenu, također, može izletiti iz islama. Ovo zbog sljedećih stvari: Od njih je pretjerivanje prema pojedinim šejhovima ili pretjerivanje prema Aliji b. Ebu Talibu ili pretjerivanje prema Mesihu i sl..

Svako ko prema vjerovjesniku ili pobožnom čovjeku pretjeruje i da mu neku vrstu božanstvenosti, poput da kaže 'O ugledniče taj i taj, povedi me do pobjede', ili 'zaštiti me', ili 'opskrbi me', ili 'ojačaj me', ili 'ti si mi dovoljan'[533] i drugim, ovima sličnim, riječima; sve je ovo širk i zabluda od čijeg počinitelja se traži pokajanje a ako se ne pokaje, ubija se. Uistinu, Allah je poslao poslanike i objavio knjige da se samo On, Koji sudruga nema, obožava i da se pored Njega ne prihvaća drugi bog.

Oni koji, pored Allaha, prizivaju druga božanstva, poput Mesiha, meleka, kipova, nisu vjerovali da ona stvaraju stvorenja, spuštaju kišu, daju da raste bilje, već su ih samo obožavali ili su obožavali njihove kaburove ili slike i govorili:

مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى

„'Mi ih obožavamo samo zato da bi nas što više Allahu približili'“[534]

Rekao je Uzvišeni:

هَؤُلاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ

„'Ovo su naši zagovornici kod Allaha.'“[535]

---

[530] Potrudio sam se da prijevod ovog citata bude jedinstven u svim risalama koje se nalaze u ovoj zbirci. (op. rec.)
[531] Tj. Ibn Tejmijje, رحمه الله. (op. rec.)
[532] Nisam se potrudio da uskladim prijevod ovog citat ovdje sa onim u drugim risalama, poput risale šejha Ebu Batina. (op. rec.)
[533] Ili „prepuštam se tvom ugledu“ ili „...zaštiti“, na ar. *„ene fi hasebik“* (op. rec.)
[534] Sura Ez-Zumer (39) 3
[535] Sura Jūnus (10) 18

Potom je Allah poslao Svoje poslanike da zabrane da se priziva neko drugi mimo Njega, bilo dovom obožavanja[536] ili dovom traženja pomoći[537]. Uzvišeni je rekao:

قُلِ ادْعُواْ الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِهِ فَلاَ يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنكُمْ وَلاَ تَحْوِيلاً ﴿٥٦﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ ﴿٥٧﴾

„Reci: 'Prizivajte one koje, pored Njega, smatrate bogovima, ali vas oni neće moći nevolje osloboditi niti je izmijeniti.' ﴾56﴿ Oni kojima se oni mole sami traže načina kako će se što više Gospodaru svome približiti... ﴾57﴿"[538]

Grupa ispravnih prethodnika veli: „Ljudi su prizivali[539] Mesiha, Uzejra i meleke, sve dok Uzvišeni nije rekao:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

„Mi smo svakom narodu poslanika poslali: 'Allaha obožavajte a taguta se klonite!'"[540]

Rekao je:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

„Prije tebe nijednog poslanika nismo poslali, a da mu nismo objavili: 'Nema (istinskog) boga osim mene, zato Mene obožavajte!'[541]"[542]

Poslanik[543], ﷺ, je sprovodio tevhid i njemu podučavao svoj ummet. Jedne prilike čovjek mu reče: „Biće ono što bude htio Allah i što budeš htio ti." On reče: *„Jesi li me to poistovijetio sa Allahom? Naprotiv, biće ono što bude htio samo Allah."* Zabranio je zaklinjanje nečim mimo Allaha rekavši: *„Ko se zakune nečim mimo Allaha, zanevjerovao je."*; ili je rekao: *„...pridružio je."*[544]

Na svojoj samrti, upozoravajući na ono što su činili Jevreji i kršćani, rekao je:

---

[536] Tj. *du'au-l-'ibadeh*. (op. rec.)
[537] Tj. *du'au-l-mes'eleh*. (op. rec.)
[538] Sura El-Isrā' (17) 56-57
[539] Tj. dovili. Ovaj pojam obuhvata njihove riječi „O ti i ti, zamoli Allaha za mene". (op. rec.)
[540] Sura En-Nahl (16) 36
[541] Sura El-Enbija (21) 25
[542] Što ukazuje na to da su riječi „O ti i ti, zamoli Allaha za mene" s obzirom da su dova, 'ibadet stvorenom, a iza toga stoji glavešina svih taguta, šejtan, *la'netullah 'alejhi*. (op. rec.)
[543] Odavde pa do kraja citata Ibn Tejmijje, prenio sam prijevod istog citata iz risale šejha Muhammeda *„Mufidu-l-mustefid..."* s ciljem ostvarenja jedinstvenosti prijevoda. (op. rec.)
[544] Ovo su primjeri koji govore o malom širku (op. rec.)

لَعَنَ اللَّهُ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ.

„Allah prokleo židove i kršćane; kaburove svojih vjerovjesnika uzeli su za mesdžide."

Rekao je:

اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْ قَبْرِي وَثَنًا يُعْبَدُ.

„Moj Allahu, ne dozvoli da moj kabur postane idol koji će se obožavati."

Rekao je:

لاَ تَتَّخِذُوا قَبْرِي عِيدًا، وَلاَ بُيُوتَكُمْ قُبُورًا وَصَلُّوا عَلَيَّ حَيْثُ مَّا كُنْتُمْ فَإِنَّ صَلاَتَكُمْ تَبْلُغُنِي.

„Nemojte svetkovati moj kabur a ni svoje kuće ne pretvarajte u kaburove, a salavat na mene donosite gdje god da ste, usitinu vaš salavat dopire do mene.".

Na osnovu ovoga islamski učenjaci su se složili da na kaburovima nije propisano graditi mesdžide niti kod njih klanjati. Ovo zbog toga što je veličanje kaburova jedan od najvećih uzroka obožavanja (*'ibadeta*) idola. Na osnovu ovoga su se učenjaci složili da se onaj koji poselami Poslanika kod njegovog kabura ne treba otirati od njegovu sobu (u kojoj je ukopan) niti je ljubiti, već se to čini samo sa Ka'bom, a kuća stvorenja se ne smije poistovjetiti sa kućom Stvoritelja. Sve je ovo radi ostvarenja tevhida koji je *aslu-d-din* i njegova glava bez koje Allah ne prima djelo. Onome ko ga (*tevhid*) bude praktikovao On će oprostiti a neće oprostiti onome ko ga ostavi[545]. Uzvišeni je rekao:

إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاء

„Allah neće oprostiti da Mu se pridružuje, a oprostit će manje od toga, kome On hoće."[546]

Zbog ovoga je riječ tevhida najbolji i najveličanstveniji govor. Najveličanstveni ajet u Kur'anu je *ajetul-kursija*:

اللّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

„Allah je, nema (istinskog) boga osim Njega, Živi i Vječni!"[547]

---

[545] Tj. ostavi tevhid upadanjem u veliki širk ili odbijanje obožavanja Allaha. (op. rec.)
[546] Sura En-Nisā' (4) 48
[547] Sura El-Beqara (2) 255

Poslanik, ﷺ, je rekao:

مَنْ كَانَ آخِرُ كَلَامِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ.

„Čije posljednje riječi budu 'la ilahe illallah', ući će u Džennet."

Bog je onaj kojeg srca obožavaju 'ibadetom njemu, traženjem pomoći od njega, nadanjem, strahovanjem i veličanjem." (Kraj njegovog govora)

Razmisli o početku i kraju govora. Razmisli o njegovom govoru o onome ko prizove vjerovjesnika ili zaštitnika, poput da kaže: „O ugledniče moj, taj i taj, povedi me do pobjede" i sl.; da se od njega traži pokajanje, a ako se ne pokaje ubija se." Naći ćeš ga kako jasno govori o nevjerstvu sljedbenika širka, njihovom ubijanju nakon traženja pokajanja od njih i uspostave dokaza nad njima, kao i to da onaj ko pretjera prema vjerovjesniku ili pobožnom čovjeku i da mu neku vrstu božanstvenosti, taj ga je uzeo za boga pored Allaha, jer bog je božanstvo kojeg srca obožavaju, tj. njega ciljaju obožavanjem, prizivanjem, strahom, uzdizanjem i veličanjem[548], makar tvrdio da time ne želi ništa osim zauzimanje i približavanje Allahu.[549] Jer, on je pojasnio da je upravo ovo predmet traženja prethodnih mušrika, a sve to dokazuje jasnim i kategoričnim dokazima. A Allah najbolje zna.

Također, u djelu *„Iqtidau-s-sirati-l-musteqim"*, rekao je: „Velikih taguta, radi kojih su se poduzimala putovanja, bilo je tri: Lat, Uzza i Menat. Svaki od njih je bio određen za neki od arapskih gradova.[550]

Lat je bio za stanovnike Taifa. Spominju da je on ustvari bio dobar čovjek koji je hodočasnicima mrvio kašu, pa kada je umro oni počeše boraviti (*'ukuf*) na njegovom kaburu. Uzza je bio za stanovnike Mekke, nedaleko od Arefata, a tu se nalazilo i drvo pored kojeg su klali i molili se. Menat je bio za stanovnike Medine, a nalazio se naspram sela Kudejd od strane obale (Crvenog mora).

Onaj ko želi upoznati stanje mušrika u njihovom obožavanju idola i spoznati suštinu širka kojeg je Allah pokudio, njegove vrste, s ciljem da mu tumačenje Kur'ana postane jasno, neka pogleda u životopis Vjerovjesnika, ﷺ, stanje Arapa u njegovom vremenu i ono što je spomenuo El-Ezreqi i drugi učenjaci o stanju Mekke.

---

[548] Rekoh, i tehakumom koji je 'ibadet kao spomenute vrste 'ibadeta. (op. rec.)

[549] Zato što arapskim mušricima obožavanje stvorenja nije bio glavni cilj, već sredstvo do Uzvišenog Gospodara, smatravši, iz jednog ili drugog razloga, da je Allah zadovoljan time. (op. rec.)

[550] Potrudio sam se da prijevod riječi šejhu-l-islama Ibn Tejmijje ovdje i u risali šejha Muhammeda *„Mufidu-l-mustefid..."*, u kojoj se također spominje, bude jedinstven. (op. rec.)

Mušrici su imali drvo na koje su vješali svoje oružje a zvali su ga Zatu-envat (vješaljka). Pojedini ljudi rekoše: Allahov Poslaniče, odredi i ti nama Zatu-envat kao što ga i oni imaju. On reče: *„Allahu ekber, uistinu su to običaji! Vi ćete sigurno slijediti običaje onih prije vas."* Resulullah, ﷺ, osporio je njihovo puko poistovjećivanje s nevjernicima u uzimanju drveta kod kojeg će boraviti, vješajući na njega svoje oružje.

Šta je tek sa onim što je veće od toga, poput širka lično?!..."[551]

Sve do mjesta gdje kaže: „(Od toga je i nekoliko lokacija u Damasku), poput mesdžida zvanog *Mesdžidu-l-keff* (mesdžid dlana) u kojem se nalazi statua dlana, za kojeg kažu da je dlan Alije b. Ebi Taliba, pa je Allah srušio taj idol. Ovakvih mjesta je mnogo u zemljama, a ima ih i na pojedinim lokacijama u Hidžazu..."

Pažljivo razmisli, Allah ti se smilovao, o riječima ovog imama o Latu, Uzzau i Menatu, i njegovo poistovjećivanje djela mušrika prema njima sa djelima onih u Damasku i na drugim mjestima. Razmisli o njegovim riječima o hadisu koji govori o drvetu Zatu-l-envat i prouči ih, jer one su uistinu veoma korisne.

Govoreći o riječima Uzvišenog **„...i ono što je zaklano u nečije drugo ime, a ne u Allahovo."**, rekao je:[552]

„Vanjsko značenje ovog ajeta koje se nameće jeste da je ono što je zaklano nekom drugom mimo Allaha (...) svejedno da li će to izgovoriti ili neće, haram. (...) Zabrana ovoga očitija je od zabrane onoga što je zaklano radi mesa pri čijem klanju je izgovoreno 'U ime Mesiha!' ili nekog drugog. Jer, ono što smo zaklali približavajući se Allahu čišće i vrijednije je od onoga što smo zaklali radi mesa i prilikom njegovog klanja izgovorili 'U ime Allaha!'. Jer 'ibadet Allahu kroz namaz i obrede je veći od traženja pomoći Njegovim imenom na početku poslova (...)

A ibadet nekom drugom mimo Allaha je veće nevjerstvo od traženja pomoći[553] od nekoga mimo Allaha. Tako, ako bi se zaklalo nekome mimo Allaha s ciljem približavanja njemu, to bi bilo zabranjeno makar pri njegovom klanju bilo spomenuto Allahovo ime, kao što to čine određene grupacije licemjera ovoga

---

[551] U ovim riječima je dokaz da je Ibn Tejmijje, poput Šātibija, vjerovao da su ashabi tražili opis koji se svodi na puko vanjštinsko poistovjećivanje s mušricima, bez namjere 'ibadeta ili za onim čime biva 'ibadet, a taj opis je mali širk, tj. da nisu tražili suštinu velikog širka. Isto shvatanje je imao i šejh Muhammed, neka je Allahova milost nad svim učenjacima islama. Onaj koji vjeruje da su ti ashabi tražili suštinski veliki širk, što je daleko iz više razloga, a pojavljuje se u govoru nekih učenjaka 13. hidžretskog stoljeća, neće vjerovati da time osnova njihovog tevhida nije nestala, i da nisu upoznali osnovu tevhida kojom čovjek biva musliman kod Uzvišenog Allaha, ali iz tog hadisa može izvući neke propise. Neznalice tevhida su iz ovog hadisa razumjele da onaj koji traži veliki širk pri sebi još uvijek ima osnovu značenja *la ilahe illallah*, da Allah sačuva. (op. rec.)

[552] Prijevod ovog citata na ovom mjestu i u risali *„Mufidu-l-mustefid..."* je jedinstven. (op. rec.)

[553] Naravno, misli se na traženje pomoći od mrtvih i odsutnih, počevši od onoga što ne mogu pa naviše. (op. rec.)

ummeta, koji se približavaju nebeskim tijelima klanjem, zavjetovanjem i sl..[554] Iako zaklano od strane tih *murtedda* (otpadnika od islama) ni u kom slučaju nije dozvoljeno, u ovom zaklanom su se sastale dvije[555] prepreke. U ovo poglavlje spada ono što rade neznalice u Mekki i u drugim mjestima od klanja džinnima."[556] Kraj njegovog govora.

Razmisli, Allah Uzvišeni ti se smilovao, o ovom govoru i njegovom jasnom iznošenju u toku njega da je onaj od ovoga ummeta ko zakolje nekome mimo Allaha nevjernik otpadnik a ono što zakolje nije dozvoljeno, jer pri njemu postoje dvije zapreke: prva, što je to zaklao otpadnik, a ono što otpadnik zakolje po konsenzusu nije dozvoljeno; a druga, što je to od onoga što je zaklano u nečije drugo ime mimo Allahovog, a Allah je to zabranio riječima:

قُل لاَّ أَجِدُ فِي مَا أُوْحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلاَّ أَن يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللّهِ بِهِ

„Reci: 'Ja ne vidim u ovome što mi se objavljuje da je ikome zabranjeno jesti ma šta drugo osim strvi, ili krvi koja istječe, ili svinjskog mesa, to je doista pogano, ili što je kao grijeh zaklano u nečije drugo, a ne u Allahovo ime.'"[557]

I razmisli o njegovim riječima: „U ovo poglavlje spada ono što rade neznalice u Mekki i u drugim mjestima od klanja džinnima." A Allah najbolje zna.

Odjeljak

Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, u komentiranju[558] djela *„El-Menāzil"* u poglavlju o pokajanju, rekao je:

„Što se širka tiče, on se dijeli na dvije vrste: veliki širk i mali širk.

Veliki širk Allah ne oprašta osim ako se za njega pokaje. Ogleda se u tome da uzme Allahu sličnog (*nidda*) i da ga voli kao što Allaha voli. Štaviše, većina njih

[554] Oni koji su to radili, a mnogi apologeti su slično dozvolili, kažu da to nije veliki širk. Da Allah sačuva! (op. rec.)
[555] Prva je što su ga zaklali zbog drugog, a druga je što su ga zaklali pomažući se drugim mimo Uzvišenog Allaha. (op. rec.)
[556] Šejh Muhammed kao da nije prenio riječi Ibn Tejmijje u cijelosti, već u značenju, i da se ograničio samo na ono što mu je ovdje bilo potrebno. Na to sam pokušao ukazati znakom „(...)". Isti ovaj citat je naveo šejh Ebu Batin u risali *„Trijumf..."*, pa ga pogledaj u njoj. Potrudio sam se da prijevod koji se ponavlja u risalama bude jedinstven. U njegovim riječima je potvrda da je šejhu-l-islam Ibn Tejmijje konstatovao da je klanje džinnima veliki širk i 'ibadet džinnima i da je takav *murtedd* od islama. (op. rec.)
[557] Sura El-En'am (6) 145
[558] U svom djelu *„Medāridžu-s-sālikin"* (op. rec.)

svoja božanstva vole više nego što vole Allaha, a srde se na onoga koji omalovaži njihovog *ma'buda*[559] među šejhovima više nego što se srde kada neko omalovaži Gospodara svjetova. Ovo smo mi, i drugi, od njih javno doživjeli.

Vidjećeš nekog od njih kako svog *ma'buda* spominje prilikom ustajanja i prilikom sjedanja, kada posrne i kada se prepadne, a i sam to ne osporava, i tvrdi kako je on vrata njegove potrebe do Allaha i njegov zagovornik kod Allaha. Isto ovako su postupali obožavaoci kipova.

Ovo je ono što se ustalilo u njihovim grudima i što su mušrici jedan od drugog naslijedili, ovisno od različitosti njihovih božanstava. Kod jednih je božanstvo bilo kamen, a kod drugih čovjek. Govoreći o prethodnicima ovih Uzvišeni Allah je rekao:

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاء مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى

„A onima koji pored Njega uzimaju zaštitnike: 'Mi im 'ibadetimo samo zato da bi nas što više Allahu približili'"[560]

Ovo je stanje onoga ko prihvati zaštitnika pored Allaha tvrdeći da ga on približava Uzvišenom Allahu. A kako je samo malo onih koji su se sačuvali od ovoga!? Štaviše, kako su samo rijetki oni koji ne neprijateljuju prema onome koji mu to osporava!? Ono što je u srcima ovih mušrika i njihovih prethodnika jeste da se njihova božanstva zauzimaju za njih kod Allaha, a to je širk lično[561]. Allah im je to u Svojoj Knjizi osporio i pobio. Obavijestio je da je sav *šefa'at* (zauzimanje) Njegov.[562]

Rekao je Uzvišeni:

قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ فَلا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلا تَحْوِيلاً

[559] Tj. onoga kome 'ibadete. Ovo bi se također moglo prevesti u množini jer se radi o genitivnoj vezi između riječi u jednini i lične zamjenice pa obuhvata sve čemu 'ibadete a to ne mora biti jedna jedinka. (op. rec.)

[560] Sura Ez-Zumer (39) 3

[561] Tj. *'ajnu-š-širk*. Kasnije će se u njegovom govoru spomenuti termin *aslu-š-širk*, tj. osnova širka. Obrati pažnju na njih! (op. rec.)

[562] Kao da riječima *„'ajnu-š-širk"* želi ukazati na uvjerenje nekih ekstremnih mušrika da se *šefa'at* njihovih „božanstava" ostvaruje kod Allaha sto posto, jer takav mušrik vjeruje da je Allah nekim od Svojih robova dao potpunu vlast nad *šefa'atom*, pa uvode u Džennet i ostvaruju korist i odagnavaju štetu od „svojih robova" bez obzira da li Allah to želi i da li je On s time zadovoljan ili ne, a možda neki od njih kažu da je Allah uvijek zadovoljan sa *šefa'atom* njihovog šefā'adžije, bez obzira za koga se traži, *Allahu-l-Muste'an*, a time su u suštini izjednačili Allaha i htijenje stvorenja. Isti citat se ponavlja u risali šejha Muhammeda *„Mufidu-l-mustefid..."*. (op. rec.)

„Reci: 'Zovite one koje, pored Njega, smatrate, pa, oni vas neće moći nevolje osloboditi niti je preusmjeriti.'“[563]

I Njegove riječi:

قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِن شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُم مِّن ظَهِيرٍ ﴿٢٢﴾ وَلَا تَنفَعُ الشَّفَاعَةُ عِندَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ ﴿٢٣﴾

“Reci: ‘Zovite one koje, pored Allaha smatrate. Oni ništa ne posjeduju, ni koliko trun jedan, ni na nebesima ni na Zemlji; oni u njima nemaju nikakva udjela i On nema od njih nikakve pomoći. ﴾22﴿ Kod Njega će se moći zauzimati za nekoga samo onaj kome On dopusti.’ ﴾23﴿“[564]

Kur'an je prepun njemu sličnih ajeta, ali većina ljudi ne osjećaju da se on odnosi na stvarnost[565] i misle da se odnosi na narod koji je bio i prošao i nijednog nasljednika nije ostavio, i ovo je ono što se ispriječava između srca i razumijevanja Kur'ana. Upravo kao što je Omer b. El-Hattab, ﷺ, rekao: „Veze islama pokidat će se, veza po veza, kada se u islamu pojave oni koji ne poznaju predislamsko doba (*džahilijjet*).“

Ovo zbog toga što ako ne bude poznavao širk i ono što je Kur'an pokudio i osudio, zapast će u njega i odobriti ga ne znajući da je to ono na čemu su bili ljudi iz predislamskog perioda i time će se pokidati veze islama tako da će se dobro smatrati lošim, loše dobrim, novotarija sunnetom, sunnet novotarijom, čovjek će biti protekfiren zbog čistog imana i ostvarivanja tevhida, biće proglašen novotarom zbog ostvarenja slijeđenja Poslanika, ﷺ, i ostavljanja prohtijeva i novotarija. Onaj koji posjeduje jasnu predodžbu i živo srce to jasno vidi pred svojim očima. Da nam je Allah na pomoći!

Također, od vrsta ovog širka je i traženje zadovoljenja potreba od umrlih, traženje pomoći od njih[566], i obraćanje[567] njima. Ovo je osnova širka[568] na svijetu.

---

[563] Sura El-Isrā‘ (17) 56
[564] Sura Saba (34) 22-23
[565] Tj. na ono što ljudi rade u stvarnosti. (op. rec.)
[566] Tj. *istighāthe*. (op. rec.)
[567] Na ar. *et-tevedždžuh* što bukvalno znači „okretanje (lica) prema njima“. Ovim se, kao što je to šejh 'Ali El-Khudajr, Allah mu popravio stanje i podržao ga ka onome čime je zadovoljan, misli na traženje dove i posredstva od mrtvog. To se također razumije iz činjenice da ga Ibnu-l-Qajjim spominje nakon dvije stvari, što znači da trećom ne misli na ono što je željeno s prvim dvjema. (op. rec.)
[568] Tj. *aslu širki-l-'alem*. Ovo je onaj termin čiji sam dolazak nagovijestio. Prije njega je Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, spomenuo *'ajnu-š-širk* tj. širk lično, a sada spominje *aslu-š-širk* tj. osnovu i temelj širka. Već sam naveo citat šejha 'Abdullatifa iz knjige *„Minhādžu-t-te'sis“* u kojem je pojasnio da se ovim terminom ne želi ukazati na to da spomenuti opisi nisu veliki širk, nego mali, već da su se sve ostale vrste i vidovi velikog širka razgranale iz spomenutih koje su osnova širka, tj. *aslu-š-širk*. (op. rec.)

Jer, djela umrle osobe su se prekinula[569] i ona ne posjeduje za sebe bilo kakvu korist niti štetu[570] a kamo li onome ko od nje traži pomoć i[571] da se za njega zauzima kod Allaha. Ovo je plod njegovog neznanja o zauzimatelju i Onome kod Kojeg se zauzima.

Kod Uzvišenog Allaha se niko ne zauzima osim Njegovom dozvolom, a Allah traženje od nekoga mimo Njega nije učinio uzrokom Njegovog dopuštenja, već je uzrok Njegovog dopuštenja samo potpuni tevhid, a ovaj je mušrik došao s nečim što spriječava dopuštenje. Umrla osoba treba nekoga ko će za nju moliti, kao što nam je to Vjerovjesnik, ﷺ, oporučio, da prilikom posjete kaburovima molimo Allaha da im se smiluje i oprosti. Mušrici čine suprotno od ovoga i posjećuju ih posjetom 'ibadeta[572] a njihove su kaburove učinili idolima kojima se 'ibadeti. Spojili su između pridruživanja Onome Kojem se 'ibadeti, izmjene Njegove vjere, neprijateljevanja prema sljedbenicima tevhida i pripisivanja istima omalovažavanje mrtvih.

A oni su ti koji su širkom omalovažili Stvoritelja a Njegove štićenike, vjernike psovanjem i neprijateljevanjem, i one koje su Mu pridružili su maksimalno omalovažili s obzirom da su mislili da su oni zadovoljni ovim od njih, ili da su im to naredili. Ovi su neprijatelji[573] poslanika u svakom vremenu i na svakom mjestu, a koliko je samo onih koji im se odazivaju.

Divne li su, o Allahu, riječi Allahovog prijatelja Ibrahima, kada reče:

...وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَن نَّعْبُدَ الأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ... ﴿٣٦﴾

„...i sačuvaj mene i sinove moje da ne obožavamo kumire, ﴾35﴿ oni su, Gospodaru moj, mnoge ljude na stranputicu naveli. ﴾36﴿“[574]

Od ovog velikog širka se neće sačuvati osim onaj koji je očistio svoj tevhid Allahu, koji neprijateljuje[575] prema mušricima Allaha radi, i Allahu se njihovim preziranjem približava.“[576] Kraj njegovog govora.

---

[569] Tj. smrću. (op. rec.)
[570] Ovo se također može prevesti kao „ne može sebi koristiti niti štetu nanijeti“, ali nisam htio izgubiti značenje glagola „*jemlik*“ što znači „posjeduje“ radi preciznosti prijevoda. (op. rec.)
[571] Tj. i od nje traži da se zauzima... (op. rec.)
[572] Pa je posjetu kaburova s ciljem traženja od mrtvih nazvao posjetom *'ibadeta*. (op. rec.)
[573] Pogledaj kako ih je nazvao neprijateljima poslanika! (op. rec.)
[574] Sura Ibrahim (14) 35-36
[575] Neki džahili danas koji ustrajavaju na laži, vjeruju da su „velikani ovog ummeta“ dozvolili traženje od mrtvog da zamoli Uzvišenog Allaha, za vrijeme njihovog berzekhskog života! (op. rec.)
[576] Isti citat se spominje u risali „*Mufidu-l-Mustefid...*“ pa je i prijevod, hvala Uzvišenom Allahu, jedinstven. (op. rec.)

Razmisli o riječima ovog predvodnika (*imama*) i njegovom jasnom iznošenju da onaj ko priziva mrtve, okreće se[577] prema njima i traži pomoć[578] od njih da se za njega zauzimaju kod Allaha, taj je počinio veliki širk, zbog kojeg je Muhammed, ﷺ, poslan da ga osporava i protekfiri ko se od njega ne pokaje, da se protiv njega bori i s njim neprijateljuje. Te o tome da se ovo dogodilo u njegovo[579] vrijeme, i da su promijenili vjeru Poslanika, ﷺ, i neprijateljevali prema sljedbenicima tevhida koji su im naređivali da svoj ibadet posvete isključivo Allahu, Jedinom, Koji sudruga nema.

Također, razmisli i o njegovim riječima: „A kako je samo malo onih koji su se sačuvali od ovoga!? Štaviše, kako su samo rijetki oni koji ne neprijateljuju prema onome koji mu to osporava!?“, pa će ti se stvar razjasniti, ako Uzvišeni Allah bude htio. Allah te uputio, razmisli o njegovim riječima: „Od ovog velikog širka se neće sačuvati osim onaj koji je očistio svoj tevhid Allahu, koji neprijateljuje[580] prema mušricima Allaha radi...“ - do kraja riječi, pojasnit će ti se da islam ne opstaje osim uz neprijateljevanje sa sljedbenicima ovog širka. Ako čovjek ne bude neprijateljevao prema njima on je od njih makar ga i ne činio. A Allah najbolje zna.[581]

U djelu *„Zadu-l-me'ad fi hedji hajri-l-ibad*“, u govoru o pohodu na Taif i fikhu koji je u njemu, rekao je:

„Od njih jeste i to da nije dozvoljeno ostavljati mjesta širka i taguta nakon mogućnosti njihovog rušenja i uništavanja niti jedan dan, jer oni su obilježje nevjerstva i širka, a oni su najveći poroci, tako da ih nikako nije dozvoljeno nakon mogućnosti ostavljati. Ovo je propis za turbeta koja su sagrađena na kaburovima koji su uzeti za idole i tagute koji se obožavaju pored Allaha, kao i kamenje koje je postalo predmet namjere veličanja, traženja berićeta, zavjetovanja i ljubljenja. Ništa od ovoga, uz mogućnost njihovog uklanjanja, nije dozvoljeno ostaviti na licu zemlje. Mnoga od njih su

[577] Ili „okreće svoje lice prema njima“ ili „obraća im se“. Ovo je mes'ela traženja posredništva ili dove od mrtvog. Šejh 'Abdullah, kao i njegov otac, šejh Muhammed, neka je Allahova milost nad svim učenjacima islama, navodi ovaj citat Ibnu-l-Qajjima s ciljem dokazivanja da je i on vjerovao da je traženje dove od mrtvog veliki širk, a ne mali, a kamoli da je pohvalan (*mustehabb*). (op. rec.)
[578] Traženje pomoći ovdje je „*istighātheh*“. (op. rec.)
[579] Tj. vrijeme Ibnu-l-Qajjima, رحمه الله. (op. rec.)
[580] Neki džahili danas, koji ustrajavaju na laži, vjeruju da su „velikani ovog ummeta“ dozvolili traženje od mrtvog da zamoli Uzvišenog Allaha! (op. rec.)
[581] Mora se praviti razlika između postojanja neprijateljstva u srcu i njegovog ispoljavanja. Srčano neprijateljstvo prema mušriku zbog velikog širka je neophodnost bez koje nema osnove islama i ulazi u osnovu kufra u taguta, a njegovo ispoljavanje ulazi u obaveznu potpunost, što su učenjaci da've lično objasnili, a posebno šejh 'Abdullatif, رحمه الله, u poznatom govoru. Međutim, u određenim stanjima se oni koji ne ispoljavaju neprijateljstvo prema mušricima tekfire u vanjštini, a propis o njihovoj suštini se ostavlja između njih i Uzvišenog Allaha, poput osobe koja sjedi u društvu onih koji se izruguju Allahovim ajetima, a to ne poriče niti napušta to sijelo, da Allah sačuva. (op. rec.)

na stupnju Lata, Uzaa i Menata trećeg im najmanje cijenjenog. Štaviše, kod njih se i njima, čini veći širk, nek je Allah na pomoći.

Niko od vlasnika ovih taguta nije vjerovao da oni stvaraju, opskrbljuju, oživljavaju i umrtvljuju, već su radili kod njih i njima ono što rade njihova braća mušrici danas kod svojih taguta. Tako, ovi slijede praksu onih koji su bili prije njih i u stopu ih slijede. Njihove postupke su prihvatili pedalj po pedalj, lakat po lakat, i širk je preovladao nad većinom duša zbog pojave neznanja i skrivenosti znanja, pa je dobro postalo porok a porok dobro, sunnet novotarija a novotarija sunnet, u tome je mladić stasao a starac oronuo, zatrta su obilježja i pojačala se usamljenost islama, smanjio se broj učenih a povećao broj neznalica, stvar se povećala a nevolja pojačala. Nered se pojavio na kopnu i na moru zbog onoga što ljudi čine, ali skupina iz ummeta Muhammedovog još uvijek je na istini i bore se *protiv* sljedbenika širka i novotarija sve dok Allah, dželle šanuhu, ne naslijedi Zemlju i one koji su na njoj (tj. do Sudnjeg dana) a On je Najbolji Nasljednik.[582]

Od toga je činjenica da je imamu imetak koji dolazi do ovih turbeta i taguta, dozvoljeno utrošiti u borbu i za dobrobit muslimana, kao što je Vjerovjesnik, ﷺ, uzeo imetak Lata i dao ga Ebu Sufjanu s ciljem pridobijanja a djelom od njega je izmirio dug Urve i El-Esveda. Isti propis je i za njihove vakufe, jer njihovo uvakufljenje i uvakufljenje na njih su neispravni a imeci izgubljeni. Vakuf nije ispravan osim u približavanju Allahu i ovo je od onoga oko čega se ne razilazi ni jedan od imama islama, kao ni oni koji ih slijede. A Allah najbolje zna." Kraj njegovog govora.

Razmisli o ovom govoru i onome što je u njemu od jasnog iznošenja da je ono što se radi kod svetišta i turbeta, koja su na grobovima u mnogim zemljama, uistinu veliki širk kojeg su radili mušrici, a mnoga od njih su na stupnju Lata, Uzaa i Menata. Čak, kod ovih se čini veći širk od širka sljedbenika Lata, Uzaa i Menata. Razmisli o njegovom jasnom iznošenju da oni rade djela mušrika i u stopu slijede njihov put. Razmisli o njegovim riječima: „Širk je preovladao nad većinom duša zbog pojave neznanja i skrivenosti znanja." A Allah najbolje zna.

Šejh Teqijuddin, رحمه الله, kada je upitan o ubijanju Tatara pored njihovog držanja za dva šehadeta te zbog njihove tvrdnje da slijede osnovu islama, rekao je:

„Svaka skupina koja odbija pridržavanje jasnih i pouzdano prenesenih (*mutevatir*) propisa islama, od njih ili nekih mimo njih, obaveza je boriti se protiv njih sve dok se ne budu pridržavali njegovih propisa, makar pored toga izgovarali dva šehadeta i pridržavali se nekih njegovih propisa, kao što su se Ebu Bekr i ashabi, *radijAllahu anhum*, borili protiv onih koji su odbili davati zekat. Oko toga su se složili islamski pravnici poslije

[582] Od početka citata do ovdje se isti prijevod pojavljuje u risali šejha Ebu Batina. (op. rec.)

njih, uz prethodnu raspravu Omera s Ebu Bekrom, *radijAllahu anhuma*, pa su se i ashabi složili oko borbe radi prava islama, radeći po Kur'anu i sunnetu.

Također, od Vjerovjesnika, ﷺ, je u deset verzija pritvrđen hadis o haridžijama i naredbi borbe protiv njih. Obavijestio je da su oni najgora stvorenja, pored njegovih riječi:

تَحْقِرُونَ صَلاَتَكُمْ مَعَ صَلاَتِهِمْ، وَصِيَامَكُمْ مَعَ صِيَامِهِمْ.

„Podcjenjivat ćete vaš namaz pored njihovog namaza, i vaš post pored njihovog posta.“

Dakle, jasno je da samo držanje[583] za islam pored nepridržavanja njegovih propisa ne isključuje borbu. Borba je obavezna sve dok sav din ne bude samo Allahov i dok smutnje[584] ne nestane. Sve dok din bude pripadao nekom drugom mimo Allaha, borba je obavezna.

Koja god skupina odbije izvršavati neke od obaveznih namaza, ili post, ili hadždž, ili pridržavanje zabrane krvi, imetka, alkohola, bluda, kocke, stupanja u brak sa zabranjenim osobama, ili odbije pridržavati se borbe protiv nevjernika, ili nametanja glavarine Sljedbenicima knjige, ili nešto mimo toga od pridržavanja obaveza vjere, ili njenih zabrana za čije nijekanje ili ostavljanje niko nema opravdanja i zbog čijeg nijekanja pojedinac biva nevjernikom. Radi toga se bori protiv skupine koja odbija makar to i priznavala. Ovo je od onoga oko čega ne poznajem razilaženje među učenjacima.

Učenjaci su se razišli po pitanju skupine koja odbija ako ista ta skupina ustraje u ostavljanju nekih sunneta kao što su dva rekata prije sabaha, ili ezan, ili ikamet kod onoga ko ne smatra da su obavezni i tome slično od obilježja, da li se protiv takve skupine koja odbija bori zbog njihovog ostavljanja ili ne?

Što se tiče spomenutih obaveza i zabrana i njima sličnih, tu ne postoji razilaženje oko borbe radi njih. A ovi kod učenjaka istraživača nisu na stepenu ustanika[585] koji su ustali protiv imama ili mu otkazali poslušnost, kao što su stanovnici Šama učinili sa Alijom b. Ebu Talibom, ﷺ. Ovi su otkazali pokornost određenom imamu ili ustali protiv njega radi njegovog svrgavanja, dok su spomenuti izašli iz islama[586] i na stupnju su onih koji su odbili davati zekat, i stupnju haridžija protiv kojih se borio Alija b. Ebu Talib, ﷺ.

[583] Na ar. *el-i'itisām*, što se može prevesti kao „traženje zaštite života i sl. ispoljavanjem ulaska u islam ili njegovog prihvatanja“, zbog toga što su ljudi ispoljavali islam da bi zaštitili svoje živote, čast i imetke. (op. rec.)

[584] Smutnja obuhvata veliki širk i kufr, poput 'ibadeta stvorenju, odbijanja 'ibadeta Uzvišenom Allahu, odbijanja pridržavanja samo šerijata i slično. (op. rec.)

[585] Na ar. *el-bugāh*. (op. rec.)

[586] Ovaj opis se zove odbijanje tj. *el-imtina'* i radi se o praktičnom odbijanju koje je veliki kufr, bez uvjetovanja nevjerničkog uvjerenja ili ispoljavanja istog. Kao što je šejhu-l-islam rekao, ovakvi su kod vrhunskih učenjaka

Zbog ovoga se njegov postupak razlikuje u njegovoj borbi protiv stanovnika Basre i Šama i u njegovoj borbi protiv stanovnika Nehrevana. Njegov postupak sa stanovnicima Basre i Šama bio je postupak brata prema bratu, a prema haridžijama se odnosio suprotno tome. Od Vjerovjesnika, ﷺ, pritvrđeni su tekstovi na kojima se ustalio konsenzus ashaba po pitanju borbe Es-Siddika, ﷺ, protiv onih koji su odbili davati zekat, i borbe Alije protiv haridžija." Ovdje se završava njegov, رحمه الله, govor.

Razmisli o jasnom iznošenju ovog imama u ovoj fetvi da onaj ko odbije neki od vanjskih propisa islama, kao što su pet dnevnih namaza, post, zekat ili hadždž ili ostavljanje zabranjenih stvari kao što je blud, ili zabrana krvi, imetka, pijenja alkohola, opojnih sredstava ili nešto drugo, da je obaveza ubijati skupinu koja to odbija sve dok sav din ne bude samo Allahov[587] i dok se ne budu pridržavali svih islamskih propisa, makar izgovarali dva šehadeta i pridržavali se nekih islamskih propisa. To je od onoga na čemu su se složili islamski pravnici iz ostalih skupina, ashabi pa oni poslije njih. To je rad po Kur'anu i sunnetu.[588]

Postalo ti je jasno da samo zaštićivanje islamom uz nepridržavanje njegovih propisa ne isključuje borbu, i da se protiv njih bori borbom protiv nevjerstva i izlaska iz islama, kako to jasno kaže na kraju fetve, riječima: „A ovi kod učenjaka istraživača[589] nisu na stepenu ustanika koji su se digli protiv imama već su izašli iz islama, na stupnju su onih koji su odbili davati zekat." A Allah najbolje zna.

Šejh, رحمه الله, na kraju svoga govora o nevjerstvu onih koji su odbili davati zekat, veli: „Ashabi nisu govorili: „Da li ti priznaješ njegovu obaveznost ili je poričeš?" Ovo ni u kom slučaju nije došlo od ashaba. Štaviše, Es-Siddik je Omeru, *radijAllahu anhuma*, rekao: „Tako mi Allaha, da mi odbiju dati mladu kozu koju su davali Resulullahu, ﷺ, borio bih se protiv njih zbog njihovog odbijanja."[590]

---

islama otpadnici od islama. Nekim učenjacima islama iz potonjih generacija, koji su u ovoj mes'eli bez sumnje pogriješili, se dogodilo da nisu konstatovali opis nevjerničkog „odbijanja" u postupku odbijača zekata, što je rezultiralo time da su odbijači zekata kod njih bili muslimani. Spomenuo sam greške nekih učenjaka koji su vjerovali da kada se ostavljaču namaza kaže: „Klanjaj ili bićeš ubijen!" i on da prednost smrti nad namazom, isti umire kao musliman. Današnji taguti hukma su upali u jasan veliki širk i sebi i drugim stvorenjima dali pravo na apsolutno zakonodavstvo i suđenje i upali u desetine jasnih uzroka nevjerstva. U pogledu njihovog kufra ne sumnja osim onaj čije srce je Allah učinio slijepim pred svjetlom Objave, kao što je rekao stari šejh Muhammed El-Emin Eš-Šanqiti, رحمه الله. (op. rec.)

[587] Dakle, obaveza je ispoljavati pridržavanje islamskog zakona a ostaviti ispoljavanje pridržavanja suprotnog ili nepridržavanja islamskih zakona. (op. rec.)

[588] Eh, sada razmisli o pravom stanju i stepenu uleme taguta koji su stali na njihovu stranu pored svih njihovih *mukeffirata* i okrenuli se protiv Allahove partije koja sprovodi Njegov din i traži da sav din bude samo Allahov! Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[589] Na ar. *el-muhaqqiqūn*. Time se misli na najeminentije učenjake islama. (op. rec.)

[590] Pa je Ebu Bekr, ﷺ, drug i učenik Allahovog Poslanika, ﷺ, opis odbijanja učinio uzrokom tekfira i propisanosti borbe, a Omeru je na početku bio problem kada se radilo o borbi protiv njih, a to, kao što je konstatovao šejh 'Abdullatif u „*Misbāhu-z-zalam*" ne povlači za sobom da ih nije smatrao nevjernicima. Jer kao što tekfir za sobom ne povlači borbu uvijek, isto tako i nevođenje borbe za sobom ne povlači nepostojanje tekfira. (op. rec.)

Njihovo ubijanje je ovdje dozvolio zbog samog odbijanja a ne zbog poricanja obaveznosti.

Prenosi se da su pojedine skupine od njih potvrđivale obaveznost zekata ali su škrtarili u njemu. I pored toga stav svih halifa prema njima je jedan stav a to je ubijanje njihovih boraca, porobljavanje njihovih porodica, zaplijenjivanje njihovog imetka, svjedočenje da će njihovi ubijeni u vatru i sve su ih nazivali otpadnicima. Od najvećih vrlina Es-Siddika, ﷺ, prema njima jeste da ga je Allah učvrstio u borbi protiv njih i nije se suzdržavao kao što su se drugi mimo njega suzdržavali, već je se s njima raspravljao dok se nisu povratili njegovom mišljenju.

Što se tiče borbe protiv onih koji su priznavali vjerovjesništvo Musejleme, među njima (*ashabima*) nije bilo polemike oko borbe protiv njih. Ovo je dokaz onih koji kažu da ako se zbog njega budu borili protiv imama bivaju nevjernici, a u suprotnom ne. Nevjerstvo ovih i njihovo svrstavanje u otpadnike utvrđeno je jednoglasnom odlukom ashaba koja se temelji na dokazima iz Kur'ana i sunneta, za razliku od onoga ko se nije borio[591] protiv imama zbog njega. Autentično je od Vjerovjesnika, ﷺ, preneseno, da mu je rečeno: „Ibn Džemil je odbio dati (zekat)." On reče: *„Ibn Džemil se ne sveti osim zbog toga što je bio siromašan pa ga je Allah učinio bogatim."*, te nije naredio da se ubije niti je za njega rekao da je otpadnik.[592]

U Sunnenu je zabilježen hadis od Behza b. Hakima, od njegovog oca, od njegovog djeda, od Vjerovjesnika, ﷺ, u kojem stoji:

ون منعها فإنا آخذوها وشطر إبله.

„Onaj ko ga uskrati (odbije), mi ćemo ga uzeti i pola njegovih deva." Kraj.

Razmisli o njegovom govoru i jasnom iznošenju da skupina koja odbije davati zekat imamu da se protiv takvih bori, i nad njima se donosi sud nevjerstvom i otpadništvom od islama, njihove porodice se porobljavaju, imetak zaplijenjuje, makar priznavali obaveznost zekata, klanjali pet dnevnih namaza i praktikovali sve islamske propise osim davanja zekata. Sve to ne isključuje borbu protiv njih i sud

---

[591] Dakle, borba protiv imama u tom kontekstu je jedna od jakih indicija koje ukazuju na to da se radi o odbijanju pridržavanja. Dakle, govor je o indicijama na osnovu kojih će se konstatovati opis odbijanja pridržavanja. (op. rec.)

[592] Zato što su indicije ukazivale na to da je odbijanje Ibn Džemila ustvari ostavljanje iz škrtosti, ali ne u kontekstu nekog pravila, principa, ili postupka na kojeg se odlučio sve dok je živ. Allah najbolje zna! Zbog toga učenik mora obratiti pažnju na kontekst u kojem se upotrebljava riječ *„mene'a"* tj. odbiti, jer ona ponekad dolazi u značenju koje je bliže pukom ostavljanju nego odbijanju koje je nevjerstvo, u kojem se ne gleda je li ohalalio, zanijekao ili ne. Kod nekih učenjaka je ostavljanje zekata iz šrktosti veliki kufr, a hadise kojima drugi argumentuju da nije veliki kufr svode na opštu sadaku. (op. rec.)

nad njima nevjerstvom i otpadništvom. To je utvrđeno Kur'anom, sunnetom i jednoglasnim stavom ashaba, ﷺ. A Allah najbolje zna.

Šejh[593], رحمه الله, u svome djelu *„Es-Sārimu-l-meslūl 'ala šātimi-r-resūl"* kaže:

قال الإمام إسحاق بن راهويه: أحد الأئمة يعدل بالشافعي وأحمد: أجمع المسلمون أن من سب الله أو رسوله أو دفع شيئا مما أنزل الله أنه كافر بذلك وإن كان مقرا بكل ما أنزل الله.

„Imam Ishak b. Rahavejhi, jedan od predvodnika u rangu Eš-Šafija i Ahmeda, veli: „Muslimani su se složili da onaj ko opsuje Allaha, ili Njegovog Poslanika, ili odbaci nešto od onoga što je Allah objavio, da je takav time postao nevjernik makar priznavao sve što je Allah objavio."

Muhammed b. Sehnun, jedan od učenjaka među sljedbenicima Malika, veli:

أجمع العلماء على أن شاتم الرسول صلى الله عليه وسلم كافر، وأن حكمه عند الأئمة قتل، ومن شك في كفره كفر.

„Učenjaci su se složili da je psovač Poslanika, ﷺ, nevjernik, njegov propis kod predvodnika je ubistvo, a onaj ko sumnja u njegovo nevjerstvo nevjernik je."

Ibnu-l-Munzir veli: „Ogromna većina učenjaka se složila da se onaj koji ga opsuje ubija. Imam Ahmed za onoga koji ga psuje veli: „Ubija se." Neko reče: „Ima li hadisa o tome?" „Da!" reče on. Od njih je i hadis o slijepcu koji je ubio ženu, i riječi Ibn Omera: „Ko vrijeđa Vjerovjesnika, ﷺ, ubija se." Omer b. Abdulaziz je rekao: „Ubija se." U predanju od Abdullaha, rekao je[594]: „Od njega se ne traži pokajanje. Uistinu, Khālid ibnu-l-Velīd ubio je čovjeka koji je vrijeđao Vjerovjesnika, ﷺ, a da od njega nije tražio da se pokaje." Kraj.

Allah ti se smilovao, razmisli o riječima Ishaka b. Rahavejhi i njegovog prenošenja konsenzusa da je onaj ko opsuje Allaha ili Njegovog Poslanika, ﷺ, ili odbaci nešto od onoga što je Allah objavio, nevjernik[595], makar priznavao sve što je Allah objavio, pojasnit će ti se da je onaj ko svojim jezikom izgovori psovku Uzvišenog Allaha, ili psovku Njegovog Poslanika, ﷺ, nevjernik, otpadnik od

[593] Tj. Ibn Tejmijje, رحمه الله. (op. rec.)
[594] Tj. imam Ahmed u predaji koju od njega prenosi njegov sin 'Abdullah. (op. rec.)
[595] Šta od islama, čija osnova je veličanje Uzvišenog Allaha, je ostalo onome koji psuje Njega, Njegovog Poslanika, ili Njegov din? Neka nam to kažu „selefije" koji pod izgovorom opravdanja neznanjem psovačima ostavljaju suštinu ili ime islama. (op. rec.)

islama, makar priznavao[596] sve što je Allah objavio, makar se u tome šalio i ne namjeravao značenje toga[597] u svome srcu, kao što je već Eš-Šafi'i rekao: „Ko se šali s nečim od Allahovih ajeta, taj je nevjernik." A šta je tek sa onim ko se šali psovanjem Allaha ili psovanjem Njegovog Poslanika, ﷺ?

Zato je šejh Teqijuddin rekao: „Naši drugovi a i drugi, vele: „Ko opsuje Allaha, u šali ili zbilji, zanevjerovao je prema riječima Uzvišenog:

قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِؤُونَ ﴿٦٥﴾ لاَ تَعْتَذِرُواْ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ﴿٦٦﴾

„Reci: 'Zar se niste Allahu i riječima Njegovim i Poslaniku Njegovom rugali?' ﴾65﴿ **'Ne ispričavajte se! Uistinu ste zanevjerovali nakon vašeg vjerovanja.'** ﴾66﴿**"**[598]

Rekao je: Ovo je kategorična istina[599]. Kraj.

Značenje Ishakovih, رحمه الله, riječi „...ili odbaci nešto od onoga što je Allah objavio...", tj. da odbaci i odbije nešto od onoga što je Allah objavio u Svojoj Knjizi, preko Svoga Poslanika, ﷺ, od strogih obaveza (*farz*), ili obaveza (*vadžib*), ili sunneta, ili poželjnih stvari (*mustehab*), nakon što je saznao da je to Allah u Svojoj Knjizi objavio, ili da je to naredio, odnosno zabranio Svome Poslaniku, ﷺ, a zatim ga nakon toga odbaci, takav je nevjernik, otpadnik, makar priznavao sve što je Allah objavio od Šerijata, osim onoga što je, zbog njegove oprečnosti njegovoj strasti ili njegovom običaju, ili običaju njegovih zemljaka, već odbacio i porekao.

Ovo je značenje riječi učenjaka, *radijAllahu anhum*: „Onaj ko porekne neki ogranak[600] oko kojeg postoji konsenzus, nevjernik je." Ako porekne zabranu jedenja lijevom rukom ili zabranu puštanja odjeće (ispod članaka), nakon njegovog saznanja da je Poslanik, ﷺ, to zabranio, takav je nevjernik, otpadnik, makar bio najpobožniji i čovjek najvećeg zuhda.

A šta je tek sa onim ko porekne od širka čisto posvećivanje ibadeta isključivo Allahu, Jedinom, i od širka čisto posvećivanje dove, traženja pomoći, zavjeta, oslanjanja i drugih vrsta ibadeta[601] koje pristaju samo Allahu, Jedinom, i ništa od

[596] U ovom je odgovor onima koji kažu da je iman samo srčano priznanje, pa je i kufr samo srčano negiranje koje stoji nasuprot tom priznanju. Jer te nevjerničke sekte su govorile da onaj ko opsuje Uzvišenog Allaha, ali svojim srcem vjeruje u zabranjenost psovanja, time kod Uzvišenog ne postaje nevjernik, iako se nad njime presuđuje nevjerstvom u dunjalučkim propisima, tj. u vanjštini. (op. rec.)
[597] Makar ne želio time postati nevjernik, uz poznavanje značenja riječi koje izgovara. (op. rec.)
[598] Sura Et-Tevba (9) 65-66
[599] Istina u koju nema nimalo sumnje niti nedoumice. (op. rec.)
[600] Na ar. *el-fer'u*. Neki to prevode kao „drugorazredno pitanje". (op. rec.)
[601] Neprijatelji da've u vremenu učenjaka tevhida su dozvoljavali dovu, traženje pomoći, zavjet i oslanac na mrtve u onome što mogu živi, ili iznad toga, pod izgovorom da su to „kerāmeti" koje im je Allah dao, a neki su dozvoljavali da se od njih traži ono što ne može niko sem Allaha, pod izgovorom da je veliki širk samo ako bude

njih ne pristaje bliskom meleku niti poslanom vjerovjesniku zbog čijeg je poznavanja i rada po njima Allah poslao sve Svoje knjige; koje je najveće obilježje islam, koje je u stvari značenje *la ilahe illallah*? Onaj ko to porekne, prezire, psuje ga,[602] i psuje njegove sljedbenike i naziva ih haridžijama,[603] takav je istinski nevjernik, protiv kojeg je se, po konsenzusu svih muslimana, obaveza boriti sve dok sav din[604] ne bude samo Allahov. A Allah, slavljen neka je i uzvišen, najbolje zna.

Odjeljak

Ibnu-l-Qajjim, ﷺ, u djelu *„El-Igātheh"*[605] veli:

„Poslanik, ﷺ, rekao je: *„Nemojte svetkovati moj kabur..."*

Rekao je: *„Moj Allahu, ne dozvoli da moj kabur postane idol koji će se obožavati.*[606] *Allah je se rasrdio na narod koji je kaburove svojih vjerovjesnika uzeo za bogomolje (mesdžide*[607]*)."* U njihovom svetkovanju[608] su velike štete zbog kojih se srdi onaj u čijem srcu ima poštovanja prema Allahu i ljubomore prema tevhidu.[609] Ali, mrtav čovjek bol ne osjeća.

---

vjerovao u neovisnost stvorenja od Allahove dozvole, htijenja i moći. Potrebno je da shvatimo okolnosti u kojima su spomenute riječi naših učenjaka. (op. rec.)

[602] Rekavši da je zabrana toga, ili uvjerenje da je veliki širk, vrijeđanje Allahove vjere i Njegovih bliskih robova od meleka, poslanika i dobrih ljudi. (op. rec.)

[603] Kao što danas nas nazivaju haridžijama, tekfirovcima ili novotarima, zbog toga što vjerujemo da čovjek neće biti musliman sve dok se ne odrekne svake jedinke 'ibadeta stvorenju i onoga ko je zadovoljan da mu se 'ibadeti mimo ili uz Allaha, a to su taguti, i onih koji im 'ibadete, a to su mušrici, i dok ne bude obožavao samo Allaha, Jednog, Jedinog, uz lojalnost prema tevhidu i muvehhidima. Ovo je naše vjerovanje zbog kojeg smo nazvani spomenutim imenima, pa neka se oni koji su se latili tog hrđavog posla dobro preispitaju! Oni koji to rade, najčešće lično dozvoljavaju neke jedinke velikog širka mimo i bez šubhe prisile, ili jasan kufr, ili pod izgovorom opravdanja neznanjem, pogrešnim tumačenjem, slijepim slijeđenjem ili idžtihadom, ostavljaju suštinu ili ime islama tagutima i mušricima. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[604] Tj. dova, traženje pomoći, zavjetovanje, žrtva, namaz, tehakum i ostali vidovi 'ibadeta. (op. rec.)

[605] Tj. *„Igāthetu-l-Lehefān..."*, koja je prevedena na naš jezik pod nazivom *„Pomoć unesrećenom..."* (op. rec.)

[606] Ovdje je dokaz da je moguće da neko 'ibadeti kaburu lično. *Allahu-l-Muste'an!* Utičemo se Uzvišenom Allahu od zla neznanja, naših duša i prokletog šejtana. (op. rec.)

[607] Mjesta činjenja sedžde. (op. rec.)

[608] U njihovom uzimanju za mjesta koja se posjećuju ili na koja se navraća u određenim vremenskim periodima. Riječ *'iid* koja se ovdje spominje u osnovi obuhvata određene dane ili mjesta u kojima ili na kojima se vrši neka radnja. Oni mogu biti šerijatski, poput dva bajrama, dana džume, ovo je što se tiče vremenskih *e'ajāda* (mn. *'iid*), ili 'Arafata, Muzdelife i drugih mjesta na kojima nam je Allah propisao 'ibadete, a posljednje se tiče teritorijalnih *e'ajāda*. Šejtan vara ljude da određena vremena ili mjesta specifiziraju određenim radnjama bez šerijatskog dokaza. Allahov Poslanik, ﷺ, je, iz straha da ljudi ne upadnu u širk, zabranio da se njegov kabur uzme za *'iid*, tj. za „mjesto svetkovanja" *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[609] Kakav je tevhid onih koji su bez šubhe prisile dozvolili davanje glasova tagutima na izborima, ili dozvolili ljudima da putem traženja suđenja laičkim zakonima vraćaju ugrožena prava, ili onih koji tagutima i mušricima ostavljaju suštinu ili ime islama, i pozivaju na lojalnost prema njima a neprijateljevanje prema onima koji ih preziru u ime tevhida?! Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik!

(Od toga je[610]) namaz prema njima, obilazak (*tavaf*) oko njih, njihovo dodirivanje, otiranje obraza od njihovu prašinu, obožavanje (*'ibadet*) njihovih stanovnika[611], traženje od njih pomoći, opskrbe, zdravlja, izmirenje dugova[612], rješenje problema za koje su idolopoklonici molili svoje idole.[613] Svako ko osjeti i najmanji miris znanja, zna da je zatvaranje puteva koji vode do toga od najvažnijih stvari i da je Poslanik, ﷺ, najbolje poznavao ishod kojem vodi ono što je zabranio. Pa, ako je prokleo onoga ko kaburove vjerovjesnika uzme za bogomolje[614] u kojima će se Allah obožavati, šta je tek sa privrženošću njima i uobičajenosti odlaska k njima?

A onaj ko spoji između sunneta Resulullaha, ﷺ, po pitanju kaburova, onoga što mu je naređeno, zabranjeno, onoga na čemu su bili njegovi ashabi, i između onoga na čemu je većina ljudi danas, vidjeće kako su jedno drugome oprečni, pa će zabraniti da se uzimaju za bogomolje, a ovi na njima grade bogomolje. Zabraniće da se kod njih pale svjetiljke, a ovi ostavljaju zadužbine za paljenje svjetiljki na njima. Zabraniće da se svetkuju,[615] a ovi ih svetkuju. Narediće da se poravnaju, kao što stoji u Muslimovom sahihu, predanje od Alije, ﷺ, a ovi ih uzdižu i nad njima grade turbeta. Zabraniće da se kabur kreči i na njemu gradi, kao što stoji u Muslimovom sahihu, predanje od Džabira, ﷺ. Zabraniće pisanje po njima kao što to prenosi Et-Tirmizi u svom Sahihu, od Džabira.

Zabraniće da se na njih dodaje bilo šta mimo njihove zemlje, kao što Ebu Davud bilježi od Džabira. Međutim, ovi na njih postavljaju ploče, na njima ispisuju Kur'an, na njihovu zemlju dodaju gips, opeku i kamenje. Neki od tih zabludjelih mušrika su otišli do te mjere da su za te kaburove propisali hodočašće. Na tu temu su napisali djela pod naslovom *„Menāsiku hadždži-l-mešāhid"* (Obredi hadždža svetištima). Nije skriveno da je ovo napuštanje vjere islama i ulazak u din (vjeru) robova kipova. Pogledaj u ovu veliku razliku između onoga što je propisao Poslanik, ﷺ, svome ummetu, i onoga što su ovi propisali!

Vjerovjesnik, ﷺ, je naredio posjetu kaburovima jer ona podsjeća na onaj svijet, a posjetiocu je naredio da moli za one koji su u kaburovima i zabranio mu je

---

[610] Tj. od tih šteta zbog kojih se vjernik srdi. (op. rec.)
[611] Tj. zakopanih u njima. (op. rec.)
[612] Živo stvorenje je u stanju da u ime drugog izmiri nečiji dug. Prema neznanju onih koji ne znaju da ne znaju, traženje od mrtvog da izmiri dug živog nije veliki širk. (op. rec.)
[613] Svejedno da li to od njih tražili direktno, kao kada bi rekao: „O ti i ti, pomozi mi!", ili putem posredstva, kao kada bi rekao: „O ti i ti, zamoli Allaha da mi pomogne", ili riječima direktnog traženja uz namjeru traženja posredstva, kao kada bi rekao: „O ti i ti, pomozi mi", želeći time „zamoli Allaha da mi pomogne". *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)
[614] Tj. za mesdžide. (op. rec.)
[615] Da se uzimaju za teritorijalne „praznike" ili *e'ajāde*, poput Ajvatovice, sedmorice braće u Sarajevu, i slično, od svetišta koje podržava, u koje poziva, uljepšava ih, i iz kojih zarađuje institucija koja sebe naziva „Islamskom Zajednicom.", i to uprkos velikom i malom širku i novotarijama koje se događaju na tim mnogobožačkim i novotarskim svetištima. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

da govori koješta. Ova posjeta koju je Resulullah, ﷺ, dopustio svome ummetu i kojoj ih je podučio; da li u njoj vidiš nešto od onoga čime se rukovode[616] sljedbenici širka i novotarija, ili vidiš da je ona sa svakog stanovišta oprečna onome na čemu su oni?! Divne li su riječi imama Malika: „Potonje generacije ovoga ummeta neće popraviti ništa osim ono što je popravilo njegove prethodne generacije." Međutim, svaki put kada oslabi pridržavanje naroda za oporuke svojih vjerovjesnika, oni se onim što su uveli od novotarija i širka od toga okreću.

Ispravni prethodnici su sprovodili čisti tevhid i štitili ga, tako da bi neki od njih kada bi pozdravio Vjerovjesnika, ﷺ, a potom želio uputiti dovu (Allahu), svoja leđa okrenuo zidu kabura, a potom bi dovio. Na to su jasno ukazali i četvorica imama; da se kod učenja dove okreće prema kibli, tako da ne uči dovu kod kabura, jer je dova ibadet.[617]

Uglavnom, djela mrtvog čovjeka su prestala i on treba onoga ko će moliti za njega. Zato je u molitvi za njega od dove propisano ono što nije propisano za živoga. Pod molitvom za umrloga misli se na traženje oprosta za njega i dovu za njega. Vjerovjesnik, ﷺ, bi nakon ukopa umrloga stajao pored kabura i govorio:

سلوا له التثبيت، فإنه الآن يسأل.

„Molite da bude učvršćen, jer njega sada ispituju."

Potom su sljedbenici novotarija i širka to zamijenili riječima koje im nisu rečene. Učenje dove za njega zamijenili su njegovim prizivanjem, zauzimanje za njega su zamijenili traženjem zauzimanja od njega, posjetu koja je propisana radi dobročinstva prema mrtvom zamijenili su posjetom radi traženja od mrtvog, i preklinjanjem njime Allaha, i specifiziranjem tog mjesta dovom koja je srž ibadeta, gdje je prisebnost[618] i skrušenost veća od one u mesdžidima.

Ibn Ishak, prenoseći od Ebu-l-'Alije, veli:

[616] Tj. dokaz na kojeg se oslanjaju. Jer, kako da na propisanu posjetu kaburovima putem analogije nadovežu sve ono što su izmislili?! (op. rec.)

[617] Pogledaj kako su učenjaci islama, nek' je Allahova milost nad njima, čuvali ibadet Allahu, *dželle ve 'ala*, od svakog širka i njegove primjese, pa zbog toga što je dova 'ibadet nisu dozvoljavali da se čovjek okrene prema kaburu i da moli Uzvišenog Allaha!? A zatim se sjeti onih polovnjaka koji sebe nazivaju „selefijama" ili „mudžahidima" koji bez ikakve šubhe prisile dozvoljavaju određene jedinke velikog širka, ili jasnog kufra, koje smo više puta spominjali, poput davanja glasova tagutima na različitim izborima, ili tehakuma laičkim sudnicama radi vraćanja ugroženih prava i sl.. Da ne govorimo o onima koji dozvoljavaju traženje od mrtvih, odsutnih, meleka i džinna, riječima ili dovom 'ibadeta, iako je moguće da u nekim vidovima postoji „samo" veliki širk u 'ibadetu, dok u nekim slučajevima imamo veliki širk u rububijjetu i u 'ibadetu. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[618] Tj. prisutnost srca. (op. rec.)

لما فتحنا (تستر) وجدنا في بيت مال الهرمزان سريرا عليه رجل ميت عند رأسه مصحف، فحملنا المصحف إلى عمر فدعا كعبا فنسخه بالعربية، فأنا أول رجل من العرب قرأه ، قرأته مثلما أقرأ القرآن، فيه سيرتكم وأموركم ولحون كلامكم وما هو كائن بعد، قلت: فما صنعتم بالرجل، قال: حفرنا بالنهار ثلاثة عشر قبرا متفرقة، فلما كان الليل دفناه وسوينا القبور كلها لنعميه على الناس أن لا ينبشوه. قلت: وما يرجون منه؟ قال: كانت السماء إذا حبست عنهم أبرزوا السرير فيمطرون، قلت: من كنتم تظنون الرجل؟ قال: دانيال. قلت: منذ كم مات؟ قال: منذ ثلاثمائة سنة. قلت: ما تغير منه شيء؟ قال: لا، إلا شعيرات من قفاه، إن لحوم الأنبياء لا تبليها الأرض ولا تأكلها السباع.

„Kada smo osvojili Tustur u El-Hurmuzanovoj riznici našli smo krevet na kojem je bio mrtav čovjek, a kod njegove glave je bila knjiga. Knjigu smo odnijeli do Omera, a on naredi Ka'bu da je prepiše (prevede) na arapski jezik. Ja sam prvi čovjek od Arapa koji ju je pročitao. Čitao sam je kao što čitam Kur'an. U njoj je bio vaš put, vaši poslovi, nepravilnosti vašeg govora i ono što će se poslije dogoditi. Rekoh: „A šta uradiste sa čovjekom?“ On reče: „U toku dana smo na različitim mjestima iskopali trinaest kaburova, pa smo ga kada je nastupila noć zakopali i poravnali sve kaburove kako bismo ga sakrili od ljudi da ga ovi ne otkopaju.“ Rekoh: „A šta žele od njega?“ On reče: „Kada bi zavladala suša oni bi iznosili krevet, pa bi kiša padala.“ Rekoh: „A šta mislite ko je taj čovjek?“ „Danijal!“ reče on. „A kada je umro?“, upitah. „Prije tri stotine godina“, reče on. „A je li se išta promijenio?“, upitah. „Ne!“, reče on.“Osim nekoliko dlačica s njegovog potiljka. Uistinu, meso vjerovjesnika[619] zemlja ne guta a ni životinje ga ne jedu.“

U ovom događaju muhadžiri i ensarije su sakrili njegov kabur kako ljudi njime ne bi bili iskušani, a da su ga se potonje generacije domogle radi njega bi se borili sabljama i obožavali ga. Oni su kaburove onih koji nisu ni blizu njemu uzeli za idole i postavili im nadzornike. Ashabi su osporavali ono što je uveliko manje od ovoga. Omer b. El-Hattab, ﷺ, posjekao je drvo pod kojim je Resulullahu, ﷺ, data prisega. Kada je Omer ugledao ljude da idu (na jedno mjesto) upitao je o tome, pa mu bi rečeno: „To je mesdžid u kojem je Resulullah, ﷺ, klanjao, pa u njemu klanjaju.“ On reče: „Uistinu, oni prije vas su upropašteni istim ovim. Tragali su za tragovima svojih vjerovjesnika i uzimali ih za crkve i sinagoge. Koga od vas zatekne namaz u ovim mesdžidima neka klanja, a koga ne zatekne neka ide svojim putem i neka u njih ne dolazi namjerno.“

[619] Ako se govori o Allahovom vjerovjesniku Sinovima Israila, Danijelu, *'alejhis-selam*, onda su riječi da je umro „prije trista godina“ problematične, a to zbog toga što između Isa'a i našeg Poslanika, ﷺ, nije bilo vjerovjesnika, a radi se o periodu od otprilike šesto godina. (op. rec.)

Resulullah, ﷺ, osporio je ashabima kada su od njega zatražili da im odredi posebno drvo na koje će vješati svoje oružje, a potom je spomenuo hadis o drvetu *Zatu-envat*. Ako je određivanje drveta radi vješanja oružja i boravljenja oko njega bilo uzimanje boga pored Allaha, a oni ga nisu obožavali (*ibadetili*) niti su od njega tražili, šta je tek sa boravljenjem[620] oko kabura, njegovim prizivanjem, prizivanjem pored njega i prizivanjem putem njih?! Kakav je omjer iskušenja drvetom prema iskušenju kaburom, kada bi sljedbenici širka i novotarija to znali?!

Onaj ko ima iskustvo s onim sa čim je Allah poslao Svoga Poslanika i onim na čemu su sljedbenici širka i novotarija danas, po ovom a i po drugim pitanjima, zna da je razdaljina između ispravnih prethodnika i ovih veća nego ona između Istoka i Zapada. A stvar je, tako mi Allaha, veća od onoga što smo spomenuli.

U El-Buharijevom Sahihu od Ummu Derda, stoji da je rekla: „Kod mene je ušao Ebu Derda srdit pa sam mu rekla: Šta ti je? Rekao je: „Tako mi Allaha, kod njih od vjere Muhammeda, ﷺ, ne vidim ništa osim što zajedno klanjaju." Kraj.

Allah ti se smilovao, razmisli o riječima šejha, nek' je milost Uzvišenog Allaha nad njim, i njegovom jasnom iznošenju da se obožavanje idola dogodilo u njegovo vrijeme, kao i njegovom jasnom iznošenju, nakon što je spomenuo događaj sa zakopavanjem Danijala, da su potonje generacije njegovog vremena prihvatile kaburove onih koji nisu ni blizu njegovom stupnju, vrijednosti i pobožnosti za idole, i da, ako bi našli njegov kabur, bi se sabljama borili za njega i obožavali ga pored Allaha; pojasnit će ti se ono na čemu je danas većina ljudi od obožavanja nekoga mimo Allaha, njihovog prizivanja, traženja pomoći od njih u nevoljama, traženja rješavanja problema i otklanjanja štete, iskrenog im posvećivanja ibadeta u teškim trenucima prilikom plovidbe morem i drugih stvari koje prethodni mušrici nisu radili, kako nas o tome obavještava Allah riječima:

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ

„Kad se u lađe ukrcaju, mole se Allahu bez širka Mu ispovijedajući din, a kada ih On do kopna dovede, odjednom druge Njemu pridružuju"[621]

I Njegove riječi:

قُلْ أَرَأَيْتُكُم إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللّهِ تَدْعُونَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٠﴾ بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاء وَتَنسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾

[620] Od riječi *el-'ukūf*, od koje dolazi pojam *el-i'itikāf*, a on znači boravljenje u mesdžidu (u mjesecu Ramazanu) a ne „stajanje u mesdžidu". (op. rec.)
[621] Sura El-Ankebut (29) 65

„Reci: 'Kažite vi meni, ako istinu govorite, kad bi vam došla Allahova kazna ili vas iznenadio Smak svijeta, da li biste ikog drugog osim Allaha prizivali?' ﴾40﴿ **'Njega biste samo molili da, ako hoće,**[622] **otkloni od vas ono za što ste Ga molili, a zaboravili biste one koje pridružujete.'** ﴾41﴿"[623]

Allah ti se smilovao, razmisli o onome što je Uzvišeni Allah spomenuo o onim mušricima, od širka čistog prizivanja samo Allaha u teškim trenucima, a potom razmisli o onome što rade mušrici našeg vremena, od onoga što sam ti već spomenuo, pojasnit će ti se usamljenost islama kojim je došao Vjerovjesnik, ﷺ, u ovim vremenima.

Ako je govor učenjaka i njihovo jasno iznošenje da je pridruživanje Allahu (*širk*) zavladalo nad većinom ljudi, i da je malo onih koji su se njega sačuvali, čak, da je malo onih koji ne neprijateljuju prema onome ko širk osporava, šta ćeš tek reći za ovo tvoje vrijeme? A poznato je da se stvar samo pogoršava i usamljenost povećava. U autentičnom hadisu od Resulullaha, ﷺ, stoji da je rekao:

لا يَأتِي زَمَانٌ إلاَّ والَّذِي بَعدَهُ شَرٌّ مِنهُ.

„Neće doći vrijeme a da ono poslije njega neće biti gore od njega." Hadis bilježi El-Buhari u svome Sahihu od Enesa, ﷺ.

Međutim, stvar je onakva kakvom je opisuje šejh, رحمه الله, i onaj ko ima iskustvo s onim čime je Allah poslao Svoga Poslanika, ﷺ, i onim na čemu su sljedbenici širka i novotarija danas, po ovom a i drugim pitanjima, zna da je razdaljina između toga dvoga veća nego ona između Istoka i Zapada. Upravo to je smutnja o kojoj Ibn Mes'ud, ﷺ, govori:

كيف أنتم إذا لبستكم فتنة يهرم فيها الكبير، وينشأ فيها الصغير، يتخذها الناس سنة، إذا غيرت قيل غيرت السنة؟

„Šta ćete kada vas obuzme smutnja u kojoj će starac oronuti a mladić stasati, ljudi će je smatrat sunnetom pa kada se promijeni bit će rečeno promijenio se sunnet?"

A Allah najbolje zna.

---

[622] U ovom ajetu je dokaz da su mušrici u tim trenucima vjerovali da se Allah odaziva samo ako On hoće i uslišava molbe, pa kako da se kaže da je veliki širk samo ako se vjeruje da Allah uslišava molbu zauzimatelja, svejedno da li On to hoće ili neće, odnosno da li je time zadovoljan ili ne?! Kako da se nakon ovoga kaže da su mušrici o kojima govori ovaj ajet vjerovali da je zauzimanje njihovih „božanstava" kod Allaha stopostotno uspješno? Zar ne bi, da su zaista tako vjerovali, i u tim trenucima prizivali svoja božanstva, kao što to rade ekstremne sufije i šije?! Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[623] Sura El-En'am (6) 40-41

Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, rekao je:

„Ljudi su iskušani oltarima i strijelicama za gatanje. Oltari su za širk a strijelice za gatanje su za traženje znanja o onome što je Allah za Sebe zadržao. Ovo je za znanje a ono za djela. Allahova vjera je suprotna i jednom i drugom. Ashabi su po naređenju Omera, رضي الله عنه, sakrili kabur Danijala a kada je do njega došla vijest da ljudi posjećuju drvo ispod kojeg je Resulullahu, ﷺ, data prisega, poslao je da ga posjeku. Isa b. Jūnus veli: „Ovo je kod nas od hadisa Ibn 'Avna od Nafi'a." Ako je ovo njegov postupak prema drvetu koje je Allah spomenuo u Kur'anu i ispod kojeg su ashabi dali prisegu Resulullahu, ﷺ, kakav je tek status onoga mimo toga?

Još jače od toga jeste to da je Resulullah, ﷺ, srušio mesdžid sagrađen radi nanošenja štete. U tome je dokaz za rušenje mesdžida koji su štetniji od ovoga, kao što su građevine na kaburovima ili turbeta, te je obaveza pristupiti rušenju onoga čije je graditelje prokleo Resulullah, ﷺ, a Allah Svojoj vjeri daje one koji će je pomagati i braniti.

U Damasku je bilo mnogo ovih oltara pa je Allah, slavljen nek' je, olakšao njihovo rušenje od strane šejhu-l-islama i stranke monoteista[624], a obični ljudi su govorili da neki od njih primaju zavjet,[625] tj. da primaju ibadet pored Allaha. Zavjet je ibadet kojim se onaj koji zavjetuje približava onome kome se zavjetuje. Ispravni prethodnici su osporili otiranje o kamen na kome je stajao Ibrahim, iza kojeg je Allah naredio da se klanja. Za ajet u kojem je došla naredba, Katada veli: „Naređeno im je da klanjaju kod njega, a nije im naređeno da ga potiru." Ovaj ummet je na sebe preuzeo nešto što su na sebe preuzeli narodi prije njega. Neki su nam spominjali da su vidjeli trag njegovih prstiju. Ovaj ummet ga je potirao sve dok se nisu izlizali (tj. trag).

Najveća smutnja ovim oltarima jeste smutnja[626] kaburlija, a to je ustvari osnova smutnje obožavaoca kipova, kao što je to Allah spomenuo u suri Nuh, riječima:

وَقَالُوا لا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلا تَذَرُنَّ وَدّاً وَلا سُوَاعاً وَلا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْراً

„I govore: 'Nikako božanstva svoja ne ostavljajte, i nikako, ni Vedda, ni Suvaa, a ni Jegusa, ni Jeuka, ni Nesra ne napuštajte!'"[627]

[624] Tj. muvehhida. (op. rec.)
[625] Nakon što im je šejtan uljepšao da se ispunjava zavjet kojeg daju mrtvom kod dotičnog kabura - da Allah sačuva neznanja - počeli su međusobno širiti da taj i taj kabur prihvata zavjet. (op. rec.)
[626] Tj. fitna ili kušnja. (op. rec.)
[627] Sura Nuh (71) 23

U komentaru ovog ajeta ispravni prethodnici spominju da su ovo imena pobožnih ljudi iz Nuhovog naroda. Kada su ovi pomrli, narod je počeo boraviti[628] kod njihovih kaburova. Potom su naslikali njihove likove, a potom nakon dugog vremena počeše ih obožavati.[629] Veličanje pobožnih ljudi biva slijeđenjem pobožnih ljudi i slijeđenjem onoga čemu su pozivali bez svetkovanja njihovih kaburova[630] i uzimanja istih za idole. Okrenuli su se od propisanog a zabavili novotarijama.

Ko pažljivo posluša Allahov govor i razumi ga, to će ga učiniti neovisnim o novotarijama i mišljenjima. Ko se od njega udalji, neophodno će ga zamijeniti nečim, za njega beskorisnim. Isto tako, onaj ko svome srcu naredi ljubav prema Allahu, strah od Njega, oslanjanje na Njega, to će ga učiniti neovisnim o ljubavi prema nekome mimo Njega, strahu od njega i oslanjanju na njega. Onaj ko se okrene od ljubavi prema Allahu obožavat će slike htio to ili ne, a onaj ko se okrene od slijeđenja sunneta, novotar je, htio to ili ne.

Ove inovirane[631] stvari kod kaburova dijele se na vrste. Od njih najudaljenija od šerijata jeste da od umrlog traži neku potrebu, što je praksa[632] mnogih ljudi. Ovakvi su od kategorije obožavaoca kipova. Zato im se šejtan ukazuje u liku mrtvog, kao što se ukazuje obožavaocima kipova. Ovo se dešava mušricima i Sljedbenicima knjige. Isto tako činjenje sedžde kaburu, ljubljenje istog i otiranje o njega.

Druga vrsta jeste da moli Allaha njime[633]. Ovo upražnjavaju mnogi od potonjih[634]. Ono je novotarija[635] po konsenzusu.

Treća vrsta jeste da smatra da dova upućena kod njega biva uslišana i da je ona bolja od one u mesdžidu, te zbog toga posjećuje kabur. Po konsenzusu i ovo

---

[628] Od riječi *el-'ukūf*. Misli se na poseban vid boravka. Riječ u sebi ima značenje neodvajanja od nečega, da Allah sačuva. (op. rec.)
[629] Što znači da ih prvim „boravljenjem“ nisu bili obožavali. (op. rec.)
[630] Bez uzimanja njihovih kaburova za teritorijalna svetišta, ili praznike. Ovdje bi se moglo reći da je „praznik“ mjesto na kojem se upražnjava određena radnja. Allah najbolje zna! (op. rec.)
[631] Pogledaj kako šejh veliki širk naziva inovacijom, tj. novotarijom i shvatićeš prostakluk šubhi nekih džahila koji iz nazivanja nekog od učenjaka islama neke stvari novotarijom razumiju da istu ne drži velikim širkom. (op. rec.)
[632] Dakle, traženje potrebe od mrtvog je djelo. (op. rec.)
[633] Da kaže „Allahu moj, molim Te Tvojim Poslanikom Muhammedom“ i slično. (op. rec.)
[634] Mnogi među učenjacima potonjih generacija su ovaj čin nazivali „*istišfā'om*“, što se nekad može prevesti traženjem zauzimanja, ali ne uvijek, niti su oni mislili na značenje traženja zauzimanja. Nazivali su ga „*istighāthom*“, ne misleći time na traženje pomoći od mrtvog, nego na traženje pomoći mrtvim. Mnogi džahili i ljudi loše namjere su njihove riječi protumačili u značenju velikog širka. Isto je problematično nekim ljudima danas koji ustrajavaju u neznanju i slijeđenju strasti, pa misle da su ti učenjaci dozvolili ili pohvalnim učinili ono što je veliki širk po idžma'u muslimana, na šta su nadovezali različite greške. Prva je njihovo uvjerenje da su ti vidovi velikog širka predmet razilaženja među učenjacima, uz uvjerenje da se radi o velikom širku. Druga je njihovo uvjerenje da se radi o malom širku i to pripisuju šejhu-l-islamu Ibn Tejmijje, رحمه الله. (op. rec.)
[635] Ova novotarija nije veliki širk. (op. rec.)

je, također, od poroka. Oko toga ne poznajem razilaženje među predvodnicima (*imamima*) vjere, iako ga mnogi potonji praktikuju.

U konačnom pogledu, većina stanovnika Zemlje iskušana je obožavanjem idola i toga su se sačuvali samo pravovjerni sljedbenici Ibrahima. Njihovo obožavanje (*ibadet*) na Zemlji je od prije Nuha, *alejhis-selam*. Njihovi hramovi, zadužbine, skrbnici, vratari i knjige napisane o njihovom obožavanju, preplavili su Zemlju. Predvodnik pravovjernih, *alejhis-selam*, rekao je:

...وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَن نَّعْبُدَ الأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ... ﴿٣٦﴾

„...i sačuvaj mene i sinove moje da ne obožavamo kumire, ﴿35﴾ oni su, Gospodaru moj, mnoge ljude na stranputicu naveli. ﴿36﴾“[636]

Da bi se spoznalo kako su oni većina stanovnika Zemlje dovoljan je autentičan hadis od Vjerovjesnika, ﷺ, da će od svake hiljade devetsto devedeset devet u Vatru. Allah Uzvišeni je rekao:

فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُوراً

„...ali većina ljudi odbija osim nevjeru.“[637]

Rekao je:

وَإِنْ تُطِعْ أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ

„Ako bi se ti pokoravao većini onih koji žive na Zemlji, oni bi te od Allahova puta odvratili; oni se samo za pretpostavkama povode, i oni samo neistinu govore.“[638]

Rekao je:

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ

„A većina ljudi, ma koliko ti želio, neće biti vjernici.“[639]

Rekao je:

وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِم مِّنْ عَهْدٍ وَإِن وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ

---

636 Sura Ibrahim (14) 35-36
637 Sura El-Furqan (25) 50
638 Sura El-En'am (6) 116
639 Sura Jusuf (12) 103

„...mnoge smo našli da se nisu obećanja držali. Većinu smo doista našli da su griješnici.“[640]

Da nije bilo iskušenja obožavanjem kipova, njihovi obožavaoci ne bi pristupili zalaganju svojih života, imetaka i sinova za njih, a vidjeli su mjesta stradanja svoje braće i ono što ih je snašlo ali im to samo povećava ljubav i veličanje prema njima. Jedni su drugima oporučivali strpljenje u njihovom obožavanju. A Allah najbolje zna.“

Allah ti se smilovao, razmisli o šejhovom govoru o oltarima, strijelicama za gatanje i turbetima sagrađenim na kaburovima, da je obaveza pristupiti njihovom rušenju i da su oni štetniji od mesdžida sagrađenih radi nanošenja o čijim graditeljima je Uzvišeni Allah rekao:

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِداً ضِرَاراً وَكُفْراً وَتَفْرِيقاً بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَاداً لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ

„A oni koji su džamiju sagradili da bi štetu nanijeli, i zbog kufra, i razdor među vjernike unijeli, pripremajući je za onoga koji se protiv Allaha i Njegova Poslanika još prije borio...“[641]

Resulullahu, ﷺ, je naređeno da ga sruši i spali. Allah je Svome Vjerovjesniku zabranio namaz u njemu.

Razmisli o njegovim riječima: „Allah Svojoj vjeri daje one koji će je pomagati i braniti. U Damasku je bilo mnogo ovih oltara pa je Uzvišeni Allah olakšao njihovo rušenje od strane šejhu-l-islama i stranke monoteista, misleći na šejha Teqijuddina b. Tejmijje, رحمه الله. Uistinu, on je na mnogo mijesta u Damasku porušio ono što je običan narod pored Allaha obožavao, zavjetovao mu se, govoreći da prima zavjet, tj. prima ibadet, jer, zavjet je ibadet Allahu. Rekao je Uzvišeni:

يُوفُونَ بِالنَّذْرِ

„Oni su zavjet ispunili...“[642]

I kaže:

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ

„Za sve što potrošite ili se zavjetujete...“[643]

640 Sura El-A'raf (7) 102
641 Sura Et-Tevba (9) 107
642 Sura El-Insan (76) 7
643 Sura El-Beqara (2) 270

Kada znaš da je zavjet ibadet i posvetiš ga nekome mimo Allaha, već si u obožavanju Allaha pridružio nekoga mimo Njega. Allah Uzvišeni je u ovom našem vremenu, potkraj dvanaestog stoljeća po Hidžri, dao onoga kojim je Allah oživio vjeru islam i posvećivanje ibadeta samo Allahu, Jedinom, nakon njegovog zagubljavanja. On je šejh, imam, učenjak, plemenit, dobar, lijepe ćudi, dobrih dijela, onaj koji je oživio Vjerovjesnikov sunnet, suzbijač mušričkih novotarija[644], Muhammed b. Abdulvehhab, Allah ga nastanio u Džennetu, koji je najljepše boravište, njegovo boravište učinio prijatnim i povećao mu nagradu.

Allah je njime pomogao Pravu vjeru i putem njega pojasnio Svoj Pravi put, put onih kojima je darovao blagodat Svoju od vjerovjesnika, iskrenih, šehida, i dobrih ljudi. Njime je Allah uklonio širk i obožavanje idola iz područja Nedžda, mjesta nevjerstva i pretjerivanja. Allah je olakšao rušenje tih idola putem njega, njegovih sljedbenika monoteista, i onih iz Allahove uspješne partije. Prije toga u svakom kraju i mjestu područja Nedžda bili su idoli i drveće koji su pored Allaha obožavani, kojima se zavjetovalo, prinosile žrtve, i koji su se veličali više od veličanja Allaha, kao što je kabur Zejda b. El-Hattaba u El-Džubejli, drvo u blizini grada Ed-Dir'ijja, drvo stanovnika mjesta Et-Tarfijja, pećina po imenu *Garu binti-l-emir* u donjem dijelu mjesta Ed-Dir'ijja i kabur po imenu *Qabr-l-magribi*.

Krupnije od toga jeste njihovo obožavanje Tadža i Šemsana, pored njihovog svjedočenja da su bili griješnici. Međutim, oni tvrde da su ovi evlije te da im grijesi ne štete. Imaju prema njima više strahopoštovanja nego prema Allahu. Među njima ima onih koji prizivaju džinne[645] i kolju im. U svakom gradu ima mnogo toga. Allah je sve to uklonio šejhu-l-islamom i njime uspostavio dokaz nad njegovim suvremenicima.

Tevhid su spoznali svi njegovi neprijatelji. Priznali su da je on (tj. tevhid) vjera Allaha i Njegovog Poslanika, a ono na čemu su oni pridruživanje (*širk*) Allahu. Ali, to im je samo povećalo mržnju prema njemu i neprijateljstvo. Nastojali su ga ukloniti i prema njemu su neprijateljevali na sve moguće načine, iz zavisti prema njemu zbog toga što je Allah preko njega uzdigao vjeru, sve dok ga Allah nije uzdigao nad njima i protiv njih ga pomogao, kao i njegove sljedbenike protiv onih koji su ih ponižavali i koji su im se suprotstavljali, pored njihove slabosti i malobrojnosti, a snage i brojnosti njihovog neprijatelja.

---

[644] Na ar. *el-bide'u-š-širkijjeh*. (op. rec.)

[645] Pogledaj kako je šejh spomenuo samo opis „dove džinnima“ bez ulaženja o to da li time od njih traže ono što džinni mogu, ili više od toga, jer osnovni propis vezan za džinne u mes'eli traženja čovjeka od njih jeste da oni nisu kadri učiniti niti su prisutni. Njihovi nevjernici se neće odazvati čovjeku osim nakon što upadne u nešto od velikog širka, da Allah sačuva, a samo traženje od njih je veliki širk, koji im daje moć nad čovjekom, a ne obratno kao što misle neznalice, koje ne poznaju niskost i jad stanja sihrbaza, vračara, šejtanskih robova i poslanika. (op. rec.)

Allah je sve stanovnike Nedžda uveo u islam. Njega (tj. islam) su ispovijedali i oko njega su se okupili, kako oni iz gradova tako i oni iz pustinje. Hvala Allahu velikim lijepim blagosljovljenim hvala, onako kako to naš Gospodar voli i čime je zadovoljan, kako to pristaje plemenitosti lica Njegovog i ponosu Njegovog Veličanstva. Molimo Allaha, Velikog, Darežljivog, da nas učvrsti u islamu, i da ne dozvoli da naša srca skrenu nakon što ih je uputio. Molimo Ga da nas sačuva raskola i razilaženja, uistinu On je svemoćan.

„Traženje pomoći (*el-istighātheh*):[646] Ibadeti su zasnovani na slijeđenju a ne na inoviranju. Niko nema pravo da od vjere propiše ono što Allah nije dozvolio. Rekao je Uzvišeni:

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ به اللَّهُ

„Zar oni da imaju ortake koji im od vjere propisuju ono što Allah nije dozvolio?“[647]

U El-Buharijevom i Muslimovom Sahihu zabilježen je hadis od Aiše, ﷺ, da je Vjerovjesnik, ﷺ, rekao:

مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ.

„Ko nešto novo uvede u ovu našu stvar (vjeru), što nije od nje, to se odbija.“

U Sahihu, a i drugim zbirkama, stoji:

يقول الله تعالى: أنا أغنى الشركاء عن الشرك، من عمل عملا أشرك فيه غيري فأنا منه بريء وهو كله للذي أشرك.

„Uzvišeni Allah kaže: ’Ja sam od svih sudruga najnepotrebniji od pridruživanja; ko učini neko djelo u kojem je pridružio Meni, Ja sam od njega čist[648] *i ono u cjelosti pripada onome kojeg je pridružio.”*

Zbog ovoga islamski pravnici vele: „Ibadeti se zasnivaju na principu *et-tevqifa*.“[649]

---

[646] U zbirci *„Aqidetu-l-muvehhidin“* na ovom mjestu ne stoji da se radi o citatu Ibn Tejmijje. Tokom rada na knjizi sam primjetio da šejh 'Abdullah u stvari citira tuđe riječi, a govor mi se uzličio na govor šejhu-l-islama iz knjige *„El-Istighātheh“*. Vratio sam se na elektronsku verziju knjige koja je pred vama i na ovom mjestu sam našao riječi: „Rekao je šejh Teqijjuddin, nek' je nad njime milost Uzvišenog Allaha, u svom odgovoru Ibnu-l-Bekriju o mes'eli traženja pomoći (*el-istighātheh*)“, a nakon toga slijedi prevedeno. Hvala Allahu Gospodaru svjetova! (op. rec.)
[647] Sura Eš-Šura (42) 21
[648] Ili „Ja se od njega odričem“. (op. rec.)
[649] Ne smije se reći za neku stvar da je ibadet bez vjerskog dokaza o tome. (op. rec.)

U El-Buharijevom i Muslimovom Sahihu zabilježeno je da je Omer, ﵁, poljubio Crni kamen i rekao:

وَاللَّهِ إِنِّ لأَعْلَمُ أَنَّكَ حَجَرٌ لاَ تَضُرُّ وَلاَ تَنْفَعُ، وَلَوْلاَ أَنِّ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ، صلى الله عليه وسلم، يُقَبِّلُكَ مَا قَبَّلْتُكَ.

„Tako mi Allaha, znam da si ti zaista samo kamen, ne štetiš niti koristiš, i da nisam vidio Resulullaha, ﷺ, da te ljubi, ne bih te ni ja poljubio."

Allah, slavljen je, naredio nam je slijeđenje Poslanika, pokoravanje mu, prijateljevanje[650] i ljubav prema njemu. Za pokoravanje, ljubav i poštovanje prema njemu, On nam garantuje Svoju ljubav prema nama, Svoj oprost, uputu i ulazak u Džennet. Rekao je Uzvišeni:

قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ

„Reci: 'Ako vi Allaha volite, onda mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehe vam oprostiti!'"[651]

Rekao je:

...وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا

„...pa ako mu budete poslušni, bit ćete na Pravom putu"[652]

Rekao je:

وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

„...a onoga ko se pokorava Allahu i Poslaniku Njegovu On će uvest u dženetske bašče, ispod kojih teku rijeke, i u kojima će vječno ostati. To je uspjeh veliki!"[653]

Ovakvih primjera u Kur'anu ima mnogo. Po ovom pitanju niko ne treba izlaziti iz okvira sunneta i prakse ispravnih prethodnika.

Dakle, imamo dva velika temelja: (Prvi) Da ne obožavamo nikoga osim Allaha, i (Drugi) da Ga ne obožavamo osim onako kako je propisao, da Ga ne obožavamo inoviranim 'ibadetom. Ova dva temelja ustvari jesu ostvarenje svjedočenja da nema istinskog boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov Poslanik, kao što je rekao Uzvišeni:

---

[650] Ili lojalnost, na ar. *el-muvālāh*. (op. rec.)
[651] Sura Alu Imran (3) 31
[652] Sura En-Nur (24) 54
[653] Sura En-Nisā' (4) 13

لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلاً

„...da bi iskušao koji će od vas bolje postupati...“[654]

El-Fudajl b. I'jad veli: “Znači, čišće i ispravnije.“ Rekoše: „O Ebu Ali, kako to čišće i ispravnije?“ On reče: „Uistinu, djelo kada je čisto a nije ispravno, neće biti primljeno. Ako je ispravno a nije čisto, neće biti primljeno. Neće biti primljeno sve dok ne bude i čisto i ispravno.“

Čisto je da (djelo) bude posvećeno Allahu, a ispravno je da bude u skladu sa sunnetom. A sve to jeste ostvarenje Allahovih riječi:

فَمَن كَانَ يَرْجُو لِقَاء رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا

„Pa ko se nada susretu s Gospodarom svojim, neka čini dobra djela i neka u ibadetu Gospodaru svome nikoga Njemu ne pridružuje.“[655]

U sunnetu je došlo da se Allah moli Njegovim imenima i svojstvima, pa se kaže: „Doista Te molim, Tebe, Kome pripada svaka hvala, pored Koga drugog boga nema. Darežljivi, Sazdavatelju nebesa i Zemlje, Posjedovatelju veličine, Živi, Održavatelju! Doista, molim Te, jer Ti si Allah, nema boga osim Tebe, Jedinog, Utočište svemu, Koji nije rodio i rođen nije, i Kome niko ravan nije...“ Također, sljedeća dova: „Moj Allahu, molim te sa *„me'āqidu-l-'izz“*[656] od Arša Tvoga, vrhuncom milosti Knjige Tvoje, Tvojim najvećim imenom, najuzvišenijom Tvojom snagom i Tvojim savršenim riječima.“ Po pitanju dozvoljenosti ove druge dove kod učenjaka postoje dva mišljenja.[657]

Šejh Ebu-l-Hasan El-Quduri veli: „Bišr b. El-Velid veli da je čuo Ebu Jusufa kako kaže: „Ebu Hanifa, رحمه الله, rekao je: „Niko ne treba da Allaha priziva osim Njime. Smatram pokuđenim da neko kaže '*bi me'āqidi-l-'izzi min 'Aršike*'[658] ili 'pravom Tvojih stvorenja'. Ovo je mišljenje i Ebu Jusufa. Ebu Jusuf veli: 'Ponosom Arša Tvoga', to je Allah,[659] i zato ovo ne smatram pokuđenim. Pokuđenim

[654] Sura El-Mulk (67) 2
[655] Sura El-Kehf (18) 110
[656] Učenjaci su ove riječi protumačili na dva načina. Prvi: u značenju stvorenog, tj. „mjestima ponosa Tvoga 'Arša“ i drugi: u značenju Allahovih osobina što bi se onda prevelo kao „Tvojim osobinama Kojima je Tvoj 'Arš zaslužio ponos“. Pa su se njihove fetve usljed toga razišle. (op. rec.)
[657] Zbog toga što su ih neki protumačili u značenju stvorenog a neki u značenju Allahovih osobina, a On je njima opisan praiskonski i zauvijek. (op. rec.)
[658] Zato što ih je Ebu Hanife, رحمه الله, protumačio u značenju stvorenog, tj. „mjestima ponosa Tvog 'Arša“. (op. rec.)
[659] Tj. govori se o osobinama Uzvišenog Allaha Kojima je 'Arš (Prijesto) zaslužio ponos. Prema ovom tumačenju, ovdje se radi o *tevessulu* i moljenju Allaha Njegovim osobinama, a ne moljenju Allaha stvorenjem. A prema prvom o „mjestima ponosa 'Arša“ lično. Dakle, složili su se u pogledu nepropisanosti moljenja Allaha stvorenjima, a razišli se u pogledu tumačenja značenja ovih riječi. (op. rec.)

smatram da neko kaže 'pravom toga i toga' ili 'pravom Tvojih vjerovjesnika i poslanika' i 'pravom Ka'be i Meš'ari-l-harama'.

El-Quduri veli: „Traženje Njegovim stvorenjima nije dozvoljeno, jer stvorenje nema pravo nad Stvoriteljem, tako da to nije dozvoljeno, tj. po saglasnosti. El-Beldedži u komentaru *„El-Mukhtār“*, veli: „Pokuđeno[660] je da se Allah moli osim Njime. Zato, ne kaže se 'molim Te pravom toga i toga, ili Tvojih meleka, ili Tvojih Vjerovjesnika i sl.', jer stvorenje nema pravo nad Stvoriteljem; ili da u svojoj dovi kaže 'ponosom Arša Tvoga'. Od Ebu Jusufa se prenosi da je to dozvoljeno.“

Kažem: Ovo od Ebu Hanife, Ebu Jusufa i drugih nalaže zabranu da se Allah moli nekim mimo Njega. Što se tiče traženja od umrlog i odsutnog,[661] bio on vjerovjesnik ili neko mimo njega, to je zabranjeno po saglasnosti imama muslimana. Uzvišeni Allah, a ni Njegov Poslanik, ﷺ, to nisu naredili, niti ga je činio iko od ashaba i onih koji su ih u dobru slijedili, niti ga poželjnim smatra iko od imama muslimana.

Ovo je od onoga što je nužno poznato od vjere islama.[662] Uistinu, niko od njih, kada bi ga snašla kakva nevolja ili mu se ukazala kakva potreba, nije govorio mrtvom: 'Ugledniče moj, taj i taj, ti si mi dovoljan',[663] ili 'udovolji mojoj potrebi', kao što to neki od ovih mušrika[664] govore onima koje prizivaju od umrlih i odsutnih. Nakon Vjerovjesnikove, ﷺ, smrti niko od ashaba nije tražio pomoć od njega niti od drugih vjerovjesnika; ne kod njihovih kaburova, niti kad se od njih udalje. Oni kod kaburova vjerovjesnika nisu činili dovu niti su kod njih klanjali.

Kada je ljude snašla suša u vrijeme Omera, ﵁, on je tražio od El-Abbasa[665] da moli za kišu i njegovom dovom se umiljavao (*tevessul*). Rekao je: „Moj Allahu, mi smo Ti se umiljavali, za vrijeme suše, putem našeg Vjerovjesnika pa Si nam slao kišu, a sada Ti se, evo, umiljavamo putem amidže Vjerovjesnika pa nam spusti kišu.“ Nakon toga, kiša bi se spustila. Ovo je pritvrđeno u El-Buharijevom Sahihu.

Također, Muavija, ﵁, kada je tražio kišu za stanovnike Šama, umiljavao se preko Jezida b. El-Esveda El-Džerešija. Ovo što spominje Omer, ﵁, jeste njihovo

---

[660] Na ar. *„jukreh“* od čega dolazi pojam *„mekrūh“*. Međutim, kod učenjaka selefa ovaj pojam ukazuje na nešto što je *harām*, a ne *mekrūh*, tj. pokuđeno. (op. rec.)

[661] Obrati pažnju kako učenjaci spominju „umrlog i odsutnog“! Shvatićeš da time ne misle na traženje od stvorenja onoga što ne može niko sem Allaha, jer da se radi o tome ne bi imalo smisla spominjati „mrtvog i odsutnog“, zbog toga što traženje od živog i prisutnog ono što ne može niko osim Allaha jeste veliki širk. Neki ljudi tvrde da je traženje od mrtvog ono što može živi, ili što je ispod onoga što ne može niko osim Allaha, mali širk. Neki su isto rekli u pogledu traženja od odsutnog. Da nas Allah sačuva! (op. rec.)

[662] Pogledaj kako je šejhu-l-islam ovu mes'elu svrstao u mes'ele koje su islamu nužno poznate! (op. rec.)

[663] Ili „Ja sam pod tvojom zaštitom“ ili „...pod zaštitom tvog ugleda“. (op. rec.)

[664] Pogledaj kako ih je nazvao mušricima! (op. rec.)

[665] Od amidže Allahovog Poslanika, ﷺ. (op. rec.)

umiljavanje dovom Vjerovjesnika, ﷺ, i njegovim zauzimanjem u toku njegovog života, pa su se zato poslije njega umiljavali dovom El-Abbasa i dovom Jezida b. El-Esveda. Ovo su islamski pravnici spomenuli u svojim djelima u poglavlju o traženju kiše, pa su rekli: „Poželjno je da se kiša traži putem pobožnih ljudi, a ako su od rodbine Resulullaha, ﷺ, to je još bolje."

Učenjaci poput Malika i drugih, smatrali su pokuđenim da čovjek stane pored kabura Vjerovjesnika, ﷺ, i moli za sebe. Spomenuli su da je ovo od novotarija, što ispravni prethodnici nisu činili. Allah Uzvišeni je rekao:

قُلِ ادْعُواْ الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِهِ فَلاَ يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنكُمْ وَلاَ تَحْوِيلاً ﴿٥٦﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ ﴿٥٧﴾

„Reci: 'Prizivajte one koje, pored Njega, smatrate bogovima – ali vas oni neće moći nevolje osloboditi niti je izmijeniti.' ﴾56﴿ Oni kojima se oni mole sami traže načina (*el-vesileh*) kako će se što više Gospodaru svome približiti... ﴾57﴿"[666]

U autentičnom komentaru riječi **„...sami traže načina (*el-vesileh*)..."**, od Mudžahida, stoji: „To je Isa sin Merjemin, Uzejr i meleki." Isto tako od Ibrahima En-Nekhaija stoji da je rekao: „Ibn Abbas je za riječi **„Oni kojima se oni mole sami traže načina kako će se što više Gospodaru svome približiti..."**, govorio je: „To je Uzejr, Mesih, Sunce i Mjesec."

Također, Šu'ba prenosi od Es-Sudijja, a on od Ebu Saliha, a ovaj od Ibn Abbasa, da je rekao: „Isa, njegova majka i Uzejr." Od Abdullaha b. Mes'uda prenosi se da je rekao: „Došao sam kod grupe Arapa koji su obožavali grupu džinna,[667] pa džinni primiše islam a ljudi koji su ih obožavali nisu primjetili njihov islam. Potom je objavljen ovaj ajet. Ovo od njega, zabilježeno je u El-Buharijevom Sahihu. Sva ova mišljenja, istina su.

Ajet obuhvata svakoga čije božanstvo robuje Allahu, svejedno bilo ono melek, džinn ili čovjek.[668] Ispravni prethodnici, *radijAllahu anhum*, u svojim komentarima spominju kategoriju na koju se misli u ajetu u smislu primjera, kao što prevodilac kaže onome ko ga upita 'Šta znači riječ hljeb?', a on mu na to

---

[666] Sura El-Isrā' (17) 56-57
[667] Ovaj i ajeti slični njemu ukazuju na to da je prizivanje meleka i džinna veliki širk. (op. rec.)
[668] Zamjenica *„...onima"* u ajetu „Reci: *„Dovite onima koje smatrate..."* je sveobuhvatnog karaktera i obuhvata svaku jedinku onih koje su mušrici različitih vrsta prizivali, kao i svako stanje u kojem su to radili; pored kaburova mrtvih, daleko od njih, meleke i džinne i slično. Onaj koji kaže da je spomenuto mali širk mora navesti jasan prihvatljiv dokaz koji specifizira ajete koji su presudili da je spomenuti opis veliki širk ili zulum. Utičemo se Allahu od zla naših duša i kobnosti naših djela! (op. rec.)

pokaže pogaču[669] i kaže: „Ovo!“ Dakle, ukazuje se na njegovu vrstu a ne na njega samoga.

Oni time ne misle značenje ograničiti na jednu vrstu mimo druge vrste pored toga što ajet obuhvaća i jednu i drugu. Ajet je saopćenje svakome ko pored Allaha priziva nekog drugog, a sam taj koji se priziva traži načina kako će se što više Allahu približiti, nada se Njegovoj milosti i strahuje od Njegove kazne. Ajet je saopćenje svakome ko priziva umrlog ili odsutnog[670], od vjerovjesnika, pobožnih ljudi, svejedno u obliku traženja pomoći[671] ili nekom drugom obliku[672]. Ovaj ajet ga obuhvaća[673] kao što obuhvaća i onoga ko priziva meleke i džinne. Poznato je da svi oni bivaju posrednici u onome što Uzvišeni Allah određuje uzrokom[674] njihovih djela.

I pored toga Uzvišeni Allah je zabranio njihovo prizivanje i pojasnio da oni nisu u stanju otklonuti nedaću od onih koji ih prizivaju niti je preusmjeriti. Neće je otklonuti u cjelosti niti će je preusmjeriti s jednog mjesta na drugo, kao što je promjena njenog svojstva ili obima. Zato kaže: **„...niti je preusmjeriti.“** Spomenuo ju je neodređenu[675] tako da obuhvaća sve oblike preusmjeravanja. Svako ko priziva umrlog ili odsutnog, od vjerovjesnika i pobožnih ljudi, ili priziva meleke ili džinne, takav priziva onoga ko mu neće pomoći niti je u stanju od njega štetu otklonuti, niti je preusmjeriti.[676] Rekao je Uzvišeni:

وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقاً

„i bilo je ljudi koji su zaštitu od od zla od džinna tražili, pa su im tako obijest povećali.“[677]

Imami, poput Ahmeda i drugih, ukazali su na to kako nije dozvoljeno tražiti utočište[678] od stvorenja. Ujedno, ovo je od onoga čime dokazuju da Allahov govor

---

[669] Tj. pokaže mu pogaču koja je jedna od jedinki ili vrsta hljeba. Tako njihov spomen Mesīha, ili Uzejra, ili meleka i džinna, ili Sunca i Mjeseca, onog momenta kada se spomenu neki a ne svi, predstavlja pojašnjenje značenja putem spomena nekih njegovih jedinki ili vrsta. Ovdje se ne radi o kolizionom razilaženju, već o razilaženju raznolikosti vrsta. (op. rec.)
[670] Pogledaj kako je ukazao na to da značenje ovih ajeta obuhvata dovu odsutnim također! (op. rec.)
[671] Tj. riječima *istighāthe*. (op. rec.)
[672] Od riječi, ili stanja, kao da se nalazi pored kabura ili daleko od njega. (op. rec.)
[673] Pa je *istighātheh* jedna od jedinki dove. (op. rec.)
[674] Preveo sam ga kao „uzrokom njihovih djela“ zbog toga što u knjizi stoji *„bi ef'ālihim“*. Nisam se složio prevesti ga sa „od njihovih djela“. Značenje prijevoda kojeg sam odabrao bi onda bilo slijedeće: Allah je melekima dao moć da spuste kišu i da urade mnoge stvari, kada im On dozvoli i naredi, a traženje od meleka da spuste kišu, na primjer, čije spuštanje je Allah odredio uzrokom njihovih djela, je zabranjeno i veliki širk. Isto tako je i sa traženjem od džinna. Veliki širk je tražiti od njih ono što Allah određuje uzrokom njihovih djela. (op. rec.)
[675] Tj. riječ *„tahwīlen“*. (op. rec.)
[676] Obuhvata ga isti propis. (op. rec.)
[677] Sura El-Džinn (72) 6
[678] Tj. zaštitu od zla, na ar. *el-isti'ādheh*. (op. rec.)

nije stvoren. Kažu: „Zbog toga što je od Vjerovjesnika, ﷺ, prenešeno je da je tražio zaštitu od zla Allahovim riječima[679], a to je i naredio. Zato, učenjaci zabranjuju molitve čije je značenje nepoznato, iz bojazni da u njima bude širk.

Od onoga što pojašnjava mudrost Šerijata i njegovu veličinu, kao i to da je on, kako kažu, poput Nuhove lađe, ko se na nju ukrca spasit će se, a ko je napusti utopit će se, je to da je onima koji su izašli iz propisanog šejtan uljepšavao njihova djela, sve dok nisu otišli u širk. Jedna skupina od njih klanja mrtvima, jedni leđa okreću kibli čineći sedždu prema kaburu, a jedni govore: „Ka'ba je kibla za običan narod, a kabur tog i tog šejha je kibla za posebne".

Ovo govori onaj koji je najpobožniji i najskromniji među ljudima, i šejh je koji se slijedi, a vjerovatno je, po govoru o svom šejhu, od najboljih sljedbenika svoga šejha. A drugi je jedan od najuglednijih šejhova koji se slijede, onih koji pri sebi imaju iskrenost i trude se u ibadetu i skromnosti. Muridu naređuje da na počektu svog pokajanja ode kod groba šejha i boravi (*'ukuf*) kod njega kao što su obožavaoci kipova boravili kod njih (tj. kipova).

Većina tih koji širk čine obožavanjem kaburova, prilikom ibadeta kaburovima osjećaju od ganutosti, strahopoštovanja, prizivanja, prisutnosti srca, onoliko koliko neko od njih ne osjeća u Allahovim mesdžidima u kojima je dozvolio da se veliča i da se u njima spominje ime Njegovo. Drugi hodočaste kaburove. A neki su napisali djelo o propisima posjete svetištima, kao što je Ebu Abdullah Muhammed b. En-Nu'man, zvani El-Mufid, inače jedan od šejhova imamija, napisao djelo i u njemu naveo lažne priče o *Ehlu-l-Bejtu*, čija krivotvorenost nije skrivena onome ko ima znanja o prenošenju. Drugi putuju do kaburova šejhova, i iako oni to ne nazivaju obredima i hadždžom, njihovo značenje je isto.

Neki od tih govore: „A čak i Vjerovjesnik, ﷺ, kojeg hodočaste jahalice...", pa je hadždž posvetio Vjerovjesniku a ne Allahovoj, *'azze ve dželle*, Kući. Mnogi od ovih kroz hadždž najviše namjeravaju hodočastiti Vjerovjesnikov kabur a ne Ka'bu. Jedan šejh poznat po pobožnosti, skromnosti i dobroti, napisao je knjigu o imenima traženja pomoći od Vjerovjesnika, ﷺ, u javi i u snu. A ovaj zabludjeli, potpomaže se ovom knjigom. Govoreći o vrlinama ovog šejha spomenuo je da je jednom obavio hadždž a kabur Vjerovjesnika, ﷺ, je bio njegov krajnji cilj. Potom se vratio a da nije otišao u Mekku. Ovo je uvrstio u njegove vrline. Ako je poželjno, onda onaj ko je obavezan obaviti hadždž, treba da Medinu odredi za svoj konačni cilj a u Mekku neće ni ići jer to je dodatno opterećenje i teškoća, uz ostavljanje vrijednijeg. Ovo razuman čovjek ne zastupa.

---

[679] Tj. od Allahovih riječi. (op. rec.)

Zbog ostavljanja Šerijata, neki kod ljudi najveći šejhovi, velikani, postali su oni koje hodočaste kraljevi, kadije, učenjaci po metodi Ibn Seb'ina, za kojeg se kaže da je govorio: „Tri kuće su zastrte: Mekka, Bejtu-l-Maqdis i grad mušrika u Indiji.“ Ovo zbog toga što je on vjerovao da je vjera Jevreja i vjera kršćana istina. Jedan od naše braće koji imaju spoznaju došao je kod njega prije nego što je saznao njegovo pravo stanje i rekao: „Želim da te slijedim.“ On reče: „U vjeri Jevreja, kršćana ili muslimana?“ On mu reče: „Zar Jevreji i kršćani nisu nevjernici?“ On reče: „Ne budi žestok prema njima, ali je islam bolji.“

Od tih ima i onih koji daju prednost hodočašćenju kaburova nad hodočašćenjem Kabe. Ima i onih koji prednost daju hodočašćenju Kabe ali govore: „Ako hodočastiš kabur šejha dva ili tri puta, to je ravno hadždžu.“ Ima ljudi koji groblje u kojem je šejh stavljaju na isti stupanj sa Arefatom, putuju k njima, i rade na njima ono što rade muslimani na Arafatu, kao što se to upražnjava na Istoku i na Zapadu. Ima i onih koji putovanje do nekog svetišta ili kabura kojeg veličaju smatraju boljim od hadždža.

Jedan od njih je svome sljedbeniku (*muridu*), koji je već sedam puta hodočastio Allahovu Kuću, rekao: „Hoćeš li mi prodati jednu posjetu šejhovom kaburu za sedam hadževa?“ Potom se konsultovao sa šejhom, pa je rekao: „Da si je prodao bio bi zakinut!“ Ima i onih koji govore: „Ko oko kabura šejha obiđe sedam krugova, to je ravno hadždžu.“ Ima i onih koji govore: „Posjeta nekoj pećini tri puta, ravna je hadždžu.“ Ima i onih koji od umrlog šejha prenose da je rekao: „Svaki korak prema mome kaburu ravan je hadždžu, a na Sudnjem danu neću prodavati hadždž.“ Neko od ljudi je to porekao pa mu se u snu prikazao šejtan u liku šejha i ukorio ga zbog poricanja toga.

Ovi i njima slični, svoj namaz i obrede posvetili su nekome drugom mimo Gospodara svijetova. Oni nisu na vjeri Predvodnika pravovjernih. Oni nisu od onih koji grade Allahove mesdžide, za koje Allah kaže:

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

„Allahove mesdžide grade oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju...“[680]

Oni koji grade[681] Allahove mesdžide ne strahuju ni od koga osim Allaha. Oni koji grade svetišta oko kaburova strahuju od nekoga mimo Allaha i nadaju se od nekoga mimo Njega. Dotle je došlo da je jedan iz jedne skupine glavešina počinioca velikih grijeha, koji ne strahuju od Allaha u onome što čine od ružnih djela, kada bi vidio turbe umrlog ili mlađak koji je bio na vrhu turbeta, bojao se da radi ružna djela. A jedan od

---

[680] Sura Et-Tevba (9) 18
[681] Održavaju, naseljavaju i slično. (op. rec.)

njih govorio je svome drugu: „Teško tebi, to je mlađak na turbetu!“, pa su strahovali od ukopanog pod mlađakom a nisu strahovali od Onoga Koji je stvorio nebesa i Zemlju a mlađak na nebesima učinio ljudima oznakom za vrijeme i hadždž.

Ako se s ovima raspravlja oni onoga koji s njima raspravlja zastrašuju kao što su mušrici radili s Ibrahimom. Rekao je Uzvišeni:

وَحَاجَّهُ قَوْمُهُ قَالَ أَتُحَاجُّونِّي فِي اللَّهِ وَقَدْ هَدَانِ وَلا أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبِّي شَيْئاً

„'Zar da se sa mnom raspravljate o Allahu, a On je mene uputio?' - reče on. 'Ja se ne bojim onih koje vi Njemu pridružujete, bit će samo ono što Gospodar moj bude htio...'“,[682] sve do riječi:

فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِالْأَمْنِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

„Koja od dvije skupine je preča sigurnosti, ako znate?”[683]

Rekao je Uzvišeni:

الَّذِينَ آمَنُواْ وَلَمْ يَلْبِسُواْ إِيمَانَهُم بِظُلْمٍ أُوْلَئِكَ لَهُمُ الأَمْنُ وَهُم مُّهْتَدُونَ

„Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i iman svoj s mnogoboštvom (*zulumom*) ne miješaju: njih slijeduje bezbjednosti i oni će biti na pravom putu.“[684]

A drugi su mrtvoga stavili na stupanj Boga, a živi šejh za kojeg je vezan je kao vjerovjesnik. Od mrtvoga se traži zadovoljenje potreba i otklanjanje nedaća, a što se živog tiče, ono što on dozvoli, dozvoljeno je a što zabrani, zabranjeno je. Kao da su u svojim dušama izostavili Allaha od toga da Ga uzmu za Boga, i da su izostavili Muhammeda, ﷺ, od toga da ga uzmu za Poslanika. Možda će doći onaj koji je skoro stupio u islam ili njihov sljedbenik koji o njima lijepo misli, i tražiti od mrtvog šejha otklanjanje nepravde vladara koji želi da mu učini nepravdu ili nešto drugo pa uđe taj nadzornik i kaže da je već rekao šejhu, a šejh će reći Vjerovjesniku, a Vjerovjesnik, ﷺ, će reći Allahu, a Allah je poslao poslanika dotičnom vladaru. Da li je ovo išta do čista vjera mušrika i kršćana? U njoj je od laži i neznanja što svaki mušrik i kršćanin ne smatra dozvoljenim niti ga širi!

Jedu od zavjeta, zavjetovanog i onoga što se donosi njihovim kaburovima, čime ulaze pod riječi Uzvišenog:

---

[682] Sura El-En’am (6) 80
[683] Sura El-En'am (6) 81
[684] Sura El-En'am (6) 82

...إِنَّ كَثِيراً مِنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ

„...mnogi svećenici i monasi doista na nedozvoljen način tuđa imanja jedu i od Allahova puta odvraćaju.“[685]

Sami se okreću a i druge odvraćaju, tako da njihov sljedbenik vjeruje da je to Allahov put i Njegova vjera. Zbog toga odbija Istinsku vjeru s kojom je Allah poslao Svoga Poslanika i s kojom je objavio Svoje knjige. Uzvišeni Allah u Svojoj Knjizi nije spomenuo svetišta, već je spomenuo mesdžide i da su oni isključivo Njega radi.

Rekao je Uzvišeni:

قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ

„Reci: 'Gospodar moj naređuje pravednost i obraćajte se samo Njemu kad god obavljate namaz...'“[686]

Rekao je Uzvišeni:

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ

„Allahove mesdžide grade...“[687]

Rekao je:

فِي بُيُوتٍ أَذِنَ اللَّهُ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ

„U džamijama, koje se voljom Njegovom podižu i u kojima se spominje Njegovo ime...“[688]

Rekao je Uzvišeni:

وَلَوْلا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَهُدِّمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ

„A da Allah ne suzbije neke ljude drugima, do temelja bi bili porušeni manastiri, i crkve, i havre...“[689]

Dakle, nije spomenuo kuće širka, kao što su kuće kipova i svetišta, niti je spomenuo kuće vatre. Jer, manastiri i crkve su za Sljedbenike knjige, a od toga je pohvaljeno ono što je sagrađeno prije derogacije i izmjene, kao što je pohvalio Jevreje,

---

685 Sura Et-Tevba (9) 34
686 Sura El-A'raf (7) 29
687 Sura Et-Tevba (9) 18
688 Sura En-Nur (24) 36
689 Sura El-Hadždž (22) 40

kršćane[690] i Sabejce, koji su bili prije derogacije i izmjene, vjerovali u Allaha i Sudnji dan i činili dobra djela[691].

Kuće idola, kuće vatre, kuće nebeskih tijela i kuće kaburova; Allah nije pohvalio ništa od njih, niti je to spomenuto osim u događaju gdje ih je Vjerovjesnik, ﷺ, prokleo.

Rekao je Uzvišeni:

قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَى أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِداً

„A onda oni do čijih se riječi najviše držalo rekoše: 'Napravit ćemo na ulazu u nju bogomolju!'“[692]

Ovi koji su sagradili bogomolju (*mesdžid*) na stanovnicima pećine bili su od nasranija koje je Vjerovjesnik, ﷺ, prokleo riječima: *„Allah prokleo židove i nasranije, kaburove svojih vjerovjesnika uzeli su za bogomolje.“*, a u drugom predanju: *„...i pobožnih ljudi...“*. Prizivanje mrtvih je najveći put do toga.

Jedan od šejhova Istoka je došao i sa mnom razgovarao o tome, pa sam mu pojasnio neispravnost toga. On je rekao: „A zar Vjerovjesnik, ﷺ, nije rekao: *„Kada vas snađu poteškoće obratite se stanovnicima kaburova.“*? Rekao sam: Ovo je laž, po jedinstvenom stavu učenjaka. Od Vjerovjesnika, ﷺ, ne prenosi ga niko od učenjaka hadisa. Iz ovog razloga i njemu sličnih potvrda za riječi Vjerovjesnika, ﷺ, došla je u autentičnom hadisu:

لتتبعن سنن من كان قبلكم حذو القذة بالقذة حتى لو دخلوا جحر ضب لدخلتموه. قالوا: يا رسول الله، اليهود والنصارى؟ قال: فمن؟

„Zasigurno ćete slijediti običaje onih koji su bili prije vas, kao što peruška (strijele) slijedi perušku (tj. u stopu). Čak, kada bi oni ušli u rupu bodljorepog guštera i vi biste za njima ušli u nju.“ Rekoše: Allahov Poslaniče, Jevreji i kršćani? *„A ko drugi?“*, reče on.

Ovi ekstremni mušrici[693], kada se nekom od njih ispuni ono što je tražio, makar i od nevjernika, ne bi se okrenuo Poslaniku. Naprotiv, svoju potrebu traži s one strane gdje misli da će biti zadovoljena. Nekada odlazi na mjesto za koje misli da je kabur pobožnog čovjeka a ono bude kabur nevjernika ili licemjera. Nekada zna da je riječ o

[690] Tj. *nasranije*. (op. rec.)
[691] Zato što su bili muvehhidi muslimani. Ovo je klasičan dokaz iz govora učenih o tome da vjerska imena *„Jehūd* (židovi), *nesārā* (kršćani)“ i sabejci“ u osnovi nisu imena kuđenja, već su takvim postala u šerijatskoj tradiciji zbog njihovog mijenjanja Allahovog dina i neslijeđenja našeg Poslanika, posljednjeg Allahovog Vjerovjesnika, Muhammeda, ﷺ. (op. rec.)
[692] Sura El-Kehf (18) 21
[693] Opet ih naziva mušricima. (op. rec.)

nevjerniku ili licemjeru, a odlazi kod njega, kao što narod odlazi u njihovu crkvu ili na mjesta za koja se govori da se na njima primaju zavjeti. U ovo zapada većina njih.

Što se tiče prvoga, u njega zapadaju njihovi odabrani. Čak i jedan od naših „drugova“[694] koji se bave suđenjem, kadija, kada je saznao da to zabranjujem kod njega su povodom toga nastale sumnje i nedoumice, zbog onoga što je vjerovao od istine u onome što spominjem i zbog onoga što je kod njega od suprotstavljanja. Zbog toga je nekim našim drugovima tajno rekao: „Ja sam probao primanje dove kod jednog kabura u El-Qarafi.“ Taj čovjek mu je rekao: „Poći ću sa tobom do njega pa da vidimo čiji je to kabur.“ Potom su otišli do njega i na njemu nađoše napisano (Alijin kabur). Tako su saznali da je riječ o rafidiji ili o ismailiji.

U mjestu su mnogi mislili za Ubejdije da su oni Allahovi dobri štićenici. Kada sam im rekao da su ti bili licemjeri bezbožnici[695], a najbolji među njima jesu rafidije, oni se počeše čuditi i govoriti: „Mi konja koji ima grčeve u stomaku vodimo kod njihovih kaburova pa on kod njih ozdravi.“ Rekao sam im: „Ovo je jedan od najvećih dokaza za njihovo nevjerstvo.“

Potom sam zatražio skupinu konjušara i rekao: „Vi iz Šama i Egipta, kada konja snađu grčevi u stomaku, gdje ga vodite?“ Oni rekoše: „U Šamu ih vodimo kod kaburova Jevreja i kršćana, a kada smo u sjevernom dijelu vodimo ih kod kaburova koji su u krajevima Ismailija, kao što su *El-Ulejka*, *El-Munaj'a* i sl.. U Egiptu ih vodimo u *Dejru Hana* kod kršćana, i kod kaburova uglednika – mislili su da su Ubejdije uglednici zbog toga što su ispoljili da su od *Ehlu-l-Bejta*.“ Upitao sam: „Da li ih vodite kod kaburova pobožnih ljudi muslimana, kao što je El-Lejs b. Sad, Eš-Šafi, Ibnu-l-Qasim, Nufejsa i drugi?“ „Ne!“, rekoše oni. Rekao sam im: „Slušajte! Oni ih vode kod kaburova nevjernika i licemjera.“

Potom sam im pojasnio razlog toga. Rekao sam: Zbog toga što se ovi kažnjavaju u njihovim kaburovima a životinje čuju njihove glasove, kao što je to pritvrđeno u autentičnom hadisu, pa kada to čuju uplaše se i usljed straha koji dožive prorade im trbusi te balegaju, jer strah izaziva proljev. Oni su se tome čudili. Ovo značenje sam često ljudima spominjao i ne znam da je iko tako rekao[696], a kasnije sam našao da su neki učenjaci o tome govorili.

Ono što se ovdje želi reći jeste da mnogi ljudi veličaju kabur osobe koja je u suštini nevjernik ili licemjer, te ona kod njega biva u istom rangu sa Poslanikom, zbog njegovog

[694] Riječ „*ashāb*“ ovdje prevedenu kao „drugovi“ sam stavio pod navodne znake zbog toga što kontekst ukazuje na to da ga šejh naziva „drugom“ ironično. Allah najbolje zna! (op. rec.)
[695] Tj. *zenādiqah*, mn. riječi *zindīq*. (op. rec.)
[696] U ovome je potvrda da slične riječi ne moraju uvijek značiti samohvalisavost. (op. rec.)

vjerovanja da umrli udovoljava njegovoj potrebi ako je bio pobožan čovjek, a i jedni i drugi kod njega spadaju u kategoriju onih od kojih se traži pomoć.

Koliko je svetišta koja ljudi veličaju a ustvari je riječ o laži, ili se čak govori da je riječ o kaburu nevjernika, kao što je svetište u podnožju brda Liban za koje se govori da je kabur Nuha. A učenjaci govore da je riječ o kaburu nekog od Amalićana. Isto tako, svetište El-Husejna u Kairu, kabur Ebu Ka'ba u Damasku, po pitanju kojeg postoji jedinstven stav učenjaka da je lažan. Ima i onih koji kažu da su to kaburi dvojice kršćana. Po pitanju mnogih svetišta postoji razilaženje, a kod njih su šejtani koji putem njih zavode onoga koga zavode.

Među njima ima i onih koji u snu vide osobu za koju misle da je umrli, a ustvari to se šejtan prikazao u njegovom ili nekom drugom liku, poput šejtana koji ulaze u kipove, ili onih koji se prikazuju onima koji traže pomoć od kipova, umrlih i odsutnih. U našem vremenu kao i u prošlim vremenima ovoga ima mnogo; poput ljudi koji borave kod pojedinih kipova u El-Berābiju u području Misira,[697] Ihmimu i drugim mjestima. Kod kipova borave određeni vremenski period u toku kojeg se ne čiste kao što to muslimani rade, niti obavljaju namaz muslimana, niti čitaju, sve dok se šejtan ne zakači na taj lik pa mu se učini da se on pokreće te na njega stavlja svijeću ili nešto drugo, pa vidi da mu se šejtan prikazao, te on tom šejtanu čini sedždu da bi zadovoljio njegove potrebe.[698]

Možda mu omogući da sa njim čini razvrat kako bi zauzvrat zadovoljio neke njegove potrebe. Primjera kao što su ovi ima među šejhovima Turaka nevjernika. Nazivaju ga El-Bevi a on je dvospolac. Kada od njega traže neku od ovih stvari pošalju mu nekoga koga će obljubiti, visoko mu vješaju krpe u mračnoj noći, donose mu hljeb i lešinu, sviraju mu muziku koja mu odgovara pod uslovom da među njima ne bude neko ko spominje Allaha niti da tamo ima nešto u čemu se spominje Allah. Potom se taj šejh, s kojim je urađeno, diže u zrak i vide kako def leti kroz zrak i udara onoga ko svoju ruku pruži prema hljebu. Šejtan svira muzičkim instrumentima a oni slušaju. Svira im muziku koju su svirali njihovi očevi nevjernici, a potom ga možda nestane. A za to je hrana. Potom ga vide da se preselio u kuću El-Bevija ili se možda i ne izgubi, a oni mu prinose lešinu koju spaljuju vatrom a on zadovoljava neke njihove potrebe.

Ovakvih primjera ima veoma mnogo kod mušrika a ono što se događa kod svetišta isto je kao ono što se dešava kod kipova. Raznim putevima pritvrđeno je da kod onoga što je od kipova, kaburova i sl. pridruženo Allahu, budu šejtani koji zavode onoga ko Allahu pridružuje. A ti šejtani zadovoljavaju samo neke njihove potrebe, i to samo ako oni učine širk ili grijeh koji šejtan voli. Od njih ima onih koji onome koji priziva naređuju

[697] Tj. današnjeg Egipta. (op. rec.)
[698] Pitamo neznalice koji ustrajavaju u laži da li traženje od šejtana na ovaj način, a radi se o onome što šejtan može, ulazi u veliki širk, ili mali? Pa ako je veliki širk, šta je razlika između 'ibadeta sedžde i 'ibadeta dove?! (op. rec.)

da mu učini sedždu. Ima i onih koji mu naređuju da čini poroke a možda ih i sam šejtan čini. Možda mu zabrani ono što je Allah naredio od tevhida, od širka čistog ispovijedanja vjere, pet dnevnih namaza, učenja Kur'ana i sl.. Šejtani čovjeka zavode u mjeri koliko od njega očekuju, pa ako je slabog vjerovanja naređuju mu nevjerstvo, ili grijeh, ili nepokornost, a ako je neuk naređuju mu ono za što ne zna da je oprečno Kur'anu i Sunnetu.

U ovu vrstu (tj. širka) su zapali mnogi šejhovi koji imaju velikog udjela u vjeri, skromnosti i pobožnosti[699], ali zbog njihovog nepoznavanja suštine vjere s kojom je Allah poslao Svoga Poslanika, šejtani su se ponadali njima dok ih nisu doveli u ono što je oprečno Kur'anu i sunnetu. Mnogim našim drugovima šejhovima desilo se da od nekog od njih pomoć traži neko od njegovih prijatelja pa vidi da je šejh došao u javi kako bi izvršio traženo, a ustvari to su samo šejtani koji se prikazuju mušricima[700], koji prizivaju nekog drugog mimo Allah, i džinni, zavisno od čovjeka: nevjernik nevjerniku, griješnik griješniku, a neznalica neznalici.

A što se tiče učenjaka i onih koji vjeruju, njihovi sljedbenici džinni isti su kao njihovi sljedbenici ljudi. Slijede ih u onome što im je naredio Uzvišeni Allah i Njegov Poslanik, ﷺ. Neki povjerljivi ljudi govorili su mi o toj osobi, tj. Ibnu-l-Bekriju koji je u svojoj knjizi dozvolio traženje pomoći od Poslanika, ﷺ, u svemu gdje se pomoć traži od Allaha, da je govorio: „Uistinu, Vjerovjesnik, ﷺ, poznaje ključeve skrivenog, za koje je Vjerovjesnik, ﷺ, rekao: *„Petero ne zna niko osim Allaha: Samo Allah zna kad će Smak svijeta nastupiti, samo On spušta kišu i samo On zna šta je u matericama, a čovjek ne zna šta će sutra zaraditi i ne zna čovjek u kojoj će zemlji umrijeti; Allah, uistinu, sve zna i o svemu je obaviješten."* I mislim da je za njega rekao kako je spomenuo: „Saznao ih je nakon što je obavijestio da ih ne zna niko osim Allaha."

A drugi, sličan njemu, podučava i pripisuje se izdavanju fetvi, govorio je: „Vjerovjesnik, ﷺ, zna ono što zna Allah, i da je u stanju učiniti ono[701] što je Allah u stanju učiniti. I da se ova tajna poslije njega preselila kod Hasana, a nakon toga se kroz Hasanovo potomstvo prenijela do šejha Ebu-l-Hasana Eš-Šazilija. Rekli su: „Ovo je stepen *qutba*[702] (glavnog starješine), i jedinog i univerzalnog pomagača (*el-gauth*).

Drugi šejh, kojeg su veličali njegovi sljedbenici, tvrdio je ovaj položaj za sebe i govorio da je on Mehdi kojeg je Vjerovjesnik, ﷺ, nagovijestio te da će on Isaa oženiti svojom kćerkom, i da su kike vladara i zaštitnika u njegovoj ruci: da on daje

[699] Nakon što vidiš kojim opisima su ih okarakterisali, shvatićeš da tako nešto u govoru učenjaka ne sprječava da onoga kojeg njima opisuju smatraju mušrikom zbog upadanja u veliki širk. (op. rec.)
[700] Pogledaj kako ih je nazvao mušricima zbog prizivanja odsutnih! (op. rec.)
[701] Ovaj dio fali u zbirci *„'Aqidetu-l-muvehhidin"*. To sam primjetio u samom kontekstu a potvrdu za to našao u elektronskoj verziji knjige. (op. rec.)
[702] Ovo je mušrički termin ekstremnih sufija. (op. rec.)

namjesništvo kome hoće, a smjenjuje koga hoće; da mu se Gospodar stalno šapatom obraća, da on pomaže nosače Arša i ribe u moru. Žestoko sam ga osramotio jednoga petka u Kairu u prisustvu ljudi iz mesdžida, pa su ga ljudi prepoznali i njime su raskrinkani mnogi njemu slični dedždžali.[703]

Od tih neki govore: Riječi Allaha, *subhanehu ve te'ala*:

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٨﴾ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

„Mi smo tebe poslali svjedokom, i radosnih vijesti donositeljem, i opominjateljem! ﴾8﴿ da u Allaha i u Poslanika Njegovog vjerujete, i da ga pomognete, i štujete, i da Ga ujutro i navečer slavite. ﴾9﴿“[704] znače da je Poslanik, ﷺ, taj koji se ujutro i naveče slavi. A ima i onih koji govore: Mi obožavamo Allaha i Njegova Poslanika, te tako poslanika čine obožavanim (*ma'bud*). Ima i onih koji dolaze kod kabura umrlog čovjeka ili žene, koji to sebi lijepo dočara pa kaže: „Oprosti mi, smiluj mi se, nemoj me ostaviti u grijehu“ i sl., do primjera ovih stvari u kojima se stvorenje uzima za boga.

Kada se ovo ustalilo u dušama većine njih, naći ćemo nekog od njih kada bude upitan o onome ko im zabranjuje; Šta kaže ovaj? Reći će: „Kod toga i toga sve osim Allaha ima nedostatak“. Ovo zbog toga što se u njihovim dušama ustalilo da pored Allaha uzimaju drugog boga. Sve ovo a i drugo dogodilo se dok smo bili u Misiru.

Drugi, koreći onoga koji poziva u tevhid, govori: „Bogove je sveo na jednog boga.“ Ovi zabludjeli omalovažavaju obožavanje samo Allaha, a veličaju prizivanje nekoga mimo Allaha od mrtvih. Kada im se tevhid naredi a širk zabrani, oni to omalovažavaju kao što je Uzvišeni Allah obavijestio o mušricima riječima:

وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا

„Kad te vide, rugaju ti se...“[705]

Poslanikom su se ismijavali zbog toga što im je zabranio širk. O mušricima je Uzvišeni Allah rekao:

إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُوا آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ ﴿٣٦﴾

„Kad im se govorilo: 'Samo je Allah Bog!' - oni su se oholili ﴾35﴿ i govorili: 'Zar da napustimo božanstva naša zbog jednog ludog pjesnika?!' ﴾36﴿“[706]

Rekao je Uzvišeni:

---

[703] Allah nek' se smiluje ovom šejhu zbog tog divnog čina! (op. rec.)
[704] Sura El-Feth (48) 8-9
[705] Sura El-Furqan (25) 41
[706] Sura Es-Saffat (37) 35-36

بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ

„A nije tako, on istinu donosi i tvrdi da su svi poslanici istinu donosili.“[707]

Rekao je Uzvišeni**:**

وَعَجِبُوا أَن جَاءَهُم مُّنذِرٌ مِّنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٤﴾ أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ﴿٥﴾

„Oni se čude što im je jedan od njih došao da ih opominje, i govore nevjernici: 'Ovo je čarobnjak? ﴿4﴾ Zar on da bogove svede na Boga jednog? To je, zaista, nešto veoma čudno!' ﴿5﴾“[708]

Potom je, Allah mu[709] se smilovao, spomenuo mnogo stvari.

Mušrici nisu prestali da ocijenjuju vjerovjesnike onima koji ne znaju u čemu je korist i opisuju ih ludošću, zabludom i maloumnošću, kao što je Nuhov narod rekao Nuhu i Ad Hudu, *alejhimas-selam*:

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ

„Oni su govorili: 'Zar si nam došao zato da samo Allahu 'ibadetimo...'“[710]

Najviše zbog čega su ga oslovljavali neznalicom o onome što je korisno i poricali jeste tevhid. Ovako ćeš naći i one koji su im slični po nekim stanovištima kada vidi onoga ko poziva da se samo Allah obožava, da se samo Njemu vjera čisto od širka posvećuje, da čovjek ne obožava čovjeka osim Allaha, da se oslanja samo na Njega; on se zbog širka koji je kod njega time ismijava.

Mnogi od tih uništavaju mesdžide. Tako, mesdžid koji je sagrađen radi pet dnevnih namaza naći ćeš da je van funkcije, uništen, da nema prostirku osim od ljudi. Kao da je riječ o nekom svratištu. A svetište koje je sagrađeno na mrtvom ima zavjese, ukrase od zlata, srebra i mermera, i zavjete koji mu dolaze jutrom i večeri. Pa da li je ovo išta do njihovo omalovažavanje Allaha, Njegovih ajeta, Njegovog Poslanika, i njihovo veličanje širka[711]? Uistinu, oni vjeruju da su mrtvi nad kojim je svetište sagrađeno i traženje

[707] Sura Es-Saffat (37) 37
[708] Sura Sad (38) 4-5
[709] Kao da je šejh 'Abdullah ovdje trenutno prekinuo s navođenjem govora šejhu-l-islama, s kojim će nastaviti nakon iste rečenice. Ili se radi o govoru šejhu-l-islama o čovjeku koji mu je ispričao vijesti o Ibnu-l-Bekriju. (op. rec.)
[710] Sura El-A'raf (7) 70
[711] Obrati pažnju na to kako je šejh njihov postupak protumačio omalovažavanjem Allahovih ajeta. *Allahu-l-Muste'an!* Islamski učenjak uistinu ne smije biti naivan. (op. rec.)

pomoći od njega, po njih korisniji od prizivanja Uzvišenog Allaha i traženja pomoći od Njega u kući koja je sagrađena Allaha, *'azze ve dželle*, radi, pa su dali prednost kući koja je sagrađena radi prizivanja stvorenja.

Ako za ovo (tj. svetište) ima zadužbina a i za ovo drugo (tj. mesdžid) zadužbina, tada je zadužbina za širk kod njih vrijednija od njega (tj. zadužbine za mesdžid), poistovjetivši se s mušricima Arapima čije je stanje Allah spomenuo u riječima:

وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيباً فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ

„Oni određuju za Allaha dio ljetine i dio stoke, koju je On stvorio, pa govore: 'Ovo je za Allaha', tvrde oni, 'a ovo za božanstva naša!' Međutim, ono što je namijenjeno božanstvima njihovim ne stiže Allahu, dok ono što je određeno za Allaha stiže božanstvima njihovim. Kako ružno oni sude.“[712]

Kao što za Allaha određuju plodove i stoku isto tako određuju za njihova božanstva plodove i stoku, pa kada bude pogođen dio koji je namijenjen njihovim božanstvima oni uzimaju od dijela koji je namijenjen Uzvišenom Allahu i pridodaju mu ga govoreći: „Allah je bogat a naša božanstva su siromašna.“ Tako daju prednost onome što se izdvaja nekome mimo Allaha nad onim što je izdvojeno Allahu. Ovi isto postupaju kada su u pitanju zadužbine. Zavjeti koje oni posvećuju svetištima veći su od onih koje posvećuju mesdžidima, njihovom održavanju i borbi na Allahovom putu.

Kada neko od ovih hodočasti kabur kojeg veličaju, plače kod njega, ponizan je, priziva skrušeno, doživi ganutost, skroman, pobožan i prisutnog srca onako kako to nije u pet dnevnih namaza, džuma namazu, noćnom namazu, učenju Kur'ana. Da li je ovo išta do stanje mušrika novotara, a ne monoteista[713] koji su svoj din očistili od širka koji slijede Allahovu Knjigu i sunnet Njegovog Poslanika, ﷺ?

Slično ovome je kada neko od njih čuje stihove, doživi prisebnost, skrušenost i plač, na takav način da mu se slično ne događa kod slušanja ajeta Uzvišenog Allaha. Postaje skrušen kod slušanja mušrika novotara a ne biva skrušen kod slušanja bogobojaznih i onih koji su svoj din očistili od širka[714]. Štaviše, kada čuju Allahove ajete oni se zaokupe nečim drugim, preziru ih, ismijavaju se njima kao i onima koji ih uče čime

---

[712] Sura El-En'am (6) 136
[713] Tj. *muvehhida*. (op. rec.)
[714] Ovdje se između ostalog govori o „širku u odnosu prema Allahu“, kada čovjekov način ophođenja prema nekom stvorenju u sebi sadrži značenje pridruživanje Uzvišenom Allahu, koje može doći do stepena velikog ili malog širka. Na ovu vrstu širka se posebno treba obratiti pažnja. *Allahu-l-Muste'an!* Da li ti srećeš i dočekuješ muvehhide kao što srećeš i dočekuješ mušrike i oholnike pred islamom, posebno kada su u pitanju posao i dunjalučke koristi!? (op. rec.)

zaslužuju najveći udio u Allahovim riječima: **„Reci: 'Zar se niste Allahu i riječima Njegovim i Poslaniku Njegovom rugali?'“** A kada čuju Kur'an slušaju ga nemarnih srca, blebetavih jezika, kao da su gluhi i slijepi, a kada čuju stihove postaju prisebni, njihovi jezici zašute i njihovi se pokreti umire tako da čak žedan od njih ne pije vode zbog njih.

Od tih ima i onih koji dok ih slušaju pa mujezin zauči ezan kažu: „Mi radimo nešto bolje od onoga čemu nas on poziva.“ Ima i onih koji kažu bili smo prisebni pa kada ustanemo na namaz postanemo odsutni. Jedan od njih me je pitao o onome koji je to rekao od tih zabludjelih šejhova, pa sam rekao: „To je laž. Bio je u prisustvu šejtana, pa se našao na Allahovim vratima.“ Uistinu, u novotarijama i zabludi ima prisustva šejtana kako je već pojašnjeno na nekom drugom mjestu.

Onih koji prizivanje mrtvih vjerovjesnika, predvodnika (*imama*), šejhova, smatraju boljim od prizivanja Allaha ima raznih vrsta. Neki od njih su već spomenuti a ima i onih koji prenose priče[715] o raznim događajima: jedan događaj od njih je da je jedan murid[716] tražio pomoć od Allaha pa ga nije pomogao pa je zatražio pomoć od njegovog šejha pa ga je ovaj pomogao; događaj - da je neki zarobljenik u neprijateljskim zemljama prizivao Allaha pa ga nije izbavio pa je prizvao neke mrtve šejhove pa mu je on došao i izbavio ga u islamske zemlje; događaj - da je jedan šejh rekao svome sljedbeniku: „Ako kod Allaha imaš potrebu dođi kod moga kabura“, drugi je rekao: „Umiljavaj se Allahu preko mene“, a treći je rekao: „Kabur toga i toga je isproban lijek.“[717]

Ovi i njima slični daju prednost ovim dovama nad dovama koje iskreni upućuju Allahu, poistovjećujući se sa ostalim mušricima. Mnogima od ovih prikazuje se lik njegovog šejha kojeg prizivaju pa misle da je to on ili melek u njegovom liku, a ustvari to je šejtan koji ga je zaveo. Od tih ima i onih koji kada ga snađe kakva nevolja ne priziva osim svoga šejha, niti spominje ičije ime osim njegovog. Privržen mu je kao što je dojenče privrženo spominjanju svoje majke. Traži pomoć od njega i govori: „O taj i taj...“, a Uzvišeni Allah je rekao muvehhidima:

فَإِذَا قَضَيْتُم مَّنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْراً

„A kada završite obrede vaše, Allaha spominjite kao što spominjete pretke vaše, pa i više od toga!“[718]

Od tih ima i onih koji se zakunu Allahom pa slažu, a zakunu se svojim šejhom, vođom te govore istinu i ne lažu. Tako njegov šejh biva u njegovim grudima veći od

[715] Tj. hićaje, kako se to kaže u njihovom žargonu. (op. rec.)
[716] *Murid* je sufijski termin, ukazuje na osobu koja je na putu „sticanja znanja“. (op. rec.)
[717] Ovo je vjera ekstremnih sufija koju je podržavao okupator i kolonizator u svakom vremenu, a ista politika se sprovodi i danas, dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)
[718] Sura El-Beqara (2) 200

Allaha. Ako prizivanje umrlih, kao što su vjerovjesnici i pobožni ljudi, sadrži ovo ismijavanje Allahom, Njegovim ajetima, Njegovim Poslanikom, pa koja od dvije skupine je preča da bude ta koja se ismijava Allahom, Njegovim ajetima i Njegovim Poslanikom: Ona koja naređuje prizivanje mrtvih, traženje pomoći od njih uz sve ono što to podrazumijeva[719] od ismijavanja Allahom, Njegovim ajetima i Njegovim Poslanikom, ili ona koja naređuje prizivanje Allaha, Jedinog, Koji sudruga nema, kao što su to Njegovi poslanici naredili i kako to nalaže pokornost Poslaniku, ﷺ, i njegovo slijeđenje u svemu čime je došao?

Također, ti muvehhidi se najviše od svih ljudi odazivaju brizi o stepenu Poslanika, ﷺ, vjerovanjem mu u onome o čemu je obavijestio, pokoravanjem u onome što je naredio, brigom o poznavanju onoga čime je poslan, razlikovanjem između onoga što se od njega prenosi od autentičnog i apokrifnog, istine i laži, slijeđenjem toga mimo onog što mu je suprotno, radeći po riječima Uzvišenog:

اتَّبِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلاً مَا تَذَكَّرُونَ

„Slijedite ono što vam se od Gospodara vašeg objavljuje i ne uzimajte, pored Njega, nekog drugog kao zaštitnika! A kako vi malo pouku primate!“[720]

A što se tiče ovih zabludjelih, sličnih mušricima i kršćanima, njihov oslonac su apokrifni i izmišljeni hadisi, ili izjave prenešene od onih čijim se govorom ne dokazuje, ili mu je neko slagao, ili je u pitanju greška od njega.

Dakle, to su predanja koja nisu potvrđena od autora koji nije nepogriješiv. Ako se pridržavaju nečega što je pritvrđeno od Poslanika, ﷺ, oni govor izvrću od njegovog pravog značenja i drže se manje jasnog[721] a ostavljaju ono što je jasno[722]. Isto kao što čine kršćani i kao što je uradio ovaj zabludjeli: Uzeo je riječ *istighātheh* (traženje pomoći), a ona se dijeli na traženje pomoći od žive osobe i traženje pomoći od mrtve osobe; a traženje pomoći od žive osobe biva u onome što je ona u stanju da uradi i u onome što nije u stanju da uradi, pa je status svega toga učinio jednim, i nije se

---

[719] Postavlja se pitanje ko je u onom momentu, u kojem se mušrik obraća mrtvom ili odsutnom dovom, a dova je 'ibadet, kod mušrika zaista bolji i veći? Uzvišeni Allah ili stvorenje kojem se moli?! Odgovor je, nema sumnje, da je u tom trenutku dao prednost stvorenju u 'ibadetu dove i traženja, i time srušio princip *ikhlasa*, tj. obožavanja Allaha čistog od širka, a Allah je sve Svoje vjerovjesnike poslao da bi sav din bio samo Njegov. (op. rec.)

[720] Sura El-A'raf (7) 3

[721] Tj. *mutešābih*. (op. rec.)

[722] Tj. *muhkem*. (op. rec.)

zadovoljio sve dok traženje pomoći posredstvom[723] osobe nije svrstao u pojam traženja pomoći (*istighātheh*).[724]

No, ni to mu nije bilo dovoljno sve dok onoga koji traži nije učinio da traži pomoć od Allaha a ne od njega, tako da onaj koji traži pomoć od njega ustvari traži pomoć od Allaha.[725] Potom je traženje pomoći od svih mrtvih, od vjerovjesnika i pobožnih ljudi, učinio dozvoljenim. Ovu sveobuhvatnu i univerzalnu tvrdnju, u koju je uveo od širka i zablude, što ne zna niko osim Veličanstvenog, je dokazao posebnim i detaljnim[726] pitanjem,[727] kao što je traženje ljudi od Vjerovjesnika, ﷺ, na ovom a i na budućem svijetu, da za njih moli Allaha, i njihovim obraćanjem Allahu njegovim[728] prizivanjem i njegovim zauzimanjem, a poznato je da je istina ovo čime je sunnet došao i u to nema nikakve sumnje, ali iz toga ne proizilazi neminovno konstatovanost svih tih sveobuhvatnih tvrdnji i neispravnost onoga što ih isključuje, jer univerzalna tvrdnja ne može biti konstatovana posebnim dokazom, a pogotovo u slučaju razlike i suprotnosti.

Ovo je slično onome ko želi da dokaže dozvoljenost svih vrsta muzičkih instrumenata i približavanje Allahu putem njih jer su dvije djevojčice udarale u def kod Aiše, ﵂, u kući Vjerovjesnika, ﷺ, za bajram u njegovom prisustvu gdje je on svoje lice okrenuo prema zidu a ne prema njima. Ili, slušanje svakakvog govora dokazuje riječima Uzvišenog:

﴿فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ ﴿١٨﴾

---

[723] Ovdje šejh misli na riječi čovjeka „Allahu moj, molim te Tvojim Poslanikom“ ili „...njegovim ugledom kod Tebe“ i slično. (op. rec.)

[724] Ovo je ono što mnogi ljudi ne žele da razumiju. Učenjaci potonjih generacija, poput Es-Subkija, El-Hejtemija, El-Qastelānija i drugih, pojmovima „*istighātheh*“ (traženje pomoći), „*istišfā'a*“ (uzimanje za zauzimatelja), „*et-tevessul*“ (umiljavanje) misle upravo na ovo što je spomenuo šejhu-l-islam. Tako je njihov govor protumačio šejh 'Abdullatif sina 'Abdurrahmana u knjizi „*Minhādžu-t-te'sis ve-t-taqdis*“ – odgovor Davudu ibn Džirdžisu. Davud je spomenutim učenjacima, zbog korištenja tih pojmova, poturio da dozvoljavaju traženje dove od mrtvih, ili traženje od mrtvih ono što može živi i slično od sufijskih laži i zabluda. (op. rec.)

[725] Riječi čovjeka „O ti i ti (mrtvom), izliječi mi bolesnika“ tumače u značenju „O Allahu izliječi mi bolesnika“. Šubha u tome im je šubha arapskih mušrika, koji su sličnim riječima od stvorenja tražili samo posredstvo a ne djelo, jer su vjerovali da takvo djelo nije kadar učiniti niko sem Allaha. Ovi zabludjeli mušrici su pomislili da je ovako tumačenje opravdanje za mušrike kojima ostavljaju suštinu islama, a značenje u kojem tumače spomenute riječi mušrika ili njihove riječi lično su nazvali „*el-medžāzu-l-'aqlijj*“ tj. „razumska metafora“, čime žele reći da razum ukazuje na to da „taj i taj musliman“ ne vjeruje da stvorenje radi djelo Stvoritelja a indicija koju su „uzeli u obzir“, zbog koje njihove riječi ne tumače u prvobitnom značenju za koje su postavljene, je „njegovo pripisivanje islam“. Time su, kada bi samo znali, dokazali da su oni ti koji lično ne poznaju islam! Tako su mnoge opise koji su suštinski veliki širk nazvali „razumskom metaforom“. Također, koriste pojam „*el-medžāzu-l-isnādijj*“, tj. metaforičko opisivanje nekog ili nečeg djelom koji ne potiče od njega. Dok kod ljudi poput Davūda ibn Džirdžīsa veliki širk ne biva sve dok se ne ostvari uvjerenje da je stvorenje neovisno od Allahovog htijenja, dozvole i moći. Da Allah sačuva! (op. rec.)

[726] Ili parcijalnim (op. rec.)

[727] Ovakve i njima slične argumentacije nisu daleko od nas. Pogledaj knjigu *„Odbrana osnove dina i šejhu-l-islama od tvrdnji nosioca neznanja“*. (op. rec.)

[728] Čovjek ode kod Allahovog Poslanika, ﷺ, za vrijeme njegovog života i od njega traži da zamoli Uzvišenog Allaha za njega, a potom ode svojoj kući i moli Allaha da se odazove Svom Poslaniku, tj. obraća Mu se Njegovim Poslanikom. Doći će hadis koji se spominje na ovu temu, kojeg mušrici nisu razumjeli, ili su namjerno iskrivili njegovo značenje. (op. rec.)

„...zato obraduj robove Moje ﴿17﴾ koji govor slušaju i slijede ono najljepše u njemu... ﴿18﴾“,[729] a ne zna da govor (*el-qavl*) ovdje znači Govor kao što je u riječima Uzvišenog:

أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ

„Zašto oni o Govoru[730] **ne razmisle?**[731]**“**,[732] a poznato je da nije dozvoljeno slušati svaki govor.

Allah, *'azze ve dželle*, zabranio je sijelo sa onima koji se zabavljaju sa Njegovim ajetima, a njihovo „ćaskanje“[733] je vrsta govora. Uzvišeni kaže:

وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا

„Kada vidiš one koji se riječima Našim rugaju...“[734]

Rekao je:

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ

„On vam je već u Knjizi objavio: 'Kada čujete da se u Allahove riječi nevjerstvo čini i da im se izruguje, ne sjedite s njima...'“[735]

Rekao je Uzvišeni:

وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَاماً

„...i koji, prolazeći pored besmislica, prolaze dostojanstveno“[736]

Rekao je Uzvišeni**:**

وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ

„A kad čuju besmislicu kakvu, od nje se okrenu i reknu: 'Nama naša djela, a vama vaša djela...'“[737] – ajet.[738]

Kod ovog zabludjelog dozvoljeno je da se od Poslanika pomoć traži u svemu u čemu se traži od Allaha u smislu da je on jedan od puteva[739] do Uzvišenog Allaha u

[729] Sura Ez-Zumer (39) 17-18
[730] Tj. o Kur'anu. (op. rec.)
[731] Sura El-Mu'minun (23) 68
[732] Tj. *el-khawd*. (op. rec.)
[733] Ovdje je također spomenuta ista riječ, *el-khawd*. (op. rec.)
[734] Sura El-En'am (6) 68
[735] Sura En-Nisā' (4) 140
[736] Sura El-Furqan (25) 72
[737] Sura El-Qasas (28) 55
[738] Oznaku „ajet“ učenjaci stavljaju prilikom navođenja jednog djela ajeta. (op. rec.)
[739] Tj. da je *vesileh*. (op. rec.)

traženju pomoći. Kod njega je ovo pritvrđeno za pobožne ljude. To je kod ovog zabludjelog pritvrđeno i nakon njegove smrti kao što je pritvrđeno u toku njegovog života, jer je on[740] kod Allaha u stalnom blagostanju i njegov ugled ne opada. Pa je pogriješio sa više aspekata:

(Od njih je) da je onoga putem kojeg se umiljava nakon njegove smrti u prizivanju učinio onim od koga se pomoć traži[741]. Ovo nije poznato u jeziku ni jednog naroda, kako u prvobitnom tako i u prenešenom značenju[742], iako on tvrdi da po tom pitanju postoji konsenzus. Jer, onaj od koga se pomoć traži, on se moli, od njega se traži, a nije onaj putem kojeg se traži.

(Drugo) Njegovo mišljenje da je umiljavanje[743] ashaba putem njega za vrijeme njegova života bilo umiljavanje samim njime[744] a ne njegovom dovom i zauzimanjem, te da je isto i sa umiljavanjem putem njega nakon njegove smrti. To je pogrešno, ali se s njim u tome slaže određena grupa ljudi, za razliku od prvog, gdje uistinu ne znam da se iko s njim u tome složio.

(Treće) On je moljenje[745] njega umetnuo u traženje pomoći od njega, a što je ispravno i dozvoljeno za vrijeme njegova života. On je u tome poistovijetio između njegovog života i njegove, ﷺ, smrti. Ovdje je pogodio[746] u izrazu traženje pomoći (*el-istighātheh*) ali je pogriješio i poistovijećivanju između života i smrti. Ne znam da je to prenio iko od učenjaka, ali je prisutno u govoru nekih ljudi kao što je šejh Jahja Es-Sarsari gdje se u njegovoj poeziji spominje dio toga, te šejh Muhammed b. En-Nu'man koji ima knjigu pod naslovom *„El-Musteghithine bi-n-Nebijji, alejhis-salatu ves-selam, fi-l-jeqazeti ve-l-menam*.“[747]

Prema mišljenju koje kod mene preovladava, ovaj čovjek je prenio od njega. Ovi pri sebi imaju pobožnost i vjeru, ali nisu od učenjaka koji poznaju temelje kojim se dolazi do propisa, čije se mišljenje o islamskim zakonima prihvata, koji poznaju dozvoljeno i zabranjeno, a nemaju ni šerijatski niti tradicionalni dokaz od nekog zadovoljavajućeg učenjaka. Istina je da je to običaj kojeg su prihvatili kao što je običaj mnogih ljudi da od svoga šejha traže pomoć i u teškoćama ga prizivaju. Jedan od šejhova kojeg poznajem,

[740] Tj. prema tvrdnji ovog zabludjelog. (op. rec.)
[741] Tj. *el-musteghāthu bihi*. (op. rec.)
[742] Riječi čovjeka „Allahu moj, molim Te ugledom Tvog Poslanika“ nisu *istighātheh* Poslanika, tj. traženje pomoći od njega. To nije poznato u jeziku nijednog naroda, ne u prvobitnom niti u prenešenom. (op. rec.)
[743] Tj. *et-tevessul*. (op. rec.)
[744] Tj. njegovim bićem. (op. rec.)
[745] Ovdje se spominje riječ *„suāl“*. *Se'elehu*, tj. pitao ga je, molio ga je i slično. (op. rec.)
[746] Tj. *suāl* Allahovog Poslanika, odnosno „pitanje“ njega ulazi u značenje traženja pomoći od njega, tj. u *istighāthu* od Allahovog Poslanika, ﷺ. S time što je od njega dozvoljeno tražiti pomoć samo za vrijeme njegovog života u onome što je kadar učiniti, a to je ono što ulazi u domen uobičajenih ljudskih djela, a nikako nakon smrti. Ovaj je izjednačio propise stanja života i smrti. (op. rec.)
[747] U prijevodu „Oni koji traže pomoć od Vjerovjesnika, ﷺ, u javi i snu. (op. rec.)

koji je dobar, učen i skroman[748], kada bi ih snašla kakva nevolja, on bi prema šejhu Abdulkadiru učinio nekoliko koraka i tražio pomoć od njega, a to rade i mnogi ljudi. Zato, kada je upozoren jedan od njihovih uglednika, oni su se osvijestili i spoznali da ono što su radili nije od vjere islama, već je to sličnost[749] sa obožavaocima kipova.

Međutim, svi ovi negaciju ovoga i njegovu zabranu ne ubrajaju u nevjerstvo, osim ovog zabludjelog ahmaka, kojeg je stigla kobnost kazne. Uistinu, on je od ekstremnih sljedbenika novotarije, koji inoviraju govor i nevjernikom smatraju one koji od njih u tome odstupaju, kao što su haridžije, rafidije i džehmije. Uistinu, ovo mišljenje, koje je on iznio u tome se s njim ne slaže nijedan muslimanski učenjak, kako prethodni tako i potonji. Sa svojim odgovorom obilazio je učenjake Misira da se s njim složi makar jedan od njih i niko se nije složio.

Od njih je tražio da se suprotstave odgovoru kojeg sam napisao pa se nisu suprotstavili. Neki ljudi s njim su se u tome slagali oko pitanja dozvoljenosti *tevessula* putem mrtvog Vjerovjesnika, ali se nisu s njim složili[750] oko toga da se to zove traženje pomoći (*istighātheh*), niti oko nevjerstva onoga ko porekne traženje pomoći od njega[751], niti da se to smatra psovanjem[752]. Štaviše, većina njih su se složili oko zabrane traženja pomoći od njega u smislu da se od njega traži ono što je samo[753] Allah u stanju da učini.

Ne poznajem nijednog učenjaka da se sporio oko toga da traženje pomoći od Vjerovjesnika i drugih stvorenja u ovom smislu nije dozvoljeno, uz to da su neki imali određen cilj a kod njih je bilo neznanja o šerijatu. Zbog toga su podigli veliku hajku i tražili pomoć od onoga ko je imao koristi[754] od posjednika vlasti. Sakupili su ljude i napravili veliku sjednicu na kojoj je nestao njihov trud i otkrilo se njihovo neznanje, propao njihov plan i pojavila se istina za one koji ih pomažu od pojedinaca. Poželjeli su da ono što su uradili nije ni bilo. Jer, to je bio uzrok objelodanjenja istine na rukama onoga prema kojem su neprijateljevali i protiv kojeg su ustali. To je bio uzrok da stvorenja stanu uz njega. Bili su kao onaj koji traži svoju smrt svojim papkom,[755] kao onaj ko sam sebi nos odsiječe, pored njihove pretjerane pristranosti, velike brojnosti, snage njihove vlasti i spletki njihovog šejtana.

[748] Pogledaj čime ga šejhu-l-islam opisuje iako govori o velikom širku! (op. rec.)
[749] Šejhu-l-islam je rekao *„mušābeheh"* što znači *sličnost* s nekim u nečemu a ne *poistovjećivanje* kao što se može vidjeti tu i tamo. Ovakav prijevod nalaže pravda i emanet prema ovoj vjeri i govoru učenjaka. (op. rec.)
[750] Ovo, a Allah najbolje zna, ukazuje da je ono u čemu su se s njim složili pitanje traženja od Allaha Njegovim Poslanikom, ili ugledom Njegovog Poslanika, i slično, što je prema ispravnijem mišljenju zabranjena novotarija, ne samo pokuđena. (op. rec.)
[751] Poslije njegove smrti. (op. rec.)
[752] Vrijeđanjem Vjerovjesnika i njegovog stepena kod Uzvišenog Allaha. (op. rec.)
[753] Prethodio je govor šejha 'Abdullatif je u *„Misbāhu-z-zalām"* o propisu traženja od mrtvog ono što može živi. (op. rec.)
[754] Također neki dunjalučki ili privatni cilj. (op. rec.)
[755] Uzeto iz jednog arapskog primjera o zloj kozi koja traži smrt svojim papkom lično. (op. rec.)

Ovaj put kojim je krenuo ovaj i njemu slični jeste put sljedbenika novotarija koji objedinjuju između neznanja i nepravde, pa uvode novotariju oprečnu Kur'anu, sunnetu i konsenzusu ashaba, i smatraju nevjernikom ko se s njima u njihovoj novotariji razilazi, kao što su haridžije koji izlijeću iz vjere, a također rafidije koji su nevjernikom proglasili onoga ko se s njima razilazi od ashaba i skupine vjernika. Štaviše, nevjernikom su proglasili Ebu Bekra, Omera, Osmana, one koji prijeteljuju prema njima i imame sunneta i džemata.

Posjednici znanja i imana posjeduju znanje, pravednost i milost, te poznaju istinu kojom bivaju podudarni sa sunnetom i sačuvani od novotarije. A pravični su prema onome ko iz nje istupi makar im i nepravdu učinio, kao što je Uzvišeni rekao:

...كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ

„...budite uvijek pravedni, svjedočite Allaha radi, pa makar to bilo protiv vas samih...“[756] – ajet.

Rekao je Uzvišeni:

وَلا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ عَلَى أَلَّا تَعْدِلُوا اعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى

„Neka vas mržnja koju prema nekim ljudima nosite nikako ne navede da nepravedni budete! Pravedni budite, to je najbliže bogobojaznosti...“[757]

Zbog toga posjednici znanja i sljedbenici sunneta ne tekfire onoga ko im se suprotstavi iako ih taj isti tekfiri, jer nevjerstvo je šerijatski propis i čovjek nema pravo da uzvraća istom mjerom, kao onaj ko tebi slaže, ili učini blud s nekim iz tvoje porodice, ti nemaš pravo da i ti njemu lažeš i činiš blud s nekim iz njegove porodice, jer laž i blud su zabranjeni zbog Allahovog prava. Isto tako, *tekfir* je Allahovo pravo tako da se ne tekfiri osim onaj koga je protekfirio Allah i Njegov Poslanik, ﷺ. Također, *tekfir* određene osobe i dozvoljavanje njenog ubijanja je uslovljeno dolaskom vjerovjesničkog dokaza čiji suprotstavljač biva nevjernikom. U suprotnom, nije svako ko nešto ne poznaje od vjere nevjernik.

Zbog toga, kada je jedna skupina ashaba i tabiina dozvolila alkohol, kao što je Kudama b. Maz'un i njegovi sljedbenici, koji su mislili da je on dozvoljen onome ko radi dobra djela, na osnovu onoga što su razumijeli od ajeta iz sure El-Ma'ida, učenjaci među ashabima, poput Omera, Alije i drugih, bili su jednoglasni da se od njih traži pokajanje i ako ustraju u dozvoljavanju da su nevjernici, a ako priznaju njegovu zabranjenost da se izbičuju. Nisu ih zbog dozvoljavanja alkohola početno

[756] Sura En-Nisā' (4) 135
[757] Sura El-Ma'ida (5) 8

smatrali nevjernicima zbog nejasnoće koja im se ispriječila sve dok im se istina ne pojasni, pa ako ustraju u nijekanju postaju nevjernici.

U El-Buharijevom i Muslimovom Sahihu zabilježen je hadis o čovjeku koji je svojoj porodici rekao:

إذا أنا مت فاسحقوني ثم ذروني في اليم فوالله لئن قدر الله علي ليعذبني عذابا لا يعذبه أحدا من العالمين فأمر الله البر فرد ما أخذ منه، وأمر البحر فرد ما أخذ منه، وقال: ما حملك على ما فعلت؟ قال: خشيتك يا رب. فغفر له.

„Kada umrem spalite me a potom moj pepeo prospite u more. Tako mi Allaha, ako Allah mogne[758] *kaznit će me kaznom kojom neće kazniti nikoga od stvorenja." Kada je čovjek umro, oni uradiše s njim onako kako je naredio. Potom je Allah naredio kopnu pa je ono sakupilo ono što je na njemu, a naredio je i moru pa je i ono sakupilo ono što je na njemu, zatim je rekao: „Zbog čega si ovo uradio?" Rekao je: „Iz straha od tebe, Gospodaru." Pa mu je oprostio.*

Ovaj je vjerovao da kada to uradi Allah neće moći[759] da ga povrati, i da ga neće povratiti, ili je to smatrao dozvoljenim,[760] a i jedno i drugo je nevjerstvo. Međutim, bio je neznalica i nije mu se objelodanila istina zbog koje, ako joj se suprotstavi, čovjek biva nevjernik, pa mu je Allah oprostio.[761]

Zbog ovoga sam govorio *džehmijama*[762] koji zastupaju inkarnaciju[763] i negatorima koji su porekli da je Uzvišeni Allah iznad Arša: „Ja, ako bih se s vama

[758] Ovu riječ su neki učenjaci protumačili u značenju „Ako mi Allah suzi vrata opravdanja". Neki su rekli da je to vid izražavanja u kojem govornik pojmom kojeg koristi želi ukazati na suprotno, a ovdje na svoju uvjerenost u Allahovu moć. Neki su rekli da je ovaj čovjek to rekao u agoniji smrti i straha u momentu u kojem je izgubio kontrolu nad svojim razumom. Neki su rekli da se u njemu pojavila misao da je to nemoguće ili da Allah nije kadar učiniti taj djelić zbog stanja agonije i straha u kojem se našao. Neki su rekli da je on to smatrao nemogućim, a ne da je Allah nemoćan, tj. da se Allahova moć ne veže za nemoguće. Tumačenja učenjaka ukazuju na to da su bježali od značenja ostavljanja suštinskog islama onome koji ne vjeruje u sveobuhvatnost Allahove moći ili nema znanje o tome. Oni koji kažu „nije imao znanje o djeliću moći" moraju povući granicu između mes'ela koje se tiču osobine Allahove moći čije neznanje ruši osnovu islama i onih koji je ne ruše. Ostaviti vrata širom otvorena bez povlačenja granice je veliki problem! (op. rec.)

[759] Ibn Tejmijje je jedan od onih koji su ovaj hadis protumačili nepoznavanjem djelića svojstva Allahove moći. Od njega se prenosi drugi stav prema kojem je ovaj čovjek to rekao u žestini smrtne agonije, slično onome koji je iz prevelike radosti rekao „Allahu moj, Ti si moj rob, a ja sam Tvoj Gospodar", pogriješivši zbog žestine radosti. Jedna od opcija je da se ove njegove dvije izreke spoje u jedno mišljenje, koje sam spomenuo u prethodnoj fusnoti. (op. rec.)

[760] Tj. razumski dozvoljenim. Razlika je između vjerovati da „ne može" i dozvoliti „da ne može". (op. rec.)

[761] Postoji rivajet ovog hadisa u kojem se kaže da je ovaj čovjek bio na tewhidu, što znači da svojim neznanjem nije upao u veliki širk, i da se njegova greška ne smije protumačiti u značenju koje se ne podnosi sa osnovom *la ilahe illallah*, što je bio razlog da učenjaci pribjegnu navedenim tumačenjima. (op. rec.)

[762] Negatori koji negiraju svako Allahovo ime i svojstvo i ekstremniji od njih ne ulaze u značenje islama bez obzira na uspostavu poslaničkog argumenta nad njima. Neekstremne *mu'tezile*, *eš'arije* i *maturudije* su muslimani, ali spadaju u sljedbenike novotarije i strasti. (op. rec.)

složio bio bi nevjernik, jer znam da su vaše riječi nevjerstvo. Vi kod mene niste nevjernici jer ste neznalice.“[764] Ovo je bilo obraćanje njihovim učenjacima, kadijama, šejhovima i namjesnicima.

On kao dokaz uzima hadis o slijepom čovjeku koji je rekao:

اللهم إني أسألك وأتوجه إليك بنبيك محمد نبي الرحمة.

„Moj Allahu, ja Te molim i Tebi se usmjeravam putem Tvoga Vjerovjesnika Muhammeda, Vjerovjesnika milosti.“

Ovaj hadis ne može poslužiti kao dokaz iz dva razloga: Jedan od njih jeste to što nije riječ o traženju pomoći već je riječ o usmjeravanju[765] putem njega[766]. Drugi razlog jeste to što je se on usmjerio samo njegovim prizivanjem i njegovim zauzimanjem. On je od Vjerovjesnika, ﷺ, tražio da uputi dovu za njega a na kraju je rekao:

اللهم فشفعه في.

„Moj Allahu, prihvati njegovo zauzimanje za mene!“, pa je znao da se on za njega zauzeo, te je *tevessul* činio putem njegovog zauzimanja a ne samim njim[767] isto kao što su ashabi *tevessul* činili njegovom dovom u traženju kiše i kao što su *tevessul* činili dovom El-Abbasa nakon njegove (tj. Poslanikove) smrti.

Također, na početku hadisa stoji da je on od Vjerovjesnika, ﷺ, tražio da uputi dovu za njega, tako da hadis ukazuje na to da se Vjerovjesnik, ﷺ, zauzeo i molio za njega, te da mu je Vjerovjesnik, ﷺ, naredio da moli Allaha i da od Njega traži da primi njegovo zauzimanje.

Njegove riječi: *„O Muhammede,*[768] *ja se usmjeravam (obraćam) tobom ka mom Gospodaru za ovu moju potrebu da mi se udovolji“* jesu riječi za prisutnog u njegovom srcu, kao što u toku namaza kažemo: *„Selam tebi Vjerovjesniče i*

---

[763] Oni koji vjeruju u inkarnaciju Uzvišenog Allaha u stvorenom su mušrici bez obzira na uspostavu argumenta. (op. rec.)

[764] Negacija tekfira ne znači potvrđivanje islama, jer negiranim tekfirom se misli na tekfir koji dolazi nakon uspostave argumenta. Što se tiče tekfira sljedbenika strasti i novotarija u manje poznatim pitanjima, koja se ne tiču *aslu-d-dina*, *mezheb* šejhu-l-islama se razlikuje od glavnog rivajeta u mezhebu imama Ahmeda, prema kojem se pozivač u njih tekfiri, a slijepi sljedbenici ocijenjeni fasicima. Šejhu-l-islam u manje poznatim pitanjima ne tekfiri niti sprovodi *tefsiq*. (op. rec.)

[765] Ili obraćanju Allahu "putem vjerovjesnikove dove". (op. rec.)

[766] Na ar. *et-tevedždžuhu bihi*. (op. rec.)

[767] Tj. ne njegovim bićem, kao što kažu oni koji mole Allaha Poslanikom ili njegovim bićem, ﷺ. (op. rec.)

[768] Mušrici su ovim hadisom pokušali dokazati propisanost traženja pomoći od odsutnog. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

Allahova milost i Njegova blagodat", i kao što čovjek osjeća onoga koga voli, mrzi u svome srcu i obraća mu se. Ovoga ima mnogo.[769]

A ono što je spomenuo od Ademovog *tevessula* i događaj o El-Mensuru[770] na to se može odgovoriti na dva načina: Prvi (način) je da ovo nema osnove, ne može poslužiti kao dokaz niti za to ima lanac prenosilaca. Drugi (način) je da to ne ukazuje na sami *tevessul* niti na traženje pomoći.[771] A što se tiče žaljenja deve njemu to je kao žalba čovjeka njemu. Ljudi su tražili pomoć za vrijeme njegova života kao što će od njega pomoć tražiti na Sudnjem danu.

Već smo rekli da je on od njega tražio ono što odgovara njegovoj poziciji i oko toga nema sporenja. Po pitanju iskanja i traženja pomoći od njega za vrijeme njegova života u onome što je u stanju da učini se niko nije sporio. Ono što je spomenuo se ne tiče predmeta razilaženja, ali je ovaj uzeo riječ *istighātheh* (traženje pomoći) i njeno sveobuhvatno značenje i počeo ubacivati šubhe preko njega. Ovo pristaje samo onome ko kaže: „Od njega pomoć ne traži niko ni u čemu za vrijeme njegovog života a ni poslije smrti.".

A poznato je da razuman čovjek to neće reći za obične pojedince, a kamoli za pobožne ljude, a kamoli za vjerovjesnike i poslanike, a kamoli za Uglednika prethodnih i potonjih. Uistinu, nema osobe a da se od nje ne može tražiti pomoć u nekim stvarima, a šta je tek sa najboljim i najplemenitijim stvorenjem kod Allaha?[772] Međutim, negiranje se vraća dvijema stvarima: Traženju pomoći od

[769] Kao kada bi čovjek tokom nekog predavanja ili hutbe rekao „O Salahuddine, ustani!". Niko ne bi razumio da on zaista poziva Salahuddina El-Ejjubija, ﷺ, da ustane iz mrtvih, da vjeruje da Salahuddin to može, ili da time traži pomoć od Salahuddina. Ovog ima mnogo! (op. rec.)

[770] Ovdje misli na dijalog imama Malika sa Ebu Dža'ferom El-Mensurom (vladao od 136 g.h. - 158 g.h.), iako ta predaja do imama Malika nije autentična, kojeg su bolesna srca također protumačila u značenju traženja zauzimanja od mrtvog. Iz nje se također razumije da se pojmom *„istišfā'a"* (traženje zauzimanja), a u njoj je rečeno da je rekao El-Mensuru da se okrene prema kaburu Poslanika, ﷺ, i da uradi *istišfa'a* njime, na što je ukazao šejhu-l-islam u *„Veličanstvenom pravilu o tevessulu i vesili"*, može misliti na obavljanje vjerski propisanih stvari kojima se dobija Poslanikovo zauzimanje (*šefa'at*) na Sudnjem Danu, poput učenja propisane dove nakon ezana. Isto je spomenuo učenik šejhu-l-islama Ibn Tejmijje, Ibn 'Abdulhādi El-'Iraqi, *rahimehumullah*, u svom odgovoru Es-Subkiju pod nazivom *„Es-Sārimu-l-munki fi-r-reddi 'ala Es-Subki"*. (op. rec.)

[771] Posljednjom rečenicom na ovom mjestu šejhu-l-islam želi ono što sam spomenuo u prethodnoj fusnoti. Tj. riječima koje se pripisuju imamu Maliku, ﷺ: *„...istešfi'i bihi"* se ne misli na traženje zauzimanja od mrtvog niti traženje pomoći od njega za vrijeme Berzekha. Stoga je šejh 'Abdullatif, ﷺ, u knjizi *„Misbāhu-z-zalām"*, spomenuo da je vrhunac na kojeg ukazuje hićaja 'Utbija o beduinu koji je došao kaburu Allahovog Poslanika, ﷺ, da ona ukazuje na tevessul Allahu bićem Allahovog Poslanika ili njime samim. Vjerujem da se postupak tog beduina može protumačiti čak i u značenju koje ne ruši osnovu tevhida niti njegovu potpunost, poput osobe koja dođe u mesdžid Allahovog Poslanika, ﷺ, sa tevhidom i vjerovanjem u njega, i nakon toga ode do kabura Allahovog Poslanika, ﷺ, da ga sunnetski posjeti i poselami, tražeći svojim srcem od Gospodara svjetova da učini Svog Poslanika njegovim šefā'adžijom na Sudnjem Danu, s time što je beduin iz ljubavi izgovorio stihove, koji nam nisu propisani. Isto se kaže u postupku učenjaka koji su u svojim knjigama naveli hićaju 'Utbija. Allah najbolje zna. (op. rec.)

[772] Neki značenje velikog širka ograničavaju samo na ovaj stepen. Prema ovom mišljenju, tražiti od mrtvog ono što može živi ili više od toga, pod uslovom da je ispod onoga što ne može niko sem Allaha, bilo direktno ili posredstvom, je mali širk ili novotarija. Isto tako je sa traženjem od meleka, džinna i odsutnih. Kada sam to uvidio shvatio sam da nema smisla praviti razliku između direktnog traženja i traženja posredstva pored kabura

njega nakon njegove smrti[773], i traženju od njega ono što je samo Uzvišeni Allah u stanju da učini.

Što se tiče govora ovih neznalica, on za sobom povlači otpadništvo od vjere i nevjerstvo u Gospodara svijetova.[774] A nema sumnje da je osnova govora ovih od poglavlja širka prema Allahu, a koji je ustvari nevjerstvo kojeg Uzvišeni Allah neće oprostiti. Allah, *subhanehu ve te'ala*, je rekao u Svojoj Knjizi:

وَقَالُوا لا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ

„I govore: 'Nikako božanstva svoja ne ostavljajte...'“[775]

Mnogi od ispravnih prethodnika rekli su: „Ovo su imena pobožnih ljudi iz Nuhovog naroda, pa kada su umrli ovi su počeli svetkovati njihove kaburove.[776] Zatim su načinili njihove likove a potom ih počeli obožavati.“ To su u knjigama hadisa, tefsira i kazivanja o vjerovjesnicima spomenuli u približnim verzijama. El-Buhari ga je spomenuo u svome Sahihu, kao i drugi učenjaci hadisa. Allah Uzvišeni je naredio Svome Vjerovjesniku, ﷺ:

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ

„Reci: 'Ja sam čovjek kao i vi, meni se objavljuje...'“[777]

Sl'jedbenici zablude govore: „Ovo govori samo on. A što se nas tiče, ne možemo reći da je on čovjek, već kažemo kao što je rekao taj i taj, a onaj ko tvrdi da je Muhammed cjelokupnim svojim bićem čovjek, taj je nevjernik.“

Ovo govore neki od njih, a što nalikuje govoru kršćana o Mesihu. Govore: „On nije čovjek u potpunosti“, već je Mesih kod njih ime koje obuhvata božanstvenost i čovječnost, i u njemu su i božanstvenost i čovječnost. Ovo zastupa i skupina ekstremnih sufija i šija koji govore o ujedinjenju božanstvenosti i čovječnosti u vjerovjesnicima, pobožnim ljudima kao što kršćani govore za Mesiha.

A mi nužno znamo da Vjerovjesnik, ﷺ, svome ummetu nije propisao da prizivaju ikoga od mrtvih, vjerovjesnika, pobožnih ljudi i drugih, izrazom *istighātheh* ili nekim drugim. Isto tako, on svome ummetu nije propisao sedždu mrtvoj osobi, niti prema njoj i sl.. Štaviše, znamo da je on sve ove stvari zabranio i

---

na primjer. S druge strane naći ćeš da ni ekstremne sufije i šije nisu napravili razliku između ova dva opisa ali su ih učinile vjerom. Kod Davuda ibn Džirdžisa veliki širk biva samo kada vjeruje da je stvorenje neovisno od Allahovog htijenja, dozvole i moći, i to se zove *el-istiqlāl* tj. neovisnost. (op. rec.)

[773] Tj. onoga što je mogao dok je živ. U pogledu ovoga neki danas, a i neprijatelji da've tevhida od vremena šejha Muhammeda pa nadalje, kažu da je mali širk, a „neki“ da je samo novotarija. (op. rec.)

[774] Obrati pažnju na presudu šejhu-l-islama, رحمه الله! (op. rec.)

[775] Sura Nuh (71) 23

[776] Tj. boraviti ('*ukūf*) na njihovim kaburovima. (op. rec.)

[777] Sura El-Kehf (18) 110

da je to od širka, kojeg je zabranio Allah i Njegov Poslanik, ﷺ. Međutim, zbog preovladavanja neznanja i pomanjkanja znanja o baštini poslanstva kod mnogih potonjih, oni se na osnovu toga ne mogu tekfiriti[778] sve dok im se ne pojasni ono čime je došao Poslanik, ﷺ, od onoga čemu suprotno postupa.

Zato, ovo pitanje nikada nisam pojasnio onome ko poznaje vjeru islam a da ga nije shvatio i rekao: „Ovo je nešto najveće što nam je pojasnio", zbog svog znanja da je to osnova vjere. A ovaj i njemu slični s druge strane su se pozivali na islam i prizivali mrtve zbog toga što su ciljali umrlog u nevolji koja ih je snašla pa su prizivali kao što priziva onaj koji je prinuđen očekujući zadovoljenje njihovih potreba njegovim prizivanjem i prizivanjem putem njega kod njegovog kabura, za razliku od njihovog obožavanja Allaha i Njegovog prizivanja, jer oni to često rade na usiljen način i iz običaja. Tako je bilo i kada je neprijatelj, koji je van[779] islamskog zakona, došao u Damask, oni su izašli tražeći pomoć od mrtvih kod kaburova kod kojih očekuju rješenje njihovog problema. Neki pjesnik je rekao:

O vi koji strahujete od Tatara,

tražite dobro kod kabura Ebu Omera.

Ili je rekao:

Utječite se od zla kaburu Ebu Omera,

On će vas sačuvati od štete.

Rekao sam im: Ovi od kojih tražite pomoć, da su sa vama u borbi dali bi se u bijeg kao što je se u bijeg dao taj koji se dao od muslimana na dan Uhuda. Uistinu, određeno je da zbog uzroka koji tome vode, vojska bude poražena. U tome je bila Allahova, *'azze ve dželle*, mudrost. Zbog toga oni koji poznaju vjeru i otkrovenje taj put se nisu borili[780] zbog nepostojanja šerijatske borbe koju je naredio Allah i Njegov Poslanik, ﷺ. Kada smo poslije toga počeli naređivati posvećivanje vjere

[778] Učenjaci tevhida su objasnili da negacija tekfira na ovom mjestu ne znači ostavljanje suštine ili imena islama, zbog toga što se radi o negaciji tekfira kazne, koji biva nakon uspostave poslaničkog argumenta. Ista konstatacija se često ponavlja u audio dersovima i pisanom materijalu recenzenta ove knjige. Iskreno rečeno, govor šejhu-l-islama, رحمه الله, podnosi da u njemu bude nešto što nije od suštinskog velikog širka, iako se može nazvati velikim širkom, poput sedžde mrtvom ili sedžde ka mrtvom koje ne moraju uvijek biti sedžde 'ibadeta. Kao što podnosi da govori o suštinskom velikom širku traženja od mrtvog ono što može živi, ili više od toga pod izgovorom kerameta, za vrijeme Berzekha, ali ispod onog što ne može niko osim Allaha. Potrebno je prije svega naučiti Allahov din, tevhid i širk, a nakon toga poznavati terminologiju i metodologiju učenjaka kako bi mogli precizno protumačiti značenje njihovog govora i napraviti razliku između govora o suštinskom velikom širku, njegovim oblicima i malom širku. (op. rec.)

[779] Tj. koji je napustio šerijat islama. Šejhu-l-islam ovdje misli na Tatare koji su se pripisali islamu a nisu se pridržavali njegovih propisa, već su sudili svojim *Jasikom* i slično. (op. rec.)

[780] Ove riječi šejhu-l-islama poklanjamo onima koji se danas pripisuju tevhidu i džihadu, koji pri sebi imaju greške u osnovi tevhida ili osnovama vjere uz uspostavu argumenta nad njima, među kojima su mnogi svoj „džihad" izgradili na pogrešnim temeljima. Dovoljan nam je Allah i divan je Zaštitnik! (op. rec.)

Allahu i traženje pomoći od Njega, te da pomoć ne traže osim od Njega, da pomoć ne traže od bliskog meleka niti od poslanog poslanika.

Kada su se ljudi popravili i povjerovali u traženje pomoći od njihovog Gospodara,[781] On ih je potpomogao protiv njihovog neprijatelja takvom pomoći kakvoj slična nije prethodila. Tatari nikada ranije nisu poraženi kao tada. Do toga je došlo kada se popravio tevhid u Allaha i pokoravanje Njegovom Poslaniku, kako to prije toga nije bilo. Allah u životu na ovom svijetu a i na Sudnjem danu, pomaže Svoje poslanike i one koji vjeruju, kao što je Uzvišeni rekao o danu Bedra:

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ

„I kada ste od Gospodara svoga pomoć zatražili, On vam se odazvao..."[782]

Prenosi se da je Vjerovjesnik, ﷺ, na dan Bedra govorio:

يا حي يا قيوم لا إله إلا أنت برحمتك أستغيث.

„O Ti koji Sam od Sebe opstojiš, nema boga osim Tebe, tražim pomoć od Tebe Tvojom milošću",

a u drugoj verziji:

أصلح لي شأني كله ولا تكلني إلى نفسي طرفة عين ولا إلى أحد من خلقك.

„Popravi stanje moje svako i ne prepusti me sebi samom ni za treptaj oka, niti ikome od Tvojih stvorenja".

A ovi prizivaju mrtvog i odsutnog, pa neko od njih kaže: „Od tebe tražim pomoć, kod tebe tražim utočište, pomozi nam, zaštiti nas." I govore: „Ti poznaješ moje grijehe." A od njih ima i onih koji mrtvom govore: „Obriši moje grijehe, smiluj mi se, oprosti mi" i sl.

A od onih razumnijih među njima koji ne govori tako, govori: „Žalim ti se na grijehe moje, žalim ti se na neprijatelja moga, žalim ti se na varanje vladara, pojavu novotarija, oskudicu u vremenu" i dr.. Žali mu se na nastalu štetu u vjerskom i svjetskom pogledu. Njegov cilj žaljenja jeste da mu se požali pa da on tu štetu ukloni. A možda uz to doda: „Ti znaš šta nas je snašlo od štete, znaš šta

[781] Danas treba da se poprave pa da ostave veliki širk apsolutnog suđenja, propisivanja zakona i tehakuma tagutu, spoznajom značenja suštinskog velikog širka i odricanjem od njegovih sljedbenika. (op. rec.)
[782] Sura El-Anfal (8) 9

sam počinio od grijeha", i tako umrlog ili živog odsutnog čini onim koji poznaje grijehe robova, njihove detalje koje je nemoguće da poznaje živ ili mrtav čovjek.

Zatim, od njih ima i onih koji svoje traženje i žaljenje upućuju misleći da on zadovoljava njihove potrebe kao što se u tome obraća svome Gopsodaru oslanjajući se na to da on to može učiniti na jedan od načina i da je on sredstvo i uzrok[783], iako onaj koji traži ne poznaje način na koji se to treba desiti. Razboritiji među njima govore: „Naš cilj je da on moli Allaha za nas." Misle da kada ga nakon njegove smrti zamole, on za njih moli Allaha, te da on uistinu moli i zauzima se kao što se molio i zauzimao kada su ashabi, *radijAllahu anhum*, tražili od njega da moli za kišu i dr., i kao što će se zauzimati na Sudnjem danu kada se od njega zatraži zauzimanje.

A ne znaju da traženje od umrlog ili odsutnog[784] nikako nije propisano i niko od ashaba ga nije radio, već su odstupili od traženja[785] od njega i traženja[786] da moli za njih, ka traženju od nekoga mimo njega i traženju da moli za njih[787]. A od Poslanika, ﷺ, i ostalih vjerovjesnika, pobožnih i drugih ljudi se nakon njihove smrti ne traže one stvari koje su tražene za vrijeme njihova života. A Allah najbolje zna." Kraj.[788]

Uzvišeni Allah ti se smilovao, razmišljaj o njegovim riječima, sat za satom, dan za danom, mjesec za mjesecom, godinu za godinom, ne bi li spoznao vjeru islam s kojom je Allah poslao sve Svoje Poslanike i objavio sve Svoje knjige, kao što je Uzvišeni rekao:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

„Mi smo svakom narodu poslanika poslali: 'Allaha obožavajte a taguta se klonite!'"[789]

I rekao je Uzvišeni:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

---

[783] Tj. *vesīleh* i *sebeb*. (op. rec.)
[784] Ovo je ono što je šejhu-l-islam prije nekoliko redova nazvao „...od širka kojeg je zabranio Allah i Njegov Poslanik", a riječ „širk" u njegovom govoru pobija govor onih koji mu pripisuju da vjeruje da je to samo novotarija, a ne širk, svejedno rekli veliki ili mali. (op. rec.)
[785] Ovdje je rečeno *„su'ālihi"*, što se može prevesti kao „njegovog moljenja". (op. rec.)
[786] Ovdje je rečeno *„taleb"* što znači traženje. Kada čitaoc vidi da se riječ „traženje" spominje dva puta za redom može pomisliti da je oba puta upotrijebljena jedna te ista riječ, ali nije tako. (op. rec.)
[787] Od živih, kao što su tražili od amidže Allahovog Poslanika, ﷺ, El-'Abbasa, i slično. (op. rec.)
[788] Tj. citiranja riječi šejhu-l-islama Ibn Tejmijje iz *„Kitābu-l-istighātheh"* - Odgovor Ibni-l-Bekriju. (op. rec.)
[789] Sura En-Nahl (16) 36

„Prije tebe nijednog poslanika nismo poslali, a da mu nismo objavili: 'Nema (istinskog) boga osim mene, zato Mene obožavajte!'“[790]

Rekao je Uzvišeni:

وَاسْأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا

„A pitaj one koje smo prije tebe od Naših poslanika poslali...“[791]

Zatim, razmisli o onome što je šejh, رحمه الله, spomenuo od vrsta velikog širka[792] koji se dogodio u njegovo vrijeme onima koji se pozivaju na znanje i spoznaju i koji su uzeli poziciju izdavanja fetvi i suđenja. Ali, kada ih je šejh na to upozorio i pojasnio im da je to širk kojeg je Allah zabranio, i Njegov Poslanik, ﷺ, oni su prihvatili upozorenje i spoznali da je ono na čemu jesu širk i zabluda, te su se pokorili istini, a jedan od njih kada mu je to pojašnjeno rekao je: „Ovo je najbolje što nam je pojasnio!“; pojasnit će ti se gurbet islama, što je potvrda za ono o čemu govore *mutevatir* hadisi od Resulullaha, ﷺ, da je rekao:

لَتَتْبَعُنَّ سَنَنَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ.

„Vi ćete sigurno slijediti običaje onih prije vas.“

Također, razmisli o onome što se dogodilo od ovoga čovjeka i njegovo dozvoljavanje traženja pomoći od nekog drugog mimo Allaha; da je dozvoljeno tražiti pomoć od nekoga mimo Allaha; da je dozvoljeno tražiti pomoć od Vjerovjesnika, ﷺ, u svemu u čemu se pomoć traži od Allaha; te njegovo dokazivanje toga *mutešābihom*[793] Kur'ana i sunneta. A nevjernikom je smatrao onoga ko kaže da se pomoć ne traži ni od koga osim Allaha, i u stvarima koje nije u stanju učiniti iko osim Allaha, od otklanjanja nedaća i pribavljanja koristi.

Zatim, razmisli o šejhovom, nek' je nad njim milost Uzvišenog Allaha, odgovoru jasnim ajetima i odsječnim dokazima iz jasnih hadisa, pojasnit će ti se stvar ako te Allah uputi, i kod tebe će nestati nejasnoća (*šubha*) koja je mnoge ljude uvela u Vatru, a ona je zavaravanje onim na čemu su očevi i djedovi i na čemu je većina ljudi.

Od najčudnijeg što je šejh, Uzvišeni Allah mu se smilovao, spomenuo o ovim mušricima u njegovom vremenu jeste da jedan od njih čini sedždu kaburu a leđa okreće Kabi. Jedan od njih govori: „Kaba je kibla za običan narod a kabur šejha je

[790] Sura El-Enbija (21) 25
[791] Sura Ez-Zukhruf (43) 45
[792] Pogledaj kako šejh 'Abdullah riječi šejhu-l-islama „od širka kojeg je Allah i Njegov Poslanik zabranio“ tumači u značenju vellikog širka. (op. rec.)
[793] Tj. onim što je (neukima) manje jasno. (op. rec.)

kibla za posebne." Rekao je: „Ovo govori onaj najpobožniji i najskromniji među ljudima, a on je šejh koji se slijedi." Kažem: Isto ovo se vidi danas u našem vremenu. Isto ovo radi se na svetištu Alije a i na drugim svetištima i mesdžidima sagrađenim na kaburovima od ganutosti, strahopoštovanja, plača, više nego što to čine u Allahovim kućama.

Naprotiv, kada neko od njih stane da klanja pred Allahom, on to čini kao gavran koji kljuca. Od njih ima i onih koji se svjesno lažno zaklinju Allahom, pa kada mu se kaže zakuni se prašinom toga i toga, ili tim i tim, odbija da se lažno zakune. Tako, taj neko, ili njegova prašina, ili neki šejh, kod njega su vrijedniji od Allaha. Allahovi smo i Allahu se vraćamo! Ima li veće nevolje od ovoga?! Tako mi Allaha, uistinu je riječ o smutnji koja se raširila pa je zaslijepila i ovladala srcima i sluhovima pa ne čuju.

Također, razmisli, Uzvišeni Allah ti se smilovao, o šejhovim riječima, nek' je Allahova milost nad njime:[794] Ne znam da se ovo prenosi od ijednog učenjaka. Ali ono je prisutno i u govoru nekih ljudi poput šejha Jahja Es-Sarsarija i šejha Muhammeda b. Nu'mana. Ovi i njima slični nisu od učenjaka koji poznaju temelje na kojim se grade propisi, čije se mišljenje o islamskim zakonima i poznavanje dozvoljenog i zabranjenog, prihvata.

U poeziji šejha Jahje Es-Sarsarija El-Hanbelija nalazi se dio od prizivanja Poslanika i traženja pomoći od njega, a isto je i sa drugima koji su pisali o posjeti. Nikako nemoj da se zavaraš time, ili ih slijediš u tome, jer oni za to nemaju autentičan oslonac iz Kur'ana i sunneta, niti prenešen od zadovoljavajućeg učenjaka. Istina je, kao što šejh kaže, da je to običaj kojeg su prihvatili te se u tome za njima ne povodi, već se u vjeri povodi za govorom Gospodara svjetova i govorom Resulullaha, ﷺ, i njegovih ashaba, *radijAllahu anhum edžmein*.

Da li znaš jednog od ashaba ili njihovih sljedbenika u dobru da je došao kod Resulullaha, ﷺ, nakon njegove smrti i tražio pomoć od njega, ili tražio da se zauzima kod njegovog Gospodara i rekao: „Allahov Poslaniče, zauzimaj se za mene kod svoga Gospodara, vrati moj dug, rješi moj problem, pomozi me, oprosti mi moje grijehe." Oni su očistili tevhid Uzvišenom Allahu i štitili njegovu stranu. Zbog toga bi Abdullah b. Omer, رضي الله عنه, kao i drugi ashabi, prilikom pozdravljanja Vjerovjesnika, ﷺ, stao i rekao: „Mir neka je na tebe Allahov Poslaniče." Nakon toga bi stao i rekao: „Mir neka je na tebe Ebu Bekre." Potom bi stao i rekao: „Mir neka je na tebe oče moj.". A kada je neko od njih želio da uči dovu, okrenuvši se prema kibli, svoja leđa bi okrenuo zidu kabura kako ne bi učio dovu kod kabura.

---

[794] Šejh 'Abdullah odavde prenosi značenje govora Ibn Tejmijje, a ne njegov govor doslovno. (op. rec.)

Imam Ahmed, a i drugi, spominju da je se okrenuo prema kibli ostavivši kabur sa svoje lijeve strane kako mu ne bi okrenuo leđa, a sve to nakon pozdrava i salavata na njega. Nakon toga, molio je za sebe. Spominju da ga je pozdravio i salavate na njega donosio okrenut prema njemu, draži mi je od oca i majke, ﷺ, a kada je želio učiti dovu sobu bi ostavio sa svoje lijeve strane, okrenuo se prema kibli i molio Allaha.

Malikovi sljedbenici spominju da je prilazio kaburu i pozdravljao Vjerovjesnika, ﷺ, a potom bi okrenut prema kibli učio dovu okrenuvši mu leđa. Neki kažu da mu nije okretao leđa već se razilaze po pitanju okretanja leđa njemu, ﷺ, pa ako se soba ostavi s lijeve strane tada je po jedinstvenom stavu izbjegnuto ono što je sporno.

Malik u djelu „*El-Mebsut*“ veli: „Ne vidim da kod kabura Vjerovjesnika, ﷺ, treba stajati, već će na njega donijeti salavat i pozdraviti ga“, što je praksa ispravnih prethodnika od ashaba, *radijAllahu anhum*, njihovih sljedbenika u dobru i četvorice imama. Kako je samo lijepo ono što je imam Malik, *rahimehullahu te'ala*, rekao: „Potonje generacije ovoga ummeta neće popraviti osim ono što je popravilo njegove prve generacije.“ Međutim, svaki put kada oslabi pridržavanje naroda za Objavu njihovih vjerovjesnika, oni to zamijene onim što su uveli od novotarija, širka i dr.. Zbog toga su predvodnici smatrali pokuđenim dodirivanje i ljubljenje kabura, te su sagradili građevinu kako bi ljude onemogućili da dođu do njega. A Allah najbolje zna.

Također, razmisli o riječima šejha, رحمه الله, na kraju njegovog govora[795]: Nema sumnje da osnova govora ovih jeste veliki širk i nevjerstvo koje Allah neće oprostiti osim nakon pokajanja od njega, te da to za sobom povlači otpadništvo od vjere i nevjerstvo u Gospodara svijetova! Pogledaj kako jasno govori o nevjerstvu počinioca ovoga ili njegovom otpadništvu od vjere ukoliko se nad njim uspostavi dokaz iz Kur'ana i sunneta a on nakon toga ustraje u činjenju toga. Oko ovoga se ne razilazi niko ko poznaje vjeru islam kojom je Allah poslao Svoga poslanika Muhammeda, ﷺ. A Allah najbolje zna.

Odjeljak

U djelu „*El-Iqnā'a*“ i njegovom komentaru rekao je[796]: „Poglavlje o propisu otpadnika“, a on je onaj koji postane nevjernik nakon što je bio musliman, izgovorom, vjerovanjem, sumnjom ili djelom, makar i u vremenu malodobnosti uz

[795] I ovdje šejh 'Abdullah prenosi govor Ibn Tejmijje u značenju, ne doslovno. Bitno je obratiti pažnju na tumačenje šejha 'Abdullaha, koji riječi Ibn Tejmijje „od poglavlja širka Allahu“ tumači u značenju velikog širka. To je jasno, ali se sljedbenici strasti kače za svaku šubhu! (op. rec.)
[796] Tj. autor tog djela. (op. rec.)

sposobnost razaznavanja, njegovo otpadništvo je pravosnažno kao što je pravosnažan njegov islam, ali da nije prisiljen, na osnovu riječi Uzvišenog: **„...osim ako na to bude primoran, a srce mu ostane smireno u vjeri.“**, i makar u šali, zbog sveobuhvatnosti riječi Uzvišenog: **„...ako neko od vas od svoje vjere otpadne“**.

Jednoglasni su po pitanju obaveznosti ubijanja otpadnika, pa onaj ko Uzvišenom Allahu pridruži postao je nevjernik nakon što je bio musliman prema riječima Uzvišenog: **„Allah neće oprostiti da Mu se pridružuje, a oprostit će manje od toga, kome On hoće...“** Ili zaniječe Njegovo gospodarstvo (*rububijjeh*) ili Njegovu jednoću (*vahdanijjeh*) postaje nevjernik, jer onaj koji to niječe je mušrik Uzvišenom Allahu. Ili zaniječe neko od Njegovih svojstava, ili mu pripiše drūgu, ili dijete, biva nevjernik. Onaj ko priziva vjerovjesništvo ili povjeruje onome ko ga nakon Vjerovjesnika, ﷺ, priziva, postaje nevjernik, jer poriče riječi Uzvišenog: **„...nego je Allahov Poslanik i posljednji Vjerovjesnik“.**

Onaj ko zaniječe nekog vjerovjesnika, ili knjigu od Allahovih knjiga, ili nešto od nje, ili zaniječe meleke ili jednoga od onih za koje je dokazano da su meleki, biva nevjernik zbog tjeranja Kur'ana u laž. Onaj ko zaniječe proživljenje biva nevjernik. Onaj ko opsuje Allaha i Njegovog Poslanika biva nevjernik. Onaj ko se ismijava Allahom, Njegovim knjigama ili Njegovim poslanicima biva nevjernik prema riječima Uzvišenog:

قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِؤُونَ

„Reci: 'Zar se niste Allahu i riječima Njegovim i Poslaniku Njegovom rugali?'“[797]

Šejh veli: „Ili prezire (mrzi) Njegovog Poslanika, ili ono čime je prema jednoglasnom stavu došao, ili između njega i Allaha učini posrednike na koje se oslanja, koje priziva, od kojih traži, po konsenzusu biva nevjernik, jer to je poput djela onih koji su obožavali kipove govoreći: „**Mi ih obožavamo samo zato da bi nas što više Allahu približili**“. Ili dođe sa govorom ili jasnim djelom u ismijavanju vjerom koju je Allah propisao biva nevjernik prema prethodnom ajetu. Ili se pri njemu nađe omalovažavanje Kur'ana, biva nevjernik.

Onaj ko dođe s govorom koji ga izvodi iz islama npr. da kaže (da je on) Jevrej ili kršćanin, biva nevjernik. Ili se izruguje Allahovim obećanjem ili Njegovom prijetnjom, nevjernik je, jer to je isto kao ismijavanje Allahom. Ili ne tekfiri onoga ko ispovijeda neku drugu vjeru mimo islama, ili sumnja u njihovo nevjerstvo...“

Sve do mjesta gdje kaže: “...a onaj ko kaže ja trebam Muhammeda, ﷺ, za poznavanje vanjštinske forme a ne za poznavanje suštine, ili kaže da među

[797] Sura Et-Tevba (9) 65

evlijama ima onih koji mogu izaći iz okvira Njegovog šerijata kao što je Hidr mogao izaći iz okvira Musaovog šerijata, taj je nevjernik. Ko vrijeđa ashabe ili jednog od njih, i sa njegovim vrijeđanjem veže tvrdnju da je Alija bog, ili da je Džibril pogriješio, nema sumnje u nevjerstvo takvoga. Štaviše, nema sumnje i u nevjerstvo onoga ko se suzdržava da takvoga smatra nevjernikom. Što se tiče onih koji uopćeno proklinju ili vrijeđaju, oni su predmet razilaženja. Ahmed je suzdržan po pitanju tekfira i ubijanja takvoga.

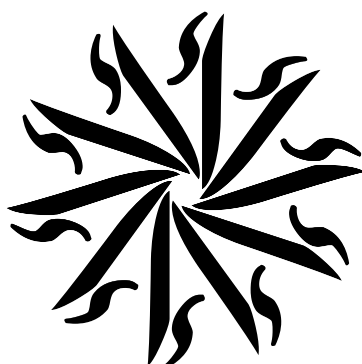
Zabranjeno je učiti sihr i podučavati mu. Sihr je čvorovi, talismani, govor koji se govori, ili napiše, ili uradi nešto što utječe na tijelo opčinjenog, ili njegov razum, ili njegovo srce, bez dodira. Sihr je stvaran. Od njega neki ubija a ima i onoga koji razbolijeva. Također, ima i onoga koji čovjeku uzrokuje impotentnost, koji razdvoji muža i ženu, omrazi jedno kod drugoga ili privlači jedno drugome. Njegovim učenjem i upražnjavanjem čovjek biva nevjernik, svejedno vjerovao u njegovu zabranjenost ili njegovu dozvoljenost, poput osobe koja uzjaše na neki predmet u Mekki i drugim mjestima i njime leti kroz vazduh.

Što se tiče onoga koji sarađuje[798] sa džinnima i tvrdi da ih on okuplja pa mu oni daju, taj nije nevjernik. Takav se žestoko kažnjava ali se ne ubija. Isto je i sa vračarom i gatarom. Vračar je osoba koja ima džinna koji joj donosi informacije, a gatar je osoba koja nagađa, poput astrologa i osobe koja gata kamenčićima i ječmom ili gledanjem u plećke. Ukoliko ne vjeruje u njegovu dozvoljenost i njime ne zna skrivene stvari, samo se kažnjava i ostavlja, a u suprotnom biva nevjernik." U svome komentaru kod riječi „ja trebam Muhammeda za znanje o vanjštinskoj formi...", rekao je: „U njegovom vremenu nevolja se ovim raširila u Egiptu i Šamu." A Allah najbolje zna.

Neka je mir i spas na Muhammeda, njegovu porodicu, njegove ashabe, sve do Sudnjeg dana.[799]

[798] Ovdje se spominje glagol „*'azeme 'alā*", kojeg je problematično prevesti sa „sarađivanje sa džinnima", zbog toga što se u ovoj slici ne radi o traženju pomoći od džinna, već o osobi koja tvrdi da poznaje neke radnje i zikrove kojima joj Allah daje poslušnost i pokornost džinna, slično onome što je Uzvišeni dao Sulejmanu, *alejhis-selam*. Polazeći od toga možemo ga prevesti kao postizanje kontrole nad džinnima sprovođenjem opisa u kojima nema direktnog traženja pomoći od džinna. Dakle, takav svoju volju i traženje usmjerava prema Uzvišenom Allahu, a grijeh mu je u suprotstavljanju postupka vjeri Uzvišenog Stvoritelja. A Allah najbolje zna. (op. rec.)

[799] Prenešeno iz djela „*'Aqidetu-l-Muwehhidin*", str. 251. Ova risala se također nalazi *u „Ed-dureru-s-senijjeh*" 10/149.

الانتصار لحزب الموحدين والرد على المجادل عن المشركين

الشيخ عبد الله بن عبد الرحمن أبا بطين

TRIJUMF ALLAHOVE STRANKE MONOTEISTA I ODGOVOR ONOME KO BRANI MUŠRIKE

AUTOR
Šejh Abdullah ibn AbdurRahman Ebu Batin

Hvala Allahu, Njega hvalimo i od Njega pomoć i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i od naših loših djela. Koga Allah uputi niko ga neće u zabludu odvesti, a koga u zabludu odvede niko ga neće uputiti. Svjedočim da nema nikog zaslužnog obožavanja osim Allaha, Jedinog, Koji sudruga nema. Svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov Poslanik, ﷺ.

A zatim:

Allah, *te'ala*, kaže:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

„Džinne i ljude sam stvorio samo zato da Mi 'ibadete.“[800]

Nakon što nam je Allah, *subhaneh*, saopćio da nas je stvorio samo da Njemu 'ibadetimo, obavezni smo, znanjem i djelima, brinuti o onome zbog čega smo stvoreni. Allah, *te'ala*, kaže:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُواْ رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

„O ljudi, obožavajte[801] **Gospodara svoga, Koji je stvorio vas i one prije vas, da biste ste se sačuvali i bogobojazni bili.“**[802]

I kaže Uzvišeni:

وَاعْبُدُواْ اللّهَ وَلاَ تُشْرِكُواْ بِهِ شَيْئًا

„Allaha obožavajte i nikoga Mu ne pridružujte.“[803]

Ibn Abbas, *radijAllahu anhuma*, rekao je: „Svakom naredbom 'ibadeta u Kur'anu se želi tevhid.“[804] To je Allah naredio svim poslanicima. Allah, *te'ala*, kaže:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

„Prije tebe ni jednog poslanika nismo poslali, a da mu nismo objavili: 'Nema boga osim Mene, zato samo Mene obožavajte!'[805]**“**[806]

I kaže Uzvišeni:

---

[800] Sura Edh-Dhārijāt (51) 56
[801] ‘Ibadetite Gospodaru svome. (op. rec.)
[802] Sura El-Beqara (2) 21
[803] Sura En-Nisā' (4) 36
[804] Uzvišeni nam je naredio da ‘ibadetimo samo Njemu, ne samo da Mu ‘ibadetimo. (op. rec.)
[805] Tj. samo Meni 'ibadetite. (op. rec.)
[806] Sura El-Enbija (21) 25

وَاسْأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رُّسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِن دُونِ الرَّحْمَنِ آلِهَةً يُعْبَدُونَ

„A pitaj one koje smo prije tebe od Naših poslanika poslali, da li smo Mi naređivali da se, osim Milostivog, božanstva obožavaju?“[807]

Prvo što je svaki poslanik svome narodu govorio, bilo je: Allaha obožavajte, vi osim Njega drugog boga nemate. Allah, *te'ala*, kaže:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولاً أَنِ اعْبُدُواْ اللّهَ وَاجْتَنِبُواْ الطَّاغُوتَ

„Mi smo svakom narodu poslanika poslali: 'Allaha obožavajte a taguta se klonite!'“[808]

Malik i neki mufesiri vele: „Sve što se obožava mimo Allaha, tagut je.“ Omer b. El-Hattab i Ibn Abbas, *radijAllahu anhuma*, rekli su: „Tagut je šejtan.“ Ibn Kesir, رحمه الله, rekao je: „Ovo je vrlo jako mišljenje, jer ono obuhvata sve ono na čemu su bili ljudi u predislamskom periodu od obožavanja idola, tehakuma[809] njima[810] i traženja pomoći od njih.“ Ovo je spomenuo kod riječi Uzvišenog:

فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللّهِ

„Onaj ko zanevjeruje u taguta, a povjeruje u Allaha...“[811]

En-Nevevi veli: El-Lejs, Ebu Ubejda, El-Kesai i većina učenjaka u jeziku vele: „Tagut je sve ono što se obožava mimo Allaha.“ El-Dževheri veli: „Tagut je šejtan i svaki predvodnik u zabludi.“ Ono što od naredbe obožavanja Allaha, Jedinog, Koji sudruga nema i zabrane obožavanja nekoga mimo Njega, sadrži ovaj i njemu slični kur'anski ajeti, jeste značenje riječi *la ilahe illallah*[812].

Ibn Džerir u govoru o značenju Allahovog ličnog imena rekao je: „Prenešeno nam je od Ibn Abbasa da je rekao: 'Tj. On je Taj koji ima pravo božanstvenosti i robovanja kod svih Svojih stvorenja.'“ El-Dževheri u djelu *„Es-Sihah“* veli: „Riječ *elehe* sa infinitivom *ilāheten* znači *'abede* sa infinitivom *'ibādeten*[813] Rekao je: Od

---

[807] Sura Ez-Zukhruf (43) 45
[808] Sura En-Nahl (16) 36
[809] Tehakum njima je ovdje traženje propisa od nekog drugog mimo Allaha s ciljem pridržavanja istog ili traženje suđenja nekim drugim zakonom mimo Allahovog, bez obzira na njegov oblik. Nepotpuno je prevesti tehakum kao parničenje. (op. rec.)
[810] Pojam tagut obuhvata ovo značenje zbog toga što su propisivanje zakona i zasluga suđenja zakonom jedinstvenosti samo Uzvišenog Allaha. (op. rec.)
[811] Sura El-Beqara (2) 256
[812] Iz šehadeta nužno proizilazi uvjerenje da onaj pri kome se značenje na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah* nije ostvarilo, nije musliman, sljedbenik *la ilahe illallah*. (op. rec.)
[813] Tj. 'ibadetiti sa infinitivom *'ibadeten*.

toga je naša riječ *„Allah“*, a njena osnova je riječ *ilāh* (bog), prema osnovi *fi'al* što znači *mef'ul*, jer on je *me'luh* što znači *ma'bud* (obožavan).“

Rekao je: „Izraz *te'lih* znači *ta'bid*[814], a *te'elluh* (postati pobožan) znači *tenessuk* (pobožnost, bogomoljstvo) i *te'abbud* (pobožnost, služba bogu).“ Ru'ba veli:

سبحن واسترجعن من تألهي.

Sebbahne vesterdža'ne min te'elluhi.[815]

U rječniku je rekao: „*Elehe*, sa infinitivima *ilāheten*, *uluheten* i *uluhijjeten*, znači *'abede* sa infinitivom *'ibadeten*. Od toga je i Allahovo lično ime (*Allah*).“ Rekao je: „Njegova osnova je riječ *ilah* (bog, božanstvo) u značenju *me'luh* (obožavan). Sve što je uzeto kao predmet obožavanja, božanstvo je kod onoga koji ga je za to uzeo.“

Rekao je: *„Et-Te'elluh* je *et-tenessuk* i *et-te'abbud*.“ U djelu *„El-Misbah“* stoji: *„Elehe* znači *'abede 'ibadeten*, a *te'ellehe znači te'abbede*. *El-Ilah* je božanstvo, a ono je Allah, slavljen neka je On. Mušrici su ovo ime pozajmili za one koje su obožavali mimo Allaha.“ Kraj.

Šejhul-islam Ibn Tejmijje, رحمه الله, veli: *„El-Ilah* je onaj kojem se 'ibadeti, kojem se pokorava. Ono je bog (*ilāh*) u značenju obožavani (*me'luh*). Ibnul-Qajjim, رحمه الله, rekao je: *El-Ilah* je ono što srca obožavaju ljubavlju, uzdizanjem, pokajanjem[816], poštovanjem, veličanjem, strahovanjem, nadanjem i oslanjanjem.“

Ibn Redžeb, رحمه الله, rekao je: *„El-Ilah* je onaj kojem se pokorava, pa mu se ne biva nepokornim, iz strahopoštovanja prema njemu, uzdizanja, ljubavi, straha, nade, oslanjanja na njega, traženja od njega i prizivanja njega. Ovo ne pristaje nikome osim Allahu. Onaj ko pridruži[817] neko stvorenje u nekoj od ovih stvari, koje su od specifika božanstvenosti, to predstavlja krnjenje njegovog čistog ispovijedanja vjere[818] u *la ilahe illallah* i manjkavost u njegovom tevhidu, i pri sebi ima od obožavanja stvorenja onoliko koliko pri sebi ima od toga, a sve ovo je od grana širka.“

Ibn Hubejre u djelu *„El-Ifsah“* rekao je: „Njegovo izgovaranje šehadeta *la ilahe illallah* iziskuje da onaj koji svjedoči zna da nema nikog istinski zaslužnog obožavanja osim Allaha.“ Allah, *te'ala*, kaže:

---

[814] Učiniti nekog robom (*'abdom*) drugom.
[815] U prijevodu “Rekoše subhanAllah, inna lillahi ve inna ilejhi rādži'un, zbog mog 'ibadeta“.
[816] Tj. vraćanjem Bogu s pokajanjem nakon grijeha. (op. rec.)
[817] Tj. upadne u širk.
[818] Tj. *ikhlāsa*.

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

„Znaj da nema nikog istinski zaslužnog obožavanja osim Allaha“[819]

Onaj ko šehadet izgovara treba da bude svjedok riječima. Allah, *te'ala*, kaže:

إِلَّا مَن شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

„...moći će samo oni koji Istinu posvjedoče, a znaju.“[820]

Ovim je pojasnio da onaj ko svjedoči o istini, ako ne zna ono o čemu svjedoči, nije dostigao iskrenost u tome kao onaj koji ti svjedoči o onome što zna.

Rekao je: Allahovo ime je u nominativu poslije riječi *illa* zbog toga što je božanstvenost obavezna samo Njemu i niko je pored Njega, slavljen neka je On, ne zaslužuje. Rekao je: Njeno priznanje[821] iziskuje da znaš da sve u čemu ima znak postanka nije bog. Kada kažeš *la ilahe illallah* tvoj izgovor se zasniva na tome da ono što je mimo Allaha nije bog, te si obavezan da u tome samo Njega, slavljen neka je On, Jedinog, izdvojiš[822]. Rekao je: Sva korist je u tome da znaš da je ova rečenica zasnovana na nevjerstvu u taguta i vjerovanju u Allaha. Kada si zanegirao božanstvenost a potvrdio istu samo Allahu, postao si od onih koji su zanevjerovali u taguta a povjerovali u Allaha. Kraj govora.

Ebu Abdullah El-Kurtubi u svome tefsiru veli: „Riječi *la ilahe illallah* znače: Nema (istinskog) božanstva osim Njega.“ El-Zemahšeri veli: *„El-Ilāh* je zajednička imenica poput imenica čovjek, konj, i sl.. Odnosi se na svako božanstvo, bilo ono istinito ili lažno, a zatim je preovladalo kod istinitog božanstva.“

El-Bikai veli: *„La ilahe illallah* znači: Velikom negacijom je zanegirano da neko bude istinski obožavan osim Najvećeg Vladara. Ovo znanje je najveća opomena koja spašava od strahota Sudnjeg dana. Ovo biva znanjem ukoliko koristi, a koristit će ako bude s pokornošću i radom po onome što iziskuje. U suprotnom, to je čisto neznanje.“ Kraj govora.

Svi mufesiri riječ *ilah* (bog) tumače sa riječju *m'abud* (božanstvo). Mušrici su to znali jer su bili učeni u jeziku. Kada je Vjerovjesnik, ﷺ, od njih zatražio da kažu *la ilahe illallah*, rekli su:

أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ

[819] Sura Muhammed (47) 19
[820] Sura Ez-Zukhruf (43) 86
[821] Priznanje zasluge obožavanja samo Allahu. (op. rec.)
[822] Ili ostvariš Njegovu jednoću u spomenutom. (op. rec.)

„Zar da bogove svede na Boga jednog? To je, zaista, nešto veoma čudno!“[823]

Oni su, prema onome o čemu je Allah o njima obavijestio na više mjesta u Svojoj Knjizi, priznavali da je Allah Stvoritelj, Onaj Koji daje opskrbu, Onaj Koji svime upravlja, Gospodar svega i njegov Vlasnik. Allah, *dželle šanuhu*, Svojim robovima je naredio spoznaju značenja *la ilahe illallah* i da znaju da nema drugog boga osim Njega. Uzvišeni kaže:

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

„Znaj da nema nikog istinski zaslužnog obožavanja osim Allaha“[824]

El-Buhari je komentirao ovaj ajet pa je naslovio: *„Poglavlje o znanju prije riječi i djela“*, ukazujući time da je znanje o značenju *la ilahe illallah* prva obaveza, a zatim, poslije toga, dolaze riječi i djela. Allah, *te'ala*, kaže:

هَذَا بَلاَغٌ لِّلنَّاسِ وَلِيُنذَرُواْ بِهِ وَلِيَعْلَمُواْ أَنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ...

„Ovo je obznana ljudima i da njome budu opomenuti i da znaju da je samo jedan Bog...“[825]

I kaže:

فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُواْ لَكُمْ فَاعْلَمُواْ أَنَّمَا أُنزِلِ بِعِلْمِ اللّهِ وَأَن لاَّ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ

„Ako vam se ne odazovu, onda znajte da se on objavljuje samo s Allahovim znanjem i da nema boga osim Njega...“[826], tj. znajte da nema boga osim Njega.

Uzvišeni kaže:

وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَن شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

„Oni koje oni, pored Njega, prizivaju neće moći da se za druge zauzimaju; osim onih koji Istinu posvjedoče, a znaju.“[827]

Mufessiri vele: „Osim onih koji posvjedoče *la ilahe illallah*, a znaju srcem ono što su posvjedočili svojim jezicima.“ Poslanik, ﷺ, rekao je:

مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ.

---

[823] Sura Sad (38) 5
[824] Sura Muhammed (47) 19
[825] Sura Ibrahim (14) 52
[826] Sura Hud (11) 14
[827] Sura Ez-Zukhruf (43) 86

„Ko umre znajući da nema istinskog božanstva osim Allaha, ući će u Džennet.“[828]

Ovim i sličnim ajetima, učenjaci dokazuju da je prva obaveza čovjeka da spozna Allaha. Ovi ajeti ukazuju da najpritvrđenija obaveza jeste znanje o značenju riječi *la ilahe illallah*, a da najveće neznanje jeste nedostatak znanja o njihovom značenju. Ako je poznavanje njihovog značenja najpritvrđenija obaveza, tada je neznanje o tome najveće i najružnije neznanje.

Čudno je kako neki ljudi kada čuju onoga koji govori o značenju ovih riječi, sa aspekta negacije i potvrde[829], osuđuju to i govore: Nismo obavezani ljudima i govorom o njima[830]. Takvima se kaže: Naprotiv, ti si obavezan da spoznaš tevhid zbog kojeg je Allah, *te'ala*, stvorio džinne i ljude i poslao sve poslanike da njemu pozivaju, kao i da spoznaš njemu suprotno a to je širk koji neće biti oprošten, niti obveznik (*mukellef*) ima opravdanje za neznanje o tome, niti je u tome dozvoljeno slijepo slijeđenje jer je to osnova svih osnova. Onaj ko ne poznaje dobro i zlo taj je propao, naročito najveće dobro a to je tevhid i najveće zlo a to je širk.

Jedan čovjek je rekao Abdullahu b. Mesudu, ﷺ: „Propao sam ako ne budem naređivao dobro i odvraćao od zla. Ibn Mesud reče: Propao si ako tvoje srce ne bude znalo dobro i zlo.“ Spoznajom tevhida prepoznaju se njegovi pripadnici, kao što je Alija, ﷺ, rekao: „Spoznaj istinu, znat ćeš njene sljedbenike.“

Što se tiče priznavanja *tevhidu-r-rububijjeh*[831] odnosno vjerovanja da je Allah, *te'ala*, Stvoritelj svega, njegov Vlasnik i njegov Upravitelj; ovo priznaje i musliman i nevjernik, i ono je neophodno. Međutim, čovjek ovim ne postaje musliman sve dok ne dođe sa *tevhidu-l-uluhijjeh*[832] kojem su pozivali poslanici, a čije su priznanje odbili mušrici, kojim se musliman razlikuje od mušrika, a stanovnici Dženneta od stanovnika Vatre.

Allah, *te'ala*, je na određenim mjestima u Svojoj Knjizi obavijestio o tome da mušricima priznaju *tevhidu-r-rububijjeh*, i njihovo priznanje *tevhidu-r-rububijjeh* je učinio argumentom protiv njihovog pridruživanja u *tevhidu-l-uluhijjeh*. Allah, *te'ala*, kaže:

قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ السَّمْعَ والأَبْصَارَ وَمَن يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيَّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ الأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللّهُ فَقُلْ أَفَلاَ تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾ فَذَلِكُمُ اللّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ ﴿٣٢﴾

[828] Sahih Muslim, br. 26.
[829] Govore o značenju „*la ilahe*“ koje je negacija i „*illallah*“ koje je potvrda.
[830] Kao što neke „daije“ i „šejhovi“ imaju običaj reći da te Allah neće pitati o njima, želeći s time da brane tagute i odvraćaju ljude od njihovog tekfira iako lično vrlo dobro poznaju stanje taguta. (op. rec.)
[831] Jednoća Allaha Uzvišenog u Njegovim djelima. (op. rec.)
[832] Ostvarenje jednoće Uzvišenog Allaha kroz djela Njegovih robova. (op. rec.)

„Upitaj: 'Ko vas opskbljuje s neba i iz zemlje, ili u čijem vlasništvu su sluh i vidovi, ko izvodi živo iz mrtvog, a izvodi mrtvo iz živog, i ko upravlja (svom) Odredbom?' – 'Allah!' – reći će oni – a ti reci: 'Pa zašto se onda ne bojite?' ﴾31﴿ To vam je Allah, Gospodar vaš istinski. ﴾32﴿“[833]

El-Bekri Eš-Šafi u svome komentaru ovog ajeta veli: „Ako kažeš: Ako su to priznali, kako da su obožavali kipove? Ja kažem: Svi su vjerovali da svojim obožavanjem kipova obožavaju Allaha i približavaju Mu se, ali na različite načine. Jedna skupina je rekla: Nismo sposobni obožavati Allaha bez posrednika, zbog Njegove veličine, pa smo ih obožavali da bi nas Njemu što više približili.

Druga skupina je rekla: Meleki imaju ugled kod Allaha pa smo ih uzeli za kipove u liku meleka, da bi nas što više približili Allahu. Skupina je rekla: Kipove smo učinili našom kiblom, kao što je Ka'ba kibla u Njegovom obožavanju. Jedna skupina je vjerovala kako svaki kip ima šejtana opunomoćenog Allahovom naredbom, pa onaj ko bude iskreno obožavao kip, šejtan će Allahovom naredbom udovoljiti njegovim potrebama, a u suprotnom šejtan će ga Allahovom naredbom unesrećiti.[834]

Kod riječi Uzvišenog:

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاء مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى

„A onima koji pored Njega uzimaju zaštitnike: 'Mi ih obožavamo samo zato da bi nas što više Allahu približili!'“[835]

Ibn Kesir veli: „Na obožavanje njih podstaklo ih je to što su obožavali kipove koje su načinili u liku, prema njihovim tvrdnjama, bliskih meleka pa su obožavali te likove stavljajući to na stepen obožavanja meleka da bi se oni za njih zauzimali kod Allaha za pomoć, opskrbu i sve što im treba od ovosvjetskih potreba.“[836]

Katada, Es-Sudijj i Malik, prenose od Zejda b. Eslema i Ibn Zejda: **„Mi ih obožavamo samo zato da bi nas što više Allahu približili!“**[837], tj. da se zauzimaju za nas i da nas Njemu približe.

---

[833] Sura Jūnus (10) 31-32

[834] U svemu ovom je dokaz da se veliki širk u 'ibadetu ostvaruje iako mušrik onome koga obožava mimo Allaha ne pripisuje nešto od Allahovih djela ili svojstava. (op. rec.)

[835] Sura Ez-Zumer (39) 3

[836] Dova je *'ibadet*, a traženje riječima spada u vrstu *du'āu-l-mes'eleh*, tj. dovu traženja riječima, a riječi „Zamoli Svog Gospodara za mene!“ su dova. Druga vrsta dove je *du'āu-l-'ibadeh* tj. dova 'ibadeta gdje mušrik od stvorenja traži praktičnim 'ibadetima a ne riječima, ili izgovara neke dove s ciljem približavanja stvorenju.

[837] Sura Ez-Zumer (39) 3

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ

„Ako ih upitaš ko je stvorio nebesa i Zemlju, oni će sigurno reći: 'Stvorio ih je Silni, Sveznajući!'“[838]

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ

„A ako ih zapitaš ko ih je stvorio, sigurno će reći: 'Allah!' Pa kuda se onda odmeću?“[839]

Allah, *te'ala*, kaže:

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللّهِ إِلاَّ وَهُم مُّشْرِكُونَ

„Većina njih ne vjeruje u Allaha osim da su mušrici.[840]**“**[841]

Ibn Abbas i drugi vele: Ako ih pitaš ko je stvorio nebesa i Zemlju, govore: Allah! A pored Njega obožavaju druge. Vjerovanje u ovom ajetu protumačili su kao priznanje *tevhidu-r-rububijjeh*, a širk njihovim obožavanjem drugih pored Allaha, a to je *tevhidu-l-uluhijjeh*.

Nakon što je se utvrdilo značenje pojma *ilah* i da je on *ma'bud* (onaj kome se 'ibadeti), postalo nam je obaveza upoznati suštinu značenja pojma 'ibadet i njenu granicu.[842] Neki ga definišu da je ono sve što je naređeno šerijatom[843] bez običajne ustaljenosti i razumskog iziskivanja[844]. Neki su rekli: Obožavanje je potpunost ljubavi uz potpunost pokornosti, a ovo za sobom neminovno povlači pokornost voljenome i poslušnost njemu.

Šejhul-islam Ibn Tejmijjje, رحمه الله, je rekao: *Ibadet* je univerzalan pojam za sve što Allah voli i čime je zadovoljan od vanjskih i nutrinskih riječi i dijela[845], poput namaza, zekata, posta, hadždža, istinitog govora, izvršenja povjerenja, pokornosti roditeljima, održavanja rodbinskih veza, naređivanja dobra, odvraćanja od zla, dove, zikra, učenja Kur'ana i drugih primjera ibadeta.

---

838 Sura Ez-Zukhruf (43) 9

839 Sura Ez-Zukhruf (43) 87

840 Čak i ako se dogodi da vjeruju u Allahovu jednoću u Njegovim djelima i svojstvima, oni opet obožavaju stvorenja mimo ili uz Njega. (op. rec.)

841 Sura Jusuf (12) 106

842 Ili njegovu definiciju, tj. definiciju pojma *'ibadet*. (op. prev.)

843 Ovo je definicija pojma *'ibadet* u šerijatu, a govori se o 'ibadetu Uzvišenom, Kojem nije dozvoljeno 'ibadetiti osim onim što je propisao. *'Ibadet* stvorenju se može ostvariti oblicima kojima muslimani ne 'ibadete Uzvišenom Allahu, poput približavanja kipu žrtvom cigare, što se može vidjeti kod mnogih mušrika. (op. rec.)

844 Ovo je definicija *'ibadeta* u smislu onoga čime nam je naređeno da 'ibadetimo (*el-mute'abbedu bihi*) Uzvišenom. (op. rec.)

845 Ovo je također definicija *'ibadeta* sa aspekta onoga čime nam je naređeno da 'ibadetimo Uzvišenom. (op. rec.)

Dakle, sav din (vjera) ulazi u značenje pojma *'ibadet*. Pa kada čovjek nauči i precizno ustanovi značenje pojma *ilah* i to da je on *m'abud,* i spozna suštinu ibadeta, postaće mu jasno da onaj ko nešto od 'ibadeta posveti nekom mimo Allaha, time ga je obožavao i uzeo za boga, makar i pobjegao od njegovog oslovljavanja božanstvom ili bogom i to nazvao *tevessulom* (umiljavanjem), uzimanjem nekog za posrednika (*tešeffu'an*), traženjem pribježišta i sl...[846]

Jer mušrik je mušrik, htio to ili ne, kao što je lihvar lihvar, htio to ili ne; makar ono što radi ne nazivao kamatom. Onaj koji pije alkohol je alkoholopijač makar ga nazvao nekim drugim imenom. U hadisu od Vjerovjesnika, ﷺ, stoji:

يأتي ناس من أمتي يشربون الخمر يسموها بغير اسمها.

„U mom će se ummetu pojaviti ljudi koji će piti alkohol i nazivati ga nekim drugim imenom."[847] Promjena imena ne mijenja suštinu nazvanog, niti uklanja njegov propis, poput beduina koji svoje lažne zakone (*sevālif*) nazivaju pravom (*haqqom*) i nasilnika koji ono što otmu ljudima oslovljavaju nekim drugim imenom.

Adi b. Hatim, a bio je kršćanin, kada je čuo Allahove riječi:

اتَّخَذُواْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللّهِ

„Oni su pored Allaha za bogove uzeli svećenike svoje i monahe svoje..."[848], Vjerovjesniku, ﷺ, je rekao:

إنا لسنا نعبدهم! قال: أليس يحرمون ما أحل الله فتحرمونه, ويحلون ما حرم الله فتحلونه؟ قلت: بلى! قال: فذلك عبادتهم.

Mi ih ne obožavamo. On je rekao: *„A zar ne zabranjuju ono što je Allah dozvolio pa ga i vi zabranjujete, i dozvoljavaju ono što je Allah zabranio pa ga i vi dozvoljavate."* Kaže: Da, rekoh. On reče: *„To je njihovo obožavanje*[849]*"*[850] Adi, ؓ, nije smatrao da je slaganje s njima u onome što je spomenuo ibadet od njih, pa je

[846] Ovo su imena kojima su mušrici u vremenu šejha nazivali svoje prizivanje mrtvih i odsutnih, misleći da promjena imena znači promjenu suštine, ne znajući da su time postali mušrici. U ovom je također potvrda da je *tevessul* o kojem šejh Ebu Batin ovdje govori, koji se ogleda u prizivanju mrtvog riječima „O ti i ti, zamoli svog Gospodara da mi izliječi bolesnog" ili „Izliječi mi bolesnog" uz namjeru traženja od mrtvog da on traži od Allaha, 'ibadet stvorenju. U pogledu ovoga postoji *idžma'* muslimana i šejh će ga navesti malo kasnije. (op. rec.)
[847] Sunen Ebu Davud, br. 3688.
[848] Sura Et-Tevba (9) 31
[849] U ovom je dokaz da nema razlike između velikog širka u 'ibadetu klanja žrtve ili dove stvorenju i velikog širka pokornosti u propisima i zakonu. Isto je sa *hukmom* i *tehakumom*. (op. rec.)
[850] Džami Tirmizi, br. 3094.

Poslanik, ﷺ, obavijestio da je to ibadet od njih, iako oni nisu vjerovali da je to 'ibadet njima.

Također, ono što rade obožavaoci kaburova, od prizivanja[851] zakopanih u njima, traženja od njih izvršenja potreba, riješavanja problema, približavanja im klanjem i zavjetovanjem; to je ibadet od njih onima koji su u kaburovima, iako ga ne nazivaju i ne smatraju ibadetom[852]. Također, oni koji su Vjerovjesniku, ﷺ, rekli: Učini da i mi imamo Zatu-envat, nisu mislili da su njihove riječi 'učini da i mi imamo Zatu-envat' poput riječi Izraelićana „napravi i ti nama boga kao što i oni imaju bogove“; niti su mislili da je ovo od davanja božanstvenosti nekome mimo Allaha koju negiraju riječi *la ilahe illallah*, jer su, obzirom da su bili Arapi, govorili *la ilahe illallah* i poznavali njegovo značenje.

Međutim, ovo pitanje im je bilo skriveno zbog toga što su nedugo prije toga bili u nevjerstvu. Poslanik, ﷺ, je rekao:

الله أكبر, إنها السنن. قلتم والذي نفسي بيده كما قالت بنو إسرائيل لموسى: اجعل لنا إلها كما لهم آلهة, قال: إنكم قوم تجهلون. لتركبن سنن من كان قبلكم.

„Allahu ekber! Uistinu su to običaji![853] *Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, rekli ste kao što su Izraelćani rekli Musau: „Napravi i ti nama boga kao što i oni imaju bogove!“ „Vi ste, uistinu, narod koji ne zna!“ - reče on“. Vi ćete sigurno slijediti običaje onih prije vas.“*[854]

Ako se kaže: Vjerovjesnik, ﷺ, ih zbog toga nije protekfirio?[855] Kažemo: Ovo ukazuje da onaj ko izgovori riječ nevjerstva neznajući njeno značenje, a potom bude opomenut pa prihvati opomenu, takav se ne tekfiri. A nema sumnje da bi ovi, da su nakon Vjerovjesnikovog, ﷺ, osporavanja prihvatili Zatu-envat, postali nevjernici. Allah, *te'ala*, kaže:

---

[851] Ovo obuhvata i riječi čovjeka „O ti i ti, zamoli Allaha da me izliječi!“ zbog toga što one ulaze u značenje dove također, tj. prizivanje, a mušrici su mu htjeli dati propis novotarskog zabranjenog *tevessula,* koji se ogleda u riječima „Allahu moj, molim Te ugledom Tvog Poslanika“, kojeg su neki učenjaci smatrali pohvalnim. (op. rec.)

[852] Šejh govori o vanjskim riječima i djelima za koje se veže propis i naziva ih 'ibadetom, a u tome svemu je još jedna potvrda da čovjek postaje mušrikom vanjskim traženjem udovoljenja potreba od mrtvih iako nije imao namjeru da 'ibadeti mrtvom, tj. da ga uzme za *ma'buda,* sve dok je upao u suštinu velikog širka, koja se ogleda u značenju traženja od stvorenja ono što je iznad uobičajenih vanjskih uzroka, poput traženja od mrtvog za vrijeme Berzekha, ili traženja od odsutnog. Ovo je veliki širk u ulūhijjetu! (op. rec.)

[853] Tj. da ljudi nakon dolaska vjerovjesnika i Objave upadaju u veliki širk ili njegove oblike i da ih traže. (op. rec.)

[854] Džami Tirmizi, br. 2181.

[855] Presudio im je da su nevjernici. (op. rec.)

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاء مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ﴿٢٧﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾

„A kad Ibrahim reče ocu svome i narodu svome: Nemam ja ništa s onima koje vi obožavate, osim s Onim Koji me je stvorio, ﴾26﴿ jer će me On, doista, na Pravi put uputiti, ﴾27﴿ On ih (riječi tevhida)učini trajnim za potomstvo svoje... ﴾28﴿“[856]

Zamjenica u riječima **„On ih (riječi tevhida) učini...“**, odnosi se na riječi **„Nemam ja ništa s onima koje vi obožavate, osim s Onim Koji me je stvorio“**. Mudžahid i Katada vele: One su svjedočenje da nema drugog istinskog boga osim Allaha, tako da onaj ko obožava Allaha, Jedinog; taj je od potomstva Ibrahimovog. U ajetu i hadisima prije njega se nalazi pojašnjenje značenja *la ilahe illallah*, kao i to da se njima misli na odricanje od obožavanja i posvećivanja ibadeta[857] nekome mimo Allaha, i ostvarenje Njegove jednoće, *subhanehu*, kroz *'ibadet*.

Od najvećih nevolja jeste okretanje većine ljudi od razmatranja značenja ove veličanstvene rečenice, tako da su mnogi od njih počeli govoriti: Ko kaže *la ilahe illallah*, nemoj o njemu ništa govoriti makar uradio to što je uradio, a sve zbog njihovog nepoznavanja značenja ove rečenice negacijski i potvrdno, s time što onaj koji to kaže mora upasti u kontradiktornost, jer ako bi mu se reklo: Šta kažeš za onoga ko kaže *la ilahe illallah* a ne priznaje poslanstvo Muhammeda b. Abdullaha? Neće se suzdržavati oko njegovog nevjerstva.

Ili: Šta je sa onim ko prizna dva šehadeta a porekne proživljenje? Neće se suzdržavati oko njegovog tekfira. Ili: Šta je sa onim ko dozvoli blud, pederastiju i sl.; ili kaže da pet dnevnih namaza nisu stroga obaveza; ili da ramazanski post nije stroga obaveza? Zasigurno će reći da je onaj ko to izgovori nevjernik. Pa, kako mu onda nisu od koristi riječi *la ilahe illallah*, niti se ispriječavaju između njega i nevjerstva, a kada upadne u ono što ih poništava, a to je ibadet nekome drugom mimo Allaha, a to je veliki širk, koji je najveći grijeh, tada se govori da je on rekao *la ilahe illallah* i da ga nije dozvoljeno tekfiriti zbog toga što izgovara riječ tevhida?!

Međutim, ovo je nametnula zaraza neznanja i slijepog slijeđenja, a ovi i njima slični kada čuju onoga ko konstatuje pitanje naredbe tevhida i spominje širk, ismijavaju se njime i omalovažavaju ga[858]. Šejhul-islam Ibn Tejmijje, رحمه الله, je u toku svog izlaganja rekao: Zabludjeli omalovažavaju Allahov tevhid, a veličaju

[856] Sura Ez-Zukhruf (43) 26-28
[857] Makar ne želio da ih uzme za *ma'buda* i da im *'ibadeti* (op. rec.)
[858] Danas također postoje ljudi koji još uvijek ne znaju tevhid a o onima koji druge njemu podučavaju govore: „Ovi pričaju samo o tevhidu, širku i tekfiru!“. (op. rec.)

prizivanje onih mimo Njega od onih koji su umrli. Kada im bude naređen tevhid i zabranjen širk, oni to omalovažavaju, kao što Allah, *te'ala*, kaže:

وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ﴿٤١﴾ إِن كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ آلِهَتِنَا لَوْلَا أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا ﴿٤٢﴾

„Kada te vide, rugaju ti se: 'Je li ovo onaj kojeg je Allah kao poslanika poslao? ﴾41﴿ Umalo da nas od božanstava naših nije odvratio, ali mi im vijerni ostadosmo.' ﴾42﴿"[859]

Ismijavali su se Poslanikom, ﷺ, nakon što ih je odvraćao od širka. Mušrici, zbog veličanja širka koje je u njima samima, nisu prestajali vrijeđati vjerovjesnike i oslovljavati ih neuračunljivim, zabludjelim, ludim, kada su ih ovi pozvali u tevhid.

Također, oni koji pri sebi imaju sličnosti s njima, kada vide onoga ko poziva u tevhid ismijavaju se njime zbog širka kojeg imaju pri sebi i šejtanskih spletki za novotare[860] ovog ummeta koji Allahu pridružuju ljude iz kaburova i druge. Kada je Allahov neprijatelj vidio da svako ko uči Kur'an ili ga čuje, bježi od širka i ibadeta nekom drugom mimo Allaha, u srca neznalica je ubacio da to što oni rade sa mrtvima i drugima nije ibadet njima, već to je umiljavanje (*tevessul*)[861], traženje zauzimanja (*tešeffu'u*)[862], pribjegavanje im i slično tome.

Ibadetu i širku je iz njihovih srca oduzeo njihova imena i zaodjenuo ih u imena od kojih srca ne bježe. Zatim se njihova obmanutost povećala i smutnja toliko uvećala da su neki[863] koji se pripisuju znanju i vjeri počeli da im olakšavaju to što čine od širka, te da im to dokazuju neispravnim dokazima. Allahovi smo i Njemu se vraćamo!

---

[859] Sura El-Furqan (25) 41-42

[860] Ako džahili obrate pažnju na činjenicu da šejh mušrike naziva „novotarima ovog ummeta" imaće priliku da se uvjeri da veliki širk može biti nazvan novotarijom a mušrik novotarom, i da pojava nazivanja velikog širka novotarijom u govoru učenjaka ne znači da govore o malom širku ili haramu. (op. rec.)

[861] Ovdje šejh govori o traženju dove od mrtvog ili direktnom traženju od mrtvog uz namjeru da on traži od Allaha. (op. rec.)

[862] Mušrici su ovim nazivom također nazivali opisano traženje u prethodnoj fusnoti. (op. rec.)

[863] Šejh govori o osobi kojoj je ovaj njegov odgovor posvećen (op. rec.)

Poglavlje

Neki od njih su naveli da je šejhul-islam Ibn Tejmijje, ﷺ, spomenuo neki govor i priče koje ukazuju na to da prizivanje mrtvih nije širk,[864] kao što je spomenuo da je prenio kako je jedan čovjek došao do Vjerovjesnikovog, ﷺ, kabura i požalio mu se na sušu u Godini pepela[865], pa ga je vidio da mu naređuje da ode kod Omera b. El-Hattaba i naredi mu da s ljudima moli za kišu... i druge priče (*hićaje*).

Neki protivnici govore: Kada bi vam se priznalo u pojedinim stvarima da su one širk ili nevjerstvo, pa šejh je, uistinu, (u djelu „*Iqtidau-s-sirati-l-musteqim*“) spomenuo da je *mute'evvilu*[866], *mudžtehidu* koji pogriješi i onome koji slijepo slijedi, oprošteno ono što počine od širka i nevjerstva[867].

Ovo je obmana od strane prenosioca i laž na šejha, ﷺ, jer, zapravo, on je ovo rekao samo u kontekstu govora o nekim novotarijama kao što je činjenje dove Allahu kod kabura Vjerovjesnika[868] i drugih. Rekao je: Čovjek će nekada učiniti djelo koje smatra dobrim i neće znati da mu je ono zabranjeno. Za to će imati nagradu zbog njegove lijepe namjere i bit će mu oprošteno zbog njegovog neznanja. Ovo poglavlje je opsežno. Većinu novonastalih ibadeta, koji su zabranjeni, neki ljudi će možda praktikovati i postići određenu korist. Međutim, to ne ukazuje da je ta novotarija propisana. Zatim, onaj koji je čini može biti *mute'evvil*, *mudžtehid* koji pogriješi ili onaj koji slijepo slijedi (*muqallid*), pa mu je njegova greška oproštena i biće nagrađen za ono što je uradio od propisanog dobra vezanog za ono što nije propisano.

Kaže: Rezultat je to da je ono što se desi od dove koja u sebi sadrži stvari pokuđene šerijatom na stupnju ostalih ibadeta. Poznato je da će ta pokuđenost u ibadetu koji u sebi sadrži pokuđen opis biti oproštena njihovom počinitelju zbog njegovog *idžtihada*, *taqlida* (slijepog slijeđenja), dobrih dijela i dr.. Zatim, ta činjenica ne spriječava da ono bude pokuđeno zabranjeno, iako je u pogledu ovog određenog počinitelja nestalo ono što pokuđenost za sobom povlači. Kaže: Kada čuješ da je udovoljeno potrebi počinitelju u šerijatu pokuđene dove ili tihog

[864] Ovo je isto ono što danas rade neki ljudi pod plaštom tevhida, koji tvrde da je šejhu-l-islam vjerovao da je traženje dove od mrtvog mali širk ili pak samo novotarija. Šejh Ebu Batin ovdje govori o mes'eli traženja dove od mrtvih. (op. rec.)
[865] Postoje različita predanja o tome; rečeno je da se radi o 16., 17. ili 18. godini po Hidžri. (op. prev)
[866] Onaj koji je pogrešno protumačio vjerske tekstove. (op. rec.)
[867] Sve ove stvari su propagirali Davud ibn Džirdžis i ostali neprijatelji da've tevhida koji nisu razumjeli riječi šejhu-l-islama ili su to namjerno uradili. Interesantno je što mnogi koji se pripisuju selefizmu u našem vremenu zagovaraju isto! (op. rec.)
[868] Pogledaj kako šejh Ebu Batin izbjegava da kaže da je traženje dove od Poslanika kod njegovog kabura novotarija ispod velikog širka! (op. rec.)

prizivanja, to često bude s ove strane. I ne kaže se: Ovima je to, zbog pomanjkanja znanja, dopušteno[869], jer Allah, *te'ala*, ovo, uistinu, nije dopustio nikome. Međutim, uz pomanjkanje znanja, nadati je se amnestiji i oprostu[870].

A što se tiče smatranja lijepim pokuđenih stvari ili dozvoljavanja zabranjenog, tu nema razlike između amnestije i oprosta njihovom počinitelju i dopuštanja njegovog djela i ljubavi prema njemu. Smatranje djela lijepim i njihovo uzimanje kao vjeru biva Allahovom Knjigom, sunnetom Njegovog Vjerovjesnika i onim na čemu su bili *prvaci koji prednjače*. Sve mimo toga od novonastalih stvari ne smatra se lijepim makar u sebi ponekad sadržavalo korist zbog toga što znamo da je njihova šteta veća od koristi, s obzirom na bojazan da će doživjeti zapadanje u smutnju, a smutnja biva samo kada se krene njenim putem. Zato, da se kod kaburova ne događa ono zbog čega se strahuje od zapadanja u iskušenje, ljudima to ne bi bilo zabranjeno.

Kraj govora.[871]

Pogledaj njegov govor: Ovo nije od onoga o čemu mi govorimo[872] i u njima nema oprečnosti onome što smo mi spomenuli, jer je potvrdio da je odlazak do kaburova zbog dove Allahu kod njih novotarija koja je zabranjena, a isto tako je potvrdio da je prizivanje umrlih, odsutnih[873], i traženje pomoći od njih širk. Spomenuo je kako u svemu što je naveo nema oprečnosti onome što je konstatovao, a sve kako bi odbacio ono što bi se moglo pretpostaviti[874].

Neki koji brane mušrike su argumentovali da se onaj koji upadne u kufr ne tekfiri i da nevjernikom ne postaje osim prkosnik[875] pričom onoga koji je svojoj porodici oporučio da ga nakon njegove smrti spale.

---

[869] Davud ibn Džirdžis, neprijatelj da've tevhida je govorio da *te'vil*, *idžtihad,* slijepo slijeđenje ili neznanje veliki širk onome koji je u njega upao čine nezabranjenim. Pogledaj „*Minhādžu-t-te'sis*“ od šejha 'Abdullatifa, رحمه الله. (op. rec.)

[870] Ali opisu ostaje šerijatski propis kojeg mu je Uzvišeni Allah odredio. (op. rec.)

[871] Sav ovaj govor šejh Ebu Batin svodi na neke novotarije kod kaburova, ne na veliki širk poput traženja dove od mrtvog u pogledu kojeg su protivnici da've pripisali šejhu-l-islamu da kaže da je mali širk ili da u pogledu *džahila*, *mudžtehida*, *mute'evvila* ili *muqallida* nije zabranjen. (op. rec.)

[872] Ovo su riječi šejhu-l-islama Ibn Tejmijje, koje se ne pojavljuju u onome što je šejh Ebu Batin prenio ovdje. (op. rec.)

[873] Protivnici da've su se opirali vjerovanju da je traženje pomoći ili dove od odsutnog i traženje od mrtvog ono što može živi, poput traženja dove od njega, veliki širk. (op. rec.)

[874] Riječi šejhu-l-islama „Ovo se ne tiče onoga o čemu mi govorimo“ ili kako je gore prevedeno, su njegov odgovor na „priče“ koje su protivnici da've uzeli kao dokaz da prizivanje mrtvih i odsutnih nije veliki širk, što znači da se radi o nečem drugom, da je njihovo tumačenje pogrešno i da u tome nema nikakve oprečnosti s onim što je konstatovao šejhu-l-islam. (op. rec.)

[875] Sve dok čovjek ne zna da je ono čemu se suprotstavio istina sama po sebi, kod njih nije kafir jer se nije ostvario kufr prkosa, bez obzira što je razumio značenje vjerskog tekst koji je došao do njega. (op. rec.)

Odgovor na sve to jeste to što je Allah, *te'ala*, poslao Svoje poslanike da obraduju i upozore, kako ljudi ne bi imali opravdanje kod Allaha nakon poslanika. Najveće sa čime su poslani i ono čemu su pozivali jeste obožavanje Allaha, Jedinog, Koji sudruga nema, i zabrana širka, koji je obožavanje nekoga mimo Njega. Pa ako počinilac velikog širka ima opravdanje zbog njegovog neznanja, ko to onda neće biti opravdan?

Nužna posljedica[876] ove tvrdnje jeste da Allah, *te'ala*, nema dokaz ni nad kim osim nad prkosnikom, iako se onaj koji zastupa ovu tvrdnju nije u stanju držati svog temelja do kraja, već mora sam sebi proturječiti. To zbog toga što nije moguće da se sustegne od tekfira onoga ko sumnja u poslanstvo Muhammeda, ﷺ, ili sumnja u proživljenje, ili u nešto drugo od temelja vjere, a onaj ko sumnja taj ne zna.[877]

Pravnici, *rahimehumullah*, u knjigama fikha spominju propis otpadnika, te da je on musliman koji je nakon svog islama zanevjerovao: govorom, djelom, vjerovanjem ili sumnjom, a uzrok sumnje je neznanje. Nužna posljedica[878] ovoga jeste da se neznalice Jevreja, kršćana i onih koji obožavaju Sunce, Mjesec i kipove, ne smatraju nevjernicima zbog njihovog neznanja, kao ni oni koje je Alija b. Ebu Talib, رضي الله عنه, spalio vatrom, jer odsječno tvrdimo da su neznalice.

Učenjaci, *rahimehumullah*, su postigli konsenzus po pitanju nevjerstva onoga ko nevjernicima ne smatra Jevreje i kršćane ili sumnja u njihovo nevjerstvo, a nama je jasno da većina njih jesu neznalice.

Šejh Teqijjuddin, رحمه الله, je rekao: Ko vrijeđa ashabe ili jednog od njih, i njegovo vrijeđanje bude popraćeno tvrdnjom da je Alija bog, ili da je Džibril pogriješio, nema sumnje u nevjerstvo takvoga. Čak, nema sumnje i u nevjerstvo onoga ko se suzdržava u njegovom tekfiru. Rekao je: Ko tvrdi da su se ashabi nakon Resulullaha, ﷺ, odmetnuli (od islama) osim nekoliko osoba čiji broj ne prelazi deset i nekoliko osoba; ili da su postali griješnici; nema sumnje u nevjerstvo onoga koji to izjavi.

Čak, onaj koji sumnja u njegovo nevjerstvo, nevjernik je. Rekao je: Ko misli da Allahove riječi:

وَقَضَى رَبُّكَ أَلاَّ تَعْبُدُواْ إِلاَّ إِيَّاهُ

---

[876] Neispravnost nužne posljedice je dokaz neispravnosti temelja iz kojeg nužno proizilazi, što znači da mora promjeniti svoj temelj ili se pridržavati posljedica svog neispravnog temelja do kraja. Ono što proizilazi iz riječi Allaha i Njegovog Poslanika, ﷺ, je uvijek istina, jer Knjizi ne može prići neistina ni sa koje strane. (op. rec.)

[877] Što znači da ako čovjek može biti kafir zbog sumnje, a sumnja u sebi sadrži neznanje, neznalica također može biti kafir. (op. rec.)

[878] Ovo je slijedeća neispravna nužna posljedica. (op. rec.)

„Gospodar tvoj zapovijeda da samo Njega obožavate...“[879], znače da je odredio (*qadere*), i da Allah ništa nije odredio a da se to nije dogodilo, te je učinio da oni koji obožavaju kipove nisu obožavali nikoga osim Allaha; uistinu, ovaj čovjek je najveći nevjernik u sve knjige. Kraj govora.

Nema sumnje da su vlasnici ovih izjava učeni, skromni i pobožni ljudi, i da je uzrok ove njihove tvrdnje neznanje. A Allah, *te'ala*, je obavijestio o nevjernicima da oni sumnjaju u ono čemu ih poslanici pozivaju i da sumnjaju u proživljenje, pa su govorili poslanicima:

وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ

„Mi uveliko sumnjamo u ono čemu nas ti pozivaš.“[880]

I kaže:

وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ

„...jer oni u nju sumnjaju mnogo.“[881]

I kaže:

إِن نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ

„...mi samo zamišljamo, mi nismo uvjereni.”[882]

Za nevjernike kaže:

إِنَّهُمُ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاء مِن دُونِ اللّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ

„...jer oni, mjesto Allaha, šejtane za zaštitnike uzimaju i misle da dobro rade.“[883]

I kaže Uzvišeni:

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾ الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾

„Reci: 'Hoćete li da vas obavijestimo o najvećim gubitnicima djela, ﴾104﴿ čiji će trud u životu na ovom svijetu uzaludan biti, a koji će misliti da je dobro ono što rade?' ﴾104﴿“[884]

---

[879] Sura El-Isrā‘ (17) 23
[880] Sura Ibrahim (14) 9
[881] Sura Hud (11) 110
[882] Sura El-Džasija (45) 32
[883] Sura El-A'raf (7) 30

Opisao ih je krajnjim neznanjem, kao što je u riječima:

لَهُمْ قُلُوبٌ لاَّ يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لاَّ يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لاَّ يَسْمَعُونَ بِهَا أُوْلَئِكَ كَالأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُوْلَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ

„...oni srca imaju, a njima ne shvataju, oni oči imaju, a njima ne vide, oni uši imaju, a njima ne čuju; oni su kao stoka, čak i gori, oni su zaista nemarni.“[885]

Allah, *te'ala*, je pokudio one koji slijepo slijede, riječima:

إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءنَا عَلَى أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَى آثَارِهِم مُّهْتَدُونَ

„Mi smo zatekli pretke naše kako ispovijedaju vjeru i prateći njihove tragove mi smo na Pravom putu.“[886]

I pored toga, Allah, te'ala, ih je proglasio nevjernicima.

Učenjaci ovim i njemu sličnim ajetima dokazuju kako nije dozvoljeno slijepo slijeđenje u spoznaji Allaha i poslanice. Allahov dokaz je uspostavljen nad ljudima slanjem poslanika njima makar oni ne razumijeli[887] Allahove dokaze i pojašnjenja. Šejh Muveffekudin Ebu Muhammed b. Qudama, رحمه الله, nakon što je dovršio svoj govor o pitanju da li svaki mudžtehid pogađa, i dao prednost mišljenju većine učenjaka (*džumhura*), je rekao: Ne pogađa svaki mudžtehid, već je istina u mišljenju jednog od mudžtehida.

Kaže: A Džahiz[888] je tvrdio da je onaj ko se suprotstavi vjeri islamu[889] kada istražuje i bude nemoćan u dostizanju istine, opravdan i nije griješan... sve do mjesta gdje kaže: A što se tiče onoga što Džahiz smatra, to je zasigurno neispravno, nevjerstvo u Allaha, i odbacivanje[890] Njemu i Njegovom Poslaniku. Mi odsječno znamo da je Vjerovjesnik, ﷺ, Jevrejima i kršćanima naredio ulazak u islam i slijeđenje njega, a pokudio ih je u njihovom ustrajavanju i borio se protiv svih njih ubijanjem njihovih punoljetnih muškaraca. Znamo da je prkosnika koji znaju od onih koji se ubijaju[891], te da su većina njih slijepi sljedbenici koji vjeruju u

---

884 Sura El-Kehf (18) 103-104
885 Sura El-A'raf (7) 179
886 Sura Ez-Zukhruf (43) 22
887 Makar oni ne razumjeli da je u onome što je dato poslanicima istina lično, uz razumijevanje njegovog značenja. (op. rec.)
888 Amr b. Bahr El-Džahiz.
889 Makar se radilo o židovima i kršćanima. (op. rec.)
890 Odbacivanje Allahovog govora i govora Njegovog Poslanika o mes'eli u kojoj je pogriješio. (op. rec.)
891 Ovdje kao da nedostaje riječ „malo“ ili slično, jer želi reći da su većina njih kafiri neznalice. (op. rec.)

vjeru svojih očeva, iz slijepog slijeđenja, a nisu spoznali *mu'džize* Poslanika i njegovu istinitost.

Ajeta koji u Kur'anu ukazuju na ovo ima mnogo, kao što su riječi:

ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ

„...tako pretpostavljaju[892] nevjernici, pa teško nevjernicima kad budu u vatri!“[893]

I kaže:

وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنتُم بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُم مِّنَ الْخَاسِرِينَ

„I to vaše pretpostavljanje, koje ste o Gospodaru svome imali, upropastilo vas je, pa gubitnici postali ste.“[894]

إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ

„...oni se samo domišljaju.“[895]

I Njegove riječi:

وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَى شَيْءٍ

„...misleći da će im to nešto koristiti.“[896]

الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ ﴿١٠٥﴾

„...čiji će trud u životu na ovom svijetu uzaludan biti, a koji će misliti da je dobro ono što rade? ﴾104﴿ To su oni koji u dokaze Gospodara svoga ne budu vjerovali i koji budu poricali da će pred Njega izaći... ﴾105﴿“[897]

Uopšteno rečeno, kuđenje onih koji poriču Poslanika u Kur'anu i sunnetu se ne može pobrojati. Kraj govora.

Učenjaci spominju da onaj ko porekne obaveznost nekog od pet ibadeta; ili za jedan od njih kaže da je dobrovoljan a ne obavezan; ili porekne dozvoljenost hljeba i njemu sličnog; ili porekne zabranjenost alkohola i njemu sličnog; ili

[892] Od riječi *„dhann“* što se ovdje može prevesti kao „mišljenje“. (op. rec.)
[893] Sura Sad (38) 27
[894] Sura Fussilet (41) 23
[895] Sura El-Beqara (2) 78
[896] Sura El-Mudžadila (58) 18
[897] Sura El-Kehf (18) 104-105

sumnja u to a njemu slični ljudi to poznaju; nevjernik je. A ako njemu slični ljudi to ne poznaju, podučit će se tome, pa ako ustraje nakon podučavanja, nevjernik je i biva ubijen. A nisu rekli: Pa kada mu se pojasni istina i on usprkosi, nevjernik je. Također, mi ne poznajemo da je on prkosnik sve dok ne kaže ja znam da je to istina a ne pridržavam je se ili ne govorim je. Ovo skoro da ne postoji.

Učenjaci iz svakog mezheba spomenuli su dosta stvari koje je nemoguće sažeti, od riječi, djela i vjerovanja, da onaj koji u njih upadne biva nevjernikom i to nisu ograničili na prkosnika. Onaj ko tvrdi da je počinitelj nevjerstva tumačeći pogrešno, iz idžtihada, greškom, ili slijepo slijedeći ili neznajući, opravdan, suprotstavlja se Kur'anu, sunnetu i konsenzusu bez ikakve sumnje uz to da je neophodno da sruši svoju osnovu. A ako bi se držao svoje osnove do kraja postao bi nevjernik bez ikakve sumnje. Isto tako i ako bi se sustegnuo od tekfira onoga ko sumnja u poslanstvo Muhammeda, ﷺ. Što se tiče čovjeka koji je oporučio svojoj porodici da ga spale i da mu je Allah, *te'ala*, oprostio i pored njegove sumnje u jedno od svojstava Gospodara, slavljen neka je On; oprostio mu je zbog nedolaska poslanice do njega. Ovako su rekli mnogi učenjaci.

Zbog toga je šejh Teqijjuddin, رحمه الله, rekao: Ko sumnja u jedno od svojstava Gospodara a njemu slični to (svojstvo) poznaju, nevjernik je, a ako ga ne poznaju, nije nevjernik. Rekao je: Zbog toga Vjerovjesnik, ﷺ, nije proglasio nevjernikom čovjeka koji je posumnjao u Allahovu moć, jer to ne biva osim nakon dospijeća poslanice. Ovako je rekao i Ibn 'Aqil i sveo ga na to da do njega nije dopro poziv.

Izbor šejha Teqijjuddina u svojstvima jeste da neznalica ne biva nevjernikom, dok u širku i njemu sličnim pitanjima nije tako, kao što ćeš vidjeti iz njegovog govora, ako Allah, *te'ala*, bude htio.

Predstavili smo dio njegovog govora o *ittihadijjama*[898] i drugima, kao i njegov tekfir onoga ko sumnja u njihovo nevjerstvo. Autor njegovih odabira veli: Otpadnik je onaj ko pridruži Allahu i mrzi Njegovog Poslanika; ili ono sa čime je došao; ili ostavi preziranje svakog poroka svojim srcem; ili povjeruje da među ashabima ima onih koji su se borili sa nevjernicima; ili to dozvoli; ili porekne konsenzus oko kojeg postoji kategoričan konsenzus; ili između sebe i Allaha učini posrednike na koje se oslanja, koje priziva i od kojih traži; takav je nevjernik po konsenzusu.

Ko posumnja u neko od Allahovih svojstava, a njemu slični ljudi to (svojstvo) poznaju, takav je otpadnik; ako njemu slični to ne poznaju, nije otpadnik. Zbog

---

[898] Sufijska sekta koja zagovara da je stvorenje Allah lično, a zatim se razilaze da li se to tiče svega stvorenog ili samo nekih stvorenja. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

ovoga Vjerovjesnik, ﷺ, nije proglasio nevjernikom čovjeka koji je posumnjao u Allahovu moć. Za prethodno spomenute *mukeffirate* je neograničeno rekao da su stvari koje izvode iz vjere, a napravio je razliku u svojstvima između neznalice i drugoga, iako je mišljenje šejha, رحمه الله, o sustezanju od tekfira *džehmija*[899] i njima sličnih oprečno tekstovima imama Ahmeda i drugih predvodnika islama.

El-Medžd, رحمه الله, rekao je: Svaka novotarija zbog koje tekfirimo onoga ko u nju poziva, griješnikom[900] smatramo onoga ko u njoj slijedi; kao što je onaj koji tvrdi da je Kur'an stvoren; ili da je Allahovo znanje stvoreno; ili da su Njegova imena stvorena; ili da On na budućem svijetu neće biti viđen; ili psuje ashabe uzimajući to kao vjeru; ili tvrdi da je vjerovanje samo uvjerenje i tome sl.. Onaj ko bude znao neku od ovih novotarija i bude pozivao njoj, raspravljao se nje radi, takvom je presuđeno nevjerstvom, što je Ahmed spomenuo na više mjesta. Kraj.

Pogledajte kako su im presudili nevjerstvom i pored njihovog neznanja.

Poglavlje

Ono oko čega je obaveza pobrinuti se jeste poznavanje granica onoga što je Allah, *te'ala*, objavio Svome Poslaniku, jer, Allah, *te'ala*, je pokudio onoga ko ne poznaje granice onoga što je Allah, *te'ala*, objavio Svome Poslaniku. Uzvišeni kaže:

الأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلاَّ يَعْلَمُواْ حُدُودَ مَا أَنزَلَ اللّهُ عَلَى رَسُولِهِ

„Beduini su najžešćeg kufra i nifaka, i razumljivo je što ne poznaju propise koje Allah Svome Poslaniku objavljuje.“[901]

Šejhul-islam, رحمه الله, veli: Poznavanje granica imena je obaveza, jer se njima ostvaruje korist za ljude u govoru kojeg je Allah, *te'ala*, učinio milošću prema njima, a pogotovo granice onoga što je Allah, *te'ala*, objavio Svome Poslaniku od imena, kao što je vino i kamata. Ove granice prave razliku između nazvanog imenom i svojstava koja ukazuju na njega i onoga što nije tako. A Allah, *te'ala*, je pokudio onoga ko ne poznaje granice onoga što je Allah, *te'ala*, objavio Svome Poslaniku. Kraj.

---

[899] Ovdje se ne misli na prave ili čiste džehmije, već na grupacije poput *eš'arija* i *maturidija* ili neekstremnih *mu'tezilija* koji su pod uticajem džehmizma alegorično protumačili neka svojstva, neka negirali, ili su potvrdili Imena a negirali sva Svojstva poput *mu'tezilija*, s time što *mu'tezilije* kažu da Allah vidi, čuje, itd., ali ne svojstvom već Svojim bićem. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[900] U ovoj mes'eli je šejhu-l-islam odstupio od glavnog mišljenja u mezhebu imama Ahmeda. Šejh Ebu Batin, رحمه الله, govori o tome, a u jednoj od fusnota je prethodio osvrt na ovu činjenicu. (op. rec.)

[901] Sura Et-Tevba (9) 97

Otuda, obavezniku je naređeno poznavanje granice ibadeta i njegove suštine zbog koje nas je Allah, *te'ala*, stvorio, kao i poznavanje granice[902] širka i njegove suštine, koji je najveći od velikih grijeha. Naći ćeš mnoge, koji se bave izučavanjem, kako ne poznaju suštinu velikog širka,[903] iako kaže da je riječ o širku u ibadetu,[904] zbog riječi Uzvišenog:

وَاعْبُدُواْ اللّهَ وَلاَ تُشْرِكُواْ بِهِ شَيْئًا

„Samo Allahu 'ibadetite[905] i nikoga Njemu ne pridružujte!“[906]

وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا

„...i neka u ibadetu Gospodaru svome ne pridružuje Njemu nikoga.“,[907]

i Poslanikovih, ﷺ, riječi:

حَقُّ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا...

„Allahovo pravo kod Njegovih robova jeste da Ga obožavaju i da Mu nikoga ne pridružuju...“; takav, uistinu, ne poznaje granicu pojma ibadet i njegovu suštinu, a možda kaže[908]: „Ibadet čije je posvećivanje nekome mimo Allaha širk, jesu namaz i sedžda[909], i pored njegovog priznanja da je širk koji je Allah, *te'ala*, zabranio, ustvari širk u ibadetu.“

A kada od njega bude zatražen dokaz da je Allah, *te'ala*, namaz nekome mimo Njega ili sedždu nekome mimo Njega nazvao širkom, neće ga naći[910]. Ili možda kaže: Ovo zbog toga što je to poniznost[911], a poniznost nekome mimo Allaha, je širk. Takvom se kaže: Da li ćeš u Kur'anu i sunnetu naći da je ta

---

[902] Tj. opisa koji ih određuju precizno. (op. rec.)
[903] Ovdje se prisjeti da šejh govori o onima koji kažu da traženje dove od mrtvog i prizivanje odsutnog nije veliki širk! (op. rec.)
[904] Kažu uopšteno „širk je to i to“ a ne poznaju njegovo suštinsko značenje kojim moraju biti u stanju prepoznati svaku njegovu jedinku. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)
[905] Pa kažu „širk je pridruživanje u 'ibadetu“ na osnovu ajeta, a ne znaju njegovo značenje kojim određuju svaku njegovu jedinku. (op. rec.)
[906] Sura En-Nisā' (4) 36
[907] Sura El-Kehf (18) 110
[908] Iz ovoga vidimo da je šejh pričao sa onim na čije zablude odgovara ili je čitao njegov govor, a prvo je preče. Šejh Ebu Batin je Davudu ibn Džirdžisu, koji je postao jednim od najvećih neprijatelja da've, lično dao *idžāzu* za podučavanje hanbelijskog fikha, i sa njim sjedio više puta i otklanjao njegove šubhe, tako da ih dobro poznaje. (op. rec.)
[909] Tj. reći će da su namaz i sedžda stvorenom širk. Također će konstatovati da je ibadet stvorenju širk, ali bez poznavanja značenja 'ibadeta stvorenju kojim se ostvaruje značenje velikog širka, usljed čega će reći da traženje od mrtvih ono što može živi, za vrijeme Berzekha, poput traženja dove i više od toga od stvari koje ne dolaze do stepena onoga što ne može niko sem Allaha, ili traženje od odsutnih nije 'ibadet stvorenom. (op. rec.)
[910] Nisu shvatili da je dovoljno da se zna i kaže da su namaz i sedžda ibadeti i da je širk posvećivanje ibadeta stvorenju mimo Allaha, bez poznavanja suštine riječi koje spominje. (op. rec.)
[911] Ovdje se vraća značenju 'ibadeta sa aspekta njegove suštine. (op. rec.)

poniznost nazvana širkom[912]? Neće ga naći! Morat će reći: Ovo zbog toga što je to ibadet nekome mimo Allaha[913]. Tada mu se kaže: A isto tako dova[914], klanje, zavjetovanje[915] su ibadeti, uz ono što iz ovih ibadeta neminovno proizilazi[916] od djela srca kao što je poniznost, pokornost, ljubav, veličanje, oslanjanje, strah, nada i drugo.

U hadisu stoji:

اَلدُّعَاءُ مُخُّ اَلْعِبَادَةِ.

„Dova je srž ibadeta."[917]

A Allah, *subhaneh*, je namaz i klanje zajedno spomenuo, i to u riječima:

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ

„...pa klanjaj se Gospodaru svome i kurban kolji"[918], tj. posveti Mu svoj namaz i svoju žrtvu. Kao što je namaz posvećen nekome mimo Allaha širk, tako je i pratilac namaza, tj. klanje nekome mimo Allaha, širk. Uzvišeni kaže:

قُلْ إِنَّ صَلاَتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَاْ أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾

---

[912] Tj. gdje stoji u Kur'anu i Sunnetu „ko se ponizi stvorenju takav je mušrik"? Kojim dokazom si odredio značenje poniznosti stvorenju kojim se ostvaruje 'ibadet stvorenja? Mnogi koji se pripisuju selefizmu će reći da se suština 'ibadeta Allahu vraća na apsolutnu poniznost i ljubav prema Uzvišenom, ali kada dođu do velikog širka, s obzirom na to da traže značenje potpunog izjednačavanja stvorenja sa Allahom, često ne poznaju minimum opisa poniznosti prema stvorenju kojim se ostvaruje 'ibadet istom, pa za ostvarenje ibadeta stvorenju postavljaju uvjete ekstremnih šija, sufija, eš'arija ili maturidija, a muvehhide nazivaju haridžijama, tekfirovcima ili ekstremistima. Najveći problem im je značenje velikog širka u *ulūhijjetu*. Apsolutno propisivanje zakona, suđenje i tehakum tagutu su veliki širk u *rubūbijjjetu* i *ulūhijjetu* zajedno. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[913] Tj. dovoljno je da znaš da je nešto 'ibadet koji pripada samo Allahu da bi znao da je njegovo posvećivanje stvorenju širk. (op. rec.)

[914] Riječi čovjeka mrtvom „zamoli Allaha za mene" su dova. Zato šejh spominje dovu a nakon ovoga će spomenuti i dokaze o tome. (op. rec.)

[915] Neprijatelji da've tevhida su poricali da je dova mrtvom, u koju ulazi traženje dove od njega za vrijeme Berzekha, ili dova odsutnom, sve dok se ne traži ono što ne može niko sem Allaha, veliki širk i ibadet stvorenju, a neki su za veliki širk uvjetovali uvjerenje u neovisnost od Allahovog htijenja i moći. Vjerovali su da klanje žrtve džinnima da bi im zauzvrat uradili nešto što od njih traže nije veliki širk i poricali da su mnogi vidovi zavjeta stvorenjima, u kojima se ostvarilo značenje velikog širka, veliki širk. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[916] Ovo je ono što mi vjerujemo, nasuprot neznanju nekih novotaraca koji smatraju da je moguće da čovjek traži nešto od mrtvog za vrijeme njegovog života u Berzekhu, a da u djelima njegovog srca ostane osnova imana potrebna za ostvarenje osnove islama. Da su shvatili da je Allah presudio da je traženje potreba od mrtvih, kada oni nisu u stanju da se odazovu, veliki širk i da su imali temelje ehlus-sunneta u mes'eli kufra i imana ne bi im bilo teško da povjeruju da je ostanak osnove imana u djelima srca uz taj veliki širk nemoguć. (op. rec.)

[917] Džami Tirmizi, br. 3468.

[918] Sura El-Kevser (108) 2

„Reci: 'Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja, doista, posvećeni su Allahu, Gospodaru svjetova, ﴾162﴿ Koji nema saučesnika; to mi je naređeno i ja sam prvi musliman.' ﴾163﴿“[919]

Čudan je govor pojedinih koji brane mušrike mrtvima[920], govoreći da se oni ne nadaju udovoljenju svojih potreba od strane mrtvog i slično tome![921]

Kažemo: Ovo je oholost i obmana, jer, poznato je kod svake razumne osobe da ih oni nisu prizivali, bili im ponizni i pokorni, ulagali svoje imetke radi njih zavjetovanjem i klanjem, osim zbog toga što se nadaju[922] da se dogodi ono što su tražili i da se od strane njih zadovolje njihove potrebe; pa kako razumna osoba može zamisliti da čuje onoga ko traži od umrlog ili odsutnog neku potrebu da kaže daj mi to i to, i ja sam pod tvojim *„hasebom“*[923], i da od njega traži pomoć u odbrani od neprijatelja ili u otklanjanju nedaće, ponižava i pokorava mu se a zatim kaže: Uistinu, on se ne nada da se dogodi ono što traži i otkloni ono od čega strahuje od strane njega!

Kako se može zamisliti da ulaže svoj imetak u zavjet i klanje, uz činjenicu da je imetak drag svom vlasniku, onome kome se ne nada i da vjeruje da mu se od strane njega neće desiti korist ili otkloniti šteta!? Ovo je od najjasnijih nemogućnosti i najvećih laži! Kako to, kad se oni ponose udovoljenjem njihovim potrebama i otklanjanjem nedaća od strane ovih!? Neki od njih vjeruju kako umrli i njemu slični to rade u osnovi[924], a neki govore: Oni su naša veza do Allaha, misleći time na posredništvo između njih i Allaha[925], kao što su to činili prvi mušrici, kako o njima obavještava Allah, *te'ala*, da su govorili:

هَؤُلاء شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللّهِ

„'Ovo su naši zagovornici kod Allaha.'“[926]

مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى

„'Mi ih obožavamo[927] samo zato da bi nas što više Allahu približili'“[928]

---

[919] Sura El-En'am (6) 162-163
[920] Pridružuju mrtve Allahu u 'ibadetu dove. (op. rec.)
[921] Misle da uzimanjem mrtvih samo za posrednike, ne tražeći od njih djelo, već od Allaha, bez uvjerenja da će oni putem posredovanja kod Uzvišenog Allaha sto posto udovoljiti njihovim potrebama, smetnuvši sa uma 'ibadete strahovanja i nade mrtvom, jer čovjek strahuje da mu se neće odazvati a nada se da će mu biti udovoljeno, ne postaju mušricima. (op. rec.)
[922] Obrati pažnju! Ovdje se spominje 'ibadet nade! (op. rec.)
[923] Od riječi *„haseb“* su *„HasbunAllah ve ni'mel Vekil“*, tj. „Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik“. (op. rec.)
[924] Ovo podnosi tumačenje u smislu da vjeruju da oni lično daju, tj. da im pripisuju djelo, ili da se njihovo zauzimanje kod Allaha prihvata sto posto kao da ga posjeduju. (op. rec.)
[925] Tako da se njihov veliki širk kreće između velikog širka u 'ibadetu bez velikog širka u *rububijjetu* i velikog širka u ibadetu uz veliki širk u *rububijjetu*. (op. rec.)
[926] Sura Jūnus (10) 18
[927] A dova je *'ibadet*! (op. rec.)

Štaviše, mnogi od novotara[929] ovoga ummeta su u pretjerivanju i vjerovanju u svoje zaštitnike gori od prvih mušrika[930], jer Allah, *te'ala*, je rekao da su mušrici koji su bili u vrijeme objavljivanja Kur'ana u slučaju nevolje prizivali samo Allaha a zaboravljali svoja božanstva, a mnogi od ekstremista ovog vremena se kod važnih stvari i nedaća mole samo[931] svojim zaštitnicima, što je opšte poznato o njima. Govoreći o mušricima, Allah, *te'ala*, je rekao:

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ

„Kada se u lađe ukrcaju prizivaju samo Allaha čisto[932] Mu ispovjedajući din, a kad ih On do kopna dovede, oni pridružuju“[933]

I kaže Uzvišeni:

قُلْ أَرَأَيْتُكُم إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللّهِ تَدْعُونَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٠﴾ بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاء وَتَنسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾

„Reci: 'Kažite vi meni, ako istinu govorite, kad bi vam došla Allahova kazna ili vas iznenadio Smak svijeta, da li biste ikog drugog osim Allaha prizivali? ﴿40﴾ Njega biste samo molili da, ako hoće,[934] otkloni od vas ono za što ste Ga molili, a ne bi vam ni na um pali oni koje Mu pridružujete.' ﴿41﴾“[935]

I kaže:

وَإِذَا مَسَّكُمُ الْضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلاَّ إِيَّاهُ

„Kad vas na moru nevolja zadesi, tada nema onih koje inače prizivate, postoji samo On.“[936]

---

928 Sura Ez-Zumer (39) 3

929 Pogledaj kako je šejh mušrike nazvao novotarima! Čak i one koji su gori od mušrika predislamskih Arapa! Nemoj da te zavedu džahili koji lažu da nazivanje širka novotarijom u govoru učenjaka ukazuje na to da se ne radi o velikom širku! (op. rec.)

930 Šejh misli na mušrike Arapa kojima je poslan Allahov Poslanik, ﷺ, a takvo je stanje sa većinom mušrika na ovom svijetu. (op. rec.)

931 U momentu nevolje u kojem čovjek pozove mrtvog ili odsutnog ostavio je Allaha pozivanjem svog božanstva, makar ne znao da ga je time uzeo za božanstvo, i izgubio uvjet *ikhlāsa* u 'ibadetu upadanjem u opis pridruživanja u dovi. (op. rec.)

932 Sa *ikhlasom*, i ne mole se svojim božanstvima. (op. rec.)

933 Sura El-Ankebut (29) 65

934 Ako su u tim momentima, u kojima je Allah pohvalio njihovo djelo, vjerovali da će im se Allah odazvati samo ako On hoće, odakle ljudima dokaz da su mušrici u blagostanju vjerovali da će im se Allah posredstvom zauzimanja njihovih božanstava sto posto odazvati! *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

935 Sura El-En'am (6) 40-41

936 Sura El-Isrā' (17) 67

I kaže:

قُلْ مَن يُنَجِّيكُم مِّن ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعاً وَخُفْيَةً لَّئِنْ أَنجَانَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ

„Reci: 'Ko vas iz strahota na kopnu i na moru izbavlja kada mu se i javno i tajno ponizno molite: Ako nas On iz ovoga izbavi, sigurno ćemo biti zahvalni!'“[937]

Čudan li je govor pojedinih, koji se pripisuju znanju i vjeri, koji kažu da njihovo traženje od umrlih i odsutnih[938] nije prizivanje istih već dozivanje[939]. Zar se onaj koji ovo kaže ne stidi Allaha, ako se već ne stidi ljudi, zbog ove pokvarene i odvratne tvrdnje koja se širi među masama naroda. Allah, *te'ala*, je dovu nazvao dozivanjem[940], kao što je to u Njegovim riječima:

إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاء خَفِيًّا

„Kad je on Gospodara svoga tiho zovnuo“[941]

I Njegove riječi:

فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَن لَّا إِلَهَ إِلَّا أَنتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

„...pa poslije u tminama zavapi: 'Nema boga, osim Tebe, slavljen neka si! A ja sam, zaista, bio od onih koji su nasilje učinili!'[942]**“.**[943]

Kakva je razlika između toga kada rob od svoga Gopsodara moli za neku potrebu i kada istu traži od umrlog ili odsutnog mimo Njega, pa prvo nazove prizivanje a drugo dozivanje? Šta ima pokvarenije i ružnije od ovog mišljenja? To je mišljenje od čijeg prenošenja se čovjek treba stiditi, samo da se nije proširilo među neznalicima, pogotovo kada ga čuju od onoga koga smatraju učenim i pobožnim. Kakva je razlika između traženja nečega od umrlog i traženja toga istog od kipa i njemu sličnog, pa da se drugo zove prizivanje a prvo dozivanje[944]?

Pa ako kaže za oboje da se zovu dozivanje[945] a ne prizivanje[946], to je protivljenje Kur'anu i suprotstavljanje Allahu i Njegovom Poslaniku. Mislim da razumnom čovjeku

[937] Sura El-En'am (6) 63
[938] Slični njima su oni koji danas kažu da nije svako traženje od mrtvog i odsutnog dova ili pozivanje kojim biva veliki širk! (op. rec.)
[939] Kažu da nije dova (*du'ā*) već je *nidā'*, tj. poziv, želeći da naprave razliku između njihovih značenja i propisa iako ova dva pojma u Knjizi i Sunnetu imaju iste propise. (op. rec.)
[940] Tj. *nida'om*. (op. rec.)
[941] Sura Merjem (19) 3
[942] U ovim ajetima je upotrijebljen glagol od kojeg dolazi riječ *nida'*. (op. rec.)
[943] Sura El-Enbija (21) 87
[944] Ovdje kao da je neki džahil rekao da dova biva kada se moli kipu i traži od njega a *nida'* ako se traži od mrtvog. (op. rec.)
[945] Tj. *nida'*. (op. rec.)
[946] Tj. *du'a*. (op. rec.)

ovo ne može biti u duši. Ovo je samo prkos i oholost. Ovo se samo širi među ljudima koji nalikuju stoci[947]. Zar se ovaj ne boji od toga da se na njega odnosi Allahov govor:

وَجَادَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ

„...i raspravljali su se na neistini da njome istinu uguše...“[948]

Allah, *subhanehu ve te'ala*, traženje[949] od nekoga mimo Njega na više mjesta u Svojoj Knjizi nazvao je dovom.

إِن تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ

„Ako im dovite ne čuju vaše prizivanje...“[950]

Dova u Kur'anu obuhvata dovu 'ibadeta[951] i dovu traženja[952].

Poglavlje

Onome ko tvrdi da je širk samo namaz i sedžda nekome mimo Allaha, pored toga što je to oholost od strane onoga koji tvrdi, treba se reći: Kao što je sedžda ibadet isto tako su dova, zavjet, klanje i dr. ibadet, kao što je prethodno spomenuto u njegovoj definiciji. Allah, *te'ala*, zabranjuje prizivanje nekoga mimo Njega i kudi onoga koji to radi[953]. Naredio nam je da dovu posvetimo samo[954] Njemu i više nego što je spomenuo o samoj sedždi, uz to da dova u Kur'anu obuhvata dovu traženja riječima od Allaha i dovu ibadeta u koju ulazi sedžda i druge vrste ibadeta.

Allah, *te'ala*, rekao je:

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

„Mjesta padanja na sedždu jesu Allaha radi, i ne dovite, pored Allaha, nikome!“[955]

I kaže:

---

[947] Pogledaj kako je šejh one koji traženje potreba od mrtvih i odsutnih dovom riječima ne nazivaju velikim širkom, što rade u pogledu dove kipu, nazvao stokom! (op. rec.)
[948] Sura El-Mu'min (40) 5
[949] Ovdje je upotrijebljena riječ *„su'āl“* tj. moljenje ili traženje, a ne riječ *„taleb“*. (op. rec.)
[950] Sura Fatir (35) 14
[951] *Du'au-l-'ibadeh*, da rob od Allaha traži praktičnim ibadetima poput namaza, sedžde, klanja, strahopoštovanja i slično, ili da izgovara neke zikrove želeći da se njima približi stvorenju. Svaka dova 'ibadeta je dova traženja kao što i iz svake dove traženja riječima proizilazi dova 'ibadeta. (op. rec.)
[952] *Du'au-l-mes'eleh*, da rob od Allaha traži riječima. (op. rec.)
[953] Obrati pažnju na to kako se šejh ograničio na opis „djela“! (op. rec.)
[954] Naredio nam je *ikhlasu-d-du'a*. (op. rec.)
[955] Sura El-Džinn (72) 18

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

„Dovite zato Allahu, čisto Mu ispovijedajući vjeru, pa makar to nevjernicima bilo mrsko!“[956],

I kaže:

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ

„Samo se Njemu može moliti...“[957]

I kaže:

وَلاَ تَدْعُ مِن دُونِ اللّهِ مَا لاَ يَنفَعُكَ وَلاَ يَضُرُّكَ فَإِن فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِّنَ الظَّالِمِينَ

„...i pored Allaha, ne moli se onome ko ti ne može ni koristiti ni nauditi, jer ako bi to uradio bio bi, uistinu, nevjernik.“[958]

I kaže:

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُو مِن دُونِ اللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَومِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَن دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ

„Ko je u većoj zabludi od onih koji se, umjesto Allahu, obraćaju onima koji im se do Sudnjeg dana neće odazvati i koji su prema njihovim molbama ravnodušni.“[959]

I kaže:

وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِن قِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾ إِن تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ ﴿١٤﴾

„A oni kojima se, pored Njega, klanjate ne posjeduju ništa. ﴾13﴿ Ako im se molite, ne čuju vašu molbu, a da i čuju, ne bi vam se odazvali; na Sudnjem danu će zanevjerovati u vaše pridruživanje. I niko te neće obavijestiti kao Onaj Koji zna. ﴾14﴿“[960]

Sličnih ajeta u Kur’anu ima veoma mnogo.

Šejhul-islam Ibn Tejmijje, رحمه الله, je govoreći o vapaju Zunnuna, rekao: „Pojmovi *dua‘* i *da'vah* u Kur’anu obuhvataju dovu ibadeta i dovu traženja riječima. Potom je Allahove riječi:

956 Sura El-Mu'min (40) 14
957 Sura Er-Ra'd (13) 14
958 Sura Jūnus (10) 106
959 Sura El-Ahqāf (46) 5
960 Sura Fātir (35) 13-14

ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

„Dovite Mi, Ja ću vam se odazvati!“[961], protumačio na dva načina.“

U hadisu o (Allahovom) spuštanju stoji: *„Ko Mi dovi, pa da mu se odazovem? Ko traži od Mene, pa da mu dam? Ko traži da mu oprostim, pa da mu oprostim?“* Onaj ko traži oprost, traži, a onaj ko traži, taj dovi. Međutim, spomenuo je onoga koji traži otklanjanje zla nakon onoga koji traži dobro, a spomen njih dvoje nakon dove koja ih obuhvata a i drugo mimo njih predstavlja nadovezivanje posebnog na sveobuhvatno. Nazvao ga je pozivom (*da'veh*) jer u sebi sadrži obje vrste. Njegove riječi: **„Nema boga, osim Tebe...“**, jesu priznanje *tevhidu-l-uluhijje*, a on sadrži obje vrste, jer *Ilah* (Bog) je Onaj koji zaslužuje da se doziva objema vrstama.

Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, je u djelu *„El-Bedai'“*, nakon ajeta koje je spomenuo, rekao: Ovoga u Kur'anu ima mnogo i ono pojašnjava da je neophodno da božanstvo (*ma'bud*) bude vlasnik koristi i štete, tako da se njemu dovi radi koristi i (otklanjanja) štete dovom traženja riječima, i dovi mu se nadom i strahom dovom ibadeta. Time se spoznalo da su ove dvije vrste uzročno neminovno povezane. Svaka dova ibadeta nužno iziskuje dovu traženja,[962] a iz svake dova traženja uzročno neminovno proizilazi dova ibadeta[963] ...sve do mjesta gdje kaže: Ovdje se ne radi o upotrebi kolektivnog pojma u njegova oba značenja, niti o upotrebi pojma u njegovom osnovnom i prenešenom značenju, već je ovo njegova upotreba u njegovom jednom osnovnom značenju koje u sebi sadrži obje stvari. Kraj.

Prema ovome, zabrana dove nekom drugom mimo Allaha je jasan tekst u pogledu dove ibadeta i dove traženja, u osnovnom značenju, tako da on predstavlja zabranu svake od njih u osnovnom značenju.[964]

Poglavlje

Spomenuli smo da je šejh Teqijuddin, رحمه الله, rekao: Nadat je se oprostu za onoga ko uradi neke novotarije na osnovu *idžtihada* ili iz neznanja. Ovo nije rekao za onoga ko

[961] Sura El-Mu'min (40) 60
[962] 'Ibadetima se od Allaha uvijek nešto traži. (op. rec.)
[963] Ko god riječima traži nešto od Uzvišenog Allaha, nada Mu se, vjeruje Mu i u Njega, oslanja se na Njega, voli Ga, veliča Ga i slično.
[964] Obje vrste dove su u šerijatu nazvane imenom dove u prvobitnom osnovnom značenju a ne u prenešenom metaforičkom. Njihova upotreba ili one same su u oba značenja *„el-haqīqah“*, a ne metafora (*el-medžāz*). (op. rec.)

počini veliki širk i vanjski[965] kufr[966]. Štaviše, on, ﷺ, je rekao: Širk neće biti oprošten makar se radilo i o malom širku[967]. A već smo predočili dio njegovog govora o tome.

Ovdje ćemo spomenuti dio onoga što smo vidjeli od njegovog, a i govora drugih učenjaka. U komentaru djela *„El-'Umda"*, nakon što je govorio o nevjerstvu onoga ko ostavi namaz, rekao je: U suštini, svako odbijanje vijesti od Allaha ili Njegove naredbe, nevjerstvo je, bilo malo ili veliko. Međutim, možda će biti oprošteno ono oko čega su skriveni putevi znanja i bude od lahkih stvari u ograncima, za razliku od onoga čija stvar je jasna i što je od stubova dina, od vijesti i naredbi.

U toku svoga govora o apologetima[968], rekao je: Er-Razi, kada se govori o zbunjenosti, spada u najzbunjenije, ali on u tome pretjeruje i nezasitan je kada se radi o ubacivanju sumnje, a sumnja u laž je bolja od ustrajnosti u vjerovanju u nju. Međutim, rijetko je da neko ustraje na čistoj laži, odnosno u njoj mora biti neki vid istine. A otpadništvo kao i licemjerstvo je kod ovih[969] česta pojava.

Ovo ako je riječ o manje poznatim pitanjima bi se moglo reći da nad njim nije uspostavljen argument čijim suprotstavljanjem čovjek postaje kafirom, ali ovo se događa, u pojedinim skupinama od njih, u stvarima o kojima posebni i obični ljudi, čak Jevreji i kršćani, znaju da je Muhammed, ﷺ, poslan sa njima i da je tekfirio onoga koji im je suprotno postupio, kao što je obožavanje Allaha, Jedinog, Koji sudruga nema, i njegova[970] zabrana da se neko drugi pored Njega obožava[971], a ovo je od najistaknutijih propisa islama. Te poput njegove naredba obavljanja pet dnevnih namaza i veličanje istih, i neprijateljevanja prema mušricima i Sljedbenicima knjige, te poput zabrane razvrata, kamate, kocke i sl.. Sve do mjesta gdje kaže: Er-Razi je napisao svoju knjigu o obožavanju[972] kipova i nebeskih tijela i naveo dokaze o ljepoti toga te je podstakao na to, a to je, po konsenzusu[973] otpadništvo od islama. Kraj.

---

[965] Ili „jasno" nevjerstvo od riječi „*dhāhir*". Međutim, kada se kaže „jasno" izgubi se značenje vanjskog, a učenjaci time žele reći da se kufr ostvaruje vanjskim riječima i djelima, ne samo u srcu. Allah najbolje zna! (op. rec.)

[966] Govor Ibn Tejmijje kojeg su džahili spustili na pitanja velikog širka se tiče nekih novotarija koje ljudi rade kod kaburova i slično, a ne velikog širka. Štaviše, njegov govor se ne tiče čak ni malog širka, a to će šejh spomenuti u slijedećoj rečenici. (op. rec.)

[967] Pogledaj prethodnu fusnotu! Pa ako je mišljenje šejhu-l-islama da mali širk neće biti oprošten u slučaju da ostane nakon vaganja dobrih i loših djela, već će čovjek biti zbog njega kažnjen, kako da kaže da Allah oprašta veliki i mali širk *džahilu*, *mudžtehidu* i slično!? Jedan dio učenjaka vjeruje da je mali širk poput velikih grijeha, pa ako Allah hoće oprostiće ga a ako neće kazniće zbog njega. (op. rec.)

[968] Tj. *ashabu-l-kelām*. (op. rec.)

[969] Kod apologeta, koji su dozvolili veliki širk zbog neznanja o tevhidu, pa su dozvolili sihr, obožavanje zvijezda i sedždu zvijezdama, govorivši da će biti veliki širk samo uz uvjerenje da zvijezde upravljaju njima, ili su ostavljali suštinu islama mušricima. (op. rec.)

[970] Tj. zabrana Allahovog Poslanika, ﷺ. (op. rec.)

[971] Svi oni znaju da je ono što apologeti bez njihovih novotarskih uslova nisu smatrali velikim širkom, poput sedžde zvijezdama i Suncu, traženja potrebe od mrtvih, odsutnih i slično, veliki širk. (op. rec.)

[972] Er-Rāzi sve to zbog svog džehla o tevhidu kojim su poslani poslanici, *'alejhimu-s-selam*, i uvjerenja da se 'ibadet stvorenju ne ostvaruje osim uz njegove novotarske uslove, sigurno nije nazivao 'ibadetom stvorenja. Međutim, šejhu-l-islam je spustio šerijatski propis na suštinu Rāzijevih zabluda a ne na njegovo uvjerenje o

Njegove, ﷺ, riječi: „Čak, Jevreji i kršćani znaju to...“ su kao što je rekao. Mi smo uistinu čuli mnogo Jevreja da zamjeraju muslimanima ono što se čini kod ovih turbeta, govoreći: „Ako vam je to naredio vaš vjerovjesnik, onda on nije vjerovjesnik, a ako vam je to zabranio, vi ste mu nepokorni.“[974]. Subhanallah! Ima li šta čudnije od ovoga? Jevreji osuđuju ove širkovske stvari i govore da nijedan vjerovjesnik ne dolazi sa njima, a mnogi učenjaci[975] ovoga vremena to dozvoljavaju i za to navode lažne šubhe i osuđuju onoga ko to osudi.

Pogledaj šejhove riječi: Međutim, možda će biti oprošteno ono oko čega su skriveni putevi znanja i bude od lahkih stvari u ograncima...„ i njegove riječi: „Ovo ako je riječ o manje poznatim pitanjima bi se moglo[976] reći da nad njim nije uspostavljen argument čijim suprotstavljanjem čovjek postaje kafirom...“.

U *„Er-Risaletu-s-sunnijjeh“,* nakon što je spomenuo hadis o haridžijama, šejh, ﷺ, je rekao: Ako je u vrijeme Vjerovjesnika, ﷺ, i njegovih nasljednika bilo onih koji izlijeću iz vjere i pored njihove velike pobožnosti, nek se zna da onaj ko se pripisuje islamu u ovom vremenu, također može izletiti.

Ovo zbog slijedećih stvari: Pretjerivanje koje je Allah, *te'ala*, pokudio, kao što je pretjerivanje prema nekim šejhovima, kao što je šejh Adi, ili pretjerivanje prema Aliji b. Ebu Talibu, ili pretjerivanje prema Mesihu; pa svako ko pretjera prema vjerovjesniku ili pobožnom čovjeku i da mu neku vrstu božanstvenosti, kao da ga doziva[977] mimo Allaha riječima: „Gospodine moj, taj i taj, pomozi mi, ili podrži me, ili oslanjam se na tebe, ili prepuštam se tvom ugledu[978]; sve ovo je širk[979] i zabluda od čijeg počinioca[980] se traži da se pokaje, a ako se ne pokaje ubija se.

---

njima, i ukazao da je to predmet *idžma'a* muslimana. Pa kako se moglo desiti Er-Rāziju koji je zasigurno bio od učenih ljudi a kod potonjih generacija pripadnika šafijskog mezheba se računa šejhu-l-islamom da ne zna veliki širk u *tevhidu-l-ulūhijjeh*!? Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[973] Tj. *idžma'u*. (op. rec.)

[974] Ako su u vremenu šejha Ebu Batina Jevreji poznavali zabranjenost onoga što se radi kod turbeta, kako onda da oni koji to rade, a pripisuju se islamu, budu opravdani neznanjem?! Allahu naš, sačuvaj nas! (op. rec.)

[975] Kada vidiš kako ih je šejh nazvao „ulemom ovog vremena“, pored toga što su dozvolili te širkovske stvari, neće ti biti teško da shvatiš da iz činjenice da neki učenjak nekog nazove šejhom, pravnikom, alimom i slično ne proizilazi neminovno da ih smatra muslimanima. (op. rec.)

[976] Obrati pažnju na to da je šejhu-l-islam rekao „bi se moglo“ i da nije odsječno konstatovao da su opravdani! To zbog činjenice da nisu svi učenjaci na mezhebu kojeg je šejhu-l-islam odabrao kada je u pitanju tekfir pozivača u manje poznate aqidetske novotarije koje se suprotstavljaju temeljima ehlu-s-sunneta. Prethodile su riječi djeda šejhu-l-islama o *tekfiru* pozivača u te novotarije a *tefsiqu* slijepog slijedbenika, i to je poznato glavno mišljenje u *mezhebu* imama Ahmeda. (op. rec.)

[977] Ovim riječima je šejhu-l-islam pojasnio da dova spomenutim predstavlja davanje neke vrste *ilahijjeta* ili *uluhijjeta* ili zasluge obožavanja, ili božanstvenosti kao što je preveo prevodioc, onima kojima dovi mimo Allaha. (op. rec.)

[978] Tj. *„ene fi hasebike“*. (op. rec.)

[979] Neki džahili danas, poput neprijatelja da've tevhida nekada, kažu da nijedna od spomenutih stvari nije veliki širk sve dok od stvorenja ne traži ono što ne može niko sem Allaha! *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[980] Ili *sahibije*. (op. rec.)

Allah, *te'ala*, poslao je poslanike i objavio knjige, da se samo On, Jedini, obožava i da se pored Njega ne obožava drugi bog. Oni koji pored Allaha uzimaju druge za bogove, kao što su meleki, Mesih, Uzejr, pobožni ljudi ili njihovi kaburovi, nisu vjerovali da oni stvaraju i opskrbljuju,[981] već su ih prizivali[982] govoreći: „Oni su naši zagovornici kod Allaha.“. A Allah, *te'ala*, je poslao poslanike da zabrane da se obožava iko mimo Njega; ne dovom 'ibadeta niti dovom traženja pomoći.

Upitan je o dvojici ljudi koji su se raspravljali pa je jedan od njih rekao: „Moramo imati posrednika između nas i Allaha, jer mi nismo u stanju doći do Njega bez toga.“

Pa je šejh, رحمه الله, odgovorio: Ako ovim hoće da kaže: Neophodan nam je posrednik koji će do nas dostaviti Allahovu naredbu, to je istina. Stvorenja ne znaju šta Allah, *te'ala*, voli i čime je zadovoljan, šta naređuje a šta zabranjuje, osim putem posredovanja poslanika koje je Allah, *te'ala*, poslao Svojim robovima. O ovome postoji konsenzus svih sljedbenika vjera, muslimana, Jevreja i kršćana. Svi oni potvrđuju postojanje posrednika između Allaha i Njegovih robova, a to su poslanici, koji dostavljaju od Allaha Njegove naredbe i zabrane. Allah, *te'ala*, kaže:

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ

„Allah odabire poslanike među melekima i ljudima...“[983]

Onaj ko porekne ove posrednike, nevjernik je po konsenzusu[984] svih sljedbenika vjera.

Ako pak pod posrednicima podrazumijevaju to kako je neophodan posrednik kojega će ljudi uzimati između njih i Allaha u pribavljanju koristi i otklanjanju šteta, kao da budu posrednici u opskrbljavanju ljudi, njihovom pomaganju i upućivanju, da se to od njih traži i da se u tome njima vraća[985], to je najveći[986] širk zbog kojeg je Allah, *te'ala*, protekfirio[987] mušrike kada su pored Allaha uzeli zaštitnike i zagovornike, da preko njih pribavljaju korist i otklanjaju štetu. Sve do mjesta gdje kaže: Ko vjerovjesnike i meleke

---

[981] Nisu svojim moljenima i obožavanima pripisivali neko od Allahovih djela ili osobina. Širk ogromne većine stanovnika zemljine kugle je bio u 'ibadetu a ne u teoretsko-aqidetskom tevhidu. Štaviše, one kojima su 'ibadetili mimo Allaha nisu držali krajnjim ciljem svog 'ibadeta i zaslužnim 'ibadeta **lično**, već su ih učinili posrednicima do Allaha, uzimajući Allaha, Koji je kod njih Jedini koji **lično** zaslužuje 'ibadet, 'ibadetom stvorenja za krajnji cilj. Posebno ako ti mušrici, pod jednim ili drugim izgovorom, vjeruju da im je Allah naredio ili da je zadovoljan da 'ibadete stvorenjima koja kod Njega imaju ugled i posebno mjesto. Ovo je aqida većine mušrika na ovom svijetu, koji ne strahopoštuju Allaha onako kako On to zaslužuje! (op. rec.)

[982] I kada od njih traže ono što je spomenuto u prethodnim rečenicima to rade sa namjerom traženja od njih da posreduju kod Uzvišenog Allaha. Tj. pomozi mi posredovanjem kod Allaha, podrži me posredovanjem kod Allaha, oslonio sam se na tebe i tvoje posredovanje kod Allaha za mene i slično. (op. rec.)

[983] Sura El-Hadždž (22) 75

[984] Tj. po *idžma'u*. (op. rec.)

[985] Svejedno da li će njih dozvati riječima „Uputi me“ uz namjeru da oni od Allaha traže da ga uputi ili će ih pozivati riječima „Zamoli Allaha da me uputi!“. U suri Jūnus se između ostalog spominje da su mušrici Arapa vjerovali da njihova božanstva ne mogu uputiti istini. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[986] Pogledaj kako šejhu-l-islam kaže da je to najveći širk! (op. rec.)

[987] Presudio im nevjerstvom, tj. *kufrom*.

učini[988] posrednicima, priziva ih, oslanja se na njih, traži od njih pribavljanje koristi i otklanjanje štete, npr. da ih moli za oprost grijeha[989], uputu srca, otklanjanje nevolja i zaštitu od oskudica, taj je nevjernik po konsenzusu muslimana[990].

Sve do mjesta gdje kaže: Ko potvrdi posrednike između Allaha i Njegovih stvorenja, kao što su vratari između vladara i njegovih podanika, tako da su oni ti koji Allahu dostavljaju potrebe Njegovih stvorenja, i da Allah, *te'ala*, upućuje Svoje robove, pomaže ih i opskrbljuje samo njihovim posredovanjem, u smislu da stvorenja traže od njih a oni traže od Allaha, kao što posrednici kod vladara, zbog njihove bliskosti njima, traže od vladara potrebe ljudi, a ljudi traže od njih iz lijepog vladanja da ne bi direktno tražili od vladara, ili zbog toga što je njihovo traženje od posrednika za njih korisnije[991] od traženja od vladara jer su bliskiji vladaru od onoga koji traži. Ko ih potvrdi za posrednike na ovaj način, taj je nevjernik, mušrik, od kojeg je obaveza tražiti da se pokaje, a ako se ne pokaje, ubija se.

Ove *mušebbihe*[992], poistovijetili su Stvoritelja sa stvorenjem i učinili Njemu slične[993]. U Kur'anu ima toliko odgovora ovima, da u ovoj fetvi nema dovoljno mjesta za njih. Uistinu, ovo je vjera mušrika, idolopoklonika, koji su govorili da su oni, kipovi vjerovjesnika i pobožnih ljudi, posrednici preko kojih se približavaju Allahu, a to je od širka kojeg je Allah, *te'ala*, osudio kod kršćana, pa kaže:

اتَّخَذُواْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ

[988] Ovdje je šejhu-l-islam upotrijebio glagol „*dže'ale*“ koji svojim značenjem obuhvata djelo, tj. samu dovu, kao što se spominje u Kur'anu i Sunnetu. (op. rec.)

[989] Na primjer „Oprosti mi!“ uz namjeru traženja od moljenog stvorenja da zamoli Allaha da mu oprosti ili riječima „Zamoli Allaha da mi oprosti!“. Sve ovo je veliki širk Arapa kojima je poslan Allahov Poslanik, ﷺ. Ovo je veliki širk kršćana i mnogih Jevreja. (op. rec.)

[990] U riječima „po konsenzusu muslimana“ je potvrda da svaki musliman tekfiri onoga koji upadne u veliki širk kojeg je spomenuo. (op. rec.)

[991] Ne vjeruju svi mušrici u ovo što je spomenuo šejhu-l-islam. Njegov govor se tiče nekih grupa mušrika i cilj mu je bio ovim govorom pojasniti neispravnost poređenja Uzvišenog Allaha sa kraljevima ovog svijeta, jer Uzvišeni Allah sve zna i nije potrebno da Ga neko obaviještava, Milostivi je pa nije potrebno da neko u Njemu budi milost prema stvorenjima, Svemoćan je i Neovisan pa mu nisu potrebni pomagači, nije ovisan od posrednika pa da mora gledati na njihov hatar, kao što se kaže u našem narodu, iz straha da Mu ne propadne vlast i tako dalje od stvari koje je šejhu-l-islam spomenuo. Mnogi mušrici Arapa nisu vjerovali da Allah ne zna, ili da Allah nije milostiv prema stvorenjima Sam od Sebe, da je Allah slab i nemoćan ili ovisan od posrednika i njihovih božanstava; sve to pojašnjava Allahova Knjiga. Jedan od dokaza za spomenuto je u tome što su se mušrici Arapa u tegobi molili samo Uzvišenom Allahu, a da su vjerovali da je korisnije tražiti od posrednika i da se Allah mora odazvati posrednicima, tražili bi od posrednika i u tom stanju kao što to rade ekstremisti šija i sufija koji se pripisuju islamu a u širku su pretekli većinu mušrika na zemljinoj kugli. Štaviše, mnogi mušrici su prije nastupanja stanja tegobe bili vjere da se božanstvima moli u blagostanju a Allahu u žestini. (op. rec.)

[992] Od glagola *šebbehe* koji znači poistovjetiti. (op. rec.)

[993] Tj. *endāde*. (op. rec.)

„Oni su svećenike svoje i monahe svoje uzeli za *erbābe*[994] mimo Allaha i Mesiha, sina Merjemina.“[995] Kraj.

On je, Allah mu se smilovao, na mnogim mjestima, odsječno presudio nevjerstvom onome ko uradi[996] ono što je spomenuo od vrsta širka i o tome prenio konsenzus muslimana,[997] i nije izuzeo neznalicu[998] i njemu slične. Allah, *te'ala*, je rekao:

إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ

„Allah neće oprostiti da Mu se neko pridružuje.“[999]

Kaže da je o Mesihu rekao:

إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّهُ عَلَيهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ

„Ko drugog Allahu pridruži, Allah će mu ulazak u Džennet zabraniti i boravište njegovo će Džehennem biti...“[1000]

Ko ovu prijetnju svede samo na prkosnika a izdvoji neznalicu[1001], onoga koji pogrešno tumači[1002] i *muqallida*[1003], taj se suprotstavio Allahu i Njegovom Poslaniku i skrenuo je s puta vjernika[1004]. Islamski učenjaci poglavlje o propisu otpadnika otpočinju onim ko pridruži[1005] Allahu, i to ne ograničavaju samo na prkosnika[1006]. Hvala Allahu, ovo je jasna stvar. Allah, *te'ala*, kaže:

---

[994] Tj. za gospodare i obožavane. Množina riječi *rabb* koja kada se spomene sama obuhvata značenje gospodarstva i božanstva, a kada se spomene uz riječ *ilāh* (Bog) posebno ukazuje na gospodarstvo. (op. rec.)
[995] Sura Et-Tevba (9) 31
[996] Pogledaj kako šejh Ebu Batin kaže „uradi“, i ne veže propis za srčano uvjerenje! Neka je Allahova milost nad učenjacima islama! (op. rec.)
[997] Dakle, konsenzus muslimana se tiče opisa „uradi“ a ne uvjerenja kao što kažu neznalice u odjelu tevhida i selefizma napunjene šubhama murdžija. (op. rec.)
[998] Dakle, neznalica koji je sam kriv za svoje neznanje je kafir kufrom za kojeg se vežu svi propisi kufra na dunjaluku i na ahiretu, i u pogledu toga postoji *idžma' ehlus-sunneta i džema'ta*. Počinioc velikog širka zbog neznanja, koje od sebe nije mogao odagnati, je mušrik zbog toga što je pridružio stvorenje Uzvišenom Allahu i time izašao iz definicije tevhida, a ne zbog toga što „nije opravdan neznanjem“. (op. rec.)
[999] Sura En-Nisā' (4) 48
[1000] Sura El-Ma'ida (5) 72
[1001] Tj. *džahila*. (op. rec.)
[1002] Tj. *mute'evvila*. (op. rec.)
[1003] Tj. onoga koji slijepo slijedi nečije mišljenje bez poznavanja dokaza. (op. rec.)
[1004] To zbog toga što se u ajetu spominje „pridruživanje“ odnosno *išrāk* ili *širk* koji se ostvaruje uz mrklo neznanje, pa se i propis njegovog „neopraštanja“ veže za pojavu opisa „pridruživanja“ makar to bilo u mjestu ili vremenu mrklog neznanja. Oni koji za tekfir mušrika kufrom kazne uvjetuju znanje o tome da je ono čemu se suprotstavio, čije značenje je shvatio, a nije shvatio da je istina, suprotstavljaju se jasnim mnogobrojnim dokazima u Allahovoj Knjizi, Sunnetu i *idžma'u* muslimana. Oni koji mušriku ostavljaju suštinu islama su braća mušrika zbog nepoznavanja suštine islama čija suština je čistoća od velikog širka i obožavanje samo Allaha, a time i nesprovođenja osnove kufra u taguta koji je jedan od ruknova tevhida. (op. rec.)
[1005] Uvjerenjem srca, djelima srca, riječima jezika ili djelima tijela. (op. rec.)
[1006] Kao što kažu pozivači u zabludu koji lažu da čovjek ne biva kafirom kufrom za kojeg se vežu svi propisi osim kada zna da je ono čemu se suprotstavio istina. (op. rec.)

رُّسُلاً مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلاَّ يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ

„(Poslali smo) poslanike koji su radosne vijesti i opomene donosili, da ljudi poslije poslanika ne bi nikakvog opravdanja pred Allahom imali.“[1007]

Šejh je također rekao: Ove stvari koje novotari čine kod kaburova dijele se na vrste. Od njih najudaljenija od šerijata jeste da od umrlog traži neku potrebu, što je praksa mnogih ljudi. Ovakvi spadaju u kategoriju obožavaoca kipova[1008]. Zbog toga im se šejtan ukaže u liku mrtvog i odsutno[1009], kao što se ukazuje onima koji obožavaju kipove.

Od njegovih, رحمه الله, konstatacija o ovoj osnovi jeste i ono što je spomenuo u djelu „*Iqtidau-s-sirati-l-musteqim*“, gdje kaže: Prizivanjem[1010] koje u sebi sadrži širk, kao što je prizivanje[1011] nekoga mimo Allaha da nešto uradi[1012], ili njegovim prizivanjem[1013] da dovi[1014] i tome slično, neće se ostvariti želja onoga koji priziva, niti ostvarenje željenog može izazvati *šubhu* osim u sitnim[1015] stvarima. Što se tiče velikih stvari, kao što je spuštanje kiše u vrijeme suše i otklanjanje nedaće[1016], u tome ovaj širk[1017] ne koristi. Allah, *te'ala*, kaže:[1018]

قُلْ أَرَأَيْتُكُم إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللّهِ تَدْعُونَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٠﴾ بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاء وَتَنسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾

[1007] Sura En-Nisā' (4) 165

[1008] Pogledaj kako šejhu-l-islam nije napravio razliku između onoga koji traži od kipa i onoga koji traži od mrtvog! (op. rec.)

[1009] Ovo je potvrda da je kod šejhu-l-islama pozivanje odsutnog poput pozivanja mrtvog, bez razlike, suprotno nekim protivnicima da've Nedžda koji su govorili „Odakle vam dokaz da je onaj koji traži od mrtvog ili odsutnog mušrik?“ Neki džahili u odjelu tevhida i selefizma danas kažu da ako traži od odsutnog posredstvom meleka ne postaje mušrikom! *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1010] Tj. dova. (op. rec.)

[1011] Tj. dova. (op. rec.)

[1012] Ovdje se govori o traženju „djela“ od onoga kojem se dovi. (op. rec.)

[1013] Tj. dova. (op. rec.)

[1014] Tj. da zamoli. Ovdje se govori o traženju dove od onoga kojem se dovi, tj. o traženju od njega da zamoli Allaha. U ovom djelu govora šejhu-l-islama je potvrda da je prizivanje mrtvog ili odsutnog da zamoli Allaha dova, a šejh govori o dovi koja u sebi sadrži širk. Pa razmisli! (op. rec.)

[1015] Tj. u sitnim stvarima. Odnosno u onome u čemu su šejtani u stanju udovoljiti potrebama onih koji se mole mrtvim, odsutnim i kipovima, ako im Allah dozvoli, a radi se o šejtanskim sitnicama kojima varaju neznalice, da nas Allah sačuva! (op. rec.)

[1016] Tj. ako se ostvari udovoljenje potrebe mušricima u šejtanskim sitnicama, spomenute stvari se ne mogu ostvariti osim čistim tevhidom, a on je dobro koje Allah daje Svojim iskrenim robovima. (op. rec.)

[1017] Ovdje šejhu-l-islam prethodne dvije vrste dove, tj. traženje djela od moljenog i traženje od njega da zamoli Allaha naziva širkom! (op. rec.)

[1018] Obrati pažnju na ajete koje šejhu-l-islam navodi govoreći o prethodne dvije vrste dove, i imaj na umu da su riječi čovjeka kipu, mrtvom ili odsutnom „Zamoli Allaha za mene“ u Kur'anu i Sunnetu Allahovog Poslanika, ﷺ, dova. (op. rec.)

„Reci: ‘Kažite vi meni, ako istinu govorite, kad bi vam došla Allahova kazna ili vas iznenadio Smak svijeta, da li biste ikog drugog osim Allaha prizivali?‘ ﴿40﴾ ‘Njega biste samo molili da, ako hoće[1019], otkloni od vas ono za što ste Ga molili, a zaboravili biste one koje Mu pridružujute.‘ ﴿41﴾“[1020]

I kaže:

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

„Kada se u lađe ukrcaju, iskreno se mole Allahu...“[1021]

I kaže:

وَإِذَا مَسَّكُمُ الْضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلاَّ إِيَّاهُ

„Kad vas na moru nevolja zadesi, tada nema onih koje inače prizivate, postoji samo On.“[1022]

I kaže:

أَمَّن يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاء الْأَرْضِ أَإِلَهٌ مَّعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ

„Onaj Koji se nevoljniku, kad Mu se obrati, odaziva, i Koji zlo otklanja i Koji vas na Zemlji jedne drugima smjenjuje, zar uz Allaha postoji drugi bog?! Kako nikako vi pouku da primite!?“[1023]

Činjenica da se u ovim velikim stvarima niko ne odaziva osim Njega, slavljen neka je On, ukazuje na Njegovu jednoću i pobija šubhu onoga koji Njemu druge pridružuje. Time će spoznati da je i u odazovima mimo ovih također samo Allah Onaj Koji ih je uradio, slavljen neka je, Jedini, Koji sudruga nema, iako se one odvijaju usljed zabranjenih[1024] ili dozvoljenih uzroka, kao što Njegovo stvaranje nebesa, Zemlje, oblaka, vjetrova i dr. velikih tijela, ukazuje na Njegovu jednoću, da je On Tvorac svega i da je

---

[1019] Iz ovog ajeta se razumije da su mušrici vjerovali da se Allah u stanju nevolje u kojem bi molili samo Njega odaziva samo ako On hoće, pa kako da se kaže da su vjerovali da se Allah mora odazvati dovi posrednika u stanju blagostanja, bez obzira na Njegovo htjenje i zadovoljstvo, te da je to uvjerenje bilo uzrok njihovog širka i kufra a ne samo djelo dove iz kojeg neminovno proizilazi nevjerstvo srca?! (op. rec.)

[1020] Sura El-En’am (6) 40-41

[1021] Sura El-Ankebut (29) 65

[1022] Sura El-Isrā’ (17) 67

[1023] Sura En-Neml (27) 62

[1024] Činjenica da se onome koji stvorenju upućuje neku dovu koja u sebi sadrži širk udovoljilo u nekim sitnim stvarima nije dokaz vjerske propisanosti te dove, kao što to misle džahili nekada i sada. Nije dozvoljeno obožavati Allaha osim uz dokaz iz Kur'ana i Sunneta Allahovog Poslanika, ﷺ, a neznalice svoju vjeru uzimaju zaključcima uzetim iz Allahovog stvaranja. (op. rec.)

preče da manje od ovoga budu Njegova stvorenja, jer je to proizišlo iz ovih Njegovih velikih stvorenja.

Dakle, Stvoritelj potpunog uzroka je neminovno i Stvoritelj prouzrokovanog. Zbir svega ovoga jeste da postoje dvije vrste širka: Širk u Njegovom gospodarstvu (*rububijjeh*) time što će nekom pored Njega pripisati jedan vid upravljanja[1025], kao što Uzvišeni kaže:

قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِن شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُم مِّن ظَهِيرٍ

„Reci: 'Zovite one koje, pored Allaha, božanstvima smatrate. Oni ništa ne posjeduju, ni koliko trun jedan, ni na nebesima ni na Zemlji; oni u njima nemaju nikakva udjela i On među njima nema nikakvog pomagača...'[1026]“.[1027]

Pojašnjeno je da oni neovisno ne posjeduju ni trun, niti sa Njim učestvuju u nečemu od toga, niti Mu pomažu u Njegovoj vlasti, a onaj ko nije vladar, saučesnik i pomoćnik, njegova veza je odsječena. I širk[1028] u božanstvenosti (*uluhijjeh*) time da drugi mimo Njega budu moljeni dovom 'ibadeta ili dovom traženja, kao što Uzvišeni veli:

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

„Samo Tebe obožavamo i samo od Tebe pomoć tražimo.“[1029]

Kao što potvrda da su stvorenja uzroci ne narušava *tevhidur-rububijjeh*, niti sprječava da Allah, *te'ala*, bude Tvorac svega, i ne nalaže da se stvorenja prizivaju dovom 'ibadeta ili dovom traženja pomoći, isto tako potvrda nekih zabranjenih radnji, od širka ili drugih stvari, kao uzroke ne narušava *tevhidul-uluhijjeh* niti zabranjuje da Allah, *te'ala*, bude taj koji zaslužuje vjeru (*din*) čistu (*khālis*) od širka, niti nalaže da se upotrebljavaju riječi i djela u kojima ima širka ako to Allaha srdi i ako zbog toga roba kažnjava i šteta toga bude po roba veća od njegove koristi, jer On je svo dobro učinio u tome da ne obožavamo nikoga osim Njega i da pomoć ne tražimo ni od koga osim od

[1025] Mušrici Arapa su vjerovali i priznavali da je Allah Onaj Koji upravlja svom odredbom. Pročitaj na primjer suru Jūnus! (op. rec.)
[1026] U nastavku ajeta se govori o tome da kod Njega ne koristi ničije zauzimanje osim ako ga On dozvoli, a mušrici Arapa su vjerovali da Allah prihvata posredništvo njihovih božanstava uprkos tome što obožavaju druge mimo Njega. Njihov širk je počeo neznanjem o tome da je obožavanje stvorenja mimo ili uz Allaha uzrok koji ih izvodi iz grupe onih u čiju korist se zauzimaju zauzimači (*šefā'adžije*). Njihova dova svojim božanstvima od meleka, vjerovjesnika, džinna, kipova i mrtvih je veliki širk i obožavanje stvorenja. (op. rec.)
[1027] Sura Saba (34) 22
[1028] Tj. i druga vrsta širka. (op. rec.)
[1029] Sura El-Fatiha (1) 5

Njega. Većina kur'anskih ajeta potvrđuje ovaj temelj, do te mjere da je On, slavljen neka je, prekinuo uticaj zauzimanja[1030] bez Njegove dozvole.

On je, Allah mu se smilovao, spomenuo mnoge ajete u ovom značenju, a potom je rekao: „Većina Kur'ana jeste potvrda ovog velikog temelja, koji je temelj svih temelja.“. Na drugom mjestu je rekao: „Mi nužno znamo da Vjerovjesnik, ﷺ, nije propisao svome ummetu da prizivaju ikoga od živih ili mrtvih, ni vjerovjesnika a ni drugih, ne u obliku traženja pomoći ni u nekom drugom, kao što nije propisao sedždu mrtvoj osobi niti prema njoj i sl..

Štaviše, znamo da je on sve to zabranio i da je to od širka kojeg su zabranili Allah, *te'ala*, i Njegov Poslanik. Međutim, zbog dominacije neznanja i pomanjkanja znanja o baštini poslanstva kod mnogih potonjih generacija, ne mogu se tekfiriti sve dok im se ne pojasni ono čime je došao Poslanik.“

Rekao je: „Zbog toga, ovo pitanje nije pojašnjeno onome ko poznaje osnovu islama a da ga nije shvatio i rekao: Ovo je osnova vjere islama. Neki od velikih učenjaka *'arifa*[1031] među našim prijateljima[1032], su govorili: Ovo je najveće što si nam pojasnio, zbog njegove spoznaje da je to osnova vjere.“ Kraj.

Njegove riječi: „Ne mogu se tekfiriti sve dok im se ne pojasni ono čime je došao Poslanik...“, tj. ne mogu se pojedinačno i određeno tekfiriti[1033] na način da se kaže taj i taj je nevjernik i sl., već se kaže ovo je nevjerstvo a onaj ko ga uradi[1034] nevjernik je. Dakle, onoga ko uradi[1035] ove i njima slične stvari nazvao je nevjernikom na mnogim mjestima i spominje konsenzus muslimana po pitanju nevjerstva počinitelja[1036] ovih stvari širka.

To je jasno iznio na mnogim mjestima, kao što je u toku svoga govora u njegovom odgovoru skupini *El-Kalenderije*, nakon dugog govora rekao: Osnova toga jeste da se o izjavi koja je nevjerstvo u Knjizi, sunnetu i konsenzusu, kaže da je neograničeno nevjerstvo[1037] kao što na to ukazuje šerijatski dokaz, jer iman i kufr su propisi koji se

---

[1030] Traženje *šefa'ata* od kipova, umrlih i slično nije šerijatski uzrok sticanja željenog, niti kaderski, osim u „sitnicama“ u kojima se šejtani, Allahovom dozvolom, odazivaju svojim robovima kako bi im povećali zabludu i širk, što nije dokaz da je taj čin vjerski propisan, niti škodi jedinoj istini o tome da samo Allah zaslužuje da bude moljen. (op. rec.)

[1031] Onih koji imaju posebnu spoznaju. (op. rec.)

[1032] Od riječi *„ashab“* što može biti prevedeno kao „drugova“ ili „saputnika“ ili „onih koji su sa nama“ itd. (op. rec.)

[1033] Sjeti se ovdje riječi šejha Ebu Batina, koje su prethodile, u kojima kaže da je mušrik mušrik htio ili ne htio kao što je bludnik bludnik i slično, lahko ćeš zaključiti da negacija tekfira ovdje ne znači potvrdu suštine islama. (op. rec.)

[1034] Pogledaj kako kaže „uradi“! (op. rec.)

[1035] Pogledaj kako kaže „uradi“! (op. rec.)

[1036] Opet kaže „počinitelja“! (op. rec.)

[1037] Neograničeno zbog toga što nije spušteno na određenu osobu u realnosti (*el-khāridž*). (op. rec.)

uzimaju od Allaha i Njegovog Poslanika; nije to od onoga u čemu ljudi sude na osnovu svoga mišljenja. Niti je obaveza da se za svaku osobu koja to izgovori kaže da je nevjernik sve dok se u pogledu nje ne ispune uvjeti tekfira i nestanu njegove prepreke, kao kada bi onaj koji zbog skorog upoznavanja sa islamom ili onaj koji je odrastao u dalekoj pustinji, rekao da su blud ili alkohol dozvoljeni[1038].

Na drugom mjestu je tokom svog izlaganja o ovom pitanju, rekao: Suština stvari u tome jeste da riječi bivaju nevjerstvo pa se za njihovog izgovoritelja neograničeno kaže da je nevjernik pa se kaže: Ko kaže ovo nevjernik je, ali se nad određenom osobom koja ih je izrekla neće presuditi nevjerstvom sve dok se ne uspostavi dokaz na osnovu kojeg onaj koji ga ostavi biva nevjernikom[1039]. Ovo kao što je u prijetećim tekstovima, gdje Allah, *te'ala*, veli:

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا

„Doista oni koji nepravedno jedu imetke siročadi, u svoje stomake jedu vatru i oni će u ognju gorjeti!“[1040]

Ovaj i njemu slični tekstovi prijetnje su istina, ali se nad određenom osobom ne svjedoči prijetnjom[1041], tako da se nad određenom osobom od sljedbenika kible[1042] ne svjedoči da će biti u vatri zbog mogućnosti da ga ne sustigne prijetnja zbog nepostojanja uvjeta ili postojanja zapreke. Jer moguće je da do njega nije dospijela zabrana, ili je se možda pokajao od zabranjenog djela[1043], ili možda ima mnogo dobrih djela koja će izbrisati kaznu za to zabranjeno djelo, ili će biti iskušan nevoljama zbog kojih će mu biti oprošteno.

Ibnul-Qajjim, رحمه الله, u komentaru djela *„El-Menazil“*, rekao je: Od njegovih, tj. širka, vrsta jeste traženje potreba od mrtvih, traženje pomoći od njih i obraćanje njima[1044].

[1038] Ovdje se govori o stanjima u kojima su spomenute mes'ele manje poznate. Šejh je naveo slučajeve ljudi u pogledu kojih one teoretski mogu biti manje poznate, pa je spomenuo osobu koja je tek ušla u islam i onoga koji je odrastao daleko u pustinji ili brdima. (op. rec.)

[1039] Razdvajanje između djela kufra i počinioca biva u pitanjima koja su manje poznata i skrivena, a što se tiče pitanja velikog širka i onoga što ruši osnovu islama, njihov počinilac dobija ime širka ili kufra prije uspostave poslaničkog argumenta, a pitanje kufra koji za sobom povlači kaznu ovisi od njegove uspostave. Zato učenjaci kažu „Ime i presuda su rastavljeni prije argumenta a sastavljeni nakon njega“. Tj. mušrik je prije argumenta ili kafir kufrom širka a nije kafir kufrom kazne, a nakon argumenta je mušrik i kafir kufrom kazne.

[1040] Sura En-Nisā' (4) 10

[1041] Ne kaže se taj i taj će biti kažnjen. (op. rec.)

[1042] Sljedbenik *kible* je pojam kojim učenjaci islama ne oslovljavaju počinioca velikog širka i onoga koji nije izvršio osnovu kufra u taguta. (op. rec.)

[1043] Vidite da ovdje pisac govori o djelima koja ne ruše *aslu-d-din*, koja se ne znaju osim poslanicom, čiji propis je ljudima skriven i manje poznat. Zbog toga, a najprije zato što osnova islama ne ovisi od njih, u njima pravimo razliku između djela i počinioca, kao što smo spomenuli u prijašnjoj fusnoti. (op. rec.)

[1044] Na ar. *et-tevedždžuhu ilejhim*. Ovdje se radi o traženju posredništva od njih kao što je na to ukazao šejh 'Ali El-Khudajr, Allah mu povećao uputu i sačuvao ga od zla taguta i prokletog šejtana, u komentaru na *„Kešfu-š-šubuhat“*. (op. rec.)

Ovo je osnova[1045] širka svijeta[1046], jer djela umrlog su se uistinu prekinula i on za sebe ne posjeduje[1047] nikakvu korist niti štetu a kamoli da je posjeduje za onoga koji traži pomoć od njega ili ga moli da se zauzima za njega[1048]. U toku svoga govora rekao je: Šta ima brže od sljedbenika širka u njihovom uzimanju idola pored Allaha o kakvim god da se radi?

Govorili su: Uistinu, ovaj kamen i ovaj izvor primaju zavjet, tj. primaju ibadet[1049] pored Allaha, jer zavjet je ibadet i dobro djelo kojim se onaj koji ga čini približava onome kome se čini.

U govoru o koristima pohoda na Taif, rekao je: Od njih jeste i to da nije dozvoljeno ostavljati mjesta širka i taguta nakon mogućnosti njihovog rušenja i uništavanja niti jedan dan, jer oni su obilježje nevjerstva i širka, a oni su najveći poroci, tako da ih nikako nije dozvoljeno nakon mogućnosti ostavljati. Ovo je propis za turbeta koja su sagrađena na kaburovima koji su uzeti za idole i tagute koji se obožavaju pored Allaha, kao i kamenje koje je postalo predmet namjere veličanja, traženja berićeta, zavjetovanja i ljubljenja. Ništa od ovoga, uz mogućnost njihovog uklanjanja, nije dozvoljeno ostaviti na licu zemlje. Mnoga od njih su na stupnju Lata, Uzaa i Menata trećeg im najmanje cijenjenog. Štaviše, kod njih se i njima, čini veći širk, nek je Allah na pomoći.

Niko od vlasnika ovih taguta nije vjerovao da oni stvaraju, opskrbljuju, oživljavaju i umrtvljuju, već su radili kod njih i njima ono što rade njihova braća mušrici danas kod svojih taguta. Tako, ovi slijede praksu onih koji su bili prije njih i u stopu ih slijede. Njihove postupke su prihvatili pedalj po pedalj, lakat po lakat, i širk je preovladao nad većinom duša zbog pojave neznanja i skrivenosti znanja, pa je dobro postalo porok a porok dobro, sunnet novotarija a novotarija sunnet, u tome je mladić stasao a starac oronuo, zatrta su obilježja i pojačala se usamljenost islama, smanjio se broj učenih a povećao broj neznalica, stvar se povećala a nevolja pojačala; nered se pojavio na kopnu i na moru zbog onoga što ljudi čine; ali skupina iz ummeta Muhammedovog još uvijek je na istini i bore se protiv sljedbenika širka i novotarija sve dok Allah, *te'ala*, ne naslijedi Zemlju i one koji su na njoj (tj. do Sudnjeg dana) a On je Najbolji Nasljednik. Kraj.

[1045] Ibnu-l-Qajjim, ﷺ, ovdje govori o velikom širku. To je potvrdio šejh Muhammed u *„Mufidu-l-mustefid...“*, šejh 'Abdullatif u *„Minhadžu-t-te'sis“* i vidimo šejh Ebu Batin ovdje. Brat šejha Muhammeda, Sulejman, prije nego što se pokajao, je riječi Ibnu-l-Qajjima tumačio u značenju malog širka, a i mnogi nakon njega, pa su učenjaci počevši od šejha Muhammeda odgovarali na tu laž. Danas također ima nekih koji se pripisuju tevhidu koji kažu da izreka „osnova širka svijeta“ ukazuje na mali širk. Prethodile su riječi šejha 'Abdullatifa u *„Minhadžu...“* o onima koji su tog stava. (op. rec.)

[1046] Ljudi, odnosno stvorenja. (op. rec.)

[1047] Upotrijebljen je glagol *„jemlik“* koji znači posjeduje. Njegova upotreba može doći u značenju „biti u stanju da uradi“. (op. rec.)

[1048] Ovo je onaj *et-tevedždžuh ilejhim* koji je prethodno spomenut. (op. rec.)

[1049] Pa je ono što rade *'ibadet* stvorenju iako oni to ne nazivaju *'ibadetom*. (op. rec.)

Dakle, stvar je onakva kako on, ﷺ, reče, da je uzrok nastajanja širka pojava neznanja i skrivenost znanja, manjak učenih i dominacija neznalica. Onome koji traga za istinom pojasnilo se da onaj koji brani mušrike i olakšava[1050] im ono što čine od širka i dokazuje im to neispravnim dokazima, nema osnovu znanja pa zaslužuje da bude oslovljen neznanjem[1051] iako se isti bavi s više vrsta manje korisnog znanja. Potvrda za to jesu Vjerovjesnikove, ﷺ, riječi:

لتتبعن سنن من كان قبلكم حذو القذة بالقذة.

„Zasigurno ćete slijediti običaje onih koji su bili prije vas, perušku strijele za peruškom (tj. u stopu).“ Kako je lijepo ono što je Ibnul-Mubarek, ﷺ, spjevao:

A da li je vjeru pokvarilo išta do vladari,

svećenici loši i monasi njeni

Prenosi se da su oni koji su bili prije nas stradali zbog njihovih učača i učenjaka[1052], pa Allahovi smo i Njemu se vraćamo. Ibnul-Qajjim, ﷺ, rekao je: Ko zakolje šejtanu, priziva ga, utječe mu se[1053] i približava[1054] mu se onim što voli[1055], taj mu je 'ibadetio makar to ne nazivao 'ibadetom već iskorištavanjem, a istinu je i rekao; to je iskorištavanje (njega) od strane šejtana. Također je rekao:

A širk, čuvaj ga se, ima jasni[1056]
Ova vrsta nije predmet praštanja,
a on je uzimanje nidda[1057] *Milostivom,*
koji god da je; bio od kamena ili roda ljudskoga,
priziva ga ili mu se nada, a potom od njega strahuje
i voli ga kao što se voli Onaj Kome se račun polaže,
i tako mi Allaha, nisu ih poistovijetili sa Allahom u
stvaranju, ni u opskrbi, niti u dobročinstvu,
ali su ih poistovijetili sa Allahom u,

[1050] Šejh 'Abdullatif je u knjizi *„Misbahu-z-Zalam“* spomenuo da tretiranje traženja dove od mrtvog ili traženja od njega ono što može živi spada u najveće odobravanje ovog širka, a šejh Ebu Batin, ﷺ, misli na isto. (op. rec.)
[1051] Dakle, onaj koji ne zna veliki širk i neke njegove jedinke naziva malim ili ne negira suštinu islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, mušriku, ne zaslužuje da bude nazvan učenjakom, već je džahil uprkos tome što posjeduje neku vrstu znanja u drugim disciplinama. (op. rec.)
[1052] Primjeni ovu rečenicu na današnje stanje! (op. rec.)
[1053] Traži od njega zaštitu od zla. Ovo naravno obuhvata i ono što je šejtan u stanju da učini. Iz temelja nekih džahila danas, koji se pripisuju tevhidu, proizilazi da ovo nije veliki širk zbog toga što je od šejtana tražio ono što može!? (op. rec.)
[1054] Spomen opisa „približavanja“ posebno, nakon klanja, prizivanja i traženja zaštite od zla ukazuje na to da su one same po sebi veliki širk iako to ne radi s namjerom približavanja šejtanu. (op. rec.)
[1055] Što šejtan voli. (op. rec.)
[1056] Veliki širk. (op. rec.)
[1057] Tj. sličnog. (op. rec.)

ljubavi, veličanju i u vjerovanju,
voljeli su ih pored Milostivog,
kao što Milostivog nikada voljeli nisu.

Šejhul-islam veli: Ono što zavjetuje nekome mimo Allaha, kao što je zavjet kipovima, Suncu, Mjesecu, kaburovima i sl., to je na stupnju zaklinjanja[1058] nečim mimo Allaha od stvorenja, a onome koji se zaklinje stvorenjima ispunjenje i iskupljenje nisu obavezni. Isto tako onaj koji se zavjetuje stvorenju nije obavezan to izvršiti niti se za njega iskupiti jer oboje je širk[1059] a širk nema svetosti[1060]. Štaviše, on treba da traži oprost od Allaha za zakletvu i neka kaže ono što je Vjerovjesnik, ﷺ, rekao:

مَنْ حَلَفَ بِاللاَّتِ وَالْعُزَّى فَلْيَقُلْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ.

„Ko se zakune Latom i Uzaom, neka kaže: 'La ilahe illallah.'"[1061] Kraj.

Njegove riječi[1062]: „...to je na stupnju kao da se zakune nečim mimo Allaha", tj. u nepravosnažnosti, te zbog toga što je zavjet ibadet za razliku od zaklinjanja[1063]. Također je rekao:[1064] „Riječi Uvišenog:

وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللّهِ بِهِ

„...i ono što je zaklano u nečije drugo ime, a ne u Allahovo"[1065], rekao je: Vanjsko značenje ovog ajeta koje se nameće jeste da se radi o onome što je zaklano nekom drugom mimo Allaha, kao kada bi rekao 'ova žrtva je za toga i toga', pa ako je ovo ono što se željelo reći, onda je svejedno da li će to izgovoriti ili neće. Zabrana ovoga očitija je od zabrane onoga što je zaklano radi mesa pri čijem klanju je izgovoreno 'U ime Mesiha!' ili nekog drugog. Jer, ono što smo zaklali približavajući se Allahu čišće i vrijednije je od onoga što smo zaklali radi mesa i prilikom njegovog klanja izgovorili 'U ime Allaha!'.

[1058] Ovo je jedna od šubhi koje su protivnici da've „iskopali" iz govora šejhu-l-islama kojom „dokazuju" da se veliki širk ne ostvaruje spomenutim već za njegovo ostvarenje uvjetuju svoje novotarske apologetske uslove. Šejh Ebu Batin će objasniti da Ibn Tejmijje želi ovdje reći da takav zavjet nije validan i da je to ono u čemu je uporedio spomenute opise. (op. rec.)
[1059] Neprijatelji da've će reći da se radi o malom širku. (op. rec.)
[1060] Tj. *hurmeta*. (op. rec.)
[1061] Učenjaci objašnjavaju da se ovdje radi o nenamjernoj zakletvi spomenutim na koju se jezik bio navikao u vremenu džahilijjeta. (op. rec.)
[1062] Šejh Ebu Batin odgovara na šubhu. (op. rec.)
[1063] Jer zaklinanje nam nije naređeno samo po sebi, ne naredbom pohvalnosti niti naredbom obligatnosti. To je razlog zbog kojeg učenjaci ne dozvoljavaju upoređivanje zaklinjanja sa zavjetom, odnosno njegovim ispunjenjem. (op. rec.)
[1064] U ovom djelu šejh Ebu Batin odgovara onima koji su na osnovu nekih izreka Ibn Tejmijje požurili reći da klanje žrtve džinnima i slično nije od velikog širka! Prije njega je to uradio šejh Muhammed, a njegov brat je bio od onih koji su bili kušani sličnim. Neka je Allahova milost nad učenjacima islama! (op. rec.)
[1065] Sura El-Beqara (2) 173

Jer 'ibadet Allahu kroz namaz i obrede je veći od traženja pomoći Njegovim imenom na početku poslova, pa ako je zabranio ono pri čijem klanju je izgovoreno 'U ime Mesiha, ili Danice', onda je još preče da zabrani ono pri čijem klanju je izgovoreno 'Zbog Mesiha i Danice' i time to i namjerava; to je preče, jer ibadet nekom drugom mimo Allaha je veće nevjerstvo od traženja pomoći[1066] od nekoga mimo Allaha. Tako, ako bi se zaklalo nekome mimo Allaha s ciljem približavanja njemu, to bi bilo zabranjeno makar pri njegovom klanju bilo spomenuto Allahovo ime, kao što to čine određene grupacije licemjera ovoga ummeta, koji se približavaju nebeskim tijelima klanjem, zavjetovanjem i sl..[1067] Iako zaklano od strane tih *murtedda* (otpadnika od islama) ni u kom slučaju nije dozvoljeno, u ovom zaklanom su se sastale dvije[1068] prepreke. U ovo poglavlje spada ono što rade neznalice u Mekki od klanja džinnima."[1069]

Rekao je: „Zbog ovoga su obožavaoci šejtana i kipova klali žrtve. Klanje žrtve obožavanom je vrhunac poniznosti i pokornosti[1070]. Zbog ovoga nije dozvoljeno klati nekome drugom mimo Allaha." Na drugom mjestu je rekao: „Musliman kada zakolje nekome drugom mimo Allaha, ili zakolje u nečije drugo ime mimo Njegovog, ono što je zaklao nije dozvoljeno iako on time postaje nevjernik." Sve do mjesta gdje kaže: „Jer poznato je da klanje nekome drugom mimo Allaha i u nečije drugo a ne u Njegovo ime, nije od vjere islama. Naprotiv, to je od širka kojeg su inovirali."[1071] Rekao je: „Riječi šejha: „Zavjetujte mi kako bi vaše potrebe bile zadovoljene, ili tražite pomoć od mene" ukoliko na njima ustraje i ne pokaje se, biva ubijen."

Ebu Muhammed El-Berbehari, šejh hanbelija u njegovo vrijeme, je u svome djelu o vjerovanju u dugom govoru rekao: „Nikoga od sljedbenika kible ne izvodimo iz islama, sve dok ne odbije ajet iz Allahove Knjige ili odbije nešto od sunneta Allahovog Poslanika, ﷺ, ili obavi namaz[1072] nekome mimo Allaha, ili zakolje[1073] nekome mimo Allaha, a tada ti je obaveza da ga izvedeš iz islama."[1074] El-Berbehari je slušao od El-Mervezija i drugih.

Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, je rekao: „Vidio sam lijepo poglavlje od Ebul-Vefaa b. Aqila pa sam ga doslovno spomenuo. Rekao je: „Kada su neznalicama i glupim

---

[1066] Naravno, misli se na traženje pomoći od mrtvih i odsutnih počevši od onoga što ne mogu pa naviše. (op. rec.)
[1067] Oni koji su to radili, a mnogi apologeti su slično dozvolili, kažu da to nije veliki širk. Da Allah sačuva! (op. rec.)
[1068] Prva prepreka je to što su ga zaklali zbog drugog, a druga to što su ga zaklali pomažući se drugim mimo Uzvišenog Allaha. (op. rec.)
[1069] Evo ti potvrda da je šejhu-l-islam Ibn Tejmijje konstatovao da je klanje džinnima veliki širk i 'ibadet džinnima i da je takav *murtedd* od islama. (op. rec.)
[1070] Pa je zbog toga veliki širk. (op. rec.)
[1071] Pogledaj kako je nazvao širk inovacijom! (op. rec.)
[1072] Pogledaj kako je šejh pūko obavljanje namaza stvorenju učinio uzrokom izlaska iz vjere, bez uvjetovanja nevjerničkog uvjerenja i drugih uvjeta iz kolekcije apologetskih murdžijskih laži! (op. rec.)
[1073] Ovdje je djelo klanja drugom mimo Allaha učinjeno uzrokom tekfira i nestanka islama. (op. rec.)
[1074] Danas se mnogi pod plaštom znanja i pripadnosti *ehlu-s-sunnetu* bore protiv onih koji im govore isto što kaže ovaj imam *ehlu-s-sunneta i džema'ata*. (op. rec.)

ljudima obaveze postale teške, skrenuli su od šerijatskih propisa na propise koje su sebi postavili, pa im je postalo lahko pošto njima nisu ulazili pod naredbu nekog drugog mimo njih." Rekao je: „Oni su zbog ovih propisa kod mene nevjernici; kao što je veličanje kaburova i ukazivanje poštovanja istima na način koji je šerijat zabranio, poput paljenja svjetiljke, ljubljenja, građenja na njima, obraćanja njihovim stanovnicima za potrebe[1075], ispisivanja cedulja u kojima stoji: O zaštitniče moj, učini mi to i to..., te uzimanja njihove zemlje radi blagoslova, prosipanja mirisa po kaburovima, poduzimanja putovanja k njima, bacanja krpa na drveće slijedeći one koji su obožavali Lata i Uzaa. A teško li se kod njih onome ko ne poljubi turbe *El-Keff* i srijedom se ne potare o opeku, i nosači na njegovoj dženazi ne kažu: „Ebu Bekr Es-Siddik i Muhammed i Alija!" ne obzida kabur svoga oca opekom i malterom, ne pocijepa svoju odjeću i ne prospe ružinu vodicu po kaburu."[1076] Kraj.

Pogledaj u Ibn Aqilovo proglašavanje nevjernicima ovih pored toga što je obavijestio o njihovom neznanju!

U komentaru na „*Durerul-bihar*", šejh Qasim El-Hanefi je rekao: „Zavjet kojeg zavjetuje većina običnih ljudi, prema onome što je to sada očigledno, kao npr. da čovjek ima odsutnu osobu, ili bolesnika, ili prijeku potrebu, pa dođe kod kabura nekih pobožnih ljudi, na svoju glavu stavi pokrivač i kaže: „O ugledniče moj taj i taj, ako Allah vrati moju odsutnu osobu ili izliječi mog bolesnika ili bude zadovoljena moja potreba, pripada ti toliko i toliko od zlata ili toliko i toliko od srebra ili toliko i toliko od hrane ili toliko i toliko od vode ili toliko i toliko od svijeća."

Ovo je neispravno po konsenzusu, iz više razloga. Od tih razloga jeste i to da se on zavjetovao stvorenju, a zavjet stvorenju nije dozvoljen jer je on ibadet, a ibadet ne biva stvorenju. Od toga jeste i to da je onaj kome se zavjet čini mrtav, a mrtav ne posjeduje. Od toga jeste i to da je ovaj mislio kako mrtvi upravlja stvarima mimo Allaha[1077], a vjerovanje u to je nevjerstvo." Sve do mjesta gdje kaže: „Pošto si ovo naučio, tada ono što se uzima od dirhema, svijeća, ulja, i dr., i nosi u turbeta evlija radi približavanja njima, zabranjeno je po konsenzusu muslimana.

U komentaru na Muslima je za riječi Vjerovjesnika, ﷺ:

لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ

[1075] U ovo ulazi traženje od njih da zamole Allaha. (op. rec.)
[1076] Mnogi od opisa koje je spomenuo Ibn 'Aqil ne moraju sami po sebi biti veliki širk i veliki kufr. (op. rec.)
[1077] Nije uvjet za ostvarenje velikog širka da u to vjeruje. (op. rec.)

„Allah prokleo svakoga ko zakolje nekome drugom mimo Allaha.", En-Nevevi rekao: „Pod ovim se podrazumijeva da zakolje s nečijim drugim imenom mimo Allahovog, kao što je onaj koji kolje kipu, krstu, Musau, Isau, Ka'bi i sl.. Sve ovo je zabranjeno. Ovako zaklana životinja nije dozvoljena, svejedno bio onaj koji kolje musliman ili kršćanin..." Sve do mjesta gdje kaže: „A ako pored toga namjerava veličanje onoga kome je pored Allaha zaklao i 'ibadet njemu to je onda nevjerstvo. Ako je onaj koji kolje bio musliman klanjem je postao otpadnik." Kraj.

U odgovoru onima koji dozvoljavaju zavjet i klanje evlijama, i za to pritvrđuju nagradu, šejh Sun'ullah El-Hanefi je rekao: „Ovo klanje i zavjet ako su s imenom toga i toga, drugom mimo Allaha, nisu ispravni. U Kur'anu stoji:

وَلاَ تَأْكُلُواْ مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللّهِ عَلَيْهِ

„Ne jedite ono pri čijem klanju nije spomenuto Allahovo ime..."[1078],

قُلْ إِنَّ صَلاَتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لاَ شَرِيكَ لَهُ... ﴿١٦٣﴾

„Reci: 'Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja, doista, posvećeni su Allahu, Gospodaru svjetova, ﴾162﴿ Koji nema saučesnika... ﴾163﴿"[1079], tj. namaz moj i klanje moje, posvećeni su Allahu, čime su već protumačene riječi Uzvišenog: **„pa klanjaj se Gospodaru svome i kurban kolji"**. Rekao je: „Zavjetovanje nekome drugom mimo Allaha je pridruživanje Allahu..." Sve do mjesta gdje kaže: „Zavjetovanje nekome mimo Allaha isto je kao i klanje nekome mimo Njega. Islamski pravnici su rekli: „Pet stvari posvećenih nekome mimo Allaha su širk: *ruku'*, *sedžda*, zavjet, klanje i zakletva." Rekao je: „Rezultat je da je zavjetovanje nekome mimo Allaha grijeh, pa kako da imaju nagradu."

U djelu *„El-Kebair"*, Ibn En-Nuhas veli: „Od toga je i njihovo paljenje svjetiljke kod kamenja, drveća, izvora i bunareva, govoreći da oni primaju njihove zavjete. Sve ovo novotarije su i ružni poroci, koje je obaveza uklonuti i trag im zatrti. Većina neznalica vjeruju da, ukoliko im se zavjetuje, oni koriste i štete, pribavljaju i otklanjaju, liječe bolesne i vraćaju odsutne. A ovo je širk i suprotstavljanje Allahu i Njegovom Poslaniku."

U djelu *„El-Bide'u vel-havadis"*, Ebu Muhammed Abdurrahman b. Ismail Eš-Šafi, poznat kao Ebu Šama, rekao je: „U ovu grupu spada također ono čime se kušnja proširila od šejtanovog ukrašavanja običnom svijetu, kao što je zidanje i podizanje stubova (nadgrobni spomenici), paljenje svjetiljki na posebnim

[1078] Sura El-En'am (6) 121
[1079] Sura El-En'am (6) 162-163

mjestima za koja im neko govori da je na njima u snu vidio nekoga ko je već poznat po pobožnosti i bliskosti (Allahu), pa to čine i održavaju ga pored njihovog zapostavljanja Allahovih obaveza i Njegovih sunneta, i misle da se time približavaju (Allahu). Potom nastavljaju dalje tako sve dok da se značaj tih mjesta poveća u njihovim srcima, te se, putem zavjetovanja njima, nadaju ozdravljenju njihovih bolesnih i zadovoljenju njihovih potreba. A sve to radi se kod izvora, drveća i zidova.

U gradu Damasku, Allah ga sačuvao, ima nekoliko takvih mjesta, kao što je *Uvejnetul-hima* ispred vrata *Tuma*, stub ispred vrata *Es-Sagir*, i prokleto sasušeno drvo ispred vrata *En-Nasr*, na sredini puta, Allah olakšao njegovu sječu i čupanje iz korjena. Kako li je samo slično drvetu Zatu-envat koje se spominje u hadisu!?“ Spomenuo je hadis a potom je rekao: „Ebu Bekr Et-Tartuši je rekao: „Gledajte, Allah vam se smilovao, gdje god da nađete lotos ili drvo da ga ljudi posjećuju, veličaju, nadaju se ozdravljenju i izliječenju s njegove strane, ukivaju eksere u njega i vješaju krpe, takvo je Zatu-envat, pa ga posijecite.“

Zatim je rekao: „Svidjelo mi se ono što je uradio šejh Ebu Ishak El-Džubejnani, رحمه الله, jedan od pobožnih ljudi u Africi, u četvrtom stoljeću. Od njega prenosi Salih Ebu Abdullah Muhammed b. Ebul-Abbas El-Mu'eddib da je pored njega bio izvor koji se zvao *Ajnul-afije* (Izvor zdravlja), kojim je običan narod bio zaveden i dolazili su mu sa svih strana. Žena koja se nije mogla udati ili roditi, govorila bi: „Vodite me do *El-Afije*.“ Tako se iskušenje njime raširilo.“ Ebu Abdullah veli: „Kasno jedne noći začuo sam ezan Ebu Ishaka u pravcu njega. Izašao sam i našao da ga je zatrpao, te je na njemu proučio ezan za sabah a potom rekao: „Moj Allahu, zatrpao sam ga Tebe radi, pa ne daj da se oporavi!“, i nije se oporavilo ni do danas.“ Imam Ebu Muhammed b. Ebu Jezid uvažavao je ovog Ebu Ishaka i govorio: „Put Ebu Ishaka, je prazan, trenutno njime niko ne hodi.“

U svome djelu koje je napisao kao odgovor onome ko tvrdi da evlije imaju učešća u upravljanju u toku života a i nakon smrti putem *kerameta* (čuda), šejh Sun'ullah El-Hanefi je rekao: „Trenutno su se među muslimanima pojavile grupe koje tvrde da evlije imaju jedan vid upravljanja za vrijeme svog života a i nakon smrti, te da se od njih traži pomoć u teškim situacijama i iskušenjima, te da se njihovim uzrokom[1080] otklanjaju brige, pa dolaze kod njihovih kaburova i dozivaju ih radi zadovoljenja potreba, dokazujući to time da su to njihovi *kerameti*. Govore: „Među njima ima pobožnjaka[1081] i starješina[1082], prvaka[1083] i plemića[1084],

[1080] Ovdje je rečeno „*bihim*“ tj. „njima“ ili „putem njih“. (op. rec.)
[1081] Na ar. *ebdāl*. (op. rec.)
[1082] Na ar. *nuqabā'*. (op. rec.)
[1083] Na ar. *evtād*. (op. rec.)
[1084] Na ar. *nudžebā'* . Ovo su termini iz kolekcije zabluda sufijskih ekstremista. (op. rec.)

sedamdeset i sedam, četrdeset i četiri, a El-Kutb je pomoć ljudima i on je centar svega bez ikakve sumnje, te su dozvolili da im se kolje, zavjetuje i za to dvoje im pritvrđuju nagradu.“

Rekao je: „U ovom govoru ima pretjerivanja i nedotjerivanja. Štaviše, u njemu je vječno stradanje i vječita patnja, zbog onoga što je u njemu od mirisa stvarnog širka i suprotstavljanja Knjizi Časnoj, Istinitoj, i suprotstavljanja uvjerenjima imama i onome oko čega se ummet složio konsenzusom.

U Kur'anu stoji:

وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ وَسَاءتْ مَصِيرًا

„A ko se suprotstavi Poslaniku nakon što mu se jasno pokaže Pravi put, i slijedi put koji nije put vjernika, pustit ćemo ga da čini što je naumio, i bacit ćemo ga u Džehennem, a loše je to stjecište!“[1085]

Sve do mjesta gdje kaže: „Prvi odjeljak o onome što su krivotvorili od krupne potvore i velikog širka...“ Sve do mjesta gdje kaže: „Što se tiče njihovog govora o tome da evlije upravljaju za vrijeme svog života a i nakon smrti, to odbacuju riječi Uzvišenog:

أَإِلَهٌ مَّعَ اللَّهِ

„Zar pored Allaha postoji drugi bog?!“[1086]

أَلاَ لَهُ الْخَلْقُ وَالأَمْرُ

„Samo Njemu pripada stvaranje i odredba!“[1087]

وَلِلّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ

„Allahu pripada vlast na nebesima i na Zemlji“[1088]

i drugi slični ajeti koji ukazuju na to da je On Jedan u stvaranju, upravljanju, vladanju i određivanju. Ništa ne pripada nekome mimo Njega u bilo čemu, ni na koji način, i sve je pod Njegovom vlašću i silom, upravljanjem, vladanjem, oživljavanjem, umrtvljavanjem i stvaranjem. Gospodar, slavljen neka je On, hvali se Svojom jednoćom u Njegovoj vlasti, u ajetima u Svojoj Knjizi, kao što su riječi:

هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ

1085 Sura En-Nisā' (4) 115
1086 Sura En-Neml (27) 60
1087 Sura El-A'raf (7) 54
1088 Sura Hud (11) 123

„Postoji li, osim Allaha, ikakav drugi stvoritelj“[1089] i

وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِن قِطْمِيرٍ

„A oni koje, pored Njega, prizivate ne posjeduju ništa“[1090]

Spomenuo je ajete u ovom značenju, a potom je rekao: „Njegove riječi 'osim Njega' i 'pored Njega' u svim ajetima sveobuhvatnog su karaktera, te u njih spadaju oni u koje vjeruju od evlija i šejtana od kojih traže pomoć. Jer kako da onaj ko nije u stanju da pomogne sebi pomogne drugome?“

Sve do mjesta gdje kaže: „Kako se može zamisliti da je moguće da neko mimo Njega upravlja? Uistinu, ovo je usljed budalaštva krupna riječ i ogroman širk.“ Sve do mjesta gdje kaže: „Što se tiče govora o upravljanju nakon smrti, on je ružniji i veća novotarija[1091] od govora o upravljanju u toku života. Allah, *te'ala*, kaže:

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ

„Ti ćeš, zacijelo, umrijeti, a i oni će, također, pomrijeti.“[1092]

اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَى عَلَيْهَا الْمَوْتَ

„Allah uzima duše u času njihove smrti, a i onih koji spavaju, pa zadržava one kojima je odredio da umru“[1093]

كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ

„Svako živo biće smrt će okusiti“[1094]

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ

„Svaka duša (osoba) zalog je onoga što je stekla“[1095]

U hadisu stoji:

إِذَا مَاتَ ابْنُ آدَمَ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلاَّ مِنْ ثَلاثٍ...

„Kada čovjek umre, prestaju sva njegova djela, osim u tri slučaja...“[1096]

1089 Sura Fatir (35) 3
1090 Sura Fatir (35) 13
1091 Pogledaj kako je ovaj ekstremni veliki širk nazvao novotarijom! (op. rec.)
1092 Sura Ez-Zumer (39) 30
1093 Sura Ez-Zumer (39) 42
1094 Sura Alu Imran (3) 185
1095 Sura El-Muddesir (74) 38
1096 Sahih Muslim, br. 1631.

Sve to i njemu slično ukazuje na prestanak osjećaja i kretanja kod umrlog, te na to da su njihove duše zadržane, da su njihova djela isključena od povećavanja ili smanjivanja. To ukazuje da mrtvi pokretom ne upravlja samim sobom a kamo li nekim mimo njega, da je njegova duša zadržana i zalog njegovih djela od dobra i zla. Pa ako nije u stanju da se pokrene radi sebe, kako da upravlja radi drugoga? Allah, *te'ala*, obaviještava da su duše kod Njega, a ovi bezbožnici govore da su duše slobodne i da upravljaju! Reci: Da li vi bolje znate ili Allah?

Rekao je: „Što se tiče njihovog vjerovanja da su ova njihova upravljanja od *kerameta* (čuda), to je pogrešno, jer *keramet* je nešto od Allaha čime On počasti svoje štićenike (*evlije*), u čemu oni ne učestvuju namjerom[1097], izazivanjem[1098], snagom i znanjem; kao što je slučaj u događaju s Merjemom kćerkom Imrana[1099], Usejdom b. Hudajrom i Ebu Muslimom El-Havlanijem."

Rekao je: „Što se tiče njihovog govora: 'Od njih se traži pomoć u teškim trenucima', ovo je ružnije i veća novotarija od onoga prije njega[1100], zbog suprotstavljanja Allahovim riječima:

أَمَّن يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاء الْأَرْضِ أَإِلَهٌ مَّعَ اللَّهِ

„Onaj Koji se nevoljniku, kad Mu se obrati, odaziva, i Koji zlo otklanja i Koji vas na Zemlji jedne drugima smjenjuje. Zar pored Allaha postoji drugi bog?!"[1101]

قُلْ مَن يُنَجِّيكُم مِّن ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعاً وَخُفْيَةً لَّئِنْ أَنجَانَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ

„Reci: 'Ko vas iz strahota na kopnu i na moru izbavlja kada mu se i javno i tajno ponizno molite: 'Ako nas On iz ovoga izbavi, sigurno ćemo biti zahvalni!'"[1102]

Spomenuo je ajete u ovom značenju pa je rekao: „On, slavljen neka je, saopćio je kako je On taj Koji otklanja štetu a ne neko mimo Njega; da je On lično jedini koji otklanja teškoće i nevolje; da se On jedini odaziva nevoljnicima; da se za sve to samo od Njega traži pomoć; da je on Moćni da odagna štetu i dostavi dobro; On je, dakle, jedinstven u tome. Nakon što je postalo jasno, slavljen neka je On, iz toga izlazi svako mimo Njega od meleka, vjerovjesnika i evlija. Rekao je: „Traženje pomoći dozvoljeno je u vanjskim uobičajenim uzrocima u osjetilnim stvarima; u borbi, sustizanju neprijatelja,

[1097] Ne dešava se kada oni hoće i žele. (op. rec.)
[1098] Ne izazivaju drugog da dođe sa istim. (op. rec.)
[1099] Majka 'Isa'a, ﷺ, *radijAllahu 'anha*. (op. rec.)
[1100] Ovdje govori o velikom širku u *ulūhijjetu*. (op. rec.)
[1101] Sura En-Neml (27) 62
[1102] Sura El-En'am (6) 63

zvijeri i sl., kao što su riječi: O Zejde!, O narode moj!, O muslimani!. Kao što su to već spomenuli u djelima gramatike shodno praksom vidljivim uzrocima.

A što se tiče traženja pomoći od moći[1103] i uticanja[1104] ili u apstraktnim stvarima zbog teškoća kao što su bolest, strah od davljenja, tjeskoba, siromaštvo, traženje opskrbe i sl.; to je od Allahovih posebnosti i u njima se ne traži[1105] niko mimo Njega."

Rekao je: „Što se tiče njihovog vjerovanja u njihov uticaj u zadovoljavanju njihovih potreba, kao što to rade Arapi neznalice i sufije neznalice, dozivaju ih i traže pomoć od njih, to je od poroka..." Sve do mjesta gdje kaže: „Ko vjeruje da neko mimo Allaha od vjerovjesnika, evlija, duša ili drugih, ima uticaj u otklanjanju nevolje, ili zadovoljenju potrebe, taj se našao u opasnoj dolini neznanja, nalazi se na rubu Džehennemske provalije. A to što dokazuju time da su to njihovi *kerameti*, pa nije moguće da Allahovi štićenici budu na tom stupnju.

To je mišljenje idolopoklonika, kao što je o njima Milostivi obavijestio:

هَؤُلاء شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللّهِ

„'Ovo su naši zagovornici kod Allaha.'"[1106]

مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى

„'Mi ih obožavamo samo zato da bi nas što više Allahu približili!'"[1107]

أَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِ آلِهَةً إِن يُرِدْنِ الرَّحْمَن بِضُرٍّ لاَّ تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلاَ يُنقِذُونِ

„Zar da mimo Njega uzmem neka božanstva, čije posredovanje, ako bi Svemilosni htio da me snađe neko zlo, mi neće biti ni od kakve koristi i oni me neće moći spasiti?"[1108]

Dakle, spomen onoga čiji posao nije davanje koristi niti otklanjanje štete od vjerovjesnika, evlija i drugih, u smislu traženja pomoći od njega, je pridruživanje Allahu, jer niko osim Njega nije u stanju dati korist, niti ima dobra osim Njegovog dobra.

Što se tiče onoga što su rekli da među njima ima pobožnjaka, starješina, prvaka i plemića, sedamdeset i sedam, četrdeset i četiri, i El-Kutb koji je pomoć ljudima; sve ovo

---

[1103] Da na primjer od čovjeka traži više od onoga što je ljudski rod uobičajeno u stanju uraditi. Allah najbolje zna! (op. rec.)
[1104] Na ar. *te'thīr*. (op. rec.)
[1105] Ne dovom 'ibadeta niti dovom traženja riječima. (op. rec.)
[1106] Sura Jūnus (10) 18
[1107] Sura Ez-Zumer (39) 3
[1108] Sura Ja-Sin (36) 23

je od njihovih izmišljenih potvora kao što to spominju El-Kadi El-Muhadis Ibnu-l-Arebi u djelu „*Siradžul-muridine*“, Ibnu-l-Dževzi i Ibn Tejmijje.“ Ovdje je, s određenim skraćivanjima, završio. Govora učenjaka o ovome ima veoma mnogo, a mi smo se zadovoljili onim što smo spomenuli.

Odjeljak

Prethodno je, u govoru šejha, spomenuto da on, da nije straha od iskušenja kaburima, ne bi zabranio namaz kod njih i druge stvari. A smutnja se potvrdila udovoljenjem nekih potreba onih koji ih posjećuju[1109] i onih koji preko njih pridružuju. Šejh, رحمه الله, je mnoge od tih stvari spomenuo u djelu „*El-Furkanu bejne evlijai-r-rahmani ve evlijai-š-šejtani*“ a i u svojim drugim djelima. Rekao je: „Šejtan zavodi čovjeka koliko je u stanju. Onaj ko obožava Sunce, Mjesec i zvijezde, i priziva ih kao što to čine oni koji prizivaju zvijezde, njemu dolazi šejtan, obraća mu se, i govori mu o nekim stvarima, što oni nazivaju spritualnost zvijezda (*revhanijatu-l-kevakib*), a to je šejtan.

Isto tako, šejtan se obraća i onima koji obožavaju kipove. Isto tako, onome koji traži pomoć od mrtvog ili odsutnog, a i onome koji priziva umrlog ili priziva kod njega i misli da je dova kod njegovog kabura bolje od one u kućama i mesdžidima.

Kršćanima i zalutalim među muslimanima se dešavaju stanja kod turbeta za koja misle da su *kerameti* a ona su od šejtana, kao kada stave hlače kod kabura pa ih nađu svezane, ili kod njega ostave opčinjenog čovjeka pa ga vide kao da ga je njegov šejtan ostavio, a sve to radi šejtan kako bi ih zaveo. Kao i to da neko od njih vidi da se kabur rastvori pa iz njega izađe čovjek za kojeg misli da je mrtvi.

Od takvih ima i onih koji se potpomažu živim stvorenjima ili mrtvim svejedno bio taj živi musliman, kršćanin ili mušrik, pa se šejtan preobražava u lik te osobe od koje traže pomoć i zadovoljava neke potrebe toga koji traži pomoć, te ovaj misli da je to ta osoba ili da je melek u njenom liku, a ustvari to je šejtan koji vodi u zabludu onoga koji je pridružio Allahu; kao što su šejtani ulazili u kipove i obraćali se mušricima. Među njima ima i onih koji kojima se šejtan prikazuje i govori im: „Ja sam Hidr.“ Možda ga obavijesti o nekim stvarima i pomogne ga u nekim njegovim zahtijevima. Ima i onih koje džinn nosi do Mekke, ili do Bejti-l-Makdisa ili na druga mjesta. A ima i onih koje nose u noći Arefata a zatim ih iste noći vraćaju. Ima i onih kojima je davan ukradeni imetak kojeg šejtani ukradu i donesu. Ima i onih kojima su ukazivali na krađe.“.

[1109] Odnosno „imaju namjeru za njima“ tj. „žele ih“ jer je rečeno „*qasidīha*“. (op. rec.)

Rekao je: „Ja od tih skupina čak poznajem neke koji dolaze kod samog šejha od kojeg su tražili pomoć i kojeg su vidjeli da im je došao u zraku pa to spominju. Ovi dolaze kod ovog šejha pa nekada se desi da sam šejh ne zna za taj događaj, pa ako voli vlast on prešuti i da im do znanja da im je on došao i pomogao ih. A ako je iskren pored neznanja i zablude, kaže: „To je melek kome je Allah, *te'ala*, dao moj lik.“, i to smatra od *kerameta* pobožnih ljudi i čini ga osnovom za onoga koji traži pomoć od dobrih ljudi i ko ih uzima za gospodare, i da će Allah, ako oni od njih traže pomoć, poslati Svoje meleke u njihovim likovima da pomognu one koji pomoć traže.

Poznajem nekoliko njih pri kojima ima iskrenosti, skromnosti i ibadeta, od koji je jedan zbog ovoga, obzirom da su pomislili da je to od *kerameta* pobožnih ljudi, počeo oporučivati svojim *muridima* (sljedbenicima) govoreći: „Ako neko od vas ima potrebu neka traži od mene pomoć i zaštitu.“ Govori: „Ja poslije svoje smrti radim ono što sam radio za vrijeme moga života.“, a on ne zna da su to šejtani koji se preobražavaju u njegov lik kako bi ga zaveli, kao i one koji ga slijede.

Tako im uljepšavaju pridruživanje[1110] Allahu i prizivanje drugih mimo Allaha, traženje pomoći od nekoga mimo Allaha. Moguće je da u njihova srca ubace 'uradit ćemo sa tvojim drugovima nakon tvoje smrti ono što smo s njima radili za vrijeme tvoga života', pa ovaj pomisli da je ovo božansko obraćanje koje mu je dostavio pa to naređuje svojim drugovima.“ Spomenuo je mnogo stvari koje ulaze u ovu kategoriju a i gore od njih, a cilj je da čovjek, kada čuje događanje stvarih sličnih ovima, to ne odbacuje i tome se ne čudi nakon što je saznao da se stvari slične ovima događaju obožavaocima kipova i kaburova. A sve pripada Allahu. Ono što bude htio, bit će, a što ne bude htio neće ni biti.

Odjeljak

Obaveza je onome koji želi dobro sebi, da zna da će biti pitan o onome što govori i da će polagati račun zbog svog vjerovanja, riječi i djela, da za to pripremi odgovor i sa sebe skine odijelo neznanja i pristranosti, i da iščisti svoju namjeru u traženju istine. Allah, *te'ala*, kaže:

قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُم بِوَاحِدَةٍ أَن تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَى وَفُرَادَى ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا

„Reci: 'Ja vam savjetujem samo jedno: ustanite iskreno prema Allahu, dvojica po dvojica, ili jedan po jedan, pa zatim razmislite...'“[1111] A neka zna da ga neće iščistiti

[1110] U ovim riječima je potvrda da je traženje pomoći od mrtvih i odsutnih pridruživanje Allahu u shvatanju Ibn Tejmijje. Naravno, ovo je predmet *idžma'a* muslimana! (op. rec.)

[1111] Sura Saba (34) 46

osim slijeđenje Allahove Knjige i sunneta Njegovog Vjerovjesnika. Uzvišeni Allah je rekao:

اتَّبِعُواْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلاَ تَتَّبِعُواْ مِن دُونِهِ أَوْلِيَاء قَلِيلاً مَّا تَذَكَّرُونَ

„Slijedite ono što vam se od Gospodara vašeg objavljuje i ne uzimajte, pored Njega, nekog drugog kao zaštitnika! A kako vi malo pouku primate!“[1112]

كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِّيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُوْلُوا الْأَلْبَابِ

„Knjiga koju ti objavljujemo blagoslovljena je, da bi oni o riječima njezinim razmislili i da bi oni koji su razumom obdareni pouku primili.“[1113]

Pošto je u Allahovom znanju i Njegovom određivanju prethodilo da će se u ummetu dogoditi raskol, On im je naredio i obavezao ih kod spora da se vrate Njegovoj Knjizi i sunnetu Njegovog Vjerovjesnika. Uzvišeni je rekao:

فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلاً

„A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i onaj svijet! To je bolje i posljedice su ljepše!“[1114]

Učenjaci su, Allah im se smilovao, rekli: „Obraćanje Allahu jeste obraćanje Njegovoj Knjizi, a obraćanje Poslaniku jeste obraćanje njemu u toku njegovog života, a nakon njegove smrti, obraćanje njegovom sunnetu. Ajet ukazuje na to da onaj koji se kod spora ne obrati Allahovoj Knjizi i sunnetu Njegovog Vjerovjesnika, nije vjernik. Allah, *te'ala*, kaže:

إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

„...ako vjerujete u Allaha i onaj svijet!“[1115]

Ovo je uslov čijim nestankom nestaje uvjetovano njime, a nemoguće je da Allah, *te'ala*, ljudima naredi obraćanje nečemu što neće riješiti spor, pogotovo u osnovama vjere u kojima slijepo slijeđenje nije dozvoljeno kod svih[1116] učenjaka. Allah, *te'ala*, kaže:

[1112] Sura El-A'raf (7) 3
[1113] Sura Sad (38) 29
[1114] Sura En-Nisā' (4) 59
[1115] Sura Nur (24) 2
[1116] Ovdje je rečeno „*'āmeti-l-'ulema'*“, i ovim pojmom se misli na „sve“ učenjake. Tako sam ga preveo iz straha da iz prijevoda „skoro sve“ ili „većine“ neko ne razumije da ima neki učenjak koji kaže da je dozvoljeno slijepo slijeđenje u osnovama dina. (op. rec.)

فَلاَ وَرَبِّكَ لاَ يُؤْمِنُونَ حَتَّىَ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لاَ يَجِدُواْ فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسْلِيمًا

„I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće vjerovati dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate, a potom u dušama svojim tegobe ne osjete za ono što si odredio i sasvim se ne predaju!“[1117]

Kada je Vjerovjesnik, ﷺ, obavijestio o događanju mnogih razilaženja poslije njega među njegovim ummetom, naredio im je da se kod postojanja razilaženja pridržavaju njegovog sunneta i sunneta njegovih pravovjernih i upućenih nasljednika poslije njega. Rekao je:

إنه من يعش منكم سيرى اختلافا كثيرا، فعليكم بسنتي وسنة الخلفاء الراشدين المهديين من بعدي، تمسكوا بها وعضوا عليها بالنواجذ، وإياكم ومحدثات الأمور، فإن كل بدعة ضلالة.

„Onaj ko od vas poživi vidjeće mnoga razilaženja. Držite se moga sunneta i sunneta mojih pravovjernih i upućenih nasljednika poslije mene. Držite se za njega i prihvatite ga vašim kutnjacima, a čuvajte se novonastalih stvari! Uistinu, svaka novotarija je zabluda.“[1118]

Allah, *te'ala*, nam nije naredio, a ni Njegov Poslanik, ﷺ, da se kod spora i razilaženja obratimo onome na čemu je većina ljudi. Allah, *te'ala*, nije rekao a ni Njegov Poslanik, ﷺ, da ljudi iz svakog vremena gledaju u ono na čemu je većina njihovih suvremenika pa da ih slijede; niti da gledaju u stanovnike određenog grada već je obaveza ljudima da se obrate Allahovoj Knjizi, sunnetu Njegovog Vjerovjesnika i sunnetu njegovih pravovjernih i upućenih nasljednika[1119] i onome na čemu su bili *ashabi*, *tabi'ini* i *imami* muslimana.

Neka ne poklanja pažnju mnoštvu onih koji odstupaju poslije njih. Kada Allah, *te'ala*, vidi kod roba iskrenost u traženju istine, ostavljanje pristranosti i želju za Allahom u traženju upute od Njega na pravi put, pa On je taj Koji olakšava. Uistinu, na istini je svjetlost, pogotovo na tevhidu, koji je temelj svih temelja kojima su pozivali poslanici od prvog do posljednjeg, a to je *tevhidu-l-uluhijje*. Uistinu, njegovi dokazi u Kur'anu, su jasni. A većina Kur'ana, ustvari je potvrda za ovaj vrhovni temelj.

Neka se čovjek ne žalosti zbog malog broja saputnika a mnoštva prijestupnika. Sljedbenici istine bili su manjina u prošlosti, a bit će to i u budućnosti, pogotovo u ovim

---

[1117] Sura En-Nisā' (4) 65
[1118] Sunen Ebu Davud, br. 4607.
[1119] Tj. *halifa*. (op. rec.)

potonjim vremenima, u kojima je islam skoro postao stran. A istina se ne prepoznaje po ljudima, kako je rekao Alija b. Ebu Talib onome koji je rekao: „Šta misliš da smatramo da Ez-Zubejr i Talha griješe a da si ti u pravu?“ Alija mu reče: „Teško tebi, taj i taj. Uistinu, istina se ne preopznaje po ljudima. Spoznaj istinu znat ćeš njene sljedbenike.“

Također, istina je izgubljena stvar vjernika. Neka se razuman čovjek čuva od poistovjećivanja s onima o kojima je Allah rekao:

لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَا إِلَيْهِ

„'Da je kakvo dobro, oni nas (vjernici) ne bi u tome pretekli.'“[1120]

أَهَؤُلاء مَنَّ اللّهُ عَلَيْهِم مِّن بَيْنِنَا

„Zar su to oni kojima je Allah, između nas, milost ukazao?“[1121]

Neko od ispravnih prethodnika je rekao: „Niko nije ostavio istinu a da se u sebi nije uzoholio.“ Potvrda za to jesu Vjerovjesnikove, ﷺ, riječi:

لا يدخل الجنة من في قلبه مثقال ذرة من كبر.

„U Džennet neće ući onaj u čijem srcu bude i trun oholosti.“[1122] Potom je oholost protumačio odbacivanjem istine i ponižavanjem ljudi. Lijepo li je neko rekao:

Odloži dva odijela, onaj ko ih obuče,

snaći će ga ružnoća s poniženjem i sramotom,

odijelo složenog neznanja nad kojim je,

odjelo pristranosti, ružna li su oba,

a zaodjeni se pravednošću najponosnijim ogrtačem,

kojim se zaodjenuo vrat i ramena dva,

a svojom parolom učini strah od Milostivog uz,

savjet Poslanika, pa divne li su obje stvari!

Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, je također rekao: “Kako je samo lijepo ono što je rekao hafiz Ebu Muhammed Abdurrahman, poznat kao Ebu Šama u djelu *„El-Havadisu vel-bide’u*“:

[1120] Sura El-Ahqāf (46) 11
[1121] Sura El-En'ām (6) 53
[1122] Sahih Muslim, br. 91.

“Gdje dođe naredba o pridržavanju džema’ata time se želi pridržavanje istine i njeno slijeđenje, iako su oni koji je se drže malobrojni, a oni koji joj se suprotstavljaju mnogobrojni. Jer, istina je ono na čemu je bio prvi džema’at od vremena Vjerovjesnika, ﷺ, i njegovih ashaba, a ne gledaj u mnoštvo sljedbenika laži poslije njih. Amr b. Mejmun El-Evdi, je rekao: “Slijedio sam Mu’aza i nisam ga napustio sve dok ga nisam zakopao zemljom u Šamu, potom sam poslije njega slijedio najučenijeg čovjeka, Abdullaha b. Mesu’uda, pa sam ga čuo kako kaže: “Držite se zajednice. Allahova ruka je nad zajednicom.“

Potom sam ga jednoga dana čuo kako kaže: “Biće vam postavljeni vladari koji će odgađati namaz od njegovog vremena, pa vi obavljajte namaz u njegovo vrijeme, to vam je obavezni namaz, a klanjajte i sa njima, to vam je dobrovoljni namaz.” Kaže: Rekao sam: O drugovi Muhammedovi, ne znam šta govorite. Rekao je: „A šta?“ Rekoh: Naređuješ mi da se držim zajednice a dižeš me protiv nje, potom kažeš obavljaj svoj namaz sam, to je obavezni, a klanjaj i sa zajednicom, to je dobrovoljni. Rekao je: „O Amre b. Mejmun, mislio sam da si ti najučeniji stanovnik ovog mjesta. Znaš li šta je zajednica?“ Rekoh: Ne. On reče: „Uistinu, većina ljudi je napustila zajednicu. Zajednica (*džema’at*) je ono što se podudara s istinom, makar i sam bio.“ U drugoj verziji stoji: Udario me po stegnu i rekao: “Teško tebi, većina ljudi je napustila zajednicu. Uistinu, zajednica je ono što se podudara sa pokornošću Allahu.“

Nu’ajm ibn Hamad je rekao: “Kada se iskvari zajednica, drži se onoga na čemu je bila prije nego se iskvarila. A ako si sam, onda si ti zajednica.“ Ovo spominje El-Bejheki i drugi.

Mubarek b. Fadala prenosi od El-Hasana El-Basrija da je rekao: “Da je čovjek živio sa prvom generacijom ispravnih prethodnika a potom bio proživljen danas, od islama ne bi ništa prepoznao”. Rekao je: Stavio je svoju ruku na svoj obraz a potom rekao: Osim ovog namaza. Zatim je rekao: „Tako mi Allaha, onaj ko bude živio u ovom zlu a nije doživio generaciju ispravnih prethodnika pa vidi novotara da poziva u svoju novotariju i vidi sljedbenika vjere da poziva u svoju vjeru pa ga Allah, *te'ala*, sačuva od toga i njegovo srce učini da osjeća simpatiju prema generaciji ispravnih prethodnika, raspitiva se o njihovom putu i pripovijeda njihova predanja i slijedi njihov put, imat će veliku nagradu za to. Zato, budite ovakvi, ako Allah, *te'ala*, bude htio“.

Muhammed b. Veddah prenosi od Ebu Et-Tufejla da je Huzejfa b. El-Jeman uzeo bijele kamenčiće i stavio ih u svoju ruku a zatim rekao: „Uistinu, ova vjera svijetli poput ovih kamenčića“, a zatim je uzeo šaku zemlje i njome posuo po kamenčićima sve dok ih nije prekrila a zatim je rekao: „Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, doći će narod koji će zatrpavati vjeru kao što sam zatrpao ove

kamenčiće. Slijedit ćete put onih prije vas perušku strijele za peruškom, nanulu za nanulom".

Muhammed b. Veddah, رحمه الله, rekao je: „Poslije Vjerovjesnika, dobro će se smanjiti a zlo povećati". Ibn Veddah, rekao je: „Izraelićani su uništeni od strane svojih učača i učenjaka". Ibn Veddah prenosi od Isaa b. Jūnusa, a ovaj od El-Evzaija, a on od Hasana b. Ebu Džebile, a ovaj od Ebu Derda, da je rekao: „Da vam danas dođe Resulullah, ﷺ, ne bi prepoznao ništa od onoga na čemu je bio on i njegovi ashabi, osim namaza". Isa b. Jūnus je rekao: „Šta tek da je Evzai dočekao ovo vrijeme?".

Ibn Veddah prenosi od Evzaija da je rekao: Šekik Ebu Vail, mi je rekao: „O Sulejmane, učači iz tvoga vremena nisu slični ničemu do ovcama koje su napasane djetelinom pa onaj ko ih vidi misli da su ugojene, a kada ih zakolje među njima neće naći ugojenu ovcu". Ibn Veddah prenosi od Ebu Derda da je rekao: „Kad bi čovjek naučio islam i zanemario ga, a zatim ga potražio, ništa od njega ne bi prepoznao".

Ibn Veddah prenosi od Abdullaha b. Mubareka da je rekao: „Brate moj, znaj da je smrt čast za svakog muslimana koji Allaha sretne na sunnetu. Uistinu, Allahovi smo i Njemu se vraćamo. Allahu se žalimo na našu usamljenost, odlazak braće, manjak pomagača i pojavu novotarija. Allahu se žalimo na veličinu onoga što je snašlo ovaj ummet od odlaska učenjaka i sljedbenika sunneta, i pojave novotarija". Kraj.

Pa kako tek kada bi ovi prethodno spomenuti vidjeli ova vremena u kojima su se pojavili veliki i mali širk, bezbroj novotarija, u vjerovanju, govoru i djelima, pojavili se svi poroci u većini muslimanskih gradova, zapostavljaju se namazi a slijede strasti. Došla je potvrda za Huzejfine riječi: „Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, doći će narod koji će zatrpavati vjeru kao što sam zatrpao ove kamenčiće". A još jasnije od toga jesu Vjerovjesnikove, ﷺ, riječi:

لتتبعن سنن من كان قبلكم حذو القذة بالقذة، قالوا: اليهود والنصارى؟ قال: فمن؟

„Zasigurno ćete slijediti običaje onih koji su bili prije vas, kao što peruška (strijele) slijedi perušku (tj. u stopu)." Rekoše: Jevreje i kršćane? On reče: „A koga drugo?"[1123]

U drugom hadisu veli:

[1123] Sahih Buhari, br. 3456 i Sahih Muslim, br. 2669.

لتأخذن هذه الأمة مأخذ الأمم قبلها، شبرا بشبر وذراعا بذراع. قالوا: فارس والروم؟ قال: فمن الناس إلا أولئك؟

„Ovaj ummet će slijediti narode prije njega, pedalj po pedalj, lakat po lakat. Rekoše: Perzijance i Bizantijce? On reče: „A koga ako ne njih?“[1124]

Došla je potvrda za Vjerovjesnikove, ﷺ, riječi:

بَدَأَ الإِسلامُ غريبًا، وسَيَعُودُ غريبًا كما بدَأَ، فطُوبَى للغرباءِ.

„Islam je počeo usamljen i vratit će se usamljen kao što je i počeo; pa blago li usamljenicima.“[1125]

Razmisli o onome čime je Allah, *te'ala*, ukorio Jevreje zbog njihove zamjene kamenovanja već ženjenog bludnika bičevanjem i mazanjem garom. Allah, *te'ala*, za njih kaže:

يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ مِن بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَـٰذَا فَخُذُوهُ وَإِن لَّمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا

„...koji smisao riječima s mjesta njihovih izvrću i govore: 'Ako vam se ovako presudi, onda pristanite na to, a ako vam se ne presudi, onda nemojte pristati!'“[1126]

Ako vam Muhammed presudi bičevanjem i mazanjem garom prihvatite, a ako vam presudi kamenovanjem, nemojte prihvatiti.

Allah, *subhaneh*, kaže:

أُوْلَـٰئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَن يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

„To su oni čija srca Allah ne želi očistiti; njih na ovom svijetu čeka poniženje, a na onom svijetu patnja golema.“[1127]

Nakon što je kamenovao bludnika, Vjerovjesnik, ﷺ, rekao je:

اللهم إني أول من أحيى أمرك إذ أماتوه.

„Moj Allahu, ja sam prvi koji je oživio Tvoju naredbu nakon što su je umrtvili.“[1128]

[1124] Tefsir Ibn Džerir Et-Taberi 121/10.
[1125] Sahih Muslim, br. 145.
[1126] Sura El-Ma'ida (5) 41
[1127] Sura El-Ma'ida (5) 41

A kakvo je tek stanje onih koji su Allahove propise u potpunosti isključili?[1129] Potom se zlo uvećalo do te mjere da su neki vladari nametnuli poreze za prostitutke, preinačili su Allahov propis o kradljivcu u razapinjanje i ubijanje, a sve kako bi sačuvali svoje imetke, a ne mare za kršenjem svetinja Njihovog Gospodara. Pa, Allahovi smo i Njemu se vraćamo.

Neka se musliman trudi u ostvarenju znanja i vjerovanja, i neka Allaha uzme za upućivača, pomagača, vladara i zaštitnika. Uistinu, divan li je On zaštitnik i pomagač.

وَكَفَى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا

„A tvoj Gospodar ti je dovoljan upućivač i pomagač.“[1130]

Treba da što više uči dovu onako kako to bilježi Muslim i drugi od Aiše, ﷺ, da je Vjerovjesnik, ﷺ, kada bi ustao noću, govorio:

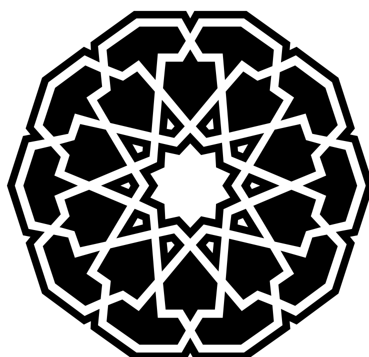
اللَّهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ اهْدِنِي لِمَا اخْتُلِفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ إِنَّكَ تَهْدِى مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ.

„Moj Allahu, Gospodaru Džibrīla, Mikāila i Isrāfila, Stvoritelju nebesa i Zemlje, vidljivog i nevidljivog svijeta, Ti ćeš presuditi robovima Svojim u onome oko čega se razilaze. Uputi nas iz Svoje milosti na istinu oko koje se ljudi podvajaju, uistinu Ti upućuješ koga hoćeš na Pravi put.“[1131]

A Allah, *te'ala*, najbolje zna.

Hvala neka je Gospodaru svih svjetova. Neka je mir i spas na Muhammeda, njegovu porodicu i sve ashabe.[1132]

[1128] Sahih Muslim, br. 1700.
[1129] Kao što je stanje današnjih vladara koji su Allahov šerijat u potpunosti bacili za svoja leđa. Što je najžalosnije, uvijek se nađu nekakvi „učenjaci islama“ koji brane „islam vladara“. (op. rec.)
[1130] Sura El-Furqan (25) 31
[1131] Sahih Muslim, br. 770
[1132] *'Aqidetu-l-Muvehhidin*, str. 11.

حكم تكفير المعين والفرق بين

قيام الحجة و فهم الحجة

الشيخ إسحاق بن عبد الرحمن بن حسن آل الشيخ

PROPIS TEKFIRA ODREĐENE OSOBE I RAZLIKA IZMEĐU USPOSTAVE DOKAZA I NJEGOVOG RAZUMIJEVANJA

AUTOR
Šejh Ishak ibn Abdurrahman ibn Hasan Alu-Šejh

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Hvala Allahu, Koji pomoć daje. Mir i spas neka je na Vjerovjesnika, njegovu porodicu, njegove ashabe i tabi'ine. A zatim:

Pitanje *tekfīra*[1133], *tadlīla*[1134] i *tebdi'a*[1135] je pitanje koje ima svoje korijene u povijesti islamskih skupina, a bilo je istaknuto obilježje i parola haridžija i njima sličnih. Potom je okarakterisano kao porok pa je njegova klica ušla u mnoge i oni su se prihvatili za njegove uvojke, i poslužili se time da dokrajče one koji su ostvarili tevhid i slijeđenje kako bi nakon toga otišli u proširenje polja islama makar se upadalo u jasne stvari koje izvode iz vjere.[1136]

Pokret reforme i obnove u dvanaestom stoljeću je oko ovog pitanja bio navukao obruče prikrivanja lijepim mišljenjem o muslimanima i gledanjem na njih shodno onome na čemu su se smirila njihova srca i što je očigledno u njihovim javnim djelima.[1137] Grana općeg pitanja, pitanja tekfira određene osobe i o tome da li je za to neminovna uspostava dokaza ili je neophodno razumijevanje dokaza, je tema o kojoj je iscrpno govorio uvaženi učenjak, šejh Ishak b. Abdurrahman b. Hasan Alu-Šejh, umro 1319. godine po Hidžri. Pitanje je izvrsno razradio i pojasnio vjerovanje svojih prethodnika uz navođenje šerijatskih dokaza koji se podudaraju sa čuvanim interesima. Vjerovatno će uvaženi čitalac zadovoljiti svoju potrebu u redovima ove kratke studije.

Njen autor je boravio u gradovima, proputovao predjelima i vidio manifestacije (oblike) nevjerstva i novotarstva kod mnogih koji se pripisuju islamu, a pošto je tema studije još aktuelna odlučili smo je distribuirati s ciljem učešća u prosvjećivanju. Ono što nam je jako žao jeste da nismo našli osim jedan primjerak ispisan rukom Abdulaziza Fevzana koji ju je objavio u vrijeme autora 1312. godine spomenuvši da ju je prepisao iz njegovog rukopisa. U granicama mogućnosti su određene štamparske greške korigovane kao i određeni gramatički izrazi. Molim Allaha za nagradu i lijep ishod. A Allah najbolje zna. Neka je mir i spas na našeg vjerovjesnika Muhammeda.

Ismail b. Sa'd b. Atik
Er-Rijad 19/11/1408. h.

[1133] Nekog ocijeniti (držati) nevjernikom. (op. rec.)
[1134] Nekog ocijeniti zabludjelim. (op. rec.)
[1135] Nekog ocijeniti novotarom. (op. rec.)
[1136] Zbog novotarskog tekfira haridžija, drugi novotari su počeli napadati *ehlus-sunnet* čiji tekfir se bazira na jasnim dokazima Knjige i Sunneta, pa je to kod tih novotaraca rezultiralo ostavljanjem islama, na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, mnogima koji su ga srušili upadanjem u jasne uzroke tekfira. (op. rec.)
[1137] Ova rečenica mi zvuči problematično! (op. rec.)

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Hvala Allahu, Gospodaru svjetova. Neprijateljstvo je samo prema nasilnicima, a konačan ishod pripada bogobojaznima. Svjedočim da nema istinskog boga osim Allaha, Jednog, Koji je utočište svemu, Onoga od kojeg se jedinog pomoć traži u teškim trenucima i Jedinog koji se priziva. Ko bude 'ibadetio[1138] nekome mimo Njega, taj je nevjerni mušrik[1139], na osnovu jasnog dokaza iz Kur'ana. Svjedočim da je Muhammed Njegov rob, Njegov Poslanik i Njegov prijatelj. Mir i spas neka je na njega i sve njegove ashabe. On je taj kojim je uspostavljen dokaz nad svjetovima i poslije njega nema vjerovjesnika niti poslanika. A zatim:

Do nas je doprlo i čuli smo od skupine koja se poziva na znanje i pobožnost a koji se, prema njihovim tvrdnjama, povode za šejhom Muhammedom b. Abdulvehhabom da onaj ko pridruži[1140] Allahu i 'ibadeti idolima, da se nad njim lično ne izriče[1141] nevjerstvo i širk. Ovo zbog toga što su neki od njih koji su sa mnom o tome razgovarali čuli od pojedine braće da su izrekli nevjerstvo i širk nad čovjekom koji je prizivao (dovio) Vjerovjesnika, ﷺ, i tražio pomoć od njega. Taj čovjek mu je rekao: „Ne izriči nad njim nevjerstvo sve dok ga ne podučiš!" A ovaj i njemu slični nisu prezali od miješanja s mušricima na putovanjima i u njihovim prebivalištima. Štaviše, znanje su tražili kod najvećih učenjaka mušrika. A već su im bili namontirali neke šubhe oko njihovih tvrdnji od kojih će neke biti spomenute u toku studije, ako to Allah bude htio.

Njima su već zavarali neki ološ od svojih sljedbenika, i one koji ne posjeduju znanje, i ne poznaju njihovo stanje. Ne boje se niti razumiju. Od braće su se odvojili svojim tijelima a od šejhova svojim srcima, i glume im. Otuđili su se i prema njima se osjeća otuđenost zbog onoga što su ispoljili od šubhi i zbog onog što je na njima samima očito od potištenosti[1142] usljed miješanja sa griješnicima i mušricima. Nakon preciznog razmatranja njihovog stava oni ne tekfire mušrika osim općenito[1143] a međusobno se od toga suzdržavaju. Zatim je njihova novotarija i *šubha* uzela maha sve dok se nije našla kod najprisnije braće a to,

[1138] Tj. obožavao. (op. rec.)

[1139] Iako je neznalica koji nije bio u stanju odagnati neznanje od sebe. Zbog toga što ostvarenje opisa *'ibadeta* stvorenom ne ovisi od znanja o njegovoj zabranjenosti u Objavi, a kamoli od znanja da je to veliki širk, ili o propisima koji se na njega nadovezuju. Ovo je ono čemu već godinama podučavamo narod. Nakon ovoga obavezan si naučiti značenje *'ibadeta* stvorenom kojim čovjek postaje mušrikom, kako bi se njega sačuvao i podučio se značenju šehadeta *la ilahe illallah*, čija spoznaja je jedan od uvjeta prihvaćenosti šehadeta *la ilahe illallah* od Uzvišenog Allaha. (op. rec.)

[1140] Tj. upadne u veliki širk. (op. rec.)

[1141] Ne presuđuje se nad njom da je kafir i mušrik. (op. rec.)

[1142] Ovo je istina. Neće se musliman miješati sa spomenutim vrstama bez da ih poziva u Allahov din ili vođenja brige o ostvarenju neke druge stvarne šerijatske koristi a da to na njega neće ostaviti ružne posljedice. (op. rec.)

[1143] Zadržavaju se na onome „Ko uradi to i to ili kaže to i to ili vjeruje u to i to mušrik je", ali kada dođu do određene osobe, to ne sprovode. (op. rec.)

Allah najbolje zna, zbog ostavljanja knjiga o temeljima, nepridavanja pažnje istim i nestrahovanja od skretanja.

Zapostavili su studije šejha Muhammeda b. Abdulvehhaba, Allah mu dušu očistio, i njegovih sinova, a one su dovoljne da dobro pojasne sve ove sumnje (*šubhe*) kao što ćemo i vidjeti[1144], Onaj ko ima i najmanje znanja kada vidi stanje ljudi danas i pogleda u vjerovanje spomenutih šejhova, naći će se u velikoj nedoumici, a nema moći ni snage bez Allahove pomoći. Ovo zbog toga što sam sa nekima na koje smo ukazali o ovom pitanju razgovarao pa je rekao: „Kažemo sljedbenicima ovih turbeta, onima koji im 'ibadete[1145] i onima koji su u njima: Ovo tvoje djelo je širk, a on nije mušrik.“[1146] Pogledaj molim te!?

Zahvali svome Gospodaru i moli Ga da te sačuva. Ovo je bio jedan od odgovora El-'Irakija[1147] na koje je odgovorio šejh Abdullatif. Onaj koji mi je o ovome govorio spomenuo je da su ga neki učenici upitali o tome i o njihovom dokazu pa je rekao: „Nevjernikom smatramo vrstu a osobu nećemo određivati osim nakon podučavanja. Dokaz nam je ono što smo vidjeli u nekim studijama šejha Muhammeda, Allah mu dušu očistio, gdje on zabranjuje tekfir onoga od neznalica koji 'ibadeti turbetu El-Kivaza[1148] i Abdulkadira zbog nepostojanja onoga ko će upozoriti.“

Pogledaj ovo čudo i moli Allaha da te sačuva od promjene stanja s boljeg na gore. Kako su samo slični poznatom događaju sa šejhom Muhammedom b. Abdulvehhabom, رحمه الله, koji je jednog dana govorio o osnovi vjere[1149] i pojašnjavao ono što se o tome ima reći a jedan čovjek koji sjedaše sa njim niti šta pita, niti se

---

[1144] Mnogi se danas, poput osoba o kojima govori šejh Ishāq, također lažno kriju iza šejha Muhammeda. Što je još tužnije mnogi koji se pripisuju selefizmu i džihadu počeli su optuživati menhedž i uvjerenje na kojem su bili šejh Muhammed, njegovi sinovi, unuci i učenici ove blagoslovljene škole, time izdavši emanet na čije nošenje ih je obavezao Uzvišeni Gospodar. Neki od onih koji su se pod izgovorom odbrane „džihada i mudžahida“ od „ekstremista“, „tekfirovaca“ i „neo-haridžija“ neiskreno suprotstavljali da'vi tevhida su počeli zagovarati mezheb ekstremnih sufija i šija u pogledu suštine velikog širka, ponekad zavirivši u mezheb eš'arija i maturidija. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1145] Pogledaj kako šejh od njih prenosi da su postupak tih mušrika nazivali 'ibadetom! Ne vjerujem da su oni rekli „pridružuju“ a da je šejh rekao „'ibadete“ jer se radi o emanetu prenošenja tuđih riječi, a šejh nije bio džahil u vjeri. (op. rec.)

[1146] Oni dakle, pored toga što to djelo nazivaju 'ibadetom i pridruživanjem, negiraju da je onaj koji 'ibadeti stvorenju i pridružuje ga Allahu mušrik! Šta im je nakon toga ostalo od spoznaje osnove tevhida, na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*?! (op. rec.)

[1147] On je Davud b. Džirdžis El-'Iraqi, poznat neprijatelj da've tevhida koji je od šejha Ebu Batina dobio idžazu (dozvolu) za podučavanje drugih hanbelijskom mezhebu. Učenjaci Nedžda su na njegove laži i potvore odgovorili u više knjiga, a šejh Abdullatif u svome djelu „*Minhadžu-t-te'sis ve-t-takdis...*“. (op. rec.)

[1148] SubhanAllah! Iz istog razloga mnogi koji se danas pripisuju znanju i vođstvu u njemu i u džihadu, kao i mnogi neprijatelji da've tevhida sa naših prostora, ostavljaju islam, na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, mušricima. Čiji su oni sljedbenici!? (op. rec.)

[1149] Tj. o *aslu-d-dinu*. (op. rec.)

čudi[1150] i ne istražuje, sve dok nisu došle neke riječi u kojima bi ono što bi pa čovjek reče 'Šta je ovo?', 'Kako to?' Šejh je rekao: „Allah te ubio![1151] Čitav dan govorimo, a niti si šta razumio niti o čemu pitao a kad se desi ova greška[1152] ti si je prepoznao. Isti si kao muha koja ne slijeće osim na na nečist." Ili kako je već rekao.

A mi kažemo: Hvala Allahu. Njemu pripada svaka hvala. Molimo Ga za pomoć i postojanost i ne kažemo osim kako su rekli naši šejhovi; šejh Muhammed u djelu „*Mufidu-l-mustefid*"[1153] i njegov unuk[1154] u odgovoru El-'Irakiju, a također to je mišljenje i predvodnika (*imama*) u vjeri prije njih i to je od onoga što je od vjere nužno poznato: Osnova na koju se vraća u pitanjima o osnovama vjere jeste Kur'an, sunnet i prihvatljiv konsenzus ummeta, a to je ono na čemu su bili ashabi. A sam učenjak[1155] nije osnova kojoj se vraća u tome. Onaj kome ovo postane toliko jasno da ga u tome ne može pokolebati *šubha* i ko zauzda svoje srce biće mu lahko ono što će vidjeti od manje jasnog govora u nekim djelima svojih imama jer jedini koji je sačuvan od pogreške jeste Vjerovjesnik, ﷺ.[1156]

Ovo naše pitanje, a ono je: 'ibadet samo Allahu, Jedinom, Koji sudruga nema, i odricanje od 'ibadeta nekoga mimo Njega i da je onaj ko 'ibadeti nekom drugom pored Allaha pridružio velikim širkom koji koji izvodi iz vjere, je osnova svih osnova[1157] i sa njim je Allah poslao poslanike i objavio Knjige.[1158] Nad ljudima je

---

[1150] Kao da je to odavno naučio! Rekoh, isto se dogodilo i nama. Držali smo predavanja o *aslu dini-l-islamu* i niko nam ništa nije rekao, a nakon što ih sprovedosmo oni se suprotstaviše temeljima čiju ispravnost su priznali svojim slušanjem i neopiranjem. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1151] Da sam ja ili neko drugi od naše braće ovo rekao nekoj osobi u istom stanju, bio bih primoran da slušam predavanja o islamskom ahlaku od strane onih koji su drogirani neznanjem i slijepim slijeđenjem. (op. rec.)

[1152] Ili lapsus. (op. rec.)

[1153] Koje je prevedeno i nalazi se u sklopu ove zbirke. (op. rec.)

[1154] Tj. šejh 'Abdurrahman bin Hasan, رحمه الله. (op. rec.)

[1155] Riječi učenjaka, same po sebi, nisu vjerski dokaz. (op. rec.)

[1156] Neki džahili danas koji kažu da nisu u stanju sami razumjeti osnovu i osnove vjere iz tekstova Kur'ana i Sunneta u isto vrijeme ruše temelje vjere višesmislenim govorom učenjaka, pa ispade da bolje „razumiju" višesmislen govor učenjaka koji nisu sačuvani od greške od Kur'ana i Sunneta od kojih nema ništa jasnije. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1157] Iz ove rečenice uzimamo potvrdu iz govora učenjaka o tome da je uvjerenje da mušrik nije na dinu islama temelj svih vjerskih temelja. *Allahu-l-Muste'an!* Suprotno onima koji govore da je moguće da čovjek bude musliman uz neznanje o tome da onaj koji obožava drugog mimo Allaha nije na osnovi dini islama, na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. (op. rec.)

[1158] A magarci nas pitaju „gdje je dokaz o tome" ili „je li se ikad desilo da neko u vremenu Allahovog Poslanika, ﷺ, nije znao da mušrik pri sebi nema značenje osnove tevhida na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*". Posljednje se nije desilo zbog toga što je svaki beduin iz vremena Allahovog Poslanika, ﷺ, imao više pameti od vas, koja ga je spriječila od pomisli da mušriku, koji obožava stvorenje, koji je upao u suštinu velikog širka, ostavi njemu suprotan opis, tj. islam, koji podrazumijeva obožavanje samo Allaha i čistoću od svakog suštinskog velikog širka. Spoznaja ove vjerske činjenice spada u vjerske, urođene, razumske i jezičke neminovnosti. *Allahu-l-Muste'an!* Kako da neko nekog opiše dvjema suprotnostima u isto vrijeme, ili da ne zna da nije moguće da se one sastanu! Da li magarci od nas traže išta drugo do dokaz o postojanju takvih ljudi za dokazivanje svojih prljavih i od zdravog razuma i čiste vjere „čistih" novotarija?! Ovo je jedan od musibeta ovog vremena! U poglavljima logike (*mentiq*), koja predstavlja uvod u materiju *usulu-l-fikha* se među razumskim neminovnostima spominje uvjerenje da se dvije suprotnosti ne mogu sastati u isto vrijeme na jednom mjestu. (op. rec.)

uspostavljen dokaz Poslanikom i Kur'anom. Ovakav ćeš naći da je odgovor od predvodnika u vjeri o toj osnovi kod tekfira onoga ko pridruži Allahu. Od takvog se traži da se pokaje, a ako se ne pokaje, ubija se. Ne spominju podučavanje u pitanjima osnova već podučavanje spominju u manje poznatim pitanjima čiji dokaz je možda nepoznat nekim muslimanima kao što su pitanja oko kojih postoji razilaženje sa sljedbenicima novotarija[1159] poput *kaderija*, *murdžija*; ili u skrivenom pitanju[1160] kao što je pitanje *sarfa*[1161] i *atfa*[1162].

Pa kako da podučavaju obožavaoce kaburova kada oni nisu muslimani[1163] niti ulaze u značenje[1164] pojma islam? Da li uz širk opstaje ijedno djelo[1165]? A Uzvišeni Allah je rekao:

لاَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ

„...i prije će deva kroz iglene uši proći nego što će oni u Džennet ući.“[1166]

وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاء فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ

„A onaj ko bude Allahu druga pridružio, bit će kao onaj koji je s neba pao i koga su ptice razgrabile, ili kao onaj kojeg je vjetar u daleki predio odnio.“[1167]

إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ

„Allah neće oprostiti da Mu se neko drugi pridružuje...“[1168]

[1159] Novotarija mimo velikog širka i opšte poznatih pitanja, u mes'elama sekti koje su u dotičnom društvu nekim muslimanima manje poznate. (op. rec.)

[1160] Ovo tumačimo u značenju nepoznavanja suštine onoga što radi onaj od koga se traži *sarf* ili *'atf*, gdje onaj koji to traži misli da se to događa vjerski dozvoljenim putem. Nek' je Allah na pomoći! (op. rec.)

[1161] Rastavljanja putem sihra. (op. prev)

[1162] Spajanja putem sihra. (op. prev.)

[1163] Ova mes'ela je puno važna! Obožavaoci kaburova nisu muslimani zbog obožavanja kaburova čime se srušilo značenje obožavanja samo Allaha, Jednog, Jedinog. Ne smiju biti nazivani muslimanima, makar uz negaciju ostvarenja osnove tevhida pri njima, niti ulaze u opis nazvan pojmom islam, a sve to zbog toga što je islam čistoća od svakog velikog širka i obožavanje samo Allaha a oni su se uprljali nečistoćom velikog širka, makar se radilo o jednoj njegovoj jedinki. Ono što se kaže o robovima kaburova važi za upadače u svaku drugu jedinku velikog širka, poput apsolutnog propisivanja zakona uz Allaha, apsolutnog suđenja drugim zakonom, traženja apsolutne presude drugim zakonom i slično. Rekao sam „apsolutnog“ s ciljem zatvaranja vrata pametnjakovićima koji misle da se veliki širk u propisivanju zakona, suđenju, i traženju suđenja (*tehakuma*) ne ostvaruje osim uz prethodno znanje o Allahovom detaljnom propisu kojem se suprotstavio propisivanjem detaljnog njemu suprotnog propisa, suđenjem detaljnim njemu suprotnim propisom, ili traženjem suđenja detaljnim njemu suprotnim zakonom ili propisom. Nek' je Allah na pomoći! (op. rec.)

[1164] Ili u nazvano pojmom islam. (op. rec.)

[1165] Ako veliki širk ništi sva djela, kao što nas je Allah o tome obavijestio, a u značenje dobrih djela prije svega ulaze tevhid i islam, pa kako onda da mušriku ostane opis islama?! *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1166] Sura El-A'raf (7) 40

[1167] Sura El-Hadždž (22) 31

[1168] Sura En-Nisā' (4) 48

وَمَن يَكْفُرْ بِالإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ

„A onaj ko zanevjeruje u iman, djela su mu sigurno propala..."[1169]

Postoji još mnogo ajeta na ovu temu.

Međutim, iz ovog vjerovanja proizilazi jedno ružno vjerovanje[1170] a to je da dokaz nad ummetom nije uspostavljen Poslanikom i Kur'anom, da nas Allah sačuva od ovog lošeg razumijevanja koje im je prouzrokovalo zaborav Knjige i Poslanika. Štaviše, *ehlu-l-fetra*, do kojih nisu doprli poslanstvo i Kur'an i koji su umrli u predislamskom periodu (*džahilijja*) po konsenzusu učenjaka ne nazivaju[1171] se muslimanima niti se za njih traži oprost, već su se učenjaci razišli po pitanju njihovog kažnjavanja na budućem svijetu.[1172]

[1169] Sura El-Ma'ida (5) 5

[1170] Pored vjerovanja da mušrik zbog toga što od sebe nije mogao odagnati neznanje pri sebi ima islam, također je ružno vjerovati da je onaj koji je bio u stanju naučiti, uz prisutnost Kur'ana i Sunneta, a ostao je neznalica i još uvijek upada u veliki širk, opravdan i da Allah nema dokaz protiv njega. Također, opasna je novotarija nazivati mušrika muslimanom bez namjere ukazivanja imenom „musliman" na postojanje islama, na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, pri mušriku. (op. rec.)

[1171] Dakle, onaj koji mušrika, nad kojim se nije uspostavio poslanički argument, bez obzira na to kojoj vjeri se pripisuje, nazove muslimanom, tj. dodijeli mu ime islama, suprotstavio se ovom *idžma'u*. Onda kada nazivanjem mušrika muslimanom želi ukazati na postojanje značenja osnove tevhida, na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, pri mušriku, upao je u opis uz kojeg značenje *la ilahe illallah* ne može biti ostvareno. (op. rec.)

[1172] Naslov „Opravdanje neznanjem u velikom širku" u vjeri i govoru učenjaka ne tretira pitanje da li je osoba koja je upala u opis velikog širka musliman ili mušrik. Dvije su mes'ele o kojima se pod ovim naslovom govori:

a) Da li će mušrici *ehlu-l-fetre* i onih do kojih nije došao poslanički dokaz biti kažnjeni na Sudnjem Danu ili je njihovo neznanje o poslaničkom argumentu prepreka kažnjavanja, tj. ili su opravdani neznanjem?
Stav većine selefa je da će na Sudnjem Danu biti kušani time što će im biti poslat poslanik. Pa ako u njega povjeruju i pokore mu se, ući će u Džennet a ako ne povjeruju ili odbiju, ući će u Vatru, da Allah sačuva. Šerijatska obveznost (*teklīf*) se prekida ulaskom u Džennet ili Džehenem. Jedan manji dio vjeruje da Allahova Knjiga ukazuje na to da na ovom svijetu ne postoji kategorija punoljetnih razumnih osoba do kojih nije došao poslanički argument, iako je to razumski moguće. Prema njima, svaki je mušrik kafir kufrom kažnjavanja. Mu'tezlije vjeruju da će takav mušrik biti kažnjen zbog suprotstavljanja dokazu razuma i zdrave prirode (*fitra*), koji ukazuju na neispravnost i ružnoću velikog širka. Ovaj stav je suprotan vjerovanju učenjaka *ehlu-s-sunneta* i *džema'ata*. On se može razumjeti iz nekih izreka prijašnjih učenjaka, što nije dokaz njegove ispravnosti.

b) Da li su mušrici do kojih je došao poslanički argument, čije su značenje razumjeli ali nisu razumjeli da je ono istina, te su ostali neznalice o istini, nevjernici kufrom kažnjavanja, tj. kafiri, ili je njihov propis poput propisa mušrika *ehlu-l-fetre* i onih do kojih nije došao poslanički argument?
Predmet *idžmā'a ehlu-s-sunneta* i *džemā'ata* je da su takvi kafiri (kufrom kažnjavanja) i da nisu opravdani neznanjem. Njima se suprotstavila skupina sljedbenika novotarskog *kelāma* (apologeta) koji su takvima dali propis mušrika *ehlu-l-fetre* i onih do kojih nije došao poslanički argument, ali smatraju ih mušricima, ne muslimanima. Ovo je mezheb onih kod kojih je jedina vrsta kufra koja za sobom povlači kažnjavanje kufr prkošenja, koji podrazumijeva da je osoba shvatila da je istina u onome čemu se suprotstavlja. Ovakve ćeš često čuti kako za tekfir mušrika uvjetuju da „nestane svake šubhe" i slično od novotarija, da Allah sačuva.

Kod *ehlu-s-sunneta* postoji vrsta velikog kufra neznanja, koji za sobom povlači kažnjavanje. Nazivaju ga *kufru-l-i'irād* ili *kufru-l-džehāleh*. Veliki je broj vjerskih tekstova o njemu.

Slična ovoj *šubhi* koju smo spomenuli, ili manja od nje[1173], dogodila se nekim ljudima[1174] u vrijeme šejha Muhammeda, ﷺ. Međutim, onaj kome se dogodila

---

Rezime svega je da pod naslovom „Opravdanje neznanjem u velikom širku“ imamo dvije mes'ele, od kojih u prvoj imamo tri mišljenja, dva od ehlu-s-sunneta a jedno od mu'tezilija, a u drugoj imamo dva mišljenja, jedno od ehlu-s-sunneta a drugo od apologeta, što sačinjava ukupno pet mišljenja u dvije mes'ele.

Spomenute greške u ovim dvjema mes'elama ne ruše *aslu-d-din* kao što je to u više prilika pojašnjeno.

Ono što ruši *aslu-d-din* jeste neznanje ili oklijevanje u pogledu toga da osoba koja je upala u veliki širk nema pri sebi značenje osnove tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. Stoga je ovdje potrebno da se precizno odredi značenje suštine velikog širka kod ehlu-s-sunneta; da se ustanove razlike između definicije suštine velikog širka kod ehlu-s-sunneta i novotaraca, s ciljem spoznaje čija greška i metoda za sobom povlače neposjedovanje osnove tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. Nazvati mušrika muslimanom, bez namjere ostavljanja suštine islama mušriku, kao što sam već objasnio, nije greška u *aslu-d-dinu*, iako se može tretirati velikim kufrom.

Koristiti naslov „Opravdanje neznanjem u velikom širku“ za dokazivanje da mušrik nije obuhvaćen značenjem osnove islama i tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah* je greška u vjeri i s tim se treba prestati. Čućeš muslimane kako kada nekog žele kritikovati kažu „opravdava mušrike neznanjem u velikom širku“ ili „opravdava neznanjem u velikom širku“, a ti muslimani lično opravdavaju neznanjem u velikom širku, na prethodno spomenut način, i nijednom im nije palo na pamet da ta osoba možda želi isto značenje te da je sa aspekta formulacije rekla istinu.

To što su se pojavili neki mušrici koji su pod naslovom „opravdanja neznanjem u velikom širku“ ostavili značenje *la ilahe illallah* mušriku, ne smije biti razlog da mi pod istim naslovom dokazujemo da mušrik nije musliman zbog toga je islam čistoća od velikog širka i obožavanje samo Allaha a mušrik nije čist od obožavanja stvorenja i ne obožava samo Allaha! Ne smijemo zato što se naslov „opravdanja neznanjem u velikom širku“ u govoru učenjaka ne upotrebljava za dokazivanje neobuhvaćenosti mušrika značenjem islama.

Znamo da se od samog početka govorilo i objašnjavalo da se, kada se govori o opravdanju neznanjem u velikom širku, spominju dva aspekta; aspekt imena i suštine u kojima „nema opravdanja neznanjem“ i aspekt kazne u kojem ima opravdanja neznanjem.

Međutim, vidim da su takav prilaz i formulacija pogrešni i da se trebaju ostaviti, naročito zbog toga što postoji mogućnost da kada neko ko poznaje mes'ele i terminologiju učenjaka čuje da „negiramo osnovu islama onome koji opravdava neznanjem u velikom širku“, a mi time mislimo samo na onoga koji je ostavio suštinu islama tj. značenje *la ilahe illallah* mušriku, može razumjeti da negiramo islam onome koji ne tekfiri mušrike *ehlu-l-fetre* i one do kojih nije došao poslanički argument ili mušrike neznalice nad kojim se uspostavio poslanički argument, kufrom kažnjavanja, što na kraju može prouzrokovati nastanak smutnji čiji plamen će opržiti sve, da Allah sačuva.

Mislim da je to jedan od velikih razloga nesporazuma i smutnje među muslimanima danas. Zbog toga nazovimo stvari njihovim pravim imenima!

Allah najbolje zna! (op. rec.)

[1173] S „manjom od nje“ misli na to da mušrike tekfiri kufrom širka, tj. da ih opisuje suštinom velikog širka, ali ih, iako se nad njima ostvario poslanički argument, pod izgovorom da nisu razumjeli argument i da su neznalice ne tekfiri kufrom kazne. Možda će neki muslimani reći da se s „manjom od nje“ misli na njihovo opisivanje suštinom velikog širka, nazivanje mušricima, ali nepresuđivanje mušricima u pravnom smislu da su „izašli iz vjere (*milleta*)“. Ovako mišljenje sam čuo u govoru šejha Ahmeda El-Hāzimija a on ga je ocijenio pogrešnim. Meni, kao što sam više puta na to ukazao, nije poznata nijedna osoba koja ga zagovara. „Veća od manje“ je da nazove mušrika muslimanom, bez namjere ukazivanja na postojanje opisa islama na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah* pri mušriku. Najveća je, a ona ruši *aslu-d-din* i o njenom počiniocu se kaže da ne poznaje islam i da nije ostvario kufr u taguta, kada mušriku ostavi značenje suštine tevhida na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah* ili oklijeva u pogledu njegove negacije. (op. rec.)

[1174] To su bili neki njegovi učenici koji su tekfirili tagute kufrom širka, tj. opisivali su ih suštinom velikog širka, nazivali ih tagutima ali ih nisu tekfirili kufrom kazne usljed lične greške u razlikovanju između značenja dolaska argumenta do mušrika i njegovog razumijevanja. Na ovakvo tumačenje je ukazao šejh 'Ali El-Khudajr u knjizi *„El-Mutemmimeh...“*. Interesantno je da je u knjizi *„El-Haqā'iq...“* ovaj događaj spomenuo u poglavlju o onome koji zbog *te'vila*, neznanja ili slijepog slijeđenja neke mušrike ili tagute nazove muslimanima. Bilo kako bilo, mi smo

vidio ju je *šubhom* i tražio je njeno pojašnjenje[1175], a što se tiče onih koje smo spomenuli oni su je učinili osnovom[1176] i nad svim mušricima presuđuju obaveznošću podučavanja[1177] a one koji im se suprotstavljaju nazivaju neznalicama[1178], te ne bivaju podržani da dođu do istine jer oni u tome slijede strast a to je miješanje s mušricima[1179].

Naš Gospodaru, ne dozvoli da naša srca skrenu nakon što si ih na pravi put izveo. Allahu Ekber! Koliko je onih koji su skrenuli a da to i ne osjete!? Ovaj uvod smo spomenuli da se lakše razumije ono što slijedi od dokaza za ovo pitanje.

Pismo šejha Muhammeda b. Abdulvehhaba o ovom pitanju

Rekao je šejh Muhammed b. Abdulvehhab, رحمه الله, u pismu koje je napisao Ahmedu b. Abdulkerimu, namjesniku oblasti El-Ahsa, prvobitno jednom od dobrih ljudi prije nego je skrenuo, čiji dio ćemo spomenuti zbog sličnosti onih kojima smo odgovorili s ovim kojem je pismo upućeno, a njegov tekst je slijedeći:

„Od Muhammeda b. Abdulvehhaba, Ahmedu b. Abdulkerimu! Mir neka je na poslanike. Hvala Allahu, Gospodaru svjetova. A zatim:

Stiglo je tvoje pismo koje govori o pitanju koje sam spomenuo i spominješ da imaš problem za koji tražiš rješenje. Zatim, od tebe je došlo pismo u kojem spominješ da si našao govor šejhu-l-islama[1180] koji je uklonio problem od tebe, pa

naučili da nazivanje mušrika muslimanom bez namjera ukazivanja imenom musliman na postojanje suštine islama pri mušriku za sobom ne povlači neminovno značenje kojim se ruši *aslu-d-din*. Nije daleko da će oni o kojima je govorio šejh El-Hāzimi reći da su ovi učenici šejha Muhammeda opisivali te tagute opisom velikog širka, da su ih nazivali tagutima ali da im zbog spomenute šubhe nisu presuđivali izlaskom iz *milleta* u pravnom smislu. Kako god bilo, šejh Muhammed je njihovu grešku nazvao kufrom zbog toga što u sebi sadrži suprotstavljanje mnogobrojnim tekstovima Knjige i Sunneta. (op. rec.)

[1175] Kamo sreće da su naši neprijatelji shvatili da šubha nije dokaz i da su tražili da im se pojasni ono što nisu razumjeli. (op. rec.)

[1176] Isto ovako su postupili naši neprijatelji. Nakupili su se šubhi iz govora učenjaka i učinili ih osnovom (muhkemom) kojoj se vraća ono što je manje jasno, pa su mušrika u „manje poznatom pitanju" nazvali muslimanom ili mu ostavili suštinu islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, sve dok se nad njim ne uspostavi poslanički argument. Također, kod njih je onaj koji ne zna da mušrik pri sebi nema suštinu islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, još preče musliman, a mi smo na osnovu njihovih šubhi, koje nazivaju „dokazima" postali haridžije, neo-haridžije, tekfirovci ili novotari, koji su došli sa novom vjerom. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[1177] Tj. da je obaveza podučiti mušrike prije njihovog tekfira. (op. rec.)

[1178] SubhanAllah! Kako su slična vremena i događaji! (op. rec.)

[1179] Allahu Ekber! Kakva li je strast kod onoga koji po svaku cijenu želi da se domogne ugleda a pod plaštom odbrane učenjaka, „džihada i mudžahida" od „tekfirovaca" u stvari u praksu pretače nagone nastale na plemenskoj netrpeljivosti? Kako da takav bude podržan od Gospodara svjetova u dolasku do istine i pravde!? Allahu naš, utičemo Ti se od zla naših duša, ljudi i džinna! (op. rec.)

[1180] Veliki je problem kada ljudi počnu sami da „nalaze govore šejhu-l-islama" koji im otklanja šubhe! *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

molimo Allaha da te uputi u vjeru islam. A na šta ukazuje njegov govor? Ukazuje na to da onaj ko obožava idole, kao što su obožavani Lāt i 'Uzza i vrijeđa vjeru Poslanika[1181], nakon što ju je posvjedočio[1182], kao što ju je vrijeđao Ebu Džehl da on lično ne biva nevjernik? Štaviše, izraz je otvoren i jasan o tekfiru osoba poput Ibn Fejruza, Saliha b. Abdullaha i njima sličnih, jasnim nevjerstvom koje izvodi iz vjere a da ne govorimo o onima mimo njih.

Ovo se otvoreno i jasno da vidjeti u govoru Ibnu-l-Qajjima i u govoru šejha za kojeg kažeš da je otklonio problem od tebe o nevjerstvu onoga koji obožava idola koji je na kaburu Jusufa i njemu slične, priziva ih u teškoćama i u ugodnostima; vrijeđa vjeru Poslanika nakon što ju je priznao i posvjedočio; i obožava idole nakon što ju je (tj. vjeru islam) priznao. U ovom mom govoru nema lakomislenosti već i ti njime svjedočiš nad njima ali kada Allah srce učini slijepim tada ne postoji lukavstvo kojim mu se može pomoći. Bojim se za tebe od riječi Uzvišenog Allaha:

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ

„To je zato što su povjerovali a zatim zanevjerovali i onda su im srca zapečaćena, pa ne shvaćaju.“[1183]

Nejasnoća koja se tebi uvukla zbog te tvoje malehne robe koja ti je u ruci pa te strah da ne budeš izgubljen ti i tvoja porodica ako napustiš zemlju mušrika i sumnjaš u Allahovu opskrbu. Također, tu je i loše društvo, a ti, da Allah sačuva, spustaš se po prvi put na takav nivo sumnje u zemlju širka, prijateljevanje prema njima i namaz za njima.“[1184] Ovdje se završava govor šejha, رحمه الله.

Razmisli dobro o njegovom govoru o tekfiru ovih učenjaka; o nevjerstvu onoga ko obožava idola koji je na kaburu Jusufa; da je to jasno u govoru Ibnu-l-Qajjima, رحمه الله. Razmisli o njegovom govoru o autoru pisma, njegovom sudu o njemu ajetom koji govori o licemjerima i o tome da je ovaj sud opći. Također, razmisli o stanju mnogih od stanovnika Nedžda koji se pripisuju vjeri i znanju koji odlaze u zemlje mušrika i u njima se nastanjuju određen vremenski period u kojem traže znanje od njih i sjede s njima a zatim kada se vrati muslimanima i

---

[1181] Kao kada bi rekao da je tretiranje nečeg od velikog širka velikim širkom pretjerivanje u vjeri, ili da je tekfir mušrika pretjerivanje i slično. Ovo je vrijeđanje vjere Allahovog Poslanika, ﷺ. (op. rec.)

[1182] Tj. posvjedočio da je to i to veliki širk, da je onaj koji u njega upadne mušrik i da je kada se nad njim uspostavi poslanički argument kafir kufrom kazne. (op. rec.)

[1183] Sura El-Munafiqun (63) 3

[1184] Kakav je, o Allahu dragi, onaj koji muslimane obavezuje na pokornost tagutima koji nisu izostavili skoro nijedan kufr a da u njega nisu upali, i koji ustanak protiv njih naziva vjerom haridžija i izdaje fetve kojima se proliva krv muslimana i zatvaraju desetine islamskih učenjaka ni zbog čega drugog do zbog svoje vjere i tevhida? Allahu dragi! (op. rec.)

bude mu rečeno boj se Allaha i pokaj se svome Gospodaru od toga, on se ismijava onim koji mu to kaže i govori: „Zar da se pokajem od traženja znanja?"

A nakon toga se u njegovim djelima i riječima pojavljuje ono što obavještava o njegovom ružnom vjerovanju i krivotvorenju a nije se tome ni čuditi jer se ogriješio prema Allahu i Njegovom Poslaniku miješanjem s mušricima pa ga je stigla posljedica toga. Međutim, čudno je od sljedbenika vjere i tevhida njihovo opuštanje sa ovom kategorijom koji su htjeli da sastave mušrike i muvehhide a Allah ih je u Svojoj Knjizi razdvojio i na jeziku Svoga Vjerovjesnika, ﷺ.

Nakon toga, šejh, رحمه الله, u tom pismu, nakon što je spomenuo mnoštvo onih koji su se odmetnuli od islama poslije Vjerovjesnika, ﷺ, poput onih u vrijeme Ebu Bekra, رضي الله عنه, koje su proglasili otpadnicima zbog odbijanja davanja zekata, te poput onih koji su zabludjeli po pitanju Alije i ljudi iz mesdžida u Kufi te Benu Ubejd El-Kaddah; svi oni su osobno proglašeni otpadnicima.

Nakon toga, rekao je: „Što se tiče govora šejhu-l-islama Ibn Tejmijje kojim su te obmanuli on je još rigorozniji od svega ovoga a mi kada bismo radili po njemu bismo protekfirili mnoge poznate ljude lično. Uistinu, on je u njemu jasno rekao da se određena osoba ne tekfiri osim nakon uspostave dokaza nad njom. Pa ako se određena osoba tekfiri nakon uspostave dokaza nad njom poznato je da njegovo uspostavljanje ne znači da on razumije[1185] značenje Allahovog govora i značenje riječi Poslanika kao Ebu Bekr Es-Siddik, رضي الله عنه.

Već, kada do njega dopru Allahove riječi i riječi Allahovog Poslanika i pri njemu ne bude bilo onoga čime se može opravdati, takav je nevjernik kao što su bili nevjernici svi nad kojima je uspostavljen dokaz Kur'anom, uz riječi Uzvišenog Allaha:

إِنَّا جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ

„Mi na srca njihova pokrivače stavljamo da Kur'an ne shvate...[1186]".[1187]

Njegove riječi:

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابَّ عِندَ اللّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لاَ يَعْقِلُونَ

„Najgora bića kod Allaha su oni koji su gluhi i nijemi, koji neće da shvaćaju."[1188]

[1185] Nije uvjet da shvati da je ono što je ostavio i čemu se suprotstavio istina sama po sebi, već je dovoljno da poslanički argument do njega dođe uz shvatanje značenja teksta ili da je imao mogućnost dolaska do njega. (op. rec.)
[1186] Shvataju značenje ali ne shvataju da je ono što čuju istina sama po sebi. (op. rec.)
[1187] Sura El-Kehf (18) 57

Obzirom da se govor šejha ne odnosi na otpadništvo i širk, već na pitanja o pojedinostima...“[1189] Zatim je rekao: „To pojašnjava činjenica da licemjeri kada ispolje svoje licemjerstvo postaju otpadnici...“, pa gdje je tvoje pripisivanje njemu da on nikoga ne tekfiri osobno? Također, rekao je u svome govoru o apologetima i njima sličnim kada je spomenuo neke vrste otpadništva i nevjerstva kod njihovih učenjaka.

Rekao je, Allah mu se smilovao[1190]:

„Ovo ako je riječ o manje poznatim pitanjima bi se moglo reći da nad njim nije uspostavljen argument čijim suprotstavljanjem čovjek postaje kafirom, ali ovo se događa, u pojedinim skupinama od njih, u stvarima o kojima posebni i obični ljudi, čak Jevreji i kršćani, znaju da je Muhammed, ﷺ, poslan sa njima i da je tekfirio onoga koji im je suprotno postupio, kao što je obožavanje Allaha, Jedinog, Koji sudruga nema, i njegova[1191] zabrana da se neko drugi pored Njega obožava[1192] od vjerovjesnika, meleka i drugih, a ovo je od najistaknutijih propisa islama. Zatim ćeš naći mnoge od njihovih glavešina kako su upali u ove vrste i postali *murteddi*, a veliki broj se od islama otkida jasnim *riddetom*... Do njegovih riječi ...još gore od toga je to što među njima ima onih koji su pisali o otpadništvu (*riddetu*) kao što je pisao Er-Razi o 'ibadetu zvijezdama, a to je otpadništvo od islama po saglasnosti muslimana...“

Ovo je doslovno njegova izjava pa ti razmisli o njegovim riječima o razlikovanju između manje poznatih stavova i onoga o čemu mi govorimo u vezi s tekfirom određene osobe. Dobro razmisli o njegovom tekfiru njihovih glavešina, toga i toga, osobno, i njihovom jasnom otpadništvu. Razmisli o njegovoj jasnoj izjavi uz navođenje konsenzusa po pitanju otpadništva El-Fahra Er-Razija od islama iako je bio od velikih predvodnika šafija. Da li ovo odgovara njegovom govoru da određena osoba ne postaje nevjernikom makar prizvala Abdulkadira u olakšici i teškoći, i makar volila Abdullaha b. Avfa i tvrdila da je njegova vjera lijepa iako on obožava Ebu Hadidu?

Također, šejhul-islam je rekao: „Štaviše, sav širk na svijetu desio se mišljenjem njihove kategorije. Oni su oni koji naređuju širk i njegovi su počinioci, a ko od njih širk nije naređivao nije ga ni zabranjivao, već je priznavao i jedne i

---

1188 Sura El-Enfal (8) 22

1189 Ovako stoji u knjizi. Rečenica djeluje neizrečeno, a Allah najbolje zna. Zbog toga što se navođenje šejhovih riječi prekida, stavio sam tri tačke. (op. rec.)

1190 Tj. šejhu-l-islamu ibn Tejmijji. (op. rec.)

1191 Tj. zabrana Allahovog Poslanika, ﷺ. (op. rec.)

1192 Svi oni znaju da je veliki širk i obožavanje stvorenja ono što apologeti nisu smatrali velikim širkom, osim uz svoje novotarske uslove, poput sedžde zvijezdama i Suncu, traženja ispunjenja potrebe od mrtvih, odsutnih i slično. (op. rec.)

druge. A ako bi sljedbenike tevhida preferirao u nečemu, davao bi prednost mušricima u drugome, a možda bi se klonio i jednih i drugih. Zato, razmisli o ovome jer je vrlo korisno... Isto je i sa onima koji su bili u islamskom *milletu*; nisu odvraćali od širka i nalagali tevhid, već su dopuštali širk ili su ga naređivali...[1193] Ako bi se pozivali na tevhid, njihov tevhid biva samo riječima a ne djelom."[1194] Kraj šejhovog govora.

Razmisli o njegovom govoru i uporedi ga s onim čime te je šejtan obmanuo od neispravnog razumijevanja kojim si utjerao u laž Allaha, Njegova Poslanika i konsenzus ummeta i time se okrenuo obožavanju taguta. Ako nisi razumio ovo savjetujem ti da trebaš pojačati poniznost i traženje dove od Onoga u Čijoj je ruci uputa, jer, uistinu, opasnost je velika. Uistinu, vječni boravak u vatri ishod je jasnog otpadništva. Šta je vrijednost robice kojom zaradiš zlatnik ili pola zlatnika? A kod nas ljudi dolaze sa svojim porodicama a nisu protjerani. Allah je o ovom pitanju rekao:

يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ

„O robovi Moji koji vjerujete, Moja je Zemlja prostrana, zato samo Mene obožavajte!"[1195]

وَكَأَيِّن مِّن دَابَّةٍ لَّا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

„A koliko ima životinja koje ne sakupljaju hranu sebi, Allah ih hrani a i vas! On sve čuje i sve zna."[1196]

Ovdje se završava govor šejha u spomenutom pismu doslovno uz neka skraćivanja pa je pročitaj u *„Povijesti"*[1197] jer ono je uistinu mnogo korisno.

Ono što se želi reći je da je dokaz uspostavljen Poslanikom i Kur'anom, pa svako ko čuje za Poslanika i do njega dospije Kur'an nad takvim je dokaz uspostavljen što je očigledno iz govora šejhu-l-islama kod njegovih riječi:

[1193] Ove tri tačke ne stoje u knjizi šejha Muhammeda, niti one iznad, na kraju prvog pasusa. Ja sam ih ovdje stavio jer sam u citatu kojeg prenosi Ebu Batin vidio da se govor nastavlja, a šejh Muhammed ga je preskočio. Moguće je da je želio u značenju prenijeti govor Ibn Tejmijje, رحمه الله, i da je onaj kojem je poslao ovo pismo znao o kojem se citatu radi. (op. rec.)

[1194] Tokom recenzije, kao što je čitaoc mogao primjetiti, ustanovio sam da se često prenosi govor učenjaka bez stavljanja tri tačke tamo gdje se nešto preskočilo, a što je na primjer spomenuo šejh Ebu Batin u *„Trijumfu"*, ili da čak ima razlike u navedenim riječima. Sve ovo nalaže da se čovjek lično vrati dotičnom tekstu Ibn Tejmijje i da ga pogleda, međutim, ovdje nije mjesto za to, niti je od emaneta da mijenjam ono što vidim pred sobom od govora učenjaka Nedžda. (op. rec.)

[1195] Sura El-Ankebut (29) 56

[1196] Sura El-Ankebut (29) 60

[1197] Kao da misli na knjigu *„Povijest Nedžda"* koju je napisao historičar Husejn ibn Ghannām, drug šejha Muhammeda, i to njegovim traženjem. (op. rec.)

„...poznato je da njegovo uspostavljanje ne znači da on razumije[1198] značenje Allahovog govora i značenje riječi Poslanika kao Ebu Bekr Es-Siddik, ﷺ. Već, kada do njega dopru Allahove riječi i riječi Allahovog Poslanika i pri njemu ne bude bilo onoga čime se može opravdati, takav je nevjernik kao što su bili nevjernici svi nad kojima je uspostavljen dokaz Kur'anom, uz riječi Uzvišenog Allaha: **„Mi na srca njihova pokrivače[1199] stavljamo da Kur'an ne shvate...“[1200]**, **„Najgora bića kod Allaha su oni koji su gluhi i nijemi, koji neće da shvaćaju.“** Razmisli o njegovom govoru, budi priseban i moli Allaha za uputu.

Ovo su tri mjesta na kojima se spominje da je dokaz uspostavljen Kur'anom nad svakim do koga dopre i ko ga čuje, makar ga ne razumio[1201]. U ovo, hvala Allahu, vjeruje svaki musliman koji je čuo Kur'an[1202]. Međutim, šejtani su većinu ljudi zaveli od Allahove *fitre*[1203] na kojoj je stvorio Svoje robove. Zatim, razmisli o govoru šejhu-l-islama u njegovom donošenju suda nevjerstvom nad njima, te da li je rekao da nisu nevjernici[1204] sve dok ne spoznaju ili da se ne nazivaju[1205] mušricima? U stvari, njihovo djelo je širk[1206] kao što je to rekao onaj na koga smo ukazali.

Zatim, razmisli o priči šejha o šejhu-l-islamu u njegovom govoru o apologetima i njima sličnim: „...ovo ako je riječ o manje poznatim pitanjima, tada se kaže da je pogriješioc ili zalutali, te da nad njim nije uspostavljen dokaz čiji ostavljač biva nevjernikom dok se ne poduči. Međutim, to se dešava u jasnim pitanjima...“, pa sve do mjesta gdje kaže da „...židovi, kršćani i mušrici znaju da je Muhammed poslan s tim i da je tekfirio onoga koji postupi suprotno, kao što je njegova naredba da se samo Allah, Jedini, Koji sudruga nema obožava[1207], zabrana

---

[1198] Nije uvjet da shvati da je ono što je ostavio i čemu se suprotstavio istina sama po sebi, već je dovoljno da poslanički argument do njega dođe uz shvatanje njegovog značenja ili da je imao mogućnost dolaska do njega. (op. rec.)
[1199] Allah je presudio da se nad njima uspostavio poslanički argument iako je On taj Koji je na njihova srca, zbog zla onoga što su radili, stavio koprene da ne razumiju da je on istina sam po sebi. (op. rec.)
[1200] Shvataju značenje ali ne shvataju da je ono što čuju istina sama po sebi. (op. rec.)
[1201] Makar ne razumio da je u onome što je ostavio istina sama po sebi. (op. rec.)
[1202] Kakvo je tek stanje onih koji tagutima današnjice, koji su sebi i drugim stvorenjima pripisali specifike Uzvišenog Allaha i poveli rat protiv islama i muslimana, presuđuju islamom! Koji, što je još gore, pozivaju na pokornost tagutima i priznanje vjerske legitimnosti njihove vlasti a ustanak protiv istih nazivaju ustankom protiv islama i vjerom haridžija? *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)
[1203] *Fitra* je urođeni instinkt na kojem je Allah stvorio ljude, a on je islam kao što nas o tome obavještavaju Kur'an i Sunnet Allahovog Poslanika, ﷺ. (op. rec.)
[1204] Tj. nisu nevjernici kufrom kazne sve dok ne shvate da je ono što su ostavili istina sama po sebi a zatim se suprotstave!? Ovo je ona mes'ela o kojoj je šejh Ishāq tokom knjige rekao *„...ili manje od toga“.* (op. rec.)
[1205] Tj. odakle vam da je vjersko ime za onoga koji upadne u veliki širk musliman a ne mušrik? Gdje je to šejh rekao da se takvi zbog njihovog neznanja ne nazivaju mušricima?! Ovo je prva mes'ela u kojoj je pogriješila osoba kojoj je posvećena ova risala, i ovo je ona opasna greška protiv koje se bori svaki musliman, pa i mi danas. Gore od nje je da mušriku ostavi ime i suštinu islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. (op. rec.)
[1206] Zbog pojave suštine velikog širka pri njima, zaslužuju da budu nazvani mušricima kao što se onaj koji je počinio blud naziva bludnikom, a da li će biti kažnjen ili ne je drugo vjersko pitanje. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)
[1207] Tj. da se samo Njemu 'ibadeti. (op. rec.)

da se mimo Njega obožava iko od vjerovjesnika, meleka i drugih. Zatim ćeš naći mnoge njihove glavešine da su zapali u ove vrste i postali otpadnici...“, pa sve do mjesta gdje šejh kaže „...pa ti razmisli o njegovim riječima o razlikovanju između manje poznatih[1208] stavova i onoga o čemu mi govorimo u vezi s tekfirom određene osobe.“[1209]

Dobro razmisli o njegovom tekfiru njihovih glavešina. Zaustavi se i razmisli kao što je šejh rekao! Ovo do sada je dovoljno da se odgovori na ovu nejasnoću (*šubhu*) a šejhu-l-islam, Allah mu dušu očistio, svrstao ju je u jasne stvari tako da i židovi i kršćani znaju da je to od vjere islama, a onaj koga smo ti opisali je po tom pitanju slijep. Vjerovatno ga čita i konstatuje, ali se nešto ispriječilo između njega i njegove primjene istog na stvarnost ljudi,[1210] a to ima i svoje uzroke od kojih je ne postojanje straha za sebe od skretanja i odmetanja, a ispravni prethodnici su strahovali od toga.[1211]

Moguće je da čovjeka strast spriječava od spoznaje istine i njenog izvlačenja iz dokaza[1212] kao što je to spomenuo šejh Muhammed b. Abdulvehhab, رحمه الله, u nekim svojim studijama gdje autor *„Povijesti...“* spominje da je rekao: „Od toga je da sa nekim učenicima pitanje osnove dina utvrđuješ čitavih godinu dana i oni ga spoznaju i steknu predodžbu o njemu a potom kada se ono dogodi[1213] oni ga ne razumiju.“[1214] Stani i razmisli.

Od toga je i to da je spomenuo kako je jedan učenjak El-Vešma konstatovao tevhid u jednom od svojih dopisivanja sa šejhom Muhammedom, te ga je pitao da li je potrefio ili ne, pa mu je odgovorio:

[1208] Pitanja koja se ne tiču osnove tevhida, velikog širka i opšte poznatih pitanja u nekom društvu, mimo osnove tevhida i velikog širka, već nekih manje poznatih mes'ela koje se tiču greški islamskih sekti i sljedbenika strasti u kojima se pojedinac opravdava neznanjem, *te'vilom*, slijepim slijeđenjem, *idžtihadom* i greškom u njima, ne gubi osnovu islama, iako u njima zaslužuje da bude nazvan novotarom i zabludjelim. (op. rec.)

[1209] Mi govorimo o velikom širku i negaciji suštine islama zbog njegove pojave i tekfiru mušrika kufrom kazne kada se nad njim uspostavi poslanički argument iako mušrik nije razumio da je njegovo značenje, kojem postupa suprotno, istina. (op. rec.)

[1210] Tj. ono što čita i konstatuje ne sprovodi nad ljudima. (op. rec.)

[1211] Danas se mnogi ljudi ne boje da zbog nekakvih šubuhata koji su im se ispriječili, koje su „izvukli“ iz govora učenjaka, kojeg sigurno nisu shvatili, u pitanjima velikog širka, osnove tevhida i kufra u taguta ostave ono što čitaju od jasnog kur'anskog govora i sunneta Allahovog Poslanika, ﷺ, a zatim jasnog govora učenjaka, bez da im makar jednom padne na pamet da prije nego što ostave Allahovu Knjigu, Sunnet i jasan govor učenjaka, optuže svoje shvatanje. Zar se tako olahko postupa u mes'elema u kojima greška može značiti izlazak iz islama!? *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1212] Allahu Ekber! Strast se ispriječi između čovjeka i razumijevanja dokaza, a naši neprijatelji nam nisu naveli nijedan dokaz iz Allahove Knjige i Sunneta Allahovog Poslanika. Svi njihovi dokazi su se sveli na rekla kazala od citata učenjaka, kojih smo mi preči nego oni, a mogućnost tumačenja citata učenjaka u više značenja nalaže njihovo neuzimanje u obzir. (op. rec.)

[1213] Dakle, pravo znanje je da sprovedeš ono što si naučio od vjere nad događajima u stvarnosti, i to je iman koji nam je naređen. Tvrditi da vjeruješ u to i to, a zatim postupati suprotno, kao što rade neki džahili, je opak džehl ili licemjerstvo, da Allah sačuva! (op. rec.)

[1214] Utičemo se Uzvišenom Allah od smutnje čija cijena je ispravno razumijevanje. (op. rec.)

„Tvoja konstatacija tevhida ispravna je i potrefio si. Međutim, stvar je u radu nakon spoznaje. Kada u vašu zemlju dođu neke poslanice od neprijatelja vjere o vrijeđanju vjere i njenih pripadnika ti odlaziš s njima, a ne suprotstavljaš im se i ne napuštaš...“[1215] Ili kako je rekao[1216].

Razmisli o tome pa ako se sačuvaš od njega sačuvat ćeš se nečega velikog. Razmisli o govoru šejha, رحمه الله, u obraćanju autoru pisma da licemjeri ako se priklone obožavanju taguta njihov status je otpadništvo. Od najvećih stvari koje je šejh spomenuo o njemu jeste to da se suzdržao od tekfira određene osobe i da ono što ga je spriječilo od činjenja hidžre sa svojom porodicom jeste roba koju je imao u svome posjedu i strah od neimaštine. Zatim, pogledaj stanje onoga kojeg smo spomenuli i njima sličnih u njihovom putovanju mušricima, čitanju pred njima i traženju znanja, kako oni tvrde, od njih. Ovo je ono što oni priznaju i što je od njih poznato, a inače oni se optužuju da s njima prijateljuju i da su im naklonjeni.

Od nevolja je i to da kada ova kategorija dođe kod muslimana oni se prema njima odnose, kada je riječ o ugošćavanju i pozdravljanju, kao i prije njihovog odlaska kod mušrika. Katkad ispolje govor i hvalu o zemljama mušrika te osuđivanje muslimana i njihovih zemalja što ukazuje da to od njih ne dolazi osim zbog loše nutrine, i na tome ostaju zastalno, a onih koji im to poriču je malo. A to da se neko za njih boji otpadništva i skretanja zbog njihovih djela, mislim da to nikome nije na pameti[1217], kao da ovi šerijatski propisi kojima se sudi nad onim ko počini nešto što im je oprečno...[1218]

[1215] Sjeti se onih koji kažu da vjeruju kao što „vjeruju ljudi“ a zatim za braću, pomagače i bližnje uzimaju one koji kažu da kufr od taguta nije od *aslu-d-dina,* da čovjek može imati islam iako nije ostavio *tehakum* tagutu, da *la ilahe illallah* ne ukazuje na negaciju islama svakom tagutu i mušriku, i da onaj koji im ga ne negira može biti musliman! Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[1216] Šejh Ishāq prenosi govor šejha Muhammeda u značenju, ne doslovno. Zbog toga se ograđuje. (op. rec.)

[1217] Allahu Ekber! Šta je tek sa džahilima koji uporno ustrajavaju u veličanju islama, znanja i vođstva „učenjaka“ taguta, koji su prema svojim tagutima ispoljili najveći vid prijateljevanja a prema muvehhidima koji su se odrekli njihovih taguta najveći vid neprijateljevanja, pa su im prosuli krv svojim fetvama i poslali ih u zatvore. **Uff li se vama i onome čemu 'ibadetite mimo Allaha, zar se nećete opametiti.** (op. rec.)

[1218] Rečenica stoji u ovom obliku u arapskom originalu a nema sumnje da je nedovršena. Tako sam ja razumio, a Allah najbolje zna. Kao da želi reći *„...kao da ovi šerijatski propisi, kojima u spomenutim stvarima postupaju suprotno, ne važe za njih, već samo za one zbog kojih su objavljeni...“* i slično. (op. rec.)

Status onoga ko zaniječe[1219] ono sa čime je došao Poslanik, ﷺ, a nad njim je već uspostavljen dokaz

Šejh Muhammed je spomenuo, a i šejhu-l-islam Ibn Tejmijje prije njega, ljude koji su bili i prošli, kao i daiju[1220] tih poznatih koji su prethodno spomenuti, pa ti pogledaj svoje stanje i razmisli o onome što vjeruješ pa ako se od njega sačuvaš sačuvao si se od nečega velikog a u suprotnom nije ni čudo. Nema moći ni snage bez Allahove pomoći.

Od dokaza za naše pitanje jeste ono što je napisao šejh, رحمه الله, Isau b. Qasimu i Ahmedu b. Suvejlimu kada su ga upitali o izjavi šejhu-l-islama Teqijuddina, Allah mu dušu očistio, da onaj koji zaniječe ono čime je došao Poslanik, ﷺ, i nad njim bude uspostavljen dokaz taj je nevjernik, pa je odgovorio dvojici braće Isau b. Qasimu i Ahmedu b. Suvejlimu:

„Selamun alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu! A zatim: Ono što ste spomenuli od govora šejha da svako ko zaniječe to i to, i to što pitate o tim tagutima i njihovim sljedbenicima da li je nad njima uspostavljen dokaz ili nije, to je jako čudno. Kako možete sumnjati u ovo[1221] a nekoliko puta sam vam pojasnio da onaj nad kim nije uspostavljen dokaz jeste onaj koji je tek stupio u islam[1222], ili onaj koji je odrastao u dalekoj pustinji, ili se to odnosi na manje poznata pitanja kao što je *es-sarf*[1223] i *el-atf*[1224]; takav ne biva nevjernikom sve dok se ne poduči.

A što se tiče osnova vjere koje je Allah pojasnio u Svojoj knjizi, Allahov dokaz je Kur'an, pa onaj do koga dospije Kur'an do njega je dospio dokaz. Međutim, osnova problema je u tome da vi ne razlikujete između uspostave dokaza i njegovog razumijevanja[1225], jer većina nevjernika[1226] i licemjera nisu razumjeli Allahov dokaz i pored njegove uspostave nad njima kao što je rekao Uzvišeni:

[1219] Nijekanje ili *džuhūd* znači poricanje nečeg svojom vanjštinom uz srčanu spoznaju o ispravnosti zanijekanog. (op. rec.)
[1220] Tj. pozivača. (op. rec.)
[1221] Ono u čemu su bili pogriješili ovi učenici šejha Muhammeda je bio tekfir taguta i njihovih sljedbenika kufrom koji za sobom povlači kaznu a koji ne biva osim nakon argumenta. Razlog tome je bio to što su dodatno na dolazak poslaničkog argumenta uvjetovali njegovo razumijevanje, tj. da *mukellef* shvati da je istina u argumentu kojeg je ostavio ili kojem je suprotno postupio; tj. nisu napravili razliku između značenja dolaska poslaničkog argumenta do mušrika i njegovog razumijevanja. Inače vjerovali su i opisivali tagute i njihove sljedbenike opisom velikog širka i tagutijjeta. (op. rec.)
[1222] Tj. u pitanju koje nije opšte poznato u dotičnom društvu u stanju njegovog prihvatanja islama. (op. rec.)
[1223] Rastavljanje putem sihra.
[1224] Spajanje putem sihra.
[1225] Dakle, ovo je bila njihova greška. (op. rec.)
[1226] Njegovi učenici su znali i naučili da je veliki širk vrsta nevjerstva koja stoji nasuprot osnove imana i da onaj koji u njega upadne ne može pri sebi imati značenje osnove islama na koje ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. (op. rec.)

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا

„Misliš li ti da većina njih čuje ili da shvata? Kao stoka su oni, čak su još dalje s pravog puta skrenuli.“[1227]

Uspostava dokaza i njegovo dospijeće je jedno, a njegovo razumijevanje tog dokaza nešto sasvim drugo.“

Zato, razmisli o govoru šejha. Molimo Allaha da te opskrbi ispravnim razumijevanjem i da te sačuva od pristranosti. Razmisli o govoru šejha, رحمه الله, da svako do koga dopre Kur'an nad takvim je uspostavljen dokaz makar to i ne razumio, te o tome kako je to učinio uzrokom greške onih koji su pogriješili, te da se podučavanje tiče pitanja koja su manje poznata.

A onaj o kome govorimo je podučavanje vratio na *aslu-d-din*!? Pa koje je to podučavanje nakon Kur'ana i Poslanika[1228]!? Zatim kaže da je to naše[1229] vjerovanje kao i vjerovanje naših šejhova, a Allahu se utječemo od promjene stanja s boljeg na gore! Ovo pitanje je jako često u djelima šejha, رحمه الله, jer su se u njegovom vremenu učenjaci mušrika suprotstavljali tekfiru određene osobe. Evo ti komentar[1230] hadisa 'Amra b. 'Abese od svoga početka do kraja sav je o tekfiru određene osobe. Čak, u njemu je prenio od šejhu-l-islama Ibn Tejmijje, رحمه الله, da je onaj ko prizove[1231] Aliju postao nevjernik, a onaj ko ga ne tekfiri, nevjernik je. A prostudiraj i ono što je naveo od šerijatskih dokaza koje kada razuman i pravičan čovjek prostudira, a da ne govorimo o vjerniku, spoznat će da oko pitanja postoji

---

[1227] Sura El-Furqan (25) 44

[1228] Danas je osnova da se nad ljudima uspostavio poslanički argument u pogledu toga da je samo Allah Apsolutni Zakonodavac, Apsolutni Sudija, da je On jedini Koji zaslužuje obožavanje 'ibadetom moljenja i traženja i 'ibadetom obreda; dovom, namazom, klanjem žrtve, zavjetom, *tehākumom* samo Njegovom zakonu i slično, i da u tome nema udjela nijedno stvorenje, bilo da se radi o bliskim melekima, vjerovjesnicima, mrtvim ili odsutnim. *Allahu-l-Muste'an!* Pa kako da propisivači zakona neovisno od Allaha, sudije takvim zakonima i oni koji traže da im se sudi zakonima koji su propisani da bi oponirali Allahovom šerijatu imaju pri sebi islam na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, tj. da budu muslimani?! Kako kada je to u današnjem vremenu u kojem je osnova uspostavljenost argumenta Kur'anom i Sunnetom gore od njihovog netekfirenja kufrom kazne! Allahovi smo i Njemu se vraćamo! (op. rec.)

[1229] Tj. svoju grešku pripisuje menhedžu šejha Muhammeda i učenjaka da've. Pogledajte kako se historija ponavlja! Sjetite se onih koji svoje laži podvaljuju Allahovoj Knjizi, Sunnetu Allahovog Poslanika, i učenjacima islama, pa im pripisaše da mušrik i onaj koji nema kufr u taguta pri sebi imaju značenje osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*! Kod mnogih koji za uspostavu poslaničkog argumenta uvjetuju njegovo razumijevanje i nestanak šubhe je čak i onaj kafir nad kojim se poslanički argument davnih dana uspostavio musliman a mi smo „džehennemska paščad“ koju bi „ubijali kao haridžije ili narod 'Ada“ ili u „šehidskim akcijama“. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[1230] Kao da šejh Ishāq misli na knjigu „*Mufīdu-l-Mustefīd...*“ koja se nalazi u sklopu ove mubārek zbirke. (op. rec.)

[1231] Riječi „O Alija, zamoli Allaha za mene“ su dova. Onoga koji to ne priznaje pitamo da li su one dova ako bi ga pozvao sa kraja ovog svijeta? Ako kaže da jesu dova onda je obavezan da prizna da su dova pored njegovog kabura. Ako pak kaže da nisu dova onda je glup koliko je težak i znamo s kim imamo posla. Kada se shvati da su one dova postavlja im se pitanje gdje je dokaz iz Kur'ana i Sunneta koji propis tekfira kojeg je Uzvišeni vezao za dovu onih ili onima kojima dove mimo Allaha spušta na stepen malog širka kada to uradi sa udaljenosti s koje bi ga mogao čuti živi? (op. rec.)

jedinstven stav i da ono nije nejasno osim onome čije je vjerovanje poremećeno.[1232]

Šejh Sulejman b. Abdullah, ﷺ, u komentaru „*Et-Tevhid*"[1233] je na određenim mjestima spomenuo da je onaj ko izgovori riječ tevhida (*la ilahe illallah*), obavlja namaz, daje zekat, ali se tome suprotstavlja svojim djelima i riječima kao što je prizivanje pobožnih ljudi, traženje pomoći od njih, prinošenje im žrtve, sličan židovima i kršćanima u njihovom izgovaranju riječi tevhida uz suprotno postupanje njima. Prema ovome[1234] onaj koji zagovara podučavanje mušrika obavezan[1235] je da zagovara podučavanje i židova i kršćana u (stanju) njihovog izgovaranja riječi tevhida i suprotstavljanju njima. Na osnovu toga onaj ko zagovara podučavanje mušrika obavezan je da zagovara podučavanje židova i kršćana i da ih ne smatra nevjernicima[1236] osim nakon podučavanja. Ovo je ovim poređenjem vrlo očigledno.

Što se tiče govora šejha Abdullatifa b. Abdurrahmana, ﷺ, o ovom pitanju ima ga vrlo mnogo. Od toga ćemo spomenuti nešto malo jer riječ je o pitanju oko kojeg postoji jedinstven stav a i prostor je vrlo skučen. Pa da spomenemo od njegovog govora ono što će te upozoriti na nejasnoće kojima dokazuju oni koje smo spomenuli u vezi onoga koji 'ibadeti turbe El-Kivaz i da se šejh suzdržao od njegovog tekfira. Prvo ćemo spomenuti mjesto odgovora i zbog čega je odgovoreno.

Radi se o tome da šejh Muhammed, ﷺ, i onaj koji od njega prenosi ovu priču spominju to kao opravdanje za njega za ono čime ga njegovi protivnici optužuju od tekfira muslimana, a inače ovo[1237] samo po sebi je jedna tvrdnja (optužba) koja ne može poslužiti kao dokaz već treba dokaz i primjer iz Kur'ana i sunneta. Onaj kome je Allah otvorio vid, i koji je sačuvan od pristranosti i bio od onih koji su se pobrinuli je objasnio ovo pitanje vrlo jasno i odsječno zagovarao

[1232] Rekoh, istina! Ovakav mora preispitati svoje shvatanje tevhida i širka. (op. rec.)

[1233] Najverovatnije misli na komentar *Knjige Tevhida* od šejha Muhammeda. (op. rec.)

[1234] Tj. iz shvatanja neznalica koji uvjetuju podučavanje mušrika koji se pripisuje islamu prije njegovog tekfira proizilazi... (op. rec.)

[1235] Jedan od puteva kojima se dokazuje neispravnost nekog temelja jeste spomen neispravnih stvari koje iz njega neminovno proizilaze, zbog pravila koje glasi da je "neispravnost onoga što iz nečeg neminovno proizilazi dokaz neispravnosti osnove iz kojeg je proizišlo" a iz istine ne proizilazi osim istina. (op. rec.)

[1236] Onaj koji mušriku koji se pripisuje islamu pod izgovorom opravdanja neznanjem i njegovim pratiljama presuđuje islamom obavezan je presuditi islamom židovima i kršćanima (*nasrānijama*) također zbog toga što se i oni pripisuju vjerama svojih poslanika, a mi znamo da su svi poslanici došli sa opštim islamom koji se ogleda u čistoći od velikog širka i obožavanju samo Uzvišenog Allaha. Koja je tu uticajna razlika među njima!? Kad bi džahili samo znali! (op. rec.)

[1237] Tj. da su osobe protiv čijeg tekfira su se bunili protivnici šejha muslimani. Jer predmet razilaženja je da li se islam može ostvariti uz njihova uvjerenja, riječi i djela ili ne, a tvrdnja protivnika o tome sama po sebi nije dokaz već je potrebna dokazivanja njene ispravnosti, pa je potrebno vratiti stvar Kur'anu i Sunnetu Allahovog Poslanika, ﷺ. (op. rec.)

nevjerstvo određene osobe u svim svojim djelima i ni u jednom od njih se nije suzdržao. Vratimo se spomenu mjesta odgovora na koji smo ukazali.

Šejh Abdullatif, رحمه الله, je govorio o izjavi El-Irakija: „Proglasili ste nevjernicima dva harema i njihove stanovnike", pa je spomenuo njegov govor i odgovorio na njega do mjesta gdje kaže: „El-Iraki je rekao: „Poznato je da je zabrana tekfira muslimana koji su govorili o ovom poglavlju[1238] pa makar i pogriješili od najistinitijih ciljeva šerijata. Takav ako pogodi ima dvije nagrade a ako pogriješi ima jednu nagradu."[1239] Ovdje se završava govor El-Irakija.

Odgovor je da se kaže: Ovaj govor je poput njegovog iskrivljavanja kojeg smo već utvrdili. U ovome ima dva iskrivljavanja; jedno od njih je u tome što je izostavio pitanje čija tema je tekfir u pitanjima oko kojih postoji neslaganje između *ehlu-s-sunneta ve-l-džemata*, *haridžija* i *rafidija*[1240], jer oni su tekfirili muslimane i *ehlu-s-sunnet* zbog njihovog suprotstvljanja onom što su inovirali, utemeljili, izmislili i prisvojili. Ovaj je to izostavio iz straha da se kaže kako prizivanje stanovnika kaburova, iskanje od njih i traženje pomoći ne ulazi u ovo poglavlje i da se oko njega muslimani nisu razišli već da oko njega postoji konsenzus da je ono od širka koji izvodi iz vjere kao što to navodi šejhu-l-islam Ibn Tejmijje[1241].

[1238] Ko poznaje predmete razilaženja učenjaka da've i njihovih protivnika zna da se govori o traženju od mrtvog i odsutnog ono što može živi ili traženju od njih manjeg od onoga što ne može niko sem Allaha pod izgovorom *kerāmeta*, a El-'Irāqi je svojim džehlom veliki širk u tome svemu bio sveo na uvjerenje da stvorenje postupa neovisno (*istiqlāl*) od Allahove dozvole, volje i moći. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1239] Sjeti se stava onih koji ustrajavaju u laži tvrdeći da su neka od tih pitanja predmet razilaženja među velikim učenjacima ovog ummeta, otvarajući vrata idžtihada i nagrade za idžtihad u njima. Nek' je Allah na pomoći! (op. rec.)

[1240] Sjeti se spletki „potpisnika proglasa" koji su govor učenjaka o muslimanskim sektama spustili na pitanja velikog širka i osnove kufra u taguta. Nije nam poznato da su javno ispravili ono što su javno iskrivili a kamoli da traže halala od „tekfirovaca"! Štaviše, jedan među njima još uvijek ponavlja stare laži pripisujući šejhu-l-islamu Ibn Tejmijje vjerovanje da osoba koja je upala u veliki širk, a tek je „ušla u islam", ima pri sebi značenje osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. Zamisli! Pri osobi koja je upala u veliki širk je ostvareno značenje čistoće od velikog širka, a mi znamo da je islam čistoća od velikog širka i obožavanje samo Allaha! Možeš li ovo zamisliti! Allah ih ubio kuda se odmeću! Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[1241] Šejh 'Abdullatif je jasno odbio da se šejhu-l-islamu pripiše uvjerenje da je traženje dove ili posredstva od mrtvog mali širk, ili da je greška u tome poput greške u ostalim pitanjima idžtihada. To je u šejhovima knjigama jasno, ali mnogi ljudi ne čitaju, ne traže istinu a „čekaju odgovor". Rekao je šejh 'Abdullatif u *Minhādžu-t-te'sīs* odgovarajući na 'Irāqijeve laži o tome da je traženje dove od mrtvog kod Ibn Temijje i Ibnu-l-Qajjima mali širk i da čak u slučaju da se radi o greški *mudžtehida* ili *muqallida* (slijepog sljedbenika) nije ni zabranjeno (*muharrem*):

إذا عرفت هذا، فالجواب المفصّل أن نقول: قوله إن الشيخ وتلميذه صرّحا أن ما قالاه في دعاء الصالحين وعبادتهم مقصودهما سد الذّرائع وأنه من الشرك الأصغر، وأنه لا يكون محرماً إذا كان فاعله مجتهداً أو مقلداً أو مخطئاً. كلام كذب محض مردود على قائله. وهذه الدعوى من هذا العراقي يكفي في ردها وإبطالها المنع، لأنها عارية عن الدليل والبرهان. والدعوى المجردة يكتفي بمنعها. وما ذكره العراقي فيما سيأتي لم يفقه المراد منه ولم يدر ما قصد به. فوضع كلامه في غير موضعه. وعارض بعضه ببعض, **وصادم ما ذكره الشيخ في الشرك الأكبر بما ذكره فيما دونه من الشرك الأصغر والسيئات، والبدع التي فشت في الأمة، وجعل هذا من باب التقييد للمطلق**. لجهله بالصناعة. فإن حقيقته تعارض محض وتناقض ظاهر على زعم هذا العراقي. وهذا مما ينزه عنه آحاد المسلمين فضلا عن العلماء المحققين.

On ga je učinio onim oko čega u pitanju tekfira njime ne postoji razilaženje. Tako da nije ispravno njegov govor[1242] ovdje svoditi na ono o čemu je on odsječno rekao da je predmet konsenzusa[1243]. Kad bi shvatanje ovog El-Irakija bilo ispravno, njegov[1244] govor bi bio kontradiktoran, a Allah ge je sačuvao i udaljio od toga. Njegov govor je usklađen i podudaran. Kada saznaš ovo, spoznaćeš iskrivljavanje El-Irakija koje se ogleda u izostavljanju jednog dijela njegovog govora i njegovom brisanju. Također, brisanje osnove govora izvodi ga iz njegovog pravog značenja i htijenja onog što se željelo.

Nakon što si ovo saznao, detaljan odgovor je da kažemo: njegove riječi da su šejh i njegov učenik jasno ukazali na to da je željeno onim što su rekli o dovi dobrim ljudima i 'ibadetu njima, **preventivno zabranjivanje i da je to od malog širka**, i da ne biva zabranjenim ako je njegov počinioc *mudžtehid*, ili *muqallid*, ili onaj koji je pogriješio, je čista laž koja se odbija onome koji je izrekao. Za odbijanje i poništenje tvrdnje ovog El-'Irāqija dovoljno je njeno spriječavanje, zbog toga što je ona bez ikakvog dokaza i argumenta, a u pogledu puke tvrdnje je dovoljno zabraniti je. Ono što je El-'Irāqi spomenuo, o onome što će doći, on nije shvatio željeno njime, pa je njegov govor stavio na mjesto koje mu ne priliči, i jednim dijelom oponirao drugom, i doveo do kolizije između onoga što je šejh spomenuo o velikom širku sa onim što je spomenuo o onome što je manje od njega, od malog širka i zlih djela i novotarija, koje su se proširile među ummetom, **i to je zbog svog nepoznavanja nauke učinio vidom ograničavanja neograničenog; jer njegova suština je, prema tvrdnji ovog El-'Irāqija, čista i otvorena proturječnost. Od ovoga se smatraju čistim pojedinci muslimana a kamoli eksperti učenjaka.**“.

وعلى زعم هذا العراقي أنه أيضاً لا يكون شركاً أصغر ولا محرماً على المجتهد، بل هو مأجور في ذلك، وأنّ الشرك والكفر والفسوق لا يتحقق مسماها ولا يكون إثما إلا إذا عوقب صاحبه بالنار، فإن منع مانع من العقاب انتفى الاسم والحكم. فسبحان الله والله أكبر؛ ما أقل حياء هذا الرجل وما أغلظ فهمه وما أكثف حجابه، وسيأتيك ما سننقل من كلامهما صريحاً واضحاً لا يقبل تأويل هذا الملحد بوجه من الوجوه.

Prema tvrdnji ovog El-'Irāqija to također ne biva malim širkom, niti zabranjenim mudžtehidu, već je zbog toga nagrađen, **a značenje širka, kufra i griješenja se ne ostvaruje, niti biva grijehom osim ako njegov sahibija bude kažnjen vatrom, a ako se neka prepreka ispriječi kazni, nestaje ime i presuda. SubhanAllah! Allahu Ekber! Kako se malo stidi ovaj čovjek! Kako je samo teškog shvatanja i debele perde!** Doći će ti ono što ćemo prenijeti iz njihovog govora *sarīh* i jasno, na način koji ni u kom smislu ne podnosi tumačenje (*te'vil*) ovog bezbožnika.

وهب أنه لا يعاقب، فما الذي منع تحريمه، وقلب مسماه، وأحاله أن يكون شركاً؟ وكلام الشيخ صريح في أن المراد بعباراته ما يقع من ذنوب أهل الإسلام مما دون الشرك وعبادة الصالحين. وعباراته ظاهرة في ذلك، ليست على ما نقله العراقي، بل فرضها في أهل الإسلام، وما حدث من البدع التي على ما نقله العراقي، بل فرضها في أهل الإسلام، وما حدث من البدع التي تنازع الناس في تكفير أهلها، وما وقع من بعض الصحابة مما يدعى أنه من جنس الذنوب. فإنه لما منع الدعوى وذكر أن الواقع من الفتن والقتال إنما صدر عن اجتهاد ورأي، وأن المجتهد في مثل هذا يعني مسائل الإمامة والطلب بدم عثمان، ونحو ذلك مما يعذر فيه المجتهد إذا كان هذا حاصل علمه واجتهاده ولم يقصد معصية الله ورسوله...

Hajd' eto ti da neće biti kažnjen! **Šta je to što spriječava njegovu zabranjenost i ono što je izokrenulo opis nazvan njime i promijenilo ga da ne bude širkom?** Govor šejha je jasan u tome da se njegovim izrekama želi ono što se događa od grijeha sljedbenika islama, mimo širka i 'ibadeta dobrim ljudima. Njegove izreke su jasne u pogledu toga. Nemaju značenje koje je prenio El-'Irāqi, već se tiču sljedbenika islama i (tiču se) novotarija koje su se dogodile u pogledu kojih su se ljudi razišli da li se njihovi sljedbenici tekfire ili ne; i onoga što se dogodilo od strane nekih ashaba o čemu se tvrdi da ulazi u kategoriju grijeha. On nakon što je zabranio tvrdnju i spomenuo da je ono što se dogodilo od smutnji i borbi rezultat *idžtihada* i mišljenja, i da mudžtehid u nečemu poput ovoga tj. pitanju *imāmeta* i potražnje za krvlju Osmāna i slično tome od onoga u čemu se opravdava mudžtehid, ako je to vrhunac njegovog znanja i idžtihada a nije imao namjeru neposlušnosti prema Allahu i Njegovom Poslaniku...“ *(Minhādžu-t-te'sīs 22-24)* (op. rec.)

[1242] Govor šejhu-l-islama Ibn Tejmijje o tekfiru haridžija i ondašnjih rafidija koji, iako su bili novotari, nisu bili mušrici i imali su osnovu kufra u taguta,. (op. rec.)

[1243] Nije ispravno govor šejhu-l-islama Ibn Tejmijje koristiti u poglavlju velikog širka poput dove mrtvima, traženja pomoći od njih, iskanja od njih i slično od spomenutog ili prećutenog. (op. rec.)

[1244] Tj. govor šejhu-l-islama Ibn Tejmijje. (op. rec.)

Drugo iskrivljenje: Da je šejh[1245], ﷺ, rekao: „Osnova tekfira muslimana“. Izreke šejha su izvadile obožavaoce kaburova iz opisa nazvanim[1246] imenom muslimani, kao što ćemo prenijeti iz njegovog govora u donošenju suda o njima da oni ne spadaju u muslimane u govoru kao što je ovaj. Potom je spomenuo govor o onome ko od muslimana pogriješi u nekim ograncima, do mjesta gdje kaže: „Onaj ko povjeruje za čovjeka da je bog ili prizove mrtvu osobu i od nje traži opskrbu, pomoć, uputu, oslanja se na nju, čini joj sedždu; od njega se traži da se pokaje, a ako se ne pokaje ubija se.“ Kraj govora.

Ovim je dokazivanje El-Irakija ništavno i u temelju pobijeno. Kako da učini da zabrana tekfira muslimana obuhvata onoga koji priziva pobožne ljude, traži pomoć od njih uz Allaha i posvjećuje im ibadete koje zaslužuje jedino Allah. To je neispravno na osnovu dokaza iz Kur'ana, sunneta i konsenzusa (*idžma'a*) učenjaka ummeta.

Od čudnog neznanja El-Irakija je to što on protiv svog oponenta argumentuje samom tvrdnjom, a tvrdnja ne može poslužiti kao dokaz[1247]. Tvrdnja El-Irakija o islamu obožavaoca kabura[1248] je potrebna kategoričkog dokaza o njihovom islamu, pa ako njihov islam bude utvrđen, zabranjeno ih je smatrati nevjernicima[1249], a nadovezivanje ogranaka na to nije problematično. Poznato je da onaj ko tekfiri muslimane zbog slijeđenja strasti poput haridžija i rafidija, ili protekfiri onoga ko pogriješi u idžtihadskim pitanjima, temeljima ili ograncima, takav i njemu slični su novotari zalutali koji nisu na onom na čemu su imami upute i šejhovi vjere.

A neko poput šejhu-l-islama Muhammeda b. Abdulvehhaba ne smatra nevjernikom nikoga od ove kategorije, niti od ove vrste već tekfiri onoga o čijem tekfiru govori časni Kur'an, sa čime je došao autentični sunnet i oko čijeg tekfira postoji konsenzus ummeta, poput onoga koji promijeni svoju vjeru i učini djelo koje su činili u predislamskom periodu oni koji su 'ibadetili i prizivali vjerovjesnike, meleke i pobožne ljude. Jer, uistinu, Allah ih je proglasio nevjernicima a njhovu krv, imetak i porodicu učinio dozvoljenim a sve zbog 'ibadeta drugim pored Njega, poput vjerovjesnika, evlije ili kipa. Nema razlike između njih u nevjerstvu kao što

---

[1245] Tj. Ibn Tejmijje, ﷺ. (op. rec.)
[1246] Tj. iz opisa iz čijeg značenja se izvodi riječ muslimani. Na ar. *musemmā*. (op. rec.)
[1247] Poput onih koji danas nama danas govore „Vi tekfirite muslimane“ a zatim nas obasipaju svim njima poznatim tekstovima o zabrani tekfira muslimana, dok je glavni uzrok njihove bolesti i laži u tome što ne znaju suštinu osnove islama pa je ostavljaju i potvrđuju onome koji se nije odrekao od svakog velikog širka i svih mušrika. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)
[1248] Onaj koji se mrtvom obrati riječima „O ti i ti, zamoli Allaha za mene“ kod učenjaka tevhida ulazi pod značenje pojma obožavaoci kaburova. (op. rec.)
[1249] Isto tako mi kažemo, ako džahili dokažu islam *mutehakima* tagutu, i onoga koji ne zna značenje velikog širka i to da mušrik nije muvehhid, usljed čega ne negira tevhid svakom tagutu i mušriku, zabraniće se njihov tekfir. Ali otkuda da donesu dokaz o tome kada je to nemoguće! (op. rec.)

na to ukazuju Časna Knjiga i prošireni sunnet. O ovome ćemo govoriti detaljno a već smo spomenuli jedan dio.

Rekao je nakon što je upitan o ljudima sličnim ovim neznalicama pa je konstatovao da onaj nad kojim je dokaz uspostavljen i koji je sposoban da ga spozna biva nevjernikom zbog 'ibadeta kaburovima. A što se tiče onoga koji se ovom svijetu prikloni i za svojom strašću krene, ne znam kakvo je njegovo stanje, a od njegovog govora je već prethodilo ono što je dovoljno.

S time da je učenjak Ibnu-l-Qajjim, ﷺ, odsječno konstatovao nevjerstvo onih koji slijepo slijede svoje učenjake u pitanjima koja za sobom povlače kufr ako su u stanju da traže istinu i da je spoznaju, i ako su to u stanju učiniti pa se bezobzirno okrenu. Onaj ko ne može i nije sposoban da spozna ono čime su došli poslanici, takav je kod njega od *ehlu-l-fetre* do kojih nije dopro poziv nekog od poslanika a nad nijednom od dvije vrste se ne presuđuje islamom niti ulaze u opise nazvane muslimanima[1250] čak ni kod onih koji neke od njih ne tekfire.[1251] Spomenut ćemo ti njegov govor. A što se širka tiče on im priliči[1252] i njegovo ime ih obuhvata.[1253] Kakav to islam ostaje uz rušenje njegove osnove[1254] i najvećeg stuba; svjedočenje da nema istinskog boga osim Allaha.

Ostajanje islama i njegovog imena uz neke stvari koje su islamski pravnici spomenuli u poglavlju o statusu otpadnika je jače[1255] od njegovog ostajanja uz obožavanje (*'ibadet*) pobožnih ljudi i njihovo prizivanje[1256]. Međutim, El-Iraki bježi od toga da to nazove obožavanjem (*ibadetom*) i prizivanjem, već tvrdi da je riječ o umiljavanju (*tevessulu*)[1257] i dozivanju[1258] i smatra ga poželjnim[1259]. Daleko je to,

---

[1250] Tj. u opis iz čijeg značenja se izvodi riječ muslimani, ili u opis nazvan pojmom *muslimani*.Osoba koja upadne u bilo koji vid velikog širka, svejedno ticalo se to 'ibadeta, propisivanja zakona, suđenja (*hukm*) i traženja suđenja (*tehakum*) ili širka pokornosti je upadanjem u veliki širk izašla iz značenja osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, i kao takva ne može ući u značenje opisa nazvanog imenom muslimani. (op.rec)

[1251] Radi se o novotarima apologeta koji određene vrste nevjernika nisu tekfirili kufrom kazne zbog greške u pitanju uspostave argumenta, ali isti oni im nisu dali ime islama niti su im ostavili njegovu suštinu, već su im dali propis *ehlu-l-fetre* i onih do kojih nije došao poslanički dokaz. Iz ovog zaključujemo da suzdržavanje od tekfira u govoru učenih ne znači uvijek ostavljanje imena islama ili njegove suštine. Stav ovih apologeta je suprotan *idžma'u* prvih generacija muslimana. (op. rec.)

[1252] Veliki širk im priliči zbog toga što su upali u njega. Islam kojeg su ostavili im ne priliči zato što nisu čisti od velikog širka i što ne obožavaju samo Allaha. (op. rec.)

[1253] Kao što ime bludnika obuhvata onog koji je upao u blud i slično. (op. rec.)

[1254] Tj. njegove osnove, a ona je sačinjenja od ruknova čistoće od prljavštine velikog širka, što se tiče rukna negacije (*la ilāhe*), i obožavanja Allaha, Jednog Jedinog, što se tiče rukna potvrde (*illallah*). (op.rec)

[1255] Ili preče, ili očiglednije. (op. rec.)

[1256] Postoje stvari koje spominju učenjaci vaših pravnih škola u poglavlju o otpadništvu koje vi priznajete kao ono što izvodi iz vjere poput nošenja *zunnāra* (konopca) oko struka, što je bila praksa kršćana. Pa ako je tako, zar ne vidite da je 'ibadet dobrim ljudima i dova njima preča da njome negirate islam od nošenja *zunnāra*, npr.? (op. rec.)

[1257] Neki džahili, poput ovog El-Irāqija, su u govoru nekih učenjaka iz potonjih generacija poput Subkija i sličnih njemu, pa nadalje, našli pojmove „*et-tevessul*“ i „*istighāthe*“ tj. umiljavanje i traženje pomoći, kojima su ti učenjaci potonjih generacija nazivali izgovaranje riječi poput „Allahu moj, molim Te ugledom Tvog vjerovjesnika“, pa su ih ovi džāhili protumačili u značenju traženja dove od mrtvog i pomoći od njega, što je veliki širk,

daleko! A kuda će, kada Allah bude tražio, pobjeći, a magarcu, onim čime je Allah dobro dao od Svoje Knjige kojoj laž ne može doći ni s prijeda niti s traga već je to objava Mudrog i Hvaljenog, i onim čime je došao Muhammed, Njegov rob i Njegov Poslanik, ﷺ, od mudrosti, upute, pojašnjenja propisa u vezi s onim što mu je Allah objavio, bi onemogućeno da pravi skokove, a Allah neće prestati da ovoj vjeri daje potomke kojima se uspostavlja dokaz nad robovima i koji vode džihad na putu pojašnjavanja Njegove vjere i zakona onima koji su zastranili u pogledu Njegove Knjige, vjere i koji je izvrću...", pa sve do kraja što je spomenuo.

Razmisli o njegovom govoru da prizivanje (*dova*) stanovnika kaburova, iskanje od njih i traženje pomoći nije od ovog poglavlja[1260] niti se oko njega muslimani razilaze, već da oko toga postoji konsenzus (*idžma'*) kako je ono od širka koji izvodi iz vjere, kao što to navodi sam šejhu-l-islam Ibn Tejmijje, učinivši ga onim oko čega nema razilaženja da se na osnovu njega tekfiri. Njegov[1261] govor ovdje nije ispravno svoditi na ono o čemu je on odsječno konstatovao da je nevjerstvo. Rekoh[1262], na to ukazuje njegov prethodni govor o tome da je onaj koji priziva (*dovi*)[1263] Aliju nevjernik.[1264]

Zatim je rekao[1265]: „Drugo iskrivljenje se tiče riječi „Osnova tekfira muslimana", a izjave šejha su obožavaoce kaburova izvele iz nazvanog pojmom muslimani..."; zato razmisli o njegovom prvom i drugom govoru o tome da je ovako nešto predmet konsenzusa i da obožavaoci kaburova nisu muslimani niti ulaze u nazvano pojmom muslimani[1266] i da je to lično govor šejhu-l-islama Ibn Tejmijje. Do mjesta gdje kaže da se od njega traži pokajanje, a ako se ne pokaje ubija se, a nije rekao da mu se treba pojasniti, niti je rekao da se ne tekfiri sve dok

---

pripisivajući sve to Es-Subkiju, El-Qastalāniju ili El-Hejtemiju. Šejh 'Abdullatif je u „*Minhadžu-t-te'sis*" ukazao na to da spomenuti učenjaci, iako su imali kod sebe greški, tim pojmovima ne žele ono što želi El-Irāqi. Njegov govor o tome je već spomenut u jednoj od proteklih fusnota. (op. rec.)

1258 Tj. na ar. *en-nida'*, pa je kod El-Irāqija ono prizivanje (*dova*) mrtvog koje u sebi ne sadrži uvjerenje da mrtvi postupa neovisno od Allaha, a kod nekih da mrtvi može ono što ne može niko sem Allaha, samo *en-nidā'* tj. dozivanje, a dova tj. *ed-du'ā* je kod njih samo ono na što su sveli značenje velikog širka. Učenjaci tevhida su im objasnili da nema razlike između *en-nidā'* tj. dozivanja i dove tj. *ed-du'ā* što je prevedeno kao prizivanje, kao što na to ukazuju mnogobrojni ajeti u Allahovoj Knjizi. Slična ovoj zabludi je zabluda nekih ljudi danas koji ustrajavaju u laži, pa kažu da nije svaka dova mrtvom veliki širk, te da se veliki širk ostvaruje samo ako se od mrtvog traži ono što ne može niko sem Allaha, a ako traži manje od toga, a pametan zna šta sve to može biti, to nije dova kojom biva veliki širk. (op. rec.)

1259 Tj. *mustehabbom*. Dakle, ovo je *mezheb* El-Irāqija a ne imama En-Nevevija ili Ibn Kudame i drugih velikana ovog ummeta, nek' je Allahova milost nad njima, kao što to kažu oni koji ustrajavaju u laži. (op. rec.)

1260 Ne ulazi u poglavlje islamskih novotarskih sekti koje imaju *aslu-d-din*. (op. rec.)

1261 Govor Ibn Tejmijje, رحمه الله o haridžijama, ondašnjim rafidijama i slično. (op. rec.)

1262 Tj. šejh Ishāq ibn 'Abdurrahmān. (op. rec.)

1263 U značenje dove ulaze riječi upućene mrtvom „O ti i ti, zamoli Allaha da mi da to i to!". (op. rec.)

1264 Tj. i da je nevjernik onaj koji ga ne tekfiri. Ovako učenjaci tumače govor drugih učenjaka! Uzmu sve rečeno u obzir i ne kače se za jednu višesmislenu izreku kao što to rade nepravedni. (op. rec.)

1265 Tj. šejh 'Abdullatif, رحمه الله. (op. rec.)

1266 Obrati pažnju na to kako se stalno pojavljuju dva značenja: prvo je da nisu muslimani, što ukazuje na negaciju ovog vjerskog imena mušriku, a drugo je da ih ne obuhvata suština islama, tj. da ne ulaze u nazvano pojmom musliman. Allah najbolje zna! (op. rec.)

se ne poduči, kao što to misli onaj koji ne posjeduje znanje i kome je krivotvorena njegova osnova vjere[1267].

Zatim razmisli o njegovom govoru u odgovoru El-Irakiju riječima: „Ovim je dokazivanje El-Irakija ništavno i u temelju pobijeno. Kako da učini da zabrana tekfira muslimana obuhvata onoga koji priziva pobožne ljude, traži pomoć od njih uz Allaha i posvjećuje im ibadete koje zaslužuje jedino Allah. To je neispravno na osnovu dokaza iz Kur'ana i sunneta i konsenzusa (*idžma'a*) učenjaka ummeta...", do mjesta gdje kaže: „Šejh Muhammed b. Abdulvehhab tekfiri samo onoga o čijem tekfiru govori časni Kur'an i sunnet i oko čega postoji konsenzus ummeta,[1268] kao što je onaj ko promijeni svoju vjeru i učini djelo koje su činili u predislamskom periodu oni koji su obožavali i prizivali meleke, vjerovjesnike i pobožne ljude. Jer, uistinu, Allah ih je proglasio nevjernicima[1269] i dozvolio njihovu krv, imetke, porodice, zbog obožavanja drugih pored Njega, poput vjerovjesnika, evlije, ili kipa. U nevjerstvu nema razlike između njih[1270] kao što na to ukazuje časni Kur'an i sunnet." Kraj njegovog govora.

Rekoh, ovo je od najvećih stvari koje pojašnjavaju odgovor o njegovom govoru o neznalici koji obožava turbe El-Kivaz jer on u tome nije izuzeo neznalicu niti drugoga. Ovo je put Kur'ana; tekfir onoga ko počini širk neograničeno[1271]. A njegovo suzdržavanje u pojedinim odgovorima vjerovatno je zbog neke određene stvari[1272]. Kao što vidiš on se jednom također suzdržao kao što je u njegovim riječima: „A što se tiče onoga koji se ovom svijetu prikloni i za svojom strašću krene ne znam kakvo je njegovo stanje?"

Pa Allahu moj, čuda li! Kako ostavlja govor šejha na svim mjestima uz dokaz iz Kur'ana i sunneta, i izjave šejhu-l-islama i Ibnu-l-Qajjima, kao što je u njegovim riječima: „...do koga dopre Kur'an nad njim je već uspostavljen dokaz...", a prihvata samo na jednom mjestu pored uopštenosti[1273]. Također, razmisli o

[1267] Pogledaj kako je šejh ovo pitanje svrstao u osnovu vjere, tj. *aslu-d-din*! Iz ovoga razumijemo da je onaj koji kaže da je vjersko ime za mušrika u stanju velikog širka musliman ili da ulazi u nazvano pojmom musliman prevaren u aslu svoga dina. Utičemo se Allahu od zla ljudi i džinna! (op. rec.)

[1268] Vallahi, rekao je istinu! Šejh Muhammed je bio blaži u tekfiru od mnogih učenjaka hanefijskog mezheba, ili šafijskog, ili drugih; pogotovo hanefijskog, čiji učenjaci tekfire ljude zbog stvari zbog kojih mi ne tekfirimo. Nek' je Allahova milost nad učenjacima islama. Ali pored toga niko o tim učenjacima hanefijskog mezheba nije rekao da su *havaridž* i slično. Da Allah sačuva! Vidim da je, s obzirom da je učestalo da nas određene strane sa naših prostora nazivaju tekfirovcima, došlo vrijeme da se prevedu poglavlja o otpadništvu iz izvora hanefijskog mezheba, ne bi li se okanili slijeđenja šejtanovih stopa. (op. rec.)

[1269] Tj. protekfirio. (op. rec.)

[1270] Kao što nema razlike u nevjerstvu između židova, kršćana i onih koji se pripisuju islamu (op. rec.)

[1271] Na ar. *mutlaqan*. (op. rec.)

[1272] Sustegao se od ispoljavanja tekfira zbog neke vjerske koristi, ali to ne znači da ih je smatrao muslimanima. (op. rec.)

[1273] Ovo je put bolesnih srca koji i kada je u pitanju govor učenjaka slijede uopštene izreke i ono što je manje jasno a odbacuju ono na što su isti ti učenjaci jasno ukazali uz dokaz iz Kur'ana, Sunneta i idžma'a muslimana. (op. rec.)

onome što je rekao šejh Abdullatif o onome što prenosi od Ibnu-l-Qajjima da je njihovo najblaže stanje da su poput *ehlu-l-fetre* koji su umrli prije poslanstva i onoga do koga nije dopro poziv nekog od poslanika, pa sve do mjesta gdje kaže“ „...a nad nijednom od dvije vrste se ne presuđuje islamom niti ulaze opise nazvane muslimanima[1274] čak ni kod onih koji neke od njih ne tekfire[1275]. Spomenut ćemo ti njegov govor. A što se širka tiče, on im priliči[1276] i njegovo ime ih obuhvata[1277]. Kakav to islam ostaje uz rušenje njegove osnove[1278] i najvećem stubu; svjedočenju da nema istinskog boga osim Allaha.“

Da spomenemo govor Ibnu-l-Qajjima kojeg spominje u „*Tabeqatul-mukellefin*“[1279]. Od njega ga prenosi šejh Abdullatif u svome odgovoru El-Irakiju kao tumačenje onoga što smo ti spomenuli i što od tebe otklanja ostatke ove nejasnoće (*šubhe*). Rekao je Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, u „*Tabeqatul-mukellefin*“, nakon što je spomenuo nevjerničke glavešine koji odvraćaju od Allahovog puta i to da je njihova patnja udvostručena, pa poslije toga:

„Sedamnaesta kategorija jesu oni koji slijepo slijede, neznalice nevjernika, njihovi sljedbenici i njihovi magarci koji ih slijede. Govore: *„Našli smo naše pretke u vjeri i mi imamo uzor u njima.“* Uz ovo shvatanje su u miru sa sljedbenicima islama i ne ratuju protiv njih kao što su žene boraca, njihove sluge, sljedbenici koji se nisu latili onoga čega su se latili ovi od rada na gašenju Allahovog svjetla, rušenja Njegove vjere i suzbijanja Njegove riječi. Štaviše, ovi su na stupnju životinja. Po pitanju ove kategorije, iako su neznalice koji slijede svoje glavešine i predvodnike, postoji jedinstven stav da su nevjernici[1280]. Izuzetak je ono što se prenosi od pojedinih sljedbenika novotarije koji nad njima nisu presuđivali da su od stanovnika vatre i koji su im dali stupanj onoga do koga nije došao poziv[1281].

[1274] Tj. ne ulaze u značenje ili opis iz kojeg se izvodi ime musliman. Osoba koja upadne u bilo koji vid velikog širka, svejedno ticalo se to širka u 'ibadetu, propisivanju zakona, suđenju (*hukm*) i traženju suđenja (*tehakum*) ili pokornosti ne ulazi u značenje nazvano imenom muslimana. (op.rec)

[1275] Radi se o već nekoliko puta spomenutim novotarima apologeta koji određene vrste nevjernika nisu tekfirili kufrom kazne, ali im nisu dali ime islama niti su im ostavili njegovu suštinu, već su im dali propis *ehlu-l-fetre* i onih do kojih nije došao dokaz. Iz ovog vidimo da suzdržavanje od tekfira u govoru učenih ne znači uvijek ostavljanje imena islama ili njegove suštine. Stav ovih apologeta je suprotan idžma'u prvih generacija muslimana. (op. rec.)

[1276] Ime velikog širka im priliči zbog toga što su upali u njega. Islam im ne priliči zbog toga što su ga napustili upadanjem u veliki širk a islam je čistoća od velikog širka i obožavanje samo Allaha. (op. rec.)

[1277] Kao što ime bludnika obuhvata onog koji je upao u blud i slično. (op. rec.)

[1278] Tj. njegove osnove a njegovi najveći ruknovi su čistoća od prljavštine velikog širka uz obožavanje Allaha, Jednog Jedinog. (op.rec)

[1279] Ovo je dio knjige „*Tariqu-l-hidžretejn*“. (op. rec.)

[1280] Ibnu-l-Qajjim ovdje govori o nevjerstvu koje za sobom povlači kažnjavanje, svejedno ticalo se velikog širka lično ili greške u opšte poznatom pitanju mimo njega. (op. rec.)

[1281] Osobe koje su upale u neku jedinku velikog širka ili su pogriješile u opšte poznatim pitanjima, uz uspostavu poslaničkog argumenta nad njima bitkom pitanja opšte poznatim u određenom društvu što podrazumijeva lahkoću njegovog saznanja, nisu ih smatrali muslimanima ali ih nisu ni tekfirili kufrom za kojeg se vežu svi dunjalučki i ahiretski propisi. Ovakve Ibnu-l-Qajjim naziva novotarima. Danas imamo nekakve „selefijske šejhove“

Ovo mišljenje nije zastupao niko od imama muslimana, ashaba, tabiina, niti onih poslije njih, već je to poznato od nekih apologeta novotara.[1282]

Autentično je da je Vjerovjesnik, ﷺ, rekao:

كُلُّ مَوْلُودٍ يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ وَيُنَصِّرَانِهِ وَيُمَجِّسَانِهِ.

„Svako dijete se rodi u fitri pa ga njegovi roditelji učine Jevrejom, kršćaninom ili vatropoklonikom."[1283]

Obavijestio je da ga njegovi roditelji izvode iz vjere u judaizam, kršćanstvo ili vatropokloništvo i nije uzeo u obzir ništa mimo odgajatelja i odrastanje na onome na čemu su njegovi roditelji. Autentično je od Vjerovjesnika, ﷺ, da je rekao:

أَنَّ الْجَنَّةَ لاَ يَدْخُلُهَا إِلاَّ نَفْسٌ مُسْلِمَةٌ.

„U Džennet će ući samo musliman."

Ovaj koji slijepo slijedi nije musliman. On je razuman i obavezan. A razuman, ili je u islamu ili u nevjerstvu. Onaj do koga nije došao poziv u tom slučaju nije obavezan (*mukellef*) i takav je na stupnju djece i maloumnih osoba[1284], a već je o njima bilo govora." Ova vrsta (tj. oni do kojih nije došao poziv) su ti koje je šejhu-l-islam Ibn Tejmijje izuzeo u onome što prenosi El-Iraki, a izuzeo ih je i naš šejh Muhammed b. Abdulvehhab, رحمه الله.

Islam je[1285] činjenje Allaha jednim[1286] i obožavanje samo Njega, Jedinog, Koji sudruga nema, vjerovanje u Njegova Poslanika i slijeđenje njega u onome čime je

---

i „vođe džihada" koji mušriku ostavljaju sutšinu tevhida ili ime islama u stanju velikog širka, a o onima koji ne poznaju značenje velikog širka da ne govorimo. Allahu-l-Mustea'an! (op. rec.)

[1282] Ne smiješ smetnuti sa uma da se ovdje govori o tekfiru kufrom za kojeg se vežu svi propisi, a to je onaj koji biva nakon uspostave poslaničkog argumenta. Jer nikom od učenjaka muslimanskih sekti nije palo na pamet da je onaj koji upadne u veliki širk obuhvaćen značenjem islama na koje ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, čiji ruknovi su čistoća od velikog širka i obožavanje samo Allaha, i da je takav musliman. To neće pasti na pamet najobičnijem muslimanu. Ova odvratna novotarija i uvjerenje je izrod ovog vremena u kojem su se proširile kratkoća pameti i lakoumnost, i uvećao se broj bestidnih magaraca koji su obukli odjelo „šejhova" i „daija". (op. rec.)

[1283] Tj. medžusijom. (op. rec.)

[1284] Tj. kao što Allah ne kažnjava djecu i maloumnike koji umru na širku svojih očeva i nepoznavanju nečeg od opšte poznatih pitanja, isto tako Allah ne kažnjava punoljetnu razumnu osobu do koje nije došao vjerski dokaz, ali takva je, ako je upala u veliki širk, mušrik a ne musliman, kao što nije musliman onaj koji nije ostvario osnovu kufra u taguta makar lično ne upao u veliki širk. (op.rec)

[1285] Ovo je definicija islama, odnosno njegovih ruknova. Ibnu-l-Qajjim nije spomenuo *levāzime*, tj. ono što iz ruknova neminovno proizilazi, čiji nestanak, usljed međusobne uzročne povezanosti ruknova i *levāzima*, neminovno ukazuje na nestanak osnove iz koje su neminovno proizišli. Osim da se kaže da ih je želio uvesti u značenje 'ibadeta Allahu, kojeg je spomenuo, a to je što se mene tiče u ovom slučaju daleko. Međutim, to sve opet ne znači da Ibnu-l-Qajjim ostavlja značenje islama onome koji nije ostvario *levāzime* šehadeta *la ilahe illallah*! Njegova definicija islama ne obuhvata mušrika, psovača Uzvišenog Allaha, onog koji odbija da Ga obožava i slične njima suprotno tvrdnjama nepoznavaoca tevhida koji kažu da su mušrik, psovač Allaha i onaj koji

došao. Otuda, sve dok rob ne dođe sa ovim nije musliman. Ako nije nevjernik prkosnik, onda je nevjernik neznalica[1287]. Vrhunac ove kategorije jeste da su nevjernici neznalice, a ne prkosnici. To što nisu prkosnici, ne izvodi ih iz nevjerstva. Nevjernik je onaj koji niječe tevhid Uzvišenog Allaha, i utjerava Njegovog Poslanika u laž, iz prkosa ili neznajući[1288] i slijedeći prkosnike.

Ovakav, iako je suština njegovog stanja da nije prkosnik, je sljedbenik prkosnika. Allah je na više mjesta u Kur'anu obavijestio o kažnjavanju onih koji su slijedili svoje pretke među nevjernicima, te da će sljedbenici biti sa slijeđenim i da će se u Vatri međusobno sporiti..." Potom je o ovome spomenuo ajete i hadise, a zatim je rekao: „A ovo ukazuje na to da nevjerstvo onih koji ih slijede jeste samo njihovo slijeđenje i povođenje za njima.

Da, neophodno je na ovome mjestu pojašnjenje kojim će se ukloniti nejasnoće a to je razlika između slijepog sljedbenika koji je u stanju da nauči i spozna istinu pa se od nje okrene i sljedbenika koji to nije u stanju ni na koji način, a obje vrste postoje u stvarnosti. Onaj koji je u stanju i okreće se, taj je bio lakomislen[1289] i ostavio je ono što mu je obaveza i za njega nema opravdanja kod Allaha. Što se tiče onoga koji nije u stanju pitati i naučiti, koji ne može naučiti ni na koji način, takvi se dijele na dvije vrste:

- Prva: Onaj koji želi uputu, daje joj prednost i voli je, a nije u stanju da do nje dopre niti da je traži zbog nepostojanja onoga ko bi ga uputio; takav ima status *ehlu-l-fetre* i onih do kojih nije dopro poziv.
- Druga: Onaj koji ne mari (izbjegava, okreće se) i nema volje niti razmišlja o nečemu mimo onoga na čemu jeste.

Prvi govori: „Gospodaru, da znam za neku drugu vjeru koja je bolja od ovoga na čemu sam, ja bih je prihvatio a ostavio bih ovo na čemu sam; ali ne poznajem osim ovoga na čemu sam, niti sam to u stanju učiniti. Ovo je vrhunac mog nastojanja i kraj moje spoznaje."

---

odbija da Ga obožava obuhvaćeni značenjem islama na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, tj. muslimani. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1286] Tj. uvjerenjem srca i njegovim djelima, govorom jezika, djelima udova i ostavljanjem negatora osnove tevhida. (op. rec.)

[1287] Nevjerstvo neznanja se djeli na dvije vrste: ono koje za sobom povlači kaznu, a to je ono za koje je čovjek sam kriv, tj. *kufru-l-džehāleh*, i na nevjerstvo neznanja kojeg čovjek nije bio u stanju odagnati od sebe, odnosno *kufru-l-džehl*. Ibnu-l-Qajjim je spomenuo obje vrste u sklopu govora o 17. kategoriji obveznika. (op. rec.)

[1288] Što znači da čovjek može upasti u nevjerstvo tjeranja u laž a da bude neznalica. Njega možemo podijeliti na dvije vrste: ono koje za sobom povlači kaznu, što podrazumijeva uspostavu poslaničkog argumenta i ono koje za sobom ne povlači kaznu a to je utjeravanje značenja osnove islama u laž prije uspostave poslaničkog argumenta nad osobom. (op. rec.)

[1289] Na ar. *muferrit*, je onaj koji nije uložio dovoljno truda. (op. rec.)

Drugi je zadovoljan onim na čemu jeste, ne daje nečemu drugom prednost nad njim, niti njegova duša traži nešto pored toga. Kod njega nema razlike između stanja njegove nemoći i njegove moći, a obojica su nemoćni. Nije obaveza da se ovaj priključi ovom prvom zbog razlike koja je među njima.

Prvi je kao onaj koji traži vjeru u vrijeme kada nema poslanika i ne nađe je, pa odustane, nakon što je iskoristio sve mogućnosti pri potrazi nemoćno i neznajući.

Drugi je kao onaj koji je ne traži već umre na svom širku a da ju je tražio ne bi je našao. Dakle, postoji razlika između nemogućnosti onoga koji traži i nemogućnosti onoga koji izbjegava i ne mari.[1290]

Allah će presuditi među Svojim robovima na Sudnjem danu po Svojoj mudrosti i po Svojoj pravednosti i neće kazniti osim onoga nad kojem je uspostavljen dokaz poslanikom. Ovo je predmet nedvojbenosti u pogledu svih stvorenja uopšteno rečeno. A to, da li je lično protiv Zejda ili Amra uspostavljen dokaz ili nije, to je od onoga gdje se ne može ući između Allaha i Njegovih robova. Obaveza je da rob vjeruje:

- Da je svako ko ispovijeda vjeru mimo islama[1291], nevjernik.
- Da Uzvišeni Allah nikoga neće kazniti osim nakon uspostave dokaza protiv njega poslanikom.

Ovo uopšteno rečeno, a određivanje osobe je prepušteno Allahu, i to je u propisima nagrade i kazne, a što se tiče propisa na ovom svijetu oni se primjenjuju nad vanjštinom. Zato su djeca nevjernika i njihove maloumne osobe nevjernici u propisima ovog svijeta, imaju propis svojih skrbnika; i ovim pojašnjenjem uklanja se nejasnoća po ovom pitanju i ono je izgrađeno na četiri temelja:

Prvi temelj: Allah, *subhanehu ve te'ala*, nikoga neće kazniti osim nakon uspostave dokaza protiv njega. Rekao je Uzvišeni:

وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّى نَبْعَثَ رَسُولاً

„A Mi nijedan narod nismo kaznili dok poslanika nismo poslali!“[1292]

I kaže Uzvišeni:

رُّسُلاً مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلاَّ يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ

[1290] Na ar. *mu'rid* od glagola *a'erede* أعرض, a nevjerstvo izbjegavanja ili okretanja (*i'irāda)* izučavanja *aslu-d-dina* i rada po njemu ili sticanja znanja o opšte poznatim mes'elama u društvu je vrsta nevjerstva koja za sobom povlači kaznu, iako je čovjek neznalica ili slijepi sljedbenik. (op. rec.)
[1291] Prije nekoliko redova je definisao islam. (op. rec.)
[1292] Sura El-Isrā' (17) 15

„O poslanicima koji su radosne vijesti i opomene donosili, da ljudi poslije poslanika ne bi nikakva opravdanja pred Allahom imali.“[1293]

I kaže Uzvišeni:

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِن كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ

„Nismo im nepravedni bili, oni su sami sebi nepravdu nanijeli.“[1294]

Nasilnik je onaj ko zna ono čime je Poslanik, ﷺ, došao ili je u mogućnosti da to spozna pa mu suprotno postupi i okrene se od njega. Što se tiče onoga koji u osnovi nije imao znanje o Poslaniku niti je bio u stanju da to na bilo koji način spozna, niti je to mogao, pa kako da se za takvog kaže da je nasilnik.

Drugi temelj: Kazna se zaslužuje sa dvije stvari. Jedna je okretanje[1295] (izbjegavanje) od dokaza ne želeći ga niti ono što on nalaže. Drugo je prkošenje[1296] tom dokazu nakon njegove uspostave i ostavljanje onoga što on nalaže. Prvo je nevjerstvo okretanja (izbjegavanja) a drugo je nevjerstvo prkošenja. Što se tiče nevjerstva neznanja[1297] uz neuspostavu dokaza i nemogućnost njegove spoznaje, to je ono zbog čega je Allah negirao kažnjavanje sve dok se Njegov dokaz ne uspostavi poslanikom.

Treći temelj: Uspostava dokaza se razlikuje zavisno od razlike u vremenima, mjestima i osobama. Allahov dokaz može biti uspostavljen nad nevjernikom u jednom vremenu za razliku od drugog, u mjestu za razliku od drugog, u kraju za razliku od drugog, kao što može biti uspostavljen nad osobom za razliku od druge, da li zbog nepostojanja razuma i raspoznavanja kao što je malodobna ili luda osoba, ili zbog njegovog nerazumijevanja, kao što je onaj koji ne razumije obraćanje[1298] a nema prevodioca. Ovaj je na stepenu gluhog koji ništa ne čuje niti može razumijeti; a on je jedan od četvorice koji će se pravdati pred Allahom na Sudnjem danu, kao što je prethodno spomenuto u hadisu od El-Esveda, Ebu Hurejre i drugih.“

Zatim je šejh[1299], رحمه الله, rekao: „Zastani ovdje i razmisli o ovom izuzetnom pojašnjenju. On[1300], رحمه الله, nije izuzeo osim onoga ko nije u stanju da dođe do istine uz

---

[1293] Sura En-Nisā' (4) 165
[1294] Sura Ez-Zukhruf (43) 76
[1295] Tj. *el-i'irād*. (op. rec.)
[1296] Tj. *el-'inād*. (op. rec.)
[1297] Ovo nevjerstvo iako u sebi ne sadrži „nepravdu“ prema poslaničkom dokazu postupanjem suprotno njemu, sadrži u sebi nepravdu prema dokazu razuma i fitre postupanjem suprotno njihovom ukazivanja na istinu. Veliki širk prije uspostave poslaničkog argumenta je također velika nepravda prema Allahu, odnosno zulum, kao što je rekao Luqmān svom sinu, pa je mušrik u ovom smislu nepravednik čak i prije uspostave poslaničkog argumenta nad njim. Neispravno je neograničeno tvrditi da mušrik prije uspostave poslaničkog argumenta nije učinio nikakvu nepravdu. Kada naletiš na grešku ovoga ili onoga znaćeš zbog čega sam skrenuo pažnju na ovu stvar. (op. rec.)
[1298] Tj. govor. (op. rec.)
[1299] Tj. šejh 'Abdullatif. (op. rec.)

njegovo požrtvovano traženje i želju za njom. Upravo ova vrsta je ciljana u govoru šejhu-l-islama, Ibnul-Qajjima i njima sličnima od istraživača.

Što se tiče El-Irakija i njegove pokvarene braće, unijeli su sumnju (*šubhu*) da šejh[1301] neznalicu ne smatra nevjernikom i da on kaže da je on opravdan, te su uopštili govor i nisu pojasnili[1302]. Ovu nejasnoću (*šubhu*) su učinili štitom kojim će odbacivati kur'anske ajete i vjerovjesničke hadise[1303]. Počeli su prozivati Allahove robove *muvehhide* kao što se dešavalo i njihovim prethodnicima od strane obožavatelja kaburova i mušrika[1304]. Allahu se sve vraća i On je Sudija između Svojih robova u onome oko čega su se razilazili...", pa sve do kraja šejhovog govora.

Zato razmisli ako si od onih koji tragaju za istinom i njenim dokazima, a ako si od onih koji su se opredijelili za laž i žele da je dokazuju onim što je uopšteno od govora učenjaka, onda se i nije za čuditi.[1305] Mir i spas neka je na Muhammeda, neukog Vjerovjesnika, njegovu porodicu i sve ashabe.

Dhu-l-hidždžeh, 1312. godine po Hidžri. Preneseno iz rukopisa autora, رحمه الله, njegovom rukom. Neka ga Allah, u ime islama i muslimana, nagradi najboljom nagradom.

Napisao onaj koji je potreban Allaha, Njegov rob, sin Njegovog roba i sin Njegove robinje, Abdulaziz El-Fevzan. Allah neka oprosti njemu, njegovim roditeljima, njegovim učiteljima, svim muslimanima, njihovim imamima preko kojih je Allah sačuvao vjeru i ponizio one koji bolesno nastranjuju u svakom vremenu i na svakom mjestu. Neka je mir i spas na uglednika, poslanika, našeg vjerovjesnika Muhammeda, njegovu porodicu i sve ashabe.

[1300] Tj. Ibnu-l-Qajjim. (op. rec.)

[1301] Tj. Ibn Tejmijje. (op. rec.)

[1302] Kao što to danas radi ulema taguta i njihove daije. (op. rec.)

[1303] Isto ovako je stanje nekih neznalica danas koji tvrde da nisu u stanju da sami shvate temelje vjere iz Allahove Knjige, kao da je Allahova Knjiga nejasna i nije Njegov argument ljudima i džinnima, pa je bacaju za svoja leđa radi nekih izreka učenjaka, koje ne shvataju, misleći da ukazuju na ono što im je potrebno, ne padavši im pri tome na pamet da je logično da, kao što nisu bili u stanju shvatiti Allahovu Knjigu, možda nisu u stanju shvatiti ni govor učenjaka, i da ga nisu shvatili. (op. rec.)

[1304] Do dan danas sljedbenici *šubuhāta* nisu prestali praktikovati ono što su naslijedili od svojih predaka u neznanju i novotariji! Da Allah sačuva muvehhide zla takvih duša! (op. rec.)

[1305] Allahova milost nek' je nad ovim poštovanim šejhom, Ishāqom sinom 'Abdurrahmāna sina Hasana. Uistinu, jedan od najvećih znakova onih koji ne žele istinu jeste to što ostavljaju jasnu Knjigu a kače se za ono što je uopšteno u govoru učenjaka, čije tumačenje je njima uskraćeno zbog onoga što Uzvišeni Allah zna o njima. (op. rec.)

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Od Ishaka b. Abdurrahmana onome ko ga vidi od braće i svih poglavara na omanskoj obali i onih koji ih slijede[1306] od stanovnika Perzije i Dža'lana od onih koji se pripisuju sunnetu i vjerovanju. Selamun alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu! A zatim: Allah nam je naložio potpomaganje u dobročinstvu i bogobojaznosti, potpomaganje Njega radi protiv neprijatelja, a svaki čovjek na sebi nosi od obaveza robovanja shodno svom stanju. Kao što ne postoji opravdanje u neprihvatanju istine, isto tako ne postoji opravdanja kada je u pitanju njeno dostavljanje. Prethodno je već ukazano da je od strane pojedine braće došlo traženje savjeta, a ono što se ne može ostvariti potpuno može djelimično.

Zbog toga savjetujem sebe i vas da se bojimo[1307] Allaha, a *et-takva* je riječ koja obuhvata sve osobine dobra, naređivanjem i zabranjivanjem, a najteža od njih je neprijateljevanje prema onima koji neprijateljuju prema Allahu i Njegovom Poslaniku, zastranjuju u pogledu Njegovih imena i svojstva i pridružuju Mu u Njegovoj jednoći. A znate da tajna stvaranja i vjere jeste da se spozna Allah po Njegovim imenima i Njegovim svojstvima, da se samo Njemu, slavljen neka je On, 'ibadeti, da Mu se niko ne pridružuje ma ko on bio, da ljudi opstoje u pravdi, a gvožđe je spustio kao sredstvo kojim se potpomaže u džihadu protiv onoga ko izađe iz pravičnosti.

Na početku ovog stoljeća znanje o tevhidu se ukazalo a sablje džihada su udarile glave onih koji su odstupili od njega od stranki nevjerstva i izjednačavanja drugih sa Allahom. Šerijatski propisi su uspostavljeni u svim muslimanskim zemljama i došlo je do potpunog izvršavanja vjerskih obaveza. Ta stvar je očita. Naši i vaši preci su se potpomagali na tome onim čime je Allah ponizio neprijatelje. Vaši su krajevi postali sjedište islama i stjecište gospode učenjaka.

U tim zemljama još uvijek postoje pozivači u istinu, koji pozivaju u ostvarenje tevhida poslanika i njemu upućuju zbunjene neznalice i osporavaju izmišljotine džehmija novotara koji su zastranili u pogledu imena Gospodara svih svjetova, pa je ova osnova postala nejasna mnogim stvorenjima sve dok nije zaboravljena, tako da su njeni temelji, osim onoga što je Allah htio, iščupani, usljed čega se među običnim narodom proširilo da je onaj koji izgovori dva šehadeta musliman, a nepoznato im je ono za što su određena od značenja *ikhlasa*[1308] 'ibadeta Allahu i nevjerstva u sve čemu se 'ibadeti mimo Allaha, pa se počelo pozivati u mir sa onima koji traže dobro u iluzijama i koji su zastranili u vjeri i neprijateljevali prema muslimanima. Slijepi, nijemi i nepravedni pozivači u to pokušavaju ugasiti ono što je postalo jasno od ove postojane vjere, a Allah odbija osim da upotpuni Svoje svijetlo i uzdigne Svoju riječ.

[1306] Tj. njihovih susjeda. (op. rec.)
[1307] Tj. *takvaluk*. (op. rec.)
[1308] Obožavanja Allaha bez primjese širka. (op. rec.)

Upozorenje na prijateljevanje sa Allahovim neprijateljima

U tom rasulu je došlo do iskušenja okupljanjem naroda protiv nas, kao kazna našem okretanju od ove stvari.[1309] U hadisu od Sevbana, ﷺ, stoji da je Resulullah, ﷺ, rekao:

يوشك أن تتداعى عليكم الأمم كما تتداعى الأكلة على قصعتها. قالوا: أو من قلة نحن يومئذ، يا رسول الله؟ قال: إنكم كثير، ولكنكم غثاء كغثاء السيل وليقذفن الله في قلوبكم الوهن. قلنا: وما الوهن، يا رسول الله؟ قال: حب الدنيا وكراهية الموت.

„Oko vas će se okupiti narodi sa svih strana kao što se ljudi okupe oko posude s jelom. Neko reče: Je li zbog toga što će nas tada biti malo? On reče: Naprotiv, bit će vas mnogo, ali ćete biti poput pjene na bujici. Allah će iz grudi vaših neprijatelja odstraniti strah od vas, a u vaša srca će ubaciti el-vehn. Neko reče: Allahov Poslaniče, a šta je el-vehn? On reče: Ljubav prema ovom svijetu a mržnja prema smrti.“

Hadis ukazuje na to da je ljubav prema ovom svijetu i okretanje od onog svijeta uzrok propasti, uništenja, dominacije neprijatelja i neuspjeha. Također, od Sevbana u *merfu'* predanju stoji:

وَلَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَلْحَقَ قَبَائِلُ مِنْ أُمَّتِي بِالْمُشْرِكِينَ وَحَتَّى تَعْبُدَ فئامٌ مِنْ أُمَّتِي الْأَوْثَانَ.

„Neće nastupiti Sudnji dan sve dok se plemena iz moga ummeta ne priključe mušricima i dok skupine iz moga ummeta ne budu obožavale idole.“

Kušnja njima se proširila, nevolja se uvećala a kob dopuzala do uvjerenja sljedbenika islama i imana. Priključio im[1310] se onaj koji nema jasnu predodžbu, niti korak (stopalo) iskrenosti, niti spoznaju istine. Mislili su da su se pridržavanjem nekih ruknova islama, bez ovog najvećeg temelja[1311], našli na pravom putu. A nije tako! Već je stvar kao što reče Ebu-l-Vefa b. Aqil, رحمه الله: „Ako želiš da znaš mjesto islama kod naroda nemoj gledati u njihovo naguravanje na vratima mesdžida niti njihovo glasno izgovaranje *lebbejke* već gledaj u njihovu borbu protiv neprijatelja šerijata.“

Što brže potražite utočište u tvrđavi vjere, pridržavanjem za Allahovo čvrsto uže i priključivanjem Njegovim štićenicima vjernicima. Dobro se čuvaj Njegovih neprijatelja koji se suprotstavljaju, jer najbolje djelo kojim se približava Uzvišenom Allahu jeste mržnja

---

[1309] Pogledajte kako razmišljaju učenjaci, pravi Allahovi robovi! Ostavljanje neprijateljevanja prema Allahovim neprijateljima smatraju uzrokom Allahove kazne, dok učenjaci taguta i njihovi šejhovi danas prijateljevanje prema tagutu a neprijateljevanje prema islamu i muslimani smatraju uzrokom Allahovih blagodati, bezbjednosti i prosperiteta. Allahovi smo i Njemu se vraćamo! (op. rec.)

[1310] Tj. muslimanima. (op. rec.)

[1311] Pogledaj kako neprijateljevanje prema Allahovim neprijateljima naziva najvećim ruknom. Allahu Ekber! (op. rec.)

prema onima koji se suprotstavljaju Allahu i Njegovom Poslaniku i borba protiv takvih rukom, jezikom i srcem, shodno mogućnostima i onim što će roba sačuvati od vatre.

Kome Allah i Njegov Poslanik budu draži od svega ostalog taj treba da se pokori naredbama Kur'ana i sunneta i odrekne od svakog vjerovanja koje se kosi sa onim na čemu su bili ispravni prethodnici (*selef*) od uglednika ummeta. Da li je islam nestao, da li su propisi promijenjeni, i da li je u vjeru uvedeno ono što Allah nije objavio osim putem pozivača na vratima Džehennema koji ljude odvraćaju od njihove vjere? Zato, Allahovi robovi, bojte se Allaha, i neka vas ovaj svijet ne zavede jer je on uzrok svake greške. Tako mi Allaha, od njegovog početka pa sve do njegovog kraja on ne može biti zamjena za jedan trun od budućeg svijeta.

Svaki put kada se kod onih koji tvrde da su muslimani dogodi okretanje od ove stvari, prijateljevanje prema mušricima, vrijeđanje muslimana, požurivanje rahatluka i zadovoljstva samim sobom i uljepšavanja, to je kazna lično i uzrok poniženja, i lađa kajanja i jada. Allah je rekao:

وَالَّذينَ كَفَرُواْ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ إِلاَّ تَفْعَلُوهُ تَكُن فِتْنَةٌ فِي الأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ

„Nevjernici su jedni drugim prijatelji[1312] (*evlija'*). Ne postupite li vi tako, nastaće smutnja na Zemlji i nered veliki.“[1313]

Pa, kako da se prikloni ovom svijetu, prijateljuje s neprijateljima i zaboravi obećanja data vjeri onaj ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan i strahuje od mučnog obračuna. Uzvišeni je rekao:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاء بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللّهَ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

„O vjernici, ne uzimajte za prijatelje (*evlija'*) Jevreje i kršćane! Oni su sami sebi zaštitnici/prijatelji (*evlija'*). A njihov je onaj među vama koji ih za zaštitnike/prijatelje prihvati; Allah uistinu neće ukazati na pravi put ljudima koji sami sebi nepravdu čine.“[1314]

Huzejfa, ﷺ, rekao je: „Čuvajte se da neko od vas ne bude Jevrej ili kršćanin a da to i ne osjeti.“, a zatim je proučio ovaj ajet. Omer, ﷺ, ukorio je Ebu Musaa zbog toga što je kršćanina postavio za pisara. Rekao je: „Šta ti imaš s njim, Allah te ubio!? Zašto nisi uzeo pravovjernog muslimana?“ Potom je proučio ovaj ajet. Ovo je bilo zbog toga što ga je

[1312] Misli se na vjersko prijateljevanje. (op. rec.)
[1313] Sura El-Enfal (8) 73
[1314] Sura El-Ma'ida (5) 51

stavio u službu, a šta je tek u slučaju prijateljevanja s njim i ugošćavanja istog? Allah je zanegirao vjerovanje onima koji prijateljuju sa mušricima. Uzvišeni kaže:

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ

„Nećeš naći da su ljudi koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovom suprotstavljaju..."[1315]

Poznato je da je onaj koji prijateljuje s nekim zadovoljan njime, a kada je zadovoljan njime zadovoljan je i njegovom vjerom, pa tako postaje sljedbenikom njegove vjere a da to i ne osjeti. Većina ljudi prepoznaje grijehe i puteve koji njima vode a ne osjeti širk i puteve koji njemu vode. Nakon što je Allah zabranio prijateljevanje sa Njegovim neprijateljima od nevjernika i mušrika a dopustio pretvaranje u slučaju prisile, rekao je:

وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ

„Allah vas podsjeća na sebe..."[1316]

Ovo je najveća prijetnja i upozorenje za onoga ko pažljivo proučava Allahovu Knjigu i razumije od Allaha Njegovu naredbu. Da, stvar sljedbenika drugih vjera je postala lakša kod nas kada smo čuli za one koji su pregazili vjeru, naumili ukrasti vjerovanje muslimana i ubacili sumnje kako bi njima ljude odvratili od jasne i očigledne istine, od pakosnog Ihsaijca[1317] i Perzijanca koji vodi u zabludu. Zato, približavajte se Uzvišenom Allahu udaljavanjem od pozivača u nejasne stvari (*šubhe*) i tražite znanje o tevhidu uz njegov jasan dokaz. Neko od ispravnih prethodnika je rekao: „Uistinu Allah voli kritički pogled kod pojave nejasnoća i potpun razum kod pojave strasti. „Pokoravajte se Allahu i Njegovom Poslaniku ako ste vjernici" i prihvatite savjet onoga ko je sažaljiv prema muslimanima.

Od uzroka uspjeha ummeta jeste naređivanje dobra i odvraćanje od zla[1318]

Ovdje ima još jedna stvar, a to je stepen privlačenja blagodati i odagnavanja nastupa kazni, a što se ne ostvaruje osim naređivanjem dobra, odvraćanjem od zla i spriječavanjem maloumnog. Allah je pokudio one među kojima nema onih koji odvraćaju od nereda na Zemlji. Allah je rekao:

1315 Sura El-Mudžadela (58) 22
1316 Sura Alu Imran (3) 28
1317 To je osoba iz pokrajine El-Ihsa'. (op. rec.)
1318 Naređivanje dobra i zabranjivanje zla je bez sumnje vid ispoljavanja neprijateljevanja protiv zla i vid lojalnosti prema dobru. (op. rec.)

فَلَوْلاَ كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ أُوْلُواْ بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الأَرْضِ إِلاَّ قَلِيلاً مِّمَّنْ أَنجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُواْ مَا أُتْرِفُواْ فِيهِ وَكَانُواْ مُجْرِمِينَ

„A zašto je među narodima prije vas bilo samo malo čestitih, koji su branili da se na Zemlji nered čini, koje smo Mi spasili! A oni koji su zlo radili odavali su se onome u čemu su uživali, i griješnici su postali.“[1319]

أَنجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُواْ بِعَذَابٍ بَئِيسٍ

„...Mi izbavismo one koji su od nevaljalih djela odvraćali, a teškom kaznom kaznismo griješnike...“[1320]

وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

„I neka među vama bude onih koji će na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvraćati, oni će šta žele postići.“[1321]

Ajeti ukazuju na obavezu naređivanja dobra, odvraćanja od zla i na to da nema spasa osim za onoga koji to čini, a da slijeđenje strasti i davanje prednosti užicima za sobom povlači bitak djelom zajednice nevjernika. O ovom značenju postoji mnogo ajeta i hadisa. Kod koga Allah, Jedini, bude njegov cilj, njegovo božanstvo i onaj koga voli, takav će se pokoriti Njegovim naredbama i zabranama i u tome se nikome neće ulagivati.

Molim Allaha da nas i vas podrži u zahvali na Allahovim blagodatima, strpljenju u pokoravanju Njemu i udalji nas od svega što izaziva Njegovu srdžbu i kaznu. Molim Ga da nas podrži u džihadu protiv naših duša kako bi neprijateljevali prema Njegovim neprijateljima i voljeli Njegove miljenike. Mir i spas Allahov neka je na Njegovog roba, Njegovog Poslanika, povjerenika za objavu, Njegovog odabranika među Njegovim stvorenjima, Muhammeda, njegovu porodicu, njegove ashabe sve do Sudnjeg dana.

[1319] Sura Hud (11) 116
[1320] Sura El-A'raf (7) 165
[1321] Sura Alu Imran (3) 104

Propisi propisanog hedžra[1322]

Upitan je o *hedžru* pa je odgovorio:

„Za propisani *hedžr* postoji dokaz i veliki broj selefa je na njega ukazao. On ima svoje stepene, stanja i detalje koji se tiču srca, jezika i udova. Rekao je Uzvišeni Allah o Svom prijatelju Ibrahimu, *alejhis-selam*:

وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُو رَبِّي

„I napustiću i vas i sve one koje pored Allaha prizivate i prizivat ću Gospodara svoga...“[1323]

O *ashabu-l-kehf*[1324] Allah je rekao:

وَإِذِ اعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ

„Kad napustite njih i one koje mimo Allaha obožavaju...“[1325]

Također, Poslanik, ﷺ, izbjegavao je trojicu i događaj s njima je poznat. Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, spomenuo je u komentaru događaja sasvim dovoljno.

Osnova *hedžra* jeste ostavljanje, napuštanje i preziranje. *Hedžr* u šerijatskom značenju je ostavljanje onoga što je Allah zabranio, njegovo izbjegavanje i udaljavanje od njega. On je sveobuhvatnog karaktera i tiče se djela i osoba. Kada su u pitanju mušrici i oni koji su pod njihovom zaštitom i smatraju lijepim ono na čemu su oni, služe im i ismijavaju sljedbenike islama, u tom slučaju (*hedžr*) je još kategoričniji, jer prijezir nečega je od prijezira onoga sa čime je vezano. Ova cjelina ima svoje dijelove i o njima imaju pojašnjenja.

Od te cjeline je *hedžr* nevjernika i mušrika. Kur'an od svog početka do kraja poziva na to. Njegova korist je u odvajanju Allahovih štićenika od Njegovih neprijatelja. Blizu tome je i *hedžr* sljedbenika novotarija i strasti. Imam Ahmed i drugi ispravni prethodnici su naglasili udaljavanje od njih, njihovo ostavljanje i ne klanjanje dženaze takvima. Rekao je: „Ako se sljedbenici novotarija razbole nemojte ih posjećivati a ako umru nemojte im ići na dženazu.“ Pa je njihovo ostavljanje obavezno srcem, jezikom i tijelom, osim pozivača u din koji se bori radi njega dokazom i koji je za sebe siguran od kušnje. Rekao je Uzvišeni Allah:

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللّهِ يُكَفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلاَ تَقْعُدُواْ مَعَهُمْ

[1322] Izbjegavanje.
[1323] Sura Merjem (19) 48
[1324] Tj. stanovnicima pećine. (op. rec.)
[1325] Sura El-Kehf (18) 16

„On vam je već u Knjizi objavio: kad čujete da se u Allahove riječi nevjerstvo čini i da im se izruguju, ne sjedite s onima koji to čine...“[1326]

Ajeta, hadisa i govora učenjaka o ovome ima veoma mnogo.

Neki istraživači su rekli: „Razumnom čovjeku su dovoljne Allahove riječi nakon što mu je zabranio prijateljevanje prema mušricima:

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِن سُوَءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللّهُ نَفْسَهُ

„Onoga dana kada svaki čovjek pred sobom nađe dobro djelo koje je uradio i hrđavo djelo koje je učinio, poželjeće da se između njih i njega nalazi udaljenost velika. A Allah vas na Sebe podsjeća...“[1327]

Ibn Kethir, رحمه الله, spomenuo je konsenzus oko toga da je onaj koji ostavi hidžru nepokoran i da ostavljanjem hidžre čini haram, te da nije dovoljno samo prezirati ih srcem, već je neophodno ispoljiti neprijateljstvo i mržnju. Rekao je Uzvišeni:

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاء مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاء أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ

„Zasigurno imate dobar uzor u Ibrahimu i u onima koji su s njim kad su narodu svome rekli: 'Mi s vama nemamo ništa, a ni sa onim što vi, pored Allaha, obožavate, mi u vas ne vjerujemo, i neprijateljstvo i mržnja će očigledni biti između nas sve dok ne budete u Allaha, Njega Jedinog, vjerovali!'“[1328]

Pogledaj u ovo pojašnjenje poslije kojeg nema pojašnjenja, gdje kaže „...će očigledni biti između nas...“, tj. pojavili se. Ovo je ispoljavanje vjere te je neophodno jasno iskazati neprijateljstvo, javno ih proglasiti nevjernicima[1329] i napustiti ih fizički. Značenje neprijateljstva jeste da bude na jednoj strani a protivnik na drugoj strani. Osnova značenja odricanja je bojkot srcem, jezikom i tijelom. Srce vjernika nije prazno od neprijateljevanja prema nevjerniku, već je spor oko ispoljavanja neprijateljstva, jer se ono nekada sakrije zbog šerijatskog razloga, a to je prisila uz vjerovanje srcem. Neprijateljstvo se nekada može skriti kod potlačenog koji ima opravdanje u Kur'anu. A moguće je da bude skriveno

---

[1326] Sura En-Nisā' (4) 140
[1327] Sura Alu Imran (3) 30
[1328] Sura El-Mumtehina (60) 4
[1329] Nije svako ko javno ne ispolji tekfir nevjernika time postao nevjernik. U osnovu vjere ulazi uvjerenje da mušrici pri sebi nemaju značenje osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, te da zbog toga nisu muslimani. Ispoljavanje vjere, nakon ispoljavanja ulaska u vjeru izgovaranjem šehadeta, spada u obaveznu potpunost čije ostavljanje uz mogućnost njenog sprovođenja spada u jedan od najvećih grijeha, da nas Allah sačuva. Naravno, svaka situacija ima svoje stanje i propise i neće se prema svakom mušriku postupiti isto ovisno od toga da li se radi o osobi neznalici koju pozivamo u islam ili prkosniku koji protiv njega ratuje i slično. (op. rec.)

radi dunjalučkog cilja a to je pretežno slučaj kod većine potonjih generacija.[1330] Ovo ako ne ispolji saglasnost![1331]

Tvrdnja onoga koga je Allah učinio slijepim i tvrdi da je ispoljavanje vjere njihovo nesprječavanje onoga koji želi da 'ibadeti ili uči[1332], neispravna je tvrdnja. Njegova tvrdnja je odbačena razumski i šerijatski. Nek' je prijatno onima koji su u kršćanskim, vatropoklonićkim zemljama i Indiji, jer su namaz, ezan i obrazovanje prisutni u njihovim zemljama, a ovo je obustava[1333] *hidžre* i *džihada* i odvraćanje ljudi od pravoga puta.

Drugo je musliman koji je uzeo olakšicu, dao prednost ovome svijetu i odabrao njihove zemlje zbog jednog od osam razloga[1334]. Hedžr ove vrste ljudi je od vrste *hedžra* griješnika, onaj o kojem je govorio El-Buhari i drugi, i takav se ne odbacuje na način na koji se odbacuje nevjernik, već on ima prava u islamu a od njih je njegovo savjetovanje, upućivanje dove za njega, s tim što mu nećemo ispoljavati ljubav i blagost kao prema onima koji vjeruju i dobra djela čine kako se ne bi dogodilo da pomisli da nema grijeha i da se njime ne bi zavarali drugi.

Vjerovjesnik, ﷺ, činio je *hedžr* prema trojici pored njihovog vjerovanja, Omer je protjerao Sabiga u njegov zavičaj i naredio da se izbjegava a ljudima je zabranio da s njim razgovaraju; ashabi, *radijAllahu anhum*, nisu prestali da izbjegavaju i za stvari manje od ovoga. U autentičnom hadisu kojeg bilježe Ebu Davud, Et-Tirmizi, Ed-Darekutni i Et-Taberani od Džerira b. Abdullaha, ﷺ, stoji da je Resulullah, ﷺ, rekao:

أَنَا بَرِيءٌ مِنْ مُسْلِمٍ يُقِيمُ بَيْنَ أَظْهُرِ الْمُشْرِكِينَ.

„Odričem se muslimana koji boravi među mušricima."

Također, bilježi ga Ibn Madže. Ljudi iz njegovog lanca prenosilaca povjerljivi su, a podupire ga i *merfu'* hadis od Muavije b. Hajde:

لا يقبل الله من مسلم عملاً، أو يفارق المشركين.

„Allah od muslimana ne prima djela dok ne napusti mušrike." Bilježi ga En-Nesai. Također, *merfu'* hadis od Semure:

مَنْ جَامَعَ الْمُشْرِك...

[1330] U ovoj rečenici je dokaz da šejh vjeruje da ostavljanje ispoljavanja islama u nekim situacijama za sobom ne povlači nevjerstvo srca. Molim Uzvišenog Allaha da nas podrži da se klonimo ostavljanja ispoljavanja vjere. (op. rec.)

[1331] Saglasnost sa vjerom mušrika. (op. rec.)

[1332] Tj. kaže da je dopuštanje ljudima da klanjaju, uče i slično ispoljavanje dini islama. (op. rec.)

[1333] Uvjerenje da je to što te kafiri puštaju da klanjaš, učiš ezan i slično značenje ispoljavanja vjere. Allahu dragi! (op. rec.)

[1334] Šejh kao da misli na osam stvari koje su spomenute u ajetu u suri Et-Tevbe: „Reci: **„Ako su vam očevi vaši, i sinovi vaši ... voljeniji od Allaha i Njegovog Poslanika i džihada na Njegovom Putu, pa pričekajte dok Allah ne presudi, a Allah ne upućuje na pravi put narod griješnički"**. Pogledaj ajet! (op. rec.)

„Ko se bude družio sa mušrikom...“. Bilježi ga Ebu Davud.

Ispravnosti ovog hadisa svjedoče riječi Uzvišenog:

...فَلاَ تَقْعُدُواْ مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذًا مِّثْلُهُمْ

„...ne sjedite s onima koji to čine dok ne stupe u drugi razgovor, inače, bićete kao i oni.“[1335] Mi se odričemo onoga čega se odrekao Resulullah, ﷺ, i izbjegavamo ga, htio to griješnik ili ne.

Lijepo je ovom prilikom spomenuti govor El-Begavija, koji je rekao: „Što se tiče izbjegavanja griješnika i onih koji sumnjaju na ovome svijetu, ono je propisano sve dok sumnje kod njih nestane i dok se ne uoči njihovo pokajanje. Ka'b b. Malik pripovijeda kada je izostao iz pohoda na Tebuk, da je Resulullah, ﷺ, zabranio da se s njima razgovara, te je spomenuo pedeset noći. Muhammed b. Ismail, رحمه الله, odredio je taj period kao granicu za obznanu pokajanja griješnika. Abdullah b. Omer rekao je: „Ne nazivajte selam onima koji piju alkohol.“ Ebu Ed-Derda je rekao: „Nećeš imati potpun fikh sve dok ne budeš prezirao ljude Allaha radi, a zatim se okreneš prema svojoj duši pa prema njoj budeš još rigorozniji.“ Ovdje se završava njegov, رحمه الله, govor.

Univerzalna osnova za ovo jeste da spoznaja o tome da On, slavljen neka je, zaslužuje da bude obožavan iz straha i nade, uvažavanjem, s ljubavlju i veličanjem u zdravom srcu ne ostavlja ljubav i prijateljstvo prema Njegovim neprijateljima, jer, ljubav je osnova svakog djela, istinitog i lažnog.

Osnova vjerskih djela jeste ljubav prema Allahu i Njegovom Poslaniku, kao što osnova vjerskih mišljenja jeste vjerovanje u istinitost onoga o čemu su obavijestili Allah i Njegov Poslanik. Kada je kod ljudi preovladala ljubav prema ovom svijetu i kada su mu dali prednost, odbacili su ovo i zaboravili ono na čemu su prethodno bili **„...i raspravljali su se na neistini da njome Istinu uguše...“**, zbog nepoznavanja suštine islama, njegovih *levazima*[1336] i velikih pravila.

Da u ovome nije bilo ništa osim preventivne zaštite od stvari koje vode do mirovnog sporazuma[1337] između muslimana i mušrika, bilo bi sasvim dovoljno. Međutim, zbog dominacije neznanja, pomanjkanja znanja i davanja prednosti ovom svijetu, neki koji se

---

[1335] Sura En-Nisā' (4) 140

[1336] *Lāzim* je ono što iz nečega neminovno proizilazi, što je od nečeg neodvojivo. Postoje *levāzimi* čiji nestanak za sobom povlači nestanak obavezne potpunosti imana a i oni čiji nestanak za sobom povlači nestanak osnove imana. To sve zbog njihove međusobne neminovne uzročne povezanosti. (op. rec.)

[1337] Ovdje šejh Ishāq, رحمه الله, misli na zabranjeni „mir“ između muslimana i mušrika. *Allahu-l-muste'an!* (op. rec.)

pripisuju (islamu) otvorili su vrata tvrđave islama, dajući prednost[1338] saglasnosti s većinom. Kamo sreće da su ovi bili predostrožni u pogledu svoje vjere kao što su bili oprezni za svoje namjesništvo i imetak. Kako su lijepi ovi stihovi:

Bila si moja oprema kojom sam napadao,

I moja ruka kada neprijatelj ugrize moju podlakticu,

Pa me je od tebe zadesilo suprotno onom čemu sam se nadao,

A čovjeka i hladna voda presiječe.

Što se tiče onih koji putuju u zemlje mušrika radi trgovine, takvi ako ne pokažu prijateljstvo, ulagivanje i blagost prema mušricima i otpadnicima, njihov slučaj je lakši od onih prethodno spomenutih[1339]. S njima su saučesnici u zabrani ali se razlikuju po kazni, jer boravak se odnosi na malo i na mnogo, a propis je u šerijatskim tekstovima vezan za boravak i zajedništvo s njima. Međutim, sve što je šteta manja, propis je blaži. A moguće je da onaj koji putuje bude gori od onoga koji boravi. Kod griješnih putnika od stanovnika El-Qasima i drugih mjesta vidjeli smo nebrojene velike poroke poput ostavljanja namaza, pijenja alkohola, smatranje lijepim mušričkih običaja i vrijeđanja vjernika zbog čega se nad većinom njih ne može presuditi islamom[1340]. Čak su se Turci i neki stanovnici Egipta čuvali od djela griješnika iz Nedžda.

Nema sumnje da je mržnja, preziranje i izbjegavanje ove vrste ljudi korist. Izbjegavanje ove vrste ljudi nije preporučljivo već je obavezno, jer je zbog njih nastala velika šteta. Oni i oni koji im odobravaju od onih koji sebe pripisuju islamu su veće iskušenje od dalekog neprijatelja.[1341]

Opće pravilo kod ovoga jeste preferiranje onoga što vodi do slabljenja zla i njegovog umanjivanja, jačanja istine, gušenja laži i zaustavljanja prijestupnika. Nakon što je spomenuo ovo pravilo, šejhu-l-islam je rekao: „Zbog ovoga je Poslanik, ﷺ, pridobivao jedne a odbacivao druge."

[1338] Allahu dragi, a kako je tek ljudima teško da daju prednost istini nad učenjacima taguta i onima koji se pripisuju znanju i džihadu, a upali su u neki od opisa koji ruše osnovu *la ilahe illallah*? *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1339] Ovi nisu ispoljili din niti saglasnost s vjerom mušrika, niti blagost, niti su se ulagivali. Oni su muslimani, ali su griješni zbog ostavljanja ispoljavanja dina u stanju mogućnosti njegovog sprovođenja. (op. rec.)

[1340] Uz takvo stanje se o njima ne može reći da su muslimani. (op. rec.)

[1341] Allahu dragi, šta bi šejh rekao za one koji su danas pod izgovorom nepostojanja šerijatskih sudnica i islamske države dozvolili tehakum tagutu i davanje glasova tagutu da propisuje zakone uz Allaha, bez šubhe prisile, i o onima koji ubijaju muslimane zbog neprijateljevanja prema njihovim tagutima na čiju pokornost obavezuju narod? Šta bi učenjaci islama rekli o takvim, kad bi slijepci samo znali!? Ja Rabb! (op. rec.)

Neki izrekoše u vidu poezije:

Postale su teške obaveze šerijata pa se predvostruči

preko sredine svaki pokvarenjak nemarni

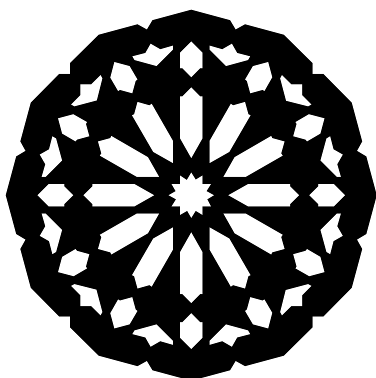
Zato, stegni svoje ruke oko užeta Ahmedovog milleta[1342]

Ne zavaraj se položajem ni ugledom,

Kreni putem nježnosti u njegovom dostavljanju,

i radi to samo[1343] *Allaha radi.*[1344]

[1342] Tj. vjere. (op. rec.)
[1343] SubhanAllah! Šejh Ishāq završava ovu risalu podsjetnicom na rad samo u ime Allah. Time je počeo i time je završio zatvarajući svojoj duši vrata propadanja dobrih djela i širka Uzvišenom Allahu. Molimo Uzvišenog Allaha da nas učini od Svojih dobrih i pametnih robova! Allahumme amin! (op. rec.)
[1344] Ova risala je uzeta uz zbirke „*'Aqidetu-l-muvehhidin*“, štampa izdavačke kuće *Daru-t-tarefejn*, i završava se na 194. strani. (op. rec.)

المورد العذب الزلال في
نقض شبه أهل الضلال

الشيخ عبد الرحمن بن حسن بن محمد بن عبد الوهاب

VRELO PITKE I LEDENE VODE U KRITICI ŠUBHI SLJEDBENIKA ZABLUDE

AUTOR

Šejh Abdurrahman ibn Hasan ibn Muhammed ibn Abdulvehhab

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Hvala neka je Allahu Koji islamu slavu daje pomoći Svojom, Koji širk ponižava silom Svojom, Koji stvarima upravlja naredbom Svojom, Koji nepokorne postepeno približava patnji zamkama Svojim, Onaj Koji je Svoju vjeru uzdigao nad svim ostalim vjerama, On je Vladar nad robovima Svojim pa mu to niko ne može spriječiti, Onaj Koji je iznad Svojih robova pa se s Njim ne otima, Mudri u onome što hoće pa Mu se ne može zabraniti.

Zahvaljujem Mu na Njegovom pomaganju štićenika Njegovih, Njegovoj pomoći onima koji Njega pomažu, Njegovom ponižavanju neprijatelja Svojih, zahvalom onoga koji zahvalu iskazuje javno i potajno. Svjedočim da nema istinskog boga osim Allaha, Jedinog, Koji sudruga nema, Onaj Koji je Jedan, Onaj Koji je utočište svakom, Onaj Koji nije rodio i nije rođen i niko Mu ravan nije; svjedodžbom onoga koji je svoje srce očistio tevhidom, i svojim neprijateljevanjem i prijateljevanjem radi Njega zadovoljio Gospodara svog. Svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov Poslanik, otklanjač sumnje, ponizivač širka i uništivač laži i potvore. Moj Allahu, smiluj se Muhammedu, njegovoj porodici i njegovim ashabima. Obaspi ih mnogobrojnim blagodatima, a zatim:

O ti koji tražiš spas, činiš uzroke postizanja pobjede i počasti, znaj da sam pročitao pismo onoga koji nije svoje ime spomenuo[1345] koje ukazuje da je on iz područja El-Hardža. Ono u sebi sadrži vrste laži i klevete i mnoge lažne stvari koje musliman ne može prećutati iz bojazni da neke neznalice njime ne budu zavedene pa da se na njih oslone.

Svako vrijeme ima govornike bez znanja i pričalice bez tačnosti i razumijevanja. Allah je u svakom vremenu dao ostatke sljedbenika znanja. Imam Ahmed, رحمه الله, u svome djelu *„Er-Reddu ale-l-džehmijjeh“* veli: „Hvala neka je Allahu, Koji je u svakom vremenu bez poslanika[1346] dao ostatke sljedbenika znanja, koji zabludjele pozivaju u uputu, trpe neprijatnosti od njih, Allahovom vjerom slijepima daju vid i Allahovom Knjigom oživljavaju mrtve. Koliko je Iblisovih žrtava koje su oni oživjeli, a izgubljenih i zabludjelih koje su uputili. Šta je ljepše od njihovog utjecaja na ljude, a šta ružnije od utjecaja ljudi na njih?“

Odgovor mi je naumpao radi odvajanja pogrešnog od ispravnog, pa je neophodno spomenuti koristan uvod, kako bi, sam on, bio cilj, s nadom da bude

---

[1345] Allahu dragi, kako se događaji ponavljaju! Od neiskrenosti sljedbenika neistine je to što ne smiju da stanu javno iza svojih zabluda već ih ispoljavaju među svojim sljedbenicima i daleko od ušiju vjernika, iza dobro utvrđenih zidina. (op. rec.)

[1346] Tj. u svakom vremenu u kojem je poslaničko znanje ljudima nepoznato. (op. rec.)

uzrok koji će dovesti do Allahovog zadovoljstva, da pomoću njega vidi onaj, od Allahovih robova, koji traži uputu, a sve to podrškom od Allaha mimo Kojeg drugog boga nema. Nema snage i moći bez Allahove pomoći.[1347]

Pravedniče, znaj da Allahova ispravna vjera i Njegov Pravi put postaju jasni poznavanjem tri stvari na kojima se zasniva vjera islam, kojima se upotpunjava rad po dokazima i propisima šerijata, a kada budu poremećene i iščeznu, dolazi do greške u tom sistemu.

Prvo: Znaj da osnova vjere islama[1348] i njen temelj, stub vjerovanja i njegov vrhunac, jeste tevhid[1349] Allaha s kojim je poslao poslanike, objavio Svoju Mudru i Jasnu Knjigu.

Rekao je Uzvišeni:

الر كِتَابٌ أُحْكِمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنَّنِي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ﴿٢﴾

„Elif-Lam-Ra. Ovo je Knjiga čiji se ajeti pomno nižu i od vremena do vremena objavljuju, od Mudrog i Sveznajućeg, ﴾1﴿ da samo Allahu 'ibadetite, - ja sam vam od Njega opominjač i donosioc radosnih vijesti. ﴾2﴿“[1350]

Upravo ovo je sadržaj svjedočenja da nema istinskog boga osim Allaha.

Osnova vjere islama jeste da se ne obožava niko osim Allaha, i da se ne obožava osim onim što je propisao a ne strastima i novotarijama. Naš šejh[1351], رحمه الله, predvodnik (*imām*) islamske misije i pozivač u *millet* pravovjernih[1352], rekao je:

Osnova vjere islama i njegov temelj jesu dvije stvari:

[1347] Tj. *ve la havle ve la quvvete illa billah*. (op. rec.)
[1348] Tj. *aslu dini-l-islam*. (op. rec.)
[1349] Ostvarenje značenja Allahove jednoće uvjerenjem i djelima srca, govorom jezika i djelima udova i ostavljanjem onoga što ruši osnovu tevhida. (op. rec.)
[1350] Sura Hud (11) 1-2
[1351] Muhammed ibn Abdulvehhab. (op. rec.)
[1352] Tj. u vjeru *hanīfijjeta*, a *hanīfijjet* dolazi od riječi *hanīf. Hanīf* je onaj koji se odrekao od širka i 'ibadetom se posvetio samo Allahu. Dakle, ona u osnovi ne stoji u vezi sa „hanefijskim mezhebom“ kao što misle neke neznalice. (op. rec.)

- Naređivanje obožavanja Allaha, podsticanje na to, prijateljevanje radi toga, tekfir[1353] onoga ko ga ostavi.

- Odvraćanje od širka u obožavanju Allaha, strogost u tome, neprijateljevanje radi toga i tekfir onoga ko ga učini.

Onih koji se u tome suprotstavljaju ima više vrsta, koje je on, رحمه الله, spomenuo.[1354]

Ovaj tevhid ima temelje (*ruknove*), neophodnosti, dužnosti i neodvojive atribute (*levazime*)[1355]. Stvarni[1356] islam neće biti potpun i savršen[1357] osim njihovim izvršenjem, poznavanjem i praksom[1358]. Postoje stvari koje taj tevhid poništavaju, kvare i negiraju. Najveće od njih jesu tri stvari:

Prva stvar: Širk (pridruživanje) Allahu u Njegovom obožavanju, kao npr. prizivanje nekoga mimo Allaha, uzdanje u njega, traženje podrške od njega, traženje pomoći od njega, oslanjanje na njega i druge slične vrste ibadeta[1359]. Onaj ko od njih nešto posveti nekome mimo Allaha biva nevjernik i nijedno djelo mu nije ispravno. Ovaj je širk najveći poništavač djela, kao što je rekao Uzvišeni:

وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

„A da su oni druge Njemu pridruživali, sigurno bi im propalo ono što su činili.“[1360]

I Njegove riječi:

[1353] Pogrešno je riječ „*tekfir*“ prevesti sa „smatranje nevjernikom“ zbog toga što se smatranje tiče samo srca. Prijevodioci često upadaju u ovu grešku. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1354] Tih vrsta, koje bi svako trebao dobro naučiti kako bi mu bilo jasno stanje onih koji se suprotstavljaju osnovi vjere, je deset. Pogledaj risalu šejha Muhammeda *„Osnova dini islama i njegov stub...“* u ovoj knjizi. (op. rec.)

[1355] To su opisi koji neminovno proizilaze iz tevhida, čiji nestanak neminovno ukazuje na nestanak osnove iz koje su proizišli. Postoje *levāzimi* koji se tiču *aslu-d-dina* a i oni koji se tiču obavezne potpunosti. (op. rec.)

[1356] Tj. *el-haqīqijj* što se može prevesti kao *suštinski*. Rekoh, kao da šejh misli na ono što je između roba i Uzvišenog Allaha, jer mnogi u vanjštini pokazuju islam a nemaju njegove ruknove i *levāzime* u srcu. Takvi su munafici. (op. rec.)

[1357] Ovo je jedan od dokaza da učenjaci tevhida spominju pojmove *„kemāl* i *temām* (potpunost)“ u kontekstu govora o *aslu-d-dinu*, što ti ukazuje na grešku nekih koji su, nakon što su u govoru učenjaka naišli na termine *„kemāl* i *temām*“, počeli zagovarati mogućnost ostvarenja *aslu-d-dina* bez ostvarenja nekih neminovnih *levāzima aslu-d-dina*, poput znanja o tome da mušrik pri sebi nema značenje osnove tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, što na primjer obuhvata znanje o tome da mušrik obožava stvorenje i da ne obožava samo Allaha itd. Istina je da je potrebna naučna preciznost i da se ono što ulazi u *aslu-d-din* odvoji od onoga što ulazi u njegovu obaveznu potpunost poput ispoljavanja tekfira, mržnje i neprijateljstva i slično. Ovu grešku posebno zamjeramo autoru *„Tridestnice o pretjerivanju u tekfiru“*. (op. rec.)

[1358] Tj. znanjem i djelom. (op. rec.)

[1359] Poput *tehākuma*, tj. traženja presude. Pa ko bude tražio presudu taguta, tj. bude tražio da mu se sudi nekim drugim zakonom mimo Knjige i Sunneta, takav je zbog 'ibadeta stvorenju mušrik, makar vjerovao da je to što radi zabranjeno, ružno i slično. (op. rec.)

[1360] Sura El-En'am (6) 88

وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٥﴾ بَلِ اللَّهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٦﴾

„A tebi, i onima prije tebe, objavljeno je: 'Ako budeš druge Allahu pridruživao, tvoja će djela sigurno propasti, a ti ćeš izgubljen biti.' ﴾65﴿ Nego, Allaha jedino obožavaj i budi od zahvalnih! ﴾66﴿“[1361]

U ovom je ajetu došla negacija širka, njegovo uveličavanje i naredba obožavanja Allaha, Jedinog. Značenje riječi Uzvišenog:

بَلِ اللَّهَ فَاعْبُدْ

„Nego, Allaha jedino obožavaj“[1362], tj. nikog mimo Njega[1363]. Davanje prednosti objektu kod učenjaka znači ograničavanje na njega.

Druga stvar: Zadovoljstvo onim ko pridruži Allahu i prijateljevanje[1364] prema Allahovim neprijateljima. Rekao je Uzvišeni Allah:

وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

„...ali one koji su prsa za nevjerstvo prostranim učinili[1365]**, stići će srdžba Allahova i njih čeka patnja velika...“**[1366], pa sve do riječi:

وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

[1361] Sura Ez-Zumer (39) 65-66
[1362] Sura Ez-Zumer (39) 66
[1363] Zbog toga što se 'ibadetom u Kur'anu želi tevhid. Kada Allah naredi 'ibadet time se misli na 'ibadet samo Uzvišenog Allaha. Isto tako, kada Allah naredi da vjerujemo da je samo On Apsolutni Sudija, to za sobom neminovno povlači uvjerenje da nijedno stvorenje nije apsolutni sudija, i ovo je dovoljno za uspostavu poslaničkog argumenta u pogledu zabrane *tehākuma* tagutu, kao što je priznanje mušrika Allahovog *rubūbijjeta,* tj. Njegove jednoće u stvaranju, vlasti i upravljanju, bilo dovoljno za uspostavu poslaničkog argumenta nad njima u pogledu Njegove jednoće u zasluzi da samo On bude obožavan, tj. u jednoći Njegovog *ulūhijjeta*. Kada Allaha naredi *tehākum* Knjizi i Sunnetu onda to znači „samo Knjizi i Sunnetu“, i za sobom neminovno povlači zabranu *tehākuma* svim zakonima koje su propisali ljudi s namjerom sprovođenja apslotunog zakonodavstva i suđenja. Takvi zakoni, iako se u vanjštini možda ne suprotstavljaju šerijatu ili su identični s njime, se nazivaju tagutom zato što se njima oponaša Allahov zakon i traži pridžravanje njih poput pridržavanja šerijata. (op. rec.)
[1364] Misli se na vjersko prijateljevanje koje obuhvata ljubav prema njima u ime širka ili kufra i njihovo pomaganje protiv muslimana. U značenje nevjerničkog prijateljevanja prema mušricima također ulazi uvjerenje da je ono što obožavaju mušrici u stanju velikog širka samo Uzvišeni Allah, ili da se pri mušriku ostvarilo značenje tevhida na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. Štaviše, ovo je majka nevjerničkog prijateljevanja sa mušricima. Ima li veće laži od tvrdnje da je ono što obožavaju mušrici u stanju velikog širka samo Uzvišeni Allah?! Zašto onda neki ljudi nazivaju mušrika muslimanom u stanju velikog širka! Da Allah sačuva! (op. rec.)
[1365] Tj. ko je zadovoljan sa nevjerstvom. Pravilo je da je svako ko upadne u veliki širk ili kufr, mimo prisile, uz nestanak prepreka tekfira poput malodobnosti, ludila ili nestanka namjere za uzrokom tekfira, zadovoljan nevjerstvom u Allaha. (op. rec.)
[1366] Sura En-Nahl (16) 106

„...a Allah neće ukazati na Pravi put narodu nevjerničkom.“[1367] Onaj ko to učini pokvario je svoj tevhid, makar ne učinio sam širk[1368]. Rekao je Uzvišeni:

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ

„Nećeš naći da ljudi koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju budu u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprotstavljaju...“[1369]

Šejhu-l-islam je rekao: „Obavijestio je, *subhaneh*, da ne postoji vjernik koji je u ljubavi s nevjernikom. Onaj ko je u ljubavi s njim, nije vjernik.“ Rekao je: „A poistovjećivanje s njima izvor je ljubavi, pa je zabranjeno.“

El-Imad b. Kethir, رحمه الله, je u svome *„Tefsiru“* rekao: „Prenosi se da je ovaj ajet objavljen zbog Ebu Ubejde kada je ubio svoga oca u Bici na Bedru; **„...ili sinovi njihovi...“** zbog Ebu Bekra Es-Siddika, koji je toga dana htio ubiti svoga sina Abdurrahmana; **„...ili braća njihova...“** zbog Mus'aba b. Umejra, koji je ubio svoga brata Ubejd b. Umejra; **„...ili rođaci njihovi...“** zbog Omera, koji je toga dana ubio svoga rođaka, i zbog Hamze, Alije i Ubejde b. El-Harisa, koji su toga dana ubili Utbu, Šejbu i El-Velida b. Utbu.“ Rekao je: „A u riječima Uzvišenog:

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ

„Allah je njima zadovoljan, a i oni su zadovoljni Njime...“[1370] veličanstvena je tajna, a to je: pošto su se rasrdili na svoje srodnike i bližnje u ime Allaha, On im u zamjenu daje da On bude njima zadovoljan, i da oni budu zadovoljni Njime zbog stalnih blagodati koje im je dao, velikog uspjeha i sveopće dobrote. Govori o njihovom uspjehu, sreći i pobjedi na ovom i budućem svijetu, u poređenju s onim što je spomenuo o ovima da su šejtanova stranka:

أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ

„A šejtanova stranka, zbilja, gubitnici su pravi.“[1371]

Rekoh, to su oni koji prijateljuju prema sljedbenicima zablude a srde se na sljedbenike vjerovanja.

[1367] Sura En-Nahl (16) 107

[1368] Ovo je ona mes'ela zbog koje je poveden rat protiv nas. Utičemo se Allahu od zla ljudi i džinna! Ko ostavi suštinu tevhida i islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, mušriku koji je upao u veliki širk, također nije sproveo osnovu tevhida iako lično nije upao u veliki širk, zbog toga što ga ne poznaje, a znanje o osnovi značenja šehadeta *la ilahe illallah*, negacijski i potvrdno, uvjet je njegove prihvaćenosti i ispravnosti. Isto tako je ako ga voli radi širka ili ga pomaže protiv islama i muslimana. (op. rec.)

[1369] Sura El-Mudžadela (58) 22

[1370] SuraEt-Tevba (9) 110

[1371] Sura El-Mudžadela (58) 19

Treća stvar: Prijateljevanje[1372] prema mušriku, naklonost prema njemu i njegovo pomaganje rukom, jezikom ili imetkom[1373]. Uzvišeni kaže:

...فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ

„...zato nikako ne budi pomagač nevjernicima!“[1374]

I kaže:

إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَى إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوَلَّوْهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

„Ali vam zabranjuje da prijateljujete prema onima koji ratuju protiv vas zbog vjere i koji vas iz zavičaja vašeg izgone i koji pomažu da budete prognani. Oni koji prema njima prijateljuju, ti, oni su nepravednici.“[1375]

Ovo je obraćanje Uzvišenog Allaha vjernicima ovoga ummeta, pa ti koji slušaš pogledaj gdje se ti nalaziš u pogledu ovog obraćanja i propisa ovog ajeta.

Kada su Kurejšije tajno pomogle pleme Benu Bekr protiv Khuzā'e[1376], a već su bili sklopili primirje sa Resulullahom, ﷺ, njihov se ugovor time poništio a Resulullah, ﷺ, se zbog toga rasrdio Allaha radi[1377] i pripremio se za rat s njima, a nije ih o tome obavijestio[1378]. Kada je Hatib (b. Beltea') napisao pismo[1379] u kojem ih o tome obavještava, Uzvišeni Allah je objavio o tome ovu suru[1380], otpočevši je riječima:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ

[1372] Ono što je spomenuo pod brojem dva djelimično ulazi pod ovu tačku, tj. tačku prijateljevanja prema mušricima. (op. rec.)
[1373] Pomaganje mušrika koje je nevjerstvo je njihovo pomaganje protiv muslimana ili u ime širka. To znači da ne mora biti da je svako pomaganje mušrika rukom, jezikom ili imetkom nevjerstvo u Uzvišenog Allaha. (op. rec.)
[1374] Sura El-Qasas (28) 86
[1375] Sura El-Mumtehina (60) 9
[1376] Pleme Khuzā'a koji su ušli u savez sa Allahovim Poslanikom, ﷺ. (op. rec.)
[1377] Njegova srdžba je bila zbog rušenja ugovora od strane Kurejšija a održavanje ugovora i njegovo nekršenje je vjerski cilj, pa je sa te strane njegova srdžba bila Allaha radi. (op. rec.)
[1378] Obavijest o prekidu ugovora biva kada nas je strah prevare od strane mušrika. Ali kada oni prekrše ugovor, nije obaveza da ih obavijestimo o prekidu ugovora sa naše strane. (op. rec.)
[1379] Sahabija Hātib b. Ebi Belte'ah, ﷺ, koji je bio učesnik bitke na Bedru, je time upao u mali kufr, ne u veliki. On ih nije suštinski pomogao protiv islama i muslimana, kao što na to ukazuje tekst pisma kojeg im je poslao. Nije izdao tajnu muslimana radi pomaganja velikog širka, niti sa namjerom da naškod islamu i muslimanima, niti na način putem kojeg bi se to dogodilo makar nemao namjeru za time. Štaviše, Hātib ih je u svom pismu iskreno zastrašio muslimanima i obavijestio ih da nemaju nikakve šanse protiv njih. (op. rec.)
[1380] Tj. suru El-Mumtehina. (op. rec.)

„O vjernici! Ne uzimajte Moje neprijatelje i svoje neprijatelje za prijatelje, ljubav im darivajući...“[1381], pa sve do riječi:

...وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ

„...a ko to od vas bude činio, pa, taj je zalutao s Pravog puta.“[1382]

Zatim je Uzvišeni naredio da se povodi za Njegovim Prijateljem[1383], *alejhis-selam*, i njegovom braćom poslanicima radeći po Njegovoj vjeri s kojom ih je poslao, pa kaže:

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ...

„Vi zasigurno imate divan uzor u Ibrahimu i u onima koji su s njim..."[1384], tj. od njegove braće poslanika,

...إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَآءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ

„...kad su narodu svome rekli: Mi s vama nemamo ništa, a ni sa onim što vi, pored Allaha, obožavate, zanevjerovali smo u vas[1385], i neprijateljstvo i mržnja će između nas i vas očigledni biti sve dok ne budete u Allaha, Njega Jedinog, vjerovali!“[1386]

Spomenuo je pet stvari bez kojih, znanjem i praksom, tevhid ne postoji[1387]. Kod izvršenja ovih pet stvari, Allah je odvojio neke ljude od drugih[1388] nakon što ih je iskušao njihovim neprijateljem. Uzvišeni je rekao:

الم ﴿١﴾ أَحَسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ ﴿٣﴾

[1381] Sura El-Mumtehina (60) 1
[1382] Sura El-Mumtehina (60) 1
[1383] Tj. Ibrahimom, ﷺ. (op. rec.)
[1384] Sura El-Mumtehina (60) 4
[1385] Na ar. *keferna bikum*. Kada se čestica *„ba“* nadoveže na glagol *„kefere“* daje mu značenje prelaznog glagola, pa dobije značenje *„ekfere“* ili *„keffere“* što znači *„protekfirili smo vas“.* (op. rec.)
[1386] Sura El-Mumtehina (60) 4
[1387] Ili *ne opstoji.* Ovo su opisi koji sačinjavaju cjelinu kufra u taguta, uz opasku na obaveznost pravljenja razlike između njihove osnove i njihovog ispoljavanja u nekim situacijama, što ulazi u obaveznu potpunost kufra u taguta. (op. rec.)
[1388] Posljednjih četiri godine su dokazale ko je onaj koji prijateljuje i neprijateljuje u ime odricanja od širka i mušrika i u ime obožavanja samo Allaha, Jednog, Jedinog, uz lojalnost prema muwehhidima a ko ne. Allah nam je dovoljan i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

„Elif-Lam-Mim ﴿1﴾ Zar misle ljudi da će biti ostavljeni na miru ako kažu: 'Mi vjerujemo!' i da u iskušenje neće biti dovedeni? ﴿2﴾ A mi smo u iskušenje doveli i one prije njih, a Allah će sigurno znati o one koji su bili iskreni i sigurno će znati o lažovima. ﴿3﴾"[1389]

Uzvišeni Allah je upozorio robove Svoje na prijateljevanje prema svojim neprijateljima. Rekao je Uzvišeni:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُوًا وَلَعِبًا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

„O vjernici, ne prijateljujte prema onima koji vašu vjeru za podsmijeh i zabavu uzimaju, bili to oni kojima je data Knjiga prije vas, ili bili nevjernici, i Allaha se bojte ako ste vjernici."[1390]

I kaže Uzvišeni:

بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣٨﴾ الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَيَبْتَغُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿١٣٩﴾

„Bolnu patnju navijesti licemjerima, ﴿138﴾ koji prijateljuju s nevjernicima, mimo vjernika! Zar kod njih traže moć, a sva moć pripada samo Allahu? ﴿139﴾"[1391]

تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨١﴾

„Ti vidiš mnoge od njih kako s nevjernicima prijateljuju. Ružno je zaista ono što sami sebi pripremaju: da se Allah na njih rasrdi i da u patnji vječno ostanu. ﴿80﴾ A da vjeruju u Allaha i Vjerovjesnika i u ono što se njemu objavljuje, oni s njima ne bi prijateljevali, ali, mnogi su od njih nevjernici. ﴿81﴾"[1392]

Razmisli o onome što je u ovim ajetima i onome što je Allah, *subhanehu ve te'ala*, za ovo djelo odredio od srdžbe Njegove, vječnog boravka u Njegovoj kazni, negaciji imana i dr.. Šejhu-l-islam o značenju riječi Uzvišenog:

[1389] Sura El-Ankebut (29) 1-3
[1390] Sura El-Ma'ida (5) 57
[1391] Sura En-Nisā' (4) 138-139
[1392] Sura El-Ma'ida (5) 80-81

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ

„A da vjeruju u Allaha i Vjerovjesnika i u ono što se njemu objavljuje, oni s njima ne bi prijateljevali...“[1393], veli: „Prisustvo prijateljevanja prema njima nalaže nepostojanje imana. Allah Uzvišeni je rekao:

إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى...

„Doista je onima koji su se vratili unazad (ili svojim starim stopama) nakon što im uputa jasna bi...“[1394] sve do riječi:

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ

„To zato što su govorili[1395] **onima koji ne vole ono što Allah objavljuje: 'Mi ćemo vam se u nekim stvarima pokoravati'...“**[1396]

Slovo '*sin*' je slovo za predah što označava očekivanje radnje, pa to ukazuje da su im oni to tajno obećali, na osnovu riječi Uzvišenog:

وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٢٦﴾ فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ﴿٢٧﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمُ اتَّبَعُوا مَا أَسْخَطَ اللَّهَ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ﴿٢٨﴾

„...a Allah dobro zna njihove tajne. ﴾26﴿ A kako će tek biti kad im meleki budu duše uzimali udarajući ih po obrazima i po leđima njihovim! ﴾27﴿ To će biti zato što su ono što izaziva Allahovu srdžbu slijedili, a ono čime je On zadovoljan prezirali; On će djela njihova poništiti. ﴾28﴿“[1397]

Ajeta s ovakvim značenjem ima mnogo, a cilj je pojasniti veličinu ovog grijeha kod Allaha i ono što ga prati od posljedica, ranijih ili kasnijih. Molimo Allaha da nas učvrsti u islamu i vjerovanju. Utječemo se Allahu od propasti i poniženja.

Naš šejh, رحمه الله, u svom *„Sažetku životopisa“*[1398] od *„Životopisa El-Vakidija“*, spomenuo je da je Khālid ibnu-l-Velīd, kada je došao u El-Arud izaslao dvjesto jahača. Oni zarobiše Medžā'a b. Miraru i trinaest ljudi iz njegovog plemena Benu

[1393] Sura El-Ma'ida (5) 81
[1394] Sura Muhammed (47) 25
[1395] Pa ih je protekfirio zbog samih riječi uprkos tome što u njih ne vjeruju ili ih izgovaraju lažući. (op. rec.)
[1396] Sura Muhammed (47) 26
[1397] Sura Muhammed (47) 26-28
[1398] Ovo je naziv djela šejha Muhammeda bin 'Abdulvehhaba, رحمه الله. (op. rec.)

Hanife. Khālid ibnu-l-Velīd im reče: „Šta kažete za vašeg druga?“[1399] Oni posvjedočiše da je Allahov poslanik. On ih pobi udarcem po šijama sve dok nije ostao Sarija b. Amir. On reče: „Khālide, ako stanovnicima El-Jemame želiš dobro ili zlo, ostavi Medžā'a u životu, a on bijaše ugledan pa ga ne ubi. A također, poštedio je i Sariju. Naredio je da se okuju u željezo. Pozvao je Medžā'a, a on u takvom stanju, da razgovara s njim, a ovaj je mislio da će ga Khālid ubiti, pa reče: „Sine Mugirin, ja sam musliman[1400], tako mi Allaha nisam zanevjerovao.“

Na to Khālid reče: „Između ubijanja i ostavljanja ima stupanj, a to je zadržavanje sve dok Allah ne presudi među nama ono što bude htio.“ Potom ga je predao njegovoj supruzi, Umu Mutemmim, i naredio joj da se s njim lijepo ophodi. Medžā'a pomisli da ga Khālid želi zadržati kako bi ga obavijestio o njegovom neprijatelju, pa reče: „Khālide, znaš da sam došao kod Resulullaha, ﷺ, i dao mu prisegu na islam. Ja sam danas na onome na čemu sam bio juče. Ako se lažov pojavio među nama i pojavio se uistinu, pa Allah je rekao:

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى

„I nijedan griješnik neće grijehe drugog nositi...“[1401]

On reče: „Medžā'a, danas si ostavio[1402] ono na čemu si bio juče. Tvoje zadovoljstvo pitanjem ovog Lažova i ćutanje o njemu, a ti si od najčasnijih stanovnika El-Jemame, odobrenje je njemu i zadovoljstvo onim čime je došao. Zašto nisi ispoljio neko opravdanje i progovorio sa onim koji s progovorili? Govorio je Thumameh, pa je odbio i osporio. A govorio je i El-Ješkuri. Ako kažeš 'bojim se svog naroda'; zašto nisi došao meni ili poslao izaslanika!?“

Razmisli o tome kako je Khālid šutnju Medžā'a protumačio kao zadovoljstvo onim čime je došao Musejlema i priznanjem. Šta bi tek uradio sa onim koji ispoljava zadovoljstvo, učestvuje, pomaže, zalaže se i hita sa onima koji su pridružili Allahu u Njegovom obožavanju i koji nered čine po Zemlji? Nek' je Allah na pomoći!

Druga, od stvari bez kojih islam nije ispravan jeste rad po njegovim zakonima i propisima[1403]. Sprovedbom toga uspostavlja se vjera i usklađuju djela, kao što je Uzvišeni rekao:

[1399] Tj. Musejlemu El-Kezzāba.
[1400] Tj. ja imam islam. (op. rec.)
[1401] Sura El-Isrā' (17) 15
[1402] Pogledaj kako je Khālid ibnu-l-Velīd, ﷺ, Medžā'ovo neispoljavanje vjere među narodom Musejleme Lažova, protumačio u značenju onoga što ruši islam, što dobija svoju snagu i osnovu kada se uzme u obzir da je Medžā'a dočekao vojsku muslimana u takvom stanju i da im ni na koji način nije ukazao da je ostao na dini islamu i da ne vjeruje u Musejlemu Lažova. (op. rec.)
[1403] Kao da šejh misli na rukn „uopštenog pridržavanja šerijata“. Allah najbolje zna! (op. rec.)

وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا

„A kada bi onako kako im se savjetuje postupili, bilo bi im bolje i u vjeri čvršće!“[1404], ajet.

Rekao je Uzvišeni:

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾

„Allah vam doista naređuje da emanete date onima kojima pripadaju, a kada među ljudima sudite, da pravedno sudite. Savjet Allahov je uistinu divan i Allah doista sve čuje i vidi! ﴾58﴿ O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i nadležnim između vas! A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i onaj svijet! To je bolje i posljedice su ljepše! ﴾59﴿“[1405]

Rekao je Uzvišeni:

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ

„A u čemu god se vi razišli, presuda za to je kod Allaha!“[1406]

Rekao je Uzvišeni:

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا

„Ni vjernik ni vjernica nemaju izbora da, kada Allah i Poslanik Njegov nešto odrede, po svom nahođenju postupe. A ko Allaha i Njegova Poslanika ne posluša, taj je sigurno skrenuo s Pravog puta.“[1407]

Rekao je Uzvišeni:

[1404] Sura En-Nisā' (4) 66
[1405] Sura En-Nisā' (4) 58-59
[1406] Sura Eš-Šura (42) 10
[1407] Sura El-Ahzab (33) 36

وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَمِ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَنْ يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ بَلْ أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾

„Kad budu pozvani Allahu i Poslaniku Njegovu da im On presudi, nekih od njih odjednom leđa okrenu; ﴾48﴿ samo ako znaju da je pravda na njihovoj strani, dolaze mu poslušno. ﴾49﴿ Da li su im srca bolesna, ili sumnjaju, ili strahuju da će Allah i Poslanik Njegov prema njima nepravedno postupit? Nijedno, već su oni nepravednici. ﴾50﴿"[1408]

Rekao je Uzvišeni:

فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

„Pa ako ti se ne odazovu, onda znaj da se oni povode jedino za strastima svojim, a ne Allahovom uputom?! Allah, doista, neće uputiti na Pravi put narod nepravednički."[1409]

Rekao je Uzvišeni:

أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٣﴾ أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾

„Kaži ti Meni, hoćeš li ti biti čuvar onome koji je strast svoju za boga svoga uzeo? ﴾43﴿ Misliš li ti da većina njih hoće da čuje ili da nastoji da shvati? Kao stoka su oni, čak su još dalje s Puta pravog skrenuli. ﴾44﴿"[1410]

U ovom značenju Ebu Temmam je spjevao:

Robovanje strastima u njihovom poigravanju vjerom,

ravno je obožavanju idola.

[1408] Sura En-Nur (24) 48-50
[1409] Sura El-Qasas (28) 50
[1410] Sura El-Furqan (25) 43-44

Ovo preovladava kod mnogih ljudi; odbacivanje istine zbog njene konfrontacije sa strastima i njeno mijenjanje s mišljenjima. Ovo je od manjkavosti vjere i slabosti vjerovanja i uvjerenja.

Treća stvar jeste specifiziranje iz sveobuhvatnosti koja je prije njega; izvršavanje emaneta, ostavljanje zabranjenih stvari i strasti, ozbiljnost u izvršavanju farzova, vadžiba i ibadeta, naređivanje dobra, odvraćanje od zla i borba na Allahovom putu. U tome su se dogodili veliki propusti, kao što je Uzvišeni rekao:

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا

„Njih smijeniše naraštaji, koji namaz napustiše i za požudama pođoše; oni će propast susresti“[1411]

Na taj način došlo je do nemara i okretanja od Knjige Uzvišenog Allaha, a većina ljudi se od pokornosti njihovom Gospodaru zaokupila ovim svijetom, pa su postali skromni u svemu čija se korist njima vraća na ovom svijetu a i na onom svijetu od onoga što vodi zadovoljstvu njihovog Gospodara i Zaštitnika. Uzvišeni je rekao:

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ

„Ima li nepravednijeg od onoga koji, kad se dokazima Gospodara svoga opominje, za njih ne haje, a zaboravlja ono što su ruke njegove pripravile?!“[1412]

Onaj ko sebi želi dobro, od onih kojima je Allah dao mogućnost, vlast i sprovođenje riječi[1413], obaveza je da se pobrine o čuvanju ova tri fronta, jer, uistinu, oni su frontovi islama, a onaj ko ne žudi za njima je požurio da ih sruši.

Od uzroka njihovog očuvanja jeste *ikhlās*[1414] prema Allahu, iskrenost i pribjegavanje Njemu, veličanje Njegove naredbe i Njegove zabrane, oslanjanje na Njega, razlikovanje ružnog od lijepog, jer uistinu, Uzvišeni Allah ih je označio svojim robovima nakon što ih je iskušao. Zato, prihvati se prezira Allahovih neprijatelja, brige o onome što Ga zadovoljava, ljubavi prema onome što On voli, mržnje prema onome što On mrzi, strahovanja od Njega i osjećanja Njegovog nadzora. Uistinu, to je najčvršća veza vjerovanja. Pa nek' je Allah na pomoći!

[1411] Sura Merjem (19) 59
[1412] Sura El-Kehf (18) 57
[1413] Tj. da se ono što naredi sprovodi. (op. rec.)
[1414] Obožavanje Allaha bez primjesa širka i od širka čisto htjenje Allahovog lica. Molim Allaha da nas očisti od širka i njegovih primjesa i puteva. Namjerno sam ostavio riječ *ikhlās* jer neispravno ju je prevesti kao „iskrenost“ što je praksa većine prevodioca danas. Iskrenost u arapskom jeziku je *„es-sidq“*. (op. rec.)

Odjeljak

Išaret na sadržaj riječi *la ilahe illallah* od negacije širka, njegovog pobijanja, ostvarenja čistog tevhida samo Allahu i na neke stvari kojima se kidaju veze vjere

Ono što nas je podstaklo na to jeste upravo ono što je do nas došlo o čovjeku koji je prije pojave smutnji pretjerivao u tekfiru i tekfirio zbog stvari zbog kojih niko od učenjaka nije osobu tekfirio. Nakon što se zagnjurio u smutnje, da nas Allah sačuva od smutnji koje vode u zabludu, javnih i potajnih, rekao je: „Ko kaže *la ilahe illallah*, taj je zaštićeni[1415] musliman, šta god govorio."[1416]

Kažem, a od Allaha je podrška:

Znaj da su riječi *la ilahe illallah*, riječi spasa i ključ Dženneta. Allah ih je nazvao *kelimetu-t-taqwa* (riječi bogobojaznosti) i *el-'urvetul-vuthqa* (najčvršća veza). To su riječi *ikhlasa*[1417] koje je Ibrahim, *alejhis-selam*, učinio trajnim kod svojih nasljednika. Njihov sadržaj jeste negacija božanstvenosti svemu osim Allahu i čisto posvećivanje obožavanja[1418], u svim njegovim vrstama, Allahu, Jedinom, kao što je Uzvišeni rekao:

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ﴿٢٧﴾

„A kad Ibrahim reče ocu svome i narodu svome: Nemam ja ništa s onima koje vi obožavate, osim s Onim Koji me je stvorio, ﴿26﴾ jer će me On, doista, na Pravi put uputiti. ﴿27﴾"[1419]

O Jusufu, *alejhis-selam*, Uzvišeni je rekao:

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ

„...i slijedim vjeru predaka svojih, Ibrahima i Ishaka i Jakuba; nama ne priliči da ikoga Allahu pridružujemo. To je Allahova milost prema nama i ostalim ljudima, ali većina ljudi nije zahvalna."[1420], pa sve do riječi:

[1415] Tj. zaštićenog života, imetka i časti. (op. rec.)
[1416] Tako neznalice iz jednog pretjerivanja prelaze na drugo. Da nas Allah sačuva! (op. rec.)
[1417] Čistog robovanja Allahu srcem, riječima, djelima i ostavljanjima, bez primjesa širka. (op. rec.)
[1418] Na ar. *ikhlāsu-l-'ibādeh*. (op. rec.)
[1419] Sura Ez-Zukhruf (43) 26-27

إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

„Sud pripada jedino Allahu, a On je naredio da obožavate samo Njega. To je jedino prava vjera, ali većina ljudi ne zna.“[1421]

Rekao je Uzvišeni:

قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ

„Reci: 'Zar da za zaštitnika uzmem nekog drugog osim Allaha, stvoritelja nebesa i Zemlje? On hrani, a Njega niko ne hrani! '“[1422]

Rekao je:

قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ

„Reci: 'Zar da za gospodara tražim nekog drugog osim Allaha, kad je On Gospodar svega?'“[1423]

Rekao je:

أَفَغَيْرَ اللَّهِ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا

„Zar da pored Allaha tražim drugog sudiju, kad vam On objavljuje Knjigu potanko?“[1424]

Rekao je:

قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُو وَإِلَيْهِ مَآبِ

„Reci: 'Meni je naređeno da samo Allahu ibadetim i da Njemu nikoga ne pridružujem; Njemu ja pozivam i Njemu se vraćam.'“[1425]

Kur'an od svog početka do kraja govori da Allahova vjera, s kojom je poslao poslanike Svoje i objavio knjige Svoje, jeste posvećivanje obožavanja[1426] u svim

---

[1420] Sura Jusuf (12) 38
[1421] Sura Jusuf (12) 40
[1422] Sura El-En'am (6) 14
[1423] Sura El-En'am (6) 164
[1424] Sura El-En'am (6) 114
[1425] Sura Er-Ra'd (13) 36
[1426] Tj. *ikhlāsu-l-'ibādeh*. (op. rec.)

njegovim oblicima[1427] Allahu, Jedinom, mimo svega osim Njega, i odricanje od širka i njegovih sljedbenika[1428].

...وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ

„...i borite se protiv njih dok smutnja ne iščezne...“[1429], tj. širk. Ovo nije skriveno onome ko posjeduje minimum jasne predodžbe. Ovo je značenje riječi *la ilahe illallah*. Nevjernici Kurejšija su to znali[1430] pa mu se nisu pokorili. Kada ih je Resulullah, ﷺ, pozvao da izgovore *la ilahe illallah*, rekli su:

أَجَعَلَ الْآَلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ﴿٥﴾ وَانْطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَى آَلِهَتِكُمْ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ ﴿٦﴾

„Zar on da bogove svede na Boga jednog? To je, zaista, nešto veoma čudno! ﴾5﴿ I oni ugledni između njih krenuše: 'Idite i strpite se na vašim božanstvima, ovima se, uistinu, nešto veliko hoće!’ ﴾6﴿“[1431]

U ovom tevhidu, koji je značenje riječi *la ilahe illallah*, ljudi se uveliko razlikuju razumijevanjem, znanjem, vjerovanjem i praksom. Ima onih koji ih izgovaraju sa znanjem, iskrenim i čistim vjerovanjem u srcu, zadovoljavaju njena prava, rade po njenom iziskivanju u neprijateljevanju prema sljedbenicima širka Allahu i prijateljevanju prema sljedbenicima tevhida, prethodnim i potonjim, dosljedni su u tome i nisu upali u ono što ih poništava. Takvi su muslimani vjernici[1432], koji svoje vjerovanje nisu pomiješali sa širkom, pa su time izrazili zahvalnost za blagodati kojima ih je Allah obasuo, *ikhlasom*[1433] prema Njemu i odricanjem od svake vjere koja se s tim kosi, kao što je Uzvišeni rekao:

[1427] Tj. vrstama. (op. rec.)

[1428] U ovim riječima šejh, رحمه الله, konstatuje da sav Kur'an, od početka do kraja, objašnjava da u *aslu-d-din* ulazi kako odricanje od širka tako i odricanje od mušrika. Čovjek se nije odrekao od mušrika sve dok ne bude vjerovao da oni pri sebi nemaju suštinu islama i tevhida, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, te da zbog toga nisu muslimani, suprotno tvrdnji nekih neznalica koji govore da se osnova odricanja od mušrika može ostvariti uz uvjerenje da oni pri sebi imaju suštinu islama i tevhida, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, ili uz neznanje i sumnje u pogledu neobuhvaćenosti mušrika značenjem islama na koje ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. (op. rec.)

[1429] Sura El-Enfal (8) 39

[1430] Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, mušrici Arapa kojima je poslan Allahov Poslanik, ﷺ, su znali da *la ilahe illallah* podrazumijeva da čovjek ne bude mušrik niti *mustekbir*, tj. onaj koji se oholi pred obožavanjem Uzvišenog Allaha. Danas nekakvi „šejhovi i ulema“, „selefijske daije“ i „vođe džihada“ još uvijek ne znaju da šehadet *la ilahe illallah* ukazuje na ono što su shvatili mušrici, pa ne znaju da se mušrik u islamu ne naziva muslimanom, niti pri sebi, ne dao Allah, ima suštinu tevhida i islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. (op. rec.)

[1431] Sura Sad (38) 5-6

[1432] Pogledaj kako je šejh presudio islamom samo onima koji su ostvarili odricanje od širka i lojalnost prema tevhidu, neprijateljevanje prema mušricima i prijateljevanje prema muslimanima! (op. rec.)

[1433] Tj. robovanjem Allahu bez primjesa širka. (op. rec.)

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا

„Doista onima koji govore: 'Gospodar naš je Allah', pa zatim budu ustrajni..."[1434]

Ovdje se želi čisto gospodarstvo (*rububijjeh*), a ono je da svog Stvoritelja, Vladara i Upravitelja uzmu za božanstvo (*ma'buda*) mimo svega osim Njega.[1435] Ibn Džerir, sa svojim lancem prenosilaca, prenosi od Enesa b. Malika da je Resulullah, ﷺ, proučio:

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا. قال: قد قالها الناس ثم كفر أكثرهم.

„Doista onima koji govore: 'Gospodar naš je Allah', pa zatim budu ustrajni...'", a zatim je rekao: *„Ljudi su ih izgovorili, pa je većina njih zanevjerovala."*[1436]

Ima i onih koji izgovaraju riječi *la ilahe illallah*, a ne znaju njihovo značenje u pogledu negacije i potvrde pa svojim djelom, pridruživanjem[1437] Allahu u božanstvenosti, potvrđuju ono na čiju negaciju ukazuje ova veličanstvena rečenica, i negira ono na čiju potvrdu ukazuje od njegovog izdvajanja Gospodara u božanstvenosti. On to poriče, neprijateljuje prema onome ko poziva u tevhid i njemu podučava[1438]. To je od veličine njegovog neznanja[1439] o značenju onoga što govori, što preovladava kod većine onih koji izgovaraju *la ilahe illallah*. Kada *muvehhid* kaže da nije dozvoljeno 'ibadetiti nikom osim Uzvišenom Allahu, tako da se ne priziva (dovi) niko osim Allaha, ne nada se nikom niti se na koga oslanja osim na Njega, i njima slične vrste ibadeta, poriču ga njihova srca i njihovi jezici[1440].

En-Nevevi u komentaru hadisa od Sa'da o čovjeku za kojeg je Sa'd Resulullahu, ﷺ, rekao: „Šta veliš za tog i tog čovjeka; ja mislim da je mu'min." On reče: 'Ili musliman?' veli: „U njemu je dokaz za pravac sljedbenika istine u njihovom mišljenju da potvrda jezikom nije korisna osim ako se za nju veže

---

1434 Sura El-Ahqāf (46) 13

1435 Suprotno mušricima koji priznaju da je On Njihov Gospodar, Stvoritelj, Vladar, Upravitelj, a obožavaju druge mimo Njega, da nas Allah sačuva od tama neznanja i nepravde širka. (op. rec.)

1436 Utičemo se Allahu od otpadništva nakon *la ilahe illallah*! Uistinu, u riječima Allahovog Poslanika, ﷺ, je ogromno upozorenje i skretanje pažnje na vođenje brige o očuvanju značenja *la ilahe illallah* koje se izgovorilo, srcem, riječima, djelima i ostavljanjima, negacijski i potvrdno. (op. rec.)

1437 Dakle, onaj ko pridružuje Allahu neko stvorenje u nečem od Njegovih posebnosti nije od sljedbenika *la ilahe illallah,* tj. nije obuhvaćen značenjem osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. (op. rec.)

1438 Oni koji vjeruju da je širk vjera koju je Allah propisao, na nevjerstvo širka najčešće nadovezuju nevjerstvo neprijateljevanja prema muslimanima i poricanje i kritikovanje tevhida lično, da nas Allah sačuva. (op. rec.)

1439 Što znači da neznanje, ako se upadne u ono što ruši osnovu *la ilahe illallah,* nije prepreka gubljenja islama, niti je neznanje koje je čovjek mogao odagnati od sebe prepreka Allahove kazne na dunjaluku i ahiretu. (op. rec.)

1440 Pogledaj kako je šejh one, čija srca poriču zabranjenost prizivanja stvorenja, poput prizivanja mrtvih i odsutnih, spomenuo u kontekstu govora o onima koji ne znaju *la ilahe illallah!* Kako onda da se kaže da postoje islamski učenjaci koji su dozvolili prizivanje mrtvih pod ovim ili onim uvjetom?! (op. rec.)

vjerovanje srcem, za razliku od mišljenja *kirāmija*[1441] i ekstremnih *murdžija*[1442] koji tvrde da je dovoljna samo potvrda jezikom. Ovu jasnu grešku odbacuje konsenzus muslimana i dokazi o nevjerstvu licemjera[1443], a ovo je njihovo svojstvo.“ Kraj.

Kažem, ako čovjek ispovijeda širk[1444] Allahu a poriče tevhid, ovo je najpravedniji svjedok o tome da u njegovom srcu[1445] nema ništa od imana[1446], kao što je Uzvišeni rekao:

وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ

„Kad se Allah samo[1447] spomene, zgražavaju se srca onih koji u onaj svijet ne vjeruju, a kada se spomenu oni mimo Njega, odjednom ih radost obuzme.[1448]“,[1449] i drugi ajeti slični ovome.

Onaj ko sebi želi dobro, neka razmisli o onome što je Uzvišeni konstatovao u Knjizi Svojoj, od dokaza tevhida, poput Njegovih riječi:

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣١﴾ مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾

„Ti upravi lice svoje Vjeri, pravovjerno (*hanifen*)! Allahove fitre[1450] na kojoj je ljude stvorio. Nema izmjene Allahovom stvaranju, to je prava vjera, ali većina

---

[1441] To je ekstremna sekta murdžija od koje se prenosi da je iman samo govor jezikom. Međutim, isti oni, uprkos ovoj njihovoj glupoj novotariji, ne dozvoljavaju da su munafici, koji izgovaraju dva šehadeta a u srcu imaju nevjerstvo, zbog izgovaranja dva šehadeta, što je kod njih iman, mu'mini kod Uzvišenog Allaha, što znači da se *kirāmije* nisu pridržavali zla koje proizilazi iz njihove zle novotarije, odabravši time upadanje u proturječnost nad upadanjem u opis uz kojeg osnova *la ilahe illallah* ne može postojati. Također, nije mi poznato da *kirāmije*, zbog toga što iman kod njih ne obuhvata djela, nisu tekfirile osobe koje upadaju u veliki kufr ili širk u djelima. Mi znamo da sve murdžije kod kojih suština imana ne obuhvata djela, niti su djela kod njih neminovan *lāzim* srčanog imana, kažu da je vanjsko djelo za kojeg je Zakonodavac vezao propis tekfira dokaz postojanja nevjerstva u srcu, pa je za očekivati da su i *kirāmije* na sličan način izbjegle ostavljanje značenja šehadeta *la ilahe illallah* mušriku. Utičemo se Allahu od zla naših duša, ljudi i džinna! (op. rec.)

[1442] Ekstremne murdžije suštinu iman svode samo na znanje ili vjerovanje srca o istinitosti (*tasdīq*). Izgovaranje dva šehadeta su učinili samo uvjetom sprovođenja islamskih propisa nad pojedincem. (op. rec.)

[1443] Koji su izgovarali *la ilahe illallah* a u srcu krili nevjerstvo, govorom i djelom su upadali u mnoge uzroke nevjerstva, čime su u suštini nevjernici. (op. rec.)

[1444] Ako je uzeo širk za din. (op. rec.)

[1445] U vjerovanju ili djelima srca. (op. rec.)

[1446] Neispravno je riječ *„iman“* kada se sama spomene prevoditi u značenju „srčanog vjerovanja“ jer *imān* u vjeri obuhvata uvjerenja i djela srca, govor jezikom i rad udovima, što je mezheb *ehlu-s-sunneta i džemā'ata*. (op. rec.)

[1447] Kada se spomene tevhid. (op. rec.)

[1448] Značenje ovog ajeta obuhvata stanje u kojem *muvehhid* spominje neki dokaz iz Kur'ana i Sunneta o tome da je određeni opis veliki širk ili kufr, a njegov protivnik, koji ima drugačiji stav, se od toga zgražava ili ga gleda sa nevjerom i nedoumicom, a kada mu se spomene govor „učenjaka taguta“ ili nekog drugog zabludjelog džahila o tome te da to i to nije veliki širk, on se odjednom raduje. Allah ih ubio, kuda se odmeću! (op. rec.)

[1449] Sura Ez-Zumer (39) 45

ljudi to ne zna.[1451] ﴿30﴾ **Predano Mu se obraćajte! Bojte se Njega i obavljajte namaz, i ne budite od onih koji Mu druge pridružuju,** ﴿31﴾ **od onih koji su vjeru svoju podijelili**[1452] **i u stranke se podijelili, svaka stranka radosna onim što ima!** ﴿32﴾**“**[1453]

Od njih su i licemjeri, koji su sa muslimanima izgovarali *la ilahe illallah*, svjedočili da je Muhammed Allahov Poslanik, obavljali namaz, davali zekat, postili, borili se s muslimanima a protiv njih nisu pomagali neprijatelja. I pored ovoga a i drugoga, kada su ovi došli Njegovom Poslaniku i rekli:

نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ

„Mi svjedočimo da si ti, zaista, Allahov poslanik!“[1454], a svoju tvrdnju su pojačali sa pojačivačima '*inne*' i slovom '*lam*', Allah ih je nazvao lašcima rekavši:

...وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ﴿١﴾ اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾

„...i Allah zna da si ti, zaista, Njegov poslanik, a Allah svjedoči da su licemjeri pravi lašci[1455]**.** ﴿1﴾ **Oni su svoje zakletve štitom uzeli, pa od Allahova puta odvraćaju. Ružno je, doista, kako postupaju.** ﴿2﴾ **To je zato što su povjerovali, pa zanevjerovali, i onda su im srca zapečaćena, pa ne shvaćaju.** ﴿3﴾[1456]**“**[1457]

Značenje ovih ajeta se ogleda u tome da im njihov *šehadet* i djela nisu koristili pored ostvarenja onoga što to negira. Kod njih se našlo od neznanja, sumnje, podozrijevanja[1458] i drugog ono čime su postali nevjernici na najdonjem stupnju Vatre. Od njihovih osobina jeste i ono što je Allah spomenuo u suri El-Beqara:

فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ

[1450] Tj. *fitre*, koja je zdravi urođeni instinkt na kojem je Allah stvorio čovjeka, koji čovjeka obavezuje na odricanje od obožavanja stvorenja i predanost Stvoritelja stvorenja obožavanjem samo Njega. (op. rec.)

[1451] U ovom ajetu je dokaz da je neznanje o tevhidu uzrok njegovog rušenja, a ne razlog ostanka tevhida ili prepreka njegovog nestanka osobi koja je upala u veliki širk, kao što kažu bezumnici. (op. rec.)

[1452] Tj. pa nešto od nje posvećuju Allahu a nešto stvorenjima. (op. rec.)

[1453] Sura Er-Rum (30) 30-32

[1454] Sura El-Munafiqun (63) 1

[1455] Lašci srcem, ne jezikom; zbog toga što je ono što su rekli jezikom istina. Lašci srcem zbog toga što u svom srcu nisu imali ono što su izgovarali jezikom. Allahu naš, utičemo Ti se Svjetlom Tvoga lica od toga da nam se srce razboli od tmina licemjerstva. (op. rec.)

[1456] Svaka osoba koja nije u stanju shvatiti ovaj din neka iskreno preispita svoje srce i stanje. (op. rec.)

[1457] Sura El-Munafiqun (63) 1-3

[1458] Zašto neznalice koje pod izgovorom opravdanja neznanjem ostavljaju suštinu ili ime islama mušriku ne kažu da je onaj koji sumnja u islam musliman, pod uslovom da u njega sumnja iz neznanja?! Allahu moj, čime se mi danas moramo baviti! (op. rec.)

„U srcima njihovim je bolest i Allah im povećava bolest. Njih čeka patnja bolna za ono što su lagali.“[1459], pa sve do riječi:

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَى شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِئُونَ

„Kada susretnu one koji vjeruju, oni govore: 'Vjerujemo!', a čim ostanu nasamo, sa šejtanima svojim, govore: 'Mi smo s vama. Mi se samo rugamo.'“[1460]

U suri En-Nisā', Uzvišeni je rekao:

مُذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ

„Kolebaju se između toga, niti su sa ovima niti sa onima.“[1461]

Rekao je:

يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ

„Oni govore jezicima svojim ono što nije u srcima njihovim.“[1462]

Rekao je:

يُرْضُونَكُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَى قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ

„Oni vam se ustima svojim umiljavaju, ali im se srca protive, većina njih su griješnici.[1463]**“**[1464]

Ono što se želi reći jeste da ne koristi (izgovaranje riječi *la ilahe illallah*) osim uz znanje srca, njegovo vjerovanje i čvrsto ubjeđenje, a djela to potvrđuju ako su došla u skladu s imanom, dok uz upadanje[1465] u ono što to negira to biva najpravednijim svjedokom lažnosti tog govora, jer da je bio iskren radio bi u smislu toga. Ono na što je ukazano[1466] od strane riječi jeste značenje podudarno onom što ukazuje a to je sama riječ. Svaka riječ koja biva upotrijebljena je ono što ukazuje a ono na šta je ukazala je značenje zbog kojeg je riječ postavljena da na njega ukazuje.

[1459] Sura El-Beqara (2) 10
[1460] Sura El-Beqara (2) 14
[1461] Sura En-Nisā' (4) 143
[1462] Sura El-Feth (48) 11
[1463] Ovdje se misli na veliki fisq, odnosno veliko griješenje, a ono je veliki kufr. (op. rec.)
[1464] Sura Et-Tevba (9) 8
[1465] Neispravno je riječ *„itjān“* koja je ovdje spomenuta prevesti kao „činjenje“ jer se time govor svodi samo na djelo dok riječju „upadanje u“ obuhvatamo uvjerenja i djela srca, govor, djela udova i ostavljanja. (op. rec.)
[1466] Na ar. *medlul*. (op. rec.)

Ako je to jasno, onda među njima ima onih koji izgovaraju riječi *la ilahe illallah* znajući njihovo značenje, ali mu se možda ispriječi nešto što će ga spriječiti od ustrajnosti na znanju, kao što je Uzvišeni rekao:

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ﴿١١﴾

„Ima ljudi koji govore: 'Vjerujemo u Allaha!', a kad neki Allaha radi na muke bude stavljen, on drži da je ljudsko mučenje isto što i Allahova kazna. A ako pobjeda dođe od Gospodara tvoga, sigurno će oni reći: 'Bili smo uz vas!' A zar Allah ne zna dobro ono što je u grudima čijim? ﴾10﴿ Allah dobro zna one koji vjeruju i dobro zna one koji su dvolični ﴾11﴿“[1467]

Razmisli o onome što su mufessiri spomenuli o značenju ovih ajeta, a mene je, uz to što imam namjeru sažeti, od navođenja njihovog govora odvratilo njegovo prisustvo i raširenost.

Kada je Resulullah, ﷺ, preselio, od Arapa je zanevjerovao ko je zanevjerovao, a da nisu ostavili izgovaranje riječi *la ilahe illallah*. Od njih su pripadnici plemena Benu Hanifa, koji su zanevjerovali povjerovavši Musejlemi u njegovoj laži. Događaj Omera sa Ebu Bekrom poznat je u zbirkama hadisa. Razmisli o riječima Uzvišenog Allaha:

وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ﴿٦٦﴾

„Ako ih zapitaš, oni će sigurno reći: 'Mi smo samo razgovarali i zabavljali se.' Reci: 'Zar se niste Allahu i riječima Njegovim i Poslaniku Njegovom rugali?' ﴾65﴿ Ne ispričavajte se! Jasno je da ste zanevjerovali nakon vašeg imana. ﴾66﴿“[1468]

Povod objave ovih ajeta i oni o kojima oni govore poznati su u djelima tefsira i hadisa. Bila je to grupa ljudi sa Resulullahom, ﷺ, u pohodu na Tebuk. Klanjali su, trošili imetke i borili se, pa ih je Allah proglasio nevjernicima zbog onoga što su rekli. Isto tako i riječi Uzvišenog:

[1467] Sura El-Ankebut (29) 10-11
[1468] Sura Et-Tevba (9) 65-66

يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ

„Licemjeri se zaklinju Allahom da nisu govorili, a sigurno su govorili nevjerničke riječi i zanevjerovali su nakon svog islama...“[1469]

Povod objave ovog ajeta kao i oni o kojima govori poznati su i nema potrebe da ih spominjemo.

Riječi Uzvišenog:

وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهَ لَئِنْ آتَانَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا آتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧٦﴾ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾

„Ima ih koji su se obavezali Allahu: 'Ako nam iz obilja Svoga dade, udjeljivat ćemo, zaista, milostinju i bit ćemo, doista, dobri.' ﴾75﴿ A kad im je On dao iz obilja Svoga, oni su u tome postali škrti i okrenuli se, a oni i onako glave okreću. ﴾76﴿ I nadovezao im je On na tu prijetvornost u srcima njihovim sve do dana kada će pred Njega stati, a to stoga što se onoga što su Allahu obećali ne pridržavaju, i zato što stalno lažu. ﴾77﴿“[1470]

Zato, neka čovjek strahuje od Allaha za sebe i neka se boji posljedica grijeha. Također, riječi Uzvišenog o onima koji su sagradili mesdžid radi razdora:

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ

„A oni koji su džamiju sagradili da bi štetu nanijeli, i nevjerovanje osnažili, i razdor među vjernike unijeli, pripremajući je za onoga koji se protiv Allaha i Njegova Poslanika još prije borio...“[1471]

Riječ je o Ebu Amiru El-Fasiku... Ovi, a i oni prije njih, svjedočili su da nema istinskog boga osim Allaha (*la ilahe illallah*) i da je Muhammed Allahov Poslanik (*Muhammedun Resulullah*). Javno su se ubrajali u ensarije prije nego je Allah objelodanio nevjerstvo koje su skrivali. Allah je o njima rekao:

لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ

1469 Sura Et-Tevba (9) 74
1470 Sura Et-Tevba (9) 75-77
1471 Sura Et-Tevba (9) 107

„Zgrada koju su oni sagradili, stalno će unositi nemir u srca njihova, sve dok im srca ne popucaju...“[1472], tj. do smrti. Kur'an i sunnet puni su ovakvih dokaza, a ono što smo spomenuli razumnima je sasvim dovoljno. Pomaganjem Allahom dolazi podrška.

Misli li onaj koji je upao u ono u šta su upali ovi da će se sačuvati od ovih posljedica, a ne posjeduje garanciju o nevinosti od Allaha!? Zna da su onim čime su obavezani ovi, obavezani oni poslije njih, da će onim čime su kažnjeni biti kažnjeni i oni poslije njih ukoliko budu radili njihova djela i postupali kao i oni?! Molimo Allaha za postojanost u vjeri i slijeđenje puta vjernika. Onaj ko o Kur'anu razmisli razumno, pažljivo i prisebno, znat će da su poslanici ljudima poslani s pozivom da spoznaju tevhid, izvršavaju ono što im je Allah propisao, da se klone onoga što im je zabranio od obožavanja svega mimo Njega i da svoja djela čisto, bez primjesa širka, posvete isključivo Allahu, Jedinom.

Veličanstveni Kur'an od svog početka do kraja konstatuje ovaj tevhid i zabranjuje širk Allahu u Njegovom obožavanju, koje ne pristaje nekome mimo Njega. Pogledaj, poslušaj i naći ćeš kako na najjasniji način konstatuje *ikhlas* i njegove propise[1473], a negira širk i ono što ga slijedi. A isto tako, na to upućuju hadisi i životopisi i konstatuju ga na najpotpuniji način, uz najljepše pojašnjenje. Međutim, kada se širenjem onih koji stvaraju nered usamljenost vjere pojačala, došlo je do sumnje i podozrenja nakon imana, i s prolaskom vremena učenih predvodnika pokidala se većina veza islama, upravo kao što je vođa pravovjernih, Omer b. El-Hattab, ﷺ, rekao: „Veze islama će se (po)kidati, veza po veza, kada se u islamu pojave oni koji ne poznaju predislamski period.“

Od veza koje su se pokidale jeste ljubav u ime Allaha, mržnja u ime Allaha, prijateljevanje i neprijateljevanje Allaha radi i u ime Allaha, kao što je došlo u autentičnom hadisu:

إِنَّ أَوْثَقَ عُرَى الإِيمَانِ الْحُبُّ فِي اللهِ وَالْبُغْضُ فِي اللهِ.

„Najčvršća veza vjerovanja jeste ljubav u ime Allaha i mržnja u ime Allaha.“

Zapazit ćeš da je kod mnogih ljubav njegova radi strasti njegove i mržnja njegova radi strasti njegove. Nije spokojan osim s onim ko mu odgovara u

[1472] Sura Et-Tevba (9) 110
[1473] Ili zakone. (op. rec.)

njegovoj prirodi i strasti[1474], iako ga obmanjuje i vara. Nema snage ni moći bez Allaha, Svevišnjeg, Veličanstvenog.

Zaključak glasi da svako djelo i govor koje Allah voli, jeste od onoga na što ukazuju riječi *la ilahe illallah*, bilo podudarnošću[1475], bilo obuhvatnošću[1476], bilo nužnom povezanošću[1477]. To potvrđuje činjenica da ih je Allah nazvao riječima bogobojaznosti, a bogobojaznost je da se čovjek boji Allahove srdžbe, Njegove kazne i Njegove patnje, ostavljanjem širka i odricanjem od njega i njegovih sljedbenika[1478], čistim od primjesa širka posvećivanjem ibadeta Uzvišenom Allahu, izvršavanjem onoga što je Allah naredio, ostavljanjem onoga što je Allah zabranio, slijedeći u svemu tome ono što je propisao Allah i Njegov Poslanik.

Ispravni prethodnici, *radijAllahu anhum*, definisali su bogobojaznost. Mutlik b. Habib veli: „Bogobojaznost je da praktikuješ pokornost Allahu, po znanju od Allaha, želeći nagradu od Allaha a da ostaviš nepokornost Allahu, po znanju od Allaha, strahujući od Allahove kazne.“

Et-Tirmizi i Ibn Madže sa svojim lancem prenosilaca bilježe hadis od Abdullaha b. Jezida, od Vjerovjesnika, ﷺ, da je rekao:

لاَ يَبْلُغُ الْعَبْدُ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُتَّقِينَ حَتَّى يَدَعَ مَا لاَ بَأْسَ بِهِ حَذَرًا لِمَا بِهِ بَأْسٌ.

„Čovjek neće dostići da bude od bogobojaznih sve dok ne ostavi ono što je dozvoljeno iz bojazni od onoga što je zabranjeno.“

Šejhu-l-islam Ibn Tejmijje, رحمه الله, o riječima Uzvišenog:

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا

„**Doista onima koji govore: 'Gospodar naš je Allah', pa zatim budu ustrajni...**“[1479], veli: „Ebu Bekr Es-Siddik je rekao: „Nisu se od toga okretali ni lijevo ni desno“, tj.

[1474] Ovo je vallahi istina! Rijetko se danas može vidjeti da čovjek sklapa i prekida prijateljstva, provodi vrijeme s drugima i napušta ih, u ime Uzvišenog Allaha i Njegovog dina. Ljudi uđu u mesdžid i ne selame osim one s kojim su povezani dunjalučkim poslom i slično. (op. rec.)

[1475] Metodom ukazivanja pojma na cijelo značenje, za kojeg je postavljen. Na ar. *dilāletu-l-mutābaqah*. (op. rec.)

[1476] Metodom ukazivanja pojma na jedan dio značenja za kojeg je postavljen. Na ar. *dilāletu-t-tedammun*. (op. rec.)

[1477] Ukazivanjem pojma na značenja koja se nalaze izvan njega ali su sa osnovom njegovog značenja povezani neminovnom uzročnom povezanošću. Na ar. *dilāletu-l-iltizām*. (op. rec.)

[1478] Pogledajte kako šejh ponovo spominje odricanje od sljedbenika širka u kontekstu govora o značenju na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. (op. rec.)

[1479] Sura El-Ahqāf (46) 13

nisu se svojim srcima okretali nečemu mimo Njega, ljubavlju, strahom, nadom i oslanjanjem. Štaviše, nisu voljeli osim Allaha[1480], i nisu voljeli osim u ime Njega."

Naš šejh, šejhu-l-islam Muhammed b. Abdulvehhab, rekao je: „Eš-Šerif me je upitao o onome zbog čega se borimo i zbog čega tekfirimo?" Pa je u odgovoru rekao: „Ne borimo se ni zbog čega do zbog onoga oko čega postoji konsenzus svih učenjaka, a to su dva šehadeta nakon spoznaje, kada spozna[1481] pa porekne. Pa otuda kažemo: Naši se neprijatelji dijele na više vrsta:

Prva: Onaj ko je spoznao da je tevhid vjera Allaha i Njegovog Poslanika, a da su ova vjerovanja u kamen, drvo i čovjeka, što je vjera većine ljudi, ustvari širk, zbog kojeg je Allah poslao Svoga Poslanika da od njega odvraća, bori se protiv njegovih sljedbenika[1482] kako bi sav din bio samo Allahov. Ne osvrće se na tevhid, ne poznaje ga niti je u njega ušao, niti je širk ostavio; takav je nevjernik protiv kojeg se borimo, jer je spoznao vjeru Poslanika a nije je slijedio i spoznao je vjeru mušrika a nije je ostavio iako nije mrzio vjeru Poslanika ni one koji su u nju stupili, niti je hvalio širk, niti ga je uljepšavao.

Druga: Onaj ko je to spoznao ali se iskazao u vrijeđanju vjere Poslanika uz njegovo prizivanje da on radi po njoj, i iskazao se u hvaljenju Abdu Jusufa, El-Eškara, Ebu Alija, El-Hidra i dao im prednost nad onim koji obožava samo Allaha i ostavi širk; ovaj je veći nevjernik od onog prvog. Na njega se odnose riječi Uzvišenog:

...فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ

„...kada im dođe ono što im je poznato, oni u to neće da vjeruju!"[1483]

Od onih je o kojima je Allah rekao:

وَإِنْ نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أَئِمَّةَ الْكُفْرِ

„A ako prekrše zakletve svoje poslije zaključenja ugovora s njima, i ako vjeru vašu budu vrijeđali[1484], onda se borite protiv kolovođa nevjerstva..."[1485]

[1480] Tj. ljubavlju *'ibādeta*. (op. rec.)
[1481] Ovo ukazuje na opreznost šejha Muhammeda u *mes'eli* borbe, ohalaljivanja krvi, časti i imetka. (op. rec.)
[1482] A sljedbenici širka nisu sljedbenici islama bez obzira na to čemu se pripisuju, zato što nisu čisti od velikog širka a islam je čistoća od velikog širka i obožavanje samo Allaha. (op. rec.)
[1483] Sura El-Beqara (2) 89
[1484] To obuhvata one koji vrijeđaju uvjerenje da je prizivanje mrtvih veliki širk, da je *tehakum* tagutu veliki širk, da je postavljanje taguta putem glasanja veliki širk i tako dalje. (op. rec.)
[1485] Sura Et-Tevba (9) 12

Treća: Onaj ko je spoznao tevhid, voli ga i slijedi, i spoznao širk i ostavio ga, ali prezire onoga ko stupi u tevhid a voli onoga ko ostane u širku[1486], i ovaj je, također, nevjernik. Na njega se odnose riječi Uzvišenog:

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ

„Zato jer oni mrze ono što Allah objavljuje i On će djela njihova poništiti."[1487]

Četvrta: Onaj ko se sačuvao od svega ovoga ali stanovnici njegovog mjesta jasno ispoljavaju neprijateljstvo prema tevhidu i slijeđenje širka, bore se protiv njih (tj. sljedbenika tevhida), a njegovo opravdanje je da mu je teško ostaviti njegov zavičaj, pa se bori protiv sljedbenika tevhida zajedno sa stanovnicima svog mjesta, imetkom i ličnim učešćem[1488], i ovaj je, također, nevjernik. Uistinu, ako bi mu oni naredili da ostavi post mjeseca ramazana a da to nije u stanju izbjeći osim napuštanjem svoje zemlje, on bi to učinio. Ako bi mu naredili da oženi suprugu svoga oca, a on im se ne može suprotstaviti osim time, učinio bi to.

A što se tiče njegovog pristanka da se zajedno s njima bori imetkom i ličnim učešćem, iako oni žele sasjeći vjeru Allaha i Njegovog Poslanika, ﷺ, to je mnogo veće od onoga što smo spomenuli. Ovaj je nevjernik od onih o kojima je Allah rekao:

سَتَجِدُونَ آخَرِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلَّ مَا رُدُّوا إِلَى الْفِتْنَةِ أُرْكِسُوا فِيهَا فَإِنْ لَمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوا أَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ

„Vi ćete nalaziti druge koji žele biti sigurni od vas i naroda svog, pa kada god budu vraćeni na smutnju, oni se vrate u ranije stanje! Ako se oni ne okanu vas, i

[1486] Ovaj dio šejhovih riječi neću tumačiti, iako vidim da iz njih može biti shvaćeno ono što šejh sigurno nije želio reći. Razmislite o onima koji su lično ostavili tehakum tagutu i postavljanje taguta putem glasanjem za njih, a nakon toga one koji to rade ili dozvoljavaju, bez šubhe prisile, nazivaju svojom slefijskom braćom, a nas mrze i prema nama ispoljavaju najodvratnije neprijateljevanje! Razmisli o nekakvim „mudžahidinima" današnjice koji su objavili džihad radi odbrane mušrika glasanja i tehakuma tagutu i prizivanja mrtvih, sudeći im islamom pod izgovorom opravdanja neznanjem i njegovim pratiljama, a nas koji negiramo islam mušricima zbog velikog širka i negiramo islam onome koji se nije odrekao mušrika, nazivaju ružnim imenima i odvraćaju od nas i naše vjere! Prije bi nas poubijali nego što bi stupili u džihad radi naše odbrane u slučaju da naša zajednica bude napadnuta od strane nevjernika u osnovi!? Jesu li ovakvi muvehhidi!? Vallahi nisu! I sve ovo je dokaz da njihova borba nije radi islama i Uzvišenog Allaha već radi svog iskrivljenog shvatanja vjere i lažnog menhedža kojeg su izgradili na tom shvatanju, znao ko znao, ne znao ko ne znao. Da nas Allah sačuva! (op. rec.)

[1487] Sura Muhammed (47) 9

[1488] Ovo je stanje uleme taguta i njihovih pomagača sa minbera koji pozivaju u izdaju muvehhida, njihovo zatvaranje i ubijaju ih svojim fetvama, ni zbog čega drugog do radi mržnje i neprijateljevanja muvehhida prema njihovim tagutima od kojih im dolazi „opskrba". Zar da se od nas nakon toga traži da ih opravdamo!? (op. rec.)

ne ponude vam mir, i ako vas se ne klone, onda ih hvatajte i ubijajte gdje god stignete, a Mi ćemo vam protiv njih dati jasnu podršku!“[1489]

A Allah, *subhanehu ve te'ala*, najbolje zna.

Mir i spas neka su na našeg uglednika Muhammeda, njegovu porodicu i sve ashabe.

Odjeljak

Slijedi odgovor na pitanje na koje smo prethodno ukazali. Mislio sam da pratim njegov govor i na isti detaljno odgovorim, ali mi se ispriječilo nešto što samo po sebi treba da bude cilj, od onoga što sam izložio, radi zaštite časti tevhida i Šerijata. Potom sam odlučio da skratim odgovor čovjeku zbog onoga što je u skraćivanju odgovora od uzimanja u obzir strpljenja i izdržljivosti[1490], jer, ako bismo mu odgovorili svim onim što pristaje odgovoru, ne bismo se sačuvali[1491] od njemu sličnih koji idu njegovim putem, a što je praksa sa većinom ljudi ranije i kasnije prema svakom ko je istinu praktikovao i iskreno govorio.

Svaki čovjek, što je bio bolji u Allahovoj vjeri to je uznemiravanje od strane ljudi prema njemu bilo brže, a neprijateljstvo prema njemu jače i strašnije. Najbolja Allahova stvorenja, poslanici Njegovi, od ljudi su doživljavali najveće neprijatnosti, u čemu je velika mudrost. Rekao je Uzvišeni Allah:

وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا

„Isto tako smo Mi dali da svakom vjerovjesniku nevaljalci neprijatelji budu. A tebi je Gospodar tvoj dovoljan kao Uputitelj i Pomagač!“[1492]

Ajeti i hadisi koji o tome govore mnogobrojni su. O pojedinostima toga dovoljno ti je ono što je Allah spomenuo u Svojoj Knjizi, o vjerovjesnicima Svojim, kada su pozvali svoje narode u tevhid, šta im je rečeno i čime im se obraćalo. Razmisli o tome šta se dogodilo najboljim ljudima ovog ummeta poput *hulefau-r-*

[1489] Sura En-Nisā' (4) 91
[1490] Možda ljudi nemaju sabura i izdržljivosti da čitaju dug odgovor. (op. rec.)
[1491] Bez obzira koliko dugo i detaljno pobijaš nečije laži, uvijek se nađe neki nesretnik kojem to neće biti dovoljno i koji je i nakon toga spreman da izvrće i laže. (op. rec.)
[1492] Sura El-Furqan (25) 31

rašidina[1493], uglednih drugova Poslanika, od njihovih neprijatelja kao što su *rafidije*, *haridžije* i drugi.

Šta se dogodilo najuglednijim *tabi'inima* i onima poslije njih od uglednih predvodnika, kao što je imam Ahmed b. Hanbel, Muhammed b. Nuh, Ahmed b. Nasr El-Huzai i njima slični od onih koje je nemoguće pobrojati. Kad bismo spomenuli vrste neprijatnosti koje su se ovima dogodile, odgovor bi se oduljio a mi imamo namjeru skratiti. Onaj ko to želi upoznati neka prelista životopise i knjige povijesti. Divan li je primjer Ebu Temama, koji je spjevao:

Kada Allah hoće raširiti vrlinu zaboravljenu

dodijeli joj jezik zavidljivca[1494].

Ebu Et-Tajjib je spjevao:

Odjeća tvoje iskrenosti kod ljudi njihova laž je,

a jesu li isti iskrivljen i pravilan.

Pošto si saznao ovo, ovaj čovjek za šejha Abdurrahmana b. Husejna veli da ih ne predvodi u namazu, ne daje prednost onome koga oni upute, ne rješava njegov spor, a njegov neprijatelj je onaj ko pogleda u knjigu ili govori istinu. Ovo je njegov govor u nabrajanju ovih nedostataka, a učen čovjek ako ih pogleda vidjeće ih da su vrline, jer, muslimana, u stvarima čiji je uzrok nepoznat, nije dozvoljeno shvatati osim u pozitivnom smislu, sve dok se ne razjasni ono što odbacuje to shvatanje. Ovih pet nedostataka ostavljaju mogućnost za nekoliko stvari:

Prva: Postoji mogućnost da je on to radio strahujući od grijeha zbog predvođenja ljudi u namazu zbog, za njih nepoznatog, opravdanja koje je to naložilo.

Druga: Postoji mogućnost da je on to radio savjetujući ih i tražeći mira od posljedica toga, a nije skriveno da je njegovo mišljenje za njih bolje od njihovog mišljenja za njih same. To zbog toga što neznalice iz običnog naroda najčešće ne znaju put do onoga što će njihovom dinu obezbijediti prosperitet.

Treća: U njemu je postojanost u izdavanju fetve. Izdavanje fetve u Allahovoj vjeri, bez znanja, zabranjeno je. Neophodno je da osoba koja izdaje fetvu i sudija temeljito razmisle i raspitaju se, a u suprotnom biće smrtno pogođeni, a običnom

[1493] Tj. upućenih *khalifa*. (op. rec.)
[1494] Kada Allah želi da se proširi ono što je zaboravljeno i zapostavljeno od ove vjere, Njegov sunnet je da se pojavi onaj koji zavidi onome kojeg je Allah počastio oživljenjem zaboravljenog. (op. rec.)

narodu se to ne sviđa. Kod njih je učenjak onaj ko požuri da im saopći propis ili izda fetvu, bez da razmisli ili se raspita. Ovo je od veličine njihovog neznanja, što se da vidjeti iz stanja ovog protivnika.

Četvrta i peta: U njemu je zaštita časti znanja i njegovo čuvanje od neznalica sličnih ovima, koji ne znaju, niti znaju da ne znaju. Uistinu, čuvanje znanja od tumaranja neznalica neophodna je stvar.

Pogledaj šta se dogodilo od njima sličnih od slijeđenja olakšica, da nas Allah sačuva od toga. Kako su samo lijepe riječi jednog učenjaka, رحمه الله:

Znanje je 'Allah kaže', 'Njegov Poslanik kaže'

'Ashabi kažu' propusta u tome nema,

a nije znanje priklanjanje tvoje razilaženju iz maloumlja,

između Poslanika i mišljenja svakog pravnika.

Ova vrsta ljudi su svojim prizivanjem[1495] znanja mnogim običnim ljudima pokvarili njihovu vjeru, kada su ih ovi počeli slijepo slijediti zbog svoje strasti i lijepo misliti o njima, jer im je to odgovaralo u ovosvjetskom pogledu. Razmisli i naći ćeš da ono što sam spomenuo zaista postoji. Nema snage ni moći bez Allaha, Svevišnjeg, Veličanstvenog.

Pretjerano neprijateljstvo je ovog čovjeka navelo da ovih pet stvari svrsta u poroke, a kao što vidiš, ispravno je da se one ubroje u vrline. Kao što se kaže ako među ljudima ima nesrećan čovjek: Njegova su dobra djela samo grijesi. Zatim, stao je upozoravati predvodnika (vladara) na djecu šejha Muhammeda b. Abdulvehhaba, te da mu nije dozvoljeno da ih sluša, uzima od njih, lijepo se ophodi prema njima i dr., i zaklinjati se svojom najtežom zakletvom da ga je na to podstakao ovaj govor koji je čisti savjet bez ikakve koristi.

Kažem: Dovoljan ti je dokaz za laž ovoga, njegovu prevaru, umnu ograničenost, manjkavost vjere, obilje neznanja, ono čime se izražava u ovoj izjavi. Zar nije znao ono na čemu su muslimani i ono čime su savjetovali imama? Ko je god poznat po lijepom islamu, savjetovao mu je suprotno od ovoga. Nesumnjivo je kod njih da ovaj govor ne govori osim loš čovjek. Pitaj koga hoćeš od ljudi koji nisu pokvareni, a svaka posuda ono što je u njoj iz sebe prosipa. U onome što je Allah kazivao o Svojim vjerovjesnicima utjeha je Njegovom robu muslimanu ako ima neprijatelje. Uzvišeni je rekao:

[1495] Svojim pozivanjem na znanje, koje je u stvari puka tvrdnja. Allahu dragi, koliko je ovakvih danas! (op. rec.)

وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا

„Isto tako smo Mi dali da svakom vjerovjesniku nevaljalci neprijatelji budu. A tebi je Gospodar tvoj dovoljan kao Uputitelj i Pomagač!“[1496]

Iz ovoga se uzima da onaj ko govori istinu i njoj poziva, neophodno je da mu se suprotstavi onaj ko će ga uznemiravati. To nije ni zbog čega do li zbog težine istine dušama, njenog košenja sa strastima i davanja prednosti strastima nad bogobojaznošću. Molimo Allaha za postojanost u vjerovanju, oprost i blagostanje u vjeri, na ovom i onom svijetu.

Divno li je postupio onaj ko je u stanju sličnom ovome spjevao:

Čovjeku bude suđeno u danima kušnje njegove,

da lijepim smatra ono što lijepo nije.

Onaj koji je ovo rekao uzeo ga je iz Knjige Uzvišenog Allaha, a ono je spomenuto u više ajeta Knjige, koji ukazuju na to da onaj kome Allah ne želi dobro[1497] pogrešno smatra ispravnim.

Zatim, ovaj protivnik tvrdi da ih Ibn Thenejan hrani zabranjenom hranom. Odgovor je da se kaže: Ovo je od njegovog neznanja, manjkavosti vjere i razuma, jer ovaj govor dokaz je protiv njegovog vlasnika, da ne poznaje ništa od propisa, niti razumije stvarnost a to ne biva osim da je poteklo od loše nutrine i pogrešnog pristupa, povodeći se za njemu sličnima od onih koji se nisu osvjetlili svjetlom tevhida, kojem je Allah uputio mnoge stanovnike Nedžda i druge, slobodne i robove, ili je nemaran po ovom pitanju zbog stanja poslovnika i posjednika dunjaluka u svakom vremenu.

Da si jednog od njih upitao o vjeri kojom je Allah poslao poslanike ne bi se lijepo izrazio o njoj niti bi s čvrstim ubjeđenjem znao suštinu islama. Nema sumnje da je ovo sažetak stanja onoga na kojeg je ukazano zbog toga što njegovo pismo na to upućuje. Jer, ovo je govor onoga ko ne zna šta govori, bez predodžbe i razumijevanja. S obzirom da je stanje ovako, neophodno je pojašnjenje koje će razotkriti neke stvari koje mogu biti nejasne neznalicama vezano za ovo buncanje.

Kažem: Poznato je, kod onoga ko se slaže i onoga ko se ne slaže, da su predvodnici (*imami*) muslimana ti kojima je Allah uspostavio ovu vjeru, nakon što

[1496] Sura El-Furqan (25) 31
[1497] Zbog zla onoga što su ruke njegove uradile. (op. rec.)

se pojačala njena usamljenost među nasilnicima i pokvarenjacima; da ih je Allah iz Svoje plemenitosti i milosti uzdigao jasnom istinom, pa su pozivali u tevhid i osporavali svaki širk, sumnju i izjednačavanje[1498]. Razvili su zastave džihada pa je Allah njihovim pozivanjem u vjeru uveo svakog građanina njihovog naroda i beduina. Oduzeli su imetak od sljedbenika razvrata i nereda, sabljom istine i džihada, pa je on, hvala neka je Allahu, bez ikakvog dvoumljenja i problema, od najprijatnijeg halala.

Allah je Svome Poslaniku, ﷺ, i njegovom ummetu dozvolio ratni plijen. Ashabi, *radijAllahu anhum*, su zaplijenili imetak onih beduina koji su se odmetnuli, posumnjali u istinu ili se dvoumili. A sve što ne podupire dokaz, na to se ne osvrće niti se oslanja, s time što je većina od tog imetka, koji je uzet na ovaj dozvoljen način i postao djelom *bejtu-l-mala*, ostavljena u rukama onih koji su ga oduzeli kada se stanje promijenilo. Kada su ovi namjesnici ustali i kada su se ljudi oko njih u tim vremenima sakupili, u njihovim rukama nije ostalo od imetka *fej'a* osim malo, zbog dominacije nepravednih ljudi iz te generacije nad njim.

Ako je Ibn Thenejan i ovladao njime, zaobišao ga je veći dio njega, što je jasna i poznata stvar. Ako je mimo toga uzeo, tumačeći to džihadom[1499], ili od onih koji su odbijali dati zekat od stanovnika tog područja, povodeći se za njemu sličnima od prethodnih namjesnika, kao što su umevije i abasije; tvrdnja da je sve što je uzeo zabranjeno (*haram*) samo je buncanje. Mišljenje da je on dozvoljen, ispravno je i utvrđeno u knjigama o propisima, kao što to spominju ashabi i predvodnici poslije njih u poglavlju o nagradi koju daje vladar. On je nekima od njih draži od namaza braće, a i zbog toga što je on dozvoljen i porodici Resulullaha, ﷺ, mimo zekata, kao što stoji u prenešenim predanjima.

Šejhu-l-islam Ibn Tejmijje veli: „Zabluda sljedbenika strasti se na Zemlji raširila zbog uzimanja za din onoga što Allah nije propisao, ili zabranjivanja onoga što Allah nije zabranio.“

Ako se ovo zna, nije nepoznato stanje prethodnih namjesnika koji su dominirali ovim stranama prije nego su njima ovladali sljedbenici islama. Oni su se za njih borili bez jasne istine. Imetke su uzimali nasilno i bespravno. U tom su periodu osnovali *vakufe* a nisu posjedovali osim taj imetak. Da li je od tih *vakufa*, s obzirom da je stanje ovako, ispravno ono čija je osnova ovo? A isto je i sa imetkom trgovaca. Oni s njim posluju s kamatom u svim selima i gradovima. Taj imetak i razmjena njime su rašireni i rasprostranjeni bez pitanja o njemu i

[1498] Tj. stvorenja sa Allahom, od riječi *tendīd*. (op. rec.)
[1499] Tj. uz *te'vīl džihada*. (op. rec.)

pojašnjenja. Slično ovome je i ono što beduini koji pretjeruju uzimaju od tuđeg imetka i njime se opskrbljuju.

Ovaj junak ni za što od toga nije rekao da je zabranjeno ili da je problematično u bilo kom slučaju. Isto tako, ono što se dogodilo u ovim predjelima od kamatnog poslovanja; nesumnjivo je da je to velika nedaća. Peta stvar koja je očita kod nekih ljudi od pojave znakova prevare na njima, i njeno pripisivanje[1500] snazi njihovog šejtana[1501]. I sve ovo nije manjkavo i problematično, a kuđenje, vrijeđanje i ukoravanje od njega upućuje se samo djeci šejha Muhammeda b. Abdulvehhaba, iako oni nisu imali učešća u imecima niti su s njima radili u bilo kom pogledu.

Utječem se Gospodaru ljudi od svakog klevetnika,

našeg lošim ili s laži nasrtljivim.

Znalcu nije skriven uzrok ovog neprijateljstva. Ako bude rečeno kakvo je vaše mišljenje o propisu onoga što ste spomenuli od ovih imetaka; da li su zabranjeni ili dozvoljeni, kažemo: Mišljenje o njima zasniva se na istraživanju svake njihove jedinke i ispitivanju detalja. Međutim, sa strane neostvarenja znanja o njihovim jedinkama putem uopštenih informacija, od ispravnih je prethodnika i predvodnika prenešeno u 'poglavlju o nagradi koju daje vladar', i onome što je slično ovome, da ulazi u kategoriju dozvoljenog osim onoga za što se zna da je lično zabranjeno. A ono što nije, nije ga zabranjeno uzeti od onoga ko ga daje, ukoliko ga onaj koji uzima zaslužuje.

Imam Ahmed, رحمه الله, je rekao: „Nema niko od muslimana a da u ovim dirhemima nema pravo. Kako da kažem da su oni zabranjeni El-Hasanu, El-Husejnu i Abdullahu b. Dž'aferu a mnogi ashabi su prihvatali nagrade od Muavije?!“ Rekao je: „Te zbog toga što nagrada od vladara ima smisla u dopuštenosti i dozvoljenosti, s obzirom da ima mnogo izvora, od *fej'a*, milostinje i dr..“ Kraj u *„El-Mugniju“*.

Ibn Redžeb je rekao: „O tome se prenose mnoga predanja od prethodnika. Vjerovjesnik, ﷺ, i njegovi ashabi ophodili su se sa mušricima i sljedbenicima Knjige iako su znali da oni ne izbjegavaju haram u potpunosti. Ibn Mes'ud je rekao: „Korist vama a grijeh njima.“

[1500] Kada budu upitani zbog čega varanje i pronevjera postoje pri njima, pravdaju se djelovanjem njihovog šejtana, tj. *qarīna* na njih. (op. rec.)
[1501] Tj. *qarīna*. (op. rec.)

Kažem: Učenjaci u svakom vremenu nisu prestali primati nagrade namjesnika i uzimati svoje pravo u *bejtu-l-malu* što nije osporio niko od pobožnih a ni drugih učenjaka. Ako je to jasno, ovdje ima stvar na koju je neophodno ukazati, a to je da se kaže: Kakav je propis ovih imetaka s obzirom da se nalaze u posjedu ljudi koji su njima ovladali nakon muslimanskih predvodnika, bili nepravedni prema ljudima, odvratili ih od istine i čineći grijehe napravili nered na Zemlji?

Ako se zna da ono što je u njihovom posjedu jeste upravo ono što su oteli, njegov propis je propis otetog imetka. Isto je i sa onim za što se zna da ga je njegov vlasnik uzeo putem prevare, pa ga treba izbjegavati. Dakle, gleda se u stanje ovog čovjeka protivnika, pa ako se susteže od uzimanja ovih imetaka i udaljava se od onih u čijem su posjedu, a ne ostaje[1502] osim da nije znao propis tih imetaka, stvar je lakša. A ako se nije sustezao od zabranjenog koje izgleda ovako i zabranjivao dozvoljeno čiji status je poznavao, postao je predmetom lošeg mišljenja o njemu, pogotovo ako se zna da između njega i djece šejha nema nikakvog razloga koji nalaže ovo neprijateljstvo osim vjere po kojoj su poznati i kojoj pozivaju.

Neki su stanovnici Nedžda, kada je Allah iznio na vidjelo njihove prikrivene mržnje, počeli psovati Allahovu vjeru psovanjem njenih sljedbenika[1503], kao što su činili njima slični od prošlih naroda.

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

„Oni žele ustima svojim utrnuti Allahovo svjetlo, a Allah želi vidljivim učiniti svjetlo Svoje, makar ne bilo po volji nevjernicima.“[1504]

Zatim, ovaj je protivnik za one kojima je uputio vrijeđanje rekao: „Gledali su u zatvaranje vrata Kible i Misira[1505] a nisu gledali u vrata nebesa.“ Tj., bili su zadovoljni svojim upraviteljima da se ulagivaju stanovnicima tih strana.

Odgovor glasi: Gdje si ti bio kada su stanovnici Misira bili u Nedždu? Da li si bio s njima i boravio među njima ili si ih ostavio i s njima se razišao? Porok pripiši sebi, ako si tada bio među njima.

[1502] U slučaju da se nije klonio tog imetka. Ovo je od pravednosti učenjaka islama. (op. rec.)

[1503] Tako je i danas. Ne psuje nas, niti nas vrijeđa onaj koji nas psuje i vrijeđa osim zbog svoje mržnje prema vjeri kojoj pozivamo. Allah ih ubio kuda se odmeću! (op. rec.)

[1504] Sura Et-Tevba (9) 32

[1505] Područje koje je kolonizator danas nazvao riječju Egipat. Na engleskom kažu Egypt, želeći da ukažu na pripadnost ove zemlje Koptima, praveći time uvod da se jedan dio te zemlje jednog dana dodijeli kršćanskim Koptima. Kao da su rekli El-Qipt. (op. rec.)

Također, u odgovoru kažemo: Ovaj čovjek ne izlazi iz dva slučaja: ili je idiot, glupan i najveća neznalica o ljudima i njihovim stanjima, koji u osnovi ne poznaje stvarnost; ili namjerno i bezbrižno laže, i smatra da vladar ne poznaje stanje, pa će se vjerovatno u njegovom srcu pojaviti sumnja ili problematika. U suprotnom, poznato je od njihovog mišljenja o vladarima i njihovog savjetovanja upozorenje na to da ova stvar ne pristaje njegovom stanju, da potpomaganje ne dolazi do granice toga što oni čine i da im je dovoljno ono što su prema njima uradili od sustezanja ruku. Savjetovali su predvodnicima bogobojaznost, rad po Allahovoj Knjizi i sunnetu Njegovog Poslanika, slijeđenje Njegovog Šerijata, sprovođenje njegovih propisa, naređivanje dobra i odvraćanje od zla, a to je od Allahove blagodati prema njima i ostalim ljudima.

Onaj ko se poziva na nešto što nije pri njemu, pobit će ga svjedoci iskušenja. One čije stanje bude ovako ne vrijeđa i neprijateljuje prema njima osim onaj ko prezire ova djela. Neprijateljstvo ima svoje uzroke a najveći od njih jeste vjerska razlika. Ljudi se razlikuju po svojim djelima a ne po govoru. Možda onaj ko govori istinu ne voli istu niti prihvata njene sljedbenike, već, možda govori istinu a ne zna suštinu onoga što govori[1506]. Onaj ko od predvodnika muslimana sebi želi dobro, treba da uloži trud u uspostavu vjere i usmjeri brigu spoznaji tevhida s iskrenošću i uvjerenjem, da ljude podstiču na to i protiv njih se bore zbog onoga tamo, da se vole u ime svoga Gospodara i mrze u ime Njega, da neprijateljuju i prijateljuju radi Njega.

Neka se čuvaju tri stvari koje uzrokuju ukor, grijeh i kaznu:

Prva: Ostavljanje istine nakon njenog objelodanjenja i pojašnjenja.

Druga: Podbacivanje čovjeka u njenom traženju kako bi mu se pojasnila.

Treća: Okretanje od traženja njene spoznaje zbog strasti, lijenosti ili nečega drugog.

Ove su tri stvari najveća nesreća. Zbog njih se upropaštava vjera. Ljudi su se u ovom vremenu podijelili na ove vrste, a svaka vrsta od njih zadivljena je sobom i smatra da je na stupnju potpunosti u znanju i vjeri. Ovo je od šejtanskog varanja i obmanjivanja. Nema snage ni moći bez Allahove pomoći.

Allah Uzvišeni je rekao:

[1506] Ovo je stanje mnogih koji kažu da su nam „bliski“, koji „govore kao mi“, čija djela najbolje dokazuju da ne znaju suštinu značenja onoga o čemu govore, a mnogi od njih su otvoreni prkosnici, da Allah sačuva. (op. rec.)

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾

„A tebi smo poslije odredili da u vjeri ideš pravcem određenim, zato ga slijedi i ne povodi se za strastima onih koji ne znaju, ﴾18﴿ oni te, zbilja, od Allaha nimalo odbraniti ne mogu! Nevjernici jedni druge štite, a Allah štiti one koji Ga se boje i grijeha klone. ﴾19﴿“[1507]

Razmisli o ovom ajetu i onome što je u njemu od spomeni dobročinstva i podsticaja na slijeđenje onoga što mu je Allah odredio od onoga što mu je propisao, i onoga što je u njemu od upozorenja i opomene. Kako je ovo samo opasno, i kako je rob potreban za ovim, pogotovo ako rob gleda okom jasne predodžbe na ono u što je zapala većina ljudi od širka Allahu u Njegovom obožavanju, i ono na čemu su se ustalili od vrsta nepravde i nereda? Koliko je samo obmanutih neznanjem i strastima, pokoravanjem svojoj duši i šejtanu? Ove su se stvari dogodile u ovome ummetu u vrijeme prethodnika i predvodnika, a oni su to pojasnili, osporili, upozorili i opomenuli, *rahmetullahi alejhim*. Kao što je Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, rekao:

Vidjeli smo od skupine koja se poziva na islam,

širk očigledno jasan,

pridružili su Mu suparnike i učinili ih božanstvima,

poistovijetili ih s Njim u ljubavi a ne vladavini,

tako mi Allaha nisu ih poistovijetili s Allahom već,

više vole njih bez ikakvog skrivanja.

Svako ko razmisli o Kur'anu, razumi dokaze tevhida i spozna suštinu širka zbog čijeg je uklanjanja i odvraćanja od njega Allah poslao poslanike, i koga Allah nadahne razboritošću, zasigurno će saznati da je upravo to ono na čemu je većina neznalica[1508] ovoga ummeta, gdje su stanovnike kaburova od mrtvih učinili stanicom za odlazak radi traženja zadovoljenja potreba i rješenja problema, pridobijanja njihovih srca strahom, uzdizanjem i veličanjem, pribjegavanjem

[1507] Sura El-Džasija (45) 18-19

[1508] Pogledaj kako je šejh mušrike nazvao neznalicima, i to neznanje nije bilo razlog presude nad mušricima islamom zbog toga što se pripisuju islamu a neznalice su, kao što to kažu neke neznalice i prkosnici danas. (op. rec.)

njima, oslanjanjem na njih i druge vrste ibadeta koji ne pristaju osim Stvoritelju Zemlje i nebesa, kao što Uzvišeni kaže:

فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿٢﴾ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ﴿٣﴾

„...pa robuj Allahu ispovijedajući Mu čistu vjeru. ﴾2﴿ Čista vjera pripada samo Allahu! ﴾3﴿“[1509]

Potom je pojasnio suprotno od toga, a to je ono na čemu su sljedbenici širka, pa kaže:

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى

„A onima koji pored Njega uzimaju zaštitnike: 'Mi ih obožavamo samo zato da bi nas što više Allahu približili'“[1510], pa sve do riječi:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ

„Allah nikako neće ukazati na Pravi put onome ko je lažljivac i nevjernik.“[1511]

Uspostavio je dokaz nad ovim ummetom i pojasnio Njegovu vjeru koju je odabrao za Sebe i koju je odabrao za Svoje robove. Pojasnio je vjeru koju su prihvatili mušrici. Obavijestio je o njihovoj zabludi i ružnom ishodu. Pojasnio je da oni od onoga što obožavaju nisu htjeli osim bliskost i zauzimanje. Pojasnio je vrste ibadeta koje su mušrici namijenili svojim božanstvima. Obavijestio je da to ne pristaje osim Allahu, Jedinom nad svime Nadmoćnom. Uspostavio je dokaz nad Svojim robovima. Ovim je pojašnjenjem isključio svaki dokaz i opravdanje.

Opravdao im se putem Obveseljivača i Opominjača, ﷺ:

...لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى...

„...da bi, prema onome kako su radili, kaznio one koji rade zlo, a najljepšom nagradom nagradio one koji čine dobro...“[1512]

Uzvišeni kaže:

[1509] Sura Ez-Zumer (39) 2-3
[1510] Sura Ez-Zumer (39) 3
[1511] Sura Ez-Zumer (39) 3
[1512] Sura En-Nedžm (53) 31

الم ﴿١﴾ أَحَسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ ﴿٣﴾

„Elif-lam-mim ﴾1﴿ Zar misle ljudi da će biti ostavljeni na miru ako kažu: 'Mi vjerujemo!' i da u iskušenje neće biti dovedeni? ﴾2﴿ A mi smo u iskušenje doveli i one prije njih, pa će Allah, doista, znati (ukazujući na) one koji govore istinu i one koji lažu. ﴾3﴿“[1513], pa sve do riječi:

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ

„Ima ljudi koji govore: 'Vjerujemo u Allaha!', a kad neki Allaha radi bude na muke stavljen, on drži da je ljudsko mučenje isto što i Allahova kazna.“[1514], pa sve do riječi:

وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ

„Allah će sigurno saznati (ukazujući na) o onima koji vjeruju i sigurno će saznati o onima koji su dvolični...“[1515]

Uzvišeni je rekao:

مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّى يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ

„I ne može biti da Allah vjernike ostavi u stanju u kojem ste vi, dok loše od dobrih ne odvoji!“[1516]

Rekao je Uzvišeni:

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةً وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

„Zar mislite da će te biti ostavljeni, a da Allah ne ukaže na one među vama koji se bore i koji umjesto Allaha i Poslanika Njegova i vjernika, nisu uzeli nikoga za prisna prijatelja? A Allah zna ono što radite.“[1517]

[1513] Sura El-Ankebut (29) 1-3
[1514] Sura El-Ankebut (29) 10
[1515] Sura El-Ankebut (29) 11
[1516] Sura Alu Imran (3) 179
[1517] Sura Et-Tevba (9) 16

Allah je provjerio vijesti o ljudima putem onog što se događalo ovih godina.[1518] Njima je razdvojio između onoga ko se borio protiv sljedbenika islama i vrijeđao ih i onih koji su sa njima prijateljevali i voljeli ih. Allah zna da ovim ne želimo nikoga osramotiti ili napasti, ali se suzdržavamo od skrivanja znanja i želimo uputiti ljude u pokornost njihovom Gospodaru i Božanstvu nakon što smo iskušani ljudima iz Nedžda koji su o Allahu bez znanja govorili.

O nekim su stvarima govorili bez znanja i razumijevanja, pa je obaveza onome kome je Allah dao znanje da u vrijeme potrebe za njim od njega raširi koliko je u mogućnosti, a pogotovo u ovim vremenima kada se znanje smanjilo, neznanje povećalo, strasti zavladale a ljudi se njime bave iz ljubavi prema ovosvjetskim dobrima i daju im prednost nad pokornošću njihovom Gospodaru i radu za onaj svijet. A Allah Uzvišeni je Taj Kome se nada i Koji se moli da od nas i ostalih muslimana otkloni kaznu, da nam upiše nagradu i podari Svoje zadovoljstvo, da nas učini ustrajnim u pokornosti i bogobojaznosti, da nama i našoj braći ostvari ono što smo tražili i molili, uistinu, On je Dobročinitelj Milostivi. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik.

Znaj da kada su se srca ovog čovjeka i njemu sličnih ispunila neprijateljstvom i mržnjom, to se pojavilo na stranicama njihovih lica i ispadima njihovih jezika, pa su, kao što je prethodno spomenuto, napali svim raspoloživim sredstvima, žudeći za onim što je veće od toga i štetnije od prethodno spomenutog pa su neznalicama spomenuli nejasnoće, uljepšavajući ono što su već uradili i ukrašavajući svoj put kojim su krenuli povodeći se za sebi sličnima koji su bili prije njih.

El-Imad[1519] u tefsiru veli: „Ebu Katada za riječi Uzvišenog:

أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ

„Zašto oni o Kur'anu ne razmisle?“[1520], veli: „Dakle, tako mi Allaha u Kur'anu ne nalaze zapreku od neposlušnosti Allahu ako bi o njemu razmislili i razumili ga, već su se prihvatili za ono manje jasno pa su tada propali.“

A ako u njih pogleda znalac znat će da su oni u pogledu sebe priznali kao i u pogledu onih s kojima prijateljuju i na to dodali ono što drugi o njima u samom početku neće izreći. Od toga je i govor nekih od njih da je Allah rekao:

[1518] I mi smo također bili lični sudionici i svjedoci te provjere u događajima proteklih pet godina. Vidjelo se ko je lojalan prema tevhidu i dokazu a ko prema strastima i ličnostima. (op. rec.)
[1519] Tj. Ibn Kethir, رحمه الله. (op. rec.)
[1520] Sura Muhammed (47) 24

وَلَوْلَا رِجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَئُوهُمْ فَتُصِيبَكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ

„I da nije bilo muškaraca vjernika i žena vjernica, koje vi ne poznajete, pa da ih iz neznanja pobili ne biste...“[1521], čime ukazuje na to da je zbog svog boravka s njima opravdan, kao što je opravdan onaj ko je od vjernika boravio u Mekki sa mušricima.

Kaže mu se: Prvo: Ovi koje je Allah nazvao vjernicima, protiv vjernika nisu pomagali mušrike, ni licemjere, ni razbojnike, ni nasilnike, niti su vrijeđali vjernika, niti su s njim neprijateljevali. Među njima ima onih koje su stanovnici Mekke svezali u Mekki i spriječili ga da ode, kao što je Ebu Džendel b. Suhejl. On je na Dan Hudejbije iz Meke izašao svezan. A da je neko od njih vrijeđao muslimane, borio se protiv njih ili pomagao njihovog neprijatelja, njegov bi islam bez ikakve sumnje bio poništen, ali ih je Allah sačuvao od ovih stvari i opravdao ih njihovom slabošću i nemoći.

Zato je u Sahihu i drugim zbirkama pritvrđeno da je Resulullah, ﷺ, u obaveznim namazima molio za njih. El-Buhari, رحمه الله, u svome Sahihu bilježi hadis od Ebu Hurejre, رضي الله عنه, da je Resulullah, ﷺ, kada bi htio da moli protiv nekoga ili da moli za nekoga, učio bi kunut-dovu poslije rukua, a možda je nakon što bi rekao:

سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ، رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ.

„Allah se odaziva onomo ko Ga hvali. Naš Gospodaru, Tebi pripada svaka hvala.“, govorio:

اللَّهُمَّ أَنْجِ الْوَلِيدَ بْنَ الْوَلِيدِ وَسَلَمَةَ بْنَ هِشَامٍ وَعَيَّاشَ بْنَ أَبِي رَبِيعَةَ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ.

„Moj Allahu, izbavi El-Velida b. El-Velida, Selemu b. Hišama, Ajjaša b. Ebi Rebi'u i nemoćne muslimane.“

Njegove riječi '*...vel-mustad'afine mine-l-muslimin*' (...i nemoćne muslimane), bez ikakve sumnje, jeste od dodavanja sveobuhvatnog na posebno, a nemoguće je da ih Allah i Njegov Poslanik nazovu vjernicima a oni učinili ono što negira vjerovanje.

Allah Uzvišeni je rekao:

[1521] Sura El-Feth (48) 25

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ

„Nećeš naći da ljudi koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju budu u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprotstavljaju, makar im oni bili očevi njihovi, ili sinovi njihovi, ili braća njihova, ili rođaci njihovi.“[1522]

Iz ovog ajeta se vidi da ti nemoćni vjernici, dok su bili u Mekki sa Kurejšijama, nisu ih uzeli za prijatelje pored vjernika, nisu ni žudili za prijateljstvom s njima niti naklonošću i od toga ih je sačuvao. Kao što Uzvišeni kaže:

...وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَل لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَل لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا

„...za nemoćne, muškarce, žene i djecu koji govore: 'Gospodaru naš, izbavi nas iz ovoga grada čiji su stanovnici nasilnici, odredi nam od Sebe zaštitnika i daj nam od Sebe pomagača!'“[1523]

Zbog ovoga ih je Allah oslovio vjernicima. Uzvišeni je obavijestio o tome da prijateljevanje[1524] prema Njegovim neprijateljima negira iman. Uzvišeni kaže:

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ

„A da vjeruju u Allaha i Vjerovjesnika i u ono što se njemu objavljuje, oni s njima ne bi prijateljevali, ali, mnogi su od njih nevjernici.“[1525]

Neki mufesiri za prvi ajet vele: Nemoguće je da nađeš skupinu vjernika da prijateljuju sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprotstavljaju. To je već spomenuto u govoru šejhu-l-islama Ibn Tejmijje, رحمه الله.

Također, kaže se: Uzvišeni Allah je pojasnio stanje onih koje je opravdao od hidžre i odlikovao ih svojstvom kojim se razlikuju od onih koje nije opravdao. Allah Uzvišeni je rekao:

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ

[1522] Sura El-Mudžadela (59) 22
[1523] Sura En-Nisā' (4) 75
[1524] U to ulazi ljubav prema njima radi širka i njihovo pomaganje protiv muslimana. (op. rec.)
[1525] Sura El-Ma'ida (5) 81

„Doista će meleki kada budu uzimali duše onima koji su prema sebi nasilje učinili...“[1526]

U komentaru na El-Buharija veli: „Ovo je pitanje radi ukora, tj. zašto ste ostavili džihad, hidžru i potpomaganje?“ Reći će:

قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ ... قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

„'Bili smo nemoćni na Zemlji!' ... **„'Zar Allahova Zemlja nije prostrana i zar se niste mogli nekuda iseliti?', reći će im oni. Zato će njihovo prebivalište biti Džehennem, a loše je to boravište!“**[1527] **–** ajet.“

El-Buhari u svome Sahihu bilježi od Abdurrahmana b. El-Esveda da je rekao: „Stanovnicima Medine bilo je naređeno da učestvuju u jednom od pohoda, pa sam se i ja prijavio. Potom me je sreo Ikrima pa sam mu kazao a on mi to žestoko zabrani i reče: „Ibn Abbas mi je kazivao kako su neki muslimani bili sa mušricima. Tada bi došla strijela i pogodila jednog od njih, pa ga ubila ili ga sablja posiječe pa umre!“, pa je Allah Uzvišeni objavio:

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا

„Doista će meleki kada budu uzimali duše onima koji su prema sebi nasilje učinili, pitati: 'Šta je bilo s vama?', a oni će odgovoriti: 'Bili smo nemoćni na Zemlji!' 'Zar Allahova Zemlja nije prostrana i zar se niste mogli nekuda iseliti?'“[1528]

Razmisli kako im je dodijelio ovu prijetnju i potvrdio im boravak u Vatri, a bilježi se da su bili prisiljeni samo da uvećaju broj mušrika. A šta je tek sa onim ko uvećava njihov broj bez prisile i vjerovanja, potpomaže ih, govori i radi bez nemoći[1529]? Misliš li da je u ovom slučaju s ovim ostalo nešto od imana? Zatim, Uzvišeni Allah je u ovom ajetu pojasnio ko se izdvaja iz ove prijetnje svojstvima koja nisu skrivena ni glupom čovjeku. Uzvišeni kaže:

[1526] Sura En-Nisā' (4) 97
[1527] Sura En-Nisā' (4) 97
[1528] Sura En-Nisā' (4) 97
[1529] Bez stanja potlačenosti. (op. rec.)

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾ فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٩٩﴾

„Osim za nemoćne muškarce, i žene, i djecu, koji se snaći ne mogu i koji ne nađu pravoga puta! ﴾98﴿ Možda[1530] će Allah tim oprostiti, jer Allah prelazi preko grijeha i prašta! ﴾99﴿“[1531]

Spomenuo je da se oni ne mogu snaći i ne poznaju put, a to su oni koji su u svakom pogledu nemoćni učiniti *hidžru*. Upravo je za ove Resulullah, ﷺ, molio, što se spominje u prethodnom hadisu od Ebu Hurejre, za razliku od onoga ko nije nemoćan učiniti *hidžru*, već ih je odabrao, želi ih, smiren je s njima, slaže se s njima, oslanja se na njih i potpomaže s njima, kao što su Abdullah b. Ebi Serh, Mekis b. Sababa El-Lejsi i njima slični od onih kome se laž učinila lijepom, kao što je Džebela b. El-Ejhem El-Gasani. Sličnih ovima ima veoma mnogo. Molimo Allaha da nas učvrsti u islamu i podari nam oprost i krijepost na ovom i na onom svijetu.

Druga stvar: Njihovo dokazivanje dozvoljenosti boravka sa mušricima i ostavljanje *hidžre* time da su ashabi učinili *hidžru* u Abesiniju a u njoj su kršćani. Kaže se: Prvo, kod onoga ko ima i najmanje znanja nije dozvoljeno da se ostavljanje *hidžre* dokazuje time što su ashabi učinili *hidžru*. Kako može u razumu onoga ko ima imalo razuma da se ostavljanje nečega dokazuje time što je to nešto što se ostavlja neko drugi učinio[1532].

Znaš već da je Allah a i Njegov Poslanik, ﷺ, zaprijetio onome ko ostavi hidžru žestokom prijetnjom i odrekao ga se a pohvalio je one koji učine hidžru i obećao im za hidžru dobro ovoga i onoga svijeta, kao što je rekao Uzvišeni Allah:

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

„One koji se isele Allaha radi, nakon što su bili progonjeni, Mi ćemo još na ovom svijetu na lijepo mjesto smjestiti; a nagrada na onom svijetu bit će još veća, kad bi oni samo znali“[1533]

I kaže:

[1530] Na ar. *'asa*, a svako *'asa* u Kur'anu znači „sigurno“. (op. rec.)
[1531] Sura En-Nisā' (4) 98-99
[1532] Uistinu, sljedbenici zablude i strasti su najudaljeniji ljudi od zdravog razuma i argumentacije. Pogledaj, da Allah sačuva, kako ih Allah ponižava time što sa ovakvim stvarima izlaze pred narod, te po njima bivaju spominjani. To je stanje svakog nesretnog glupaka. (op. rec.)
[1533] Sura En-Nahl (16) 41

فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ

„Onima koji se isele i koji budu iz domova svojih prognani, i koji budu na putu Mome mučeni, i koji se budu borili i poginuli, sigurno ću loša djela pokriti i sigurno ću ih u dženetske bašče, kroz koje rijeke teku, uvesti! Nagrada je to od Allaha, a kod Allaha je nagrada najljepša!“[1534]

Koje je neznanje veće od neznanja onoga ko poistovjećuje između dobrih djela bliskih i čednih ljudi i loših djela neposlušnih i zlih ljudi![1535]

أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ

„Zar da vjerniku bude isto kao griješniku? Ne, njima neće biti isto...“[1536]

Također, ashabi, *radijAllahu anhum*, učinili su hidžru u Abesiniju zbog toga što tada nisu našli područje islama (*dar islama*). Uradili su ono što su bili u mogućnosti uraditi od pokornosti Allahu i bogobojaznosti. Stanovnici Abesinije, iako su bili kršćani[1537], vjernicima su bliži prijatelji od Jevreja i mušrika. Zatim, tom hidžrom dogodilo se od očuvanja njihove vjere, njenog ispoljavanja, pozivanja Allahu, islam En-Nedžašija i nekih njegovih biskupa, njihova plemenitost prema njima, bijes njihovih neprijatelja mušrika i prkošenje istima, što je od ciljeva vjere. Razmisli, a evo i opisa događaja hidžre u Abesiniju.

Ebu Nu'ajm u svom sažetku iz *„Životopisa“* od Ibn Hišama veli: „Ibn Ishak veli: „Pričao nam je Muhammed b. Muslim Ez-Zuhri od Ebu Bekra b. Abdurrahmana, od El-Harisa b. Hišama, od Ummu Seleme, supruge Vjerovjesnika, ﷺ, da je rekla: „Kada smo stigli u zemlju Abesiniju u njoj smo imali najboljeg susjeda – En-Nedžašija. Imali smo bezbjednost na našoj vjeri i obožavali Allaha. Niko nas nije uznemiravao niti smo čuli nešto što ne volimo.

Kada su Kurejšije došle, dogovoriše se da u vezi nas En-Nedžašiju pošalju dva čvrsta čovjeka, te da En-Nedžašiju poklone darove od onoga što je lijepo od mekkanske robe. Najljepše što je od njih dolazilo jeste koža. Sakupili su mu mnogo koža. Nisu ostavili ni jednog njegovog patrijarha a da mu nisu dali poklon. Zatim su s tim poslali Abdullaha b. Ebu Rebiu i Amra b. El-Asa i prepustili im svoju

---

[1534] Sura Alu Imran (3) 195
[1535] Koliko je samo neznanje kada čovjek da prednost tagutu nad muslimanom nazivajući muslimana bakterijom a taguta muslimanom koji je pogriješio, ili ima pogrešno tumačenje dokaza?! (op. rec.)
[1536] Sura Es-Sedžda (32) 18
[1537] Tj. bili su *en-nasara'*. (op. rec.)

stvar rekavši im: „Podajte svakom patrijarhu poklon prije nego se u vezi njih obratite En-Nedžašiju. Nakon toga En-Nedžašiji podajte njegove poklone a potom ga pitajte da vam ih preda prije nego razgovara s njima."

Rekla je: „Potom su izašli i otišli pred En-Nedžašija a mi kod njega u najboljem smještaju, kod najboljeg susjeda." Sve do mjesta gdje kaže: „Onaj koji je s njim razgovarao bio je Džafer b. Ebu Talib. Rekao mu je: „O vladaru, u predislamskom periodu smo obožavali kipove, jeli lešinu, činili poroke, kidali rodbinske veze i loše se odnosili prema komšiji. Jak je jeo slabijeg. Bili smo na tome sve dok nam Allah nije poslao Poslanika od nas. Poznajemo njegovo porijeklo, iskrenost, povjerljivost i čednost. Pozvao nas je Allahu da izražavamo Njegovu jednoću i samo Njega obožavamo a ostavimo ono što smo pored Njega obožavali mi i preci naši od kamenja i idola. Naredio nam je istinit govor, ispunjavanje preuzetih obaveza, održavanje rodbinskih veza, lijep odnos prema komšiji, izbjegavanje zabranjenih stvari i krvoprolića.

Zabranio nam je razvrat, lažan govor, jedenje imetka siročeta i potvaranje čednih žena. Naredio nam je da obožavamo Allaha, Jedinog, i da Mu ništa ne pridružujemo. Naredio nam je namaz, zekat i post...", kaže: „pa mu je potom nabrojao stvari koje sačinjavaju islam." „Mi smo mu povjerovali, povjerovali u njega i slijedimo ga na onome čime je došao od Allaha. Obožavamo Allaha, Jedinog i nikoga Mu ne pridružujemo. Smatramo zabranjenim ono što nam je On zabranio a dozvoljenim ono što nam je On dozvolio. Naš narod nas je napao. Muče nas i odvraćaju od naše vjere, a sve kako bi nas vratili u obožavanje idola iz obožavanja Allaha i da ružne stvari smatramo dozvoljenim. Kada su nas savladali, nepravdu nam učinili i ispriječili se između nas i naše vjere, došli smo u tvoju zemlju i odabrali te mimo svih drugih sa željom da nas zaštitiš i očekivanjem da nam kod tebe, vladaru, ne bude učinjena nepravda."

Kaže: „Potom mu En-Nedžaši reče: „Imaš li sa sobom nešto od onoga sa čime je došao od Allaha?"

„Da", reče Džafer.

En-Nedžaši mu reče: „Prouči mi..."

Potom mu je proučio prve ajete iz sure Merjem.

Kaže: „Potom je En-Nedžaši zaplakao tako da mu se brada natopila suzama, a kada su čuli ono što im je proučeno zaplakali su i njegovi biskupi tako da su suzama ukapali svoje knjige." Potom En-Nedžaši reče: „Tako mi Allaha, ovo i ono

čime je došao Musa izlaze iz istog izvora. Vas dvojica idite. Tako mi Allaha, nikada vam ih neću predati." Potom je navela ostatak događaja.

Ibn Ishak veli: Pričao mi je Jezid b. Ruman, od Urve, od Aiše da je rekla: „Kada je En-Nedžaši preselio pričalo se da je nad njegovim kaburom bilo neprestano svjetlo." Kraj.

Ibn Ishak je za riječi Uzvišenog:

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ

„Oni kojima smo dali Knjigu prije Kur'ana, vjeruju u nju..."[1538], pa sve do riječi:

وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ

„...i što lijepim zlo uzvraćaju..."[1539], veli: „Upitao sam Ez-Zuhrija o ovim ajetima, povodom koga su objavljeni, pa je rekao: „Nisam prestao slušati od naših učenjaka da su oni objavljeni povodom En-Nedžašija i njegovih drugova, kao i ajeti u suri El-Ma'ida:

ذَلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ

„...zato što među njima ima svećenika..."[1540], pa sve do riječi:

فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ

„...pa upiši i nas među one koji su posvjedočili."[1541]

Ibn Ishak veli: „Broj onih koji su bili u Abesiniji i koji su u njoj rođeni jeste osamdeset tri čovjeka. Obožavali su Allaha i zahvaljivali Mu na zaštiti En-Nedžašija. Abdullah b. El-Haris b. Kajs Es-Sehmi spjevao je:

O dva jahača dostavite od mene pismo izdaleka,

onog ko želi Allahovu objavu i vjeru,

našli smo Allahovu Zemlju prostranom,

koja spašava od poniženja, sramote i omalovažavanja,

pa nemojte boraviti u poniženju života i sramoti,

smrti, a rob nije siguran.

[1538] Sura El-Qasas (28) 52
[1539] Sura El-Qasas (28) 54
[1540] Sura El-Ma'ida (5) 82
[1541] Sura El-Ma'ida (5) 83

Mi slijedimo Allahovog Vjerovjesnika a odbacili su,

govor Vjerovjesnika i pretjerali u mjeri,

pa spusti svoju kaznu na narod koji je pretjerao,

a zaštiti ako se uzdignu i ostave.

Es-Suhejli, ﷺ, rekao je: „U ovome je od fikha izlazak iz zemlje makar zemlja bila Mekka sa svim svojim vrijednostima, ako je izlazak bježanje s vjerom. Abesinijci su bili kršćani[1542], a ashabi su zbog ove *hidžre* prozvani muhadžirima. Oni su učesnici dvije hidžre, oni koje je Allah pohvalio prvenstvom, pa kaže:

وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ

„Allah je zadovoljan prvim muslimanima, muhadžirima i ensarijama...“[1543]

U tefsiru se spominje da su to oni koji su klanjali prema dvije kible i učinili dvije hidžre. Pogledaj kako ih je Allah pohvalio zbog ove hidžre, nakon što je to njihovo djelo bilo iz pažnje prema njihovoj vjeri i da se ne nađe ništa između njih i obožavanja njihovog Gospodara u sigurnosti i spokojnosti.

Ovaj propis je punovažan kada god mušrici dominiraju zemljom i kada vjernik bude uznemiravan zbog istine, vidi da laž dominira nad istinom i poželi da se nađe u drugoj zemlji, tj. u zemlji u kojoj će iskazivati svoju vjeru i ispoljavati obožavanje svoga Gospodara. Izlazak na ovaj način je obavezan vjerniku, a ova hidžra neće prestati sve do Sudnjeg dana.“ Kraj u sažetoj verziji.

Zar svako ko ima imalo znanja iz ovog događaja razumije išta do da je on veliki dokaz protiv onoga ko ostavi hidžru obaveznu sa aspekata koji nisu skriveni ni glupom čovjeku? Allahu moj, osim onaj ko je iskušan lošim razumijevanjem i pogrešnim shvaćanjem, pa se uzdiže nad razumom i Šerijatom; takvom nema pomoći. Gospodaru naš, molimo te za postojanost u islamu.

Također, naveo je hadis:

أَنَا بَرِيءٌ مِنْ مُسْلِمٍ يُقِيمُ بَيْنَ أَظْهُرِ الْمُشْرِكِينَ.

[1542] Tj. *Nasārā*. Naziv „kršćani“ koji aludira na „krst“ i „kršćenje“ se ne spominje u Kur'anu. Vjersko ime kojima je Uzvišeni nazvao muvehhide sljedbenike Isa'a, ﷺ, je bilo *en-nasārā*. Istim imenom su se kasnije nazivali i mušrici koji su mu se pripisivali. Prijevodom „kršćani“ se gubi kur'ansko vjersko ime i aludira se na vezu muvehhida nasrānija sa krstom ili krštenjem i slično, a oni su od toga nevini. Da Allah sačuva od laganja na našu braću muvehhide od sljedbenika 'Isā'a, ﷺ! (op. rec.)

[1543] Sura Et-Tevba (9) 100

„Odričem se muslimana koji boravi među mušricima.“

Odriče ga se zbog boravka među njima. Dokaz iz njega jeste da ga je nazvao muslimanom što ukazuje da ga boravak među mušricima ne izvodi iz islama. Odgovor je da odricanje Vjerovjesnika, ﷺ, od onoga ko boravi među njima jeste kazna za njega zbog samog njegovog boravka među njima. A što se tiče njihovog prihvatanja, sklapanja ugovora s njima, stupanja na njihovu stranu, pomaganja, radovanja njihovoj pobjedi, prijateljevanja s njihovim prijateljima, neprijateljevanja s njihovim neprijateljima od sljedbenika islama; sve ove stvari su dodatne na boravak među njima. Za svako od ovih djela Allah je zaprijetio vatrom i vječnim boravkom u njoj, oduzimanjem imana, spuštanjem srdžbe na njihovog počinioca i druge stvari koje prethodno spomenuti jasni ajeti sadrže.

Svaki od ovih grijeha ima posljedicu koja je vezana samo za njega. Što ih čovjek više uradi Allah mu poveća kaznu. Onaj ko u te jasne ajete ne vjeruje i pretjeruje čineći ta djela, njegovo stanje najsličnije je stanju onih o kojima je Allah rekao:

أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٨٦﴾

„Zar vi u jedan dio Knjige vjerujete, a drugi nevjerujete?! One od vas koji tako čine na svijetu samo poniženje može stići, a na Sudnjem danu bit će stavljeni na muke najteže! Allah doista ne propušta motriti što vi radite. ﴾98﴿ To su oni koji su život na ovome svijetu pretpostavili onome na drugome svijetu; zato se njima patnja neće olakšati, niti će im se u pomoć priteći. ﴾98﴿“[1544]

Znaj da ovi mušrici nisu bili zadovoljni kada je u pitanju ovaj i njemu slični samim prijateljevanjem i potpomaganjem, bez njihovog obožavanja i poistovjećivanja sa Allahom u veličanju, uzdizanju i ljubavi prema njima. Od toga je poklanjanje pred njima i pokazivanje rukom na najčasniji dio tijela kojim se čini sedžda, čelo i nos. Sve to je od specifika božanstvenosti, a ta je stvar za njih neizbježna, kao što Uzvišeni govori o stanovnicima pećine:

إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا

[1544] Sura El-Beqara (2) 85-86

„...jer, ako oni doznaju za vas, kamenovat će vas ili će vas na silu u svoju vjeru obratiti, i tada nikad nećete ono što želite postići!'“[1545]

Zbog ovoga su vidjeli da ih moraju ostaviti pa su otišli u pećinu na vrh brda iz straha za svoju vjeru, i dali su prednost Allahu nad svim ostalim. Naš šejh u vezi s ovim događajem veli: „U njemu je ostavljanje sljedbenika širka i ostavljanje njihovih božanstava. Njegove riječi: **„...sklonite se u pećinu...“**, ukazuju na njihovu čvrstinu u vjeri, pošto su se odlučili na ostavljanje vrhovnog poglavarstva i velike blagodati i to zamijenili pećinom na vrh brda.“

Kažem: Slično tome je i ono što je Allah spomenuo o faraonovim čarobnjacima kada su se njihova srca osvijetlila vjerovanjem. Oni su Faraonu, Allah ga prokleo, rekli:

لَنْ نُؤْثِرَكَ عَلَى مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

„Mi nećemo tebe staviti iznad jasnih dokaza koji su nam došli, tako nam Onoga Koji nas je stvorio, odgovoriše oni, pa čini što hoćeš, to možeš da učiniš samo u životu na ovom svijetu.“[1546]

Znaj da stvarnost ovih sumnjivaca jeste da im je Uzvišeni Allah naredio borbu protiv mušrika pa su se borili zajedno sa njima, naredio im je udaljavanje od njih pa su im pribjegli i približili se, naredio im je neprijateljevanje prema njima pa su prijateljevali, naredio im je da ih preziru pa su ih voljeli, naredio im je da pomognu sljedbenike islama pa su pomogli nevjernike protiv njih, zabranjeno im je da im se ulagivaju pa su im se ulagivali, zabranio im je skrivanje onoga što je Allah objavio u ovoj Knjizi a i drugima pa su oni to sakrili i učinili ga nejasnim, kao što je rekao Uzvišeni:

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

„Doista oni koji taje ono što je Allah u Knjizi objavio i to prodaju za bagatelnu cijenu, ti u trbuhe svoje samo vatru trpaju; na Sudnjem danu Allah s njima neće ni progovoriti, niti ih očistiti; njima pripada kazna bolna.“[1547]

I kaže:

[1545] Sura El-Kehf (18) 20
[1546] Sura Ta-Ha (20) 72
[1547] Sura El-Beqara (2) 174

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ

„Zar je iko nepravedniji od onoga koji skriva svjedočanstvo istine od Allaha!“[1548]

I kaže:

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى

„One koji budu tajili jasne dokaze koje smo Mi objavili, i Pravi put...[1549]**“**[1550]

Objedinili su između skrivanja i odbijanja onome ko pojasni i ne skriva, i ubacivanja šubhi i raspravljanja pomoću laži, pa su ostavili ono čime ih je Allah obavezao a prihvatili se onoga što im je zabranio. Ovo je vrlo jasno i u njega ne sumnja ko imalo poznaje ljude i ono što od njih dolazi, pa od njih se neće osjećati bezbjednim i približavati ih nakon ovih velikih grijeha osim onaj ko ne drži do sebe.

Oni imaju i drugu nejasnoću (*šubhu*), a ona je da je Ebu Bekr unajmio Abdullaha b. Urejkita u toku hidžre u Medini. On je bio iskusan vodič, koji im je pokazivao put, a Resulullah, ﷺ, lijepo se prema njemu ophodio. Na osnovu toga[1551] njegovo druženje sa vojnicima i njihovo pomaganje protiv muslimana nije problematično.

Kaže se: Prvo; u nejasnoći prije ove spomenuo si da je Resulullah, ﷺ, rekao:

أَنَا بَرِيءٌ مِنْ مُسْلِمٍ يُقِيمُ بَيْنَ أَظْهُرِ الْمُشْرِكِينَ.

„Odričem se svakog muslimana koji boravi među mušricima.“, a ovo pobija ono čime si ovdje dokazao. A Resulullah, ﷺ, ne bi se odrekao od onoga ko radi neko djelo koje on radi. Slično ovome su njegove riječi:

مَنْ جَامَعَ الْمُشْرِكَ وَسَكَنَ مَعَهُ فَإِنَّهُ مِثْله.

„Ko bude zajedno s mušrikom ili stanuje s njim isti je kao i on.“ Jasni ajeti[1552] su jasni u upozorenju od prijateljevanja s njima i govore o žestokoj kazni za ukazivanje ljubavi prema njima i njihovo pomaganje.

[1548] Sura El-Beqara (2) 140
[1549] Uporedite spomenute osobine sa postupcima naših neprijatelja, neprijatelja ove da've, posebno onih koji kažu da „vjeruju kao i mi“! *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)
[1550] Sura El-Beqara (2) 159
[1551] Na osnovu spomenutog događaja, džahil zaključuje propis koji se spominje u ovoj rečenici. (op. rec.)
[1552] Tj. *el-ājātu-l-muhkemāt*. (op. rec.)

Ako se ovo zna, razlika između dokaza i onoga što tvrdi[1553] veća je od one između istoka i zapada, a to zato što je Ibn Urejkit pomogao Resulullaha, ﷺ, u najvećoj pokornosti poslije islama, najvećoj dužnosti poslije vjerovanja. On je Resulullahu, ﷺ, pomagao u njegovim interesima, kojima se približavao zadovoljstvu Gospodara svoga, prkošenju neprijateljima svojim, a nema sumnje da bi ovo da je došlo od Ibn Urejkita sa namjerom bilo od najboljih djela, a ako bi primio islam bilo bi mu upisano kao najbolja njegova dobra djela, prema hadisu od Hakima[1554]:

أَسْلَمْتَ عَلَى مَا أَسْلَفْتَ مِنْ خَيْرٍ.

„Primio si islam sa onim što si prethodno učinio od dobra.“[1555]

Suprotstavlja se onome koji pruža utočište mušricima i ko je zadovoljan sa njima umjesto sa muslimanima, pomaže ih i podržava, raduje se njihovoj pobjedi i dominaciji i poziva ljude da ih slijede. Razlika između ova dva djela je kao razlika između djela Ebu Taliba od pomoći, pažnje i zaštite i djela Ebu Džehla i njemu sličnih, najvećeg nevjerstva koje vodi u najniže stupnjeve u vatri i izaziva sručenje kazni. Gdje je onaj ko potpomaže laž i u ljubavi je s njenim sljedbenicima, pomaže ih i podržava, naspram onoga koji pomaže muslimane i radi za njihovu korist i prkosi njihovom neprijatelju?

Išla je istočno a ja sam išao zapadno,

velika je razlika između onoga ko ide istočno i onoga ko ide zapadno.

Ibn Urejkit je uradio kao što je uradio Suraka b. Malik. Za vrijeme dok je bio nevjernik uradio je toliko od savjeta po čemu je hvaljen javno i tajno, za razliku od onoga ko prijateljuje sa mušricima, savjetuje ih, neprijateljuje prema muslimanima i huška protiv njih. On se zasigurno našao u prijetnji i srdžbi, mržnji, neispravnosti vjere i odstupanju od vjernika, a Allah najbolje zna na čemu će se završiti stanje tih ličnosti, ali, za njih je se bojati da ih ne snađe isto ono što Allah spominje u vezi Bel'ama i onih koji su bili u mesdžidu koji je sagrađen radi razdora, a prije toga su bili smatrani ensarijama.

O Ti Koji okrećeš srca, učvrsti naša srca na vjerovanju. Nema sumnje da je odstupanje ovog koji dokazuje[1556] od jasnih ajeta[1557] i autentičnih hadisa ostavljanje jasnog[1558] a slijeđenje nejasnog[1559], kao što Uzvišeni veli:

[1553] Pa je zbog toga njegovo poređenje neispravno. (op. rec.)

[1554] Hakīm b. Hizām

[1555] Ovo je jedan od dokaza skupine učenjaka koji smatraju da će dobra djela nevjernika prije islama, nakon njegovog ulaska u islam biti prihvaćena i uračunata u dobra djela. (op. rec.)

فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ

„Oni u čijim je srcima zastrana u težnji za smutnjom i svojim tumačenjem, oni slijede nejasne ajete.“[1560]

Od Aiše, ﵂, prenosi se merfu' hadis:

إذا رأيتم الذين يَتَّبِعُونَ ما تَشَابَهَ منه فأولئك الذين سَمَّى الله فَاحْذَرُوهُمْ.

„Kada vidite one koji slijede nejasno, to su oni koje je Allah spomenuo, pa ih se čuvajte.“

Ishod onoga što smo izložili od odgovora na ono što je sumnjivac ovdje naveo sadrži pet aspekata:

Prvi: Ibn Urejkit je bio najamnik, a posao najamnika je da služi najmodavcu; pošto je on vlasnik njegovih koristi na osnovu ugovora o najamnini, a najamnik je podređen najmodavcu.

Drugi: Taj čovjek je iznajmljen u vjersku korist koja je od najvećih vjerskih koristi. Njegova pomoć muslimanu u vrijeme kada ga on treba u njoj nema nikakve zabrane zbog toga što je to čista korist. Kako je dozvoljeno da se time dokazuje za ono što je od najvećih šteta u vjeri od prijateljevanja s mušricima i njihovom pomaganju na njihovoj laži i odvraćanju od Allahovog puta?

Kakve li razlike između dva stanja, a ako bi htio,

spojiti, dvije suprotnosti su nespojive

Treći: Unajmljivanje nevjernika radi koristi slično je porobljavanju nevjernika, a to je dozvoljeno za razliku suprotnom, što nije dozvoljeno jer islam uzvisuje a nad njim se ne nadvisuje. Ovaj sumnjivac kao i njemu slični sljedbenicima laži su postali kao robovi u pokoravanju im, njihovom slijeđenju, njihovom pomaganju, po slobodnom izboru a ne iz prisile.

Četvrti: Ono što je uradio Ibn Urejkit za to se ne kori razumski a ni šerijatski. Štaviše, biće nagrađen za to dok je nevjernik ako već nije prešao na islam. Možda

---

[1556] Ili „dokazivača“ ili „onoga koji traži dokaz i ukazivanje na značenje“, od riječi *el-mustedill*. (op. rec.)
[1557] Tj. *el-ājātu-l-muhkemāt*. (op. rec.)
[1558] Tj. *muhkema*. (op. rec.)
[1559] Tj. *mutešābiha*. (op. rec.)
[1560] Sura Alu Imran (3) 7

je to, a Allah najbolje zna, bio uzrok njegovog prelaska na islam, zbog njegove bliskosti islamu pomaganjem njegovih sljedbenika u pokornosti njihovom Gospdaru. Uz to se može opustiti u smislu riječi džinna u njihovoj poeziji:

Njih dvojica su se smjestila u nju sa uputom pa se njome uputila,

uspio je ko zanoći u društvu Muhammeda.

Ovo za razliku od onoga ko pomaže u nepokornosti Allahu i odvraća od Njegovog puta. Gdje je onaj ko je sa sljedbenicima istine naspram onoga ko je sa njihovim neprijateljima? Da li si čuo za veću razliku od ove razlike?

Tako mi Allaha nisu isti niti će se sastati,

sve dok ne osjedi glava gavrana.

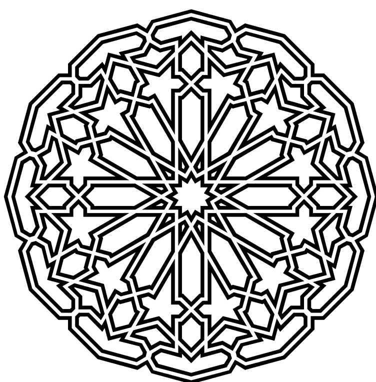
Peti: Ono što je uradio Ibn Urejkit srdi nevjernike Kurejšije, a rasrđivanje nevjernika Allah voli, za razliku od onoga ko sa njima ono čini što ih veseli a srdi njihove neprijatelje od vjernika. Gdje je ovaj naspram ovoga, da samo znaju? Učena osoba zna da ovo njihovo ubacivanje sumnji običnim ljudima, jeste odvraćanje od Allahovog puta, a to je od tragova posljedica za ta djela[1561].

Moj Allahu, mi Ti se utječemo od toga da zalutamo od naše vjere ili se vratimo u nevjerstvo[1562]. Dovoljan nam je Allah i divan li je On Zaštitnik. Hvala neka je Allahu, Gospodaru svjetova. Mir i spas neka je na Uglednika poslanika, njegovu porodicu i sve ashabe. Ovo je posljednje što je bilo olakšano sabrati. Allaha molimo da raširi njegovu korist.

Izdiktirao: Rob potreban Allaha, 'Abdurrahman b. Hasan b. šejh Muhammed b. Abdulvehhab, Allah ih obilato nagradio.

Napisao: Rob potreban Allaha, Hamed b. Atik. Pisanje završeno u četvrtak, prvog džumade-l-ula 1261. godine po Hidžri.[1563]

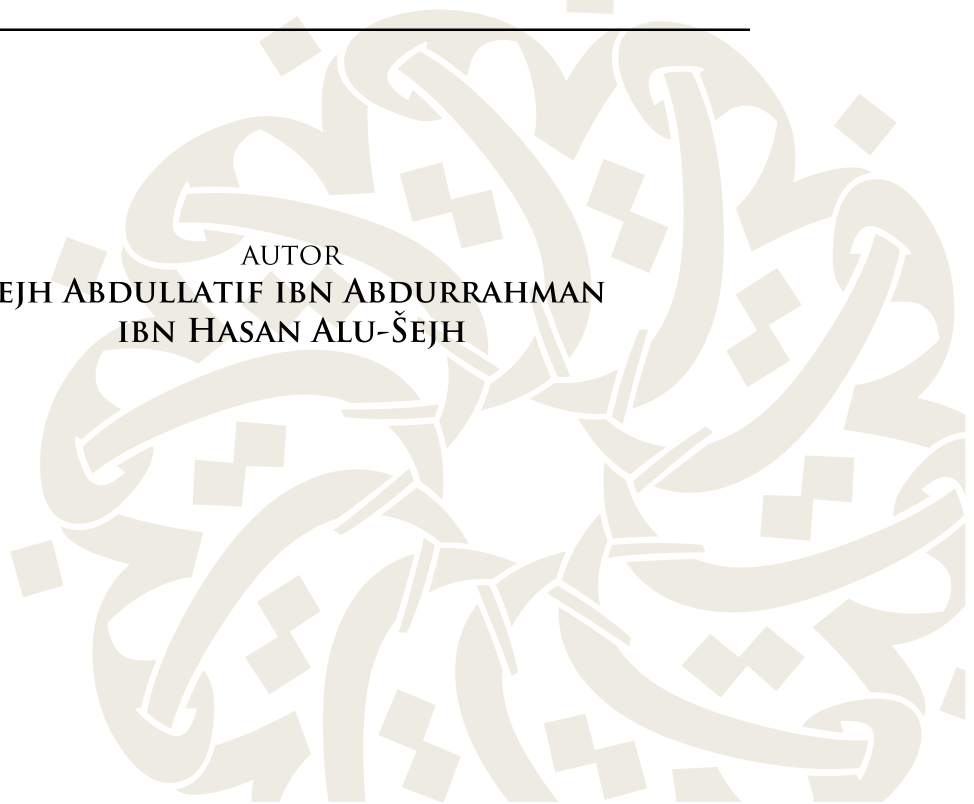
[1561] Rekoh, istina! Ubacivanje šubhi u pogledu vjere, a posebno kada se radi o značenju *la ilahe illallah*, spada u odvraćanje od Allahovog puta, a nisu isti ćuteći šejtan i onaj koji govori. (op. rec.)
[1562] Učeni ljudi se sebi boje kufra, a manje učeni samo grijeha. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)
[1563] Prenešeno iz knjige „*'Aqidetu-l-Muwehidin*“, str. 195.

الإتحاف فى الرد على الصحاف

الشيخ عبد اللطيف بن عبد الرحمن بن حسن آل الشيخ

ODGOVOR ES-SAHHAFU

AUTOR
Šejh Abdullatif ibn Abdurrahman
ibn Hasan Alu-Šejh

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi niko ga u zabludu neće odvesti a koga u zabludi odvede niko ga neće na Pravi put izvesti.

Svjedočim da nema istinskog boga osim Allaha, Jedinog, Koji sudruga nema. Svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov Poslanik; poslao ga je pred Sudnji dan kao obveseljivača, opominjača i **„...kao pozivača Allahu, Njegovom dozvolom, i svjetiljku koja sija.“**[1564]

A zatim:

Neko od braće dao mi je svezak čiji je autor Abdullatif ibn Abdulmuhsin Es-Sahhāf. U njemu je spomen mahana[1565] monoteista (*muvehhida*), kuđenje onoga na čemu su oni od vjere[1566], pohvala nekim njegovim šejhovima otpadnicima, te to da su oni od slavnih i radinih učenjaka, koji se spominju po iskrenosti kod potonjih, a ima i drugih stvari što je očigledno za one koji su se upoznali sa njim i razmatrili ga.

Onaj koji mi ga je dao, od mene je tražio da napišem nešto u svrhu pojašnjenja onoga što sadrži od laži, ukratko i bez detaljisanja i oduljivanja, osim u slučaju navođenja argumenta, ili otkrovenja dokaza. Molim Allaha za pomoć u tome i uputu za ono što je tamo[1567].

Što se tiče uvoda kojeg je Es-Sahhāf napisao prije onoga što je naumio i kojeg je učinio predvodnicom svoje proze i stihova, u njemu je dokaz za njegovo neznanje i manjkavost, što se vidi prvim pogledom na ono što je sakupio i napisao.

Od toga je to što znanjem oslovljava onoga ko ga ne posjeduje, laže na Bezgriješnog (tj. Poslanika) u navođenju i prenošenju, dokazuje temu o vrijednosti znanja slabim i izmišljenim hadisima, zbog njegovog nepoznavanja šta je autentično[1568] od *mursel*[1569] i *merfu'*[1570] hadisa. Ne posjeduje naučnu sposobnost

---

[1564] Sura El-Ahzab (33) 46

[1565] Tj. vrijeđa ih. (op. rec.)

[1566] Njihova vjera je kod Es-Sahhāfa i njemu sličnih bila mahana. (op. rec.)

[1567] Danas moramo da molimo „učenjake“ da nam odgovore na neko pitanje, ili objasne neke propise tevhida, a kamoli da se od njih očekuje da napišu odgovor na nečije pisanje. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1568] Zbog toga što *mursel* i *merfu'* u terminologiji hadiske nauke nisu neminovno nazivi za autentičan (*sahih*) hadis. (op. rec.)

[1569] *Mursel* hadis u terminologiji učenjaka hadisa je predaja u kojoj je izostavljen (pao) spomen prenosioca nakon *tabi'ina*, na kraju lanca prenosioca (*seneda*). A kod učenjaka *fikha* (islamskog prava) i *usulu-l-fikha* (metodologije islamskog prava) je šireg značenja i predstavlja svaku predaju u kojoj se pojavio prekid, gdje god da se našao i na bilo koji način. Ovo je također mezheb El-Khatība. (op. rec.)

za razlikovanje pritvrđenog od izmišljenog, tako da svaki ekspert i pravnik kada čuje njegovo brkanje i ono što ispoljava, vidi ostvarenje hadisa Abdullaha b. 'Amra o uzimanju[1571] znanja[1572] i predvodništvu neukih. Njegov govor je od najjasnijih dokaza za ono što smo rekli, kod svakog ko ga je pročitao od onih koje je Allah podučio. Zbog toga smo se zadovoljili kratkim ukazom bez opširnog govora i izraza.

Što se tiče njegovog govora u uvodu gdje je pohvalio svoje šejhove spomenute u njegovoj studiji: Učenjaci iz moga ummeta su poput vjerovjesnika Benu Israila[1573]. Njegove riječi: Tvoje gledanje u lice učenjaka ti je bolje nego da udijeliš hiljadu konja na Allahovom putu, a tvoj pozdrav učenjaku ti je bolji od ibadeta hiljadu godina[1574]. Isto tako njegove riječi: Uistinu, kada učenjak ili učenik prolazi pored naselja, Allah otklanja patnju od mezarja tog naselja četrdeset jutara[1575]. Njegove riječi: Uistinu, Allah učenom čovjeku oprosti četrdeset grijeha prije nego oprosti neznalici.

Ova i njima slična predanja, kod učenjaka hadisa ne vrijede ništa. Njima ne argumentuje i na njih se ne oslanja ko god posjeduje minimum sposobnosti razaznavanja i prakse. Na njih se osvrću i prenose ih samo neznalice i glupani od naratora i lažaca. Što se učenih i pobožnih tiče, oni samim pogledom na njih, susretom s njima, znaju da su to izmišljena i lažna predanja, koja ne prihvataju osim ljudi blesavih snova i slični životinjama.

O vrijednosti znanja i učenjaka došlo je preko stotinu pedeset kur'anskih ajeta i vjerovjesničkih hadisa, kao što je to ustanovio autor djela „*Miftāhu dari-s-seade*“[1576]. Sa skupinom svojih drugova, a bili su najugledniji učenjaci i učenici, Poslanik, ﷺ, prošao je pored dva kabura čiji su stanovnici bili kažnjavani, pa je prepolovio granu i stavio je na njih rekavši: *„Nadam se da će im biti olakšano dok se (grane) ne osuše.“*[1577] Nije rekao zbog mog prolaska ili prolaska mojih drugova pored njih bit će im olakšano, kako to tvrdi ova neznalica.

[1570] *Merfū'u* hadis je ono što je pripisano Poslaniku, ﷺ, od riječi, djela, prećutnog odobrenja ili osobine. (op. rec.)
[1571] Tj. o Allahovom uzimanju (podizanju) znanja sa zemlje. (op. rec.)
[1572] Hadis glasi: *„Uistinu, Allah neće povući znanje tako što će ga istrgnuti od robova, ali će znanje povući uzimanjem učenjaka, tako da neće ostaviti nijednog učenjaka, pa će ljudi za vođe uzeti neznalice. Ovi će biti pitani pa će odgovarati bez znanja, te će skrenuti i zavoditi.“* Bilježi ga El-Buhari u poglavlju o znanju, br. 100 i Muslim u poglavlju o znanju, br. 2673.
[1573] Ed-Demejri, Ez-Zerkeši, Ibn Hadžer i Es-Sujuti za ovaj hadis vele: On nema osnove. Pogledaj „*El-Meqāsidu-l-hasene*“, str. 459, „*Temjizu-t-tajjib mine-l-khabis*“, str. 121, „*Kešfu-l-khafa'*“, 2/64 i „*El-Esrāru-l-merfu'a*“, str. 247.
[1574] Es-Sakhāvi veli: Nije autentičan. Pogledaj „*El-Meqāsidu-l-hasene*“, str. 696.
[1575] Es-Sujuti za ovaj hadis veli: On nema osnove. Pogledaj „*El-Esrārul-merfu'a*“, str. 142.
[1576] Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله. (op. rec.)
[1577] Bilježi ga Muslim u poglavlju o čistoći, br. 292.

A koliko je samo sela kažnjeno i onih koje je Allahova odredba snašla iznenada, koje su njihovi vjerovjesnici i učenjaci prije toga pozivali, a oni su gledali u njihova lica, obraćali im se, slušali njihov govor, ali im to nije pomoglo jer nisu povjerovali u Allahove dokaze, pa ih je od kazne snašlo to što ih je snašlo. Ovom čovjeku preče je bilo da ne govori o onome što ne zna i da stvar prepusti vještijem od sebe. Pjesnik veli:

Čežnju poznaje samo onaj ko joj je odolijevao,

a ljubav strasnu samo onaj ko ju je doživio.

Što se tiče njegovih riječi: „U hadisu stoji: *„Moji ashabi su kao zvijezde; za kojim god se povodite bićete na pravome putu.“*[1578]

Ovaj hadis nije potvrdio nijedan hafiz od učenjaka, već spominju da je izmišljen. Predvodnik El-Magriba u svoje vrijeme i nosilac zastave malikija, Ibn Abdulberr veli: „Pričao nam je Muhammed b. Ibrahim b. Seid da je Ebu Abdullah b. Mufridž njemu pričao, kaže: Pričao nam je Muhammed b. Ejjub Es-Samut, kaže: Rekao nam je El-Bezzar: Što se tiče onoga što se prenosi od Vjerovjesnika, ﷺ: „Moji ashabi su kao zvijezde...“, ovaj govor nije autentično prenesen od Vjerovjesnika, ﷺ. Ibn Qajjim El-Dževzijje, nakon što je naveo puteve ovog hadisa, je rekao: „Ništa od ovoga nije pritvrđeno.“

Potom je, u značenju, rekao da prihvatanje njegove sveobuhvatnosti nalaže da se slijeđenje Pravoga puta postiže slijeđenjem svakog ashaba, makar njihova mišljenja bila oprečna, makar njihova viđenja bila različita, te da osoba ima pravo izbora između prihvatanja mišljenja i njemu suprotnog. Pa da ima pravo na izbor u pitanju o nasljedstvu djeda i braće između pravca Ebu Bekra i pravca onoga ko se s njim razišao, i u pitanju činjenja trostrukog[1579] razvoda jednim između stava Omera i stava drugih, i u pitanju žene čiji je muž umro, i između računjanja isteka perioda pričeka rađanjem i računanja dužeg od dva perioda; u pitanju porobljavanja otpadnica između pravca Ebu Bekra i pravca Omera; a u pitanju o prodavanju majke djece[1580] bira između onoga ko smatra da je dozvoljeno, poput Alije, i onoga ko smatra da je zabranjeno, kao što je Omer i oni koji se s njim slažu.

U ukupnom pogledu, neograničena izreka ovoga nalaže da se slijeđenje Pravog puta postiže jednom od dvije suprotnosti[1581], a mi ne znamo da je iko od

[1578] Bilježi ga Ibn Abdulberr u djelu *„Džami'u-l-'ilm“*, 2/91. Hadis je slab.
[1579] Tj. da čovjek odjednom da razvod svojoj supruzi tri puta. (op. rec.)
[1580] Tj. robinje koje imaju djecu. (op. pre.)
[1581] Danas imamo nekakve glupake koji usljed greške u shvatanju značenja bitka neznanja preprekom tekfira vjeruju da mušrik, koji se pripisuje islamu, pri sebi ima suštinu islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, ili se naziva muslimanom, uprkos tome što je upao u veliki širk, koji je sušta suprotnost islamu. Ova odvratna šubha

učenjaka i pobožnjaka zastupao taj stav. Istina je sama po sebi jedna a ne višebrojna. Allah Uzvišeni je rekao:

فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلاً

„A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i onaj svijet! To je bolje i posljedice su ljepše!“[1582]

Ovo saopćenje je sveobuhvatno za sav ummet, ashabe i druge. Ovaj ajet je jasan dokaz da slijeđenje Pravog puta u slučaju sporenja i razilaženja ne biva osim obraćanjem Allahu i Poslaniku. Ono ne biva povođenjem za nekim od stvorenja, ma ko on bio. U slučaju nepostojanja oprečnog dokaza, tada je povođenje za onim koga je Allah uputio od vjerovjesnika ustvari obavezno, kao što je rekao:

أُوْلَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللّهُ فَبِهُدَاهُمُ اقْتَدِهْ

„To su oni koje je Allah uputio, zato se njihovom uputom povodi.“[1583]

Što se tiče Es-Sahhāfovog hvaljenja njegovih šest učitelja koje je spomenuo tvrdeći da su učeni i plemeniti te im dao prednost nad ostalima, kaže mu se:

Ova tvrdnja i ova hvala je došla usljed onoga što je kod tebe i onoga što se tebi ukazalo. Koga nemarnost i neznanje dovedu na to da Allahove robove monoteiste (*muvehhide*) svrsta u sljedbenike zablude,[1584] koji tekfire sljedbenike

---

se proširila među mnogim „šejhovima“, „daijama“ i vođama „džihada“ i „mudžahidina“. Allahovom dobrotom, naziru se znakovi njenog potpunog nestanka, *inšaAllah*, na svim poljima. Potrebno je da protekne još neko vrijeme i da se uloži još malo truda u borbi protiv ove odvratne novotarije. (op. rec.)

[1582] Sura En-Nisā' (4) 59

[1583] Sura El-En'am (6) 90

[1584] Neznalice tevhida, i prkosnici, nazivaju muvehhide zabludjelim najčešće zbog uvjerenja muvehhida da je onaj koji je upao u opis velikog širka mušrik, i zbog negacije osnove tevhida onome koji mušriku ne negira suštinu islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. Šejh 'Abdullatif, رحمه الله, će u ovoj risali pojasniti propis onoga ko ne tekfiri mušrike. Molim Allaha da takve uputi na Pravi put! Tokom fusnota ove blagoslovljene zbirke je pojašnjeno da mušrik ne može biti musliman zato što je islam čistoća od velikog širka i obožavanje samo Allaha, Jednog, Jedinog, a mušrik se uprljao velikim širkom, nije čisto od njega, a time je naravno izašao iz značenja islama, na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. Ovo je što se tiče mušrika! Onaj koji oklijeva u pogledu negacije osnove tevhida, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, mušriku, ne poznaje osnovu značenja šehadeta *la ilahe illallah*, i zbog toga nije musliman. Međutim, nijedan od njih, mušrik koji je upao u veliki širk i neznalica osnove islama, iako nisu muslimani, ne tekfire se kufrom kazne sve dok se nad njima ne uspostavi poslanički argument. Naveo sam primjer osobe koja ostavlja značenje tevhida negatoru postojanja Uzvišenog Allaha, zagovorniku postojanja dva Allaha, onome koji vjeruje da Allah ne zaslužuje 'ibadet, da stvorenje zaslužuje 'ibadet i slično, i ukazao na to da šehadet *la ilahe illallah* ne pravi razliku između ovih vidova velikog širka i negacije (*ta'tīla*) i velikog širka onoga koji obožava stvorenje, i pojasnio da ova činjenica nalaže da se kaže da je kao što je onaj koji ne negira tevhid u spomenutim slučajevima mušrik, onaj koji ne negira tevhid obožavaocu stvorenja također mušrik, bez ikakve uticajne razlike među njima u osnovi pitanja. Ovo je šehadet *la ilahe illallah* i uvjerenje ehlu-s-sunneta i džemā'ata! Ali ovdje je bitno da se precizno odredi značenje suštine velikog širka negirano šehadetom *la ilahe illallah* od samog početka pozivanja u islam. Značenja čija pojava u bilo kojoj jedinki vanjskih oblika riječi ili djela neminovno znači pojavu suštine velikog širka. Ako čovjek pogriješi u mes'eli suštine velikog širka, biće

„la ilahe illallah“, a robove evlija i pobožnih ljudi, koji u strahu kod njih traže utočište prizivanjem (*dovom*) pored Gospodara svjetova svrstava u sljedbenike *„la ilahe illallah“*[1585]; kako da takav poznaje znanje i iman[1586]? Ili kako da se njemu obraća po pitanju istraživanja ovoga[1587]?! U stihovima:

Nisi ti sudac čiji se sud prihvata,

niti razborit čovjek, ni znalac a ni vješt u raspravi.

Svjedočenje onoga ko je neuk, ne poznaje gramatiku, inžinjerstvo, ili medicinu na primjer, nekoj osobi da je učenjak, jezičar, inžinjer ili doktor, lažno je svjedočenje i govor bez znanja. Poslovica kaže: „Dobro poznaju samo oni koji ga posjeduju.“ Da je ovaj čovjek poznavao dobro i one koji ga posjeduju, te znanje i njegovo mjesto, ustuknuo bi od ovoga buncanja. Preneseno nam je o nekim od ovih šesterice koje je oslovio i odabrao, ono što ukazuje na to, ako je istinito, da je od zabludjelih negatora[1588].

Kaže se također: Na ovu tvrdnju u korist svoga šejha i slijeđenog se poziva svako. Na nju su se pozivali džehmije, kaderije, haridžije, mu'tezile, rafidije,

haridžija ili mušrik. Haridžija zbog tekfira muslimana ili mušrik zbog nepoznavanja značenja šehadeta *la ilahe illallah*. Novotarske islamske sekte murdžijskog vjerovanja, čak i Džehm ibn Safvān, glavešina džehmija, su vjerovale da je pojava velikog širka u vanjskim riječima i djelima (uz namjeru) dokaz postojanja suštinskog velikog širka u uvjerenju srca, i time, iako na novotarski način, zbog kojeg su ih neki imami ehlus-sunneta protekfirili, negirali postojanje značenja osnove tevhida, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah* pri osobi koja je prema uvjerenju ehlus-sunneta upala u veliki širk u *ulūhijjetu* ili 'ibadetu, koji se prema njihovom vjerovanju može ostvariti bez upadanja u veliki širk u *rubūbijjetu*, Imenima i Svojstvima. Kada se govori o ruknu negacije „la ilahe“ ono što je bitno za ostvarenje osnove islama pri čovjeku, makar osoba bila novotar, jeste negacija značenja osnove tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah* mušriku u 'ibādetu ili *ulūhijjetu*. (op. rec.)

[1585] Kod ovih nepoznavaoca tevhida, koji ne poznaju suštinu velikog širka, mušrik je musliman, a kamoli onaj koji mu nije negirao suštinu vjere na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*! (op. rec.)

[1586] Iz istog razloga mi također zabranjujemo da se znanjem nazove i oslovi onaj koji ne poznaje tevhid, značenje suštine velikog širka, koji je dozvolio veliki širk, mimo stanja prisile i bez šubhe prisile, ili mušricima ostavlja suštinu osnove islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, ili oklijeva u pogledu njene negacije. A oni koji lažu da tekfir mušrika ne ulazi u osnovu kufra u taguta, a lično tekfire mušrike, pa prema njima onaj koji mušricima ne negira osnovu tevhida, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, može biti musliman, nisu daleko od prvih, o kome god da se radi. Ova mes'ela nije mala! Radi se o kufru u taguta bez kojeg čovjek ne može biti musliman, a slično Allah sigurno nije ostavio neobjašnjeno u Svojoj Knjizi. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1587] Zato nemoj da nas neprijatelji da've tevhida iz zavisti što je Allah Svoje dobro dao onome kome je On htio pozivaju fetvama i postupcima ljudi koji ne poznaju vjerovjesnički tevhid! Takvi nisu naši učenjaci! (op. rec.)

[1588] Tj. od *mu'atilleh*. *Ta'til* ili negacija, kada se govori o Allahovim imenima i svojstvima, dijeli se na apsolutnu i djelimičnu. Ekstremne ili čiste džehmije negiraju svako Allahovo ime i svojstvo i kažu da je Allah Postojeći neograničenim postojanjem i ovakvi su kafiri po *idžma'u* muslimana. Nakon njih dolaze novotarske sekte muslimana, poput *mu'tezilija* koji negiraju Allahova svojstva a potvrđuju Njegova imena bez potvrde svojstava na koja ukazuju. Oni kažu da Allah zna, vidi, čuje i slično, ali ne Svojim svojstvom već Svojim Bićem. Nakon njih dolaze maturidije i eš'arije koji potvrđuju Allahova imena i neka svojstva, a neka, uz razlike među njima u potvrdi, alegorično tumače. Negacija u alegoričnom tumačenju se ogleda u negaciji značenja koja dolikuju Allahovoj Uzvišenosti, koja je On Sebi potvrdio i koja mu je potvrdio Njegov Poslanik, ﷺ. To su značenja u čijoj suštini nijedno Allahovo stvorenje nema nikakvog udjela, čiju kakvoću ne poznaje nijedno stvorenje Uzvišenog Allaha. Potvrđujemo ih bez ulaženja u njihovu kakvoću, poistovjećivanja njihovog značenja sa značenjima koja postoje pri stvorenjima, bez njihovog alegoričnog tumačenja i negacije. *Ta'tīl* koji ruši osnovu islama prije uspostave poslaničkog argumenta je onaj ekstremnih džehmija i, naravno, svaki koji je gori od njega. Šejh će tokom ove risale spomenuti da je tekfir takvih *mu'atilla* na razini tekfira mušrika. (op. rec.)

nusajrije i njima slični od svakog zabludjelog inovatora. Svako tvrdi da je njegov šejh i vođa preči znanja i imana od njegovog protivnika, a puka tvrdnja nama ništa ne znači, s obzirom da je Uzvišeni Allah rekao:

وَقَالُواْ لَن يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلاَّ مَن كَانَ هُوداً أَوْ نَصَارَى تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُواْ بُرْهَانَكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿١١١﴾ بَلَى مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِندَ رَبِّهِ وَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

„Oni govore da u Džennet neće ući niko osim onoga ko bude židov ili kršćanin! To su puste želje njihove! Reci: 'Dajte svoj dokaz, ako istinu govorite!' ﴾111﴿ A nije tako! Onome ko se bude Allahu predao[1589] i uz to je dobročinitelj, pripada nagrada kod Gospodara njegova; takvi se neće ničega bojati, niti će za bilo čim tugovati.' ﴾112﴿“[1590]

Predanost lica/bića Allahu (*islamu-l-vedžhi lillah*) jeste Njegovo obožavanje i nevjerstvo[1591] u obožavanje svega mimo Njega. Ovo je značenje svjedočenja da nema istinskog boga osim Allaha. Ova rečenica pored izgovora obuhvata znanje i djelo, tako da se ne može zadovoljiti samo nečim od toga, već je neophodno znanje, djelo i svjedočenje.

Što se *ihsana*[1592] tiče, on je da Allaha obožavaš onim što je propisao, a ne strastima i novotarijama. Ovo je suština svjedočenja da je Muhammed Allahov Poslanik. Ona nalaže i u sebi sadrži obaveznost njegovog slijeđenja a zabranu nepokornosti njemu, kao i to da put prema Allahu vodi njegovim putem i stazom. Ovo je suština slijeđenja Poslanika i svjedočenja njemu poslanstvom. U ovu časnu cjelinu ulazi cjelokupna vjera. Opširan govor o njoj iziskivao bi tovare knjiga.

Pitanje na koje je odgovorio ovaj čovjek u svojoj studiji od muftije iziskuje i obavezuje ga da bude detaljan u svome odgovoru. Neograničen govor mu nije dozvoljen, jer se propis razlikuje s razlikom stanja. A u neograničenu izreku o tekfiru svakog pobožnog od pobožnjaka ummeta, bez određivanja, ulazi svako ko je opisan ovim svojstvom od njegovog, ﷺ, poslanstva do Sudnjega dana.[1593] Mislim da ovo[1594] ne može doći od razumne osobe koja zna šta govori, bila ona

[1589] Tj. ko preda svoje lice/biće (*el-vedžh*) Allahu. Na ar. *islāmu-l-vedžhi lillah*. (op. rec.)
[1590] Sura El-Beqara (2) 111-112
[1591] Tj. kufr. (op. rec.)
[1592] Tj. dobročinstva koje je spomenuto u prethodnom ajetu u kojem se kaže *„ve huve muhsin“*. (op. rec.)
[1593] Es-Sahhāf je govoreći o muvehhidima njima presudio onim što se njemu učinilo, poturajući im tekfir svakog pobožnjaka ovog ummeta. Da je bio „malo pravedniji“ rekao bi da to proizilazi iz njihovih temelja, ne da je to njihov stav. Kako se samo ispadi sličnih glupaka ponavljaju u svakom mjestu i vremenu!? (op. rec.)
[1594] Da kaže da su svi pobožnjaci naroda kojem se pripisuje nevjernici, jer ovakva izreka između ostalog ukazuje na to da ih tekfiri zbog njihove pobožnosti, da nas Allah sačuva. (op. rec.)

musliman ili nevjernik, sljedbenik sunneta ili novotarije[1595]. To zbog toga što nevjernik ne vidi propis i islam,[1596] s obzirom da su to šerijatski propisi, koje ne donose osim sljedbenici Šerijata.

Što se muslimana tiče, nezamislivo je da nevjernicima smatra pobožne pripadnike svoga naroda i svoje vjere. Isto tako, sljedbenik sunneta kao i sljedbenik novotarije, svaki od njih zastupa prijateljevanje sa pobožnim pripadnicima ummeta, smatra ih svojim prethodnicima i predvodnicima. Svaka skupina zastupa prijateljevanje sa pobožnjacima a odricanje od griješnika i njima sličnih.

Ukoliko je namjera pitaoca da pita o onome ko tekfiri određenu osobu iz ovog ummeta, u tome slučaju je dužan izraziti se nekim drugim izrazom mimo ove izreke koja sugerira pogrešna značenja, a onaj koji mu odgovara treba ga ispitati[1597], jer u ostavljanju traženja pojašnjenja o željenom je jedan vid odvođenja u zabludu[1598]. Nema sumnje da može doći do proglašenja nevjernikom nekih pobožnjaka ummeta[1599], štaviše to se dogodilo od strane haridžija i drugih sljedbenika novotarija.

Tada se kaže: Ako je onaj koji tekfiri neke pobožnjake ovoga ummeta osoba koja je to učinila greškom ili na osnovu pogrešnog tumačenja[1600], a od onih je koji imaju pravo na tumačenje[1601], ovaj i njemu slični su od onih koji su oslobođeni krivnje i grijeha[1602] zbog njihovog *idžtihada*, i ulaganja maksimalnog truda, kao što

[1595] Sve ovo me podsjeća na neznalice, prkosnike i zavidnike od šejtana ljudi i džinna, koji odvraćajući od Allahovog puta, nama pripisuju tekfir (svih) učenjaka, mudžahida i muslimana!? Postoji li ijedna razumna osoba na ovom svijetu koja tekfiri učenjake, mudžahide i sljedbenike vjere kojoj se pripisuje?! Istina je da mi tekfirimo onoga koga su protekfirili Allah i Njegov Poslanik, ﷺ, a neprijateljima da've tevhida od samog početka da've pa do dan danas nije ostala bolja opcija od laganja, neznanja i bezumnosti. (op. rec.)

[1596] U *Ed-Dureru* stoji baš kao što sam preveo (...*la jera el-hukme ve-l-islam*...). (op. rec.)

[1597] Tj. o onome što je želio tom svojom izrekom koja sugerira pogrešna značenja. (op. rec.)

[1598] Zbog toga što će, kada muftija u tom slučaju odgovori, onaj koji je pitao na način koji podnosi više od jednog značenja shvatiti ono što želi shvatiti, iako muftija nije želio to značenje. Zbog toga je potrebno da muftija pita *musteftiju* o onome što je zaista želio i baš na to da mu odgovori. (op. rec.)

[1599] Kao što je moguć tekfir nekih pobožnjaka ovog ummeta, isto tako je moguć tekfir nekih učenjaka ili mudžahida ovog ummeta. Ko kaže da je razumski i vjerski nemoguće da neki pobožnjak, učenjak ili mudžahid postane kafir mora preispitati svoj razum i vjeru. (op. rec.)

[1600] Ovo prije svega obuhvata grešku u tumačenju stanja osobe koju je protekfirila; tj. osoba posjeduje ispravno znanje o vjerskom propisu a griješi u njegovom spuštanju na neko stanje u stvarnosti. A moguće je da se tiče i greške u shvatanju vjerskog propisa lično, pod uslovom da se ne radi o osobi čiji temelj je tekfir zbog upadanja u veliki grijeh, što je put haridžija, jer takav bi bio haridžija novotar. Evo ti primjer šejha Muhammeda ibnu-l-Hasana Eš-Šejbānija, učenika Ebu Hanife, nek' je Allahova milost nad njima, koji u vanjštini tekfiri muslimana koji je izgovorio ili uradio kufr pod prisilom. Niko od učenjaka nije rekao da je on haridžija, ekstremista ili novotar. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1601] Tj. na *te'vīl*. Svako ko posjeduje znanje o osnovi islama i tekfiru pojedinca ima pravo na tumačenje. (op. rec.)

[1602] Ovo što je spomenuo šejh 'Abdullatif je pravedna šerijatska presuda. Kada danas pregledaš stanje ljudi vidjećeš da većina njih opravdanje poznaje samo kada su u pitanju taguti, njihove vosjke ili „učenjaci“, a kada su u pitanju sljedbenici tevhida iste trenutačno nazivaju ružnim imenima zbog njihove čiste vjere lično, a o tome da opravdaju muvehhide tamo gdje je to šerijatski propisano i moguće da ne govorimo. Na drugoj strani mnogi to opravdanje ne poznaju kada se radi o nekim „mudžahidima“, iako je njihov tekfir izgrađen na jasnom šerijatskom

je bilo u događaju sa Hatibom b. Ebi Belte'a, kojeg je Omer, ﵁, opisao licemjerstvom i tražio dopuštenje od Resulullaha, ﷺ, da ga ubije, na što mu je Resulullah, ﷺ, rekao: *„Šta znaš, možda je Allah pogledao učesnike Bedra i rekao: 'Radite što hoćete, već Sam vam oprostio.'“*[1603] I pored toga nije ukorio Omera zbog njegovih riječi Hatibu: „On je upao u nifak!“[1604]

Allah Uzvišeni je rekao:

رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا

„Gospodaru naš, nemoj nas kazniti ako zaboravimo ili nehotice pogriješimo!“[1605]

Pritvrđeno je da Gospodar, *tebareke ve te'ala*, nakon objave ovog ajeta i nakon njegovog učenja od strane vjernika rekao: „Već sam uradio.“[1606]

Ako se onaj koji[1607] tekfiri drugoga iz ovoga ummeta u svome tekfiru oslanja na jasan tekst i dokaz iz Allahove Knjige i sunneta Njegovog Vjerovjesnika, a već je vidio jasno nevjerstvo, kao što je širk (pridruživanje) Allahu, obožavanje (*'ibadet*) nekoga mimo Njega, ismijavanje Njime, uzvišen neka je On, Njegovim ajetima, Njegovim poslanicima, ili njihovo tjeranje u laž, ili preziranje onoga što je Allah objavio od upute i Vjere istine, ili nijekanje svojstava Uzvišenog Allaha i atributa

dokazu, ili ulazi u oblast tekfira o kojem govori šejh 'Abdullatif, u kojem musliman, ako pogriješi, biva opravdan i nema grijeha. Mi danas nismo protekfirili one koje smo protekfirli od „muslimana“, „uleme“ i „mudžahida“ osim zbog dozvoljavanja tehakuma tagutu bez šubhe prisile, davanja glasova tagutima parlamenata, presude mušricima islamom ili nazivanja taguta i mušrika muslimanima, netekfirenja vojski taguta uopšteno, ili zbog uvjerenja da negacija tevhida mušriku ne ulazi u osnovu kufra u taguta i tako dalje. Naši neprijatelji su čvrsto ubjeđeni u to da su na jasnoj laži već četiri, pet godina i da su Allahovom dinu i nama učinili nepravdu, čije dimenzije zna samo Uzvišeni Allah. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[1603] Bilježi ga El-Buhari u poglavlju o džihadu i pohodima, br. 3007 i Muslim u poglavlju o vrlinama ashaba, br. 2494.

[1604] Ashab, Hātib ibn Ebi Belte'ah nije upao u veliki već u mali kufr, ali je njegovo vanjsko djelo, iako u prevagnutom značenju, podnosilo tumačenje u značenju nevjerstva pomaganja nevjernika protiv muslimana, zbog čega ga je Omer, ﵁, protekfirio. Ko razmotri slučaj Hātiba moje riječi će mu biti jasne. Hātib je više otkrio tajnu Allahovog Poslanika, ﷺ, i muslimana o pripremi za pohod na Mekku, ali je zastrašio mušrike muslimanima i rekao im da nemaju šanse protiv islama i muslimana, i pozvao ih da prime islam, a sve to je uradio da bi zaštitio svoju porodicu koja je boravila u Mekki bez ikakve zaštite. Stanje Hātiba i indicije koje se vežu za njega su ukazivale na to da je Hātib bio iskren u svojoj tvrdnji da nije htio pomoći mušrike protiv muslimana, što u suštini nije ni uradio, pa mu je Allahov Poslanik, ﷺ, potvrdio iskrenost, a Omer, kojeg Poslanik nije ukorio, ga je bio protekfirio. Reći da je Hātib upao u jasan veliki kufr pomaganja nevjernika protiv muslimana ali da nije time postao nevjernik, već mu je ostala suština islama, zbog učesništva u bici na Bedru ili zbog posjedovanja pogrešnog tumačenja (*te'vila*) je velika greška u vjeri Uzvišenog Allaha. Učenjaci taguta danas i njihovi „doktori i magistri“ pokušavaju slučajem Hātiba odbraniti svoje tagutske vlade i uređenja od tekfira muvehhida, koji ih između ostalog tekfire i zbog pomaganja nevjernika protiv islama i muslimana! (op. rec.)

[1605] Sura El-Beqara (2) 286

[1606] Bilježi ga Muslim u poglavlju o vjerovanju, br. 126.

[1607] Pogledaj kako šejh nije uvjetovao da onaj koji tekfiri bude učenjak! Uvjet za to je samo poznavanje šerijatskog teksta kojim se tekfiri i mes'ele tekfira pojedinca što nalaže poznavanje uvjeta i prepreka tekfira pojedinca, što će spomenuti u narednim redovima. Negirati osnovu tevhida, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, punoljetnom razumnom mušriku, koji nije prisiljen niti lud, a namjerno je upao u veliki širk, je obaveza svakog punoljetnog razumnog muslimana, bez koje osnova njegovog tevhida neće biti ispravna. (op. rec.)

Njegove visosti i sl.; onaj ko tekfiri na osnovu ovoga pogodio je i ima nagradu, pokoran je Allahu i Njegovom Poslaniku. Rekao je Uzvišeni Allah:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولاً أَنِ اعْبُدُواْ اللّهَ وَاجْتَنِبُواْ الطَّاغُوتَ فَمِنْهُم مَّنْ هَدَى اللّهُ وَمِنْهُم مَّنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلالَةُ...

„Mi smo svakom narodu poslanika poslali: 'Allaha obožavajte, a taguta se klonite!' I bilo je među njima onih kojima je Allah na Pravi put ukazao, a i onih koji su zaslužili da ostanu u zabludi...“[1608]

Onaj ko nije od sljedbenika obožavanja Uzvišenog Allaha, i potvrđivanja svojstva Njegove savršenosti i atributa Njegove visosti, ko nije vjernik u ono čime su došli Njegovi poslanici, ko se nije udaljio od svakog taguta koji poziva u suprotno onome čime su došli poslanici, taj je od onih nad kojima se zabluda obistinila a nije od onih koje je Allah uputio u iman u Njega i ono čime su poslanici došli od Njega[1609].

Tekfir zbog ostavljanja ovih temelja i nepostojanja imana u njih[1610], od najvećih je stubova vjere.[1611] To zna svako ko je žudio za spoznajom vjere islama. Većina onoga što je u Kur'anu, u stvari govori o potvrdi Njegovog gospodarstva[1612], Uzvišen je, svojstvima Njegove savršenosti, atributima Njegove visosti, obaveznosti obožavanja Njega, Jedinog, Koji sudruga nema, i onome što je na onome svijetu pripremio Svojim štićenicima koji su se odazvali Njegovim poslanicima, i onome što je pripremio Svojim neprijateljima koji nisu vjerovali u Njega i Njegove poslanike, koji su pored Njega prihvatili druga božanstva i gospodare. Ovo je, hvala Allahu, jasno.

Moguće je da tekfir pobožnjaka ovog ummeta dođe od strane neprijatelja Allaha i Njegovog Poslanika, sljedbenika širka u Allaha i zastranjivanja u pogledu Njegovih imena; takvi vjernike smatraju nevjernicima[1613] na osnovu čistog

[1608] Sura En-Nahl (16) 36
[1609] Ovdje je šejh pojasnio značenje opšteg i posebnog islama na kojeg ukazuju dva šehadeta; šehadet *la ilahe illallah* i šehadet *Muhammedun Resulullah*. (op. rec.)
[1610] Onaj koji ne zna da osoba koja je upala u veliki širk ne posjeduje suštinu osnove islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, nije musliman i ne vjeruje u navjeći temelj vjere islama. A onaj koji kaže da čovjek može biti musliman bez negacije tevhida tagutima i njihovim robovima je u ogromnoj zabludi i neznanju. (op. rec.)
[1611] Zato što se šehadet temelji na kufru u taguta i to je osnova dina koju je Allah objavio svim poslanicima (op. rec.)
[1612] Tj. *rubūbijjeta*. (op. rec.)
[1613] Ovdje se sjetih „onoga“ koji je vjerovao da tekfir taguta i mušrika nije od osnove *la ilahe illallah*, da je osoba, koja se pripisuju islamu, ako upadne u „manje poznati veliki širk“ musliman, da ostavljanje tehakuma tagutima hukma nije uvjet ispravnosti osnove *la ilahe illallah*, pa je kasnije govorio da je tekfir taguta uopšteno od osnove *la ilahe illallah*, ali ne i tekfir svakog taguta; koji nas je nakon što smo ga protekfirili također protekfirio pod izgovorom da je on sto posto na islamu a da smo mi proglasili njegov islam kufrom! Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

vjerovanja i tevhida, vrijeđaju pripadnike islama i ponižavaju ih zbog od širka čistog ispovijedanja vjere[1614] i čistog slijeđenja Resulullaha, ﷺ. Štaviše, zbog toga se protiv njih bore i dozvoljavaju njihove krvi i imetke[1615], kao što je Uzvišeni rekao:

إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ

„Zaista oni koji su stavljali na kušnju vjernike i vjernice, a zatim se nisu pokajali, imat će kaznu u Džehennemu i imat će kaznu u ognju.“[1616]

Onaj ko tekfiri muslimane, sljedbenike tevhida, ili ih stavlja na kušnju borbom ili kažnjavanjem, takav je od najgorih vrsta nevjernika[1617] i **...onih koji su umjesto zahvalnosti Allahu na blagodatima kufrom uzvratili i narod svoj u kuću propasti doveli, u Džehennem, u kome će gorjeti, a užasno je on prebivalište.**[1618]

U hadisu stoji:

مَنْ قَالَ لِأَخِيهِ يَا كَافِرُ فَقَدْ بَاءَ بِهَا أَحَدُهُمَا.

„Ko svome bratu kaže 'Kafire!' (nevjerniče), jedan od njih dvojice je takav.“[1619]

Što se tiče onoga koji tekfiri samo zbog neprijateljstva, strasti, ili razlike u mezhebu, kao što se to događa od strane mnogih neznalica, pa to je jasna greška. A usuđivanje na *tekfīr*, ili *tefsīq*[1620], ili *tadlīl*[1621], ne pristaje osim onome ko vidi jasno nevjerstvo za koje posjeduje dokaz od Allaha.

[1614] Tj. zbog *ikhlāsu-d-dīna*. (op. rec.)

[1615] Samo Uzvišeni Allah zna koliko ima džahila na našim prostorima koji su apsolvirali na fakultetima današnjeg arapskog svijeta, koji kukavički, samo u užim krugovima, propagiraju da smo mi „džehennemska paščad“, da su naša krv, imetak i čast, zbog toga što smo mi havaridži, dozvoljeni. Allah Uzvišeni nam ih je otkrio, sram ih i stid bilo! Ogrezli u zabludi, nemoćni da povedu naučnu raspravu sa protivnikom, nisu našli drugu metodu i opciju do spomenute, a Allah zna kolika je naša pravda prema njima. Nisu daleko ni arapske vlade, a među njima i ona koja se krije iza da've tevhida, koja je ohalalili krv, čast i imetak sljedbenika *la ilahe illallah*, a sve to fetvama svojih „učenjaka“. Dani i događaji se ponavljaju i tako će biti do Sudnjeg Dana. (op. rec.)

[1616] Sura El-Burudž (85) 10

[1617] Hajka, bojkot i huškanje ljudi protiv nas, koje smo doživjeli i Allahovom dobrotom i dozvolom pretrpjeli, nije ništa drugo do njihov jadni kukavički pokušaj da nas odvrate od Allahove vjere i da nas stave na kušnju. Nisu se smjeli odazvati na naučnu raspravu, niti su nam jedan jedini put ponudili minimum naučne argumentacije kojom bi nas „spasili od zablude“ i „islam i musliimane od nas“, a mi smo godinama javno govorili, pisali studije, članke i knjige, i bezuspješno ih pozivali na raspravu! Pa neka razmisle o svom stanju dobro! Utičemo se Uzvišenom svjetlom Njegovog lica od tame zla djela ljudi i džinna! (op. rec.)

[1618] Sura Ibrahim (14) 28-29

[1619] Bilježi ga El-Buhari u poglavlju o odgoju, br. 6103 i Muslim u poglavlju o vjerovanju, 1/79.

[1620] Nekog ocijeniti *fāsiqom*, tj. velikim griješnikom. (op. rec.)

[1621] Nekog ocijeniti zabludjelim. Moguće je da osoba bude musliman u zabludi a da nije griješan tj. *fāsiq*, i to u slučaju da se greška dogodi u manje poznatim pitanjima u nekom društvu, prije uspostave poslaničkog argumenta nad njime. To su ona pitanja od čijeg poznavanja ne ovisi ispravnost osnove *la ilahe illallah*. (op. rec.)

Oprečnost u idžtihadskim pitanjima[1622], u kojima je propis možda nepoznat za mnoge ljude, ne povlači za sobom nevjerstvo ni griješnost. Možda je propis o tom pitanju za neke ljude kategoričan i jasan a za druge je propis o njemu skriven i nejasan. A Allah nikoga ne opterećava preko njegovih mogućnosti.

Obaveza svakog pojedinca jeste da se boji Allaha koliko može a ono što se otkriva nekim ljudima od shvatanja i znanja, nije obaveza onome kome je to skriveno uz nemogućnost njegove spoznaje, a slijepo slijeđenje[1623] nije obavezno. Štaviše, njegov krajnji doseg (tj. slijepog slijeđenja) jeste da bude dozvoljeno u slučaju potrebe[1624]. Neki islamski učenjaci su utvrdili da propisi ne postaju obavezujući osim nakon dospijeća i uspostave dokaza, i nikome nije dozvoljeno da nekoga tekfiri ili tefsiqi na osnovu pukog suprotstavljanja mišljenju i mezhebu. Ostaje peta vrsta, a to su oni koji tekfire zbog grijeha koji su manji od širka, kao što je krađa, blud i konzumiranje alkohola.

Oni su haridžije, čiji status kod *ehlu-s-sunneta* jeste da su zabludjeli novotari. Protiv njih su se borili ashabi Allahovog Poslanika, ﷺ, jer hadis koji govori o naredbi borbe protiv njih i na nju podstiče, autentičan je. U njemu stoji:

أنهم يقرؤون القرآن لا يجاوز حناجرهم.

„Oni će učiti Kur'an ali on neće prelaziti njihova grla."[1625]

Mnogi mušrici pogriješili su u ovim vremenima i misle da je haridžija onaj ko tekfiri osobu koja je izgovorila dva šehadeta[1626]. A nije tako! Istina je da izgovaranje dva šehadeta nije prepreka[1627] tekfira osim u slučaju onoga ko

[1622] To su pitanja u kojima dokazi nisu kategoričke prirode, usljed čega je došlo do razilaženja među učenjacima, gdje onaj koji pogodi istinu ima dvije nagrade, a onaj koji pogriješi ima jednu, iako je ispravno da je istina sama po sebi jedna. Spuštanje vjerskog propisa na neko manje poznato stanje u stvarnosti je obuhvaćeno prethodnim propisima. Greška u idžtihadu u pogledu opšte poznatog stanja se ne prihvata, a primjer za ovo bi bilo netekfirenje opšte poznatih taguta i mušrika danas, sa svim svojim vrstama i jedinkama. (op. rec.)

[1623] Slijepo slijeđenje ili *taqlīd* je prihvatanje nečijeg pravnog rješenja bez poznavanja vjerskog dokaza za njega. (op. rec.)

[1624] Pa kada upadne u veliki širk, prije dolaska poslanice i uspostave poslaničkog argumenta, u vjeri se naziva mušrikom, a mušrik je vjersko ime koje ne ukazuje neminovno na ostvarenje prijetnje. Nakon uspostave poslaničkog argumenta nad njim, naziva se kafirom, a kafir je vjersko ime prijetnje. Ponekad se ime *„kafir"* koristi u značenju mušrik, jer svaki širk je kufr, a nije svaki kufr širk, a širk je suprotnost imana pa je i kufr suprotnost imana, a mušrik nema osnovu imana. (op. rec.)

[1625] Bilježi ga El-Buhari u poglavlju o vjerovjesnicima, br. 3344 i Muslim u poglavlju o zekatu, br. 1064.

[1626] Ovu zabludu trpimo već nekoliko godina, počevši od „potpisnika proglasa", preko nekakvih „mudžahida na baterije", pa do sprtljanih žutokljunaca kratke pameti, željnih da se „oprobaju", koji su odbili podučiti se na greškama prethodnika. (op. rec.)

[1627] Jedan od poznatih „daija" u Bosni je „podučavao narod" kako ni u kom slučaju nije dozvoljeno tekfiriti izgovarača šehadeta osim kada se on lično deklariše kao kafir. To je otprilike bio i sadržaj „potpisanog proglasa" prije otprilike šest, sedam godina, kojim su njegovi potpisnici željeli utrnuti Allahovo svjetlo što je Allah odbio pa se Njegovo svjetlo samo još vise proširilo i Njegov din postao gornji. Nakon tadašnjih događaja do mene su došle vijesti o tome da su neki od „potpistnika proglasa" počeli govoriti da je onaj koji upadne u veliki širk mušrik bez

poznaje njihovo značenje i radi po njihovom iziskivanju, 'ibadet posvećuje samo Allahu, i nikoga mimo Njega Mu ne pridružuje; ovome koriste dva šehadeta.

Onaj ko ih izgovori a nije poslušan onome što oni nalažu, već pridružuje Allahu, uzima[1628] posrednike i zauzimače pored Allaha[1629], od njih traži ono što je u stanju da učini samo Allah[1630], prinosi im žrtve[1631], radi im ono što su radili sljedbenici džahilijjeta od mušrika; ovome ne koriste dva šehadeta već takav laže[1632] u svome svjedočenju, kao što je rekao Uzvišeni:

إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ

„Kad ti licemjeri dolaze, oni govore: 'Mi tvrdimo da si ti, zaista, Allahov poslanik!', i Allah zna da si ti, zaista, Njegov poslanik, a Allah tvrdi i da su licemjeri pravi lašci.[1633]**“**[1634]

Značenje šehadeta da nema istinskog boga osim Allaha jeste obožavanje Allaha i ostavljanje obožavanja svega mimo Njega. Zbog toga, onaj ko se uzoholi od Njegovog obožavanja pa Ga ne obožava nije od onih koji svjedoče da nema istinskog boga osim Allaha, a onaj ko bude obožavao Njega i pored Njega bude obožavao drugog, takav nije od onih koji svjedoče da nema istinskog boga osim Allaha.[1635]

---

obzira na uspostavu poslaničkog argumenta nad njime, a nije mi poznato da su javno obznanili promjenu svog stava, kao što su javno objavili nepravedni *Proglas,* kojim su nanijeli nesagledivu nepravdu Allahovom dinu i njegovim sljedbenicima. Mušrici i munafici još uvijek ustrajavaju u svom neznanju, prkosu i zakidanju na vagi prilikom mjerenja. Nadam se da će ih Allah uputiti na Pravi Put, ili da će iz njihovih kičmi izvesti narod koji vjeruje. (op. rec.)

1628 Ovim pojmom šejh 'Abdullatif ukazuje na vanjske riječi i djela. (op. rec.)

1629 U značenje ove rečenice ulazi mes'ela traženja od Poslanika, ﷺ, pored njegovog kabura: „O Allahov Poslaniče, zamoli Allaha za mene!“. (op. rec.)

1630 Prethodile su riječi šejha 'Abdullatifa iz *„Misbāhu-z-zalām“* o tome da se traženje od mrtvog onoga što je mogao dok je bio živ u vjeri i propisu pridružuje propisu traženja od stvorenja onoga što ne može niko sem Allaha, i da je to veliki širk po *idžma'u* muslimana. (op. rec.)

1631 Šta kažu neznalice o čovjeku koji kolje žrtvu džinnima, tražeći od njih da zamole Allaha, ili da urade ono što su oni u osnovi u stanju učiniti, nazivajući svoj postupak pukim počašćivanjem džinna hranom!? Ili šta ako smatra da duša mrtvog ili pak on lično jede nakon smrti i zakolje mu na takav način, ili mu kaže „Ako mi središ to i to kod Allaha, pokloniću ti sevab“, misleći na *sevāb* (nagradu) klanja žrtve koju kolje na njegovom grobu!? (op. rec.)

1632 Zato što je upao u veliki širk i time poništio ono što je izgovorio od dva šehadeta! Ovo je prva mes'ela koja se uči prilikom ulaska u islam, a mnogi su sebi dozvolili da je nakon više od deset godina fakulteta, magistratura i doktoratura ne poznaju, pa je mušrik kod njih postao musliman, a muvehhid džehennemsko pašče, haridžija, koji se mrzi, i koji treba biti bojkotovan. Dovoljan nam je Allah i divan je On zaštitnik! (op. rec.)

1633 Ne vjeruju svojim srcima u ono što govore jezikom, čime su izgubili jedan od ruknova tevhida pa nisu muslimani kod Uzvišenog Allaha. Isto je i sa vanjskim velikim širkom. (op. rec.)

1634 Sura El-Munafiqun (63) 1

1635 Ovdje je šejh definisao značenje šehadeta *la ilahe illallah*, a ista izreka se često ponavlja u govoru šejhu-l-islama Ibn Tejmijje. Neka nauče naši neprijatelji da čovjek ne može biti musliman sve dok ne ispuni uvjete,

Što se tiče riječi pitaoca u njegovom pitanju: „Vjeruje da su stanovnici El-Kasma[1636] svi nevjernici negatori (*mu'attileh*), poput Jevreja i kršćana, a onaj ko ih ne tekfiri nevjernik je. Kada ga neko od muslimana sretne i nazove mu selam on kaže: „Alejkum (i vama).“ Do kraja pitanja.

Znaj da je stanje stanovnika El-Kasma nama nepoznato i ne znamo na čemu su oni od vjere. Ono što je već prethodno spomenuto od pojašnjenja dovoljno je. Onaj ko ih smatra nevjernicima ne izlazi iz pet, prethodno spomenutih, kategorija.

Es-Sahhaf je ovdje pobrkao i oduljio buncanje tvrdeći da onaj ko ih tekfiri postaje nevjernikom[1637] te se za njim ne klanja. Spoznao si da u pitanju ima pojašnjenje kao što smo ga već spomenuli i na osnovu njega se zna propis namaza za njim, te da on nije ispravan za onim ko je pridružio[1638] Allahu ili zanijekao Njegova imena i Njegova svojstva[1639], zbog njegovog nevjerstva[1640], a najvažniji uvjet namaza i predvođenja u namazu jeste islam, njegovo poznavanje i rad po njemu[1641].

Onaj ko tekfiri mušrike i prezire ih, svoju din čisto od širka posveti samo Allahu i pored Njega ne obožava nekog drugog, taj je najbolji predvodnik (*imam*) i najpreči[1642] imameta, zbog toga što je tekfir zbog širka i negacije (*ta'tila*) najvažnije od obaveznog od nevjerstva u taguta[1643].

---

ruknove šehadeta *la ilahe illallah*, i stvari koje iz njega neminovno proizilaze, čiji nestanak neminovno ukazuje na nestanak osnove *la ilahe illallah*, neka dozvole narodu da vjeruje u ovu istinu i neka ga ostave na miru. (op. rec.)

[1636] Oblast u centralnoj Arabiji.

[1637] Pogledaj kako neprijatelji tevhida „poznaju i sprovode propis tekfira“! Ovako je radio jedan od vođa smutnje i glavešina zabluda sa naših prostora, nakon što mu je negiran islam zbog neostvarenja, nesprovođenja i promjene osnove vjere Uzvišenog Allaha! (op. rec.)

[1638] Tj. upao u veliki širk. (op. rec.)

[1639] Ovaj dio ukazuje na to da se radi o potpunoj negaciji (*ta'tīlu*), koja se, kao što sam opisao, ogleda u negaciji svakog Allahovog imena i svojstva, što je pravac džehmija. (op. rec.)

[1640] Zbog njegovog kufra nije dozvoljeno klanjati za njim. Čudim se nekim jemenskim „mudžahidima“ danas koji od naroda traže da im daju prisegu (*bej'u*) na pokornost „imamu iz Afganistana“, koji kaže da su mušrici i taguti Hamasa muslimani, da je mušrik prije uspostave poslaničkog argumenta musliman, da su imāmi rafidija dvanaestaraca prije uspostave poslaničkog argumenta nad njima muslimani, da je egipatska vojska kao skupina muslimanska, osim odjeljenja za borbu protiv terorizma i vjerskih aktivnosti, i sl.. Čudim se toj zabludi! Molim Allaha da im popravi stanje! (op. rec.)

[1641] Onaj ko ne zna značenje velikog širka i da onaj koji je upao u veliki širk nije obuhvaćen značenjem osnove tevhida i islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, ne zna islam, niti može raditi po njemu, niti radi. Zbog toga ne zaslužuje da bude imām muslimana u namazu, a kamoli da bude legitimni vladar muslimana, ili vođa džihada, suprotno licemjercima i neznalicama koje „obožavaju“ pucnjavu i kalašnjikov. (op. rec.)

[1642] Danas je kod većine ljudi ovakav najgore stvorenje, biva nazivan najpogrdnijim imenima i opisivan najgorim osobinama, a sve to s ciljem odvraćanja ljudi od istine u koju poziva. (op. rec.)

[1643] Nek' je Allahova milost nad ovim plemenitim šejhom. Pogledaj kako je zatvorio vrata svakom prokletom šejtanu, nemarnom džahilu i tendencioznom prkosniku, ukazavši na to da je tekfir mušrika i mu'atilla najvažnija stvar u kufru u taguta, a mi znamo da prema tekstovima Kur'ana i Sunneta, idžma'a muslimana čovjek ne može biti musliman sve dok ne bude kafir u taguta, a u osnovu kufra u taguta ulazi uvjerenje da on i onaj ko ga obožava nisu obuhvaćeni značenjem osnove islama i tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. U ovom našem vremenu, vremenu smutnje, pojavili su se neki ljudi koji propagiraju da za ostvarenje osnove kufra u taguta nije potrebno da čovjek negira značenje osnove tevhida i islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*

Što se tiče onoga ko je protekfirio onoga ko nije sljedbenik nevjerstva, ali je *mute'evvil*[1644] koji ima pravo na tumačenje, i on je od zadovoljavajućih predvodnika, ukoliko se pri njemu ispune uvjeti predvođenja, a na osnovu teksta iz hadisa njegova greška će mu biti oproštena.

A onaj ko tekfiri na osnovu strasti, pristranosti, zbog razlike u mezhebu ili zbog toga što zastupa stav haridžija, takav je griješnik, za njim se ne klanja[1645] ukoliko je namaz moguće obaviti za nekim drugim, osim ako posjeduje vlast i bojiš se njegovog nasilja, tada se klanja za njim kao što se klanja iza nepravednih i nasilnih predvodnika.

Pošto si saznao ovo, znaj da Es-Sahhāf u svome odgovoru spominje ono što nije vezano za pitanje, kao što je njegovo vrijeđanje i omalovažavanje onoga ko omalovažava njegove šejhove koje je spomenuo i traženje Allahovog zadovoljstva za njih, kao što je Ibn Kemal, Abdullah El-Basri, Husejn Ed-Devseri i drugi koje je spomenuo i onima koji ih omalovažavaju presudio da su od neznalica inovatora, koji jedu zabranjeno, koji se ne zanimaju za vjeru i da su od onih za koje autor djela „*Ez-Zubed*“ veli:

---

mušricima i mu'atillama. Štaviše, ni panteistima i vjernicima u inkarnaciju Allaha u stvorenom. Prema njihovoj odvratnoj novotariji dovoljno je samo da vjeruje da je sve to „neispravno“, i da ih „mrzi i neprijateljuje prema njima“. Jedan od najpoznatijih glavešina u ovoj smutnji danas je Ebu Muhammed El-Makdisi, što se da razumjeti iz njegovog govora u „Tridestnici“. Molim Allaha da ga uputi na Pravi put, da mu popravi stanje i sačuva ga od zla džinna i ljudi. Nadam se da će uskoro doći do popravke ove greške od strane njega i sličnih njemu, makar se to dogodilo konstatacijom da je pogrešno shvaćen i da je „neko slagao na njega“. Jer najvažnije je da se proširi istina, a Allah poznaje lašce i iskrene i Njegovom sudu niko neće umaći. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! Neke neznalice sa naših prostora, koje bivaju nazivane „profesorima“, „šejhovima“ ili „daijama“ slijede govor Ebu Muhammeda El-Makdisija kao da je Objava koja se objavljuje, pa povedoše rat protiv tevhida i njegovih sljedbenika, slijepo braneći uvjerenje da negacija osnove islama i tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah* mušricima, ne ulazi u osnovu kufra u taguta, što znači da čovjek može biti musliman i bez nje. Kao što kažu da šehadet *la ilahe illallah* ne iziskuje tekfir svake jedinke taguta, tj. da negacija islama na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah* svakom tagutu ne ulazi u osnovu kufra u taguta, već da šehadet *la ilahe illallah* iziskuje „tekfir taguta uopšteno“, i to je ono što je kod njih dovoljno za ostvarenje osnove islama. Allah ih ubio kuda se odmeću! Kako su samo hrabri na Allahovu vjeru i kako se samo usuđuju?! Zar je moguće da čovjek poznaje osnovu islama bez negiranja osnove islama i tevhida, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, onome koji ne vjeruje da Allah postoji, ili vjeruje da postoje dva Allaha, ili da stvorenje zaslužuje 'ibadet, ili da Allah ne zaslužuje 'ibadet, ili obožava stvorenje uz Allaha, ili odbija da obožava Uzvišenog Allaha!? Pogledaj prvi dio knjige *„Odbrana osnove dina i šejhu-l-islama od tvrdnji nosioca neznanja“* od recenzenta ove zbirke i očekuj njen drugi dio, inšaAllah! (op. rec.)

[1644] Osoba koja pogrešno tumači vjerski tekst. (op. rec.)

[1645] Ako se u osnovi ne klanja iza haridžija muslimana, kako da se klanja iza onoga koji je dozvolio veliki širk tehakuma tagutu bez šubhe prisile, ili davanje glasova tagutima na izborima, ili ne tekfiri mušrike i tagute, ili vrijeđa Allahov din i vjernike, nazivajući ga havaridžlukom, tekfirstvom, pretjerivanjem, novotarijom i slično! Kako da se klanja iza njega!? Naravno, džahili će reći da nisu dozvolili tehakum tagutu već vraćanje ugroženih prava, kao što su mušrici govorili i govore da nisu dozvolili 'ibadet mrtvim, odsutnim, džinnima ili melekima, već da su dozvolili njihovo pozivanje, ali Allahov propis se veže za suštinu onoga u šta su upali i dozvolili a ne za njihovo uvjerenje. Kad bi se propis vezivao za uvjerenja ljudi a ne za suštinu opisa u kojeg su upali, na Zemlji ne bi postojao kafir! (op. rec.)

Učenjak koji po znanju svome radio nije,

kažnjen će biti prije idolopoklonika.

I da se sva njihova briga svela na skupljanje direhma i dinara, do kojih dolaze raznim vrstama lukavstava, noću i danju. Ovaj govor je puka tvrdnja i vrijeđanje od kojeg se razuman čovjek čuva. Kao odgovor na nju dovoljno ju je zabraniti i poreći. Es-Sahhafov protivnik na nju može uzvratiti i suprotstaviti joj se onim na što ima pravo, kao što su riječi: Naprotiv, vi ste neznalice o onome čime je Allah poslao Svoga Poslanika i čime je objavio Svoje Knjige. Niste Ga spoznali onim čime je sam Sebe opisao i čime su Ga opisali Njegovi poslanici od svojstava savršenosti, i atributa veličanstvenosti, već ste u tome uzeli vjerovanje od bijednih filozofa i Grka koji od svih stvorenja najviše oponiraju onome čime je Kur'an progovorio, i čime je Gospodar opisao samoga Sebe u Svojoj Časnoj Knjizi. Također, vi ste u poglavlju poznavanja Allahovog prava i Njegove jednoće od najzabludjelijih ljudi, i najvećih neznalica.

Obožavanje (*'ibadet*) nekoga mimo Allaha, njegovo prizivanje (*dova*)[1646], traženje pomoći od njega[1647], traženje zaštite od zla od njega[1648], zavjetovanje njemu, i ljubav uz Allaha, ste učinili[1649] umiljavanjem[1650] putem pobožnih ljudi i uzimanjem njih za zauzimače (*šefa'adžije*)[1651]. O ovome učitelji ovog Es-Sahhāfa i njegovi pomagači jasno govore[1652] i o tome su pisali nama i našem šejhu, nek' je nad njim milost Uzvišenog Allaha.

Kod njih čovjek ne može postati nevjernik niti mušrik osim ako vjeruje[1653] da on ima uticaj[1654] pored Allaha, a nisu razumjeli da je Allah na više mjesta u Svojoj

---

[1646] Ovo obuhvata mes'elu „Allahov Poslaniče, zamoli Allaha za mene!“. (op. rec.)
[1647] Tj. *el-istighātheh*. (op. rec.)
[1648] Tj. *el-isti'ādheh*. (op. rec.)
[1649] Tj. nazvali, ili dali mu taj stepen. (op. rec.)
[1650] Tj. *tevessulom*. (op. rec.)
[1651] Tj. *tešeffu'an bihim*. (op. rec.)
[1652] Kažu da prizivanje mrtvog, traženje pomoći od njega ili zaštite od zla, ili zavjetovanje da će mu dati to i to ako mrtvi za njega uradi to i to, od stvari koje može živi, ili onoga što je iznad moći ljudskog roda ali je ispod onoga što ne može niko sem Allaha, nije 'ibadet mrtvom već je *tevessul bihim* tj. umiljavanje Allahu putem njih, kao što su ashabi tražili od Allahovog Poslanika, ﷺ, za vrijeme njegovog života da zamoli Allaha za njih, ili *tešeffu'un bihim* tj. uzimanje njih za zauzimače kod Allaha, pa su mu dali propis traženja od živog da se zauzme kod Allaha. Pa ih je šejtan, nakon što nisu poznavali granice i suštine onoga što je Allah objavio Svome Poslaniku, prevario da usljed promjene imena neke suštine istu dozvole, ili je učine pohvalnom. A mnoge je danas prevario pa istu ovu stvar, iz istog razloga, smatraju malim širkom ili novotarijom, a ne velikim širkom što je predmet *idžma'a* muslimana. (op. rec.)
[1653] Dakle, vanjske riječi i djelo kod njih ne ruši osnovu islama, sve dok se ne ostvari „određeno uvjerenje“. Neki za veliki širk uvjetuju uvjerenje da je djelo stvorenja vječno, neki uvjetuju uvjerenje da je stvorenje neovisno od Allahovog htijenja, dozvole, moći i stvaranja. Veliki broj ljudi ograničava veliki širk na uvjerenje da stvorenje može uraditi ono što ne može niko sem Allaha. Pa kada čovjek kaže „O Džibrilu, izliječi me!“, a time misli da mu Džibril da „neku tabletu“, tj. lijek poput lijekova sa dunjaluka, bez uvjerenja da Džibrili može dati od sebe izliječenje, time kod njih nije postao mušrik. Ili ako bi u pustinji pored kabura nekog mrtvaca, usljed žestine žeđi i

Knjizi o mušricimana prenio kako Mu priznaju da samo Njemu pripada stvaranje iz ničega, uticaj i upravljanje, a da oni mimo Njega ni u čemu od toga nisu neovisni, niti u tome učestvuju sa Njim. Rekao je o mušricima da obožavanjem onih mimo Njega nisu namjeravali osim približavanje i zauzimanje[1655] kao što to spominje na više mjesta u Svojoj Knjizi. Rekao je Uzvišeni:

قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاء وَالأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ السَّمْعَ والأَبْصَارَ وَمَن يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيَّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ الأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللّهُ

„Upitaj: ′Ko vas hrani s neba i iz Zemlje, čije su djelo sluh i vid, ko stvara živo iz neživog, a pretvara živo u neživo i ko upravlja odredbom?′ ′Allah′[1656], reći će oni.“[1657]

---

nakon što je izgubio nadu da će preživjeti, rekao: „O ti i ti, daj mi čašu vode!“, ili „Zamoli Allaha da mi spusti čašu vode!“, ili od njegove duše tražio da „nekim spiritualnim avionom“ ode da mu napuni čašu vode!!! Cccc... Sve to kod njih nije veliki širk zbog toga što nije tražio ono što ne može niko sem Allaha. Kad bi od mrtvog ili od meleka za vrijeme borbe protiv mušrika tražio ono što može da uradi Amerika i njena vojska, a njihovo djelo je stvoreno i u okviru ljudskih mogućnosti, to kod njih ne bi bio veliki širk, jer nije tražio ono što ne može niko sem Allaha od davanja apsolutne pobjede! Interesantno mi je to što su neki ljudi pregledali ili čitali sve ove risale, i uvjetovanje „uvjerenja“ za tekfir mušrika okarakterisali džehmijskom aqidom, da bi se nakon toga pridružili onima kod kojih traženje od stvorenog ono što je ispod onoga što ne može niko sem Allaha nije veliki širk, pa su sa te strane uvjetovali „uvjerenje“ za tekfir mušrika, a anulirali uticaj vanjskih riječi i djela uz namjeru na nestanak islama, i upali u ono od čega su bježali. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[1654] Na ar. *te'thīr*. Ovim pojmom ekstremisti mušrika misle na uvjerenje da stvorenje radi neovisno od Allahovog htjenja, moći, dozvole i stvaranja. Usljed te zablude onaj koji od mrtvog, odsutnog, džinna ili meleka, traži bilo šta, uz uvjerenje da stvorenje ne može ništa učiniti bez Allahove dozvole, moći, htijenja i stvaranja, nije mušrik. Ovo je bilo uvjerenje Davuda ibn Džirdžisa El-'Iraqija. S druge strane, iščitavanjem knjiga sam stekao dojam da su mnogi neprijatelji da've, nakon što nisu shvatili suštinu svoje greške i ono što su učenjaci tevhida kritikovali, s obzirom da su i u poglavlju *qadera* (sudbine i odredbe) također bili u zabludi, pomislili da je razlog zbog kojeg su ih učenjaci Nedžda tekfirili to što stvorenju pripisuju da ima stvarno htijenje, moć i djelo, što je naravno aqida *ehlu-s-sunneta* u pogledu djela robova, pa su poletili da negiraju da njihova braća mušrici vjeruju da mrtvi ima stvarno htijenje, moć i djelo. Vjerovanje da mrtvi ima stvarno htijenje, moć i djelo su nazvali „vjerovanjem u posjedovanje uticaja (*te'thīra*)“. Ovakvi također negiraju da živ čovjek ima stvarno htijenje, moć i djelo, i kažu da su postupci čovjeka poput pomjeranja grane usljed duvanja vjetra. *Ehlu-s-sunnet* vjeruje da čovjek posjeduje stvarno htijenje i izbor, stvarnu moć, da stvarno djeluje, da je ljudsko djelo stvoreno, i da su djela ljudi obuhvaćena Allahovim praiskonskim znanjem, da ne izlaze iz Njegovog kosmičkog htijenja, Njegove sveobuhvatne moći, dozvole i stvaranja. Onaj koji je sproveo ono što mu je vjerski naređeno, uradio je ono što je Allah od njega htio Svojim vjerskim htijenjem i što Allah voli. Vjeruju da Allah mrzi ružna djela a da voli dobra djela koja je propisao u Svojoj Knjizi i na jeziku Svog Poslanika, ﷺ. Zbog prethodnog, kada neke mušrike upitaš o riječima čovjeka „Allahov Poslaniče, pomozi mi!“, reći će ti da on nije mušrik zato što njima nije tražio nikakvo djelo od Allahovog Poslanika, ﷺ, lično, već od Uzvišenog Allaha, koji je Jedini Činitelj, a suština tevhida kod njih je uvjerenje u Jednoću Uzvišenog Allaha u činiteljstvu, a činjenica da je ta dova potekla od osobe koja o sebi kaže da je musliman je snažna indicija na osnovu koje se njeno traženje ne smije tumačiti u značenju „traženja djela uz uticaj“. Jezičko pripisivanje djela mrtvom od strane onoga koji ga moli nazivaju „metaforičkim pripisivanjem“, na ar. *el-medžāzu-l-isnādijj*. Tako je ta „metafora/medžāz“ kod njih postala tagutom kojim se brani „islam“ mušrika! Allah najbolje zna! (op. rec.)

[1655] Vjerovali su da njihova božanstva ne zaslužuju 'ibadet sama po sebi, već radi Allaha, tj. da bi ih približili Allahu, i da bi se time približili Allahu. Kao da kažu da obožavanjem stvorenja imaju namjeru obožavanja Allaha. (op. rec.)

[1656] Ovaj ajet pobija tvrdnju nekih ljudi da je razlog velikog širka predislamskih mušrika to što su vjerovali da se njihovo zauzimanje kod Allaha stopostotno ostvaruje, kako oni žele i za koga oni žele, jer to bi značilo pripisivanje saučesništva stvorenja u Allahovom upravljanju odredbom, a ovaj ajet to negira. Jer u njemu se ne govori o

Rekao je Uzvišeni:

قُل لِّمَنِ الْأَرْضُ وَمَن فِيهَا إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَن بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّىٰ تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾

„Upitaj: 'Čija je Zemlja i sve ono što je na njoj, znate li?' ﴾84﴿ 'Allahova!', odgovorit će, a ti reci: 'Pa zašto onda ne dođete sebi?' ﴾85﴿ Upitaj: 'Ko je Gospodar sedam nebesa i ko je Gospodar Arša veličanstvenog?' ﴾86﴿ 'Allah!', odgovoriće, a ti reci: 'Pa zašto se onda ne bojite?' ﴾87﴿ Upitaj: 'U čijoj je ruci vlast[1658] nad svim, a On uzima u zaštitu, i od koga niko ne može zaštićen biti,[1659] znate li?' ﴾88﴿ 'To je Allahovo!', odgovorit će, a ti reci: 'Pa zašto onda dopuštate da budete zavedeni?' ﴾89﴿“[1660]

njihovom uvjerenju da niko mimo Allaha nije neovisan u upravljanju odredbom, već o njihovom uvjerenju o tome da samo Allah upravlja odredbom (*emrom*). Šejtan ljudima uljepšava da je Allah Svojim odabranim robovima poklonio taj stepen, ali da ga oni ne rade bez Njegove dozvole, htijenja, moći i stvaranja, ali ne otvaraju pitanje o tome šta ako Allah nije zadovoljan sa onim u čiju korist se zauzima i ne želi da ga prihvati? Njima u tom slučaju ostaje da kažu da Allah uvijek želi ono što želi stvorenje ili da Allah radi ono što ne želi, kao da je natjeran, a oboje je bez sumnje veliki širk. *Allahu-l-Muste'an!* Na kraju, šejtan nekim ljudima može uljepšati da je Allah dao stvorenjima „uobičajenu“ moć davanja izliječenja, spuštanja kiše, davanja da bilje raste, upute srca i slično. Gdje je tu granica?! (op. rec.)

[1657] Sura Jūnus (10) 31

[1658] Ovdje se opet govori o apsolutnoj vlasti, a sav *šefa'at* pripada samo Allahu, kao što je rečeno u suri Ez-Zumer. Mnogi mušrici su morali vjerovati da je sav *šefa'at* Allahov, ali su pogriješili u tome što su, nakon što su izgubili znanje o tevhidu i širku, pa su počeli obožavati mrtve i meleke, vjerujući da time obožavaju samo Allaha, vjerovali da Allah prihvata zauzimanje za mušrika. Oni će se na Sudnjem Danu zaklinjati **„Tako nam Allaha, našeg Gospodara, mi nismo bili mušrici“**, kao što je rečeno u suri El-En'ām. Nije čudo da sebe u suštini nisu smatrali mušricima Allahu, jer širk Allahu, tj. pridruživanje Allahu, je u jeziku i tradiciji svih naroda pojam za kuđenje djela, a rijetko ko želi da kudi sam sebe, posebno zbog toga što su svojim širkom željeli 'ibadet Uzvišenog Allaha te da se Njemu približe. S druge strane, mnogi mušrici, a to je veliki problem, svoja djela ne smatraju velikim širkom i ibadetom stvorenja pa ni sebe mušricima, dok su arapski mušrici priznavali da uz Allaha obožavaju božanstva. Lijep primjer za njih su mnogi židovi i kršćani koji za sebe kažu da su monoteisti, da nisu mušrici, tako da vjerovanje u trojstvo, panteizam, antropomorfizam, inkarnaciju Allaha u stvorenju, obožavanje mrtvih, odsutnih, meleka i džinna, a i prisutnih također traženjem od njih onoga što ne može niko sem Allaha, ili krsta, kod njih nije veliki širk niti 'ibadet stvorenja. HasbunAllahu ve ni'mel Vekil! Čuo sam priču o tome kako budisti ismijavaju muslimane kada im kažu da je traženje od Bude veliki širk, pod izgovorom da oni time samo žele doći do Boga, da vjeruju da Vrhovni Bog stvara sve i da sve od Njega ovisi. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1659] Kada Allah uzme nekog u zaštitu, niko mu ne može nauditi, a kada se nekom želi šteta niko ga od nje mimo Allaha ne može zaštititi. U ovo su vjerovali mušrici! Pogledaj ajet u suri Ez-Zumer u kojem se, u prijevodu značenja, kaže: **„Reci: „Šta vi mislite o onima koje prizivate mimo Allaha!? Ako bi mi Allah želio kakvu štetu, mogu li oni otkloniti Njegovu štetu, ili mi želio neku milost, mogu li oni zadržati Njegovu milost!? Reci: „Dovoljan mi je Allah! Na njega neka se oslone oni koji se oslanjaju!“**. Pa mu je Allah naredio da im se obrati onim u šta su vjerovali i da ih preko toga dovede do tevhida, na kojeg ih obavezuje temelj kojeg su priznali. U nekim *Tefsirima* se spominje da je jedan od mušrika kada je čuo ovo pitanje rekao: *„Ne, već se samo zauzimaju kod Allaha“,* tj. njihovo je samo da se zauzimaju pa ako Allah hoće dodijeliće milost ili će se dogoditi šteta, što ponovo ukazuje da (mnogi) mušrici Arapa nisu vjerovali da se zauzimanje njihovih božanstava kod Uzvišenog Gospodara stopostotno ostvaruje. (op. rec.)

[1660] Sura El-Mu'minun (23) 84-89

Ajeta sličnih ovima u Kur'anu ima mnogo. U njima Uzvišeni Allah saopćava da mušrici priznaju da je Allah Jedan u stvaranju iz ničega, uticanju i upravljanju. Opisujući širk mušrika i pojašnjavajući njihovu namjeru, Allah Uzvišeni je rekao:

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّهِ مَا لاَ يَضُرُّهُمْ وَلاَ يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلاء شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللّهِ

„Oni, pored Allaha, obožavaju[1661] one koji im ne mogu ni nauditi niti im mogu kakvu korist pribaviti, i govore: ʹOvo su naši zagovornici kod Allaha.ʹ“[1662]

Rekao je:

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاء مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى

„A onima koji pored Njega uzimaju zaštitnike: 'Mi ih obožavamo[1663] samo zato da bi nas što više Allahu približili'“[1664]

Rekao je:

فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

„A zašto im nisu pomogli oni koje su, pored Allaha, prihvatili[1665] da im budu posrednici i bogovi? Ali, njih nije bilo. A to je bila njihova laž i ono što su izmišljali.“[1666]

Odbili ste nam sve ovo i rekli: „To je vjera vehabija.“ A tako i jeste! To je naša vjera, hvala neka je Allahu. Neka je zadovoljan Allah sa Eš-Šafijom kad kaže:

O ti koji jašeš, stani kod El-Muhasaba na Mini,

i vikni onima koji na obronku njenom sjede i stoje,

ako je rafidijstvo ljubav prema porodici Muhammeda,

neka džinni i ljudi posvjedoče da sam ja rafidija.

[1661] Dova, namaz, klanje žrtve, ispunjavanja zavjeta i *tehākum* su *'ibadeti* tj. vidovi obožavanja. (op. rec.)
[1662] Sura Jūnus (10) 18
[1663] Traženje od mrtvih ono što ne mogu ili od meleka u stanju u kojem se u vjeri ne tretiraju prisutnim i sposobnim/kadrim, riječima (dovom traženja) ili djelima/obredima (dovom 'ibadeta) je suštinski *'ibadet*, tj. suštinsko obožavanje. (op. rec.)
[1664] Sura Ez-Zumer (39) 3
[1665] Ovaj pojam, pored srčanog uvjerenja i djela srca, također, a i najprije, s obzirom da suština imana i širka obuhvata vanjštinu kao i nutrinu, i da se vjerski propis veže za vanjske uzroke uz namjeru, obuhvata vanjske riječi i djela, iz kojih neminovno proizilaze stanja u uvjerenjima ili djelima srca. Otuda, dokaz ukazuje na značenje *„Prihvatili su ih za posrednike, ili uzeli su ih za posrednike vanjskim riječima i djelima“.* Isto se kaže o suđenju zakonom stvorenja i *tehākumu* istom. (op. rec.)
[1666] Sura El-Ahqāf (46) 28

Odjeljak

Es-Sahhāf veli: „Oni, kada čuju onoga ko Allaha spominje naglas različitim zikrovima i donosi salavat na Poslanika, ﷺ, naglas, posebno na minaretima, kao što to rade stanovnici ostalih gradova, osporavaju to, odvraćaju od njega a i sami ga izbjegavaju.“

Kaže se: Što se tiče spominjanja Allaha naglas različitim vrstama zikrova, ne znamo nikoga od muslimana, hvala neka je Uzvišenom Allahu, da to osporava i da od njega odvraća. Neograničeno izgovaranje ovoga izraza očita je laž i jasna potvora u koju ne sumnja onaj ko poznaje stanje onih na koje ovaj čovjek ukazuje. Nije čudna ova njegova drskost i nepravda. Uzvišeni Allah je rekao:

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللّهِ وَأُوْلئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ

„Laži izmišljaju samo oni koji u Allahove riječi ne vjeruju i oni su pravi lažljivci.“[1667]

Da, osporili su mnogo toga što rade neznalice, sljedbenici novotarskih tarikata, poput njihovog okupljanja radi šejtanskog slušanja i njihovog stajanja ispred recitatora njišući se i igrajući. Neki od njih Allaha spominju samo formalnim imenom[1668] ili zamjenicom[1669], i tvrde da je ovo zikr posebnih, posjednika znanja i naučne preciznosti. Ovi su zabludjeli novotari. Ono što rade nije šerijatski zikr, već je to inovirana vjera koja nije predmet zadovoljstva. Rekao je Uzvišeni Allah:

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاء شَرَعُوا لَهُم مِّنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَن بِهِ اللَّهُ

„Zar oni da imaju ortake koji im od vjere (*dina*) propisuju ono što Allah nije dozvolio?“[1670]

Rekao je Uzvišeni:

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاء الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

„A tebi smo poslije odredili da u vjeri ideš pravcem određenim, zato ga slijedi i ne povodi se za strastima onih koji ne znaju“[1671]

U hadisu stoji:

[1667] Sura En-Nahl (16) 105
[1668] Npr. da govori: “*Allah... Allah...*”.
[1669] Npr. da govori: „*Hu... Hu...*“.
[1670] Sura Eš-Šura (42) 21
[1671] Sura El-Džasija (45) 18

إن أصدق الحديث كتاب الله, وخير الهدي هدي محمد صلى الله عليه وسلم، وشر الأمور محدثاتها, وكل بدعة ضلالة.

„Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, ﷺ. Najgore stvari jesu one novonastale, a svaka novotarija je zabluda."[1672]

Svaki učenjak zna da je ovo šejtansko slušanje inovirano, i da nije nastalo osim nakon najboljih generacija. Osporili su ga svi islamski predvodnici. Najrigorozniji u tome jesu sljedbenici imama Malika b. Enesa, a čijem se mezhebu pripisuje ovaj čovjek. Od neznanja i zablude dovoljno mu je to što omalovažava ono na čemu su njegovi stari predvodnici (*imami*) i njihovi velikani. U našem posjedu se nalaze njihovi tekstovi o osporavanju ovog šejtanskog slušanja i proglašenju njegovog počinioca zabludjelim i griješnikom. Ibn Qajjim El-Dževzijjeh je o ovome novotarskom zikru napisao posebnu knjigu[1673] u kojoj govori o mezhebima predvodnika po pitanju propisa ovog slušanja, te da je on zabranjen i nije dozvoljen.

Ako je ovaj protivnik namjeravao samo podizanje glasa u donošenju salavata na Poslanika, ﷺ, nakon ezana, kao što to čine stanovnici gradova, istinu je rekao u govoru o osporavanju ovoga od njih i njegove zabrane. Oni se ne spore oko propisanosti salavata na Poslanika, ﷺ, naglas i u sebi. Čak, smatraju ga poželjnim, i obaveznim u toku namaza i vide da je on od cjeline ruknova[1674] u njemu.

Međutim, vjeruju da je ono što građani rade na minaretima nakon ezana inovirana novotarija u petom i šestom stoljeću. Uzrok njegovog uvođenja jeste san kojeg je prema navodima nekih historičara, usnio jedan vladar Egipta. Neki predvodnici ga osporavaju i kažu da je to novotarija koju Poslanik, ﷺ, nije praktikovao i pored mogućnosti da je praktikuje. Niti je praktikovao bilo ko od upućenih predvodnika poslije njega, a ni drugi mimo njih od onih koji su živjeli u najboljim generacijama. Nama je naređeno slijeđenje a zabranjeno inoviranje.

Ibn Mes'ud je rekao: „Slijedite a nemojte inovirati. Ko se od vas bude povodio neka slijedi ashabe Muhammeda, ﷺ, ljude najčestitijih srca među ljudima ovog ummeta, najdubljeg znanja, najmanje usiljenosti, narod kojeg je Allah odabrao da budu drugovi Njegovom Vjerovjesniku, da sprovedu Njegovu

[1672] Bilježi ga Muslim u poglavlju o džumi (867).
[1673] *El-Kelamu fi mes'eleti-s-sema'*.
[1674] *Rukn* je najvažniji dio neke cjeline, koji se nalazi unutar nje, čiji nestanak u vjeri neminovno znači nestanak i nepostojanje cjeline, poput nedostajanja početnog tekbira u namazu, ili pranja lica tokom abdesta i slično. Negacija osnove tevhida i islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah* svakom ko upadne u veliki širk je *rukn* u osnovi kufra u taguta. Koliki je samo džahil onaj koji kaže da je negacija islama mušricima *rukn* tevhida a zatim ostavlja tevhid onome koji nije ispunio ovaj *rukn*! (op. rec.)

vjeru, pa im priznajte njihovo pravo i držite se za ono što možete od njihovog morala.“, ili kako je već rekao.

Već su spomenuti ajeti i hadisi koji ukazuju na njegov govor i svjedoče mu. U djelima starih sljedbenika četiri mezheba i većine onih koji su došli poslije njih, nema poželjnosti ovoga niti naredba da se ono čini. Štaviše, u njima je ono što ukazuje na njegovu zabranjenost i da je obaveza ono što je propisao Allah i Njegov Poslanik, ﷺ.

Kažu: Što se tiče donošenja salavata i selama na njega poslije ezana usebi i traženja od Allaha velikog stepena[1675] u Džennetu i svakog dobra[1676]; ovo je propisano i spomenuto u autentičnim predajama[1677]. Njihovi protivnici nemaju dokaz koji se mora slijediti. Samo sljedbenici neznanja i lakomislenosti **„koji od Allahova puta odvraćaju i nastoje ga prikazati krivim! Oni su u velikoj zabludi.“**[1678], omalovažavaju onoga ko odvraća od novotarija i odabira sunnete.

Zatim, ovaj lažac Es-Sahhāf je pustio svoj jezik u vrijeđanju i u tome oduljio, **„a mušrici će sigurno saznati kakav će im završetak biti.“**[1679] Rečeno je u poslovici: „Nemoć je rekla: 'Ja idem na zapad', a ahmakluk reče: 'I ja ću s tobom.'“

U svome odgovoru je spomenuo, za to mjesto suvišno, umetanje i govor, što ukazuje na njegovu manjkavost, nemoć i neukost, kao što je njegovo navođenje svog slučaja sa Rašid b. Isaom po pitanju poklona i njihovog sporenja oko njegove obaveznosti, te pitanja sklapanja bračnog ugovora sa siroticom. Time je razotkrio ono što je bilo skriveno od njegovog neznanja, a možda neka riječ kaže „Ostavi me!“.

Njihov govor o poklonu i njegovoj obaveznosti je naučno neprecizan govor. Ljudi se razilaze po pitanju poklona i njegove obaveznosti, da li ona biva samim ugovorom ili je neophodno preuzimanje? Od nekih se prenosi ono što nalaže razlikovanje između mjerenog, vaganog i drugog. Također, ljudi se razilaze da li on prestaje važiti smrću prije preuzimanja ili ne? A razišli su se i oni koji zastupaju uslovljavanje preuzimanja, da li je ono uvjet u onome što je dao svojoj ženi ili nije uvjet?

[1675] *El-Vesīleh*. (op. rec.)
[1676] *El-Fadīleh*. (op. rec.)
[1677] Bilježi ga El-Buhari u poglavlju o ezanu, br. 614. Hadis glasi: Resulullah, ﷺ, rekao je: *“Onoga ko čuje ezan i prouči: „Allahumme Rabbe hazihid-da'vetit-tammeti ves-salatil-kaimeti ati Muhammeden el-vesilete vel-fadilete veba'shu mekamen mahmuden elezi veadteh“, stići će moje zalaganje na Sudnjem danu.”*
[1678] Sura Ibrahim (14) 3
[1679] Sura Eš-Šuara (26) 227

Dokazi ovih mišljenja, njihovi izvori i odgovor protivniku opširni su u velikim djelima i mi nemamo namjeru da to navodimo. Naš cilj ovdje jeste da kažemo kako je sud ovoga Es-Sahhāfa o ispravnosti jednog od mišljenja pored njegove[1680] manjkavosti u njihovoj spoznaji, poznavanju njihovih dokaza i njegovog pridržavanja slijepog slijeđenja, neispravan sud i nije dozvoljen. A šta slijepac ima s monetom dirhema?

Njegov sud o onome ko je zauzeo stav suprotan njegovom da je takav skrenuo sa pravoga puta, jeste neispravan sud, kojeg je naložilo ono što je među njima dvojicom od rivalstva i prkosa. U idžtihadskim pitanjima, kao što su ova, nikome nije dozvoljeno da u njemu osporava svome protivniku na osnovu pukog slijepog slijeđenja, i prenošenja ogranaka mezheba. Za to treba dokaz iz Kur'ana, sunneta, konsenzusa ili ispravne analogije (*qijās*). Šejhu-l-islam je rekao: „Ko ostavi dokaz, zalutat će."

A sve što je spomenuo jeste samo prenošenje izjava nekih malikija, kao što je šejh Halil, Abdulbaki, Ibn Arefa i njima slični. Slijepo slijeđenje ovih prihvatljivo je samo u nuždi, a slijepi sljedbenik njih ili drugih mimo njih nije učenjak po konsenzusu, kao što to prenosi Ibn Abdulberr, predvodnik malikija, od onih čiji govor je zapamtio od učenjaka. Kako, s obzirom da je stanje kao što jeste, da ova neznalica koja kod predvodnika njegovog mezheba a i drugih nije od učenjaka da donosi sud o ispravnosti svog odgovora a neispravnosti odgovora njegovog protivnika i njegovoj zabludi?! Da li se ovo zna osim putem dokaza iz Allahovog Govora, govora Poslanika ili konsenzusa ummeta?

Kakve veze imaju onaj koji slijepo slijedi i sud o ispravnosti i tačnosti, a ne poznaje dokaze iz Kur'ana i sunneta?! Onaj ko se zasiti onim što mu nije dato takav je kao onaj ko obuče dva odijela laži. Njegove riječi: „Nema sumnje da je onaj koji vrijeđa stanovnike El-Kasma od stanovnika Vatre, daleko od upute, i da nikada neće uspjeti. Na ovome svijetu je propao, propao i to kako, a na budućem svijetu će u Vatru...", do kraja njegovog govora.

Ovaj govor ne dolazi od razumne osobe koja zna ono što izlazi iz njenih usta, da nas Allah sačuva od ubitačnog neznanja i zasljepjujuće strasti. Ova uvreda i sud o protivniku u ovom pitanju da će u vatru od onoga je od čega se ježi koža onih koji vjeruju. Kako je on samo sličan ponašanju cinika, bestidnika i ludaka!

Trebali bismo ovu fetvu svrstati u cjelinu buncanja zabludjelih, a olovku sustegnuti od odgovora ovoj vrsti lažljivaca, ali nužda je naložila[1681], pa, nema

[1680] Tj. Es-Sahhāfove. (op. rec.)

[1681] Naši neprijatelji „neće da mi odgovore", dajući mi stepen jednog ekstremnog sufije u Bosni i Hercegovini, kojem također nisu htjeli odgovoriti! Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! Kolika je razlika između

drugog istinskog boga osim Allaha; kako je žestoka usamljenost vjere i kako je malo onih koji je poznaju i raspozanju!?

Kako da se sličnom ovome, među onima koji imaju razum kojim razlikuju ružno od lijepog i kojim razlikuju između pogrešnog i ispravnog, prećuti[1682]? Ashabi Allahovog Poslanika, ﷺ, nisu[1683] tekfirili onoga ko je njih, od haridžija harurija, protekfirio. A Alija, ؓ, upitan da li su oni nevjernici, rekao je: „Od nevjerstva su pobjegli."

U hadisu stoji:

أن رجلا فيمن قبلنا رأى من يعمل بالمعاصي فاستعظم ذلك, وقال: والله لن يغفر الله لفلان, فقال الله: من ذا الذي يتألى علي أن لا أغفر لفلان إني قد غفرت له وأحبطت عملك.

„Jedan čovjek u narodima prije nas je vidio onoga koji je radio grijehe pa je to smatrao prevelikim i rekao: „Tako mi Allaha, Allah neće oprostiti tome i tome." Potom je Allah rekao: „Ko je taj koji se oholi nadamnom da neću oprostiti tome i tome?! Uistinu, njemu Sam već oprostio a tvoja djela Sam poništio."[1684]

Što se tiče njegovih riječi: „Onaj ko sebe naziva pripadnikom islama i voli Muhammeda, uglednika stvorenja, voli njegove plemenite ashabe, slijedi najučenije učenjake, ne tekfiri nikoga od ostalih muslimana a pogotovo njihovih upućivača ka vjeri. Allahu moj, osim ako je od onih koji pretjeruju i ruše svetost *„la ilahe illallah"*, kojima je šejtan dočarao i izdiktirao, jer su dozvolili krv muslimana..."[1685] – do kraja njegove studije.

U odgovoru njemu, kaže se: Ova neznalica misli da se onome ko pridruži[1686] Allahu, pored Njega prihvati suparnike i božanstva, priziva ih uz Allaha radi otklanjanja nedaća i pomaganja u nevoljama, presuđuje, a stanje je ovako, da je on od muslimana, zbog toga što je izgovorio dva šehadeta, a njihovo rušenje mu

---

iskrenih sljedbenika islama koji brane din jasnim dokazom i neznalica, prkosnika i ostatka bolesnih srca, kojima je šejtan uljepšao zlo njihovih postupaka! (op. rec.)

[1682] Ili kako da se ostavi a da mu se ne odgovori! Allahu Ekber! Ovo je ono što nalaže iman u Allaha i Njegovog Poslanika, ﷺ. Zašto nam niko ne odgovori!? Zašto ne brane islam od „naših novotarija i potvora na vjeru"!? Izdajnici islama i lažovi jedni! Ne dadoše pravo Uzvišenom Allahu, niti Njegovom Poslaniku, niti dini islamu, niti muslimanima, a tvrde da je to pravac *ehlu-s-sunneta i džemā'ata*! (op. rec.)

[1683] A jedan od „šejhova tevhida i džihada", vođa smutnje i glavešina zablude sa naših prostora kaže: „Ko mene tekfiri i ja njega tekfirim, zbog toga što je protekfirio moj islam!" Allahu Ekber na bestidnost bestidnih! (op. rec.)

[1684] Bilježi ga Muslim u poglavlju o dobročinstvu i održavanju rodbinskih veza (2621).

[1685] Pogledaj kako je navodno ustuknuo zbog tekfira „sljedbenika *la ilahe illallah*" a lično, bez imalo oklijevanja i ikakvog uporišta u vjeri, protekfirio prave sljedbenike *la ilahe illallah* i presudio im onim čime im je presudio! Ružne li zamjene zulumćarima! HasbunAllahu ve ni'mel Vekil! (op. rec.)

[1686] Tj. upadne u veliki širk. Neispravno je prevesti ga riječima „učini veliki širk" jer „učini" ukazuje samo na djelo. (op. rec.)

ne šteti, niti kod njega za sobom povlači njegov kufr, usljed čega je onaj ko ga tekfiri od ekstremista koji su srušili svetost *„la ilahe illallah“*.[1687] Ovo mišljenje je oprečno Allahovoj Knjizi, sunnetu Njegovog Poslanika i konsenzusu ummeta.

Šejhu-l-islam Ibn Tejmijje, ﷺ, rekao je: „Onaj ko između sebe i Allaha postavi[1688] posrednike, priziva[1689] ih, traži od njih i na njih se oslanja, nevjernik je po konsenzusu.“

Samo izgovaranje *„la ilahe illallah“* bez pridržavanja onoga na šta ukazuju riječi šehadeta, ništa ne koristi. Licemjeri ga izgovaraju a biće na najdonjem stupnju u Vatri. Da, kada je mušrik izgovori a od njega se ne objelodani ono što joj je oprečno takav je od onih koji se ostavljaju na osnovu samog izgovora i nad njim se presuđuje islamom[1690]. A ukoliko se od njega objelodani i ponovi nepridržavanje onoga na šta ona ukazuje od imana u Allaha, Njegovog tevhida, i nevjerstva u ono što se obožava[1691] pored Njega;[1692] nad ovakvim se ne presuđuje islamom[1693], niti takav zaslužuje počast. Na to ukazuju dokazi iz Kur'ana, Sunneta i konsenzusa ummeta.

Onaj ko sebe istinski naziva pripadnikom islama, voli Muhammeda, povodi se za njim u putu, voli njegove plemenite ashabe i one koji ih slijede od učenjaka Šerijata, odsječan je i ne suzdržava se po pitanju nevjerstva onoga ko Allaha poistovijeti s nekim mimo Njega, i priziva[1694] pored Njega nekoga drugog od suparnika i božanstvava[1695]. Ali, ovaj Es-Sahhaf griješi po pitanju (opisa) nazvanog

---

[1687] Ovo je vjerovanje „potpisnika proglasa“, na kojeg smo odgovorili prije šest godina. Jednom od njihovih glavešina smo, nakon njegovog piskaranja u časopisu „Saff“, odgovorili u posebnoj knjizi. Oni vjeruju da je osoba koja upadne u veliki širk musliman sve dok se nad njim ne uspostavi poslanički argument, što im je rezultiralo time da je onaj koji joj negira značenje islama protekfirio muslimana, pa je zbog toga haridžija, neo-haridžija ili tekfirovac!!! Evo tokom pisanja ovih redova saznadoh da neznalica, mušrik, još uvijek piskara i raspaljuje vatru smutnje i neznanja po Facebook-u. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[1688] Ovaj pojam također obuhvata vanjske riječi i djela uz namjeru. (op. rec.)

[1689] Dovi im, a riječi čovjeka "O ti i ti, zamoli Allaha za mene" su dova. (op. rec.)

[1690] Pravnim, ili formalnim ili vanjštinskim islamom, jer samo Allah zna šta mu je u srcu. Iz ovoga, s obzirom da se govori o pravnom islamu a ne o suštinskom, ne smije se razumijeti da se suštinski i korisni islam svodi samo na pūko izgovaranje *šehadeta*. (op. rec.)

[1691] Tj. čemu se 'ibadeti. (op. rec.)

[1692] Pogledaj kako je šejh u kontekstu govora o šehadetu *la ilahe illallah* spomenuo iman u Allaha, tevhid Allaha, i kufr u sve čemu se ʻibadeti mimo Njega, a kufr u sve čemu se 'ibadeti mimo Uzvišenog Allaha zahtijeva tekfir taguta i mušrika, tj. negaciju osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, iz čega razumijemo da se onome koji ispolji netekfirenje taguta i mušrika ne presuđuje islamom, suprotno onima koji kažu da čovjek može biti muvehhid iako ne tekfiri tagute i mušrike, odnosno ne negira im osnovu islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. (op. rec.)

[1693] U ovim riječima je potvrda moje konstatacije u protekloj fusnoti. Ako čovjek ispoljava nevjerovanje u Allaha, neki opis koji ruši osnovu tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, ili osnovu kufra u taguta poput presude islamom mušricima, nad takvim se ne presuđuje islamom. Pa nek' je Allah na pomoći! (op. rec.)

[1694] Tj. dovi, a u značenje dove ulaze riječi čovjeka „O ti i ti, zamoli Allaha za mene!“. (op. rec.)

[1695] Allahu Ekber! Pogledaj kako šejh kontrira Es-Sahhāfu, konstatacijom da se pravi musliman, vjernik u Allahovog Poslanika, ﷺ, onaj koji poštuje i voli ashabe i učenjake islama, ne dvoumi se u pogledu kufra onoga koji je upao u veliki širk! Veliki broj ljudi je danas na vjeri ovog Es-Sahhāfa. Oni nad nama, zbog naše svima poznate vjere, presuđuju presudom Es-Sahhāfa, presuđujući u isto vrijeme islamom nad mušricima i onima koji

islamom[1696] i ne poznaje njegovu suštinu[1697], a njegov govor podnosi[1698] da je mislio na haridžije[1699] koji tekfire zbog grijeha manjih od širka, i u tom slučaju ima smisla. Međutim, to je daleka mogućnost a ono što prevagnjuje (očito) je ono prvo[1700]. Ovom nejasnoćom (*šubhom*) iskušano je i zavedeno mnogo ljudi. Mislili su da samo izgovaranje dva šehadeta spriječava od nevjerstva, a Uzvišeni je rekao:

وَمَن يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِندَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ

„A Onaj Koji se, pored Allaha, moli drugom bogu, bez ikakva dokaza o njemu, pred Gospodarom svojim će račun polagati, i nevjernici se neće spasiti.“[1701]

Ovdje ga je nevjernikom proglasio zbog njegovog prizivanja[1702] nekoga mimo Njega, Uzvišen neka je On. Rekao je Uzvišeni:

---

im ne negiraju islam, ne uzimajući u obzir kada smo mi u pitanju nijedno opravdanje. Štaviše, ne prestaju štancati laži i potvore u mašineriji svoje ljudske i vjerske niskosti. (op. rec.)

[1696] Tj. *musemme-l-islam*. Odnosno opis kojeg je Uzvišeni Allah nazvao islamom, a to je onaj na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. Ova mes'ela je vrlo važna! Onaj koji ne zna da je islam kufr u taguta i iman u Allaha, iako poznaje šablon i ovaj termin, ne zna šta sačinjava osnovu kufra u taguta bez koje čovjek ne može imati suštinu islama i biti muslimanom, mušriku i onome koji mu ne negira islam, presudiće islamom. Ovo je boljka svakog džahila, nekada i danas. Onaj čije nepoznavanja islama rezultira ostavljanjem upadaču u veliki širk suštine osnove islama i tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah* je mušrik, makar lično ne upao u veliki širk. Prvi razlog je nepoznavanje osnove značenja šehadeta *la ilahe illallah*, zbog čega ne može imati ostale uvjete šehadeta koji se nadovezuju na znanje, a drugi nesprovođenje osnove kufra u taguta, koji je također jedan od uvjeta ispravnosti šehadeta *la ilahe illallah*. Onog momenta kada se nad njim uspostavi poslanički argument o pitanju u kojem je pogriješio, pa se od njega okrene i izbjegava ga, ili ga odbije, ili ga zaniječe, ili ga utjera u laž, ili mu prkosi i slično od vrsta nevjerstva koje za sobom povlače kaznu jer podrazumijevaju uspostavu poslaničkog argumenta nad osobom, postaje kafirom kufrom kažnjavanja. Molim Allaha da nas iskoristi u pomaganju Svoje vjere. (op. rec.)

[1697] Onaj koji zbog svog nepoznavanja suštine osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, istu ostavi mušriku i tagutu je kafir, koji nikad u svom životu nije okusio miris islama. Onaj koji tekfiri mušrike lično ali suštinu islama ostavlja onome koji ne tekfiri tagute i mušrike je u opasnom stanju i za bojati se je da se nad njim danas uspostavio poslanički argument i da je zbog toga kafir, da Allah sačuva! Ovo zbog toga što je odavno mogao naučiti da se osnova islama ne ostvaruje bez odricanja od taguta i mušrika, što podrazumijeva negaciju islama njima, tj. tekfir. *Allahu-l-Muste'an!* Vidjeli smo koliko dugo je trajala borba za dokazivanje da osoba koja je upala u veliki širk i suštinu obožavanja stvorenja ne može biti musliman zbog toga što nije obuhvaćena značenjem ili opisom islama na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, koji podrazumijeva čistoću od obožavanja stvorenja (veliki širk) i obožavanje samo Uzvišenog Allaha. Još duže će trebati da neki shvate da onaj koji nije negirao suštinu islama upadaču u veliki širk, nije obuhvaćen značenjem islama na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah* također, čak i prije uspostave poslaničkog argumenta nad njim. (op. rec.)

[1698] Činjenica da je šejh otvorio vrata ove druge opcije ukazuje na njegovu pravednost prema protivniku, Allah mu se smilovao. (op. rec.)

[1699] Ako čovjek bude znao da samo haridžije tekfire muslimane, bez znanja o suštini islama i poznavanja suštine greške haridžija, upašće u ogromne grijehe, pa će mušrike i vjernike u taguta držati muslimanima izbjegavajući njihov tekfir iz straha da ne bude haridžija, a muslimane *ehlu-s-sunneta* će smatrati haridžijama. Nakon toga ga šejtan možda uvuče u mes'elu jesu li haridžije kafiri ili ne da bi ga naveo na tekfir muvehhida *ehlu-s-sunneta*. (op. rec.)

[1700] Ko poznaje pravdu, prepoznaće je gdje god se našla, pa makar bila u pisanju recenzenta ove risale! (op. rec.)

[1701] Sura El-Mu'minun (23) 117

[1702] Dakle, samo zbog prizivanja, tj. dove, bez ulaženja u uvjerenja srca i uvjetovanja nevjerničkih djela srca zasebno! Ovo je shvatanje učenjaka. Kada se govori o pitanjima propisivanja zakona uz Allaha, suđenja tagutskim zakonom i tehakumu njemu, u ajetima u kojima je Uzvišeni Allah uzrokom tekfira učinio vanjski opis, šejtani

وَلاَ تَدْعُ مِن دُونِ اللّهِ مَا لاَ يَنفَعُكَ وَلاَ يَضُرُّكَ فَإِن فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِّنَ الظَّالِمِينَ

„Ne moli se pored Allaha, onome[1703] ko ti ne može ni koristiti ni nauditi, jer ako bi to uradio bio bi, uistinu, od zulumćara.[1704]“[1705]

Rekao je Uzvišeni:

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ لاَ يَسْتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيْءٍ إِلاَّ كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاء لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاء الْكَافِرِينَ إِلاَّ فِي ضَلاَلٍ

„Samo se Njemu može moliti. A oni kojima[1706] se pored Njega mole, neće im se odazvati, kao što ni voda neće stići u usta onome koji prema njoj samo dlanove svoje pruži; molitva nevjernika[1707] stvar je izgubljena.“[1708]

Dakle, tekfir zbog prizivanja (dove) nekoga mimo[1709] Allaha je značenje jasnog teksta iz Allahove Knjige. A u hadisu stoji:

مَن مَات وَهُو يَدعو لله نِدًّا دَخَلَ النار.

„Ko umre a priziva suparnika (nidda) Allahu, ući će u Vatru.“[1710]

Također u hadisu stoji da je Resulullah, ﷺ, rekao:

أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقُولُوا لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ فَإِذَا قَالُوهَا عَصَمُوا مِنِّى دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلاَّ بِحَقِّهَا.

---

džinna i ljudi anuliraju Allahov uzrok tekfira i izmišljaju uvjete o nekakvim nevjerničkim uvjerenjima ili djelima srca zasebno. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1703] Ova riječ je sveobuhvatnog značenja i obuhvata sve jedinke kojima su se molili mušrici u vrijeme Allahovog Poslanika, ﷺ, u šta ulaze mrtvi, kod njihovog groba ili daleko od njega, meleki i džinni. Šejhu-l-islam u „*Odgovoru Ibn Bekriju*“ spominje i odsutne. Allahov propis o prizivanju njih ćeš vidjeti na kraju ajeta. (op. rec.)

[1704] Tj. od nepravednih, od riječi *zulm (dhulm)*, kojom se ovdje misli na veliki širk. U suri Luqmān je rečeno, u prijevodu značenja: **„Uistinu, širk je veliki dhulm“.** Pravilo u govoru Zakonodavca je da se vjerskim pojmovima, poput ovog, želi njihova apsolutna ili maksimalna ili neograničena suština (*el-haqiqatu-l-mutlaqah*), a ovdje se radi o velikom zulumu, tj. velikom širku, osim ako postoji vjerski dokaz koji ga spušta na minimum značenja (*mutlaqu-l-haqīqah*). Neka nam oni koji kažu da postoje neke jedinke prizivanja mrtvih, odsutnih, meleka ili džinna koje nisu veliki zulum, već su mali širk, ili pak novotarija, ili su pak dozvoljene, ili *mustehhab*, da Allah sačuva nesreće, već jednom pokažu taj autentični u svom značenju kategorički dokaz koji na to ukazuje. A ja u Allahovoj Knjizi, Sunnetu Njegovog Poslanika, i *idžma'u* muslimana nisam našao nijedan autentičan kategorički dokaz koji na to ukazuje. Zahtijevamo od protivnika u ovoj mes'eli da nam donesu takav dokaz a u protivnom neka znaju da lažu na Allaha, i govore o vjeri bez znanja. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[1705] Sura Jūnus (10) 106

[1706] Tj. mrtvi, meleki, džinni i odsutni. (op. rec.)

[1707] Pa ga je Allah protekfirio zbog „dove onima kojima se mole pored Njega“. (op. rec.)

[1708] Sura Er-Ra'd (13) 14

[1709] Od mrtvih, odsutnih, meleka ili džinna. (op. rec.)

[1710] Bilježi ga El-Buhari u poglavlju o tefsiru (4497).

„Naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne kažu 'nema istinskog boga osim Allaha', a kada to kažu od mene su sačuvani njihovi životi i imeci osim zbog njenog prava“[1711], a u drugoj predaji: *„osim zbog prava islama.“*[1712]

Najveće pravo islama i njegova glavna osnova jeste obožavanje samo Allaha i nevjerovanje u ono što se obožava mimo Njega. Ovo je ono na što ukazuju riječi *la ilahe illallah*. Onaj ko ih izgovori a obožava nekoga pored Allaha, ili se uzoholi nad obožavanjem Allaha, taj je sebe utjerao u laž, i protiv sebe svjedoči nevjerstvom i širkom[1713].

Svaka skupina od sljedbenika predvodnika (*imama*) u djelima fikha odvojila je posebno poglavlje o statusu otpadnika. Spomenuli su mnogo stvari kojima čovjek postaje nevjernik makar svjedočio da nema istinskog boga osim Allaha. Allah Uzvišeni je o skupini koji su u pohodu na Tebuk rekli neke riječi u kojima ima kuđenja Resulullaha, ﷺ, i onih koji su sa njim od njegovih ashaba, rekao:

وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ﴿٦٥﴾ لاَ تَعْتَذِرُواْ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ﴿٦٦﴾

„Ako ih zapitaš, oni će sigurno reći: 'Mi smo samo razgovarali i zabavljali se.' Reci: 'Zar se niste Allahu i riječima Njegovim i Poslaniku Njegovom rugali?' ﴾65﴿ Ne ispričavajte se! Jasno je da ste nevjernici, a tvrdili ste da ste vjernici. ﴾66﴿“[1714]

Proglasio ih je nevjernicima[1715] nakon njihovog vjerovanja, zbog ismijavanja, iako je ono bilo u obliku šale i zabave[1716]. To (tekfir njih) nije spriječilo njihovo izgovaranje riječi *la ilahe illallah*.

Također: Konsenzus ummeta o nevjerstvu onoga ko povjeruje Musejlemi El-Kezzabu makar svjedočio da nema istinskog boga osim Allaha. Ashabi su nevjernicima proglasili stanovnike mesdžida u Kufi zbog riječi koja je prenešena od njih o postojanju mogućnosti[1717] istinitosti Musejleme. Resulullahovi, ﷺ, ashabi se nisu obazirali na to što oni svjedoče da nema istinskog boga osim Allaha,

---

[1711] Bilježi ga Muslim u poglavlju o vjerovanju (1/53) i El-Buhari u poglavlju o džihadu i pohodima, br. 2946.
[1712] Bilježi ga El-Buhari u poglavlju o vjerovanju, br. 25.
[1713] Pa je šejh ponovo definisao osnovu islama. (op. rec.)
[1714] Sura Et-Tevba (9) 65-66
[1715] Tj. protekfirio ih je. (op. rec.)
[1716] Nisu time htjeli postati nevjernici. (op. rec.)
[1717] Pogledaj! Nisu ništa odsječno rekli, već su progovorili o mogućnosti! (op. rec.)

jer je od njih došlo ono što to negira i poništava **„a onaj kome Allah ne da svjetlo, neće svjetla ni imati."**[1718]

U cjelosti, onaj koji sprovodi svetost riječi *la ilahe illallah*, jesu oni koji se zbog njih bore protiv ljudi i pozivaju ih da ih se pridržavaju znanjem i praksom, kao što je to put Allahovih poslanika, Njegovih vjerovjesnika i onih koji ih u dobru slijede, poput šejhu-l-islama Muhammeda b. Abdulvehhaba, nek' je nad njim milost Uzvišenog Allaha. Što se tiče onoga ko smatra dozvoljenim širk prema Allahu,[1719] obožavanje[1720] (*'ibadet*) drugih pored Njega, prijateljuje s mušricima, brani ih,[1721] neprijateljuje prema monoteistima (*muvehhidima*) i odriče ih se,[1722] to je onaj koji ruši[1723] svetost riječi *la ilahe illallah*, ne veliča ih, niti izvršava njihovo pravo, makar tvrdio da je on od njihovih sljedbenika koji njihovu svetost sprovode.

Što se tiče onoga što je ovaj Es-Sahhāf naveo od govora njegovog šejha Husejna Ed-Devserija, pa njegov protivnik mu se suprotstavlja i to zabranjuje. Ono što je spomenuo, hvala Allahu, nije od svojstava sljedbenika tevhida, već je opis sljedbenika širka i izjednačavanja drugih sa Allahom.

Onaj ko osporava pokornost, nepokoran je prema svome Gospodaru u svakom momentu, slijedi strast svoje varljive duše, izdvaja se iz sunneta i napušta zajednicu, slaže se sa onima koji ubacuju *šubhe*[1724] i sa propalicama, takav je od onih čiji je put obožavanje drugih pored Allaha, traženje pomoći od nekoga mimo njegovog Gospodara, okretanje lica prema nekom stvorenju i drugima mimo Njega, za *'ibadet* uzima nešto drugo mimo onoga što je Allah propisao na jeziku Svoga Roba kojega je odabrao; od sljedbenika negacije (*ta'tila*) koji zaslužuju da budu ocjenjeni zabludom, nastranosti ka nevjersvu i upoređivanja[1725], od onih koji su se razišli po pitanju Knjige, odstupili od nje i zalutali od istine.

[1718] Sura En-Nur (24) 40
[1719] Od njih su oni koji su dozvolili tehakum tagutu i postavljanje taguta zakona mimo Allaha u parlamentima putem glasanja, i mnoge druge vidove velikog širka, bez šubhe prisile. (op. rec.)
[1720] Spomen „'ibadeta drugom mimo Njega" nakon „širka Njemu" je spomen posebnog nakon sveobuhvatnog, jer pojam „širk Allahu" obuhvata veliki širk u Gospodarstvu i Imenima i Svojstvima, a „'ibadet stvorenju" ukazuje na praktični širk, tj. na veliki širk u *tevhidu-l-uluhijjeh*. (op. rec.)
[1721] Poput „učenjaka" taguta, i njihovih „učenika" koji su „poderali odjeću na svojim koljenima" sjedeći pred svojim „šejhovima" na „halkama znanja", koji su upali u najveće vidove nevjerničkog prijateljevanja prema tagutima i mušricima. (op. rec.)
[1722] Poput spomenutih u prethodnoj fusnoti i njihove „selefijske braće" i onih koji „poštuju ulemu" taguta, koji su svojim najvećim „dobrim" djelom učinili neprijateljevanje prema *aqidi* tevhida i njenim sljedbenicima, i odricanje od njih. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)
[1723] Allahu Ekber na riječima istine! (op. rec.)
[1724] Tj. *mušebbihama*. Ova riječ se može prevesti kao „poistovjećivači". (op. rec.)
[1725] Tj. Allaha sa stvorenjima ili stvorenja sa Allahom. (op. rec.)

Što se tiče govora Es-Sahhāfa kojeg prenosi od svoga šejha Ed-Devserija: „Nisu li nevjernicima proglasili učenjake? Nisu li prolili krv? Nisu li dozvolili zabranjene stvari? Nisu li zastrašili muslimane i muslimanke? Nisu li rasrdili Gospodara nebesa? Zar nisu uznemirili stanovnike harema? Nisu li se usudili na sobu Vjerovjesnika, ﷺ? Neće uspjeti onaj ko nepravdu čini."

Odgovor na ovo jeste da se kaže: Svaki razuman čovjek koji poznaje životni put Muhammeda b. Abdulvehhaba, nek' je milost Uzvišenog Allaha nad njime, zna da je od onih ljudi koji su najviše veličali znanje i učenjake, da je od onih ljudi koji su najviše zabranjivali njihovo proglašavanje nevjernicima, omalovažavanje i uznemiravanje. Čak, on je od onih koji ispovijedaju vjeru njihovom zaštitom, uvažavanjem, branjenjem, naređivanjem da se slijedi njihov put, radeći po riječima Uzvišenog:

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ

„A vjernici i vjernice prijatelji su jedni drugima: traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvraćaju..."[1726] - ajet.

I po riječima Uzvišenog:

وَالَّذِينَ جَاؤُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ

„Oni koji poslije njih dolaze, govore: 'Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla...'"[1727]

I po Njegovim riječima:

أَلا إِنَّ أَوْلِيَاء اللّهِ لاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ الَّذِينَ آمَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ... ﴿٦٣﴾

„I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štićenici. ﴾62﴿ Oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali... ﴾63﴿"[1728]

Vjerovanje i bogobojaznost jesu osnova znanja o Allahu, Njegovoj vjeri i Njegovom šerijatu, pa kako da se misli o nekom o muslimanu, a kamo li o šejhu-l-islamu da tekfiri učenjake?

سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيم

[1726] Sura Et-Tevba (9) 71
[1727] Sura El-Hašr (59) 10
[1728] Sura Jūnus (10) 62-63

„Uzvišen neka si Ti, ovo je velika potvora!“[1729]

Šejh, ﷺ, nije tekfirio osim onoga koga je nevjernikom proglasio Allah, Njegov Poslanik i po pitanju čijeg nevjerstva se složio ummet, kao što je onaj ko prihvati bogove i suparnike pored Gospodara svijetova, i ne pridržava[1730] se onoga čime su došli poslanici od islama i vjere, ili niječe ono o čemu govori Knjiga Jasna od svojstava savršenosti i atributa veličanstvenosti Gospodara svjetova. Isto tako onoga ko se lati pomaganja širka i mušrika, i tvrdi da je to umiljavanje[1731] putem vjerovjesnika i pobožnih ljudi i da je to od onoga što je dozvoljeno u šerijatu i vjeri. Šejh a i svi drugi muslimani znaju da je ovo od najvećeg i najrazvratnijeg nevjerstva.[1732]

Ali ova neznalica misli da onaj ko tvrdi da poznaje nešto od propisa ogranaka, sebe oslovljava znanjem i pripisuje mu se, time postaje od učenjaka šta god da radi.[1733] A ne zna ova neznalica da je Allah nevjernicima proglasio učenjake[1734] Sljedbenika knjige, a Tevrat i Indžil u njihovim rukama. Nevjernicima ih je proglasio i Njegov Poslanik, ﷺ, zbog toga što su odbili da povjeruju u ono čime je došao Muhammed, ﷺ, od upute i vjere istine.

Šejhu ne šteti vrijeđanje od strane ovih neznalica i on ima uzor u onome ko je bio od Resulullahovih, ﷺ, ashaba i onih poslije njih od sljedbenika vjere i upute. Eš-Šafi'ijj, ﷺ, rekao je: „Ne vidim da su ljudi iskušani vrijeđanjem ashaba Resulullaha, ﷺ, osim zato da im (tj. *ashabima*) Allah time poveća nagradu nakon prestanka njihovih djela. Lijepo li je ono što bi rečeno u stihovima:

[1729] Sura En-Nur (24) 16

[1730] Poput onih koji ne sude osim plemenskim zakonima o kojima je govorio Ibn Tejmijje, a nakon njega i učenjaci Nedžda, koji su zatekli isti problem kod beduina svog vremena. (op. rec.)

[1731] Tj. *tevessul*. Šejtan ih je prevario nazivajući veliki širk primamljivim imenom, nakon čega ih je naveo da ga dozvole. (op. rec.)

[1732] Hvala Allahu! Istina je da to nakon šejha znaju svi drugi muslimani. Odavde se oni koji slično smatraju malim širkom, novotarijom, dozvoljenim ili pohvalnim mogu upitati da li su muslimani? Pogledaj kako je to šejh nazvao najvećim i najrazvratnijim kufrom! (op. rec.)

[1733] Pogledaj kako šejh ukazuje na to da veliki širk i nepostojanje kufra u taguta osobi odnosi titulu pravog učenjaka! Kako može biti učenjak onaj koji je dozvolio tehakum tagutu, glasanje za Buša na izborima, članstvo u Ujedinjenim Nacijama, pored svega što ono podrazumijeva od nevjerničkih uvjeta i obaveza, dolazak američke vojske na Arapsko Poluostrvo i pretvaranje istog u jednu od najvećih američkih vojnih baza na svijetu, onaj koji svojim i drugim arapskim i stranim tagutima, čiji tagutijjet je opšte poznat, presuđuje islamom, koji komuniste Jemena naziva muslimanima, koji ubija muslimane i zbog njihovog kufra u taguta ih naziva ružnim imenima, koji huška narod protiv njih, koji je promjenio Allahov din, koji ne tekfiri psovača Uzvišenog Allaha, koji obavezuje muslimane na pokornost tagutu i ustanak protiv njih naziva ustankom protiv islama i vjerom haridžija!? Kako!? Prema kojoj „svetoj knjizi“?! Znaj da si onog momenta kada te šejtani džinna i ljudi ubjede da pored svega ovoga vjeruješ da su takve osobe učenjaci muslimana, skoro izgubio zdrav razum a svakako napustio zdravu prirodu na kojoj te je Allah stvorio! Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik u svakom vremenu i mjestu! (op. rec.)

[1734] Što znači da bitak učenjakom ne znači sigurnost od kufra i tekfira. Riječ *ahbār* mn. riječi *habr* predstavlja najveću titulu u poznavanju vjere. Uzvišeni Allah je u suri El-Ma'ida protekfirio jevrejske *ahbāre*. Vjerujem da su mnogi od njih sigurno imali više znanja od nekih koji se danas nazivaju islamskim učenjacima. Štaviše, možda neki židovski *ahbāri* danas imaju više znanja o Allahu i Njegovoj vjeri od mnogih koji se pripisuju znanju i njegovom izučavanju iz ovog ummeta. (op. rec.)

Radi Allaha si uradio od djela to što jesi,

ne brini za njih korili te ili zahvaljivali,

u studiji trebaš otkriti ono što je skriveno,

a ti nisi kriv ako krave ne razumiju.

Jevreji i nasranije[1735] su se suprotstavili Allahovom robu i Njegovom Poslaniku u pitanju borbe, prolijevanja krvi i porobljavanja porodica, rekavši: „Ovo rade samo vladari koji imaju vlast.“ Događaj u vezi s tim poznat je i raširen među učenima a o tome su dovoljne riječi Uzvišenog:

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ...

„Zar ne vidiš one kojima je dat dio Knjige kako u kumire i taguta vjeruju...“[1736]

Što se tiče njegovih riječi: „Zar nisu uznemirili stanovnike harema?“

Jasno je da ono što se dogodilo u dva harema od strane sljedbenika šejha Muhammeda b. Abdulvehhaba jeste rušenje turbeta koja su utemeljena na nepokornosti Allahu i Njegovom Poslaniku i postala od najvećih sredstava širka i njegovih puteva, polomili su predmete za uživanje nargile i ostalih opojnih materija, primorali ljude na obavljanje namaza u džematima, zabranili oblačenje svile, primorali ih na učenje osnova vjere, i na okretanje ka onome što je u Kur'anu i sunnetu od dokaza tevhida i njegovih pojašnjenja.

Odredili su knjige napisane o vjerovanju ispravnih prethodnika od *ehlu sunneta i džemata* u poglavlju o spoznaji Allaha svojstvima Njegove savršenosti i atributima Njegovog veličanstva. Ustanovili su potvrdu toga bez izokretanja[1737] i negacije[1738], poistovjećivanja i upoređivanja[1739]. Osporili su onome ko u tome

[1735] Tj. kršćani. (op. rec.)
[1736] Sura En-Nisā' (4) 51
[1737] Značenja vjerskih tekstova koji govore o Allahovim svojstvima, potvrdivši značenje koje dolikuje Uzvišenom Allahu, iako riječ može biti zajednička za Stvoritelja i stvorenje, poput atributa „znanja“, „govora“, „lica“ i slično. Tako da zajedništvo u obliku riječi ne znači zajedništvo u suštini značenja. (op. rec.)
[1738] Tj. *ta'tīla*. Njegovo značenje smo pojasnili, i konstatovali da izokretanje tj. iskrivljivanje značenja (*tahrīf*) u sebi djelimično sadrži značenje *ta'tīla*, kao što poistovjećivanje (*temthīl*) u sebi također sadrži negaciju značenjā koja dolikuju Uzvišenom Gospodaru. (op. rec.)
[1739] Ova dva termina, *temthīl* i *tešbīh*, su jedno te isto, a u Kur'anu se spominje riječ „*mithl*“, pa je zbog toga preče da se kaže „*temthīl*“. Da je šejh spomenuo pojam „*tekjīf*“ tj. određivanje kakvoće imao bi značenje na koje se nije osvrnuo. Jer, svako poređenje sa osobinom stvorenja u sebi sadrži određivanje kakvoće ali svako određivanje kakvoće Allahove osobine ne mora neminovno značiti poistovjećivanje sa osobinom nekog stvorenja. Utičemo se Allahu od spletki prokletog šejtana! (op. rec.)

zastupa mišljenje džehmija[1740] i proglasili ga novotarom i griješnikom. Ako je ovo uznemiravanje harema, divno li je[1741]. Lijepo li je ono što bi rečeno:

Kore me klevetnici da je volim,

a to je tužba od čije sramote si ti očigledno čist

Uzvišeni Allah je naredio da onaj ko se upusti u nešto slično ovome treba da govori na osnovu znanja i pravedno, kao što je rekao Uzvišeni:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ كُونُواْ قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاء لِلّهِ وَلَوْ عَلَى أَنفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالأَقْرَبِينَ

„O vjernici, budite uvijek pravedni, svjedočite Allaha radi, pa makar to bilo protiv vas samih, ili roditelja i rodbine.“[1742] - ajet.

Govor ovog čovjeka je čisto neznanje i jasna laž. Njegova osnova kojoj se vraća jeste lični trijumf i pomaganje strasti, a ne pobjeda istine i upute.

Što se tiče usuđivanja na sobu Resulullaha, ﷺ, kao da aludira na imetak kojeg je izvadio princ Saud iz časne sobe, te ga podijelio stanovnicima Medine i utrošio u korist harema. On, رحمه الله, ovo nije uradio osim nakon što su mu o tome dali fetvu učenjaci Medine od hanefija, malikija, šafija i hanbelija. Tako se šerijatsko-pravno rješenje (*fetva*) svih njih podudarilo u tome da je vladaru obaveza uzeti imetak koji je bio u sobi i utrošiti ga za potrebe stanovnike Medine i susjede harema, zato što je ono što je sultan slao te godine uskraćeno a nužda i potreba su natjerale na uzimanje tog imetka i njegovo trošenje. Resulullah, ﷺ, nema potrebu za njegovim ostavljanjem u njegovoj sobi i njegovim gomilanjem kod njega.

Gomilanje zlata i srebra je zabranjeno a trošenje na Allahovom putu je naređeno, pogotovo ako je nagomilano pravo siromašnih muslimana i onih koji od njih imaju potrebu, kao što je onaj u posjedu kraljeva i vladara, tako da nema sumnje da je njegovo uzimanje na ovaj način i trošenje u šerijatske svrhe draže Allahu i Njegovom Poslaniku od njegovog ostavljanja i gomilanja. A kakva je korist

[1740] Zastupa mišljenje džehmija u nekim svojstvima bez da ga je izgradio na temelju „čistih“ (pravih) džehmija. To zbog toga što čiste džehmije nisu muslimani po idžma'u muslimana. Ovdje vidimo da je šejh spomenuo da su dotične ocijenili novotarima i fasicima, što znači da su upali u greške sljedbenika novotarija i strasti, poput *eš'arija*, *maturidija* i slično, ne u grešku pravih džehmija i gorih od njih, koji nisu obuhvaćeni značenjem opisa nazvanog islamom. (op. rec.)

[1741] Glasnogovornici taguta danas također propagiraju kako je ispoljavanje *aqide* tevhida na način i metodom koja se ponavlja u knjigama učenjaka Nedžda uznemiravanje ljudi! (op. rec.)

[1742] Sura En-Nisā' (4) 135

u njegovom ostavljanju kod Resulullaha, ﷺ, a stanovnici Medine u najvećoj potrebi i nuždi za njim?

Veličanje Poslanika i uvažavanje biva u slijeđenju njegove naredbe i pridržavanju njegove vjere i upute. Ako onaj koji nam je osporio posjeduje šerijatski dokaz koji nalaže zabranu njegovog trošenja u korist muslimana, neka nam ga spomene. Ovaj imetak nije ostavio niko od učenjaka u vjeri kojima se vraća,[1743] osim sljedbenika običaja svojih predaka i šejhova. Ovo zna onaj ko s njima raspravlja i ima posla. Njihova tvrdnja je široka a nemoć očita.

Ovaj Es-Sahhāf oduljio je u onome što je prenio od svoga šejha Husejna Ed-Devserija i u njemu pretjerano savjetovao, a nema smetnje da savjetuje onaj ko želi istinu, i teži za njom, i zabranjuje ono što srdi Gospodara i ono čime On nije zadovoljan, i ne zastranjuje u pogledu Njegovih Imena i ne obožava drugog mimo Njega. Takav je iskren[1744] u svome savjetovanju i govoru kojeg iznosi.

Za razliku od onoga ko je stvar sebi predstavio suprotno onome kakva jeste, kod kojeg je istina odjevena u laž, i vjeruje da se na borca[1745] za uzdizanje Allahove riječi ukazuje ukoravanjem istoga. Djelo poput ovoga je:

كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاء حَتَّى إِذَا جَاءهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِندَهُ فَوَفَّاهُ حِسَابَهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾ أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾

„...kao priviđenje u ravnici u kojoj žedan vidi vodu, ali kad do tog mjesta dođe, ništa ne nađe, a zateći će kod njega Allaha i On će mu potpuno isplatiti račun njegov, jer Allah veoma brzo obračunava, ﴾39﴿ ili su kao tmine nad dubokim morem koje prekrivaju talasi sve jedan za drugim, iznad kojih su oblaci, sve tmine jedne iznad drugih, prst se pred okom ne vidi, a onaj kome Allah ne da svjetlo neće svjetla ni imati. ﴾40﴿"[1746]

[1743] Ili kojima se on vraća, ili na koje se on poziva. Allah najbolje zna. (op. rec.)

[1744] Allahu Ekber! Kako da se kaže da je iskren u savjetovanju muslimana onaj koji je upao u *mukeffirāte* koje sam spomenuo govoreći o učenjacima taguta i neznalicama tevhida! S druge strane vidiš neprijatelje tevhida koji, kada ih savjetuje neko u čijem govoru i životu ne postoji osim tevhid, makar bio od griješnih, istog optužuju i ubacuju sumnje u pogledu njegove namjere. Allah ih ubio kuda li se odmeću!? (op. rec.)

[1745] Tj. šejha Muhammeda ibn 'Abdulvehhaba, رحمه الله, i njemu sličnih od učenjaka i mudžahida islama do Sudnjeg Dana. (op. rec.)

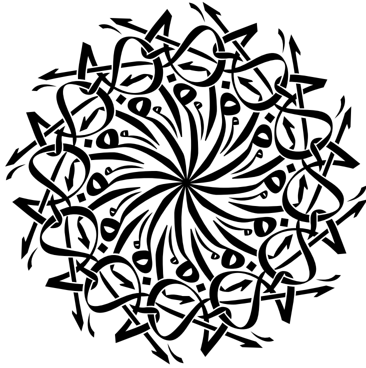
[1746] Sura En-Nur (24) 39-40

Molimo Allaha Uzvišenog da nam ukaže blagodat uputom na Njegov Pravi put i trijumfom kod Njega u Džennetskim uživanjima.[1747] Mir i spas neka je na Muhammeda, njegovu porodicu i sve ashabe.

Ovo je izdiktirao čovjek potreban Allaha, 'Abdullatif sin šejha Abdurrahmana sina Hasana sina Šejhu-l-islam Muhammeda sina Abdulvehhab, Allah Uzvišeni nek' mu se smiluje i oprosti.[1748]

[1747] Allahumme, amin!

[1748] Ova risala je posebno štampana, a nalazi se i u „*Ed-Dureru-s-Senijjeh*“ 12/254.

كشف الشبهتين

الشيخ سليمان بن سحمان النجدي الحنبلي

ODGOVOR NA DVIJE NEJASNOĆE

AUTOR
Šejh Sulejman ibn Sehman En-Nedždi El-Hanbeli

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Hvala neka je Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i od naših loših djela. Koga Allah uputi na Pravi put niko ga neće u zabludu odvesti, a koga u zabludi odvede niko ga neće na Pravi put izvesti. Svjedočim da nema istinskog boga osim Allaha, Jedinog, Koji sudruga nema. Svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov Poslanik. Mir i spas Allahov neka je na njega, njegovu porodicu i sve ashabe.

A zatim:

Do nas je došlo od neke braće, nastanjenih na obali u zemlji Omanu, da kod njih džehmije, ibadije[1749] i obožavaoci kaburova ispoljavaju svoje mezhebe i vjerovanja i iskazuju neprijateljstvo prema islamu i njegovim sljedbenicima. Spominju da kod njih ima ljudi koji se pripisuju znanju i njegovom stjecanju a koji ih brane[1750], prijateljuju prema njima, pribjegavaju im, prihvataju nagrade i poklone od njih i jedu ono što oni zakolju.

Ove džehmije na omanskoj obali su postali čuveni i poznati i njihova stvar se objelodanila još od davnina. Također, ibadije koji su bili na ovoj obali, poznati su, njihova stvar je raširena i nikome nije skrivena.

Neka braća su nam pisala po pitanju ovih koji s njima prijateljuju i brane ih, pa smo pomislili da stvar nije onakva kakvom je spominju, i pribjegli smo lijepom mišljenju o onima koji su tamo od učenika te smo braći uskratili odgovor i nismo im dozvolili da se obraćaju. Podsticali smo ih na podnošenje neprijatnosti, teškoća i iskušenja, da ih savjetuju, da ih na lijep način pozivaju, da mole za njihovu uputu, sve dok nismo vidjeli njihovo pismo koje je štampao neko od Gaznevija, potomaka Abdullaha El-Gaznevija, رحمه الله, a koje su pripisali čovjeku zvanom Jusuf b. Eš-Šebib El-Kuvejti.

Ovaj čovjek nije bio poznat po znanju i vađenju propisa iz tekstova, niti po upućenosti i prenošenju. Štaviše njegov govor i njegova konstrukcija ukazuju na njegovo neznanje i njegovu neupućenost. Govori se da ga je napisao neko drugi mimo njega a koji se također pripisuje znanju i upućenosti.

Ovaj autor prenosi od šejhu-l-islama Ibn Tejmijje, Allah mu dušu očistio, citate kojima zbunjuje običan narod koji ne poznaje smisao propisa niti su upoznati sa izvorima razumijevanja. Dočarava im da ova predanja koja je prenio

[1749] 'Ibadije su skupina od haridžija El-Harurija, koji su sljedbenici Abdullaha b. Ibada Et-Temimija. Oni imaju mišljenje ostalih haridžija po pitanju suđenja i smatranja nevjernikom Alije, رضي الله عنه, kada je postavio dva suca, te da Alija nije presudio po onome što je Allah objavio po pitanju arbitraže. (op. prev.)

[1750] Tj. raspravljaju se u njihovu korist. (op. rec.)

od šejhu-l-islama Ibn Tejmijje ukazuju na svoje mišljenje koje zastupa od netekfirenja džehmija, koji su izašli iz islamskog Šerijata[1751]. Misli da su ti citati u njegovu korist a ustvari su oni protiv njega[1752] a ne za njega; kao što ćemo to i pojasniti, *inšaAllah*, i pobiti njegovu argumentaciju. To samo zbog toga što on u tom zanimanju nema znanja niti sa ovom robom može trgovati.

Prije odgovora na njegov govor i zlo onog što je htio, spomenut ćemo njihov pogrešan govor, loše shvatanje i njihovo nepoznavanje govora učenjaka, pa kažemo:

Znaj, Allah te podržao u pokornost Njemu, da je osnova govora o negaciji[1753] Svojstava[1754] preuzeta od učenika Jevreja, mušrika i zabludjelih Sabejaca. Prvi od koga je upamćeno da je izrekao ovo mišljenje u islamu, tj. da Allah, *subhanehu*, nije iznad Arša suštinski, već se uzdigao, u značenju zavladao i sl., jeste Dža'd b. Dirhem. Od njega ga je preuzeo Džehm b. Safvan i objelodanio ga, pa je mišljenje džehmija pripisano njemu.

Govori se da je Dža'd svoje mišljenje preuzeo od Iban b. Sem'ana, a ovaj ga je uzeo od Taluta, sina sestre Lubejda b. El-E'asama, a Talut ga je preuzeo od Lubejd b. El-E'asama, židova koji je opčinio Vjerovjesnika, ﷺ.

Ovaj Dža'd b. Dirhem, prema onome što se govori, bio je iz područja Harrāna, među kojima je bilo mnogo ljudi Sabejaca, filozofa, ostataka sljedbenika vjere Nemruda, i Ken'ānijaca, o čijem sihru su pisali neki potonji. Nemrud je vladar Sabejaca Kaledonaca mušrika, kao što je Kisra vladar Perzijanaca i medžūsija[1755], faraon vladar Egipta, Nedžašija vladar Abesinijaca kršćana. Dakle, to je zajednička imenica a ne vlastita. Mnogi Sabejci, osim malo njih u to vrijeme, bili su u širku, a njihovi su učenjaci bili filozofi, iako je moguće da Sabejac ne bude mušrik, već vjernik u Allaha i Sudnji dan. Sabejci koji su živili u tom vremenu, bili su nevjernici i mušrici, obožavali su nebeska tijela i gradili im hramove.

Pravac poricatelja među ovima, po pitanju Gospodara, jeste da On nije ništa do pasivna svojstva, dodatna svojstva ili spoj između njih[1756]. Oni su ti kojima je

[1751] Danas se događa isto. Nasljednici Jūsufa ibn Šebība riječima šejhu-l-islama „dokazuju" da je onaj koji upadne u veliki širk musliman i slično, a sve to pod plaštom mes'ele „opravdanja neznanjem". (op. rec.)

[1752] Tako svako vidi ono što želi da vidi a sljedbenik strasti ne vidi osim svoje strasti. (op. rec.)

[1753] Na ar. *et-ta'tīl*. (op. rec.)

[1754] Tj. Allahovih svojstava. (op. rec.)

[1755] Vatropoklonika. (op. rec.)

[1756] Pasivna svojstva (ili „svojstva koja se negiraju", op. rec.) koja ovi pritvrđuju jesu: Ono čije značenje je nepostojanje stvari koja ne pristaje Allahu, *'azze ve dželle*, poput njihovih riječi: „Allah je jedan, u značenju da je od Njega isključena (negirana) dioba količinski i govorno i da je od njega isključen (negiran) partner. Dodatna svojstva jesu ona kojima se Allah ne opisuje na način da su ona Njemu pritvrđena svojstva, već se njima opisuje sa stanovišta njihovog pridodavanja nekom drugom, kao što su njihove riječi o Allahu: On je početak i uzrok. On je početak i uzrok sa stanovišta da su stvari potekle od Njega a ne sa stanovišta da je to svojstvo pritvrđeno

poslan Ibrahim El-Halil, ﷺ. Prema tome, Dža'd ih je (tj. učenja) preuzeo od Sabejaca i filozofa.

Isto tako je Ebu Nasr El-Fārābi došao u Harrān i uzeo od filozofa Sabejaca svu svoju filozofiju, a i Džehm ju je, prema onome što je spomenuo imam Ahmed i drugi, uzeo kada se raspravljao sa Semenijama, nekim filozofima Indije, a to su oni koji od nauka poriču sve osim osjetilnih stvari. Ovo su lanci prenosilaca Džehma; vraćaju se Jevrejima, Sabejcima i mušricima.

Zatim, nakon što su u drugom stoljeću bizantijske i grčke knjige prevedene na arapski jezik, nevolja se povećala, pored onoga što je šejtan ubacio u srca zabludjelih, počevši od kategorije onoga što je ubacio u srca njima sličnih. U toku drugog stoljeća ovo mišljenje, koje su ispravni prethodnici nazivali mišljenje džehmija, raširilo se putem Bišra b. Gajātha El-Merīsija i njegove klase.

Govora imama, kao što je Malik, Sufjan b. Ujejne, Ibnu-l-Mubarek, Ebu Jusuf, Eš-Šafi, Ahmed, Ishak, El-Fudajl b. I'jad, Bišr El-Hafi i mnogih drugih, u njihovom kuđenju i smatranju zabludjelim je puno. Kraj govora šejhu-l-islama Ibn Tejmijje.[1757]

Ako je osnova ovog mišljenja, tj. govora o *ta'tīlu* i *te'vīlu*, uzeta od učenika mušrika, Sabejaca i Jevreja, kako se duša vjernika ili razumnog čovjeka može složiti da prihvati put ovih na koje se je rasrdilo i koji su zalutali, a ostaviti put onih kojima je Allah blagodat Svoju darovao od vjerovjesnika, čestitih, šehida i dobrih ljudi, ili sebe postaviti za cilj umjesto njih, braneći ih raspravom i pravdajući ih raznim vrstama izvrtanja i mudrovanja, ustajući protiv onih koji ispolje neprijateljstvo i prijezir prema njima, odvraćanje od njih i od sjeljenja s njima?!

Zar se ne stidi onaj ko se poziva na islam i ističe ga među stvorenjima da bude u skupini neprijatelja Allaha i Njegovog Poslanika braneći ih, proglašavajući neznalicom onoga ko ih ocjenjuje zabludjelim i naređuje njihovo izbjegavanje i udaljavanje od njih?!

Nakon što ti je postalo jasno ono što su spomenuli učenjaci o osnovi mišljenja džehmija, znaj da je njihov pravac da iznad nebesa nema Boga Koji se obožava, Kojem se klanja i sedžda čini, niti na Zemlji ima Allahovog govora, niti se prema Njemu prstima pokazuje prema gore, niti se od Njega išta spušta, niti se Njemu šta uzdiže, niti se Njemu uzdižu meleki i Rūh, niti Mu je uzdignut Mesīh, niti je uzdignut Allahov Poslanik, ﷺ; da On ne govori Svojom moći i htijenjem, niti

---

Njemu Početnost i Uzročnost. Spoj između njih: Svojstva koja su pasivna sa stanovišta da je On čist (da Mu se negira) od događaja, a dodatno sa stanovišta da su stvari poslije Njega.

[1757] Preuzeto iz djela „*El-Hamevija*“ (1/436), iz „*Er-resailu-l-kubra*“ od šejhu-l-islama.

se svake noći spušta na ovozemaljsko nebo u zadnjoj trećini noći i govori: „Ima li neko da traži pa da mu dam, ima li neko da moli pa da mu se odazovem, ima li neko da traži oprosta pa da mu oprostim?“; da neće biti viđen na budućem svijetu, da se pri Njemu djelo nikako ne ostvaruje[1758], da nije van svijeta niti unutar njega, nije spojen, nije odvojen, a nije ni gdje je on; i druge njihove izjave koje u sebi sadrže lišenosti Njega (*ta'tīl*) od Njegovog Arša i Njegove uzvišenosti nad Svojim stvorenjima, poricanje Njegovih imena i svojstava i atributa Uzvišenosti, a ovo je nevjerstvo i jasno otpadništvo, utičemo se Allahu od uzroka Njegove srdžbe i bolne kazne.

Odjeljak

Da spomenemo govor učenjaka koji su primjer i za kojima se povodi, oni koji su nasljednici vjerovjesnika i namjesnici poslanika, obilježja upute, svjetiljke tmina, kojima je uzdignuta Knjiga i kojom su uzdignuti, oni kojima Knjiga zbori i kojom zbore, oni kojima je Allah darovao od znanja i mudrosti ono čime se odlikuju nad ostalim sljedbenicima vjerovjesnika a da ne govorimo o ostalim narodima koji nemaju Knjige, i obuhvatili od suštine nauka i tajni suština s kojima da se uporedi mudrost drugih mimo njih stidio bi se onaj koji bi tražio da se uporede.

Šejhu-l-islam, رحمه الله, rekao je:[1759] U knjizi „*El-fiqhu-l-ekber*“, koja je poznata kod sljedbenika Ebu Hanife, a prenose je lancem prenosilaca od Ebu Muti'a b. Abdullaha El-Belkhija, stoji: „Upitao sam Ebu Hanifu o *El-fiqhul-ekberu* pa mi je rekao: „Nikoga ne tekfiri zbog grijeha, niti zbog njega nekome negiraj iman, naređuj dobro i odvraćaj od zla. Znaj da ono što te je pogodilo nije te moglo zaobići, a što te je zaobišlo nije te moglo pogoditi. Ne odriči se ni jednog od ashaba Resulullaha, ﷺ, i ne prijateljuj prema jednom mimo drugog...“ Sve do mjesta gdje veli: „Ebu Hanifa za onoga ko kaže: „Ne znam da li je moj Gospodar na nebesima ili na Zemlji“, veli da je zanevjerovao, jer Allah kaže:

الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى

„Milostivi, Koji se nad Aršom uzvisio.“[1760]

A Njegov Arš je iznad sedam nebesa.“ Rekoh: „Ako kaže da se iznad Arša uzdigao, ali kaže: „Ali ne znam da li je Arš na nebesima ili na Zemlji?“, on reče: „Takav je nevjernik zato što je porekao da je na nebesima, jer On je, uzvišen neka

[1758] Tj. da Allah ne djeluje, ne radi, nema djela. (op. rec.)
[1759] Kao što je u djelu „*Medžmu'u-l-fetava – Er-risaletu-l-hamevijje*“ 5/46.
[1760] Sura Ta-Ha (20) 5

je, na najvišim visinama, i On se moli od gore a ne od dole.“ U drugoj verziji: „Upitao sam Ebu Hanifu o onome koji kaže: „Ne znam da li je moj Gospodar na nebesima ili na Zemlji?“, pa je rekao: „Zanevjerovao je“. Reče: „Jer Allah kaže: **„Milostivi, Koji se nad Aršom uzvisio.“**, a Njegov Arš je iznad sedam nebesa.“ Reče: „Ako porekne da je na nebesima, postao je nevjernik.“

U ovom, od Ebu Hanife kod njegovih sljedbenika, poznatom govoru stoji da je protekfirio onoga koji se suzdržava, koji kaže: Ne znam da li je moj Gospodar na nebesima ili na Zemlji.“ A šta je tek sa onim koji negira i niječe, koji kaže da nije na nebesima niti na Zemlji?! Njegovo nevjerstvo je dokazao riječima[1761] Uzvišenog: **„Milostivi, Koji se nad Aršom uzvisio.“** Kaže: „A Njegov Arš je iznad sedam nebesa.“.

Ovo pojašnjava da riječi Uzvišenog: **„Milostivi, Koji se nad Aršom uzvisio.“**, znače da je On iznad nebesa, iznad Arša, a zatim tome dodaje tekfir onoga ko kaže da se On uzdigao iznad Arša ali se suzdržava oko toga da li je Arš na nebesima ili na Zemlji. Rekao je: „Zato što je porekao da je On na nebesima, jer je Allah na najvišim visinama i da se priziva od gore a ne od dole.“ Ovo je jasna izjava Ebu Hanife o tekfiru onoga ko porekne da je Allah na nebesima, i to dokazuje time da je Allah na najvišim visinama i da se priziva od gore a ne od dole.

Oba ova dokaza jesu prirodni i razumski, jer srca su prirođena[1762] da priznaju da je Allah gore[1763] i na tome da se On priziva od gore a ne od dole. Druga verzija od njega je došla jasna po tom pitanju gdje kaže: „Ako ospori da je On na nebesima, zanevjerovao je.“ Ovu verziju prenosi sa lancem prenosilaca od njega šejhu-l-islam Ebu Ismail El-Ensari El-Hervi u djelu *„El-Fārūq“*.

Rekao je[1764]: „Autentičnim lancem prenosilaca se prenosi od Sulejmana b. Harba El-Imama: „Čuo sam Hamada b. Zejda da je spomenuo te džehmije pa je rekao: „Oni samo nastoje reći: „Na nebesima nema ničega.“

Ibn Ebi Hatim prenosi u djelu *„Er-reddu 'ale-l-džehmijje“* od Seida b. 'Amira Ed-Dab'ija, imama stanovnika Basre u znanju i vjeri, jednog od učitelja imama Ahmeda, da su kod njega spomenute džehmije pa je rekao: „Oni govore gore od

---

[1761] Onaj kojeg je protekfirio je porekao navedeni ajet. (op. rec.)
[1762] Stvorena na tom urođenom osjećaju i ubjeđenju. (op. rec.)
[1763] Na ar. *„fi-l-'uluvv“*, što se može prevesti sa „iznad“ također, ili „u najuzvišenijoj visosti“. Prihvatamo bolji prijevod od navedenog. (op. rec.)
[1764] Tj. šejhu-l-islam u spomenutom djelu *El-Hamevija* 5/52.

Jevreja i kršćana[1765]. Jevreji, kršćani i sljedbenici drugih vjera su se složili sa muslimanima da je Allah iznad Arša, a oni govore: „Nije ni iznad čega.“.

Muhammed b. Ishak b. Huzejma, predvodnik predvodnika[1766], veli: „Ko ne kaže da je Allah iznad Svojih nebesa, iznad Svog Arša, odvojen od Svojih stvorenja, obaveza je od njega tražiti pokajanje. Ako se ne pokaje biće udaren po vratu a potom se baca na smetljište da njegov miris ne uznemirava sljedbenike qible i one koji su pod zaštitom (*ehlu-dh-dhimmeh*).“ Od njega ga spominje El-Hākim sa autentičnim lancem prenosilaca.

Sin imama Ahmeda prenosi sa svojim lancem prenosilaca od Abbada b. El-Avvama El-Vasitija, predvodnika stanovnika Vasita iz klase šejhova Eš-Šafija i Ahmeda, da je rekao: „Obratio sam se Bišru El-Merīsiju i drugovima Bišra pa sam vidio da njihov posljednji govor završava tu da kažu na nebesima nema ničega.“.

Od Abdurrahmana b. Mehdija, poznatog imama, prenosi se da je rekao: „Među sljedbenicima strasti nema gorih od sljedbenika Džehma, kruže oko toga da kažu: „Na nebesima nema ničega.“ Tako mi Allaha, smatram da im ne treba davati da se žene i nasljeđuju[1767].

Abdurrahman b. Ebi Hatim u djelu „*Er-reddu 'ale-l-džehmijje*“ prenosi od Abdurrahmana b. Mehdija da je rekao: „Sljedbenici Džehma žele da kažu da Allah nije govorio Musau, da na nebesima nema ničega i da Allah nije iznad Arša. Smatram da od njih treba tražiti da se pokaju, a ako se ne pokaju da se ubiju.“

Od El-Esme'ija se prenosi da je rekao: „Došla je žena Džehma i odsjela kod kožara. Jedan čovjek kod nje reče: „Je li Allah na Svom Aršu (Prijestolu)?! Ona reče: Ograničeno na ograničenom. El-Esmei reče: „Postala si nevjernikom ovom izjavom.“

Od Asima b. Alija b. Asima, šejha Ahmeda, El-Buharija i njihove klase, rekao je: „Raspravljao sam se sa džehmijom pa se iz njegovog govora objelodanilo da ne vjeruje da na nebesima ima Gospodar.“ Kraj.

Također, šejhu-l-islam u toku svoga govora, rekao je: „Novotarija kojom se čovjek ubraja u sljedbenike strasti jeste ono u vezi čega je kod učenjaka u sunnetu poznato da je suprotno Knjizi i sunnetu, kao što je novotarija haridžija, rafidija, kaderija i murdžija. Abdullah b. El-Mubarek, Jusuf b. Esbāt i drugi rekli su: „Osnova

[1765] Tj. *nasranija*. Problematično je riječ *en-nesārā* uvijek prijevoditi sa „kršćani“. Već sam pojasnio zbog čega. (op. rec.)
[1766] Tj. imam imama, na ar. *imamu-l-eimmeh*. (op. rec.)
[1767] Allahova milost nek' je nad ovim ljudima! Koliko je samo ovom ummetu potreban neko poput njih; svetionici u vremenu zbunjenosti i tame, krize ljudstva i vjere. (op. rec.)

novotarija sedamdeset i dvije skupine jesu četiri: haridžije, rafidije, murdžije i kaderije." Ibnu-l-Mubareku bi rečeno: „A džehmije?" On reče: „Nisu od ummeta Muhammeda, ﷺ. Džehmije su negatori svojstava koji kažu: „Kur'an je stvoren, Allah neće biti viđen na onom svijetu, Muhammed nije uzdignut Allahu, Allah ne posjeduje znanje moć i život, i sl., kao što govore mu'tezile[1768], filozofi i oni koji ih slijede.

Abdurrahman b. Mehdi je rekao: „Njih su dvije vrste. Jedna od njih su džehmije i rafidije. Ove dvije vrste su najgori novotari, a od njih su došle karamite[1769] i batinije kao što su nusajrije i ismailije, a s njima su povezane i itihadije. Uistinu su oni od kategorije faraonske skupine. Rafidije u ovom vremenu[1770], pored odbijanja[1771] su džehmije kaderije, jer odbijanju su pridružili pravac mu'tezila a potom izlaze u pravac ismailija i njima sličnih zindika i sljedbenika ittihada[1772]." Kraj njegovog govora, nek' je Allahova milost nad njime.

Ovo je autentičan jasan govor šejhu-l-islama o tekfiru džehmija i njihovom izvođenju iz ummeta Muhammeda, ﷺ, za razliku od onoga što prenose ovi ubacivači šubhi i nejasnoća. Oni su samo prenijeli njegov govor općenito o sljedbenicima strasti i novotarija[1773], a ne posebno o džehmijama i misle da on džehmije[1774] ne tekfiri. Nek' je Allah na pomoći.

U djelu *Es-Sunne* od Abdullaha, sina imama Ahmeda, stoji da je rekao: „Pričao mi je Ahmed b. Muhammed b. Jahja b. Seid El-Kattan, rekavši: „Čuo sam svoga oca da kaže: „Čuo sam Mu'aza b. Mu'aza da kaže: „Ko kaže da je Kur'an stvoren, nevjernik je.".

Pričao mi je El-Hasan b. Isa, štićenik Ibnu-l-Mubareka, od Hamada b. Kajrata: „Čuo sam Ibrahima b. Tahmana da kaže: „Džehmije su nevjernici, kaderije su nevjernici.". El-Hasan b. Isa, mi je pričao: „Ibnu-l-Mubarek je govorio: „Džehmije

---

[1768] Neekstremne mu'tezile potvrđuju Allahova Imena bez potvrde svojstava na koja ukazuju, ali uprkos negaciji svojstvava kažu da Allah zna, Allah vidi, Allah čuje i slično, suprotno pravim ili „čistim" džehmijama koji negiraju Allahu svako ime i svojstvo. (op. rec.)
[1769] Ili kirmitije. (op. rec.)
[1770] Ovo je jedan od dokaza o mutiranju mezheba rafidija novotaraca muslimana. Otuda, musliman mora biti na oprezu od postupka nekih neznalica koji uzimaju govor učenjaka islama o rafidijama novotarima muslimanima iz njihovog vremena, a zatim ga spuštaju na rafidije koje su srušile osnovu *la ilahe illallah*, ili neki drugi vjerski temelj uz uspostavljenost poslaničkog argumenta nad njima. (op. rec.)
[1771] Tj. odbijanja pohvale Ebu Bekra i Omera, neka je Allahovo zadovoljstvo nad njima. (op. rec.)
[1772] Tj. panteizma. Sjedinjenja Stvoritelja sa stvorenjem bez postojanja ikakve razlike između Bića Uzvišenog Allaha i stvoreno. Dalje, sjedinjenje kod njih može biti parcijalno ili apsolutno. (op. rec.)
[1773] Neznalice koje se predstavljaju kao „šejhovi" i „daije" uzimaju govor učenjaka o sljedbenicima strasti i novotarija i spuštaju ga na mušrike i one koji su srušili kufr u taguta. (op. rec.)
[1774] Govori se o „čistim" džehmijama. (op. rec.)

su nevjernici.“. El-Hasan b. Isa je rekao: „A ko je taj ko sumnja u nevjerstvo džehmija?“[1775] Kraj.

A naš šejh, šejh Abdullatif, رحمه الله, u odgovoru na pitanje koje mu je stiglo s omanske obale je rekao: „Do nas je stiglo pitanje koje postavljaju neki bezbožnici,[1776] a to je da pripisuju šejhu-l-islamu Ibn Tejmijje, رحمه الله, da je spomenuo od imama Ahmeda, رحمه الله, da je klanjao za džehmijama.

Odgovor na ovo, u slučaju da se prizna da je tako, je od najjasnijih jasnoća kod stjecatelja znanja i onih koji proučavaju predaje, a to zbog toga što se imam Ahmed i njemu slični učenjaci i muhadisi ne razilaze po pitanju tekfira džehmija, i toga da su oni zabludjeli zindici. Onaj ko je pisao o Sunnetu[1777] spomenuo je njihov tekfir od strane svih učenjaka i muhadisa, a El-Lālikāi, nek' je nad njim milost Uzvišenog Allaha, je nabrojao nekoliko njih koje iz opravdanog razloga nije moguće spomenuti u ovoj studiji, a isto tako i sin imama Ahmeda u svome djelu „*Es-Sunne*“, El-Khallāl u djelu „*Es-Sunne*“, Ibn Ebi Mulejke u djelu „*Es-Sunne*“, a i imam predvodnika Ibn Huzejme je konstatovao njihov tekfir, i prenosi ga od velikana učenjaka.

Njihovo kufr prenosi i Šemsuddin Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, u svome djelu „*El-Kafija*“ od pet stotina muslimanskih predvodnika (*imama*). Namaz za njima, a pogotovo džuma-namaz, ne negira stav o njihovom tekfiru, ali je obaveza namaz ponoviti ukoliko ga nije moguće obaviti osim za njima. Poznato predanje[1778] od imama Ahmeda jeste zabrana namaza za njima, a moguće[1779] je da se napravi razlika između onoga nad kojim je uspostavljen dokaz čiji ostavljač biva nevjernik i onoga koji to ne osjeća. Ovom mišljenju se naklonio šejhu-l-islam u pitanjima čiji dokazi mogu biti skriveni nekim ljudima.

Prema ovom mišljenju, do džehmija u ovom vremenu argument je dospio i dokaz se ukazao, spoznali su ono na čemu su sljedbenici *ehlu-s-sunneta*, raširili su se vjerovjesnički hadisi, pojavili su se toliko da poslije toga nema ništa do oholjenje i prkos, a to je suština nevjerstva i bezbožništva.

1775 Danas ima mnogo takvih! Eno ih, govore da je mušrik, ako obožava stvorenje iz neznanja, musliman. (op. rec.)
1776 Na ar. *mulhid* od riječi *ilhād*, što u vjeri znači zastranjivanje u nevjerstvo. Prijevod riječi „*mulhid*“ sa „bezbožnik“ je zbog toga problematičan. (op. rec.)
1777 Učenjaci selefa su imenom „*Es-Sunneh*“ nazivali svoja akaidska djela. Nek' je Allahova milost nad njima! (op. rec.)
1778 To je mezheb imama Ahmeda. (op. rec.)
1779 Drugo mišljenje, ne u vezi pravih „čistih“ džehmija, već nekih muslimanskih sekti koje su pod uticajem džehmija upale u neke novotarije, i to prije uspostave poslaničkog argumenta nad njima, kao što je uradio šejhu-l-islam Ibn Tejmijje. Mišljenje imama Ahmeda i poznati stav hanbelija u manje poznatim pitanjima, koja se ne tiču osnove vjere već aqidetskih temelja *ehlu-s-sunneta*, je tekfīr pozivača u novotariju a *tefsīq* (od riječi *fāsiq*) slijepog slljedbenika. (op. rec.)

Kako i ne bi kada njihovo mišljenje nalaže od negacije Bića i svojstava, i nevjerstva u ono oko čega su se složile knjige i vjerovjesništva, čemu svjedoče zdravi razumi, ono pored čega ne ostaje suština Gospodarstva[1780] i Božanstvenosti[1781], niti postojanje Svetoga Bića opisanog lijepim svojstvima. Oni u stvari obožavaju nepostojanje, čija egzistencija nema stvarnosti, a prihvaćaju fantazije i nejasnoće čija se neispravnost prepoznaje nuždom razuma i nuždom vjere islama kod onoga ko je spoznao nju i ono sa čime su došli poslanici od potvrde.

Bišr El-Merīsi i njemu slični imaju nejasnoće (*šubhe*) i govor o negiranju svojstava što je od kategorije ovog spomenutog kod potonjih džehmija. Štaviše, njegov govor je manje nastran nevjeri od nekih zabludjelih među ovima. I pored toga učenjaci su složni po pitanju njegovog tekfira[1782] te da namaz nije ispravan za nevjernikom džehmijom ili nekim drugim. Imam Ahmed je, u onome što je prenio od njega njegov sin Abdullah i drugi, jasno iznio da je ponavljao džuma-namaz i druge namaze.

To vjernik može uraditi i sa drugima mimo njih od otpadnika ukoliko imaju prevlast i državu. Tekstovi koji o tome govore poznati su i rašireni. Stjecatelja znanja upućujemo na njihova mjesta i područja. Ovim se ukazao odgovor na pitanje koje je došlo od vas." Kraj.

Odjeljak

Ako si dobio predstavu i pojasnilo ti se ono što smo prethodno spomenuli od govora islamskih predvodnika znaj da je ovaj čovjek svoj govor na početku svoga pisma otpočeo podsticanjem na izdvajanje Gospodara, *subhaneh*, u svim vrstama ibadeta i slijeđenje Poslanika, ﷺ, i da nema sreće niti uspjeha za roba na oba svijeta osim u slijeđenju upute Vjerovjesnika, ﷺ. Tu spominje da je svako ko savjetuje svoju dušu, želi njen uspjeh i njenu sreću, obavezan da spozna od njegove upute, životopisa i stvari ono čime će se izdvojiti od neznalica..., do kraja njegovog govora.

Ovo je istina, samo da je k njoj podržan i da radi po njoj ako je već poznaje. Međutim, on je skrenuo s ovoga puta i nije hodio pravcem ove stvarnosti, pa je

[1780] Tj. *rubūbijjeta*. (op. rec.)
[1781] Tj. *ulūhijjeta*. (op. rec.)
[1782] Danas se pripisuje islam šejtanima u obliku ljudi, što su na sebe preuzeli „učenjaci" taguta, čiji robovi nam ne dozvoljavaju da ih oslovima murdžijama, a kamoli nekim drugim vjerskim imenom kojeg zaslužuju zbog svojih postupaka. (op. rec.)

govor stavio na mjesto koje mu ne dolikuje, i izokrenuo govor učenjaka svojim ništavnim oprečnim značenjem[1783] i nepravednim tumačenjem, a poznato je da se u srcu čovjeka ne može sastati prijateljevanje sa neprijateljima Allaha i Njegovog Poslanika, ljubav prema njima, rasprava u njihovu korist, zaštita njihovih interesa, sa ljubavlju prema Uzvišenom Allahu, ljubavlju prema Njegovim štićenicima, kao i neprijateljevanje prema sljedbenicima islama koji preziru neprijatelje Allaha i Njegovog Poslanika, onima koji se od njih okreću, koji zabranjuju njihovo slijeđenje, sjedinjavanje s njima, sjedenje s njima, i uzvraćanje[1784] im i ocijenjivanje njih neznalicama i zabludjelim.[1785]

Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, veli:

Da voliš neprijatelje Miljenika i tvrdiš,

Ljubav prema njemu to moguće nije,

Isto tako neprijateljuješ trudeći se protiv Njegovih miljenika.

A gdje je ljubav, o brate šejtanov[1786]

Ovo negira ono što je napisao u uvodu svoje studije, jer ljubav Allaha radi, mržnja Allaha radi, neprijateljevanje Njega radi i prijateljevanje Njega radi od potpunog je imana a onaj koji ga ostvari je od onih u zaštiti Milostivoga. Ovi su uzvraćali i grubo se odnosili prema onome ko ispolji neprijateljstvo prema džehmijama, ibadijama, obožavaocima kaburova, a te bezbožnike džehmija i druge mimo njih nazivaju muslimanima[1787], i tvrde da je njihova namjera savjet vjernicima da ne tekfire muslimane[1788].

[1783] Tj. sa *mefhūmom*. Obrati pažnju na ovaj „fenomen mefhūma", na kojeg sam upozorio u *„Odgovoru na šubhu poturenu Ibn Kethiru"* i *„Odbrani osnove dina i šejhu-l-islama..."*. (op. rec.)

[1784] Odavde šejh govori o postupku onih na čije zablude odgovara, koji su pisali odgovore muvehhidima i nazivali ih džahilima i zabludjelim zbog njihovog neprijateljstva prema džehmijama, mušricima i onima koji ih se nisu odrekli. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1785] Ovo je ono što su uradili neki neprijatelji ove da've! Stali su u odbranu „učenjaka taguta", koji su upali u desetine kufrova, objavili rat muslimanima i ohalali krv mnogih od njihove braće „mudžahida", zagovarajući u isto vrijeme ljubav prema učenjacima taguta i tim „mudžahidima", od kojih su mnogi još možda prije šesnaest godina, protekfirili neke učenjake taguta. Ovaj postupak glavešina zablude i smutnje sa naših prostora je jedan od velikih dokaza njihovog licemjerstva. (op. rec.)

[1786] Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! Srca čeznu za društvom sa ljudima poput Ibnu-l-Qajjima, رحمه الله. (op. rec.)

[1787] Pogledaj kako su braća šejtana među neprijateljima ove da've postupili prema nama, a zatim njihov odnos prema nama uporedi sa njihovim odnosom prema tagutima i mušricima, i onima koji ih se nisu odrekli! Štaviše, prema onima koji su ih uzeli za braću u vjeri ukazavši im sve vidove lojalnosti! Svi oni su kod njih muslimani za koje se tu i tamo može naći neko opravdanje, a mi smo...! Šta?! Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[1788] Kod šejtanske braće je problem u tome što ne znaju razliku između islama i širka, imana u Allaha i kufra u taguta, pa su mušrici i oni koji nemaju kufra u tagutu ispali muslimani, a oni koji ih tekfire prema njihovoj zabludi,

Zar se, onaj koji ovo čini, i provodi se na ovako ružan način, ne stidi onoga koji pročita njegov bijedni i ljigavi govor, i krajnji cilj žudnje njegove lažne i nepravedne namjere, s obzirom da se isprečio ka grkljanu onoga ko ispolji neprijateljstvo prema neprijateljima Allaha i Njegovog Poslanika, skrivanjem iza ispoljavanja odgovara njima, ocjenom njih neznalicama i zabludjelim bez dokaza[1789] iz Allahove Knjige i sunneta Njegovog Poslanika i govora učenjaka istraživača, već onim što mu se ukazalo od njegovog oprečnog značenja i što mu se učinilo u njemu poznatim.

Smanjite malo otac vam oca nem'o ukor,

ili pokrijte položaj kojeg su čuvali

Oni su su bolji i upućeniji, jer nisu

od istine skenuli, a od suprotnog uzdigoše se

Suprotstaviše se neprijateljima vjere od svakog bezbožnika

Na njih upozoriše i u njihovom preziru ozbiljni bijahu

Pa im se suprotstaviste usljed bezumnosti vašeg mišljenja

I podigoste rukn zablude, kojeg bijahu srušili

Svojim tekfirom džehmija i ibadija

i robova grobova, koji se i nama i vama suprotstaviše[1790]

Džehmije su protekfirili prvi selefi

U njihov tekfir ne sumnjaše sposoban za kritiku

Niti onaj ko znanje ima, ali neki

Rekoše nešto o njihovim neznalicama, s namjerom

To se ticalo posebnih mes'ela

U kojima je njima dokaz skriven, i nije jasan

A vi ste iz vaše glupavosti prema njima lojalni

---

tekfire muslimane, pa su zbog toga muslimani havāridži, tekfirovci, ekstremisti, novotari, i slično, a možda i nevjernici na osnovu mišljenja nekih učenjaka o tekfiru haridžija. Nek' je Allah na pomoći! (op. rec.)

[1789] Tako je sa muvehhidima u svakom vremenu. Za ocijenjavanje njih nevjernicima, fasicima, zabludjelima, novotarima i slično, nije potreban nijedan vjerski dokaz!!! Dovoljno je da braća šejtana kažu da su oni takvi i takvi i to je to! (op. rec.)

[1790] Zar ove riječi šejha Sulejmana ibn Sehmana, رحمه الله, ne pašu kao salivene „nekim ljudima“ koje je šejtan pokušao iskoristiti da sruši sve ono što smo do prije pet godina bili podigli od pobijanja šubhi šejtanove partije?! *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

Kao da su oni muslimani a vi njihova vojska

Ta stvar nije ništa drugo do usiljenosti

A ako nije, zbog čega, o narode, grubost i odgovaranje

Ako ovo što učiniste ne bi zbog zadovoljstva

onog koji pretjeruje i laži, već zbog Njega, zategnite

Osvjestite se, otac vam oca nem'o

Od korenja, o narode moj, jer pravi put postao je jasan

Odjeljak

Protivnik u svome odgovoru veli: „Nakon što smo vidjeli ljude u ovom vremenu da su svoju brigu i napor usmjerili ka tekfiru muslimana, njihovo uznemiravanje, ocijenjivanje njih griješnima, protraćili svoje vrijeme i otjerali muslimane sa Pravoga puta.“[1791]

Odgovor je da ovome protivniku kažemo: Bilo je poznato kod učenih i znanih da onaj ko svoj trud i napor uloži u tekfir džehmija koji su van islamskog šerijata i njihovo uznemiravanje, da takav slijedi put vjernika, ide Pravim putem a van je puteva stanovnika vatre, a dokaz tome je ono što je prethodno spomenuto od govora učenih islamskih predvodnika i upućivaća stvorenja. A šta je dokaz da su džehmije muslimani[1792] a da onaj ko ih ocijenjuje nevjernicima i ulaže svoj napor u neprijateljevanju prema njima i odvraćanju od njihovog puta nije na Pravome putu[1793], i da nema u Resulullahu, ﷺ, najbolji uzor, da nije na pravcu *ehlu-s-sunneta i džemata*?

Zar Resulullah, ﷺ, i njegovi ashabi nisu neprijateljevali prema mušricima i munaficima[1794] i ocijenjivali ih nevjernicima[1795]? Ovo ne govori osim oholnik

[1791] Isto ovako svako ko ne poznaje suštinu islama i širka vjeruje da muvehhidi, kada negiraju islam mušricima i onima koji nisu ispunili kufr u taguta, tekfire muslimane, itd... Na nas se danas iznose laži kako tekfirimo „sve učenjake, muslimane i mudžahide“!!! Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)
[1792] Mi naše protivnike također pitamo o njihovom dokazu za to je da onaj koji 'ibadeti stvorenju, zbog neznanja kojeg nije mogao odagnati od sebe, od onih koji se pripisuju islamu, ili onaj koji je zadovoljan da mu se 'ibadeti uz ili mimo Allaha, musliman obuhvaćen značenjem osnove tevhida na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. Šta je dokaz za to!? Šta je dokaz da je onaj koji ne zna da mušrici i klasične, prave džehmije nisu obuhvaćeni značenjem osnove islama ili tevhida, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, musliman? (op. rec.)
[1793] Danas kažu da su oni koji negiraju islam mušricima, tagutima i klasičnim džehmijama, i onim koji nisu zanevjerovali u njih, havaridži, tekfirovci, ekstremisti, novotari i slično. (op. rec.)
[1794] Pogledaj kako je šejh, iako govori o mušricima koji se pripisuju islamu, kao dokaz uzeo Poslanikov, ﷺ, tekfir mušrika, koji se ne pripisuju islamu. Neki džahili danas prave razliku između mušrika koji se pripisuje islamu i

prema nužno osjetilnim i lažac u nužno poznatim stvarima. Međutim, Poslanik, ﷺ, je u vrijeme slabosti islama i njegovih sljedbenika naredio nježnost i blagost i ostavio uznemiravanje nevjernika i munafika, kao što je Uzvišeni rekao:

وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعْ أَذَاهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا

„...a ne pokoravaj se nevjernicima ni licemjerima, i na uvrede njihove pažnju ne obraćaj...“[1796]

Kada su islam i njegovi sljedbenici ojačali, Allah je objavio:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ

„O Vjerovjesniče, bori se protiv nevjernika i licemjera i budi strog prema njima!“[1797]

Rekao je Uzvišeni:

مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاء عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاء بَيْنَهُمْ

„Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi su sljedbenici strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom...“[1798]

U vrijeme borbe protiv nevjernika i licemjera i strogosti prema njima savjetovao je sva stvorenja, bio milostiv prema njima, sažaljevao ih, ali njegova milost, blagost i sažaljevanje bili su usmjereni prema vjernicima kao što Uzvišeni kaže:

لَقَدْ جَاءكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ

„Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.“[1799]

---

onih koji se pripisuju drugoj vjeri, kao što prave razliku između onoga koji nije negirao islam na kojeg ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, mušriku u osnovi i mušriku koji se pripisuje islamu. Munafici su ispoljavali pripadnost islamu Allahovog Poslanika, ﷺ, a u svom srcu su krili nevjerstvo. (op. rec.)

[1795] Razne vrste džahila i neprijatelja tevhida u cijelom svijetu, i onih sa naših prostora koji slijede svakog šejtana prkosnog, koji nisu shvatili mes'elu razlikovanja između tekfira samog opisa i pravnog tekfira pojedinca, koji ima svoje uvjete, svoje novotarske uvode i uvjete su okončali lažnom tvrdnjom da je Allahov Poslanik, ﷺ, vjerovao da su munafici muslimani. Ovakve zablude još uvijek propagiraju „saffovci“ i „minber.ba-ovci“. (op. rec.)

[1796] Sura El-Ahzab (33) 48

[1797] Sura Et-Tahrim (66) 9

[1798] Sura El-Feth (48) 29

[1799] Sura Et-Tevba (9) 128

Obavijestio je da njegova samilost i milost jesu prema vjernicima a ne prema nevjernicima i licemjerima[1800]. Naprotiv, prema njima je bio strog i žestok. Čak, cilj sprovedbe kazni bio je milost prema njima i zastrašivanje od zapadanja u zabranjene stvari.

Nije se dozvoljeno odnositi sa ovakom blagošću, sažaljenjem i milošću prema onome ko poriče Allahovu uzvišenost nad Njegovim stvorenjima, negira (*ta'til*) Njegova imena i svojstva, već se prema njemu odnosi grubo, strogo i otvoreno[1801] neprijateljski. Isto tako, njima (blagošću, sažaljenjem i milošću) se ne odnosi prema onome ko je pridružio Allahu i s Njim izjednačio nekoga mimo Njega.

A što se tiče riječi ovog protivnika: „Ne treba reći 'Nevjerniče!', 'Mušriče!', 'Džehmijo!', 'Griješniče!', 'Novotaru!'" i sl.

Kažem: U stanju pozivanja Allahu ne treba se u početku prema njima odnositi ovim izrazima, već obaveza je da pozivanje Allahu bude s mudrošću i lijepom riječju. Da musliman stalno bude sa neprijateljima Allaha i Njegovog Poslanika u blagosti i nježnosti, to neće reći onaj ko poznaje životopis Allahovog Poslanika, ﷺ, životopis njegovih ashaba, kao što smo već spomenuli da je to kod njih bilo na samom početku i u stanju slabosti, dok uz snagu muslimana i njihove zemlje te nakon uspostave dokaza i dospijeća poziva, to nikako ne može.

Štaviše, Poslanik, ﷺ, je rekao Jevrejima: *„O braćo majmuna i svinja..."* A kako će blagost i nježnost biti stalni i neprekidni a Uzvišeni je rekao Svome poslaniku Muhammedu:

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾

„Reci: 'O vi nevjernici, ﴾1﴿ ja ne obožavam onoga koga vi obožavate' ﴾2﴿"[1802], pa sve do kraja sure. Uzvišeni je rekao:

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي فَلا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

„Reci: 'O ljudi, ako vi sumnjate u ispravnost moje vjere, pa, ja neću obožavati one koje vi, mimo Allaha, obožavate'[1803]"[1804]

[1800] Današnji „mudraci u da'vi" ne poznaju osim milost prema mušricima kojima presuđuju islamom. Štaviše, čak i prema mnogima koje lično drže nevjernicima, a među nama, kao što je rekao jedan njihov „hafiz", bili bi spremni izvoditi čak i „šehidske akcije", koje smatraju zabranjenim kada su u pitanju nevjernici u osnovi. Allah nas odmorio od njega! (op. rec.)

[1801] Tj. vanjskim neprijateljstvom. (op. rec.)

[1802] Sura El-Kafirun (109) 1-2

Za Ibrahima Halila, predvodnika pravovjernih, Allah je rekao:

وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَه

„Ko drugi vjeru Ibrahimovu izbjegava do onaj koji ne drži do sebe!“[1805]

Rekao je Uzvišeni:

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفاً وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

„Poslije smo tebi objavili: 'Slijedi vjeru Ibrahimovu, vjeru pravu, on nije Allahu druge pridruživao!'“[1806]

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي ﴿٢٧﴾

„A kad Ibrahim reče ocu svome i narodu svome: Nemam ja ništa s onima koje vi obožavate, ﴿26﴾ osim s Onim Koji me je stvorio... ﴿27﴾“[1807]

Rekao je Uzvišeni:

قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمُ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٧﴾

„'A da li ste razmišljali', upita on 'da su oni koje obožavate, ﴿75﴾ vi i koje su obožavali davni preci vaši, ﴿76﴾ doista, neprijatelji moji? Ali, to nije Gospodar svjetova.' ﴿77﴾“[1808]

Rekao je Uzvišeni:

وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

„I napustit ću i vas i sve one koje mimo Allaha dozivate“[1809]

Rekao je Uzvišeni:

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَآءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَداً حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ

1803 Pa ih je nazvao obožavateljima drugog mimo Allaha. Osim ako nam „saffovci“ i „minber.ba-ovci“ „objasne“ da je njihovo djelo nazvao obožavanjem stvorenja ali da nije svako ko obožava stvorenje obožavatelj stvorenja i time mušrik! Allah ih ubio kuda se odmeću! (op. rec.)
1804 Sura Jūnus (10) 104
1805 Sura El-Beqara (2) 130
1806 Sura En-Nahl (16) 123
1807 Sura Ez-Zukhruf (43) 26-27
1808 Sura Eš-Šu'ara (26) 75-77
1809 Sura Merjem (19) 48

„Bio vam je dobar uzor u Ibrahimu i u onima koji su s njim kad su narodu svome rekli: 'Mi s vama namamo ništa, a ni sa onim što vi, umjesto Allaha, obožavate, nevjernici smo u vas, i neprijateljstvo i mržnja će se između nas stalno javljati sve dok ne budete u Allaha, Njega Jedinog, vjerovali!'"[1810]

Ibn Džerir, nek' je nad njim milost Uzvišenog Allaha, je, radi se o sažetku njegovog govora, rekao: „Također, i vi koji vjerujete u Allaha, odrecite se Allahovih neprijatelja mušrika, i ne uzimajte od njih prijatelje sve dok ne povjeruju u Allaha, Jedinog i odreknu se obožavanja svega mimo Njega i pokažite im neprijateljstvo i mržnju.

Njegove riječi: **„...zanevjerovali smo u vas, i neprijateljstvo i mržnja će se između nas stalno javljati..."**, tj. prema vašem nevjerstvu u Allaha i obožavanju onih mimo Njega. Primirja i prijateljstva[1811] između nas nema sve dok ne povjerujete u Allaha, Jedinog.

Imam Ibn Džerir je jasno iznio da se Allah obratio vjernicima da se odreknu Allahovih neprijatelja mušrika[1812], da im iskažu mržnju i neprijateljstvo i da otpočnu otvoreno pokazivanje istog prema njima. Ispoljavanje neprijateljstva, mržnje i odricanja od njih i onoga što obožavaju mimo Allaha jeste poricanje jezikom, na osnovu dokaza u riječima Uzvišenog **„...kad su narodu svome rekli..."**, jer neprijateljstvo srca i njegova mržnja ne nazivaju se ispoljavanjem zbog toga što su to djela srca. Dakle, neophodno je ispoljavanje onoga što je u srcima od neprijateljstva, mržnje i odricanja[1813] od širka i njegovih sljedbenika, govorom i djelom.

El-Begavi, رحمه الله, za ovaj ajet na kraju svoga govora o njemu veli: „Muqātil je rekao: Nakon što je Allah vjernicima naredio neprijateljstvo prema nevjernicima, vjernici su počeli neprijateljevati sa svojim rođacima mušricima, ispoljili su im neprijateljstvo i odricanje, pa kada je vidio teškoću koja je snašla vjernike Allah, *'azze ve dželle*, je objavio:

عَسَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُمْ مِنْهُمْ مَوَدَّةً

„Allah će sigurno uspostaviti ljubav između vas i onih s kojima ste u zavadi..."[1814] Kraj.

Naš šejh, šejh Abdullatif, رحمه الله, u svome odgovoru Ibn Mensūru, rekao je: „Hidžra u Abesiniju, i položaj Ebu Bekra Es-Siddika učeći Kur'an i ispoljavajući svoju vjeru, potvrđuju i podržavaju govor šejha o obaveznosti ispoljavanja neprijateljstva, kao i to da

[1810] Sura El-Mumtehina (60) 4
[1811] U *Tefsiru Ibn Džerira* 28/66 stoji "*ve la hevade* (prijateljstva)". Šejh je govor Ibn Džerira prenio uz blagu izmjenu.
[1812] Šta misli čitaoc o onima koji ne znaju ko je mušrik a ko musliman? (op. rec.)
[1813] Odricanje ovdje, između ostalog, podrazumijeva uvjerenje da mušrik nije musliman. (op. rec.)
[1814] Sura El-Mumtehina (60) 7

nema olakšice u slučaju mogućnosti. Da nije tako, ne bi imali potrebu za hidžrom. A da su to ostavili u zemlji En-Nedžašija ne bi trebali njegovu pomoć, i da on kaže: „Vi ste sigurni u mojoj zemlji.“[1815], i svaki musliman bi skrivao svoje vjerovanje a prema mušricima ne bi ispoljavao ništa od neprijateljstva. Tada ne bi imao potrebu za hidžrom, već bi bilo kako jeste; kao što je to put onih koji ne poznaju ono što je Allah stavio u obavezu od neprijateljevanja prema mušricima, i ispoljavanja vjere poslanika.

A da nije bilo ispoljavanja neprijateljstva od strane prvih muhadžira i ispoljavanja islama njihovom narodu, kuđenja onoga na čemu su bili od širka i utjerivanja Poslanika u laž, i nijekanja onoga čime je došao od jasnih dokaza i upute, ne bi od strane njihovog naroda došlo od uznemiravanja, nedaća i iskušavanja ono što nalaže hidžru i izbor zemlje En-Nedžašija i njoj sličnih zemalja koje pružaju sigurnost od iskušenja i uznemiravanja.

Uzrok koji je izazvao sve ovo jeste ono što je Allah stavio u obavezu od ispoljavanja islama i iskazivanja neprijateljstva i odricanja prema sljedbenicima širka. Štaviše, ovo nalaže riječ *ikhlāsa*[1816], jer negiranje bogova osim Allaha, jasno je u značenju odricanja od njega i nevjerstvu u taguta[1817], kuđenju njihovog obožavanja[1818], neprijateljevanju i mržnji prema njima.

A da musliman prešuti i ne osporava, kao što to misli ovaj čovjek, rat bi prestao a među njima ne bi bilo njegove vreve; kao što je to slučaj sa onim koji se poziva na islam i druži se i živi zajedno sa skupinama obožavalaca pobožnjaka, idola i kipova, pa neka daleko bude narod nepravedni.“ Kraj.

[1815] Iz ovoga razumijemo da nije ispravno porediti stanje Nedžāšije tada, رضي الله عنه, i njegov odnos prema muslimanima, sa nekim današnjim zapadnjačkim demokratskim vladama, koje traže prvu priliku da naude muslimanima u slučaju da muslimani ispolje nešto što im se ne sviđa i slično. Velika je to razlika! Nedžāšija je muslimanima dao bezbjednost uz dozvolu ispoljavanja dina i neprijateljstva prema mušricima, a ovi su nama „dali bezbjednost“ jedva čekajući da nam naude. Naravno, spomenute zemlje u tome variraju i nisu sve na istom. U knjizi *„Odbrana osnove dina...“* sam spomenuo da vjerujem da je Nedžāšija prije ulaska u posebni islam pri sebi imao osnovu tevhida, što znači da je bio musliman. Kao dokaz za to spomenuo sam ajet iz sure El-Qasas u kojem je rečeno, u prijevodu značenja: „**A kada im se čita, oni kažu: „Povjerovali smo u njega. Mi smo i prije njega bili muslimani.**“ i komentar nekih selefa koji su rekli da se to tiče Nedžāšije i njemu sličnih. Danas je masovno prošireno među „učenjacima“, „šejhovima“, „mudžahidima“ i velikim brojem iskrenih tragaoca za znanjem, da je Nedžāšija, prije ulaska u posebni islam, bio kafir. (op. rec.)

[1816] Tj. *la ilahe illallah*. Riječ od širka čistog obožavanja samo Uzvišenog Allaha. *El-ikhlās* je od širka čisto obožavanje Uzvišenog Allaha. (op. rec.)

[1817] Kod nekih magaraca među neprijateljima tevhida, prvi rukn šehadeta tj. *„nema istinskog boga/la ilahe“* nije jasan u značenju negacije tevhida onima koji obožavaju drugog mimo Allaha i tagutima koji su time zadovoljni. A kod nekih ni u zahtijevu neprijateljevanja i prezira prema njima. (op. rec.)

[1818] Što ukazuje da riječi *„la ilahe“* za sobom povlače da čovjek poznaje suštinsko značenje kategorije 'ibadeta koje se riječima *„la ilahe“* negira svakom stvorenju, koja kao teoretska slika u predodžbi čovjeka svojim značenjem obuhvata svaku jedinku obožavanja stvorenja, tj. svaku jedinku velikog širka, a svojim pojmom obuhvata svaku moguću jedinku velikog širka ili obožavanja stvorenja u realnosti. Nakon spoznaje značenja kategorije suštinskog velikog širka ili obožavanja stvorenja, čovjek će prepoznati veliki širk u realnosti, kakav god oblik imao. Bez ovoga niko ne može biti musliman! (op. rec.)

Ako je nad Allahovim neprijateljima džehmijama i obožavaocima kaburova uspostavljen dokaz i stigao do njih poziv, još od davnih vremena, što ne poriče osim ohol čovjek, pa kako te neznalice tvrde da se nikome od njih ne treba reći: 'Kafire!', 'Mušriče!', 'Griješniče!', 'Pokvarenjače!', 'Džehmijo!', 'Novotaru!', a već se nad njim obistinilo svojstvo[1819] kojim je postao nevjernik, mušrik, griješnik ili novotar!? Kako kada je već do njega dospio dokaz i isti nad njim uspostavljen!? Pored toga što ono što je došlo od tih kuburija[1820] džehmija nije od skrivenih pitanja čiji dokaz nekada čovjeku može biti nepoznat pa da se suzdržava po pitanju stanja nekog od njih. Međutim, nužno je poznato od vjere islama da onaj ko porekne Allahovu uzvišenost[1821] nad Njegovim stvorenjima, Njegova svojstva i atribute Njegovog veličanstva[1822], da je takav nevjernik *mu'attil*,[1823] u što musliman ne sumnja[1824], pa kako može misliti o braći da muslimanu govore 'Sunija!'[1825] ili 'Džehmijo!' a nije tako, ili 'Nevjerniče!' ili 'Novotaru!'.

Kada ga je čovjek upitao o (Allahovom) uzdizanju, imam Malik je rekao: „Uzdizanje je poznato, kakvoća je nepoznata, vjerovanje u njega je obaveza a pitanje o njemu je novotarija, i ne vidim te osim da si novotar.“, te je naredio da se izbaci iz njegovog društva.

Šejhu-l-islam, Allah očistio njegovu dušu, još dok je bio u zatvoru, kada su od njega njegovi neprijatelji zatražili da se usaglasi sa onim što su oni napisali na papiru i rekli: „Od njega se traži da vjeruje u ovo.“, pa im je on odbio, pa su ga ponovo pitali pa im je grubo odgovorio rekavši: „Podigao sam svoj glas i rekao: „Zindici!, Nevjernici!, Otpadnici!“, ili govor sličan ovome, koji je spomenuo u djelu *„Et-Tis'īnijja“*.

Što se tiče njegovih riječi: „U ovom vremenu pored toga što im niko ništa ne govori, već se Njemu utječu od njihovog zla, oni nikoga ne ostavljaju. Štaviše, nekima su rekli: 'Nevjerniče!', nekima: 'Mušriče!', nekima: 'Novotaru!', 'Džehmijo!', 'Pokvarenjače!', nekima ne nazivaju selam, a nekima na selam ne uzvraćaju.“

Kažem: Ovo je odgovor velikog neznalice, koja ne zna i ne zna da ne zna. Uistinu, naređivanje dobra, odvraćanje od zla i iskazivanje Allahovim neprijateljima, neprijateljima Njegovog Poslanika i neprijateljima Njegove vjere neprijateljstva i mržnje

[1819] Ime mušrik osoba dobija samom pojavom opisa velikog širka, tj. prije uspostave poslaničkog argumenta nad njome. Isto je i sa pojmom novotar. Ako se imena *„kāfir“* i *„fāsiq“* koriste u značenju nevjerstva, koje stoji nasuprot osnove imana i tevhida, kojima se kao imenima širk i mušrik kude djela, onda za njih važi isto. Ali, *„kāfir“* i *„fāsiq“* kao imena prijetnje ne dolaze osim nakon uspostave poslaničkog argumenta. (op. rec.)
[1820] Od riječi *„qabr“* tj. grob. (op. rec.)
[1821] Tj. *'uluvv*; osobinu Njegovog bitka iznad svega stvorenog. Krov Njegovih stvorenja je Njegovo Prijestolje ('Arš), a iznad Njegovog Prijestolja ne postoji vrijeme ni mjesto. Iznad prijestola je Uzvišeni Allah. (op. rec.)
[1822] Spomen negacije osobine bitka iznad stvorenja uz negaciju Imena i Svojstava ukazuje na to da se govori o kompletnom *ta'tīlu*, koji je bio svojstven pravim ili „čistim“ džehmijama. (op. rec.)
[1823] Od riječi *ta'tīl*, čije značenje smo već objasnili. (op. rec.)
[1824] Obrati pažnju na šejhove riječi o tome da musliman ne sumnja u kufr „čistih“ džehmija, i razmisli o onome na šta ukazuju! (op. rec.)
[1825] Ovo mi liči na štamparsku grešku i da je ispravno: „...kako da kaže muslimanu sunniji...“. (op. rec.)

ne ovisi od toga da neprijatelji Allaha i Njegovog Poslanika nikome ništa ne govore, već se utječu od njihovog zla, jer iskazivanje neprijateljstva i mržnje Allahovim neprijateljima je obaveza, a ostavljanje toga je od ulagivanja. Šejtan i njegovi pomagači imaju cilj u objema skupinama. Uzvišeni kaže:

وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ

„Oni bi jedva dočekali da ti popustiš, pa bi i oni popustili“[1826] (...) Naređivanje dobra i odvraćanje od zla nije zlo, kako to tvrdi ovaj neznalica.

Ako se govor tiče džehmije koji poriče Allahovu uzvišenost nad Njegovim stvorenjima i lišava Ga Njegovih imena i Njegovih svojstava, ovo djelo bi tada bilo čisto dobro bez ikakvog zla u njemu, a nazivanje istog zlom bi vodilo u smutnju koja upropašćuje svoga vlasnika i pridružuje ga onima koji su predmet prijetnje. Utječemo se Allahu od smutnji koje vode u zabludu, javnih i potajnih. Isto tako, ako se ovo nađe pri ibadiji ili obožavaocima kaburova, stvar je još gora i veća[1827].

Ako se pak tiče onoga koji s njima prijateljuje, i druži se, tada njegov govor nekom[1828] od njih 'Nevjerniče!', 'Džehmijo!, greška je. Jer, ovo se ne govori osim nevjerniku ili džehmiji nad kojim je uspostavljen dokaz, nakon kojeg se oholi i prkosi[1829].

A onaj ko s njima prijateljuje i prepire se u njihovu korist, nakon što mu je istina postala jasna, kome je govor učenjaka o njihovom tekfiru postao jasan, koji su se uvjerili da je do njih dokaz došao i da je nad njima uspostavljen, osporavanjem im od strane sljedbenika islama, makar dokaz i ne razumjeli[1830], a potom se ohole i prkose[1831]!?[1832] A ako je to zbog tumačenja[1833], tada ne znam kakvo je njegovo stanje. Njegova situacija je teška, a prijetnja njemu najveća je prijetnja ako je zbog nečega drugog; utječemo se Allahu od nazadovanja nakon napredovanja, od zablude nakon upute. Onoga kome Allah želi da bude kušan ti u pogledu njega kod Allaha ništa ne posjeduješ. A kome Allah ne dadne svjetlo taj ga neće ni imati.[1834]

1826 Sura El-Qalem (68) 9

1827 Kao da ju je šejh učinio gorom i većom zbog toga što „čiste“ prave džehmije nisu vanjštinski obožavali stvorenja. Utičemo se Allahu od zla novotarija i nepravde. (op. rec.)

1828 Od ovih koji sjede s prethodnim i prijateljuju s njima. (op. rec.)

1829 Ove riječi šejha ne isključuju nevjersto neznanja koje za sobom povlači kaznu, oko čijeg postojanja postoji *idžma' ehlu-s-sunneta*. Šejh Sulejman je na više mjesta lično govorio o nevjerstvu okretanja, tj. *i'irāda*. (op. rec.)

1830 Makar ostali neznalice i ne ostvario se opis prkošenja istini, koji podrazumijeva znanje o istinitosti i ispravnosti onoga čemu se suprotstavio. Nevjerstvo *i'irāda* ili izbjegavanja je kufr neznanja, koji za sobom povlači kaznu, kojeg sam spomenuo u prethodnoj fusnoti. (op. rec.)

1831 Tj. istinu, ne razumjevši da je to istina sama po sebi, što za sobom povlači nepostojanje namjere suprotstavljanja istini samoj po sebi. (op. rec.)

1832 Kakav je njegov slučaj? Šta sa njim nakon ovoga svega?! (op. rec.)

1833 Tj. *te'vīla*. (op. rec.)

1834 Ovaj citat šejha Sulejmana bin Sehmāna su neki uzeli kao „vjerski dokaz“ za to da negacija osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, svakom mušriku, zbog bilo koje jedinke velikog širka, ne ulazi u osnovu *la*

Šejhu-l-islam Muhammed b. Abdulvehhab, nek' je nad njim milost Uzvišenog Allaha, je rekao: „Spomenimo iz govora Uzvišenog Allaha, govora Njegovog Poslanika i govora predvodnika u znanju, nekoliko rečenica o borbi srca i jezika, neprijateljevanju prema Allahovim neprijateljima i prijateljevanju sa Njegovim štićenicima, kao i to da vjera nije ispravna i da čovjek u nju ne ulazi[1835] osim time.

Kažemo: Poglavlje o obaveznosti neprijateljevanja prema Allahovim neprijateljima nevjernicima, otpadnicima i licemjerima, i riječi Uzvišenog Allaha:

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذاً مِثْلُهُم

---

ilahe illallah ili nije opis, svejedno reklo se da je rukn ili *lāzim*, bez kojeg *la ilahe illallah* ne može postojati! Poletjele su neznalice za ovim pokvarenim tumačenjem pored svih mogućnosti tumačenja koje govor šejha podnosi i velikog broja stvari koje se moraju razjasniti prije konačnog tumačenja njegovog govora! Prva od njih je o kakvim džehmijama se radi? Čistim pravim džehmijama ili osobama i grupacijama koje su upale u neke novotarije podpavši pod uticaj čistih džehmija? Ako se radi o čistim džehmijama, jesu li im oni o kojima se govori ostavljali suštinu osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah* i njegovo ime, ili su im negirail suštinu osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, a ostavljali im njegovo ime samo u pravnom smislu, bez namjere ukazivanja nazivanjem njih muslimanima na postojanje opisa islama pri njima, već zbog toga što se pripisuju islamu uzimajući u obzir vjersko ime koje su stekli svojim pripisivanjem islamu? Ili su im negirali suštinu osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah* i negirali im ime islama, ali su pogriješili u pitanju tekfira kufrom koji za sobom povlači kaznu, uvjetujući nestanak svake šubhe, razumijevanje argumenta, i postojanje opisa namjere prkosa istini lično? Isto se kaže o tim *'ibādijama* i *qubūrijama*, iako su 'ibādije vremenom mutirale i preuzele pravac drugih sekti u pogledu Imena i Svojstava te pravac *qubūrija* u pogledu mrtvih? Radi li se o novotarijama koje su kalupi i oblici širka, koje bi mogle biti nazvane velikim kufrom, ali nisu suštinski veliki širk, mali širk, put u širk ili se radi o suštinskom velikom širku, itd.?

Dakle, ovaj citat, pored toga što nije vjerski dokaz, sam po sebi zahtijeva mnoge odgovore i kao takav podnosi više tumačenja. Poznato je pravilo da kada bilo koji vjerski dokaz postane predmet hipotetičnosti zbog podnošenja više od jednog značenja, argumentacija sa njim pada, tj. nije važeća. Šta onda da se kaže o govoru nekog učenjaka o nekom stanju ili njegovom govoru o pojedincima čije stanje nam nije precizno predstavljeno. Kada se govori o vjerskim dokazima učenjaci kažu da se „pitanja pojedinaca“ moraju protumačiti u okviru okolnosti u kojima su se dogodila, da se njima ne može oboriti *mukhem*, tj. ono što je jasno, niti specifizirati sveobuhatan tekst, već se moraju precizno ograničiti na stanja za koja su izrečena. Zašto onda da se ovim citatom šejha Sulejmana, koji podnosi više od jednog tumačenja, a mi smo najpreči istine, sruši *mukhem* Allahove Knjige, Sunneta, *idžmā'a* muslimana i govora učenjaka Nedžda od šejha Muhammeda do šejha Sulejmana lično?! Tako nešto neće uraditi osim pokvarenjak, prkosnik ili složeni neznalica magarac, koji se ne stidi svog njakanja. Do sada sam u više prilika spomenuo da negacija suštine osnove islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, mušriku, uz presudu da ukoliko nije mogao odagnati neznanje od sebe u pravnom smislu nije izašao iz *milleta* islama, koliko god ovaj stav bio proturječan i neispravan, nije greška u *aslu-d-dinu*.

U sličnu proturječnost su upale *mu'tezilije* potvrdivši Allahu Najljepša Imena negiravši svojstva na koja ukazuju uz potvrdu da Uzvišeni vidi, čuje, može, zna, itd. U ovoj grešci se mušriku presuđuje islamom u pravnom smislu, uz negaciju opisa islama, njegovo nazivanje mušrikom u suštinskom smislu, i potvrdu da on obožava stvorenje i pridružuje Allahu drugog i da time ne obožava samo Allaha, Jednog, Jedinog. *Allahu-l-Muste'an!* Najvažnije je sačuvati vjeru od pogrešne interpretacije, a Allah je Onaj Koji daje nadahnuće onome kome želi od Svojih robova. (op. rec.)

[1835] Pogledaj kako je šejhu-l-islam Muhammed konstatovao da se ulazak u islam ne ostvaruje bez borbe srca i jezika, i neprijateljevanja prema Allahovim neprijateljima a prijateljevanja prema Njegovim štićenicima, i da on bez toga nije ispravan. (op. rec.)

„On vam je već u Knjizi objavio: 'Kada čujete da se u Allahove riječi nevjerstvo čini i da im se izruguje, ne sjedite s njima dok ne stupe u drugi razgovor, inače, bit ćete kao oni.'“[1836]

I riječi Uzvišenog:

وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ

„A njihov je onaj među vama koji ih za zaštitnike prihvati“[1837]

Sve do Njegovih riječi:

كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَداً حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ

„...nevjernici smo u vas, i neprijateljstvo i mržnja će se između nas stalno javljati sve dok ne budete u Allaha, Njega Jedinog, vjerovali!“[1838]

Riječi Uzvišenog:

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ

„Nećeš naći da ljudi koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju budu u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprotstavljaju, makar im oni bili očevi njihovi, ili sinovi njihovi, ili braća njihova, ili rođaci njihovi.“[1839]

Imam, hafiz Muhammed b. Veddah rekao je: „Obavijestilo me je više od jedne osobe da je Esed b. Musa Esedu b. El-Feratu napisao sljedeće: „Brate moj, znaj da ono što me je podstaklo da ti pišem nije ništa do spominjanje stanovnika tvog mjesta blagodati koju ti je Allah dao, poput pravičnosti prema ljudima, lijepog stanja u onome što ispoljavaš od sunneta, kuđenja sljedbenika novotarija te njihovo često spominjanje i omalovažavanje.

Allah ih je tobom ukrotio a ojačao sljedbenike sunneta. Protiv njih te je osnažio isticanjem njihovih nedostataka i njihovim omalovažavanjem. Allah ih je ponizio tvojom rukom pa se kriju sa svojim novotarijama. Brate moj, raduj se nagradi za to i smatraj to jednim od najboljih svojih djela; boljim od namaza, posta, hadždža i džihada. Gdje su ova djela u poređenju sa uspostavljanjem Knjige

[1836] Sura En-Nisā' (4) 140
[1837] Sura El-Ma'ida (5) 51
[1838] Sura El-Mumtehina (60) 4
[1839] Sura El-Mudžadela (59) 22

Uzvišenog Allaha i oživljavanjem sunneta Allahovog Poslanika, ﷺ. Resulullah, ﷺ, rekao je:

أيما داع دعا إلى هدى فاتبع عليه كان له مثل أجر من اتبعه إلى يوم القيامة.

„Svako ko poziva u uputu i bude slijeđen u tome imat će (nagradu) kao onaj drugi koji ga slijedi sve do Sudnjeg dana."

Pa kada će spoznati nagradu za ovo svoje djelo?"

Također, spomenuo je da: „Allah kod svake novotarije kojom se protiv islama spletkari ima štićenika koji od nje udaljava i govori o njenim obilježjima." Brate moj, iskoristi ovo dobro i budi njegov sljedbenik, jer uistinu, kada je Vjerovjesnik, ﷺ, poslao Mu'aza u Jemen, oporučio mu je rekavši:

لأن يهدي الله بك رجلاً واحداً خير لك من كذا وكذا.

„Da Allah tobom uputi jednog čovjeka, bolje ti je od toga i toga."

Iskoristi to i pozivaj sunnetu sve dok u tome ne budeš imao saradnike i grupu koja će te, u slučaju da ti se nešto dogodi, u tome zamijeniti i poslije tebe biti predvodnici, tako da ćeš za to imati nagradu sve do Sudnjeg dana, kao što se prenosi u predanjima.

Zato, radi uz jasnu predodžbu, s namjerom i nadajući se nagradi. Tako će Allah tobom otjerati kušanog novotara, koji je skrenuo s Pravog puta i našao se u nedoumici, te ćeš biti nasljednik svoga Vjerovjesnika, ﷺ, i, uistinu, Allaha nećeš sresti sa djelom poput toga. Nikako nemoj da od sljedbenika novotarija imaš brata, druga, prijatelja, jer uistinu, u predanju je došlo: „Ko se druži sa sljedbenikom novotarije od njega će biti otrgnuta neporočnost i bit će prepušten samome sebi, a ko ode kod sljedbenika novotarije otišao je rušiti islam."

Došlo je: „Nijedno božanstvo koje se obožava pored Allaha, Allahu nije mrže od sljedbenika prohtjeva." Resulullah, ﷺ, je prokleo sljedbenike novotarija i rekao je da Allah od njih neće prihvatiti pokajanje, ni iskupljenje, ni farza a ni nafile. Što se više trude, poste i namaz klanjaju, sve više se od Allaha udaljavaju. Zato, nemoj s njima sjeliti i ponizi ih i udalji kao što ih je Allah udaljio i kao što ih je Resulullah, ﷺ, kao i predvodnici u uputi poslije njega, ponizio. Ovdje se završava njegov, رحمه الله, govor.

Znaj, Allah ti se smilovao, da se njegov govor kao i ono što su njemu slični prethodnici rekli o neprijateljevanju prema sljedbenicima novotarije i zablude,

tiče zabluda koje ne izvode iz vjere. Međutim, u tome su bili rigorozni i na njega su upozoravali iz dva razloga:

Prvi: Veličina novotarije u samoj vjeri je kod njih bila veća od Velikih grijeha a prema njenim sljedbenicima su se odnosili grublje nego što su se odnosili prema počiniocima Velikih grijeha, kao što ćeš danas naći u srcima ljudi da je rafidija kod njih, makar bio učen i pobožan, omraženiji i gori od sunnije koji velike grijehe javno čini.

Drugi: Novotarija vodi u jasno otpadništvo, kao što je to prisutno kod mnogih sljedbenika novotarija. Primjer novotarije po pitanju koje su bili rigorozni sličan je primjeru rigoroznosti Vjerovjesnika, ﷺ, prema onome koji obožava Allaha kod kabura pobožnog čovjeka, iz straha od onoga što se dogodilo od jasnog širka kojim musliman postaje otpadnik.

Onaj ko shvati ovo shvatit će razliku između novotarija i onoga na čemu smo mi od govora o otpadništvu i borbi protiv njegovih sljedbenika, i govora o Velikom licemjerstvu i borbi protiv njegovih sljedbenika. Ovo je ono što je objavljeno u jasnim ajetima, kao što su riječi Uzvišenog:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ

"O vjernici, ako neko od vas od vjere svoje otpadne, pa Allah će sigurno mjesto njih dovesti ljude koje On voli i koji Njega vole..."[1840]

Ili riječi Uzvišenog:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ ﴿٧٤﴾

"O Vjerovjesniče, bori se protiv nevjernika i licemjera i budi prema njima strog! Prebivalište njihovo biće Džehennem, a grozno je on prebivalište. ﴿73﴾ Licemjeri se zaklinju Allahom da nisu govorili, a sigurno su govorili nevjerničke riječi i pokazali da su nevjernici nakon što su javno islam bili primili... ﴿74﴾"[1841]

Kažem: Pravedniče, razmisli o onome što je ovaj protivnik spomenuo od svojih riječi: „Nakon što smo vidjeli ljude u ovom vremenu da su svoju brigu i napor usmjerili ka tekfiru muslimana, njihovo uznemiravanje, ocijenjivanje njih griješnima, protraćili

[1840] Sura El-Ma'ida (5) 54
[1841] Sura Et-Tevba (9) 73-74

svoje vrijeme i otjerali muslimane sa Pravoga puta.“ Kod[1842] ovih su muslimani[1843] poput džehmija, ibadija, obožavalaca kaburova, kako to od njih prenose braća, a na to ukazuju i njegove riječi: „Naprotiv, nekima su rekli 'Nevjerniče!', nekima 'Mušriče!'[1844] a nekima 'Novotaru!', 'Džehmijo!'.“

Zatim, razmisli o onome što je spomenuo imam Esed b. Musa u onome što je napisao Esedu b. El-Feratu i njegovim riječima: „...u onome što ispoljavaš od sunneta, kuđenja sljedbenika novotarija te njihovo često spominjanje i omalovažavanje. Allah ih je tobom ukrotio a ojačao sljedbenike sunneta. Protiv njih te je osnažio isticanjem njihovih nedostataka i njihovim omalovažavanjem. Allah ih je ponizio tvojom rukom pa se kriju sa svojim novotarijama.“

A ovaj neznalica protivnik i njegovi prijatelji koji su mu pomagali i stali uz njega, oni osporavaju onome ko ispolji neprijateljstvo prema džehmijama, ibadijama i obožavaocima kaburova, kleveću ih i pišu odgovarajući im i braneći ove nevjernike, nazivaju ih muslimanima, a vrijeđaju sljedbenike islama da su sav svoj trud i napor uložili u tekfir onih koji ospore Allahovu uzvišenost nad Njegovim stvorenjima i liše (*ta'til*) Ga Njegovih imena i Njegovih svojstva, i da ovim otjeruju muslimane s pravoga puta.

Pravi put kod ovih jeste: Blago ophođenje prema njima, savjetovanje, nježnost prema njima, jer je ovo, prema njihovim tvrdnjama, pozivanje (*da'va*) Resulullaha, ﷺ, i njegov životopis. A ne znaju ovi da je ovo bilo na samom početku prije nego je objavljen

[1842] Na arapskom stoji: *„ve hāulāi el-muslimūn 'indehum ke-l-džehmijjeh...“* Ako je čestica *„kāf“* koja se prevodi sa *„kao“* ovdje višak, onda se rečenica može prevesti kao *„Kod ovih su muslimani džehmije, ibadije, obožavaoci kaburova...“.* Tj. oni su kod njih muslimani. Allah najbolje zna! (op. rec.)

[1843] Ponašaju se prema muslimanima kao što se treba ponašati prema džehmijama, 'ibadijama i obožavaocima kaburova. Nisam je preveo u značenju *„Kod njih su džehmije, ibadije i obožavaoci kaburova muslimani“*, iako se ja lično ne bojim ovakvog prijevoda, jer rečenicu *„Ve Zejdun, el-muslimu 'indehu ke-l-džehmijj...“*, nije ispravno prevesti kao *„Kod Zejda muslimana su kao džehmijje...“*, već kao *„Zejd, kod njega je musliman kao džehmija“*, ili ako bi htio da je prilagodim za naš jezik: *„Kod Zejda je musliman kao džehmija“*. Tako da je prijevod onoga koji ju je preveo sa: *„Ovi su kod njih muslimani, kao džehmije...“* pogrešan. Riječ *„el-muslimūn“* u ovoj rečenici ne može biti prevedena kao da je predikat (*khaber*) subjektu (*mubtede'*) „ovi“ tj. *hāulāi*. Stoga, rečenica se može prevesti kao: *„Kod ovih su muslimani kao džehmije...“* ili *„Ovi muslimani su kod njih kao džehmije...“* (op. rec.)

[1844] Iz ovoga se može razumjeti da je Jūsuf b. Šebīb smatrao džehmije, 'ibadije, i obožavaoce kaburova muslimanima, šta god to kod njega značilo, i da je to željeno značenje njegovim govorom s početka rečenice. Međutim, šejh Sulejmān ibn Sehmān nigdje nije spomenuo da vjeruje da je Jūsuf b. Šebīb s tim svojim uvjerenjem musliman, kako god bilo njegovo uvjerenje. Kao što se u tom slučaju mora odrediti da li se govori o čistim pravim džehmijama, na čemu su bili ibadije, i kakvi su bili postupci u koje su upali te kaburlije, iako pojam obožavaoci kaburova kod učenjaka sunneta i da've Nedžda u osnovi ukazuje na grupu mušrika koji nemaju nikakve veze sa islamom. Ja lično bih, da vidim da šejh Sulejmān ostavlja suštinu osnove islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, onome koji ne negira suštinu islama mušriku zbog upadanja u suštinski veliki širk, rekao da je pogriješio, i to bez imalo oklijevanja. Štaviše, prema našem shvatanju on u tom slučaju ne bi bio daleko od tekfira lično. Mi vjerujemo u Uzvišenog Allaha, Njegovog Poslanika, ﷺ, i Njegov din, ne u obične ljude. (op. rec.)

ajetu-s-sejfi ve-l-džihadi[1845], da bi potom sve ovo derogirao i naredio da se protiv njih bori sve dok sav din ne bude samo Allahov[1846].

Također, razmisli o onome što je spomenuo Esed b. Musa gdje kaže: „Nemoj nikako da među sljedbenicima novotarije imaš brata, prijatelja ili druga, jer uistinu u predanju je došlo: 'Ko sjedne sa onim koji pri sebi ima novotariju od njega će biti otrgnuta neporočnost i bit će prepušten samome sebi. Ko ode kod onoga koji pri sebi ima novotariju, otišao je u rušenje islama.'“ Zatim razmisli o napadu ovih na stjecatelje znanja koji upozoravaju na sjeljenje sa džehmijama, jedenje sa njima, jedenja onoga što oni zakolju i priklanjanja njima.

Zatim, pogledaj u govor šejha Muhammeda, *rahimehullahu te'ala*, o tome da se ovaj govor i ono što dolazi nakon njega od govora prethodnika odnosi na neprijateljevanje prema sljedbenicima novotarija i zabludjelih čija zabluda ne izvodi iz vjere, pa šta je tek sa govorom o džehmijama, onima koje su prethodnici protekfirili, kao što to spominje imam Ibnu-l-Qajjim u djelu „*El-Kāfijetu-š-šāfija*“.

Njihov tekfir su zagovarali pedeset puta

deset[1847] *od učenjaka u zemljama*

El-Lālikāi, imam, to od njih prenosi

čak, prije njega to je prenio Et-Taberāni

Također, spomenuo je da su svi sljedbenici *ehlu sunneta* pohvalili Khālida zbog ubistva Dža'da. Rekao je:

Zahvalan je na žrtvi svaki pomagač sunneta

Divan li si, o Allahu, koljač[1848] *kurbana*

Isto tako, obožavaoci kaburova nisu od sljedbenika strasti i novotarija, već ih ispravni prethodnici nazivaju imenom *el-ghulāh* (oni koji pretjeruju) zbog njihove sličnosti kršćanima u njihovom pretjerivanju prema vjerovjesnicima i pobožnim ljudima.

Potom je šejh, رحمه الله, rekao: „Ibn Veddah je u knjizi „*El-Bide'u ve-l-havādith*“, nakon što je spomenuo hadis, rekao da će se u ovome ummetu dogoditi smutnja

---

[1845] Tj. 5. ajet sure Et-Tevba, ajet sablje i džihada. (op. rec.)
[1846] Da se ništa od dina ne usmjerava melekima, vjerovjesnicima, pobožnjacima, mrtvim, odsutnim, džinnima, kipovima, idolima, kamenju, Mjesecu, Suncu, zvijezdama, vatri i slično od onoga što obožavaju mušrici. (op. rec.)
[1847] Prenosi se tekfir džehmija od petsto (500) učenjaka. (op. rec.)
[1848] Tj. Khālid koji je odrubio glavu Dža'da ibn Dirhema za bajram. (op. rec.)

nevjerstva i smutnja zablude. Rekao je: „Smutnja nevjerstva je otpadništvo u kojem porobljavanje i imetak bivaju dozvoljeni. U smutnji zablude porobljavanje i imetak nisu dozvoljeni.“

Rekao je, nek je nad njim Allahova milost, također: „Obavijestio nas je Esed da ih je obavijestio čovjek od Ibnu-l-Mubareka, rekao je: „Ibn Mes’ud je rekao: „Uistinu Allah kod svake novotarije kojom se protiv islama spletkari ima štićenika koji udaljava od nje i govori o njenim obilježjima. Zato, iskoristite prisustvo tim područjima, na Allaha se oslonite a Allah je dovoljan kao Zaštitnik.“ Nakon toga, svojim lancem prenosilaca, spomenuo je pojedine prethodnike da su rekli: „Da od lošeg mišljenja odvratim čovjeka draže mi je od i’tikafa mjesec dana.“

Obavijestio nas je Esed, od Ebu Ishaka El-Hazza’a, od El-Evzaija, da je rekao: „Neki učenjaci su govorili da Allah od onoga koji ima novotariju pri sebi ne prima namaz, milostinju, post, džihad, hadždž, pokajanje a ni iskupljenje. Vaši su prethodnici prema njima bili rigorozni u govoru, od njih su im se srca grčila i ljude su upozoravali na njihovu novotariju.“

Rekao je: „Da su se od ljudi krili sa svojom novotarijom niko ih ne bi razotkrio, niti bi otkrio njihovu sramotu. Allah je napreči da zbog nje kazni i da mu se radi nje pokaje. Ali, kada ih počeše javno ispoljavati tada širenje znanja život znači a dostavljanje od Resulullaha, ﷺ, je milost kojom se potpomaže protiv upornog bezbožnika[1849].

Zatim, prenoseći svojim lancem prenosilaca, rekao je: „Čovjek je došao kod Huzejfe, a Ebu Musa El-Eš’ari je sjedio, pa je rekao: „Šta misliš o čovjeku koji iz srdžbe Allaha radi udari sabljom (tj. bori se) dok ne bude ubijen; je li u Džennetu ili u Vatri?“ Ebu Musa reče: „U Džennetu!“ Huzejfa reče: „Pitaj čovjeka je li shvatio i pojasni mu to što kažeš!“, sve dok to nije učinio tri puta. Treći put reče: „Tako mi Allaha neću ga pitati da pojasni.“ Potom ga Huzejfa pozva. Rekao je: „Polahko! Taj o kojem pitaš ako bi udarao svojom sabljom dok je ne slomi, potrefio istinu i bio ubijen na njoj; on je u Džennetu, a ako nije potrefio istinu i Allah ga nije podržao k njoj, tada je u Vatri!“ Potom je rekao: „Tako mi onoga u čijoj je ruci moja duša u Vatru će ući za isto to o čemu si pitao više od toliko i toliko.“

Zatim, prenoseći svojim lancem prenosilaca od El-Hasana, rekao je: “Ne druži se sa onim koji pri sebi ima novotariju jer, uistinu, srce će ti se razboljeti.“ Zatim, prenoseći svojim lancem prenosilaca od Sufjana Es-Sevrija, rekao je: “Ko sjeli sa onim koji pri sebi ima novotariju, neće se sačuvati od troje: ili će biti iskušenje za

[1849] Tj. *mulhida*, a *mulhid* u vjeri je onaj koji zastranjuje u nevjerstvo uopšteno, ne samo ateista u modernom smislu. (op. rec.)

drugoga, ili će u njegovom srcu nastati nešto zbog čega će skrenuti pa će ući u Vatru, ili će reći „Allaha mi, ne zanima me ono o čemu govore. Ja imam povjerenja u sebe!“ Pa ko bude siguran od Allaha u pogledu svoje vjere koliko je treptaj oka On će mu je oduzeti.“

Zatim, prenoseći svojim lancem prenosilaca od pojedinih prethodnika, rekao je: “Ko dođe kod onoga koji pri sebi ima novotariju poštovanja radi, pomogao ga je u rušenju islama.“ Obavijestio nas je Esed b. Musa rekavši: Obavijestio nas je Hamad b. Zejd od Ejuba rekavši: Ebu Kalaba je rekao: “Nemojte sjediti sa sljedbenicima strasti niti se sa njima raspravljati. Uistinu, bojim se da će vas zagnjuriti u svoju zabludu ili vam pobrkati ono što već znate.” Ejub je rekao: „Tako mi Allaha, bio je od razboritih učenjaka.“

Esed b. Musa nas je obavijestio rekavši: Obavijestio nas je Zejd, od Muhammeda b. Talhe, rekavši: Ibrahim je rekao: „Nemojte sjediti sa sljedbenicima novotarija niti sa njima razgovarati, uistinu, bojim se da vam se srca ne odmetnu.“ Šejh je spomenuo dugačak govor u ovom značenju u djelu *„Mufīdu-l-mustefīd“*.[1850] Bilježe El-Hakim i El-Bejheki predanje od Enesa, ﷺ, da je rekao:

تَقَرَّبُوا إِلَى اللَّهِ بِبُغْضِ أَهْلِ الْمَعَاصِي، وَالْقَوْهُمْ بِوُجُوهٍ مُكْفَهِرَّةٍ ، وَالْتَمِسُوا رَضِى اللَّهُ عَنكُم بِسَخَطِهِمْ.

„Približavajte se Allahu preziranjem griješnika, susrećite ih namrštenih lica i tražite Allahovo zadovoljstvo prema vama srdžbom prema njima.“

El-Menāvi, رحمه الله, u komentaru na ovaj hadis u djelu *„El-Džāmi'u-s-sagīr“*, rekao je: ‘Približavajte se Allahu’, tj. tražite Njegovo zadovoljstvo preziranjem griješnika zbog toga što su griješnici a ne zbog njih samih. U suštini, ono što je naređeno da se prijezire jesu ta zabranjena djela. ‘Susrećite ih namrštenih lica’, tj. namrgođeni i smrknuti, ne bi li to na njih djelovalo, pa da se okane. ‘Tražite’, tj. tragajte ulaganjem truda. ‘Allahovo zadovoljstvo prema vama srdžbom prema njima’, jer su oni neprijatelji vjere. Približavajte se Allahu udaljavanjem od njih. Uistinu, miješanje s njima je ubitačan otrov. U njemu je obuhvatnost za učenog griješnika. Bilježi ga i Ibn Šāhīn u djelu *„El-Efrād“* od Ibn Mes'uda sa slabim lancem prenosilaca. El-Menāvi veli: „Prvi lanac prenosilaca je labav.“

Cilj je ono što je El-Menāvi, رحمه الله, rekao, tj. da je miješanje s njima ubitačan otrov i da su griješnici neprijatelji vjere; pa šta je tek sa miješanjem s onima koji ne vjeruju u Allaha od onih koji prizivaju vjerovjesnike, zaštitnike i pobožnjake, džehmijama i ibadijama, neprijateljima vjere, koji su napustili put muslimana, raspravljanjem u njihovu korist, branjenjem istih, ocjenjivanjem zabludjelim i

[1850] U prvom djelu koje je prevedeno u ovoj knjizi. (op. rec.)

neznalicom onoga ko odvraća od druženja s njima, kojeg je njegovo neznanje odvelo do štampanja njegovog govora, i njegove distrubucije po zemljama i među robovima, pa slavljen neka je Onaj Koji je zapečatio srca većine ljudi.

Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, je rekao: „Četvrta vrsta od njegovog miješanja s njim jeste propast. Miješanje s njim je na stupnju otrova, pa ako se onome koji ga jede podudari protuotrov, a u suprotnom, neka mu Allah podari saučešće lijepog teksta."

A koliko je samo ove vrste među ljudima, Allah ne povećao njihov broj! Oni su sljedbenici novotarija i zablude, odvraćaju od sunneta Resulullaha, ﷺ, pozivajući u ono njemu oprečno, pa sunnet čine novotarijom a novotariju sunnetom. Ako ispoljavaš čisti tevhid govore da si omalovažio zaštitnike i pobožnjake. Ako ispoljiš čisto slijeđenje Resulullaha govore da si zapostavio predvodnike koji se slijede. Ako Allaha opišeš onim čime je opisao samoga Sebe i onim čime Ga je opisao Njegov Poslanik, bez pretjerivanja i podbacivanja, govore da si od *mušebbiha*[1851].

Ako narediš ono što je naredio Allah i Njegov Poslanik od dobra, i odvraćaš od zla govore da si od smutljivaca. Ako slijediš sunnet i ostaviš ono što je iza njih, govore da si od onih koji izazivaju sumnje. Ako ostaviš ono na čemu si ti i slijediš njihove strasti, ti si kod Allaha od propalih, a kod njih si licemjer. Prava odlučnost jeste traženje zadovoljstva Allaha i Njegovog Poslanika njihovim rasrđivanjem, te da se ne osvrćeš na njihovo ukoravanje i srdžbu. Uistinu, to lično je tvoja potpunost." Kraj.

Kažem: Kako je ova noć slična prethodnoj! Pogledaj u izjavu ovih u njihovim optužbama protiv stjecatelja znanja da muslimane udaljavaju od pravog puta, a zatim pogledaj govor Ibnu-l-Qajjima, رحمه الله, i vidjet ćeš veliko čudo.

Što se tiče protivnikovih riječi: "Nekima ne nazivaju selam, a nekima na selam ne uzvraćaju."

Odgovor je da se kaže: Pretpostavlja se da se ovaj postupak *Ikhvana*[1852] tiče onih koji su ispod stepena džehmija, ibadija i obožavalaca kaburova, od onih koji s njima prijateljuju ili se raspravljaju u njihovu korist. U tom slučaju kaže se: Ostavljanje selama početno i kao odgovor onome ko je inovirao neku novotariju sve dok se od nje ne pokaje bilo je od upute Resulullaha, ﷺ, i po tome su radili

[1851] *Mušebbiheh* (poistovjećivači) su oni koji poistovjećuju Uzvišenog sa Stvorenjem ili obratno. Onaj koji potvrđuje Allahova svojstva sa značenjima koja dolikuju Njegovoj svetosti, bez poređenja sa svojstvima stvorenja i određivanja kakvoće nije poistovjećivač. Onaj koji alegorično protumači svojstvo, koje ukazuje na značenje koje dolikuje svetosti Njegovog Bića, ga je iskrivio, tj upao u *tahrīf*, tj. iskrivljivanje značenja. (op. rec.)
[1852] Tj. braće. (op. rec.)

ashabi, tabi'ini i predvodnici mudžtehidi. Mi u Resulullahu, ﷺ, imamo najbolji uzor, jer je on, ﷺ, odbacivao Ka'b b. Malika, ﷺ, i njegova dva druga a bili su od učesnika Bedra nakon što su izostali iz pohoda sa njim u godini Tebuka, govorom i selamom.

Hadis koji govori o tome nalazi se u El-Buharijevom Sahihu. Ovi odbačeni bili su od najboljih i najplemenitijih, uživali su ugled i poštovanje, pa ih je odbacio u govoru i selamu, nakon što su uradili djelo koje im je uzrokovalo opomenu, pouku i tugu, sve dok im Allah nije oprostio pa su se pokajali, vratili Njemu i predali.

Šejhu-l-islam u djelu „*Minhādžu-s-sunne*" veli: „Odbacivao je neke vjernike, kao što je odbacivao trojicu koji su izostali iz pohoda na Tebuk, jer je cilj pozivanje stvorenja u pokornost Allahu na najbolji način, pa se podsticanje koristi kada je najkorisnije a zastrašivanje kada je korisnije." Pojasnio je da je cilj pozivanje stvorenja u pokornost Allahu, pa u odbacivanju, ako u njemu ima koristi, biva pozivanje Allahu, a dovoljno je ono od upute Vjerovjesnika, ﷺ, i njegovog životopisa.

Isto tako, kada mu je Ammar b. Jasir, ﷺ, nazvao selam a njegovi ga ukućani bili namirisali šafranom, pa mu on ne uzvrati na selam, već reče: „Idi i operi to sa sebe." Isto tako, nije uzvratio na selam onome koji je građevinu svoje kuće podigao visoko, sve dok je nije porušio. A ni onome koji je obukao potpuno crveni ogrtač, kao što stoji u hadisu od Ibn Omera, ﷺ, gdje kaže: „Pored Vjerovjesnika, ﷺ, prošao je čovjek a na njemu dva crvena ogrtača pa je nazvao selam, a Vjerovjesnik, ﷺ, mu ne uzvrati."

U djelu „*El-Edebu-l-mufred*" od El-Buharija, رحمه الله, stoji predanje od Alije, ﷺ, da je rekao: „Vjerovjesnik, ﷺ, je prošao pored naroda među kojima je bio čovjek namirisan parfemom od šafrana, pa ih pogleda i nazva im selam, a okrenuo se od ovog čovjeka, pa čovjek reče: „Okrenuo si se od mene?" On reče: *"Među tvojim očima je žeravica."* Također, u istom djelu od Abdullaha b. Amra, *radijAllahu anhuma*, stoji da je rekao:

ولا تسلموا على شراب الخمر.

"Ne nazivajte selam onima koji piju alkohol."

U njemu od Katade, od El-Hasana stoji:

ليس بينك وبين الفاسق حرمة.

"Između tebe i griješnika nema svetosti."

Ibn Šihab, ﷺ, veli: „Moj brat Ebu-l-Khattab stanovao je sa mnom u mojoj kući, dvadeset godina nisam govorio s njim.“ Potom je pojasnio da je bio pripisivan rafidijstvu. Ebu Hafs nije govorio s rafidijom do deset.

El-Kadi Ebu Husejn veli: „U nekim knjigama naših drugova sam čitao da je Ibn Redža’ kada bi u 'Akbaru umro čovjek od rafidija pa čuo da mu je neki *bezzāz* prodao ćefine, da ga je kupač okupao ili nosač nosio, odbacivao bi ga zbog toga. El-Muhelleb veli: „Ostavljanje nazivanja selama griješnicima ustaljen je sunnet.“.

U djelu „*El-Feth*“ rekao je: „Neke hanefije su u griješnike ubrajali i one koji su upražnjavali stvari koje narušavaju čovječnost kao što je pretjerano šaljenje, zabavljanje, razvratan govor, sjedenje po tržnicama radi gledanja žena koje prolaze i sl..

Ako bismo išli da spominjemo govor učenjaka, govor bi se oduljio, a cilj je upozorenje na to da je ovo od upute Resulullaha, ﷺ, upute njegovih ashaba i njihovih sljedbenika u dobru, tj. odbacivanje griješnika i novotara. Na to su ukazali najbolji učenjaci od predvodnika velikana, pa ko se prihvati njihove upute i krene njihovim putem, krenuo je Pravim putem.

Protivnik je na početku svog pisma spomenuo da je obaveza svakome ko je svoju dušu očistio i želi joj spas i sreću da zna iz njegove upute, životopisa i poslova ono čime će se izdvojiti od neznalica i njime se ubrojati u njegove sljedbenike, pomagače i stranku.

Ljudi su po pitanju ovoga između onoga koji je uzeo malo, onoga koji je uzeo puno, i onoga kome je uskraćeno. Pa kada ti je postalo jasno da je ono što smo spomenuli od upute Resulullaha, ﷺ, upute njegovih ashaba, i iz njegovog životopisa i poslova, a i pored svega ovoga on napada onoga ko ga praktikuje i slijedi njegovu, ﷺ, uputu u tome, ide njegovim putem, ocjenjuje ih neznalicama i zabludjelim, i tvrdi da su oni odvratili muslimane od pravog puta. Pojasnit će se svakom pravedniku da je on taj koji odstupa od ovoga puta i ne ide pravcem ove stvarnosti, te da je od onih kojima je uskraćeno a ne od onih koji su uzeli malo niti od onih koji su uzeli puno. A kome Allah ne podari svjetlo taj ga neće ni imati.

Što se tiče njegovih riječi: “Tako ti Allaha, pravedniče, da li se ovako poziva Allahu, da li je ovakav životopis Muhammeda, ﷺ...”, do kraja njegovog govora.

Kažem: Da, ovako biva pozivanje Allahu, ovakav je životopis Muhammeda, ﷺ, pa onaj ko je čitao i poznaje govor Allaha, govor Njegovog Poslanika i govor učenjaka znat će da je ono što smo spomenuli od životopisa Resulullaha, ﷺ, njegovih ashaba i ispravnih prethodnika, a onaj ko to ne poznaje, nema o tome

znanje i nadahnuće, on to poriče i misli da je oprečno sunnetu Resulullaha, ﷺ, njegovom životopisu i njegovom pozivanju.

U djelu *„El-Hedju-n-nebevi“* Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, veli: „U zabrani Vjerovjesnika, ﷺ, razgovora sa ovom trojicom između ostalih koji su izostali iz pohoda na Tebuk je dokaz njihove iskrenosti a neistinitosti ostalih, pa je htio odbacivati iskrene i podučiti ih zbog tog grijeha. Što se licemjera tiče, njihov zločin je veći od toga da se sučeli sa odbacivanjem, pa lijek za ovu bolest ne djeluje protiv bolesti licemjerstva niti u njemu ima koristi.

Ovako radi Gospodar sa Svojim robovima u kažnjavanju za njihove zločine, pa vaspitava Svoga roba vjernika, kojeg voli, koji je kod njega plemenit zbog najmanjeg posrtaja i greške, te je stalno budan i oprezan. A onaj ko izgubi ugled kod Njega i koji kod Njega nema vrijednosti, On ga prepusti njegovim grijesima, pa svaki put kada počini neki grijeh Allah mu dadne neku blagodat, a obmanuti misli da je to od Njegovog počasti prema njemu a ne zna da je to poniženje lično i da time želi da ga izloži žestokoj patnji, i kazni uz koju nema oprosta, kao što stoji u poznatom hadisu:

إذا أراد الله بعبده خيراً عجّل له العقوبة في الدنيا، وإذا أراد بعبده شراً أمسك عنه عقوبته في الدنيا فيرد القيامه بذنوبه.

„Ako Allah želi Svome robu dobro, onda mu požuri s njegovom kaznom na ovome svijetu. A ako (Allah) želi Svome robu zlo, onda mu odgodi njegovu kaznu na ovome svijetu, pa se na Sudnjem danu pojavi sa svojim grijesima.”, do kraja njegovog govora.

Pogledaj govor Ibnu-l-Qajjima, رحمه الله, i ono što smo spomenuli od govora učenjaka a što je spomenuo hafiz Muhammed b. Veddah od njihovog životopisa, neprijateljevanja sa sljedbenicima novotarija, mržnje prema njima, kuđenja i upozoravanja od druženja s njima. Ako o tome razmisli pravednik koji je čist od neznanja, pristranosti, spoznat će životopis ispravnih prethodnika i prve generacije i utvrdit će na čemu su bili od ljubomore prema Allahu, Njegovoj vjeri, i postaće mu jasno neznanje ovih samih sebi proturječnih.

Znači, *Ikhvani* su bili na pravom putu od njegove, ﷺ, upute i njegovog životopisa kao i životopisa njegovih ashaba, pa su tekfirili onoga koga su protekfirili Allah i Njegov Poslanik, ﷺ, i po pitanju čijeg tekfira postoji *idžma'* učenjaka, izbjegavali su pozdravljanje onoga ko ih nije tekfirio, s njima prijateljevao i branio ih, jer su ih tretirali neznalicama, neinformisanim te da pri

sebi imaju od nejasnoća i pogrešnog tumačenja ono što im je naložilo da ih brane jer je ovo kod njih od pozivanja Allahu.

Zbog toga se prema njima nisu ophodili osim na način izbjegavanja pozdravljanja ovih početno i uzvratno. Upravo ovo bilo je metoda Vjerovjesnika, ﷺ, u odbacivanju njegovih iskrenih i istinoljubivih ashaba zbog ovog malog grijeha kojeg su počinili. Njegovo ostavljanje odbacivanja licemjera bilo je zbog toga što kod njihovog zločina vaspitanje odbacivanjem nije učinkovito, pa je njihovo opravdanje prihvatio, a njihovu stvar prepustio Allahu. Ostavio ih je samo zbog moguće posljedice, jer se bojao da ljudi kažu kako Muhammed ubija svoje ashabe, a ne zbog toga što njihov zločin ne podnosi ovu stvar[1853].

O ovome je već opširno govorio šejhu-l-islam Ibn Tejmijje, Allah očistio njegovu dušu, u djelu *„Es-Sārimu-l-meslūl 'ala šātimi-r-resūl“*. Protivljenje i klevetanje stjecatelja znanja zbog odbacivanja griješnika a da ne govorimo o odbacivanju neprijatelja Allaha i Njegovog Poslanika, koji poriču Allahovu uzvišenost nad Njegovim stvorenjima i onih koji pored Njega prihvataju druge bogove mimo Njega, velika je greška, pokuđeno i ružno protivljenje, te pretjerano i veliko neznanje.

Što se tiče njegovih riječi: "Zbog ovih su se pogoršala mišljenja o onima koji savjetuju. Kada se ljudi obrate nekome koga žele posavjetovati, oni mu govore: „Ne prihvatajte njihov savjet jer oni tekfire ljude, ne prihvatajte njihov savjet.“ Uzrok toga je neznanje pojedinih neznalica glupana za čijim imenima mi nemamo potrebu, a slobodnom je i znak dovoljan, koji tvrde da su pozivači Allahu, oni koji naređuju dobro i odvraćaju od zla, a nered kojeg nanose je veći od onoga što popravljaju.“

Pa kažem: Slavljen neka je Allah, šta je više od Njegove visosti i ponosnije od Njegovog dokaza. Tako Allah pečati srca onih koji ne znaju. Kako se opustio uz šejtana onaj koji se pripisuje znanju pa ga je doveo do ove krajnosti! Uistinu, šejtan je mnogim ljudima otvorio vrata sumnji u isključivanju naređivanja dobra i odvraćanja od zla, te preko njihovih jezika ubacio ovu sumnju da putem nje dođe do toga da ljudi ostave naređivanje dobra i odvraćanje od zla, pošto je u tome odvraćanje ljudi od prihvatanja savjeta. Misle da je ovo od neznanja onoga koji naređuje i odvraća, i da razum to ne prihvaća. Upravo ovaj razum je udio kod mnogih ljudi, čak kod većine njih, i sam on je propast lično i plod licemjerstva.

[1853] Ne zbog toga što njihova djela ne povlače za sobom da ih kazni onim što je vjerski propisano, već zbog toga što je, s obzirom da protiv njih nije posjedovao sudski dokaz na osnovu kojeg im može presuditi, postojala bojazan da ljudi neće shvatiti zbog čega ih je ubio, i da će reći da kako Muhammed ubija svoje prijatelje nakon što su ušli u njegov din bez ikakvog sudskog dokaza o njhovom prestupu. (op. rec.)

Uistinu njegovi vlasnici vide da je razum zadovoljenje svih ljudi i nerazilaženje s njima u njihovim ciljevima i strastima, te zadobijanje njihovog prijateljstva. Govore: „Popravi sebe miješanjem s ljudima, stapanjem s njima. Nemoj sebe omražavati kod njih, pa da od tebe ne prihvate savjet.“ A upravo ovo je kvarenje i upropaštavanje duše. Onaj koji to radi traži zadovoljstvo ljudi srdžbom Allaha, a stvorenja su kod njega postala vrijednija od Allaha. Onaj ko traži zadovoljstvo ljudi u srdžbi Allaha, Allah će se na njega rasrditi pa će se i ljudi na njega rasrditi.

Onaj ko je iskren prema sebi i želi spas svojoj duši, neka traži Allahovo zadovoljstvo neprijateljevanjem prema neprijateljima Allaha i Njegovog Poslanika, neka zna da osnova svih osnova ne može opstati niti biti postojana bez bojkota Allahovih neprijatelja, džihada protiv njih, odricanja od njih, približavanja Allahu mržnjom prema njima i njihovim ukoravanjem. Uzvišeni je rekao:

لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾
كَانُوا لا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾ تَرَى كَثِيراً مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَبِئْسَ
مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ
وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنَّ كَثِيراً مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨١﴾

„Jezikom Davuda i Isaa, sina Merjemina, prokleti su oni od sinova Israilovih koji su zanevjerovali, zato što su se bunili i uvijek granice zla prelazili ﴾78﴿ jedni druge nisu odvraćali od griješnih postupaka svojih. Ružno li je zaista to kako su postupali! ﴾79﴿ Ti vidiš mnoge od njih kako s nevjernicima prijateljuju. Ružno je zaista ono što sami sebi pripremaju: da se Allah na njih rasrdi i da u patnji vječno ostanu. ﴾80﴿ A da vjeruju u Allaha i Vjerovjesnika i u ono što se njemu objavljuje, oni s njima ne bi prijateljevali, ali, mnogi su od njih nevjernici. ﴾81﴿“[1854]

Većina ljudi uzima za 'ibadet samo ono što je prema običaju lijepo i zbog čega bivaju pohvaljeni, a ono u čemu je bojkot, borba, odbacivanje Allaha radi i prkošenje Njegovim neprijateljima; on s time nema ništa. Štaviše, možda od njega odvraća, kori onoga ko ga radi, a ovo je česta pojava kod onih koji se pripisuju tradiciji i onih koji se pripisuju znanju i vjeri.

Šejtan se najviše trudi da to postigne kod njih, jer oni to najčešće vide vjerom i lijepim moralom, pa se od njega ne kaju i ne traže oprosta, i zbog toga što se drugi za njima povode, idu njihovim putem te bivaju iskušenje za druge. Zbog ovoga je Zakonodavac upozorio na smutnju onih koji se od učenjaka i pobožnjaka iskvare, iz

[1854] Sura El-Ma'ida (5) 78-81

bojazni za svoj ummet. Kada vjernik spozna suštinu vjerovanja i stekne udio u zadovoljstvu Vladara, Milostivog, stekao je nešto najbolje, veliku sreću, makar se govorilo to što se govori.

Šejhu-l-islam Muhammed b. Abdulvehhab, ﺭَﺣِﻤَﻪُ ﺍﻟﻠَّﻪُ, rekao je: „Osnovu (temelj) dini islama i njegov stub čine dvije stvari:

Prva: Naredba obožavanja Allaha, Jedinog, Koji sudruga nema, podsticanje na to, prijateljevanje radi toga i ocijenjivanje[1855] nevjernikom onoga ko ga ostavi.

Druga: Upozorenje od širka u obožavanju Allaha, strogost u tome, neprijateljevanje radi njega i ocjena[1856] nevjernikom onoga ko ga počini."[1857] Kraj.

Dakle, neophodno je tekfiriti onoga ko počini širk, upozoravati na njega, strogost u tome, neprijateljevanje zbog njega, a isto tako prijateljevanje sa onim ko naređuje obožavanje Allaha, Jedinog, Koji sudruga nema, podsticanje na to i ocjeniti nevjernikom onoga ko ostavi[1858] obožavanje Allaha.[1859]

Molimo Allaha da nas uputi i našu braću muslimane u hođenje Njegovim pravim putem.

Njegove riječi: „Onaj koji naređuje dobro i odvraća od zla treba da bude učen, mudar, blag i strpljiv."

Kažem: Ovo je istina! Ovo je obaveza! Međutim, ovo ne podstiče na neprijateljstvo prema onima koji ispoljavaju neprijateljstvo prema Allahovim neprijateljima džehmijama, ibadijama, otpadnicima, makar onaj koji s njima neprijateljuje ne bio učen, mudar i blag. Štaviše, musliman je obavezan da neprijateljuje s Allahovim neprijateljima shodno svom znanju i razumijevanju i da ne prelazi propisano. Poslanik, ﷺ, rekao je:

مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَذَلِكَ أَضْعَفُ الإِيمَانِ.

[1855] Tj. *tekfir*. Ono što ulazi u osnovu vjere bez koje čovjek ne može biti musliman je uvjerenje da mušrik i *mustekbir* nisu obuhvaćeni značenjem osnove islama i tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. Ispoljavanje negacije islama mušricima i mustekbirima i njihov tekfir kufrom koji za sobom povlači kaznu nije od osnove bez koje čovjek ne može biti muslimanom. (op. rec.)

[1856] Tj. *tekfir*. Tako je rečeno. (op. rec.)

[1857] Pogledaj kojim se riječima šejh Sulejman obraća ljudima poput Jūsufa b. Šebiba, uz činjenicu da ispoljavanje tekfira i tekfir mušrika i mustekbira kufrom koji za sobom povlači kaznu ne ulazi u osnovu bez koje se ne može biti musliman! Značenje koje se nameće jeste da je Jūsuf ibn Šebīb svojim nazivanjem skupina o kojima se govori u risali, od džehmija, 'ibadija i obožavaoca kaburova, muslimanima, ispoljio nešto što se može uzeti kao uzrok rušenja osnove dini islama. (op. rec.)

[1858] To može biti velikim širkom ili ohološću (*istikbārom*) naspram obožavanja samo Uzvišenog Allaha. (op. rec.)

[1859] Pozivamo neprijatelje tevhida od „saffovaca", „minber.ba-ovaca", sljedbenika vođa glavešina zablude i smutnje da radi prospireta islama, islamskog bratstva i poziva u Allahov din, sprovedu ovu osnovu. Odreknite se od mušrika i onih koji se nisu od nijh odrekli i budite lojalni prema tevhidu i muvehhidima. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

„Ko od vas vidi neko loše djelo, neka ga izmijeni (ukloni) rukom, a ako ne može onda jezikom, a ako ne može onda srcem, a to je najslabije vjerovanje.“

Što se tiče njegovih riječi: „Zar vam nije dovoljan ovaj ajet:

ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ

„Na put Gospodara svoga mudro i lijepim savjetom pozivaj...“[1860], tj. podsticanjem i zastrašivanjem, „...i s njima se na najljepši način raspravljaj“, tj. raspravljaj se s njima prihvatljivim dokazom koji priznaje svak. Ovako stoji u djelu „*El-Hisbeh*“, od šejhu-l-islama.“

Kažem: Ovo je istina oko koje nema govora. U njoj nema to da kada ih pozove Allahu onim što je spomenuo od lijepog savjeta i s njima se na najljepši način raspravlja, a oni se ne opomenu i ne povrate, da ih on ne bojkotuje i ne odbacuje, niti se Allahu od njih odriče. Pa s obzirom da je stvar kao što jeste, onda stvar tih džehmija, ibadija, otpadnika od obožavalaca kaburova ne izlazi iz okvira tri stvari:

Ili ste ih već mudro i lijepim savjetom pozvali i s njima se raspravljali dokazima koje svako priznaje i prihvata, pa su prihvatili to čemu ste ih pozvali od upute, Vjere istine, te su se vratili od svoje zablude, pokajali se, predali i prihvatili ono na čemu je *ehlu sunnet i džemat*. U tom slučaju je onaj koji neprijateljuje i suprotstavlja se vama i njima osoba koja griješi, čini nepravdu i pretjeruje.

Ili nisu prihvatili ono čemu ste ih pozvali od upute i Vjere istine i puta *ehlu sunneta i džemata*, već su se uzoholili, prkose, bune se i nepokorni su Allahu kao što je deva nepokorna svojim vlasnicima. U tom slučaju je dokaz nad njima već uspostavljen i tada nema zapreke za njihov tekfir, ispoljavanje neprijateljstva prema njima, odricanje od njih, njihovo preziranje, udaljavanje od njih, njihov bojkot, jer je dokaz do njih dospio i nad njima uspostavljen.

Ili ih niste vi pozvali, niti ste ih savjetovali, pa ste u tom slučaju njihovi pomagači i pomoćnici, oni koji ih brane prije[1861] poziva Allahu mudrošću, lijepim savjetovanjem i uspostavom dokaza nad njima:

هَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَادِلُ اللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلاً

„Eto, vi se zauzimate za njih u životu na ovome svijetu, a ko će se pred Allahom za njih zauzimati na Sudnjem danu, ili ko će im zastupnik biti?!“[1862]

[1860] Sura En-Nahl (16) 125
[1861] Ovako Uzvišeni Allah kažnjava „mudrace“! (op. rec.)

Sebe ste postavili za metu umjesto njih, pišete odgovore onima koji s njima neprijateljuju, koji su ih nadjačali, mrze ih, govore o njihovoj sramoti, poniženju i zabludi. Zar se ne bojite Dana u kojem ćete se Allahu vratiti?

Što se tiče njegovih riječi: „Ako je ovo naredba Ugledniku poslanika, *salavatullahi ve selamuhu alejhim edžmein*, čak, svakom vjerovjesniku, a Allah im je na mjestima u Kur'anu naredio strpljivost, a hadisa u ovom značenju ima mnogo...“.

Kažem: Ovo je istina. Međutim, ovo je bilo na početku islama a šejhu-l-islam Muhammed b. Abdulvehhab, رحمه الله, na mjestima koja je iz životopisa prenio i o njima govorio, rekao je:

„Drugo mjesto, jeste da je on, ﷺ, kada je počeo da ih opominje od širka i naređuje im njemu suprotno, a to je tevhid, nisu to mrzili, već su ga smatrali lijepim i razmišljali su o stupanju u njega, sve dok nije jasno počeo vrijeđati njihovu vjeru, njihove učenjake ocijenjivati neznalicama, njihova mišljenja glupim, tek tada su prema njemu i njegovim ashabima pokazali žestoko neprijateljstvo i rekli: „Ocijenjuje glupim naša mišljenja, kudi našu vjeru, vrijeđa naša božanstva,[1863] a poznato je da on, ﷺ, nije vrijeđao Isaa i njegovu majku, niti meleke, niti pobožnjake, ali kada je spomenuo da se oni ne prizivaju, da oni ne koriste niti štetu nanose, ovi su rekli da je to vrijeđanje.“

Ako si spoznao ovo, znaćeš da čovjekov islam ne može opstati[1864], makar obožavao samo Allaha i ostavio širk, osim uz neprijateljevanje prema mušricima, iskazivanje[1865] im neprijateljstva i mržnje, kao što je Uzvišeni rekao:

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ

„Nećeš naći da ljudi koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju budu u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprotstavljaju...“[1866]

Ako ovo dobro razumiš, spoznat ćeš da mnogi koji se pozivaju na vjeru nisu je spoznali niti su je razumijeli[1867]. U suprotnom, šta je onda muslimane održavalo u

---

[1862] Sura En-Nisā' (4) 109

[1863] Isti je slučaj danas. Možeš držati danima predavanja o osnovi vjere bez koje čovjek ne može biti musliman, rijetko će se ko buniti. Počneš li sprovoditi ono što si pričao, imaćeš na svom vratu prvo one koji su te „pomno“ slušali, kao što se to već dogodilo. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[1864] Upotrijebljen je glagol *„jesteqīm“*, kojeg je šejh 'Abdullatif u određenim kontekstima protumačio u značenju obavezne potpunosti, ne onoga bez čega nema osnove islama, rekavši da šejh Muhammed nije rekao „nije ispravan (*la jesihh*)“ i slično već *„la jesteqim“*. (op. rec.)

[1865] Spomen iskazivanja neprijateljstva koje ulazi u obaveznu potpunost, osim ispoljavanja šehadeta na početku islama, i nekim stanjima sličnim njemu, ukazuje da se glagolom *„jesteqīm“* ne misli značenje *„jesihh“* tj. ispravnosti osnove. (op. rec.)

[1866] Sura El-Mudžadela (58) 22

[1867] Ne shvataju važnost i stepen ispoljavanja neprijateljstva i prezira prema širku i mušricima, i lojalnosti prema tevhidu i muvehhidima! (op. rec.)

strpljenju na toj patnji, zarobljeništvu, udaranju i hidžri u Abesiniju, iako je on, ﷺ, najmilostiviji čovjek, i da im je mogao olakšati on bi im i olakšao, a kako kad mu je objavljeno:

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ

„Ima ljudi koji govore: 'Vjerujemo u Allaha!', a kad neki Allaha radi bude na muke stavljen, on drži da je ljudsko mučenje isto što i Allahova kazna.“[1868]

Ako se ovaj ajet odnosi na onoga ko se s njima složio svojim jezikom[1869] kada bude stavljen na muke, šta je tek s onim mimo toga?“ Kraj.

Pojasnilo se da je ovo od Resulullaha, ﷺ, bilo na samom početku, a kada mu je objavljeno:

فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ

„Ti javno ispovijedaj ono što ti se naređuje i mušrika se okani“[1870], počeo im je njihovu vjeru vrijeđati, njihova mišljenja ocijenjivati glupim, a oni su pokazali žestoko neprijateljstvo prema njemu i njegovim ashabima.

Dakle, onaj ko neprijateljuje sa neprijateljima Allaha i Njegovog Poslanika, otvoreno iznosi njihovo tekfir i odricanje od njih, sigurno će se prema njemu odnositi neprijateljski i uznemiravati ga. Ovo je bilo stanje Resulullaha, ﷺ, njegov životopis i pozivanje Allahu, pored toga što je on najmilostiviji čovjek, najbolji od njih u blagosti i pozivanju Allahu, a mi u Resulullahu imamo najbolji uzor, kao što smo to već prethodno pojasnili.

Što se tiče njegovih riječi: „Naredio im je strpljivost na mjestima u Kur'anu i hadisima.“

Kažem: Ovo je istina i ono je oprečno onome čemu pozivate. Uistinu, on im je naredio strpljenje na neprijatnostima, u pozivanju Allahu, podnošenju teškoća, a nije im naredio strpljenje od naređivanja dobra i odvraćanja od zla, priklanjanje ljudima, blago ophođenje prema njima, pored ustrajavanja u griješenju prema Allahu, jer njihovo odvraćanje i naređivanje onoga što je naredio Allah, Njegov Poslanik, ﷺ, je kod ovih neznalica njihovo udaljavanje[1871]. Već je spomenut govor ispravnih predvodnika, što je sasvim dovoljno i lijek za onoga ko razum ima ili onoga ko sluša a priseban je.

[1868] Sura El-Ankebut (29) 10
[1869] Kaže svojim jezikom bez vjerovanja srcem, ali bez prisile. Da nas Allah sačuva! (op. rec.)
[1870] Sura El-Hidžr (15) 94
[1871] Tj. od istine. (op. rec.)

Poznato je i nadaleko rašireno da je strpljenje svojstvo Allahovih iskrenih robova. O svojstvima imama Ahmeda, رحمه الله, stoji:

Kako je samo bio strpljiv od dunjaluka

i sličan onima koji su prije bili

došle su mu novotarije pa ih je porekao

i dunjaluk pa ga je odbio

Ovo je stanje bogobojaznih prethodnika koje je Allah opisao u Svojoj Knjizi riječima:

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ

„Između njih smo Mi vođe određivali i oni su, odazivajući se zapovijedi Našoj, na Pravi put upućivali, jer su strpljivi bili i u dokaze Naše čvrsto vjerovali.“[1872]

Strpljenjem se ostavljaju strasti, a uvjerenjem se odbacuju sumnje, kao što je rekao Uzvišeni:

...وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ

„...i koji jedni drugima istinu preporučuju i koji jedni drugima preporučuju strpljenje.“[1873]

I Njegove riječi:

وَاذْكُرْ عِبَادَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ

„I sjeti se robova naših, Ibrahima i Ishaka i Jakuba, sve u vjeri čvrstih i dalekovidih“[1874]

U nekim mursel predanjima stoji:

إن الله يحب البصير الناقد عند ورود الشبهات، ويحب العقل الكامل عند حلول الشهوات.

„Uistinu, Allah voli pronicljivog i odgovornog kod pojave sumnji, a voli potpun razum kod pojave strasti.“

Otuda, onaj ko se raspravlja u korist sljedbenika novotarija a o sljedbenicima nevjerstva u Allaha da i ne govorimo, taj je odstupio od puta ispravnih

1872 Sura Es-Sedžda (32) 24
1873 Sura El-Asr (103) 3
1874 Sura Sad (38) 45

prethodnika, onih kojima je Allah naredio strpljenje na uznemiravanju od strane neprijatelja Allaha i Njegovog Poslanika.

وَمَا يُلَقَّاهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلَقَّاهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ

„To mogu postići samo strpljivi; to mogu postići samo vrlo sretni.“[1875]

Nije poželjno strpljenje, ono koje je naređeno, to da čovjek sa Allahovim neprijateljima, neprijateljima Njegovog Poslanika i Njegove vjere stalno bude u blagosti i laskanju uz popustljivost prema činjenju zabranjenih djela i ustrajavanju u njima, a potpuno je jasno da su oni na onome na čemu su bili u vjerovanju. Potom mu šejtan, kako bi mu uljepšao, laska da ako ga savjetuje za ono na čemu je bio iz opravdanja prema njima, da je se već strpio na uznemiravanju i pozivanju Allahu, a potom sutradan s njim jede, pije i opušta se[1876].

U *Musnedu* i *Sunenima* stoji hadis od Ebu Ubejde, od Abdullaha b. Mes'uda, da je rekao: Resulullah, ﷺ, rekao je:

إن من كان قبلكم إذا عمل العامل بالخطيئة جاءه الناهي تعذيراً فإذا كان الغد جالسه، وواكله، وشاربه كأن لم يره على خطيئة بالأمس، فلما رأى الله ذلك منهم، ضرب قلوب بعضهم على بعض، ولعنهم على لسان داود وعيسى بن مريم ذلك بما عصوا وكانوا يعتدون، والذي نفس محمد بيده لتأمرن بالمعروف ولتَنْهَوُنَّ عن المنكر، ولتأخذن على يد السفيه، ولتأطرنه على الحق أطراً، أو ليضربن الله قلوب بضعكم على بعض ثم يلعنكم كما لعنهم.

„Uistinu, u narodima prije vas, kada bi neko počinio grijeh došao bi mu opominjač da ga opomene ispričavajući se, a već sutradan bi sjedio s njim, jeo i pio s njim, kao da ga juče nije vidio u činjenju grijeha, pa kada je Allah to vidio od njih, okrenuo je njihova srca jedna protiv drugih i prokleo ih jezikom Davuda i Isaa sina Merjeminog zbog toga što su se ogriješili i uvijek granice zla prelazili. Tako mi Onoga u Čijoj je ruci duša Muhammedova, naređivat ćete na dobro i odvraćati od zla, uzeti za ruku prijestupnika i pridobiti ga za Istinu, ili će Allah vaša srca okrenuti jedna protiv drugih a zatim vas prokleti kao što je njih prokleo.“

Druženje s ljudima, zadovoljavanje istih srđenjem Allaha, blagost prema njima, ostavljanje njihovog uznemiravanja kod odstupanja od naredbe Allaha i Njegovog Poslanika, te tvrdnja da je ovo od strpljivosti u pozivanju Allahu, to je ono oko čega kruže ove neznalice. Upravo je to odstupanje od naredbe Allaha i

[1875] Sura Fussilet (41) 35
[1876] Molim Allaha da nas sačuva od ovog zla i zla svakog šejtana prkosnog. (op. rec.)

Njegovog Poslanika. S time što se ovo, kada bi im se priznalo, odnosi na počinioce poroka i grijeha od sljedbenika islama uz borbu protiv njih i njihovo izbjegavanje.

A što se tiče džehmija, ibadija, obožavalaca kaburova, blagost s njima, sažaljivost prema njima, dobročinstvo, nježnost, milost i njihovo obveseljavanje, od onoga je što negira imān i vodi u srdžbu Milostivog, jer je dokaz do njih dospio još od davnina. Allah je rekao:

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ...

„Nećeš naći da ljudi koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju budu u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprotstavljaju..."[1877]

Ovo je dovoljno kao odgovor na njegov preostali govor, jer on ulazi u ovo značenje. A što se tiče onoga što je spomenuo o nekim neznalicama da kada vide nekoga da naređuje sunnet Vjerovjesnika, ﷺ, ili ga primjenjuje to mu osporavaju; npr. da praktikuje kratko sjedenje radi odmora nakon vraćanja sa druge sedžde (*dželsetu-l-istirāha*), tesbih desnom rukom, ili povremeno klanja u obući, što smo vidjeli naše šejhove da praktikuju.

Kažem: Ovo ne dolazi osim od neznalice koja ne posjeduje znanje o sunnetima Resulullaha, ﷺ. Ono što je Resulullah, ﷺ, praktikovao ili radio od onoga što nije specifično samo za njega ili što je naredio, to je istina i svaki musliman to treba da prihvati, da mu se ne suprotstavlja bilo čijim govorom, o kome god da se radilo. Učenjaci su se složili da onaj kome sunnet Resulullaha, ﷺ, postane jasan nema pravo da ga ostavi zbog nečijeg govora ma ko on bio. Ovo se ne odnosi samo na spomenute sunnete već se odnosi na svaki sunnet Resulullaha, ﷺ, kojeg je praktikovao, naredio ili uradio kako bi se za njim povodilo. Međutim, sjedenje radi odmora je pitanje oko kojeg su se učenjaci razišli, da li je od sunneta namaza, ili od sunneta za kojima postoji potreba kao što ćemo to pojasniti, ako Uzvišeni Allah bude htio.

Razilaženje oko ovoga lakše je u poređenju sa onim što smo prethodno spomenuli. Već smo prethodno pojasnili obaveznost neprijateljevanja s Allahovim neprijateljima i neprijateljima Njegovog Poslanika, jer ovo je od vjerskih obaveza. Što se tiče sjedenja radi odmora, namaza u obući i drugih sunneta, to nije od obaveza, već, onaj ko ih uradi lijepo je postupio a onaj ko ne uradi ništa mu ne smeta. Već smo prethodno spomenuli mišljenja islamskih prethodnih i potonjih učenjaka o tekfiru džehmija, obožavalaca kaburova, i o tome da je do njih poziv dospio, da je nad njima dokaz uspostavljen, te smo spomenuli njihova mišljenja o

[1877] Sura El-Mudžadela (58) 22

upozorenju na ostale sljedbenike strasti i novotarija, da se s njima ne sjedi, da im se selam ne naziva, o obavezi njihovog odbacivanja i udaljavanja od njih.

Onaj ko obmanjuje običan narod, one koji ne poznaju izjave skupina o ovim džehmijama, obožavaocima kaburova i ibadijama, govoreći da je njihov propis i ono što se za njih kaže propis *ehlu-l-fetre*[1878] i onih koji kod sebe nemaju ostatke poslanstva i vjerovjesništva kojim bi spoznali uputu, od onih nad kojima dokaz nije uspostavljen dospijećem poziva, da je njihov propis kao propis onoga ko pogriješi u pitanjima oko kojih su se razišli[1879] sljedbenici kible čiji dokaz može biti manje poznat, takav je pomiješao istinu s neistinom, otvorio vrata greškama i uveo običan narod u zlo.

Vaša je obaveza da ustanete Allaha radi u paru a i pojedinačno, pogledate okom srca[1880] u govor islamskih predvodnika i da vas ne obuzme ponos zbog grijeha; da pogledate i raspravljate, jer, uistinu, od prakse muslimana i vjernika kada se pozovu Allahu i Njegovom Poslaniku jeste da kažu „Čuli smo i pokoravamo se!“. Ako vam nešto nije jasno od ovoga što smo spomenuli vi potražite dokaz a mi ćemo vam se odazvati u tome, jer je istina izgubljena stvar vjernika.

Što se ibadija tiče, oni su, koliko znamo, iz kategorije haridžija ili dio njih, sljedbenici Abdullaha b. Ibada, Hafsa b. Ebi-l-Mikdama, Jezida b. Nesije i Ebu-l-Harisa. Naše vjerovanje po pitanju njih jeste ono što je spomenuo imam Ahmed u djelu „*Es-Sunne*“.

A što se ovih tiče, mislim da oni nisu na pravcu svojih prvaka i svojih prethodnika. Štaviše, do nas su od njih došla djela[1881] u namazu i drugim ibadetima koja ne radi onaj ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan. I pored toga, prema

---

[1878] Ovdje se čitaoc mora prisjetiti govora Ibnu-l-Qajjima iz „*Tariqu-l-hidžretejn*“ vezano za sedamnaestu kategoriju obveznika u kojoj je spomenuo grupu sljedbenika novotarskog *kelāma* (apologeta), koji određene grupe punoljetnih i razumnih mušrika neznalica, do kojih je došao poslanički argument ali ga nisu shvatili ili se nad njima uspostavio postojanjem mogućnosti dolaska do njega, nisu tekfirili kufrom koji za sobom povlači kaznu, već su im davali propis *ehlu-l-fetre* i onih do kojih nije došao poslanički argument. A šejh 'Abdullatif je rekao: *„...obožavaoci kaburova i oni do kojih argument nije došao nisu muslimani niti ulaze u značenje (pojma) nazvanog islamom, čak ni kod onih koji nisu protekfirili neke od njih.“,* tj. nisu ih protekfirili kufrom kazne. Ovo nam ukazuje da je protivnikova greška slična novotariji apologeta o kojima je govorio Ibnu-l-Qajjim, i to je upravo jedan od vidova mogućeg tumačenja šejhovih riječi kojeg smo predložili za uklanjanje nejasnoće koja se ispriječila nekim neznalicama, nakon čega su svoje iskrivljeno tumačenje šejhovih riječi uzeli kao „dokaz“ da uvjerenje da svaka jedinka mušrika ili taguta nije obuhvaćena značenjem osnove islama ili tevhida na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, i time musliman, nije opis bez kojeg osnova značenja šehadeta *la ilahe illallah* ne može postojati. U, među našom braćom, poznatom riječniku bi se reklo „...da tekfir svake jedinke taguta i mušrika nije od *aslu-d-dina*.“ (op. rec.)

[1879] Šejh ovdje misli na razilaženje *ehlu-s-sunneta* sa sljedbenicima novotarija i strasti u temeljima vjere, ne na razilaženje koje ne smeta, poput onoga u pitanjima koja su predmet idžtihada. (op. rec.)

[1880] Na. ar. *basīreh*. Ovdje se radi o „duhovnom vidu“ odnosno „oku“. Zato sam ostavio „okom srca“. Pogrešno ga je prevesti sa „okom dokaza“ ili „okom jasne predodžbe.“ (op. rec.)

[1881] Tj. da rade u namazu to i to... (op. rec.)

onome što je do nas došlo, oni vjeruju[1882] u evlije, pobožnjake, pa su time od skupine obožavalaca kaburova. Oni tekfire radi grijeha, negiraju Vrelo, zauzimanje[1883], i prvu generaciju ashaba ocijenjuju griješnicima[1884]. U negiranju svojstava oni su na vjerovanju mu'tezila. Onaj ko je na ovom stupnju, nema sumnje u njegovo nevjerstvo, odbacivanje i neprijateljevanje s njim. Onaj ko prijateljuje s njima i brani ih, takav ne zna put istine i put ispravnih prethodnika.

Što se tiče onoga što je spomenuo u prvom poglavlju od savjeta, čista je istina. Ono što mi možemo vidjeti da braća od stjecatelja znanja rade u Omanu jeste, savjetovanje Allahu, Njegovoj Knjizi, Njegovom Poslaniku, predvodnicima muslimana i ostalim muslimanima, u svom neprijateljevanju prema džehmijama, obožavaocima kaburova, ibadijama, upozoravanju ljudi na njih, na sjedenje s njima, ostavljanju nazivanja selama njima i onima koji prijateljuju i druže se s njima.

Također, ono što je spomenuo u drugom poglavlju od naređivanja dobra i odvraćanja od zla jeste od najvećih obaveza. Ono što braća rade to je od njihovih obaveza. Nježnost, blagost i lijepo ophođenje, obaveza je, a trebaju biti primjenjeni u onome što je ispod negacije (*ta'til*) Tvorcu, slavljen neka je On, Njegovih imena, Njegovih svojstava i atributa Njegove Uzvišenosti, nijekanja Njegove uzvišenosti nad Svojim stvorenjima, te da On ne posjeduje moć, htijenje, život, znanje, da uopće nikakvo djelo ne radi[1885]; i u onome mimo Velikog širka od obožavanja nekoga mimo Allaha, posvećivanja istog onima koje su pridružili Allahu od vjerovjesnika, evlija i pobožnih ljudi.

U ovome niko nema opravdanja u neznanju o tome. Štaviše, njegova spoznaja i iman u njega spada u neminovnosti islama. Otuda, svaki je musliman obavezan neprijateljevati s njegovim sljedbenicima, prezirati ih, kuditi i omalovažavati. Korist njegovog osporavanja veća je od štete[1886] od ostavljanja istoga u svakom pogledu, tako da ne ulazi pod ono mimo njega od zabranjenih stvari, grijeha i neposlušnosti. U pogledu toga ne izaziva nedoumice osim iskušan čovjek koji je zadubljen u licemjerstvo, ili neznalica čije neznanje je složeno, te ne zna i ne zna da ne zna, ili čovjek koji je svoju vjeru prodao za ovosvjetsku korist.

[1882] Tj. na način koji je veliki širk. (op. rec.)
[1883] Zauzimanje Allahovog Poslanika, ﷺ, meleka i vjernika za griješnike muslimana, zbog toga što je griješnik kod njih kafir. (op. rec.)
[1884] Tj. nad njima sprovode *tefsīq*. (op. rec.)
[1885] Ili da pri Njemu ne opstoji nikakvo djelo. (op. rec.)
[1886] Ovako stoji u knjizi, a vidim da je ispravno da se kaže: *„Korist njegovog osporavanja veća je od koristi ostavljanja istog..."* ili *„Šteta ostavljanja njegovog osporavanja veća je od štete koja nastaje njegovim osporavanjem."*, tj. poput neprijateljstva ljudi i slično. (op. rec.)

Što se tiče riječi protivnika: „Treće poglavlje u odvraćanju od tekfira muslimana.“[1887]

Kažemo:

Prvo: Koga podrazumijevaš pod tim muslimanima od čijeg tekfira odvraćaš?[1888] Ako je riječ o džehmijama, obožavaocima kaburova, takvi nisu muslimani koje je musliman obavezan braniti.[1889] Štaviše, oni su neprijatelji Allaha, neprijatelji Njegovih poslanika, Njegovog zakona i Njegove vjere. A već smo prethodno pojasnili govor prethodnika islama što je dovoljno i korisno za onoga ko posjeduju razum, sluh i pamet.

Od toga je i ono čime je odgovorio šejh Abdullatif, رحمه الله, u odgovoru na pitanje koje je došlo do njega sa omanske obale. Već je spomenut ali ćemo ga ovdje ponoviti jer ovi tvrde da nad njima dokaz nije uspostavljen, da do njih nije došao poziv; da li zbog oholjenja, prkošenja ili neke od ovosvijetskih koristi. U njemu veli:

„Do nas je stiglo pitanje koje postavljaju neki bezbožnici[1890], a to je da se pripisuje šejhu-l-islamu Ibn Tejmijje, *rahimehullahu te'ala*, da je spomenuo od imama Ahmeda, رحمه الله, da je klanjao za džehmijama.

Odgovor na ovo, u slučaju da se prizna da je tako, je od najjasnijih jasnoća kod stjecatelja znanja i onih koji proučavaju predaje, a to zbog toga što se imam Ahmed i njemu slični učenjaci i muhadisi ne razilaze po pitanju tekfira džehmija, i toga da su oni zabludjeli zindici. Onaj ko je pisao o Sunnetu, spomenuo je njihov tekfir od strane svih učenjaka i muhadisa, a El-Lālikāi, nek' je nad njim milost Uzvišenog Allaha, je nabrojao nekoliko njih koje iz opravdanog razloga nije moguće spomenuti u ovoj studiji, a isto tako i sin imama Ahmeda u svome djelu „*Es-Sunne*“, El-Khallāl u djelu „*Es-sunne*“, Ibn Ebi Mulejke u djelu „*Es-Sunne*“, a i

---

1887 Na ovaj isti način naši neprijatelji, protivnici tevhida, nama adresiraju svoja mrkla neznanja! (op. rec.)

1888 Ovo pitanje im se mora postaviti prije nego što uđemo sa njima u raspravu. To zbog toga što oni ne poznaju vjersko značenje islama pa ga pripisuju kome treba i kome ne treba, a mnogim čistim muslimanima ga negiraju. Šejtan ih nije ostavio na miru sve dok nisu negirali islam pravim muslimanima, ili ohalili njihovu krv, imetak i čast, pod izgovorom da su *havaridži*. (op. rec.)

1889 I mi kažemo da onaj koji upadne u bilo koju jedinku velikog širka ili ne negira suštinu islama bilo kojem mušriku čije stanje poznaje, nije obuhvaćen značenjem osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, i kao takav nije musliman. Niti su taguti hukma, kraljevi zaljevskih država, predsjednici drugih sekularnih država, u arapskim zemljama i bivšim islamskim, njihove vojske i policije, čija funkcija je odbrana nevjerničkih zakona i režima, muslimani. Glavešine smutnje i vođe zablude islam ovakvih nisu u stanju dokazati osim lažima i svojim pokvarenim halucinacijama. Već četiri, pet godina ih pozivamo na raspravu, ali „ljudi“ imaju „preča posla“ od „raspravljanja sa nama“. Allah ih ubio kuda se odmeću! (op. rec.)

1890 Na ar. *mulhid* od riječi *ilhād*, što u vjeri znači zastranjivanje u nevjerstvo. Prijevod „bezbožnik“ je problematičan. (op. rec.)

imam predvodnika Ibn Huzejme je konstatovao njihov tekfir, i prenosi ga od velikana učenjaka.

Njihovo kufr prenosi i Šemsuddin Ibnu-l-Qajjim, رَحِمَهُ ٱللَّهُ, u svome djelu „*El-Kafija*“ od pet stotina muslimanskih predvodnika (*imama*). Namaz za njima, a pogotovo džuma-namaz, ne negira stav o njihovom tekfiru, ali je obaveza namaz ponoviti ukoliko ga nije moguće obaviti osim za njima. Poznato predanje[1891] od imama Ahmeda jeste zabrana namaza za njima, a moguće[1892] je da se napravi razlika između onoga nad kojim je uspostavljen dokaz čiji ostavljač biva nevjernik i onoga koji to ne osjeća. Ovom mišljenju se naklonio šejhu-l-islam u pitanjima čiji dokazi mogu biti skriveni nekim ljudima.

Prema ovom mišljenju, do džehmija u ovom vremenu argument je dospio i dokaz se ukazao, spoznali su ono na čemu su sljedbenici *ehlu-s-sunneta*, raširili su se vjerovjesnički hadisi, pojavili su se toliko da poslije toga nema ništa do oholjenje i prkos, a to je suština nevjerstva i bezbožništva.

Kako i ne bi kada njihovo mišljenje nalaže od negacije Bića i svojstava, i nevjerstva u ono oko čega su se složile knjige i vjerovjesništva, čemu svjedoče zdravi razumi, ono pored čega ne ostaje suština Gospodarstva[1893] i Božanstvenosti[1894], niti postojanje Svetoga Bića opisanog lijepim svojstvima. Oni u stvari obožavaju nepostojanje, čija egzistencija nema stvarnosti, a prihvaćaju fantazije i nejasnoće čija se neispravnost prepoznaje nuždom razuma i nuždom vjere islama kod onoga ko je spoznao nju i ono sa čime su došli poslanici od potvrde.

Bišr El-Merīsi i njemu slični imaju nejasnoće (*šubhe*) i govor o negiranju svojstava što je od kategorije ovog spomenutog kod potonjih džehmija. Štaviše, njegov govor je manje nastran nevjeri od nekih zabludjelih među ovima. I pored toga učenjaci su složni po pitanju njegovog tekfira[1895] te da namaz nije ispravan za nevjernikom džehmijom ili nekim drugim. Imam Ahmed je, u onome što je prenio od njega njegov sin Abdullah i drugi, jasno iznio da je ponavljao džuma-namaz i druge namaze.

[1891] To je mezheb imama Ahmeda. (op. rec.)

[1892] Drugo mišljenje, ne u vezi pravih džehmija, već nekih muslimanskih sekti koje su pod uticajem džehmija upale u neke novotarije, i to prije uspostave poslaničkog argumenta nad njima, kao što je uradio šejhu-l-islam Ibn Tejmijje. Dok je mezheb imama Ahmeda u manje poznatim pitanjima (koja se ne tiču osnove vjere već akaidskih temelja ehlu-s-sunneta i džema'ata) tekfir pozivača u novotariju a tefsiq slijepog slljedbenika. (op. rec.)

[1893] Tj. *rubūbijjeta*. (op. rec.)

[1894] Tj. *ulūhijjeta*. (op. rec.)

[1895] Danas se islam pripisuje šejtanima u obliku ljudi, što su na sebe preuzeli „učenjaci“ taguta, čiji robovi nam ne dozvoljavaju da ih oslovima čak ni murdžijama, a kamoli nekim drugim vjerskim imenom kojeg su zbog svojih postupaka najpreči. (op. rec.)

To vjernik može uraditi i sa drugima mimo njih od otpadnika ukoliko imaju prevlast i državu. Tekstovi koji o tome govore poznati su i rašireni. Stjecatelja znanja upućujemo na njihova mjesta i područja. Ovim se ukazao odgovor na pitanje koje je došlo od vas.“ Kraj.

Ako su kod vas ovi muslimani, evo ovo je govor predvodnika o njihovom nevjerstvu. A ako je riječ o nekim drugima mimo ovih i za to će doći odgovor[1896].

Što se tiče njegovih riječi: „Teqijuddin ibn Tejmijje u djelu „*El-Fetāva*“ nakon što je upitan od dvojice ljudi koji su govorili o pitanju tekfira, odgovorio je:

„Osnova je da tekfir muslimana[1897] potiče od haridžija i rafidija, koji tekfire predvodnike islama, zbog onoga u čemu vjeruju da su pogriješili od vjere. Sljedbenici *ehlu-s-sunneta i džemata* jedinstveni su po pitanju da nije dozvoljeno tekfiriti muslimanske učenjake[1898] samo zbog same greške[1899], već od svačijeg mišljenja se uzima i ostavlja osim Resulullaha, ﷺ. Ne tekfiri svako čije se mišljenje ostavlja zbog greške koju je učinio, niti se ocjenjuje fasikom, niti griješnim, jer Allah je na dovu vjernika

رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا

„Gospodaru naš, nemoj nas kazniti ako zaboravimo ili pogriješimo...“[1900], kako stoji u El-Buharijevom i Muslimovom Sahihu od Vjerovjesnika, ﷺ, rekao: „Već sam uradio.“, sve do mjesta gdje kaže: „...a poznato je da je zabrana tekfira islamskih učenjaka koji su govorili o ovom poglavlju, ili čak uklanjanje tekfira islamskih učenjaka i ako pogriješe, od najvećih ciljeva šerijata.

Čak i ako se pretpostavi da je govornik uklonio tekfir onoga za koga vjeruje da nije nevjernik iz zaštite prema svome bratu muslimanu, to bi bio cilj šerijata. A on, ako u tome pristupi idžtihadu pa pogodi imaće dvije nagrade a ako pristupi idžtihadu pa pogriješi imaće samo jednu nagradu. Tako je u svakom slučaju taj govornik pohvaljen za ono što je uradio i zbog toga nagrađen i imat će sevap ako

---

[1896] Dakle, mora se prvo vidjeti o kakvim džehmijama se radi, ili, jednostavnije rečeno, koje uzroke tekfira te skupine imaju pri sebi, pa da vidimo da li se radi o velikom širku ili o greškama sljedbenika novotarija i strasti. (op. rec.)

[1897] Tj. muslimana po Allahovoj vjeri a ne mušrika i onih koji ne negiraju islam mušricima i tagutima, kojima neznalice presuđuju islamom i nazivaju ih muslimanima, a one koji im negiraju islam haridžijama zbog toga što oni prema njihovom „shvatanju“ tekfire „muslimane“. (op. rec.)

[1898] One koji su zaista muslimani, čija greška ne ruši osnovu *la ilahe illallah*, niti neki od opšte poznatih temelja islama ili neki vjerski temelj koji je u dotičnom mjestu i vremenu poznat ljudima poput njih. (op. rec.)

[1899] Šejhu-l-islam ovdje ne misli na greške koje se ne tiču osnove *la ilahe illallah* i opšte poznatih temelja vjere, aqidetskih ili praktičnih, već misli na mes'ele čiji dokaz nekima može biti nepoznat, ili na mes'ele koje su zbog nepostojanja kategoričkog ili jasnog dokaza predmet idžtihada učenjaka. Sjeti se šejhovog govora o otpadništvu učenjaka čija imena je doslovice spomenuo, iako su isti od strane svojih sljedbenika podizani na razinu „šejhu-l-islama“ u islamskom znanju! Protekfirio ih je zbog velikog širka u kojeg su upali i kojeg su dozvolili. (op. rec.)

[1900] Sura El-Beqara (2) 286

bude imao lijepu namjeru, a onaj ko mu osporava preči je da se nad njim izvrši sankcija *ta'zira* od njega." Kraj.

Odgovor je da se kaže: „Govor šejhu-l-islama Ibn Tejmijje, ﷺ, istina je i ispravan je. U njega ne sumnja razumna osoba a da ne govorimo o učenjaku. Ovo je vjera kojom obožavamo Allaha i u koju vjerujemo. Ako se govori o džehmijama, obožavaocima kaburova i ibadijama i tome da li potpadaju pod govor šejhu-l-islama, odgovor na to je prethodio, jer oni su kod *ehlu-s-sunneta i džemata* nevjernici.[1901] Bilo je nužno poznato da je njihovo ubacivanje u govor šejha od perverzne potvore i jasne klevete, u što ne sumnja onaj ko razlikuje između svoje desnice i svoje lijevice.[1902]

Onaj ko ih tekfiri ne ubraja se u haridžije i rafidije koji tekfire predvodnike muslimana zbog toga što vjeruju da su u nečemu pogriješili[1903]. Džehmije, ibadije i obožavaoci kaburova nisu predvodnici muslimana[1904]. Štaviše, šejhu-l-islam spominje od imama Abdullaha b. El-Mubareka, ﷺ, da je, kada je upitan o džehmijama, rekao: „Nisu od ummeta Muhammeda, ﷺ."

Također, šejh je rekao: „Ko prizove Aliju, nevjernik je, a onaj ko sumnja u njegovo nevjerstvo, nevjernik je."[1905] Ovo je rekao u djelu „*El-Iqna'*" i njegovom komentaru. Čak, onaj ko ih tekfiri i prema njima ispoljava neprijateljstvo, kudi ih, prezire, biva od zajednice *ehlu-s-sunneta i džemata*[1906] koji to osporavaju i čijim se osporavanjem osporava.

A ako je govor o onima koji ih brane i koji se u njihovu korist, koristeći laži raspravljaju, griješeći, ono što je do nas došlo od braće stanovnika Omana jeste da

---

[1901] Šejhu-l-islam, kao što sam spomenuo prije ovih riječi šejha Sulejmāna bin Sehmāna, ne govori o njima. (op. rec.)

[1902] „Saffovci", „minber.ba-ovci", njihova braća sa naših prostora i oni od kojih su naslijedili laži iz arapskih zemalja, lažu na šejhu-l-islama i njegov govor instrumentaliziraju u svrhu dokazivanja islama onome koji, prema u vjeri nužno poznatim vjerskim tekstovima, nema islama. (op. rec.)

[1903] Niti se mi ubrajamo u njih i to zbog toga što je naš temelj negiranje islama mušriku i onome koji ne negira islam mušriku, a njihov tekfir nakon uspostave poslaničkog argumenta nad njima. Pri kome god da se ovaj opis ostvari u stvarnosti, mi ga držimo za nemuslimana, a ne, ne dao Allah, za predvodnika muslimana. (op. rec.)

[1904] Niti su muslimani oni koji su upali u veliki širk ili ga dozvolili bez šubhe prisile, ili oni koji ne znaju da oni nisu obuhvaćeni značenjem osnove tevhida ili islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, a kamoli predvodnici muslimana! Ovo kažem uz napomenu da su čiste džehmije, iako na novotarski način, tekfirili mušrike u 'ibadetu. (op. rec.)

[1905] Prvi zbog upadanja u veliki širk a drugi zbog toga što nije spoznao suštinu islama, koja se ogleda u čistoći od svakog velikog širka i obožavanju samo Allaha, Jednog, Jedinog, pa istu ostavlja mušriku. Pitamo naše protivnike, protivnike tevhida, da li bi njihovi „predvodnici muslimana", Ibn Baz, Ibn Uthejmin, Albani ili bilo koji drugi, još uvijek bili muslimani, a kamoli predvodnici muslimana, u slučaju da ne tekfire onoga koji se moli Aliji, ﷺ?! Je li gori onaj koji se moli 'Aliji ili arapske tagutske sekularističke vlade koje nisu ostavile kufr a da ga nisu počinile?! I nakon toga sumnjate u kufr onoga koji ne tekfiri tagute i mušrike i pronalazite im kojekakva šejtanska opravdanja?! Vama i „vašim imāmima" vaša vjera, a nama naša! (op. rec.)

[1906] Ne od havaridža, tekfirovaca, ekstremista ili novotaraca, kako danas sljedbenici tevhida bivaju nazivani. (op. rec.)

se oni Allahu odriču od tekfira ovih koji branitelja i raspravljača[1907], kao i od toga da oni ne tekfire sveobuhvatno[1908] kao što to tvrde protivnici. Vi protiv njih nemate svjedoke, navođenjem proze i stihova, kao što oni kod sebe imaju protiv vas poznate dokaze od štampanih do onih u stihu. Govore: „Govor se odnosi na džehmije, obožavaoce kaburova i ibadije." Govore da protiv onih koji se u njihovu korist raspravljaju nije došlo osim osporavanje prema njima, njihovo bojkotovanje, ostavljanje nazivanja selama njima. Pa obzirom da je stvar onakva kakva jeste odgovor braći i njihovo vrijeđanje s lažima je od odvraćanja od Allahovog puta, slijeđenja strasti i pristranosti[1909].

Njihov krajnji cilj jeste da stvar teče i s ovim i s onim, i da u tome nema nikakve sramote i smetnje. Ovo ako lijepo mislimo o onima koji brane one koji su izašli iz puta vjernika, i ako je to od njih došlo usljed nejasnoće (*šubhe*) koja im se isprječila, tj. da ove džehmije, obožavaoci kaburova i ibadije potpadaju pod govor šejha, tj. šejhu-l-islama Ibn Tejmijje, da do njih nije dospio poziv, da nad njima nije uspostavljen dokaz, iako ovo, ako se radi o šubhi koja se isprječila, jeste najveća neispravnost[1910].

Niko od onih koji su spoznali islam, ono što su muslimani u njemu obavezni prema Allahu i ono što je Allah zabranio od prijateljevanja sa Njegovim neprijateljima mušricima i onima koji negiraju[1911] Allahova imena, Njegova svojstva i atribute Njegove uzvišenosti, ne sumnja da je nad ovim džehmijama dokaz uspostavljen, da je do njih poziv dospio još od davnina i da su između njih i sljedbenika islama nastale brojne rasprave i diskusije, kao što smo to predstavili iz njihovog pitanja islamskih učenjaka[1912] i njihovih odgovora.

[1907] Kao što sam rekao, ovdje je važno detaljno poznavanje suštine greške branitelja i raspravljača kao i stanje onih koje su branili i u čiju korist su se raspravljali. Nakon toga, jesu li im ostavljali osnovu suštine islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, ili samo njegovo ime u pravnom smislu, uz negaciju njegove suštine, ili su ih nazivali mušricima a pogriješili u njihovom tekfiru kufrom koji za sobom povlači kažnjavanje i slično? Zbog svih ovih mogućnosti nepravda je velika i kaljanje časti pripisati šejhu Sulejmānu ibn Sehmānu da ostavlja suštinu islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah* nekim osobama koje mušricima ne negiraju suštinu osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. Štaviše, na osnovu ovog citata mu se ne može pripisati da ostavlja suštinu osnove islama onome koji nije negirao ime islama mušriku uz negaciju njegove suštine islama. Na kraju, da su njegove riječi jasne kao Sunce u p'o bijela dana u ružnom značenju, govor učenjaka nije vjerski dokaz, i od svakog se prihvata i odbija osim od Allahovog Poslanika, ﷺ. (op. rec.)

[1908] Svakog pojedinca, bez obzira na njegovo stanje, ili da ne tekfire kufrom kazne svakog pojedinca, tj. i onoga nad kojim se uspostavio poslanički argument i onoga nad kojim nije. Značenje koje se ovdje nameće jeste da šejh govori o tekfiru kufrom koji za sobom povlači kažnjavanje, a suzdržavanje od njega ne znači ostavljanje suštine islama neminovno. (op. rec.)

[1909] Oni od kojih smo doživjeli ono što smo doživjeli su također odvraćali od Allahovog puta, a njihovi postupci u proteklih pet godina su jasan dokaz pristrasnosti i slijeđenja strasti. Razlika je u tome što nam glavešine smutnje i vođe zablude, kao i „njihova braća selefije", nisu smjeli odgovoriti, a volio bih da jesu, jer bi tada istina svojim trijumfom postala još očiglednija, a laž će svakako nestati. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[1910] Ili laž, od riječi *bātil*. (op. rec.)

[1911] Tj. *mu'atilleh*. (op. rec.)

[1912] Misli na pitanje koje je postavljeno šejhu 'Abdullatifu, رحمه الله. (op. rec.)

Posjedujemo nekoliko studija i odgovora na pitanja u odgovoru njima gdje se objelodanila njihova zabluda i skretanje i gdje su pobijene njihove tvrdnje dokazima iz Kur'ana, sunneta i govora učenjaka ummeta, tako da nakon ovoga nemaju opravdanje, niti dokaz kojim bi dokazali, osim oholosti i prkosa. A Allahu se utječemo od smutnji koje vode u zabludu, javnih i tajnih.

Zatim, protivnik veli: „Korist prenešena od šejhu-l-islama, ﷺ, u njegovom odgovoru o skupini *kaderija*. Rekao je: „Svako ko bude od asketa, pobožnjaka, pravnika, cjepidlaka, neovisnika, pisaca, matematičara, doktora i običnih ljudi van vjere upute i vjere istine s kojom je Allah poslao Svoga Poslanika; ne priznaje sve o čemu je Allah preko Svoga Poslanika obavijestio; ne drži obaveznim ono što je Allah i Njegov Poslanik, ﷺ, učinio obaveznim; ne drži zabranjenim ono što je Allah i Njegov Poslanik, ﷺ, zabranio; ili ispovijeda vjeru koja je oprečna vjeri kojom je Allah poslao Svoga Poslanika, vanjštinski ili nutrinski, kao npr. da vjeruje da ga njegov šejh opskrbljuje, ili daje pomoć, ili upućuje, ili potpomaže, ili[1913] obožava svoga šejha, priziva[1914] ga i čini mu sedždu, ako mu daje prednost nad Vjerovjesnikom, ﷺ, neograničeno, ili ograničeno u nečemu od vrijednosti koje približavaju Allahu, ili smatra da su on i njegov šejh neovisni od slijeđenja Poslanika; svi su ovi nevjernici[1915] ako to ispolje, a licemjeri ako ne ispolje.

Ove vrste, iako se u posljednje vrijeme njihov broj uvećao, to je samo zbog malog broja onih koji pozivaju u znanje i iman i slabljenja baštine poslanstva u većini zemalja. Većina ovih kod sebe od baštine poslanstva i baštine vjerovjesništva nemaju dovoljno da putem nje spoznaju uputu, a do mnogih od njih to nije došlo. U vremenima i mjestima *fetre* čovjek biva nagrađen shodno onome što kod njega bude od malo imana i u njima će Allah oprostiti[1916] onome nad kim dokaz nije uspostavljen ono što neće oprostiti onome nad kim je dokaz uspostavljen, kao što stoji u poznatom hadisu:

[1913] Nakon što je šejhu-l-islam spomenuo uvjerenja koja su suprotna osnovi tevhida, počinje govoriti o djelima čijim počinjenjem čovjek postaje mušrikom. Obrati pažnju kako je rekao „...ili...“! Nek' je Allahova milost nad njime. (op. rec.)

[1914] Riječi „priziva ga“ su „dova“ i obuhvataju traženje dove, jer traženje dove je dova. Ovdje moraš primjetiti da je šejhu-l-islam uzrokom šerijatskog propisa učinio sam opis dove, suprotno onima koji kažu da dova biva velikim širkom samo ako je uradi uz namjeru 'ibadeta ili njome traži ono što ne može niko sem Allaha, ili uz određena nevjernička uvjerenja i djela srca zasebno; u smislu ako dovi mrtvom ili odsutnom a u srcu nema to i to uvjerenje ili to i to djelo srca, nema namjeru 'ibadeta stvorenja niti je tražio nešto što ne može niko sem Allaha, kao kada bi od mrtvog tražio ono što može živi ili odsutnog ono što može prisutni, nije mušrik. (op. rec.)

[1915] Pogledaj kako ih je protekfirio zbog spomenutih opisa, a šejhu-l-islam nije bio džahil, već učenjak itekako svjestan svog načina izražavanja i značenja opisa koje koristi, za koje je Zakonodavac vezao šerijatske propise. (op. rec.)

[1916] Tj. neće ga kazniti. Ne u značenju da će Allah mušricima oprostiti i uvesti ih u Džennet. Da Allah sačuva od iskrivljavanja riječi. (op. rec.)

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لَا يَعْرِفُونَ فِيهِ صَلَاةً وَلَا صِيَامًا وَلَا حَجًّا وَلَا عُمْرَةً إِلَّا الشَّيْخَ الْكَبِيرَ وَالْعَجُوزَ الْكَبِيرَةَ. وَيَقُولُونَ: أَدْرَكْنَا آبَاءَنَا وَهُمْ يَقُولُونَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ. فَقِيلَ لِحُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِ: مَا تُغْنِي عَنْهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ؟ فَقَالَ: تُنْجِيهِمْ مِنْ النَّارِ، تُنْجِيهِمْ مِنْ النَّارِ، تُنْجِيهِمْ مِنْ النَّارِ.

„Ljudima će doći vrijeme u kome neće poznavati namaz, post, hadždž i umru, osim starac i starica koji će govoriti: Zatekli smo naše pretke da govore la ilahe illallah. Pa bi rečeno Huzejfi b. El-Jemanu: A šta će im koristiti la ilahe illallah? Spasit će ih od vatre, spasit će ih od vatre, spasit će ih od vatre, reče on.“.

Osnova toga jeste da se o izjavama koje su po Kur'anu, sunnetu i konsenzusu nevjerstvo, kaže da su nevjerstvo neograničeno[1917], kao što na to ukazuje šerijatski dokaz, jer, vjerovanje[1918] i nevjerstvo[1919] su od propisa koji se uzimaju[1920] od Allaha i Njegovog Poslanika, a to nije od onoga zbog čega se za svaku osobu koja to kaže kaže da je nevjernik sve dok se kod nje ne utvrde uvjeti tekfira i nestane njegovih zapreka[1921], kao npr. da kaže: „Blud i vino su dozvoljeni!“ zbog svog skorog primanja islama ili svog stasavanja u dalekoj pustinji; ili čuje govor i ospori ga zbog toga što nije vjerovao da je on iz Kur'ana ili iz hadisa Vjerovjesnika, ﷺ; kao što su neki ispravni prethodnici osporavali neke stvari dok se kod njih ne bi uspostavilo da ih je Vjerovjesnik, ﷺ, rekao.

[1917] Bez spuštanja propisa na nekog pojedinca u stvarnosti. Ovo je takozvani *et-tekfiru-l-mutlaq*, tj. neograničeni tekfir, kao kada bi se, nevezano za određenu osobu u stvarnosti, reklo da je mušrik svako ko zbog neznanja kojeg nije mogao odagnati od sebe upadne u veliki širk mušrik. Kod tekfira određene osobe u stvarnosti se mora voditi računa o ostvarenju uvjeta tekfira i nestanku njegovih prepreka pa se gleda da li je razumna, punoljetna, prisiljena, je li imala namjeru za 'ibadetom stvorenja ili značenjem kojim se ostvaruje 'ibadet stvorenja makar nemao namjeru da mu 'ibadeti, je li joj se jezik sapleo, i sl. od uvjeta i prepreka tekfira. Neznanje o suštini velikog širku nije opravdanje već nevjerstvo koje stoji nasuprot imana. Čak i glava džehmija, Džehm ibn Safvān, je govorio da je neznanje kufr. U pogledu tevhida i imana je imao odvratno novotarsko shvatanja zbog kojeg su ga neki imami selefa protekfirili, ali je po jednoj predaji od njega pojavu vanjskih uzroka tekfira tretirao dokazom nepostojanja osnove tevhida i imana u srcu čovjeka. Neki „selefijski šejhovi“ danas su „pojasnili“ da je neznanje o tevhidu i velikom širku prepreka nestanka osnove tevhida i imana! Jakih li učenjaka, Allahu dragi, i odvratne li zablude, da Allah sačuva! Kako može da bude musliman onaj koji ne tekfiri arapske i strane tagute hukma?! Kako? SubhanAllah, ovo je ogromna potvora! (op. rec.)

[1918] Tj. imān. (op. rec.)

[1919] Tj. kufr. (op. rec.)

[1920] Nakon dublje provjere primjetio sam da je „protivnik“ prenio riječi Ibn Tejmijje više u značenju nego doslovno, i to tokom cijelog citata. Na ovom mjestu u svom citiranju šejhovih riječi, pored ostalih izmjena koje ne mijenjaju značenje, stoji *„...od propisa vezanih od Allahove vjere i Njegovog Poslanika...“,* a ispravno je ono što sam ostavio. (op. rec.)

[1921] Na primjer ovdje stoji ovako:

لَيْسَ ذَلِكَ مِمَّا يَحْكُمُ فِيهِ النَّاسُ بِظُنُونِهِمْ وَأَهْوَائِهِمْ. وَلَا يَجِبُ أَنْ يُحْكَمَ فِي كُلِّ شَخْصٍ قَالَ ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَافِرٌ حَتَّى يَثْبُتَ فِي حَقِّهِ شُرُوطُ التَّكْفِيرِ وَتَنْتَفِي مَوَانِعُهُ...

„To nije od onoga u čemu ljudi presuđuju svojim mišljenjima i strastima, niti je obaveza da se svakoj osobi koja to kaže presudi da je kafir sve dok se u pogledu nje ne ostvare uvjeti tekfira i nestanu njegove prepreke.“

Pogledaj kolika je razlika između citata! (op. rec.)

Ili kao što su ashabi, *radijAllahu anhum*, sumnjali u nešto, kao što je viđenje Uzvišenog Allaha pa su o tome pitali Vjerovjesnika, ﷺ, kao što je onaj koji je rekao: „Kada umrem spalite me, zatim izmrvite, a zatim me raspršite po moru[1922]. Tako mi Allaha, ako Allah bude mogao[1923], kaznit će me kaznom kakvom nikoga do tada nije kaznio.“ Pa je Allah naredio kopnu da vrati ono što je od njega uzelo, a i moru da vrati ono što je od njega uzelo. Potom mu je rekao: „Šta te je podstaklo na ovo što si uradio?“ On reče: „Strah[1924] od tebe, Gospodaru!“. Pa mu je oprostio.

Ovaj sumnja u Allahovu moć povraćanja, čak je mislio da ga neće vratiti, i da on neće moći da ga kazni ako to uradi, pa mu je oprostio. Ova pitanja detaljno su pojašnjena na mjestima mimo ovog. Ovaj hadis nalazi se u *Sahīhu*. Ovi ne postaju

[1922] U hadisu se kaže *„polovinu u more a polovinu po kopnu.“* Na to će ukazati preostali dio hadisa. (op. rec.)

[1923] Tumačenja učenjaka o ovome hadisu se mogu naći u više knjiga prevedenih na naš jezik. Jedna od njih je „*Opravdanje neznanjem pod lupom šerijata*“ od Ebu Jūsufa Alu Ferrādža, Allah ga uputio istini. Svi učenjaci su se složili da je čovjek spomenut u hadisu posjedovao osnovu tevhida što se također spominje u jednom hadisu Allahovog Poslanika, ﷺ. To znači da njegova greška ne ulazi u opise uz koje šehadet *la ilahe illallah* ne može postojati. Niko od učenjaka islama nije pridružio obožavanje stvorenja iz neznanja propisu stanja u kojem se našao ovaj čovjek. Problematično za bolesna srca je to što su neki učenjaci, pored nekoliko tumačenja ostalih učenjaka, rekli da je ovaj čovjek sumnjao u Allahovu moć da ga proživi nakon što sa njim bude urađeno ono što je tražio od svojih sinova, pa ih je šejtan prevario da pojam osnove islama liše svakog značenja u slučaju da ga neko sruši iz neznanja, kojeg od sebe nije mogao odagnati, da Allah sačuva. Na problematiku koja ih je uništila se može odgovoriti na jedan od slijedećih načina:

a) Na trenutak je izgubio razum usljed agonije smrti pa se sumnja pojavila u tom stanju. Tako nešto ne škodi čovjeku po konzenzusu učenjaka islama. Na ovakav način možemo spojiti dva mišljenja koja se prenose od šejhu-l-islama Ibn Tejmijje, رحمه الله; posumnjao je u djelić osobine moći i izgovorio riječi u strahu i stanju agonije smrti usljed nestanka razuma na način koji za sobom povlači pad šerijatske obveznosti.

b) Sumnjao je u djelić osobine Moći, ne u Allahovu moć uopšteno.

c) Nije sumnjao da je Allah moćan da učini sve što je moguće, već je zbog svog ogromnog neznanja, uz osnovu imana koju je imao pri sebi, pomislio da oživljenje mrtvog iz stanja kojeg je tražio spada u domen nemogućeg, a Allahova moć se veže za ono što je moguće, ne za nemoguće. Nemoguće je da „Allah stvori još jednog Allaha“, da Allah sačuva, ili da Allah stvori kamen kojeg ne može podići“, kao što govore prokleti ateisti, kojima se šejtan pomokrio u srce i razum.

Da si prije nekoliko vijekova upitao nekog čovjeka da li je moguće da čovjek ide samo pravo i da opet dođe na polaznu tačko rekao bi da je to nemoguće, a možda bi neki džahil rekao „Da je Allah u stanju da me nakon idenja samo pravo, vrati na polaznu tačku bilo bi to i to...“. Međutim, ako čovjek vjeruje da je Zemlja okrugla, zna da nije nemoguće da „ide samo pravo“ i da ponovo dođe do polazne tačke.

Onaj koji zagovara opravdanost neznanjem u neznanju o djeliću osobine Moći, na primjer, obavezan je postaviti jasnu granicu između onoga u čemu čovjek može biti opravdan i značenja osobine čijim neznanjem čovjek ne može biti muslimanom ni u kom slučaju. Jer nije zamislivo da negator Allahove moći uopšteno bude musliman o kakvom god neznanju se radilo! Nezamislivo je da čovjek obožava Allaha uz vjerovanje da je Allah nemoćan! Gdje je onda ta granica!? *Allahu-l-Muste'an!*

Zbog svih ovih problema, većina učenjaka je pobjegla od konstatacije značenja sumnje u djelić osobine Moći i hadis protumačila drugačije. Kao što sam rekao, vrati se na spomenuti izvor i lično razmotri njihova tumačenja. Najvažnije je da se shvati da ne može postojati vjerski dokaz o islamu osobe koja nije obuhvaćena značenjem osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, koja podrazumijeva ostvarenost odricanja od velikog širka kako u aqidetsko-teoretskom tako i u tevhidu namjere i traženja, odnosno tevhidu u 'ibadetu. (op. rec.)

[1924] Dakle, nije rekao: „Sumnjam u Tvoju moć da uradiš to i to!“, niti će mu Uzvišeni reći „Lažeš! Sumnjao si da Sam kadar učiniti to i to!“ Allah najbolje zna! (op. rec.)

nevjernicima sve dok nad njima ne bude uspostavljen vjerovjesnički dokaz, kao što je Uzvišeni rekao:

لِئَلاَّ يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ

„...da ljudi poslije poslanika ne bi nikakvog opravdanja pred Allahom imali...“[1925] Allah je ovome ummetu oprostio ono što učini greškom i iz zaborava, a o tome smo krajnje detaljno govorili u *Pravilima*.“ Kraj.

Odgovor je da se kaže: Slavljen neka je Onaj Koji je zapečatio srca mnogih ljudi pa su izvrnuli stvarnost. Onaj ko tvrdi da je status onoga ko je stasao među muslimanima, poput džehmija iz Dubaija i Ebu Dhabija, do kojih je došao poziv sljedbenika islama koji su im pojašnjavali i koji su se s njima raspravljali a oni se pored svega ovoga ohole i ne okanjuju se od onoga na čemu su bili od zablude, i ono što se za njih kaže jeste status onih koji su skoro stupili u islam i onih koji su stasali u dalekoj pustinji; da li oni koji zastupaju ovo mišljenje imaju ikakvog udjela u razmatranju i dokazu ili se radi o sofizmu i zabluđenosti s Pravoga puta!? Govor šejhu-l-islama kojeg su ove neznalice naveli odnosi se na kalenderije a ne na kaderije! Ovaj govor je, najvjerovatnije, naveo Davud b. Džirdžīs, irački tagut, u onome čime odgovara šejhu-l-islamu Muhammedu b. Abdulvehhabu, ﵀.

Želja ovih neznalica jeste da su ove kalenderije i svi oni koji idu njihovim putem od onih koje je spomenuo šejhu-l-islam, od onih koji su van vjere upute i vjere istine kojom je Allah poslao Svoga Poslanika; oni koji ne priznaju sve što je Allah saopćio preko Svoga Poslanika; ne drže obaveznim ono što je Allah i Njegov Poslanik, ﷺ, učinio obaveznim; ne drže zabranjenim ono što je zabranio Allah i Njegov Poslanik, ﷺ; ili ispovijedaju vjeru koja je oprečna vjeri..., sve do kraja njegovog govora o tome da ako se nađe neko od ovih nad kim dokaz nije uspostavljen i do kojeg poziv nije stigao, takav ne biva nevjernik sve dok nad njim dokaz ne bude uspostavljen; da je status džehmija, obožavalaca kaburova, ibadija i drugih skupina nevjernika od onih koji su stasali u islamu i među muslimanima, slušaju Allahovu Knjigu i sunnet Njegovog Poslanika i čitaju ih, a knjige učenjaka fikha, učenjaka hadisa danas su jako raširene u svim krajevima, i znaju na čemu su sljedbenici islama, a potom se s njima namjerno razilaze znajući i poznajući ono na čemu su bili njihovi preci od naklonjenih nevjerstvu[1926] i mušrika, ustvari status nekog od ovih kalenderija i onih koji idu njihovim putem do kojih nije došao poziv i nad kojim nije uspostavljen dokaz. Na ovu nejasnoću već je odgovorio naš šejh, šejh Abdullatif, ﵀. A znaj da svaki narod ima svoga nasljednika.

[1925] Sura En-Nisā' (4) 165
[1926] Tj. *melāhideh*, mn. *mulhid*. (op. rec.)

Saznaj gdje su im pojilišta saznaćeš njihova ishodišta

Osloni se na svoju analogiju, uz obrazloženje i poređenje

Šejh, رحمه الله, rekao je: „Odgovor je da se kaže: Ovaj Iračanin[1927] uzima ono što mu ne pripada i izlazi iz predmeta sporenja, te obmanjuje neznalice da je okoristio i dobro uradio[1928], a nalazi se u tminama koje se ne razilaze niti su blizu toga. Ovaj govor kojeg je prenio od šejha jasan je po pitanju tekfira onoga ko izađe iz upute i vjere istine kojom je Allah poslao Svoga Poslanika; ili ne priznaje sve ono što je Allah saopćio na jeziku Svoga Poslanika; ili ne drži obaveznim ono što je obaveznim učinio Allah i Njegov Poslanik, ﷺ; ili ne drži zabranjenim ono što je zabranio Allah i Njegov Poslanik, ﷺ; ili ispovijeda vjeru koja je oprečna onome čime je Allah poslao Svoga Poslanika, ﷺ, vanjštinski ili nutrinski, kao npr. da vjeruje da ga njegov šejh opskrbljuje, daje mu pomoć, upućuje ga i potpomaže; ili obožava svoga šejha, pada mu na sedždu, daje mu prednost nad Vjerovjesnikom, ﷺ, neograničeno ili ograničeno; smatra da su on ili njegov šejh neovisni od slijeđenja Poslanika, ﷺ, potom je rekao: „Svi su ovi nevjernici ako to ispolje, a licemjeri ako sakriju.“.

Odsječno se izjasnio o njihovom nevjerstvu i konstatovao ga, a to je naš govor lično, i na šejha nismo dodali ni jedno slovo, već njegov govor je još jači, i pod njega ulazi tekfir zbog pojedinosti[1929] koje su uveliko ispod pitanja sporenja.

Što se tiče njegovih riječi: „...iako se u posljednje vrijeme njihov broj uvećao, to je samo zbog malog broja onih koji pozivaju u znanje i iman i slabljenja baštine poslanstva u većini zemalja. Većina ovih kod sebe od baštine poslanstva i baštine vjerovjesništva nemaju dovoljno da putem nje spoznaju uputu, a do mnogih od njih to nije došlo. U vremenima i mjestima *fetre* čovjek biva nagrađen shodno onome što kod njega bude od malo imana i u njima će Allah oprostiti[1930] onome nad kim dokaz nije uspostavljen ono što neće oprostiti onome nad kim je dokaz uspostavljen...“, pa sve do kraja njegovog govora.“.

Ovo je ono za što se uhvatio El-'Irāqi, tj. ovaj posljednji govor, pa je pomislio da on ide u njegovu korist a ne protiv njega. To je očita greška i jasno neznanje. Predmet spora su oni nad kojima je dokaz uspostavljen, koji su spoznali tevhid, nakon čega su se iskazali u neprijateljstvu prema njemu, vrijeđanju i pisanju

---

[1927] Znači, najveći nevjernici se igraju s govorom šejhu-l-islama Ibn Tejmijje! Kada ovo saznaš shvatićeš da moraš biti oprezan kada čitaš komentar šejhovog govora od strane prkosnika, neznalica i sljedbenika strasti i novotarija. (op. rec.)

[1928] Ovo je, vallahi, veliki problem u svakom mjestu i vremenu. (op. rec.)

[1929] Istinu je rekao šejh 'Abdullatif, رحمه الله. To zna onaj koji zna! (op. rec.)

[1930] Tj. neće ga kazniti. Ne u značenju da će Allah mušricima oprostiti i uvesti ih u Džennet. Da Allah sačuva od iskrivljavanja značenja riječi. (op. rec.)

odgovora, kao što je uradio ovaj El-'Irāqi; ili je se okrenuo[1931] od njega ne mareći za njim kao što je stanje skupine obožavalaca kaburova, ili nije znao ali je imao mogućnost da zna i spozna uputu pa je se predao ovom svijetu i slijedio svoju strast ne okretavši se onome čime su došli poslanici, niti mu pridavavši pažnju.

Naš šejh, Muhammed b. Abdulvehhab, je na svojim predavanjima i u svojim studijama konstatovao da ne tekfiri osim onoga nad kojim je uspostavljen poslanički dokaz i onoga ko je spoznao vjeru poslanika a nakon svoje spoznaje prema njoj ispoljio neprijateljstvo i vrijeđanje, a nekada je govorio: „Ako ne tekfirimo[1932] onoga ko obožava[1933] turbe El-Kivāz[1934] i njemu slične zbog

[1931] Ovo je kufr okretanja ili izbjegavanja koji za sobom povlači kaznu, a spomenuti prije njega je kufr prkosa. (op. rec.)

[1932] Ne tekfirimo ih kufrom koji za sobom povlači kaznu, a to je onaj koji biva nakon uspostave poslaničkog argumenta, što za sobom ne povlači da je dotične držao muslimanima, jer učenjaci islama mušrike ne uvode u značenje osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. Ovo ako riječ „obožava turbe“ koja se u citatu spominje ukazuje na suštinski veliki širk u 'ibadetu, čije značenje se ogleda u namjeri 'ibadeta tog turbeta ili namjeri za značenjem kojim se ostvaruje 'ibadet, kao kada bi od mrtvog tražio nešto što ne može niko sem Allaha, makar nemao namjeru da 'ibadeti mrtvom ili njegovom turbetu. Ako se pojmom „obožava turbe“ pak misli na „vanjske oblike širka“, u kojima nije ostvareno značenje suštinskog velikog širka u 'ibadetu, čije značenje je konstatovano u prethodnoj rečenici, i pretpostavimo da su učenjaci da've Nedžda njihovim počiniocima pripisivali pravni islam, što itekako može biti predmetom rasprave, u tom slučaju je moguće da se dotični u vanjštini smatra muslimanom sve dok se nad njim ne uspostavi poslanički argument o zabranjenosti tih djela. Ni u jednom slučaju onaj koji poznaje islam neće završiti zaključkom da je mušrik, obožavaoc stvorenja, musliman, koji obožava samo Allaha.
Zbog svega toga obavezujemo prkosnike, neznalice i ostale glupake, koji „rābe“ ovaj citat u svoje šejtanske koristi, da nam, prije nego što prepišu od „haridžija“, „tekfirovaca“ i „ekstremista, objelodane svoje shvatanje značenja „'ibadeta turbeta“, koje se spominje u ovom citatu! Međutim, sada, s obzirom da su njihove laži, oholost i licemjerstvo raskrinkane, je to prilično pokasno, a pametan zna da mu nije ostalo osim javno pokajanje kao što je javno lagao i sijao nered i nepravdu po Zemlji. (op. rec.)

[1933] Ovu riječ, kao što se da vidjeti u prethodnoj fusnoti, je moguće protumačiti na dva načina:

a) Govori se o 'ibadetu u suštinskom značenju ili suštinskom velikom širku. Tumačenje pojma 'ibadet u ovom značenju i njegovo korištenje u istom je osnova u tekstovima Knjige i Sunneta.

b) Govori se o „oblicima velikog širka ili vanjskim oblicima 'ibadeta“, bez namjere suštinskog 'ibadeta ili značenja kojim se ostvaruje suštinski veliki širk, makar ga lično ne želio, poput sedžde meleka Ademu, *'alejhi-s-selam*, sedžde Jūsufovih roditelja i braće Jūsufu, *'alejhi-s-selam*, sedžde Mu'aza Poslaniku, ﷺ, i slično. Imam Ez-Zehebi, رحمه الله, spominje mogućnost sedžde pozdrava mrtvom, itd.

Vrlo realno je da neko od učenjaka pojmom „'ibadet“ naziva *tavaf* Allahu oko nečijeg kabura (turbeta) uz uvjerenje da je moguće da se tako nešto dogodi bez bilo kakvog vida vezanosti za mrtvog prilikom toga, tj. bez ostvarenja značenja suštinskog velikog širka. Moguće je da neko od učenjaka približavanje Allahu klanjem žrtve na nečijem kaburu u stanju nevolje također nazove „'ibadetom kabura“ ne želeći time značenje suštinskog 'ibadeta stvorenju, a sve to zbog toga što su *tavaf* i klanje žrtve oblici 'ibadeta kojima nam je Allah naredio da Ga obožavamo. *Tavaf* ne biva osim oko Njegove kuće, Ka'be, a približavanje Uzvišenom klanjem žrtve osim u granicama propisanog Knjigom i Sunnetom. Ako se desi da neko od učenjaka ne prihvata da određeni oblici velikog širka budu nešto drugo mimo suštinskog velikog širka to je zbog toga što vjeruju da je nemoguće da neko u stvarnosti upadne u njih a da se pri njemu nije ostvario suštinski veliki širk. Tj. da od mrtvog prilikom tavafa oko njegovog groba ili klanja žrtve na njemu puštanjem krvi na njega, ne traži baš ništa, posebno u stanju nevolje, itd.

U ovom slučaju predmet njihovog razilaženja nije suština velikog širka već da li se suštinski veliki širk ostvario u određenom obliku i stanju ili ne, i to ulazi u poglavlje razilaženje u *tahqīqu-l-menāt* tj. konstatovanju opisa za kojeg je Uzvišeni Allah, Jedini Zakonodavac, vezao propis, a ovdje govorimo o propisu *tešrīka* velikim širkom.

Također, želio bih ukazati na još jednu vrlo bitnu stvar. Naime, činjenica da neki opis ili oblik svojim značenjem izlazi iz značenja suštinskog velikog širka ne mora neminovno značiti da će se tretirati malim širkom ili kufrom.

Ne! Presuda u tome je pravo Uzvišenog Allaha, *tebāreke ve te'ala*. On će presuditi da li ćemo određenu stvar nazvati malim širkom ili kufrom ili velikim kufrom. Primjer za to je mes'ela ostavljanja namaza iz lijenosti, ne iz oholosti, što je prema ćutećem konsenzusu ashaba, veliki kufr, ali nije predmet *idžmā'a* među učenjacima islama. Dok ostavljanje namaza iz oholosti (*istikbār*) ruši osnovu *la ilahe illallah* po idžmā'u muslimana, jer *istikbār* se tiče rukna potvrde *„illallah“* kao što se suštinski veliki širk tiče rukna negacije *„la ilahe“*.

S druge strane malim širkom ili kufrom će biti nazvano samo ono što je Uzvišeni Allah nazvao malim širkom ili kufrom, i ne smije se reći da je sve što vodi u suštinski veliki širk ili *istikbār* a Uzvišeni Zakonodavac je presudio da se *la ilahe illallah* može ostvariti uz pojavu njegovog opisa, poput neklanjanja namaza od strane osoba koje nisu bile u stanju doći do Allahovog propisa o klanjanju namaza, mali širk ili kufr. To je očigledno neispravno a spomenuto pravilo ima iznimke!

Dakle, nije ispravno reći da je ostavljanje namaza iz lijenosti, s obzirom da vodi u *istikbār*, a vjerski tekstovi su pojasnili da u stanju nemogućnosti saznanja neznanje o obaveznosti klanjanja i neklanjanje ne izvodi iz osnove islama, na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, mali kufr ili širk. Tj. ovako nešto neće reći onaj koji vjeruje da vjerski tekstovi ukazuju na to da je ostavljanje namaza iz lijenosti veliki kufr.

Neka od ovih mes'ela može biti predmet razilaženja ili saglanosti!

Isto važi i za neke mes'ele prijateljevanja prema mušricima, u pogledu kojih se može desiti da neko od učenjaka kaže da su mali kufr a neko da su veliki kufr, poput mes'ele špijuna ili izdajnika u granicama onoga što je uradio Hātib ibn Ebi Belte'a, ﷺ. Naći ćeš neke od učenjaka selefa da su rekli da je Hātib upao u veliki kufr ali da se njegovom tekfiru ispriječila prepreka prihvatljivog *te'vīla*. Dokaz za to im je vanjština prvog ajeta sure El-Mumtehaneh.

Mi vjerujemo da je Hātib iz *te'vīla* upao u mali kufr a o objavi ajeta u značenju tekfira velikim kufrom, koje se bez sumnje nameće, povodom Hātibovog postupka, kažemo da je moguće da povodom malog širka ili kufra bude izrečen neograničen tekst, koji svojom vanjštinom ukazuje na veliki kufr ili širk. Primjer za to bi bile riječi Allahovog Poslanika, ﷺ: *„Zar si me učinio Allahu ravnim!?“* onome koji je rekao: „Šta Allah hoće i ti.“, a mi znamo da je puko izgovaranje ovih riječi mali širk u riječima. „Učiniti nekog Allahu ravnim“ ovako neograničeno bez sumnje ukazuje na veliki širk i to je osnova u govoru Zakonodavca. Pored svega toga ne mogu a da ne ukažem na snagu argumenta grupe selefa koji su rekli da je Hātibov postupak bio veliki kufr.

Dokaz kojim bi mogli dokazati da je Hātibov postupak bio mali kufr je događaj Ebu Lubābe ibni 'Abdi-l-Mundhira, ﷺ, koji je tokom pohoda na židove Benū Qurejze, u trenutku nepažnje, iz samilosti prema plaču njihovih žena i djece koje su namjerno izveli pred njega, a bijahu tražili da im on dođe kako bi se konsultavali s njime, izdao tajnu Allahovog Poslanika, ﷺ, otkrivši im da je Allahov Poslanik, ﷺ, naumio da, zbog neprijateljevanja prema islamu i muslimanima, kršenja ugovora i izdaje, pogubi njihove ratnike, nakon čega se zavezao za stub u mesdžidu Allahovog Poslanika, ﷺ, čekavši da mu Allah oprosti. O tome govore riječi Uzvišenog iz sure El-Enfāl, u prijevodu značenja: **„O vi koji ste povjerovali, nemojte pronevjeriti Allaha i Resūla pa da pronevjerite emānete, a znate!“.**

Allah najbolje zna!

Reći da je Hātib upao u veliki kufr ne znači neminovno da je upao u opis uz kojeg osnova *la ilahe illallah* ne može postojati, tj. opis koji, kako mi kažemo, ruši *aslu-d-din*. *Aslu-d-din* se prijateljevanjem prema mušricima ruši onda kada to uradi, na primjer, zbog mržnje prema islamu ili muslimanima, iz mržnje prema njihovoj vjeri, ili sa namjerom da muslimanima bude nanešena takva šteta od koje ovisi opstanak islama, makar to uradio zbog dunjaluka, ne zbog mržnje prema islamu ili ljubavi prema širku, da Allah sačuva. Ili ako bi to uradio iz ljubavi prema širku i prema mušricima zbog širka i slično. Mogli bi postaviti pravilo pa kao što smo konstatovali u mes'eli 'ibadeta i velikog širka reći da se suštinsko prijateljevanje prema mušricima ostvaruje uz namjeru za njim ili za značenjem kojim se neminovno ostvaruje, makar lično tvrdio da nije imao namjeru za njim. Isto važi i za mes'elu suštinskog propisivanja zakona uz Allaha i suđenja tagutskim zakonom i traženja presude tagutskim zakonom. Biva namjerom za njima ili pojavom značenja kojima se ostvaruju makar tvrdio da nije imao namjeru za njim, kao što se suštinski veliki širk ostvaruje traženjem od stvorenja onoga što ne može niko sem Allaha, makar nemao namjeru da obožava stvoreno, poput mrtvih ili odsutnih.

Tokom pojašnjenja nekih mes'ela upoznali smo se također sa mogućnošću da neko mušrika nazove muslimanom želeći da ukaže da je opis koji se pojavio pri mušriku suština islama, što je greška u *aslu-d-dinu*, ili da ga nazove

nepostojanja onoga ko bi ga upozorio, pa kako da tekfirimo onoga ko se nije nama preselio?![1935] U nekima je govorio: „A onaj ko se predao ovom svijetu i slijedi svoju strast, ne znam kakvo je njegovo stanje.“.

Ako je ovo naš šejh, ﷀ, i ovo njegov put, pa kako da ga El-'Irāqi obavezuje na, i pripisuje mu sveobuhvatni tekfir[1936] i to dokazuje govorom šejha: „Ljudima iz

---

muslimanom u pravnom smislu, bez namjere ukazivanja na postojanje suštine islama pri njemu, što nije greška u *aslu-d-dinu* neminovno, ali je novotarija velikog kufra, jer ju je učinio dinom. A ako bi to na primjer uradio bez ohalaljivanja zamislivo je da neko od učenjaka kaže da se radi o velikom grijehu kao što su rekli o nazivanju muslimana kafirom bez ohalaljivanja.

Prva mes'ela se dakle tiče suštine islama i *aslu-d-dina* a druga se tiče velikog kufra i nekih oblika u pogledu kojih je moguće postojanje razilaženja među učenjacima. Dakle, sažetak svega je da imamo:

a) Opise kojima se ruši *aslu-d-din* koji se kod *ehlu-s-sunneta* ostvaruju namjerom i riječima ili namjerom i djelom, bez uvjetovanja ohalaljivanja i slično od uvjeta džehmija. Obuhvataju sve jedinke suštinskog velikog širka i oholosti prema sprovođenju naredbe Uzvišenog Allaha, suštinskog prijateljevanja prema mušricima i suštinskog neprijateljavanja prema vjernicima, presude suštinom islama mušricima ili suštinom kufra muvehhhidima bez *te'vīla*. Postoji konsenzus među muslimanima da se osnova islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah* ne može ostvariti uz njihovo postojanje. Shvatanje ove mes'ele je ključ ostvarenja prosperiteta islama i muslimana u budućnosti.

b) Opisi koje je Zakonodavac učinio velikim kufrom, čija pojava ne mora uvijek značiti nestanak osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. Obuhvataju oblike velikog širka poput sedžde pozdrava živom, koja je, nakon njene zabrane, kod većine učenjaka veliki kufr, ili sedžde pozdrava mrtvom, i slično od oblika velikog širka koji su veliki kufr, a može ih biti puno koliko je puno taguta i jedinki suštinskog velikog širka. Također obuhvataju „**oblike** oholosti“ poput neklanjanja namaza iz lijenosti, oblike prijateljevanja prema mušricima, oblike neprijateljevanja prema vjernicima, mes'elu nazivanja muslimana kafirom uz *te'vīl* ili bez namjere nazivanja suštine islama kufrom i mnogih drugih koje sam spomenuo. One mogu biti predmet jasnog ili ćutećeg *idžmā'a* učenjaka islama ili pak predmet razilaženja među njima. Mogu biti praktične a i srčane prirode, uz razliku u tome što su one srčane prirode poput neznanja o obaveznosti klanjanja pet vakata namaza veliki kufr po *idžma'u* muslimana.

c) Opisi koje je Uzvišeni Stvoritelj nazvao malim širkom ili kufrom.

Nekoliko puta sam ukazao na to da je od najveće važnosti da se napravi razlika između suštinskog velikog širka i njegovih oblika koje je Uzvišeni nazvao veliki kufrom, jer greška u toj mes'eli može rezultirati otklizavanjem u mezheb haridžija, zbog toga što će tekfiriti muslimane, ili za sobom povući nemogućnost ostvarenja osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, zbog toga što neće znati suštinu velikog širka koju mora negirati, a time ni tevhid, pa neće moći ostvariti osnovu odricanja od širka i mušrika.

Vjerujem da sam ovim pojašnjenjem svojoj braći i sestrama i svakom iskrenom tragaocu za istinom otvorio vrata smirenosti srca, pokornosti Allahu i Njegovom Poslaniku, ﷺ, želje za iskrenim slijeđenjem Knjige i Sunneta, i što je najvažnije, vrata tolerantnosti prema našoj braći muslimanima u pitanjima u kojima je to zaista prihvatljivo, zatvorivši vrata tekfira zagovornika drugačijeg mišljenja, i na kraju podlostima učenjaka taguta i njihovih „doktora i magistara“, koje su već došljegale na naše prostore. Ali, hvala Allahu, na našima prostorima se već proširilo onoliko znanja koliko je dovoljno za odbranu tevhida kojim je Allah poslao sve Svoje poslanike, našeg Poslanika Muhammeda, ﷺ, i aqidu *ehlu-s-sunneta i džemā'ata*.

Zbog nepoznavanja ovih mes'ela, temelja i podjela su se neke glavešine zablude i vođe smutnje iz dvije „bratske“ suparničke skupine prepucavale u mnogobrojnim višesatnim „dvobojima predavanja“, koja su nakon toga stavili na Youtube. Molim Uzvišenog Allaha da ih uputi na Pravi Put i pokaže im istinu istinom a *bātil* bātilom. Hvala Allahu Čijim blagodatima se usavršavaju dobra djela, i nek' je Allah na pomoći! (op. rec.)

[1934] U skripti koju je prijevodioc koristio stoji *„el-kevāfir“* što je štamparska greška. (op. rec.)

[1935] Isto tako je danas! Mnoge poražene neznalice lažu na nas šireći među ljudima da ne smatramo muslimanom osim onoga koji je u našoj skupini. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[1936] Sveobuhvatni tekfir, koji se ovdje negira, je moguće protumačiti u dva značenja:

perioda *fetre* i onima do kojih nije došao poziv, biće oprošteno ono što neće biti oprošteno drugima." El-'Irāqi je istinu odjenuo neistinom, slagao na šejha i pripisao mu ono što nije od njegovog pravca, ono što nije rekao i obavezao ga na ono od čega je on čist."[1937] Kraj.

Ono što se želi reći je da su ovi naveli govor šejha Ibn Tejmijje, رحمه الله, o kalenderijama i njima sličnim koji kod sebe nemaju baštinu poslanstva i vjerovjesničkog nasljedstva, kojom bi spoznali uputu, a do mnogih od njih to nije došlo kao što je to Davud naveo i njime ubacivao šubhe, a šta je sličnije noći od večeri.

Govor *Ikhvana*, učenika iz Omana, odnosi se isključivo na džehmije, obožavaoce kaburova i ibadije, a ovi su među muslimanima, u njihovim zemljama, ispoljavaju islam, raspravljaju se o svojim pravcima i raspravljaju se sa sljedbenicima islama. Nad njima je dokaz uspostavljen i do njih je poziv došao. Oni nisu bili na udaljenim mjestima koja su udaljena od sljedbenika islama, niti su bili u vremenima *fetre*, niti su stasali u pustinji udaljenoj od sljedbenika islama. Kod sebe imaju baštinu vjerovjesništva i knjige hadisa, što se ne može poreći. Ali i pored svega toga ustali su u neprijateljstvu prema vjeri i njenim sljedbenicima. Na ovu se vjeru nisu osvrnuli kao ni na ono na čemu su bili sljedbenici *ehlu-s-sunneta i džemata*, već su se oholili, prkosili, ustrajali na svojim pravcima i poganim uvjerenjima, predali se ovom svijetu i slijedili svoje strasti.

U svome odgovoru šejhu-l-islam je rekao: „Pitanje tekfira sljedbenika strasti i novotarija razgranato je na ovoj osnovi.". Potom je spomenuo pravce imama o tome, pa je spomenuo tekfir džehmija od strane imama Ahmeda, govor ispravnih prethodnika o njihovom tekfiru, njihovom izvođenju iz sedamdeset tri skupine, o njima oštro progovorio, i spomenuo dva predanja o tekfiru onoga ko ih ne tekfiri[1938], kao i to da su osnove ovih skupina haridžije, šije, murdžije i kaderije.

---

a) da tekfiri svakog pojedinca kufrom kazne; onoga nad kojim se nije uspostavio argument i onoga nad kojim se uspostavio. Ova opcija je kod mene preča i u njoj se govori o suštinskom velikom širku.

b) da zbog „vanjskih oblika 'ibadeta stvorenju" svakoj osobi presuđuje velikim širkom i naziva je mušrikom pored njene tvrdnje da njime nije željela 'ibadet stvorenju.

Allah najbolje zna!

Ovako se tumači govor učenjaka, ne način koji ruši osnove vjeru i njene temelje! (op. rec.)

[1937] Isto tako prkosnici, neznalice i glupaci obavezuju nas na ono što misle da je naš stav ili da iz našeg stava neminovno proizilazi. Nije daleko tvrdnja nekih „vođa tevhida i džihada sa naših prostra" o tome da smo obavezni tekfiriti šejhu-l-islama Ibn Tejmijje, kojem su poturili da „...onoga koji ne sudi osim plemenskim zakonima" drži muslimanom, tj. da vjeruje da se pri njemu ostvarilo značenje osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*. (op. rec.)

[1938] Ovo se ne tiče „čistih" džehmija. (op. rec.)

Zatim je opširno govorio o netekfirenju ovih skupina i kao dokaz naveo hadis Ebu Hurejre, rekavši: „Ako je tako, onda će se onaj koji je pogriješio u nekim pitanjima ili pridružiti nevjernicima od mušrika i sljedbenika Knjige, uz njegovo razlikovanje od njih u većini osnova vjerovanja, jer vjerovanje u obaveznost jasnih *mutevatir* obaveza i zabranjenost jasnih zabrana jeste od najvećih osnova vjerovanja i temelja vjere; ako je njegovo pridruživanje, tj. onoga koji je pogriješio, jednoj od dvije vrste neophodno, tada je njegovo pridruživanje vjernicima koji griješe bliže od njegovog pridruživanja mušricima i sljedbenicima Knjige, pored činjenice da su mnogi koji su među rafidijama, džehmijama i njima sličnim ustvari zindici i licemjeri, a takvi su na najnižem stupnju u vatri.“.

Ovim se pojasnio cilj šejha, kao i to da se njegov govor odnosi na posebne skupine i da džehmije ne ulaze u njega. Također, mušrici i sljedbenici Knjige nisu ušli pod ovo pravilo, jer on je zabranio pridruživanje onoga ko pogriješi ovim skupinama pored njegove razlike od njih u većini osnova vjerovanja.

Naš šejh, رحمه الله, rekao je: „Isto ovo je naš govor lično. Jer, ako kod njega ostanu osnove vjerovanja i od njega ne dođe veliki širk[1939], nego je samo zapao u neku vrstu novotarija, takvoga ne tekfirimo, niti ga izvodimo iz vjere. Ovo pojašnjenje će ti koristiti u onome što slijedi od ubacivanja šubhi da šejh ne tekfiri onoga koji pogriješi i mudžtehida, kao i to da je riječ o posebnim pitanjima.

Pojasnio je da vjerovanje nestaje nestankom njegovih temelja i velikih stubova, kao što hadždž biva neispravan ostavljanjem njegovih temelja, a ovo lično je naš stav. Štaviše, on je opsežniji od predmeta spora.

Rekao je:

„Čovjek u hadisu, koji je naredio svojoj porodici da ga spale je bio muvehhid, nije od sljedbenika širka[1940]. Putem Ebu Kāmila od Hamāda od Ebu Rāfi'a od Ebu Hurejre je potvrđeno: „Nije uradio nikakav hajr osim tevhida“, pa je argumentacija njime u predmetu spora neispravna.

Što se tiče greške u ograncima i mes'elama idžtihada kada se mudžtehid boji koliko je god u stanju, mi nismo zagovorali tekfir takvog, niti ocjenu istog griješnikom, a ova mes'ela nije predmet spora, tako da je njeno navođenje od strane El-'Irāqija samo nakupljanje onoga što ne ide u njegovu korist, i uveličavanje obima knjige, što mu ne pribavlja koristi ni koliko je vlakno u datuli.“

[1939] Pogledaj kako je šejh za ostvarenje osnove islama uvjetovao da ne upadne u veliki širk! (op. rec.)

[1940] Ovaj dio je veoma važan! Njegova važnost se ogleda u tome što vidimo da učenjaci onoga koji je upao u veliki širk nazivaju mušrikom, iako se pripisuje vjeri poslanika, a u slučaju da se nad njim nije uspostavio argument, daju mu propis *ehlu-l-fetre* i onih do kojih nije došao dokaz, iako se pripisuje vjeri nekog poslanika, suprotno stavu nekih neznalica, s čijim mišljenjem se čitaoc već upoznao. (op. rec.)

Rekoh: navođenje govora šejhu-l-islama od strane protivnika se također ne tiče predmeta spora, jer braća (*ikhvan*) se nisu sporila oko ovih mes'ela, niti su zbog njih nekog protekfirili, pa da se protiv njih argumentuje govorom šejhu-l-islama, zbog toga što se govor šejha tiče posebnih pitanja, i onoga u čemu je moguće da njegov dokaz bude manje poznat, od manje poznatih teoretskih pitanja koja su predmet idžtihada, kao što ćemo objasniti, *inšaAllahu te'ala*.

Što se tiče nijekanja Allahove visosti (*'uluvv*) nad Svojim stvorenjima, i Njegovog uzdignuća na Svojim Prijestolom, Svojim svetim Bićem, onako kako to dolikuje Njegovoj visosti i veličanstvu, i da je On odvojen od Svojih stvorenja; također, negiranje osobina Njegove savršenosti i atributa Njegovog veličanstva, nijedan[1941] musliman ne sumnja u kufr onoga koji to negira, jer je to neminovno poznato u dini islamu, i od onoga je na čemu je Allah stvorio sva Svoja stvorenja. Osim onima koje su šejtani izveli iz njihove *fitre*[1942]. Dokazi iz Knjige i sunneta su poznati i konstatovani, što nije nepoznato osim onome koji traži vječnost na zemlji i slijedi svoje strasti, kojeg je Allah odveo u zabludu pored njegovog znanja, i kome je zapečatio srce i sluh, a na njegov vid stavio koprenu, pa ko će ga uputiti nakon Allaha!?

Zatim je šejh rekao:

„Da li je *ittihādije* i *hulūlije* uvelo u ono na čemu su od jasnog kufra i velikog širka, i negacije suštine postojanja Gospodara svjetova, osim njihova greška u ovom poglavlju u kojem su vršili idžtihad, pa su otišli s Pravog puta u zabludu i u nju odveli. Je li El-Hallādž ubijen saglasnošću muftija po pitanju njegovog pogubljenja osim zbog zablude njegovog idžtihada?! Da li je kerāmite (kirmitije) odveo u kufr, a uzeli su stavove koje su uzeli od groznih sramota i skidanja omče šerijata, osim njihov *idžtihād*, kako su tvrdili[1943]?!

Jesu li rafidije rekle ono što su rekle, i ohalalile ono što su ohalalile od kufra, širka i 'ibadeta dvanaestorici imama i drugim mimo njih, i vrijeđanja ashaba Allahovog Poslanika, ﷺ, i majke vjernika, osim zbog njihovog *idžtihāda*, kako su smatrali!? Oni, oni su prethodnici El-'Irāqija u njegovim riječima: „Svaka će greška biti oproštena!“. Ovo je ono što ga slijeduje, od njega ne može pobjeći, a ti zastani ovdje i ovo što je ovdje spomenuto učini osnovom koju ćeš povlačiti kao osnovu prilikom odgovora na ono što će doći.

[1941] Šta misle protivnici o ovim riječima?! (op. rec.)
[1942] Zdravog urođenog instinkta na kojem ih je Allah stvorio, koji ih poziva u tevhid. (op. rec.)
[1943] Tvrde da ih je idžtihad doveo do njihovog mišljenja, što im, s obzirom da su srušili osnovu islama i ono što je u njemu nužno poznato, nije bilo nikakvo opravdanje. (op. rec.)

Ono što se želi reći jeste da su ti džahili naveli govor šejhu-l-islama misleći da su svaki idžtihad i svaka greška oprošteni, i da džehmije koje osporavaju Allahovu visost nad Njegovim stvorenjima, i obožavaoci kaburova, koji su uzeli *endāde*[1944] i božanstva mimo Njega, ulaze pod značenje ovog govora, i da će njihova greška biti oproštena. Slavljen nek' si Ti, ovo je uistinu velika potvora![1945]

Znaj da je ovaj protivnik iz riječi šejhu-l-islama izostavio njihov početak, rekavši:

„Prenešena korist iz govora šejhu-l-islama, ﷺ, u njegovom odgovoru o skupini kaderija." A govor šejhu-l-islama nije o skupini kaderija već o kalenderijama, pa onaj koji je prenio nije napravio razliku između dva izraza i dvije skupine, jer pravac ovih nije isto što i pravac ovih drugih.

Govor koji je izostavljen iz odgovora šejhu-l-islama glasi:

„Što se tiče govora ovih kalenderija, obrijanih brada, oni su od sljedbenika zablude, a većina njih su nevjernici u Allaha i Njegovog Poslanika koji namaz i post ne drže obaveznim, niti drže zabranjenim ono što je zabranio Allah i Njegov Poslanik, ﷺ, niti ispovijedaju vjeru istine. Štaviše, mnogi od njih veći su nevjernici od Jevreja i kršćana[1946]. Nisu od pripadnika vjere[1947] (islama) niti su od sljedebnika sunneta. Moguće je da među njima bude neko ko je musliman ali je zabludjeli novotarac[1948] ili prezreni griješnik[1949]...", sve do mjesta gdje kaže: „Obaveza je sve njih sankcionisati i zabraniti im to prokleto obilježje,[1950] kao što je to obaveza prema svakome ko ispoljava novotariju i griješenje. To se ne odnosi samo na njih, već na bilo koga od *mutefekkiha*[1951], *mute'abbida*[1952] i *mutekellima*[1953]."

[1944] Mn. riječi *nidd* koja znači isti, sličan itd. Tj. one koje su izjednačili sa Allahom. (op. rec.)

[1945] Isto su uradili magaraci potpisnika proglasa koji ostavljaju suštinu islama mušricima koji se pripisuju islamu, pod uslovom da se nad njima nije uspostavio poslanički argument, uz devijacije u shvatanju kakvoće uspostave argumenta u velikom širku i opšte poznatim pitanjima. Eno ih, još uvijek nadmeno hodaju po Zemlji i ohole se. Nijedan od njih nije imao obraza da ispolji pokajanje od laži kojima su htjeli odgovoriti „haridžijama", „tekfirovcima" i „ekstremistima". Pred svojim slušaocima govore kako bi nas poubijali kao haridžije, kako bi protiv nas sprovodili šehidske akcije! Kako ne vide da su odavno izgubili bitku i doživjeli poniženje i da će, ako ovako nastave, stvar po njih biti sve gora i kobnija!? Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[1946] Prema lažima neprijatelja tevhida i ovi koji su veći nevjernici od kršćana i Jevreja bi trebali biti muslimani, zbog toga što se pripisuju islamu, pod uvjetom da se nad njima nije uspostavio poslanički argument! (op. rec.)

[1947] Kako da budu od sljedbenika islama kada su ga srušili velikim širkom! (op. rec.)

[1948] Pa ga je nazvao sa ova dva imena prije uspostave poslaničkog argumenta nad njima. (op. rec.)

[1949] Ovo vjersko ime musliman dobija nakon uspostave poslaničkog argumenta nad njime. (op. rec.)

[1950] Tj. brijanje brade. (op. rec.)

[1951] Oni koji se bave fikhom. (op. rec.)

[1952] Oni koji su se posvetili obredima. (op. rec.)

[1953] Oni koji se bave novotarskim *ilmu-l-kelāmom*. (op. rec.)

Pogledaj šta je htio brisanjem ovoga i šta je njegov sadržaj[1954] o tome, da onaj ko je od *mutefekkiha* i *mutenessika* (i do kraja njegovog govora), nisu od skupine kalenderija.

Odjeljak

Potom je prenio drugi govor pa kaže: „Na drugom mjestu, nakon govora kojeg je spomenuo, rekao je, nek' je Allahova milost nad njime: „Suština stvari o tome jeste da govor može biti nevjerstvo pa se neograničeno[1955] izrekne tekfir njegovog *sahibije*[1956] te se kaže: „Onaj ko kaže ovo, nevjernik je!“, ali nad određenom osobom koja je rekla, se ne presuđuje nevjerstvom sve dok se nad njom ne uspostavi dokaz[1957] čiji ostavljač biva nevjernikom. Ovo je kao u tekstovima prijetnje gdje je Uzvišeni Allah rekao:

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا

„Doista oni koji nepravedno troše imetke siročadi, u svoje stomake stavljaju vatru i oni će u ognju gorjeti!“[1958]

Ovaj i njemu slični tekstovi prijetnje su istina, ali se za određenu osobu ne svjedoči prijetnjom, tj. ne kaže se ovaj je od stanovnika vatre. Određenoj osobi od sljedbenika kible se ne svjedoči vatrom zbog mogućnosti da ga ne sustigne zbog nedostatka uvjeta ili postojanja zapreke. Možda do njega nije dospijela zabrana; možda se i pokaje od činjenja zabranjenog; ili ima velika dobra djela koja će izbrisati kaznu za to zabranjeno djelo; ili će biti iskušan nevoljama koje će ga očistiti; ili će se za njega zauzimati zauzimatelj kojem će se udovoljiti. Isto tako je i sa riječima zbog kojih onaj koji ih izgovori biva nevjernik.

Možda do čovjeka nisu dospjeli tekstovi koji nalažu spoznaju istine; ili su do njega dospijeli ali kod njega nisu pritvrđeni; ili nije imao mogućnost da ih razumije; ili su mu se isprriječile šubhe zbog kojih će ga Allah opravdati. Onaj ko od vjernika bude mudžtehid u traženju istine, Allah će mu oprostiti njegovu grešku, ma ko on bio, svejedno bilo to u teoretskim ili praktičnim pitanjima. Ovo je ono na

[1954] Ovo potvrđuje ono što sam rekao o tome da je protivnik prenio govor šejhu-l-islama uz izmjene, ne doslovno. Teško li se sličnim njemu! (op. rec.)
[1955] Bez spuštanja propisa na određenu osobu u stvarnosti. (op. rec.)
[1956] Tj. onoga koji ga je izgovorio. (op. rec.)
[1957] Ovo pravilo ne važi u pogledu velikog širka, kufra u taguta, i mes'ela koje su u nekom drušvu opšte poznate, poput propisanosti pet vakata namaza, zabrane bluda, obaveznosti iskrenosti i pravednosti i slično. (op. rec.)
[1958] Sura En-Nisā' (4) 10

čemu su ashabi Muhammeda, ﷺ, i skupine predvodnika muslimana od sljedbenika *ehlu-s-sunneta*." Ovdje se završava skraćeni govor šejhul-islama.

Odgovor je da se kaže: Što se tiče govora šejhu-l-islama o netekfirenju određene osobe tu se misli na posebna pitanja čiji je dokaz nepoznat nekim ljudima, kao što su pitanja kadera, *irdžā'a* i sl., od onoga što su rekli sljedbenici strasti.[1959] Neke njihove izjave u sebi sadrže stvari koje su nevjerstvo prema Kur'anu i mutevātir Sunnetu, pa izjava koja u sebi sadrži odbacivanje tekstova[1960] biva kufrom a onome ko ih izgovori ne presuđuje se nevjerstvom zbog mogućnosti postojanja zapreke kao što je neznanje, ili nepostojanje znanja o samom tekstu ili njegovom značenju, jer zakoni ne postaju obavezujući osim nakon njihovog dospijeća; zbog toga je ovo spomenuo u govoru o novotarijama sljedbenika strasti[1961].

Na to je jasno ukazao, te je o tekfiru određenih ljudi iz redova apologeta, nakon što je obrazložio ovo pitanje, rekao: „Ovo vrijedi ukoliko se radi o skrivenim pitanjima, gdje bi se moglo[1962] reći da se ne tekfire. A što se tiče onoga što od njih dolazi u jasnim[1963] i očitim pitanjima, ili u onome što je od vjere nužno poznato[1964], tu se u pogledu nevjerstva onoga ko to izjavi ne suzdržava.

Na osnovu ovoga prepoznaješ grešku ovih ubacivača šubhe govorom šejhu-l-islama, njihovo neznanje, neposjedovanje spoznaje, i oblačenje istine u laž kod običnog naroda ili onih koji su slični običnom narodu, jer do ova dva mjesta je dokaz dospio, a dokaz je Kur'an, Sunnet i vjerovanje četvorice imama. Naši su se učenjaci s njima raspravljali u više navrata a kod njih se samo povećalo protivljenje i prkos, do ustrajavanja u džehmijskom učenju, prizivanju nekoga mimo Allaha, klanju nekome drugom mimo Allaha, što je od njih poznato kroz dugi niz godina.

[1959] To su oni koji nisu srušili dini islam velikim širkom, ili nepostojanjem osnove kufra u taguta, ili greškom u opšte poznatim pitanjima. Njihova greška se tiče temelja vjere u kojima postoji razilaženje između *ehlu-s-sunneta* i novotaraca, svejedno radilo se o teoretskim ili praktičnim pitanjima, čiji dokaz ili njegovo značenje nekim ljudima nekad može biti skriven ili nepoznat. (op. rec.)

[1960] Tj. tekstova Kur'ana i Sunneta. (op. rec.)

[1961] Ne o mušricima, ili onima koji nisu izvršili osnovu kufra u taguta ili onim koji su pogriješili u opšte poznatim pitanjima. Napominjem da je opšte poznatost nekog pitanja relativna stvar. Zbog toga sam u nekim fusnotama dodavao „u nekom društvu". (op. rec.)

[1962] Šejhu-l-islam je rekao „moglo bi se reći" zbog toga što je osnova u mezhebu imama Ahmeda da se tekfiri pozivač u takve novotarije a *tefsīqi* slijepi slijedbenik. Šejhu-l-islam Ibn Tejmijje nije sprovodio čak ni *tefsīq* nad pozivačima u novotarije u manje poznatim pitanjima. (op. rec.)

[1963] Tj. poznatim, istaknutim pitanjima. (op. rec.)

[1964] Zbog toga što čovjek ne može postati musliman sve dok ne bude poznavao značenje 'ibadeta stvorenju koje negira svojim izgovaranjem riječi *la ilahe illallah*. Odakle im onda izreka da je „musliman" opravdan neznanjem o suštinskom velikom širku!? Da li ovako nešto kaže osim neznalica islama, glupak ili prkosni šejtan?! (op. rec.)

U odgovoru na šubhe Davuda b. Džirdžisa naš šejh Abdullatif, رحمه الله, rekao je: „Odgovor glasi da je o šubhi sličnoj ovoj, koju iz govora šejhu-l-islama Ibn Tejmijje navode sljedbenici laži, naš šejh, رحمه الله, rekao:

„Onaj ko razmisli o njegovom govoru naći će da ga on povezuje sa onim što rješava spor i pojašnjava željeno. U ovom je prenosu pojasnio značenje željenog na način koji isključuje spor, svojim riječima: 'Osim ako se zna da je nad njim uspostavljen poslanički dokaz zbog kojeg onaj koji mu suprotno postupa nekada biva nevjernik, a nekada griješnik.'“.

Ovo je pojašnjenje dovoljno, jer šejhu-l-islam Muhammed b. Abdulvehhab, رحمه الله, nikoga ne tekfiri[1965] prije uspostave dokaza i ovo je odgovor i demant za sve ono što je naveo El-'Irāqi. Navođenje ovih izraza jednog značenja, i ubacivanje šubhi njima i mnoštvo istih, čista je fantazija i smetenost.“.[1966]

Rekoh, razmisli pravedniče, Allah ti se smilovao, o onome što je rekao šejh, رحمه الله, o tome da je šejhu-l-islam Muhammed b. Abdulvehhab, رحمه الله, rekao o ubacivanju ove sumnje (*šubhe*) koju navode sljedbenici laži iz govora šejhu-l-islama Ibn Tejmijje, itd.; da je onaj koji njome ubacuje šubhe pokvarenjak[1967] jer nije poznavao govor šejhu-l-islama s obzirom da ga je stavio na mjesto koje mu ne odgovara, a šejhu-l-islam ga je povezao s onim što rješava spor. Nakon toga, razmisli o onome što slijedi poslije ovoga od govora njegovog učenika Ibnu-l-Qajjima, رحمه الله.

Šejh je rekao: „Na drugom mjestu rekao je: „Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, u djelu „*Tabeqātu-l-mukellefīn*“, nakon što je spomenuo šesnaestu kategoriju i dugo govorio o njoj, spomenuo je sedamnaestu skupinu, rekavši: „Sedamnaesta kategorija jesu oni koji slijepo slijede, neznalice nevjernika, njihovi sljedbenici i njihovi magarci koji ih slijede, govoreći: „Našli smo naše pretke na vjeri i mi imamo uzor u njima.“ Pored ovoga oni su u miru su sa sljedbenicima islama i ne ratuju protiv njih, kao što su žene boraca, njihove sluge, sljedbenici koji se nisu latili onoga čemu su se posvetili ovi od žurbe u gašenju Allahovog svjetla, rušenja Njegove vjere i suzbijanja Njegove riječi.

Štaviše, ovi su na stupnju životinja. Ummet se složio da je ova kategorija nevjernici, iako su neznalice koji slijepo slijede svoje glavešine i predvodnike, osim onoga što se prenosi od pojedinih sljedbenika novotarije da ovim nisu presudili,

---

[1965] U slučaju suštinskog velikog širka tekfirom kufrom koji za sobom povlači kaznu, a to je onaj koji biva nakon poslaničkog argumenta. A u pitanjima „vanjskih oblika širka“ ili „vanjskih oblika 'ibadeta stvorenju“ kojima počinioc ne želi 'ibadet stvorenju niti značenje kojim se ostvaruje, htio mušrik ili ne, u osnovi ne negira pravni islam sve dok se ne uspostavi poslanički argument. (op. rec.)

[1966] Odavde se nastavlja govor Ibn Sehmāna. (op. rec.)

[1967] Na ar. *mubtil*, što sam prevodio kao „sljedbenik laži“ ili neistine. (op. rec.)

vatrom i da su ih stavili na stupanj onoga do koga nije došao poziv. Ovo mišljenje nije zastupao niko od predvodnika muslimana, ashaba, tabi'ina, niti onih poslije njih, već to je poznato od nekih sljedbenika novonastalog govora[1968] u islamu." Sve do mjesta gdje kaže:[1969] „Islam je[1970] izražavanje Allahove jednoće[1971] i obožavanje samo Njega[1972], Jedinog, Koji sudruga nema,[1973] iman[1974] u Njegova Poslanika i njegovo slijeđenje u onome čime je došao[1975]. Sve dok rob ne dođe sa ovim[1976] nije musliman, a ako nije nevjernik prkosnik, onda je nevjernik neznalica.

Vrhunac ove kategorije jeste da su nevjernici neznalice, a ne prkosnici. To što nisu prkosnici, ne izvodi ih iz nevjerstva[1977]. Nevjernik je onaj koji niječe jednoću Uzvišenog Allaha, i utjeruje Njegovog Poslanika u laž, iz prkosa ili neznajući i slijepo slijedeći prkosnike. Ovaj, iako je njegov vrhunac da nije prkosnik je sljedbenik prkosnika, a Uzvišeni Allah je obavijestio na više mjesta u Kur'anu o kažnjavanju onih koji su slijedili svoje prethodnike nevjernike, te da će sljedbenici biti sa slijeđenim i da će se u Vatri međusobno sporiti, i da će sljedbenici govoriti:

رَبَّنَا هَـٰؤُلَاءِ أَضَلُّونَا فَآتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ

„Gospodaru naš, ovi su nas u zabludu odveli, zato im podaj dvostruku patnju u vatri!"[1978]

[1968] Tj. *kelām*, a riječ *mutekellim* koja dolazi od *kelām* prevodimo kao apologeta. (op. rec.)

[1969] Nakon što sam završio sa pregledom i komentarom ovog djela knjige, vidio sam da se isti citat pojavljuje u risali šejha Ishāqa b. 'Abdurrahmāna *„Tekfiru-l-mu'ajjen"*. Moguće je da prijevodi nisu identični, ali su ispravni. (op. rec.)

[1970] Odavde Ibnu-l-Qajjim definiše islam, bez kojeg niko ne može biti musliman bez obzira na njegovo neznanje, osim kod šejtana, neznalica i glupaka, koji pod plaštom selefizma i džihada, usljed svog neznanja o suštini osnove islama na koju ukazuje šehadet *la ilahe illallah*, presuđuju mušriku islamom. Rezultat njihovog stava je da značenje osnove islama podrazumijeva neznanje o njoj. *Allahu-l-Muste'an!* Obrati pažnju na definiciju Ibnu-l-Qajjima! (op. rec.)

[1971] Tj. *tevhidullah*. Stoga, ko nema *tevhidullah* nije musliman! (op. rec.)

[1972] Pa onaj koji obožava drugog mimo ili uz Allaha i onaj koji se oholi pred obožavanjem Uzvišenog Allaha ne mogu biti muslimani zato što pri sebi nemaju opis osnove islama. Veliki širk i *istikbār* (oholost) su značenja uz koja osnova islama ne može postojati. (op. rec.)

[1973] Ovo je definicija opšteg islama. (op. rec.)

[1974] Odavde definira posebni islam; značenje drugog djela šehadeta koji se tiče poslanstva. Čovjek može biti muvehhid opštim tevhidom, na prvoj *fitri* (urođenom instinktu), iako nikad ništa nije čuo o poslanicim. Naravno, pod uslovom da ga je ostvario. Uzvišeni Allah je sve ljude stvorio na tevhidu. (op. rec.)

[1975] Pa ako čovjek ne vjeruje u Allahovog Poslanika, ﷺ, ili ga ne slijedi, ili vjeruje u lažne vjerovjesnike uz njega, ili nakon njega, ili apsolutno slijedi neko stvorenje, takav pri sebi nema posebni islam, niti je posvjedočio da je Muhammed Allahov rob i Njegov Poslanik, ﷺ. (op. rec.)

[1976] Ako ispusti jedan od ruknova definicije islama ili upadne u njemu suprotno, nema islam. Ovo je značenje koje razumije svaki razuman insan. Činjenica da vođe „saff-ovaca" i minber.ba-ovaca i glupaci iz arapskog svijeta koje slijede, kao i njihovi sljedbenici, ovo ne razumiju, daje mi pravo da kažem da ih je Allah kaznio gubljenjem razuma i da na sebi nose teret Allahove srdžbe i kazne. Da nas Allah sačuva javnog i tajnog zla i smutnji! (op. rec.)

[1977] Tj. ne čini ih onim koji neće biti kažnjeni na ahiretu, a kamoli da budu muslimani! Kako da bude musliman kada pri sebi nema islam!? (op. rec.)

[1978] Sura El-A'raf (7) 38

Potom je spomenuo ajete slične ovome, a zatim je rekao: „Da, neophodno je na ovome mjestu pojašnjenje kojim će se ukloniti nejasnoće a to je razlika između slijepog sljedbenika koji je u stanju da nauči i spozna istinu pa se od nje okrene i slijepog sljedbenika koji to nije u stanju ni na koji način, a obje vrste trenutno postoje. Onaj koji je u stanju i okreće se[1979], ostavio je ono što mu je obaveza i za njega nema opravdanja kod Allaha. Što se tiče onoga koji nije u stanju pitati i naučiti znanje, koji ni na jedan način ne može doći do znanja, takvi se dijele na dvije vrste:

- **Prva:** Onaj koji želi uputu, daje joj prednost i voli je, a nije u stanju da do nje dopre niti da je traži zbog nepostojanja onoga ko bi ga uputio. Takav ima status glavnih predstavnika *ehlu-l-fetre* i onih do kojih nije dopro poziv.

- **Druga:** Onaj koji se okreće (izbjegava) i nema volje niti razmišlja o nečemu mimo onoga na čemu jeste.

Prvi govori: Gospodaru, da znam za neku drugu vjeru koja je bolja od ovoga na čemu sam, ja bih je prihvatio a ostavio bih ovo na čemu sam, ali ne poznajem osim ovoga na čemu sam, niti sam to u stanju učiniti. Ovo je vrhunac mog nastojanja i kraj moje spoznaje.

Drugi je zadovoljan onim na čemu je, ne daje prednost drugom nad njim, niti njegova duša traži nešto pored toga. Kod njega nema razlike između stanja njegove nemoći i njegove moći, a obojica su nemoćni, te zbog toga nije obaveza da se priključi prvom zbog razlike koja je među njima.

Prvi je kao onaj koji traži vjeru u vremenu *fetre* i ne nađe je, pa odstupi od nje nakon ulaganja svih mogućnosti u njenom traženju, zbog nemoći ili neznanja.

Drugi je kao onaj koji je ne traži već umre na svom širku a da ju je tražio ne bi je našao. Dakle, razlika je između nemogućnosti onoga koji traži i nemogućnosti onoga koji se okreće (izbjegava). Zato razmisli o ovoj temi!

Allah će među Svojim robovima presuditi na Sudnjem danu po Svojoj pravdi i Svojoj mudrosti i neće kazniti osim onoga nad kojim je uspostavljen dokaz poslanikom. Ovo je kategorično u pogledu svih stvorenja. A to, da li je nad Zejdom ili Amrom lično uspostavljen dokaz ili nije, to je od onoga što je između Allaha i Njegovih robova, u šta se ne može ulaziti. Obaveza je da rob vjeruje da je svako ko ispovijeda vjeru mimo islama[1980], nevjernik i da Allah nikoga neće kazniti osim nakon uspostave dokaza protiv njega poslanikom. Ovo uopšteno rečeno, a određivanje je prepušteno znanju Uzvišenog Allaha,

[1979] Ili izbjegava od riječi *i'irād*. (op. rec.)
[1980] Malo prije toga je definisao značenje islama. Svako ko iz njega izađe nije na *dini islamu* niti ga ispovijeda i obaveza je vjerovati da je kafir. (op. rec.)

i to se tiče propisa nagrade i kazne[1981], a što se tiče dunjalučkih propisa oni se primjenjuju na vanjštinu. Djeca nevjernika i njihove maloumne osobe su nevjernici u propisima ovog svijeta, imaju status svojih skrbnika, i ovim pojašnjenjem uklanja se nejasnoća po ovom pitanju i ono se bazira na četiri temelja:

Prvi temelj: Allah, *subhaneh*, nikoga neće kazniti osim nakon uspostave dokaza protiv njega, kao što je Uzvišeni rekao:

وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّى نَبْعَثَ رَسُولاً

„A Mi nijedan narod nismo kaznili dok poslanika nismo poslali!“[1982]

Rekao je:

رُّسُلاً مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلاَّ يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ

„O poslanicima koji su radosne vijesti i opomene donosili, da ljudi poslije poslanika ne bi nikakva opravdanja pred Allahom imali.“[1983]

Rekao je Uzvišeni:

تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾ قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ ﴿٩﴾

„Kad god se koja gomila u nj baci, stražari u njemu će je upitati: 'Zar nije niko dolazio da vas opominje?' ﴾8﴿ 'Jeste, dolazio nam je onaj koji nas je opominjao', odgovorit će, 'a mi smo poricali i govorili: 'Allah nije objavio ništa...' ﴾9﴿“[1984]

Rekao je:

فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِّأَصْحَابِ السَّعِيرِ

„I oni će priznati svoje grijehe, pa, stanovnici Džehennema ognjenog daleko bili!“[1985]

Rekao je:

يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالإِنسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاء يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُواْ شَهِدْنَا عَلَى أَنفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُواْ عَلَى أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُواْ كَافِرِينَ

[1981] Tj. ahiretskih propisa. (op. rec.)
[1982] Sura El-Isrā‘ (17) 15
[1983] Sura En-Nisā' (4) 165
[1984] Sura El-Mulk (67) 8-9
[1985] Sura El-Mulk (67) 11

„O skupe džinski i ljudski, zar vam iz redova vaših nisu dolazili poslanici koji su vam ajete Moje kazivali i upozoravali vas da ćete ovaj vaš dan dočekati? Oni će reći: 'Mi to priznajemo na svoju štetu.' Njih je život na Zemlji bio obmanuo i oni će sami protiv sebe posvjedočiti da su bili nevjernici.“[1986]

Ovo se spominje na mnogim mjestima u Kur'anu. Uzvišeni saopćava da će biti kažnjen samo onaj kome je došao poslanik i nad kojim je uspostavljen dokaz, a to je griješnik koji će priznati svoje grijehe. Uzvišeni veli:

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِن كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ

„Nismo im nepravedni bili, oni su sami sebi nepravdu nanijeli.“[1987]

Nepravednik je onaj ko zna ono čime je Poslanik, ﷺ, došao ili je u mogućnosti da to spozna a zatim mu suprotno postupa i od njega okreće. Što se tiče onoga koji u osnovi nije imao znanje o Poslaniku niti je bio u stanju da to na bilo koji način spozna, niti je to mogao, pa kako da se za takvog kaže da je nepravednik?[1988]

Drugi temelj: Kazna se zaslužuje sa dvije stvari. Jedna je okretanje od dokaza, njegovo neželjenje istog, niti onoga što on nalaže. Druga je prkošenje tom dokazu nakon njegove uspostave i ostavljanje željenja onoga što on nalaže. Prva je nevjerstvo okretanja (izbjegavanja) a druga je nevjerstvo prkošenja. Što se tiče nevjerstva neznanja uz neuspostavu dokaza i nemogućnost njegove spoznaje, to je ono zbog čega je Allah negirao kažnjavanje sve dok se Njegov dokaz ne uspostavi poslanicima.

Treći temelj: Uspostava dokaza razlikuje se zavisno od razlike u vremenima, mjestima i osobama. Allahov dokaz može biti uspostavljen nad nevjernikom u jednom vremenu za razliku od drugog, u mjestu za razliku od drugog, u kraju za razliku od drugog, kao što može biti uspostavljen nad osobom za razliku od druge, da li zbog toga što nije razumna i nemanja sposobnosti raspoznavanja, kao što je malodobna ili luda osoba, ili zbog njegovog nerazumijevanja, kao što je onaj koji ne razumije obraćanje a nema prevodioca. Ovaj je na stepenu gluhog koji ništa ne čuje niti može razumijeti, a on je jedan od četvorice koji će se pravdati pred Allahom na Sudnjem danu, kao što je prethodno spomenuto u hadisu od El-Esveda, Ebu Hurejre i drugih.

[1986] Sura El-En'am (6) 130

[1987] Sura Ez-Zukhruf (43) 76

[1988] Ime nepravednik ili *dhālim* se upotrebljava u dva značenja. U značenju velikog širka prije uspostave poslaničkog argumenta. Rekao je Luqmān svom sinu: **„O sinčiću, ne pridružuj Allahu, uistinu, širk je velika nepravda (*dhulum*)“** - prijevod djela ajeta iz sure Luqmān. Značenje ajeta obuhvata veliki širk prije uspostave argumenta. Drugo je veliki širk nakon uspostave poslaničkog argumenta što dodatno na nepravdu velikog širka samog po sebi podrazumijeva nepravdu prema poslaničkom argumentu. Ibnu-l-Qajjim govori o nepravdi prema poslaničkom argumentu prkošenjem, neznanjem, slijepim slijeđenjem, okretanjem, izbjegavanjem i slično od stvari koje je spomenuo. Allah najbolje zna! (op. rec.)

Četvrti temelj: da Allahova djela, *subhanehu ve te'ala*, slijede Njegovu mudrost, koja ne izostaje, i da su željena zbog njihovih pohvalnih ciljeva i ishoda. Ovaj temelj je fundament govora o ovim klasama (kategorijama). Veličinu govora o ovoj kategoriji ne zna osim onaj koji je upoznao ono što je u knjigama ljudi i koji je došao u kontakt sa izrekema grupacija o ovom poglavlju i došao do vrhunca njihovih stepeni i kraja njihovog truda, a Allah vodi do cilja i Upučivać je pravom putu..., do kraja njegovog govora, رحمه الله.

Zatim je šejh, رحمه الله, rekao:[1989] „Zastani ovdje i razmisli o ovom izuzetnom pojašnjenju. On[1990], رحمه الله, nije izuzeo osim onoga ko nije u stanju da dođe do istine uz njegovo požrtvovano traženje i želju za njom. Upravo je ova vrsta ciljana u govoru šejhu-l-islama, Ibnul-Qajjima i njima sličnima od istraživača.

Što se tiče El-Irakija i njegove pokvarene braće, unijeli su sumnju (*šubhu*) da šejh[1991] neznalicu ne smatra[1992] nevjernikom i da on kaže da je on opravdan, te su uopštili govor i nisu pojasnili.[1993] Ovu nejasnoću (*šubhu*) su učinili štitom kojim će odbacivati kur'anske ajete i vjerovjesničke hadise[1994]. Počeli su prozivati Allahove robove muvehhide kao što se dešavalo i njihovim prethodnicima od strane obožavatelja kaburova i mušrika[1995]. Allahu se sve vraća i On je Sudija između Svojih robova u onome oko čega su se razilazili...“

Postalo je jasno kako se govor šejha, šejhu-l-islama u onome što su prenijele ove neznalice, odnosi na ono što od vjere nije nužno poznato i na one koji ne podbacuju u traženju znanja i upute kao što je prethodno spomenuto u onome što smo prenijeli o kategorijama obaveznika te da se to tiče pitanja čiji dokaz može biti nepoznat. Kada to spoznaš pojasnit će ti se da oni nemaju dokaza u govoru šejha već je on protiv njih a ne za njih. Njegovo navođenje od strane njih samo je fantaziranje, zbunjivanje, obmanjivanje, i sofizam običnim stanovnicima omanske obale.

A Allah upućuje u istinu i na pravi put.

[1989] Ovaj citat se također nalazi u risali šejha Ishāqa b. 'Abdurrahmāna, „*Tekfir određene osobe*“, koja se nalazi u sklopu ove zbirke. Potrudio sam se da prijevod bude isti. (op. rec.)

[1990] Tj. Ibnu-l-Qajjim (op. rec.)

[1991] Tj. Ibn Tejmijje (op. rec.)

[1992] Preciznije je da se ostavi „ne tekfiri“, iako se ovdje govori o vjerskom ubjeđenju. (op. rec.)

[1993] Kao što to danas rade učenjaci taguta i njihove daije. (op. rec.)

[1994] Takvo je danas stanje onih koji tvrde da nisu u stanju sami shvatiti temelje vjere iz Allahove Knjige pa je bacaju za svoja leđa zbog izreka učenjaka koje ne shvataju, misleći da ukazuju na ono što oni žele, bez da im izgleda makar jednom padne na pamet da su preči neshvatanja ljudskog govora nego jasnog govora Uzvišenog Allaha. (op. rec.)

[1995] Do dan danas nisu prestali raditi ono što su njihova braća tada radila. Da Allah sačuva muvehhide zla takvih duša. (op. rec.)

Odjeljak

Razlika između uspostave dokaza i razumijevanja dokaza

Naš šejh, šejh Abdullatif, رحمه الله, rekao je: „Treba poznavati razliku između uspostave dokaza i razumijevanja dokaza. Onaj do koga dospije poziv poslanika, nad njim je dokaz već uspostavljen, u stanju u kojem je moguće saznati[1996]. Kod uspostave dokaza ne uvjetuje se da od Allaha i Njegovog Poslanika razumije ono što razumiju oni koji vjeruju, prihvataju i pokoravaju se onome čime je došao Poslanik, ﷺ. Shvati ovo i otkloniće ti se mnoge nejasnoće (*šubhe*) oko pitanja uspostave dokaza. Allah Uzvišeni je rekao:

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا

„Misliš li ti da većina njih čuje ili shvata? Kao stoka su oni, čak su još dalje s Puta pravog skrenuli.“[1997]

Rekao je Uzvišeni:

خَتَمَ اللّهُ عَلَى قُلُوبِهمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ

„Zapečatio je Allah srca njihova i uši njihove, a na očima im je koprena...“[1998] Kraj.

Kažem: Značenje njegovih, رحمه الله, riječi: „...u stanju u kojem je moguće saznati.“, tj. da nije malouman i neuračunljiv[1999], kao što je dijete ili luđak, ili da nije od onih koji ne razumiju obraćanje, a nema prevodioca koji bi im preveo i njima slični. Onaj do koga dođe poslanica Muhammeda, ﷺ, i do koga dođe Kur'an, nad njim je dokaz već uspostavljen. Uzvišeni Allah je rekao:

لأُنذِرَكُم بِهِ وَمَن بَلَغَ أَئِنَّكُمْ

„...da njime vas i one do kojih on dopre, opominjem...“[2000]

Rekao je Uzvišeni:

لِئَلاَّ يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ

„**...da ljudi poslije poslanika ne bi nikakva opravdanja pred Allahom imali.“**[2001]

[1996] Ili na način putem kojeg je moguće saznati. (op. rec.)
[1997] Sura El-Furqan (25) 44
[1998] Sura El-Beqara (2) 7
[1999] Tj. da ne posjeduje moć raspoznavanja (*temjīz*). (op. rec.)
[2000] Sura El-En'am (6) 19
[2001] Sura En-Nisā' (4) 165

Niko nema opravdanje za nevjerovanje u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige, Njegove poslanike i Sudnji dan. Nakon ovoga on nema opravdanja u neznanju. Allah, slavljen nek' je, obavijestio je o neznanju mnogih nevjernika pored Svog jasnog ukazivanja na njihov kufr. Kršćane je opisao neznanjem iako musliman ne sumnja u njihovo nevjerstvo, a mi odsječno tvrdimo da su većina Jevreja i kršćana danas samo neznalice i slijepi sljedbenici, a vjerujemo u njihovo nevjerstvo kao i u nevjerstvo onoga ko sumnja u njihovo nevjerstvo[2002].

Kur'an ukazuje na to da je sumnja u osnove vjere nevjerstvo, a sumnja je ustvari neodlučnost između dvoje, kao što je onaj koji se ne izjašnjava o istinitosti Poslanika a ni o njegovoj neistinitosti, niti tvrdi da će se proživljenje dogoditi a ni da se neće dogoditi, i tome slično; kao što je onaj koji ne vjeruje u obaveznost namaza a ni u njegovu neobaveznost, ili ne vjeruje u zabranjenost bluda a ni u njegovu nezabranjenost. Po konsenzusu učenjaka ovo je nevjerstvo i onaj čije stanje bude poput ovoga nema opravdanje u tome što nije razumio Allahove dokaze i Njegova pojašnjenja, jer on nema opravdanja nakon njihovog dospijeća u tome što ih nije razumio.

Uzvišeni Allah je u vezi s nevjernicima obavijestio da oni ne[2003] razumiju, rekavši:

وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا

„Mi smo na srca njihova zastore stavili, da Kur'an ne bi razumjeli, i gluhim ih učinili...“[2004]

Rekao je:

إِنَّهُمُ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاء مِن دُونِ اللّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ

„...jer oni, mjesto Allaha, šejtane za zaštitnike uzimaju i misle da su na uputi.“[2005]

Pojasnio je, slavljen neka je On, da oni ne razumiju, pa ih nije opravdao time što nisu razumjeli, već je jasno iznio kako je ova vrsta od nevjernika, kao što stoji u riječima Uzvišenog:

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾ الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا ﴿١٠٥﴾

[2002] Tj., vjerujemo da su nevjernici i da je nevjernik onaj ko ih ne tekfiri. (op. rec.)
[2003] U skripti iz koje je prevodioc prevodio najverovatnije ne stoji „ne“. (op. rec.)
[2004] Sura El-En'am (6) 25
[2005] Sura El-A'raf (7) 30

„Reci: 'Hoćete li da vas obavijestimo o najvećim gubitnicima djela, ﴾103﴿ čiji će trud u životu na ovom svijetu uzaludan biti, a koji će misliti da je dobro ono što rade? ﴾104﴿ To su oni koji u dokaze Gospodara svoga ne budu vjerovali i koji budu poricali da će pred Njega izaći; zbog toga će trud njihov uzaludan biti i na Sudnjem im danu nikakva značenja nećemo dati.' ﴾105﴿"[2006]

Kada ti se ovo razjasni i pojasni, znaj da su ovi koji ubacuju šubhe govorom šejhu-l-islama i uopštili ga a nisu pojasnili, zaodjenuli istinu s laži. Šejhu-l-islam je svoj govor povezao s onim što rješava spor i uklanja problem pa je spomenuo da se to odnosi na skrivene izjave[2007] i teoretska pitanja čiji je dokaz možda skriven nekim ljudima. A što se tiče pitanja tevhida i od širka čistog posvećivanja ibadeta samo Njemu oko obaveznosti toga, nije se sporio niko od sljedbenika islama; ne od sljedbenika strasti a ni drugih,[2008] i to je nužno poznato od vjere. Svako do koga je stigla poslanica i koju je sebi predočio onakvom kakva jeste zna da je to njena srž i njen ishod i da se ostali propisi tvore na njoj, pa i džehmije koje je većina ispravnih prethodnika izdvojila iz sedamdeset dvije skupine[2009].

[2006] Sura El-Kehf (18) 103-105

[2007] Vjerske stavove, kojima se suprotstavio, čiji dokazi su manje poznati, mimo osnove vjere i njenih opšte poznatih temelja u nekom društvu. (op. rec.)

[2008] Obrati pažnju na to da muslimanske novotarske skupine nemaju problem sa velikim širkom niti kufrom u taguta i konstatacijom da je to ono značenje koje nalaže šehadet *la ilahe illallah*, bez kojeg čovjek ne može biti musliman! (op. rec.)

[2009] Iz ovoga bi se moglo shvatiti da šejh Sulejman pojmom „džehmije" ovdje misli na „čiste" džehmije, jer se zna da su čiste džehmije, s obzirom da su negirale sva Allahova imena i Njegova svojstva, pogriješile u pitanju osnove tevhida, a to je jedna od onih greški lično koje su „čiste" džehmije izvele iz okvira muslimanskih sljedbenika novotarija i strasti, kao što smo već vidjeli u proteklom dijelu knjige. Osim ako bi se reklo da je u prethodnoj rečenici u kojoj je govorio o tome da se sljedbenici novotarija i strasti ne spore u pogledu osnove tevhida i *ikhlāsa* u 'ibadetu samo Allahu, govorio striktno o *tevhidu-l-'ibadeh* odnosno *tevhidu-l-ulūhijjeh* (Jednoća Allaha u zasluzi da bude obožavan), a „čiste" džehmije nisu upale u veliki širk u 'ibadetu već su srušile osnovu *tevhidu-r-rūbubijjeh* (Jednoća Allaha u Gospodarstvu) i osnovu *tevhidu-l-esma'i ve-s-sifat* (Jednoća Allaha u Imenima i Svojstvima), uz uvjerenje da šehadet *la ilahe illallah* zahtijeva 'ibadet samo Uzvišenom Allahu i ostavljanje 'ibadeta bilo kojem stvorenju, makar to kod njih bilo putem nužno-uzročnog ukazivanja pojma na svoje značenje (*dilāletu-l-iltizām*), i tekfir mušrika koji 'ibadete stvorenju, a da je negacija svih Imena i Svojstava „veličanje" (*tenzīh*) Allaha.

Bilo kako bilo njegove riječi, prema mom shvatanju, nisu čiste od onoga što nalaže kritiku.

Da se kaže da neko od učenjaka islama vjeruje da negacija svakog Imena i Svojstva uz namjeru negacije svake manjkavosti od Allaha, tj. uz namjeru *tenzīha* Uzvišenog Allaha, sama po sebi nije suštinski veliki širk, koji se ne može sastati sa imanom u Allaha čak ni prije poslanice, iako iz negacije svakog Imena i Svojstva Uzvišenom Allahu veoma blisko proizilazi ono što je jasan suštinski veliki širk poput negacije Njegovog Bića, savršenosti i poistovjećivanja sa manjkavim lično, jer ne postoji nijedno biće bez osobina i djela, te da je moguće reći da nije svaki pojedinac svjestan onoga što iz te negacije blisko proizilazi, pored svog uvjerenja da je Allah Jedan i da samo On zaslužuje da bude obožavan, pa da zbog toga, pošto se radi o tekfiru na osnovu onoga što iz nečijih riječi blisko proizilazi, ne mora biti protekfiren, te da se u ovom smislu također shvate ona dva rivajeta prenesena od imama Ahmeda o tekfiru onoga koji ne tekfiri džehmije, je za mene daleka opcija.

Ja lično vjerujem da je negacija svih Allahovih Imena i Svojstava sama po sebi suštinski veliki širk i da je takva osoba mušrik u bilo kojem mjestu i vremenu, i da učenjaci islama vjeruju isto. Allah najbolje zna! (op. rec.)

U odgovoru apologetima, nakon što je spomenuo da je kod pojedinih njihovih predvodnika otpadništvo od islama prisutno u velikoj mjeri, šejhu-l-islam je rekao:

„Ako je ovo u nepoznatim stvarima, moglo bi se reći da je u pogledu njih pogriješioc[2010] i zabludjeli[2011] da nad njima nije uspostavljen dokaz čiji ostavljač postaje nevjernikom. Međutim, ovo se od njih dešava u stvarima za koje svi muslimani znaju da je Resulullah, ﷺ, poslan sa njima i da je protekfirio onoga koji im se suprotstavi, poput 'ibadeta samo Allahu, Jedinom, Koji sudruga nema, i njegove zabrane 'ibadeta bilo kome drugom mimo Njega, od meleka, vjerovjesnika i drugih, jer, uistinu, ovo je najistaknutije oličje islama; ili poput obaveznosti pet dnevnih namaza i njihovog veličanja; ili poput zabrane razvrata, kamate, alkohola, kocke; a potom ćeš naći mnoge njihove glavešine kako su u to zapali i postali otpadnici[2012].

Još gore od toga jeste da među njima ima onih koji su pisali o vjeri mušrika, kao što je učinio Ebu Abdullah Er-Razi (El-Fahr Er-Razi)...“ Rekao je: „Ovo je jasno otpadništvo po saglasnosti svih muslimana.“ Kraj.

Tako, ako od određene osobe dođe nešto što nalaže njegovo nevjerstvo u stvarima koje su poznate bitkom od nužnih stvari vjere islama, kao što je obožavanje nekoga mimo Allaha, slavljen neka je On, nijekanje Allahove uzvišenosti nad Svojim stvorenjima, negacija svojstava Njegove potpunosti i atributa Njegove uzvišenosti, atributa Bića[2013] i Njegovih djela[2014], pitanja Njegovog znanja o događajima i stvorenjima prije njihovog postojanja.

Uistinu, spriječavanjem tekfira i ocijenjivanja griješnim u svemu ovome odbija se postupak onih koji su protekfirili negatore Bića, negatore Gospodarstva, negatore Imena i Svojstava, negatore činjenja Uzvišenog Allaha jednim u zasluzi da bude obožavan, i onih koji kažu da Allah ne zna stvorenja prije njihovog

---

[2010] Onaj koji je pogriješio, jer šejhu-l-islam je upotrebio particip aktivni. (op. rec.)

[2011] Od riječi *„dāll“*. Ovdje je također upotrijebio particip aktivni. Vrlo je bitno da se prilikom prevođenja vodi briga o ostavljanju ovih vjerskih imena u obliku, a to je ovdje particip aktivni, u kojem su spomenuta u govoru učenjaka, jer postoji bojazan da će se ponovo pojaviti neznalice koje „smatraju“ da se o onome koji je pogriješio i koji je upao u zabludu ne smije reći „pogriješioc“ ili „zabludjeli“, kao što se o onome koji je upao u veliki širk ne smije reći da je mušrik. (op. rec.)

[2012] Šejhu-l-islam je te „velikane“ nazvao murteddima zbog dozvoljavanja nekih opisa koji su suštinski 'ibadet stvorenju. Oni usljed svog nepoznavanja poslaničkog tevhida sigurno nisu vjerovali da su dozvolili 'ibadet stvorenju. Međutim, šerijatski propis se veže za suštinu onoga u šta je određena osoba upala a ne za njeno uvjerenje o sebi i o toj suštini. Sve ovo znači da „učenjaci“ koliko god znanja da imaju nisu sačuvani izlaska iz vjere islama. (op. rec.)

[2013] To su oni kojima je Uzvišeni praiskonski opisan, poput apsolutnog znanja, moći, osobine lica i slično. (op. rec.)

[2014] Misli se na Njegova djela koja On radi kada On želi, poput uzdignuća iznad Prijestola, spuštanja na ovozemaljsko nebo u zadnjoj trećini noći, obraćanja nekim od Svojih stvorenja govorom, onako kako dolikuje savršenstvu i veličanstvu Uzvišenog Stvoritelja bez ikakve sličnosti sa suštinom značenja osobina stvorenja. (op. rec.)

nastanka, kao što su ekstremne kaderije, oni koji događaje pripisuju nebeskim tijelima i onih koji zastupaju dva temelja, svijetlost i tamu. Onaj ko se pridržava svega ovoga[2015], veći je nevjernik i u većoj je zabludi od Jevreja i kršćana.

Govor šejhu-l-islama zna i poznaje samo onaj ko je praktikovao njegov govor i spoznao njegove temelje. On je na mnogim mjestima jasno iznio da je greška oproštena onome do koga šerijat nije dospio i nad kojim dokaz nije uspostavljen u posebnim pitanjima, ukoliko se bude bojao Allaha koliko može i trudio shodno svojim mogućnostima. A gdje je bogobojaznost i gdje je idžtihad kojeg prizivaju obožavaoci kaburova i oni koji prizivaju mrtve i odsutne[2016], i oni koje Tvorcu negiraju Njegovu uzvišenost nad Svojim stvorenjima, negiraju Njegova imena, Njegova svojstva i atribute Njegove uzvišenosti? Kako, a Kur'an se uči u mesdžidima, školama i kućama, a tekstovi vjerovjesničkog Sunneta su sakupljeni, zapisani i poznate su autentičnosti i pritvrđenosti?

Isto tako Ibnu-l-Qajjim, nakon što je spomenuo kategorije obaveznika, spomenuo je sedamnaestu skupinu, rekavši:

„A to, da li je nad Zejdom ili Amrom lično uspostavljen dokaz ili nije, to je od onoga što je između Allaha i Njegovih robova, u šta se ne može ulaziti. Obaveza je da rob vjeruje da je svako ko ispovijeda vjeru mimo islama[2017], nevjernik...“. On je ovim riješio spor i uklonio problematiku, a svojim riječima: „...i da Allah nikoga neće kazniti osim nakon uspostave dokaza protiv njega poslanikom. Ovo uopšteno rečeno, a određivanje je prepušteno znanju Uzvišenog Allaha, i to se tiče propisa nagrade i kazne[2018], a što se tiče dunjalučkih propisa, oni se primjenjuju na vanjštinu.“

On je, Allah mu se smilovao, pojasnio da se ovo odnosi na propise nagrade i kazne, te da nikome nije dozvoljeno da za nekog čovjeka lično kaže da će ga Allah kazniti zbog onoga što je od njega došlo prije uspostave dokaza nad njim putem Poslanika, a što se tiče propisa na ovom svijetu oni se primjenjuju prema vanjštini. Potom je za to naveo primjer djece nevjernika i njihovih maloumnika, da su oni nevjernici u dunjalučkim propisima i

---

[2015] Onaj koji zagovara sve navedeno ili zagovara zabranu njihovog tekfira gori je od Jevreja i kršćana. Ovo kažem jer šejh govori o spriječavanju tekfira i ocijenjavanja griješnim u spomenutim mes'elama, a židovi i kršćani tekfire većinu spomenutih skupina. Allah najbolje zna. (op. rec.)

[2016] Pogledaj kako je šejh spomenuo puki opis pozivanja mrtvih ili odsutnih bez ograničavanja samo na traženje onoga što ne može niko sem Allaha. Da njime misli samo na traženje onoga što ne može niko sem Allaha ne bi bilo potrebe za spominjanjem mrtvih i odsutnih jer u traženju onoga što ne može niko sem Allaha nema razlike između živog i mrtvog, odsutnog i prisutnog. Isto tako pogledaj u njegovu konstataciju da se greška u ovim pitanjima ne oprašta zbog idžtihada onoga koji je idžtihadio i uporedi njegov govor s tvrdnjama neznalica koje ustrajavaju u neistini svojom tvrdnjom da su neki učenjaci islama idžtihadom dozvolili da se od mrtvog traži ono što može živi ili od odsutnog ono što može prisutni. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[2017] Malo prije toga je definisao značenje islama. Svako ko iz njega izađe nije na dini islamu niti ga ispovijeda i obaveza je vjerovati da je kafir. (op. rec.)

[2018] Tj. ahiretskih propisa. (op. rec.)

imaju status njihovih skrbnika a već je spomenut govor šejha o Er-Raziju i njegovom pisanju o vjeri mušrika i da je to jasno otpadništvo, a on je određena osoba.

U govoru šejha Abdullatifa, رحمه الله, koji je prethodio, spomenuto je njegovo prenošenje konsenzusa učenjaka oko tekfira Bišra El-Merisija, a on je određen čovjek, a isto tako i Džehm b. Safvan, El-Dža'd b. Dirhem, Et-Tūsi pomagač širka, Et-Tilmisani, Ibn Seb'in, El-Fārabi, predvodnici naklonjeni nevjerstvu[2019] i sljedbenika panteizma[2020], Ebu Ma'šera El-Belkhija, i drugih.

U djelu *„Mufīdu-l-mustefīd"* od šejha Muhammeda b. Abdulvehhaba, رحمه الله, o tekfiru određene osobe ima dovoljno za onoga koji traga za istinom i uputom.

Odjeljak

A što se tiče onoga što je spomenuo od toga da je od temelja *ehlu-s-sunneta i džemata* da klanjaju džume, bajrame, džemate, itd...

Odgovor je: Ovo je od onoga što je nužno poznato i to ne poriče osim ohol čovjek. Ovo se odnosi na onoga koga njegova novotarija ne izvodi iz vjere ili je griješnik razvratnik. No, govor se ne tiče ovoga, već se govor i predmet spora tiču namaza iza obožavalaca kaburova i iza džehmija koji osporavaju Allahovu uzvišenost nad Svojim stvorenjima, a to je već spomenuto u govoru šejha Abdullatifa, رحمه الله, nakon što je spomenuo mišljenja učenjaka i da se oni ne razilaze oko tekfira džehmija te da su oni zabludjeli zindici.

Rekao je: „Namaz za njima, a pogotovo džuma-namaz, ne negira stav o njihovom tekfiru, ali je obaveza namaz ponoviti ukoliko ga nije moguće obaviti osim za njima...[2021] ...a moguće je da se napravi razlika između onoga nad kojim je uspostavljen dokaz čiji ostavljač biva nevjernik i onoga koji to ne osjeća. Ovom mišljenju se naklonio šejhu-l-islam u pitanjima čiji dokazi mogu biti skriveni nekim ljudima.

Prema ovom mišljenju, do džehmija u ovom vremenu argument je dospio i dokaz se ukazao, spoznali su ono na čemu su sljedbenici *ehlu-s-sunneta*, raširili su se vjerovjesnički hadisi, pojavili su se toliko da poslije toga nema ništa do oholjenje i prkos, a to je suština nevjerstva i bezbožništva."

[2019] *Mulhidūn*. (op. rec.)
[2020] Uvjerenje jedinstvenosti postojanja (*vahdetu-l-vudžūd)* koje se ogleda u vjerovanju da je stvoreno Allah lično. (op. rec.)
[2021] Šejh Sulejman kao da je izostavio jedan dio rečenice koji govori o stavu imama Ahmeda. Dotična rečenica je spomenuta u istom citatu tokom ove knjige. (op. rec.)

Sve do mjesta gdje, رحمه الله, veli: „Bišr El-Merīsi i njemu slični imaju nejasnoće (*šubhe*) i govor o negiranju svojstava što je od kategorije ovog spomenutog kod potonjih džehmija. Štaviše, njegov govor je manje nastran[2022] nevjeri od nekih zabludjelih među ovima. I pored toga učenjaci su složni po pitanju njegovog tekfira te da namaz nije ispravan za nevjernikom džehmijom ili nekim drugim. Imam Ahmed je, u onome što je prenio od njega njegov sin Abdullah i drugi, jasno iznio da je ponavljao džuma-namaz i druge namaze. To vjernik može uraditi i sa drugima mimo njih od otpadnika ukoliko imaju prevlast i državu. Tekstovi koji o tome govore poznati su i rašireni.“. Kraj.

U djelu „*Es-Sunne*“ od Abdullaha b. Ahmeda, رحمه الله, stoji: „Pričao mi je Ishak b. Behlūl, kaže: „Rekao sam Ebu Damiri Enesu b. Ijadu: „Da klanjam iza džehmija?“ On reče: „Ne! Onaj ko traži neku drugu vjeru mimo islama, neće biti primljena od njega a na onome će svijetu biti od propalih.“ Pričao mi je Ahmed b. Ibrahim Ed-Devreqi, kaže: Pričao nam je Ibrahim b. Nuajm El-Bābi Es-Sidžistāni da je čuo Salima b. Ebi Mutīa da kaže: „Džehmije su nevjernici, ne klanjam za njima.“. Kraj.

Ako je se ovo razjasnilo onda stvaranje nejasnoća i sumnji kod ljudi dozvoljenošću obavaljanja namaza iza sljedbenika novotarija i strasti, razvratnika, griješnika i neposlušnika, te svrstavanje džehmija i obožavalaca kaburova u njihovu cjelinu ustvari je zaodijevanje istine s laži, odvraćanje od Allahovog puta i potvaranje braće. Jer, ovo se tiče onoga koga njegova novotarija nije izvela iz vjere, a što se tiče obožavalaca kaburova i džehmija prethodno je spomenut govor predvodnika o njima. Vjernik je onaj koji strahuje od Allaha, boji ga se i ne zaodijeva istinu s laži i dovodi ljude u sumnje radi ostvarivanja strasti. A Allah upućuje na ispravno i Njemu je konačan povratak i boravište.

Odjeljak

Što se tiče onoga što je spomenuo od šejhu-l-islama, رحمه الله, od njegovog spominjanja grupe pisaca o moralu i vrlinama o sedmičnim namazima, itd.

Odgovor je da se kaže da ono što je šejhu-l-islam spomenuo jeste ispravno i istina i da se ne tiče predmeta spora. Poznato je da su ti učenjaci pisali o vrijednosti ovih dijela zbog vjerovanja u ispravnost onoga što je do njih o njima došlo, pa su po njemu radili, te će biti nagrađeni zbog njihove lijepe namjere a ne zbog njihovog odstupanja od Sunneta. To što ih nije ocijenio novotarima,

[2022] Ili naklonjen, tj. *mulhid*. Prevodim ga kao naklonjen ili nastran ka zbog riječi „*lahd*“ koja ukazuje na značenje pojma „*mejl*“ tj. naklonost, nagetost prema nečemu. (op. rec.)

griješnicima, neznalicama, nije ni zbog čega drugog do zbog toga što su radili po onome što je do njih došlo a nisu namjerno odstupali od Sunneta, a onaj ko stane kod onoga što je čuo, lijepo je postupio.

Ovo za razliku od onoga ko zna da je to oprečno Sunnetu, ili zna da ti ljudi, na primjer sljedbenici novotarija, da suprotno postupaju onome na čemu su sljedbenici Sunneta, a a ako mu neko od muslimana ospori njihovu novotariju i njihovu zabludu on ga napada, raspravlja se u njihovu koristi, čineći sebe metom umjesto njih, i govori da se zbog praktikovanja novotarija i grijeha oni ne ocijenjuju novotarima, griješnicima i neznalicama zbog toga što učenjaci nisu ocijenjivali novotarom, griješnikom i neznalicom one učenjake za koje su znali da su mudžtehidi pa su pogriješili u svome idžtihadu.

Učenjacima je oprošteno ono što su pogriješili u svome idžtihadu a ovi namjerno prigovaraju sljedbenicima istine mimo sljedbenika laži a znaju da su sljedbenici novotarija; pa kako tek ako se spor tiče obožavalaca kaburova i onih koji Tvorcu, *subhaneh*, negiraju Njegovu uzvišenost nad Njegovim stvorenjima, i Njegovo uzdignuće nad Svojim Prijestolom, negiranja svojstava Njegove potpunosti i atributa Njegovog veličanstva. Poređenje ovih *mulhidina*[2023] sa ovima je najgore poređenje i najveća laž. Vlasnik ovog mišljenja i poređenja nema udjela u razmatranju i dokazivanju. Štaviše, to je sofizam i zabluda s Pravoga puta. Dovoljan nam je Allah i divan li je On zaštitnik.

Što se tiče onoga što je protivnik spomenuo da nije dozvoljeno tekfiriti muslimana zbog grijeha kojeg je učinio ili zbog greške koju je napravio kao što su pitanja oko kojih se spore sljedbenici kible do kraja onoga što je spomenuo.

Odgovor je da se kaže: Ovo je ispravno i tačno i u to nema sumnje. Zbog grijehā tekfire samo haridžije i rafidije, kao što je već spomenuto od strane šejhu-l-islama. Osnova tekfira je od haridžija, koji tekfire predvodnike muslimana zbog onoga u čemu su pogriješili i zbog onoga što misle da je greška a nije greška u istoj stvari. Ima ih dvadeset skupina.

Muhakkime - to su oni koji su ustali protiv Alije b. Ebi Taliba, ﷺ, zbog presude. Nevjernikom su proglasili njega, Osmana, ﷺ i većinu ashaba, *radijAllahu anhum*. Bilo ih je dvanaest hiljada, i bili su od onih koji klanjaju, poste i uče Kur'an. Od njih su El-Bejhesije koji kažu ko zapadne u nešto što ne poznaje da li je dozvoljeno ili zabranjeno, nevjernik je.

[2023] Oni koji su naklonjeni nevjerstvu. (op. rec.)

Od njih su i El-Ezreqije sljedbenici Nafi'a b. El-Ezreqa koji su Aliju proglasili nevjernikom zbog *tahkīma*[2024]. Nevjernikom su proglasili i Osmana, Talhu, Ez-Zubejra, Abdullaha b. Abbasa, Aišu, *radijAllahu anhum*, i muslimane i presudili im vječnim boravkom u vatri. Od njih su i En-Nedždije, sljedbenici Nedžde b. Amira. Od njih su i El-'Azerije, koji su ljude opravdali u stvarima koje ne znaju, osim u granama. Od njih su i El-Asferije, sljedbenici Zijada b. El-Asfera. Od njih su i El-Ibadije sljedbenici Abdullaha b. Ibada. Nevjernikom su proglasili Aliju i većinu ashaba i razišli se na sedam skupina. Od njih su i El-Hafsije sljedbenici Hafsa b. Ebu-l-Mikdama.

Od njih su i El-Jezidije, sljedbenici Jezida b. Nesī'e. Tvrdili su da će biti poslan vjerovjesnik nearap s knjigom koja će biti napisana na nebesima i ostaviti vjeru Muhammeda a odabrati vjeru Sabejaca. Od njih su i El-Harisije, sljedbenici Ebu-l-Harisa El-Ibadija. Odstupili su po pitanju kadera. Od njih su i El-'Adžāride, sljedbenici Abdurrahmana b. 'Adžreda. Ima ih četiri skupine. Svaka od njih je poznata po nemogućem i zabludi. Ako ti se ovo razjasni iz njihovog stanja i njihovih izjava, pojasnit će ti se put *ehlu-s-sunneta i džemata* koji muslimana ne tekfire zbog grijeha, niti tekfire onoga ko načini grešku koja ga ne izvodi iz vjere.

Što se tiče tekfira džehmija i obožavalaca kaburova to nije slično ovome niti je na pravcu ovoga puta. Većina ispravnih prethodnika je džehmije izvela iz sedamdeset dvije skupine kao što je prethodno spomenuto od Abdullaha b. El-Mubareka. Kada je upitan o džehmijama, rekao je: „Nisu od ummeta Muhammeda, ﷺ."

Što se tiče obožavalaca kaburova oni se, zbog njihove sličnosti sa kršćanima u pretjerivanju prema vjerovjesnicima, evlijama i pobožnim ljudima, kod *ehlu-s-sunneta* nazivaju ekstremistima (*el-gālijeh*). Onaj ko ih tekfiri i ispoljava im neprijateljstvo i mržnju, izbjegava druženje s njima, i dosljedan je u odvraćanju od njih; taj slijedi put vjernika, prati trag upućenih predvodnika i postupa suprotno onome što su haridžije i rafidije učinili dozvoljenim od tekfira muslimana.

Onaj ko izjednači tekfir ovih sa tekfirom onih[2025] taj je od onih koji ubacuju nejasnoće, onih koji odvraćaju od Allahovog puta i koji nastoje da ga iskrive. Utječemo se Allahu od tragova grijeha i okretanja srca naopako.

[2024] Tj. uzimanje za sudiju. (op. rec.)

[2025] Isto se kaže o onome koji izjednačava netekfirenje mušrika i taguta koji se pripisuju islamu sa netekfirenjem onih koji su pogriješili u pitanjima muslimanskih sekti, kao što su uradili oni čija djela ukazuju na naopakost srca. Oni time, bez imalo dvojbe, odvraćaju od Allahovog puta. (op. rec.)

Odjeljak

Rekao je protivnik: „Prvi odjeljak o dozvoljenosti korištenja *tesbiha*[2026]...“, zatim je, nakon uvodne hutbe, rekao: „Od majke vjernika, 'Aiše, ﷺ, se prenosi da je rekla: „Rekao je Allahov Poslanik, ﷺ:

من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو رد.

„Ko inovira u ovu našu stvar nešto što nije od nje, ono se odbija.“. Prenosi ga Buharija.

Tokom govora o ovom hadisu Ibn Redžeb, رحمه الله, je rekao: „Ko se bude Allahu približavao nekim djelom kojeg Allah i Njegov Poslanik, ﷺ, nisu učinili dobrim djelom, njegovo djelo je neispravno i odbija se.“

Rekoh: dobro djelo je svako djelo zbog kojeg se počinitelj nada nagradi od Allaha, i ostavljanje onoga zbog čijeg ostavljanja se od Allaha nada nagradi, i boji se zbog njegovog počinjenja od kazne, a tesbih nije od toga, već se samo uzima kao sredstvo za pamćenje određenog broja u poznatom hadisu: *„Ko kaže subhanAllah ve bi hamdihi sto puta, biće mu oprošteni grijesi, makar ih bilo poput morske pjene“.*

I slično ovome od zikrova o kojima se spominje poput ovoga. Dakle, *tesbih* je predmet, nije dobro djelo, pa kako da njegov uzimač bude novotar?! A predmeti (sredstva) ne ulaze u dobra djela, niti je šerijat došao s njihovom zabranom pod uslovom da se njima ne potpomaže u grijesima. Ti si saznao da je džihad za vrijeme Allahovog Poslanika, ﷺ, njegovih upućenih halifa, i onih nakon njih od ashaba, *radijAllahu anhum*, vođen kopljem, sabljom i strijelom, a nakon što su izumljeni topovi i puške muslimani su ih uzeli kao sredstvo u džihadu, kojim se bore na Allahovom putu, i to nije porekao niko od učenjaka Muhammedovog *milleta* (vjere). Isto je i sa časovnicima.“, do kraja njegovog govora.

Odgovor se ogleda u tome da se kaže: pitanje tesbiha i govora o njemu je u poređenju s onim što je prethodilo od mes'ela, parcijalna stvar. Govor o njemu s obzirom na malenkost njegove koristi je najlakši, jer pitanje tesbiha je pitanje u pogledu kojeg među učenjacima iz potonjih generacija postoji razilaženje. Učenjaci su o tome govorili; ima onih koji su dozvolili njegovo korištenje tajno, na dozvoljen način, kao što ćemo objasniti, a ima onih koji su to zabranili rekavši da je tesbih inovirana novotarija, pretvaranje i sum'ah.[2027] Da u njegovom zabranjivanju nema ništa drugo do preventivnog zabranjivanja u šerijatu zabranjenih stvari, a preventivno zabranjivanje je veliki temelj, i

[2026] Misli se na poznati predmet (tespih) kojim se vrši *tesbīh*, odnosno slavljenje Allaha. (op. rec.)

[2027] Koristi ga da bi se o njemu čulo da ga koristi, a pretvaranje je *er-rijā'*, tj. koristi ga da bi bio viđen kako ga koristi i veliča Allaha. (op. rec.)

veličanstvena metoda;[2028] otuda, onaj ko uzme tesbih suprotstavio se onome što je prenijela majka vjernika, 'Aiša, رضي الله عنها, od Vjerovjesnika, ﷺ, da je rekao: *„Ko u ovu našu stvar inovira nešto što nije od nje, odbija mu se“*, jer Allahov Poslanik, ﷺ, to nije naredio, niti ga je propisao svom ummetu, niti ga je radio.

A da ga je naredio, učinio ga sunnetom i propisao ga svom ummetu, i da u njemu postoji vrijednost, najbrži ljudi u njegovom praktikovanju i uzimanju bi bili Ebu Bekr, Omer, Osman, Alija i najbolji ashabi, *radijAllahu anhum*. Naročito, 'Abdullah ibn Omer, koji se toliko trudio da radi ono što je radio Allahov Poslanik, ﷺ, da je čak klanjao na mjestu na kojem je klanjao Allahov Poslanik, ﷺ, i mokrio na mjestu na kojem je on mokrio, a Omer i ostali ashabi se s njim u tome nisu slagali, i zabranjivali su to slijeđenje tragova vjerovjesnika. Kada ti ovo postane jasno, onaj ko ga je dozvolio to je dozvolio putem analogije (*qijasa*), a analogija može pogriješiti i pogoditi. Ti si naučio da u njoj postoji ono što je ispravno i ono što je bolesno, ono što je pohvalno i ono što je pokuđeno.

Također, ovaj protivnik je od Ibn Redžeba, رحمه الله, prenio njegove riječi u ovom hadisu: „Ko se bude približavao Allahu, *'azze ve dželle*, nekim djelom kojeg Allah i Njegov Poslanik nisu učinili dobrim djelom, njegovo djelo je neispravno i odbija se.“ Pa, gdje je u Allahovoj, *'azze ve dželle*, Knjizi i sunnetu Njegovog Poslanika naredba korištenja inoviranog tesbiha?! Slavljen neka si Ti, ovo je velika potvora! U vjerodostojnom hadisu nema nešto što na to upućuje na bilo koji način, niti u govoru Ibn Redžeba ima nešto što na to ukazuje. Štaviše, krajnje ga poništava i suprotstavlja mu se; vrati se na njegov komentar ovog hadisa u njegovoj knjizi, naći ćeš grešku ovih, i kako su izmjenili njegov govor, tako da je hadis dokaz protiv njih a ne za njih.

Što se tiče njegovih riječi: „*Tesbih* je sredstvo (predmet), pa kako da njegov uzimač bude novotar?!“ do kraja njegovog govora.

Kažem, znaj Allah te podržao u pokornosti Njemu da je ovo najneispravniji *qijas*, i bez imalo sumnje najslabiji, i da je iz korijena iščupan. Jer, topovi i puške ulaze u kategoriju oružja; puška u kategoriju strijela kojima se gađa kao što se gađa strijelama, štaviše, ona više nanosi štete neprijatelju. Top ulazi u kategoriju katapulta kojim se gađa kao što se gađa katapultom, štaviše on nanosi žešću i veću štetu, i strah neprijatelju. A sve to su sredstva (predmeti) kojima se vodi džihad, u što ne sumnja svako ko pri sebi ima minimum prakse i kritike. Isto tako konji, sjedla i štitovi su sredstva kojima se potpomaže u džihadu protiv nevjernika. Njihovo skupljanje, kupovanje i upotreba u džihadu spadaju u navrijednija dobra djela, a ashabi su od tih stvari u vakuf za džihad na Allahovom putu davali ono što je poznato, i konstatovano na mjestima na kojima se o tome govori.

[2028] Djeluje mi kao da rečenici fali „bilo bi dovoljno“. (op. rec.)

Propis se ne mijenja zbog toga što su jedno strijele a drugo sablje i koplja, ili katapult, kada se izumi nešto iz njihove kategorije što nanosi veću štetu neprijatelju, poput topova i puški, a musliman ako bi uvakufio za džihad protiv nevjernika topove i puške, to bi bilo od djela kojim se približava Allahu, i dobro djelo u koje ne sumnja musliman, poput onoga koji je uvakufio konje, sjedla i štitove na Allahovom putu, bez razlike. A ko napravi razliku obavezan je navesti dokaz, jer onaj koji ima minimum spoznaje ne kaže da ova sredstva ne ulaze u djela kojima se približava, a ko to kaže oholi se naspram prenešenog i razumljivog.

Rekao je Ibn Deqīq El-'Id u komentaru djela *„El-'Umdeh"*, na njegove, ﷺ, riječi,: *„Vi činite nepravdu Khālidu, jer on je svoje štitove i svoju spremu uvakufio za Allahov put."* Rekao je: „Sprema je ono što je čovjek spremio od oružja, jahalica i sredstava za rat." Kraj. U pogledu ovog ne postoji nikakva problematika.

A što se tiče časovnika, tabela i kalendara, za njih ne postoji poznata kategorija za vrijeme Allahovog Poslanika, ﷺ, tako da se na njih ne oslanja. Ono na što se oslanja je ono što su propisali Allah i Njegov Poslanik od spoznaje onoga što je određeno za vremena, tako da se ne uzimaju u obzir časovnici i tabele; njima se ne vrši analogija niti na njih, niti imaju ikakve veze s djelima kojima se približava.

Pošto ste priznali da tesbih nije djelo kojim se približava, kao što jeste, a postalo ti je jasno da je analogiju na osnovu koju je protivnik spomenuo zabranjena razumski i vjerski, njegovo korištenje biva inoviranom novotarijom jer nije propisano, niti je analogijom pridruženo na neko propisano djelo, pa je zbog toga neispravno. Štaviše, njegovo analogno pridruživanje košpama, kamenčićima i zavezanom koncu, u slučaju da je propisano, je preče od onoga što je on spomenuo od strijela, koplja i sablje, i na ono što je nakon toga inovoriano od ratnih alatki.

Ali, *tesbih* košpama i kamenčićima nije propisan, a onaj koji je to dozvolio je uvjetovao da to uradi u tajnosti. Dakle, uzimanje tesbiha na ovaj način kojeg ljudi danas praktikuju je novotarija zbog toga što nije postojala za vrijeme Allahovog Poslanika, ﷺ, niti ga je on uzeo, niti ga je vidio, draži mi je od majke i od oca. Niti ga je uzimao neko od njegovih prijatelja (ashaba), ne vanjštinski niti skriveno, tako da on nema ništa sa vjerom zbog njegovih, ﷺ, riječi:

من عمل عملاً ليس عليه أمرنا فهو رد.

„Ko uradi neko djelo koje ne postoji u našoj stvari, odbija se." A u drugoj predaji: *„Ko inovira u ovu našu stvar nešto što nije od nje, odbija se."* Tj. odbija mu se.

Onaj koji prenosi o tesbihu neće izaći iz dvije mogućnosti:

On ga uzima ili zbog toga što tvrdi da njime sprovodi slavljenje, pa želi da bude viđen od ljudi u tom djelu, a onaj ko želi da bude viđen od ljudi u svom djelu je pridružio. Ili njime ne želi slavljenje već ga je uzeo da bi se njime zabavljao i igrao, što je osvjedočena stvarnost kod velikog broja ljudi danas, ili mu daje stepen kamenčića pa se suprotstavio Sunnetu.

A neminovno poznato u dini islamu jeste da Uzvišeni Allah nije dozvolio zabavu i igru, niti ih je propisao Allahov Poslanik, ﷺ, svom ummetu, niti je to bio din koji se pripisuje njemu, njegovim poslanicima, vjeri i zakonu, osim što je specifizirao dokaz od zabave s konjima i ženom. A da je bilo propisano najbrži ljudi u tome bi bili ashabi Allahovog Poslanika, ﷺ.

Kako da tesbih bude propisana stvar, voljena od Allaha, a da čast u prednjačenju u pogledu njega dobiju ti iz potonjih generacija, a budu nje uskraćeni najbolji ashabi poput Ebu Bekra, Omera, Osmaha, Alija i ostalih ashaba, nek' je Allahovo zadovoljstvo nad njima. Ovo ne može biti nikad! Uz njegov bitak inoviranim u vjeri njega nisu uzeli niti ga upotrebljavaju osim nemarni među ljudima, oni koji žele da budu viđeni u svojim djelima, i griješnici ljudi koji ne spominju Allaha osim malo, pa kada neko od njih dođe na okupljališta ljudi ili njihove mesdžide i sjela, ili tržišta muslimana vidiš mu tesbih u ruci.

Šejhu-l-islam, Allah mu dušu očistio, je nakon jednog svog govora rekao: „Njihov primjer je poput onih koji ukrašavaju Mushaf a ne čitaju ga, ili čitaju ga a ne slijede ga, ili onih koji ukrašavaju mesdžid a ne klanjaju u njemu, ili klanjaju u njemu malo. Poput onih koji uzimaju tesbihe i ukrašene sedžade[2029], i slično ovim vanjskim ukrasima koji nisu propisani, a koje od želje da se bude viđen, oholosti i suprotstavljanju šerijatu prati ono što kvari stanje njihovog počinioca...“ do kraja njegovog govora, nek' je nad njim milost Uzvišenog Allaha.

Nakon što si ovo saznao, te to da njegovo uzimanje na ovaj način nema veze sa vjerom, i da je to inovirana novotarija i pretvaranje, a onaj od učenjaka koji ga je dozvolio analogijom ga je pridružio kamenčićima i slično. Bez imalo sporenja tesbih prstima je među onima koji se Allaha boje potvrđeni muhammedovski sunnet, njegovom riječju i djelom, i djelom njegovih khalifa i ashaba, a u njihovoj uputi je ono što je dovoljno za svakog koji se povodi. Ali, oni od učenjaka iz potonjih generacija koji su ga dozvolili, uvjetovali su da ga čovjek koristi na mjestu svog stalnog zikra i klanjanja u kojem se rob osamljuje sa svojim Gospodarom gdje ga niko ne vidi niti u njega gledaju.

Što se tiče onoga što ljudi rade danas, pa Allah nikad ne dao! To je bliže željenju da bude viđen i da se o njemu čuje nego Sunnetu, a njegov bitak inoviranom novotarijom na ovakav način je jasnije od Sunca u po bijela dana. Pa obzirom da je stvar kao što jeste,

[2029] Tepisi koje ljudi koriste za klanjanje. (op. rec.)

zbog čega onda opiranje i klevetanje onoga ko to zabranjuje i naziva ga novotarijom?! Istina je da je onaj koji je to neograničeno dozvolio ljudima otvorio vrata željenja da se bude viđen i da se o nekom čuje.

Od stvari koje pojašnjavaju ono što smo prenijeli o tome da je djelo ako nije došlo u propisanom obliku zabluda, je ono što je prenio Ed-Dārimi, rekavši: „Obavijestio nas je El-Hakem od Ibni-l-Mubareka da je rekao: Obavijestio nas je 'Amr ibn Jahja rekavši: „Čuo sam mog oca kako priča prenoseći od svog oca, rekavši: „Znali smo sjediti na vratima Ibn Mes'uda prije sabah namaza, a kada bi izašao mi bismo sa njim išli u mesdžid, pa je došao Ebu Musa i rekao: „Je li ti izašao Ebu 'Abdurrahman?“ Rekosmo: „Ne!“ Pa je sjeo sa nama, a kada izađe reče: „O Ebu 'Abdurrahmane, maloprije vidoh nešto u mesdžidu što sam, hvala Allahu, ocijenio zlim, a ne vidoh osim dobro!“ „Šta je to bilo?“, reče on. On odgovori: „Ako poživiš vidjećeš!“. Reče: „Vidio sam u mesdžidu halke dobra. Ljudi sjede u njima čekajući namaz; u svakoj halki čovjek, a u rukama im kamenčići, pa im govori: „Recite Allahu Ekber sto puta!“, pa govore sto puta, pa kaže: „Recite *la ilahe illallah* sto puta!“, pa kažu sto puta, pa kaže: „Recite SubhanAllah sto puta!“, pa kažu sto puta. Reče: „Šta si im rekao?“ Reče: „Nisam im ništa rekao! Čekam tvoje mišljenje.“ On mu reče: „Zašto im nisi rekao da broje svoje grijehe, i garantovao im da ništa od njihovih dobrih djela neće nestati?“, a zatim je otišao dok nije došao do jedne njihove halke, pa je rekao: „Šta je ovo?“ Rekoše: „Kamenčići kojima brojimo *tekbir*, *la ilahe illallah*, i *subhanAllah*.“ Reče: „Onda, brojte svoje grijehe, jer ja vam garantujem da vam ništa neće nestati od dobrih djela. Teško li se tebi, o ummete Muhammedov, kako ti brzo dođe propast!?

Eno ih, ashabi Muhammeda, ﷺ, su među vama prisutni, eno je njegova odjeća još se nije pohabala, i posuđe se još nije slomilo! Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, jeste li vi to na vjeri koja je upućenija od vjere Muhammeda?! Zar vrata zablude otvarate?!“ Rekoše: „Tako nam Allaha, o Ebu 'Abdurrahmane, nismo htjeli osim dobro!“ Reče: „Koliko je onih koji žele dobro a ne pogode ga. Uistinu, Allahov Poslanik, ﷺ, nam je pričao: „Uistinu, biće narod koji će čitati Kur'an a on neće prelaziti njihove grkljane“ Tako mi Allaha, ne znam, možda će većina njih biti od vas.“ 'Amr ibn Selemeh reče: „Vidio sam većinu njih kako nas bodu (napadaju) zajedno sa haridžijama na dan Nehrevana“.

Muhammed ibn Veddah je spomenuo u svojoj knjizi ovo i dodatno na njega, poput njegovih riječi njima: „Uzjahali ste tamnu novotariju! Jeste li to pretekli ashabe Muhammedove u znanju!?“ Zatim je Ibn Veddah spomenuo da je Eban ibn 'Ajjaš upitao El-Hasana o brojanju kamenčićima i košpama pa je rekao: „Brojanje nije radio niko od žena Vjerovjesnika, ﷺ, niti muhadžirki.“

Rekao je Muhammed ibn Veddah: pričao nam je Esed od Džerira ibn Hazima od Es-Salta ibn Behrama da je rekao: „Ibn Mes'ud, ﷺ, prođe pored jedne žene pri kojoj bijaše tesbih s kojim je slavila, pa ga je prekinuo i bacio. A zatim prođe pored jednog čovjeka koji

je tesbihio sa kamenčićima pa ga udari svojim stopalom a zatim mu reče: „Uzjahali ste tamnu novotariju!" ili „Pretekli ste ashabe Muhammeda u znanju!" Kraj, iz njegove knjige.

Pogledaj, Allah ti se smilovao, u ovo propisano djelo koje se traži, koje je voljeno od Allaha, koje je poželjno, s obzirom na to da je bilo suprotno djelu ashaba, a oni to nisu radili u vrijeme Allahovog Poslanika, ﷺ, niti je to radio neko od ashaba nakon njegove smrti. Učenjaci ashaba i njihovi najbolji poput 'Abdullah ibn Mes'uda su to osporili, i Ebu Musa El-Eš'ari. 'Abdullah ibn Mes'ud je čak rekao: „Tako mi onoga u Čijoj je ruci moja duša, jeste li vi to na upućenijoj vjeri od vjere Muhammeda!? Zar vrata zablude otvarate!"

Ovim je postalo jasno da je to novotarija i zabluda i da nije od upute Poslanika i njegovog *milleta*, a oni su brojali *tekbīr*, *tehlīl*[2030] i *tesbīh*[2031] kamenčićima, uzevši ih samo kao sredstvo kojim će osigurati određeni broj u poznatom hadisu, tako da su ovi u inoviranju slijedili svoje pretke iz vremena ashaba u ocijenjivanju novotarija lijepim; onih čija posljednja stvar je bila da bodu ashabe na danu Nehrevana. A oni koji osporavaju ovo inoviranje slijede svoje prijetke u osporavanju onoga što je inovirano u ovu vjeru, poput 'Abdullaha ibn Mes'uda, Ebu Musaa, Huzejfe, El-Hasana El-Basrija, a svaki narod ima svog nasljednika.

Kada spoznaš da ovo dobro djelo s obzirom da su ga neki ljudi radili u javnosti u mesdžidu ili na sjelu i slično, kamenčićima ili tesbihom, nije u skladu sa djelom Poslanika, ﷺ, i njegovih prijatelja, da je njegov počinitelj otvarač vrata zablude, i da je na nekom drugom *milletu* mimo *milleta* Muhammeda, ﷺ, u praksi, i da ashabi, *radijAllahu anhum*, nisu uzimali tesbihe, ne u javnosti niti skriveno, biće ti jasno da je ovo djelo inovirano.

A ako bi bilo rečeno: neki selefi i khalefi su radili brojanje kamenčićima i slično tome, a uporište za to im je u hadis Sa'da ibn Ebi Veqqāsa, da on, ﷺ, nije osporio toj ženi, već je uputio onome što je bolje od toga i lakše za nju, a to ukazuje na dozvoljenost.

Reći će se: Da, to je došlo od nekih od njih, ali u tajnosti, a žena se vratila onome što je lakše i bolje, slijedeći ono na što je uputio Poslanik, ﷺ. Što se tiče Ebu Hurejre, ﷺ, on ih nije koristio osim u svojoj kući, prije spavanja, a to je stanje u kojem ga ne vidi niko, niti ga vide ljudi, a postupak jednog ashaba nije argument kod učenjaka hadisa i sličnim njima. Onaj od njih ko je to radio, to je radio na svom mjestu za klanjanje, a selefi su najviše nastojali da sakriju djelo, kao što je to od njih poznato. Kada ovo shvatiš znaćeš da je ono što ljudi rade suprotno mezhebu onoga koji je to dozvolio od učenjaka.

[2030] *La ilahe illallah*. (op. rec.)
[2031] *SubhanAllah*! (op. rec.)

Odjeljak

Što se tiče onoga što je spomenuo od šejhu-l-islama u vezi toga da kategorija manje vrijednog nekad može biti vrijednija od vrijednijeg od nje.

Kažem: to je istina u koju nema sumnje, ali ako ono što je manje vrijedno bude propisano, a uvođenje ovoga u pitanje tesbiha je neznanje i ubacivanje nejasnoća, i namnožavanje govora o nečemu u pogledu čije propisanosti, i njegovom bitku boljim ili manje boljim, se ne spori. Jer, onaj koji je to zabranio to je uradio zbog njegovog bitka inoviranom novotarijom u djeliću kojeg nisu poznavali od davnina, sve dok niste počeli pozivati i pisati studije.

A ko je zabranio željeno njime na osnovu principa preventivnog zabranjivanja puteva koji vode u pretvaranje[2032] i poistovjećivanje, i zbog toga što ga selefi nisu praktikovali. Što se tiče činjenice da on izgovara *subhanAllah*, ili *la ilahe illallah* i *elhamdulillah* savijanjem prstiju, ili bez savijanja, i sprovodi ovaj vid zikra a ostavlja čitanje Kur'ana, ovdje manje vrijedno nakon sabaha i ikindije biva boljim od vrijednijeg. Ili ostavlja čitanje Kur'ana i ponavlja za muezinom na primjer, i tako isto u ostalim primjerima koje je naveo šejhu-l-islam za davanje prednosti manje vrijednom nad vrijednijim od njega.

Što se tiče toga da inovirani tesbih, iako je manje vrijedan na primjer, bude bolji od savijanja prstiju, ili *tesbīha*[2033], ili *tahmīda*[2034], *tehlīla*[2035] i *tekbīra*[2036] bez savijanja prstiju, to ne dao Allah, niti to ulazi pod ovaj govor šejha, niti to govori učenjak. Štaviše, to ulazi u uljepšavanje novotarija, i njihovo uvođenje u neograničeno propisano oslanjanjem na neku vrstu ograničeno propisanog.

Što se tiče njegovih riječi: „Potrebno je da pravnik pravi razliku između novotarije u vjeri i jezičke novotarije.“ Kažem: novotarija u jeziku je sve ono što je prvi put urađeno bez da je imalo prethodan primjer, a novotarija u šerijatu je ono na što ne ukazuje šerijatski dokaz. Kada ovo saznaš, znaćeš da tesbih nije od jezičkih novotarija koje imaju temelj u šerijatu na način na koji ga ljudi danas praktikuju.

Štaviše, to je osporio Ibn Mes'ud i drugi od ashaba kao što je to spomenuo Ed-Darimi i Muhammed ibn Veddah, a njegovo nošenje u ruci tako da ga ljudi znaju po njemu je od stvari koja nema temelj u šerijatu, niti je to od obilježja ashaba kao što je to spomenuo šejhu-l-islam, pa je inovirana novotarija. A ko se na to poziva, obaveza mu je da donese dokaz, a brojanje kamenčićima u tajnosti nije praktikovao osim mali broj,

---

[2032] Želja da bude viđen. (op. rec.)
[2033] Veličanje Allaha izgovoranjem *subhanAllah*. (op. rec.)
[2034] Veličanje Allaha izgovaranjem *elhamdulillah*. (op. rec.)
[2035] Veličanje Allaha izgovoranjem *la ilahe illallah*. (op. rec.)
[2036] Veličanje Allaha izgovaranjem *Allahu Ekber*. (op. rec.)

oslanjujući se na princip smatranja lijepim ne u značenju da je propisano, a da je u njemu neko dobro najpreči ljudi njega i najbrži u svakom dobru bili bi Ebu Bekr, Omer, Osman i Alija, *radijAllahu anhum*.

Odjeljak

Što se tiče njegovih riječi na početku njegovog govora: „Djelo kojim se približava je svako djelo čiji počinioc se nada nagradi od Allaha, i ono zbog čijeg ostavljanja se ostavljač nada nagradi od Allaha, a zbog njegovog činjenja se boji kazne.“.

Kažem, ovo se ne smije prihvatiti neograničeno. Već, svako djelo kojim se rob približava Allahu od onoga što je propisano, u skladu sa Sunnetom Allahovog Poslanika, ﷺ, a ono što nije tako, to nije djelo kojim se približava. Da je tako da je svako djelo čiji počinioc se nada nagradi od Allaha djelo kojim se približava (*qurbeh*), onda bi sedmični i godišnji namazi, poput namaza u nedjelju, ponedjeljak, utorak, srijedu, četvrtak i petak, koji su spomenuti u knjizi Ebu Taliba i Ebu Hamida, Abdulqadira i drugih, te poput namaza hiljadnice na početku mjeseca Redžeba, polovinom Ša'bana, namaz dvanaestorice na početku Redžeba, i onaj na početku dvadeset devetog Redžeba, i drugi namazi koji se spominju u tri mjeseca; i namaz u noći dva bajrama, i namaz dana 'Ašure, i slično tome od sedmičnih redovnih zikrova, od stvari koje se prenose, a njihov počinioc se nada nagradi zbog njihovog obavljanja; zar bi to bilo djelo kojim se približava (*qurbeh*) prema analogiji koju sprovodiš? S obzirom da ovo nije u skladu sa Sunnetom i propisanim, ono je inovirana novotarija, a osnova namaza je propisana, voljena od Allaha. Zato, razmisli o ovome i kani se balavaca na putu.

Što se tiče njegove argumentacije hadisom: „Divan li je podsjećivač tesbih!“ za tesbih koji se uzima od školjki i sličnog njima, to je greška prema saglasnosti, i greška prema Poslaniku, ﷺ, jer on nikad nije pohvalio tesbih niti ga je vidio. Štaviše, ovaj hadis lično se nalazi kod pisca *„Musnedu-l-firdeus“* o duha-tesbihu[2037], ničem drugom. Naveo ga je Es-Sujūti u poglavlju o poželjnim stvarima u namazu (*mendūbāt*) u *„Džem'u-l-dževāmi“*'. Isto tako naveo ga je u Eth-Thebtu šejh, 'ālim, 'Abdulqādir El-Misr, poznat kao El-Emīr El-Māliki rekavši: „To nije autentično osim u duha-tesbihu.“

[2037] Misli se na *ed-duhā* (prijepodnevski) namaz. (op. rec.)

Odjeljak

Zatim je protivnik spomenuo odjeljak o pojašnjenju dizanja ruku prilikom dove nakon propisanog namaza, zatim je o tome spomenuo dove koje se navode u sveobuhvatnom[2038] smislu, od kojih su neke autentične a neke slabe, a neke slagane na pisca. Što se tiče podizanja ruku nakon propisanih namaza o tome nije spomenuo osim ono što nije autentično, na što se u 'ibadetima ne oslanja. Sve dove koje je spomenuo u hadisima koje je naveo se u stvari tiču dova uopšteno. A za nakon namaza ne postoji osim ono što je spomenuo od Enesa, i hadis kojeg je nakon toga spomenuo, a oba su slabi.

Što se tiče njegovih riječi: „Ali po njemu se radi u vrijednim postupcima...“, do kraja onoga što je rekao. Šejhu-l-islam je rekao: „Riječi Ahmeda: „Kada dođe podsticaj popustljivi smo u pogledu lanca prenosioca.“ Time je mislio na ono što je propisano, ili zabranjeno dokazom na kojeg se može osloniti, a nakon toga dođe hadis koji podstiče na propisano, ili zastrašuje od zabranjenog, a ne zna se da je laž, a ono što je u njemu od nagrade i kazne može biti ispravno, a ako bi se pretpostavilo da to nije tako, onda nagrada i kazna moraju biti. A ono što prenosi uz znanje da je laž, da Allah sačuva, to nije dozvoljeno osim uz pojašnjenje njegovog stanja, i na njega se ne oslanja u podsticanju niti nečemu drugom. Isto tako nije dozvoljeno da se njime konstatuje šerijatski propis poput poželjnosti, ili pokuđenosti ili vrijednosti, niti određeno djelo u određeno vrijeme na osnovu hadisa o kojem se ne zna da li je pritvrđen; tako da je za šerijatski propis potreban pritvrđen dokaz, a u suprotnom će se raditi o govoru o Allahu bez znanja, da Allah sačuva.“ Kraj.

Ovaj hadis kojeg je spomenuo od Enesa, i ono nakon njega, se tiče određenog vremena, a mi ne znamo njegovo stanje, tako da je oslanjanje na njega govor o Allahu bez znanja.

Rekao je Ibnu-l-Muflih u „*Adābima*“: „Rekao je Ahmed ibnu-l-Hasan Et-Tirmidhi: „Čuo sam Ebu Abdullaha...“, pa je spomenuo neke hadise, a zatim rekao: „Također je rekao: „U najgore hadise spadaju *El-Garā'ib* prema kojima se ne radi, niti se na njih oslanja.“. Rekao je Ibnu-l-Mubarek: „Mi u autentičnim hadisima imamo ono što nas odvraća od bolesnih.“. Rekao je Ibn Mehdi: „Ne treba da čovjek sebe zaposli zapisivanjem slabog hadisa, jer najmanje što je u tome je da će mu izmaći isto toliko autentičnog.“ Kraj.

Zatim je protivnik rekao: „Rekao je Ibnu-l-Qajjim, nek' je nad njim milost Uzvišenog Allaha: „Odjeljak: Što se tiče dove nakon namaza, okrenut prema *qibli* ili prema klanjačima, to u osnovi nije od njegove, ﷺ, upute niti se od njega prenosi autentičnim niti *hasen* (dobrim) lancem prenosioca. Zatim je protivnik do kraja završio ono što je rekao i iz govora Ibnu-l-Qajjima, nek' je nad njim Allahova milost, izostavio njegove riječi: „Što se

[2038] Nisu posebnog ili specifičnog karaktera. (op. rec.)

tiče specifiziranja toga vremenom sabahskog i ikindijskog namaza, to on nije radio, niti neko od njegovih halifa, niti je tome uputio svoj ummet, već je to smatranje lijepim kojeg je zagovarao onaj ko ga je zagovarao, kao zamjena za sunnet nakon njih, a Allah najbolje zna.“

Ja ne znam šta ga je navelo da izostavi ovaj govor!? Mislim da je razlog tome to što spor koji se dogodio između njega i onog koji mu je osporio dizanje ruku nakon propisanog namaza bio nakon sabahskog i ikindijskog namaza, pa je zbog toga izostavio ovaj govor. Ili zbog toga što je hadis kojeg je spomenuo o dizanju ruku nakon sabahskog namaza kao što je to spomenuo od Hāfiza Ebu Bekra ibn Ebi Šejbe u njegovom „*Musannefu*“, čiji bitak *merfu'om*[2039] nije autentičan, niti je pritvrđen kao što je to negirao Ibnu-l-Qajjim, رَحِمَهُ ٱللَّهُ.

Zatim je spomenuo govor Ibnu-l-Qajjima, رَحِمَهُ ٱللَّهُ, ne pripisavši ga njemu, već je to ostavio neobjašnjenim, pa je rekao: „Skoro sve dove vezane za namaz je sprovodio u njima i naredio da se u njima sprovode, i to je ono što priliči stanju klanjača, jer on se posvetio svom Gospodaru, doziva ga šapatom sve dok je u namazu, a kada preselami to dozivanje se prekida, i ta pozicija pred Njim se gubi, i blizina Njemu. Pa kako da ostavi traženje od njega u stanju dozivanja Njega šapatom, blizini Njemu, posvećenosti Njemu, a zatim da traži kada se okrene od Njega!?

Nema sumnje da je suprotno ovom stanju ono što je preče za klanjača, s time što ovdje ima jedna fina korist; a to je da je klanjaču kada završi sa svojim namazom, i spomene Allaha, i izgovori *la ilahe illallah*, slavi ga i izgovara hvalu, i hvali ga, i donese salavat na Njegovog Poslanika, ﷺ, pohvalno da nakon toga zamoli kao što je u hadisu Fudāle ibn 'Ubejda:

إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ فَلْيَبْدَأْ بِحَمِدِ اللَّهِ وَالثَّنَاءِ عَلَيْهِ، وَيُصَلِّ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، ثُمَّ لِيَدْعُ بِمَا شَاءَ.

„Kada neko od vas klanja neka počne sa hvalom Allaha, lijepim spomenom Njega, donese salavat na vjerovjesnika, ﷺ, a zatim neka zamoli šta hoće.“ Et-Tirmidhi je rekao: „Hadis je sahih (autentičan).“.

Odgovor je da kažemo da je ono što je spomenuo Ibnu-l-Qajjim, nek' je nad njime milost Uzvišenog Allaha, istina, ali sva stvar je u shvatanju njegovog govora i njegovom spuštanju na mjesto koje mu odgovara. Ko razmisli o govoru Ibnu-l-Qajjima, nek' je nad njim milost Uzvišenog Allaha, odsječno će znati da je njegov govor dozvoljen ponekad u stanju samoće bez podizanja ruku. A što se tiče nakon propisanog namaza, on je spomenuo da to u osnovi nije bilo od njegove upute, niti je od njega prenešeno

[2039] *Merfū'u* hadis je onaj koji se pripisuje Allahovom Poslaniku, ﷺ. (op. rec.)

autentičnim niti dobrim lancem prenosioca, i da se onaj koji je to specifizirao sabahskim i ikindijskim namazom oslonio na princip smatranja lijepim kojeg je zagovarao onaj koji ga je zagovarao od sljedbenika imama, a u tome nema uporište.

Ustrajanje na tome nije propisano, već je pokuđeno, kao što će doći u govoru šejhu-l-islama, *rahimehullahu te'ala*. Dakle, sugeriranje da je Ibnu-l-Qajjim to dozvolio, nakon propisanih namaza, bez detaljiranja, jeste zavođenje. To pojašnjavaju riječi šejhu-l-islama, nek' je nad njime milost Uzvišenog Allaha, kada je upitan o onome što ljudi praktikuju nakon pet namaza:

„Odgovor: Hvala Allahu, Vjerovjesnik, ﷺ, nije molio, niti je molio onaj koji klanja za imamom, nakon pet namaza, kao što to ljudi danas praktikuju nakon sabahskog i ikindijskog namaza. Niti je to neko od njega prenio, niti je to pohvalnim učinio neko od imama. Onaj koji je prenio od Šafije da je to pohvalnim ocijenio je pogriješio, a postojeća izjava u njegovim knjigama to negira; ali, jedna grupa Ahmedovih sljedbenika (prijatelja) i od Ebu Hanife i drugih su pohvalnom ocijenili dovu nakon sabaha i ikindije, rekavši: „Zbog toga što nakon tih namaza nema namaza pa će biti nadomješteni dovom umjesto namaza.“

Grupa Šafijinih sljedbenika i drugih su dovu nakon pet namaza ocijenjivali pohvalnom, a svi se slažu da se onome koji ostavi dovu ne osporava, i da je onaj koji mu osporava pogriješio po saglasnosti uleme, jer to na tom mjestu nije naređeno, ne naredbom obligatnosti niti naredbom pohvalnosti. Štaviše, počinioc je preči da mu se ospori, jer ustrajavanja na onome na čemu Vjerovjesnik, ﷺ, nije ustrajavao nakon pet namaza nije propisano, već je pokuđeno, kao kada bi ustrajavao na dovi nakon stupanja u namaze, ili na rađenju kunuta na prvom rek'atu u pet namaza, ili glasnom izgovoranju otpočinjanja u svakom namazu i slično tome; zbog toga što je to pokuđeno.

Pa ako je *qunūt* u pet namaza Vjerovjesnik, ﷺ, ponekad radio, a Ibn Omer ponekad glasno izgovarao otpočinjanje, a čovjek je slično tome glasno izgovarao iza vjerovjesnika, ﷺ, pa mu je to odobrio, tako da nije u svemu što je propisano ponekad propisano ustrajati na njemu. Ako bi *imam* i *me'mūm*[2040] ponekad molili nakon namaza zbog nekog trenutnog prolaznog razloga, to se ne bi smatralo suprotstavljanjem Sunnetu, poput onoga koji ustrajava u tome, a vjerodostojni hadisi ukazuju na to da je Vjerovjesnik, ﷺ, molio na kraju namaza prije selama, i to naređivao kao što smo o tome opširno govorili, i spomenuli smo hadise o tome.

Ono o čemu se misli da je u njemu dokaz za protivnika se tiče drugog stanja. Zbog toga što molitelj doziva svog Gospodara šapatom, a kada preselami izlazi iz dozivanja Njega šapatom, a poznato je da traženje molitelja od svog Gospodara za vrijeme tihog

[2040] Slijedbenik, tj. onaj koji klanja za imamom, slijedi ga.

obraćanja Njemu jeste ono što priliči, a ne traženje od Njega nakon izlaska iz namaza, kao što je onome koji se obraća nekom kralju ili drugom dok se posvetio obraćanju njemu preče od traženja od njega nakon što ga napusti.“. Kraj.

Iz govora šejhu-l-islama je postalo jasno da se to tiče pet namaza i da se onaj koji to uradi ponekad, nakon namaza zbog nekog trenutnog prolaznog razloga, ne ubraja u one koji se suprotstavljaju sunnetu. Što se tiče ustrajavanja na tome, ili da ga praktikuje bez postojanja trenutnog prolaznog razloga, to je pokuđeno, i preče je za osporiti, jer Allahov Poslanik, ﷺ, to nije radio osim zbog nekog trenutnog prolaznog razloga, niti je u tome ustrajavao. Dakle, govor šejhu-l-islama pojašnjava završetak govora Ibnu-l-Qajjima i uklanja problematiku onome koji ne posjeduje moć raspoznavanja o temeljima propisa, pa argumentuje onim što je uopšteno propisano, ukazajući na stanje koje Allahov Poslanik, ﷺ, nije radio, niti bilo ko od njegovih ashaba, niti je njegova dozvoljenost prenesena od nekih od imama.

Ostala je jedna mes'ela! A ona je šta ako to čovjek radi ponekad zbog nekog trenutnog prolaznog razloga? Hoće li podići ruke prilikom dove u tom stanju ili ne? Ispravno je da na ovom mjestu neće podići ruke, zbog toga što u hadisima koji su navedeni o dovama krajem namaza, svejedno bilo to prije *tešehhuda*, ili nakon selama, nakon propisanih zikrova, nije spomenuto dizanje ruku, ne formom naredbe niti prenošenjem djela, već se to tiče dova uopšteno. A što se tiče ovog mjesta, to nije prenešeno od Poslanika, ﷺ, niti od njegovih ashaba. Ono što je odabrao šejhu-l-islam jeste da su skoro sve prenešene dove bile prije selama, a sunnet nije dozvoljeno propisati uopštenim tekstom koji se suprotstavlja *mutevatir* sunnetu, ili slabim hadisom, ili slaganim u kojem su riječi jasne (*sarīh*). A Allah najbolje zna!

Odjeljak

Što se tiče sjedenja odmora[2041], Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, je rekao u *„Zādu-l-Meād“*:

„Odjeljak: Zatim, Vjerovjesnik, ﷺ, je ustajao na prednjem djelu svojih stopala i koljena, oslanjajući se na svoje butine, kao što je to spomenuo Vā'il i Ebu Hurejre, a nije se oslanjao na zemlju svojim rukama. Mālik ibnu-l-Huvejrith od njega spominje da nije ustajao sve dok se ne ispravi sjedeći, a ovo je ono što se naziva sjedenjem odmora.

Pravnici su se razišli u pogledu nje, da li je ona od sunneta namaza pa je svakom pohvalno da je praktikuje, ili nije od sunneta, već se praktikuje prilikom potrebe za njome, na dva mišljenja, koja predstavljaju dva rivajeta od Ahmeda, رحمه الله. Khallāl je rekao:

[2041] *Dželsetu-l-istirāha* (op. rec.)

„Ahmed se vratio hadisu Mālika ibni-l-Huvejritha u pogledu sjedenja odmora.“ Rekao je: „Obavijestio me je Jūsuf ibn Mūsa da je Ebu Umāme upitan u ustajanju pa je rekao: „Na prednjem djelu njegovih stopala, prema hadisu Rifā'a. A u hadisu Ibn 'Adžlāna ima ono što ukazuje na to da je ustajao na prednjem dijelu svojih stopala, a prenešeno je od nekoliko ashaba Vjerovjesnika, ﷺ, a ostali koji su opisali njegov namaz, ﷺ, nisu opisali ovo sjedenje, već je ono spomenuto u hadisu Ebu Humejda, i Mālika ibni-l-Huvejritha.

A da je njegova, ﷺ, uputa, njegovo praktikovanje toga stalno, to bi spomenuo svako ko je opisao njegov, ﷺ, namaz, a puko njegovo, ﷺ, praktikovanje nje ne ukazuje na to da je ona od sunneta namaza, osim ako se zna da je uradio kao sunnet za kojim se povodi. Ako bi se pretpostavilo da je on uradio zbog potrebe za njom, to ne ukazuje na to da je ona sunnet od sunneta namaza. Ovo ulazi u određivanje opisa za kojeg se veže propis[2042] u ovoj mes'eli.“ Kraj.

Rekao je u *„Knjizi o namazu“*: „Nema sumnje da je on, ﷺ, nju radio, ali da li je radio u smislu da je ona od sunneta namaza, njegovih oblika, poput udaljavanja ruku od tijela, ili zbog potrebe za njom kada je ostario i udebljao se? Ovo posljednje je jače zbog dvoga:

Jedno od njih je da se time ostvaruje spajanje između njega i hadisa Vāila ibn Hidžra i Ebu Hurejre o tome da je bio ustajao na prijednjem djelu svojih stopala.

Drugo je da su ashabi koji su najviše nastojali u posmatranju njegovih djela, i oblika njegovog namaza, ustajali na prednjem djelu svojih stopala, pa je 'Abdullah ibn Mes'ud ustajao na prednjem dijelu svojih stopala u namazu, i nije sjedio. To od njega prenosi El-Bejheqi.“. Kraj.

Razmisli o njegovim riječima: „...a prenešeno je od nekoliko ashaba Vjerovjesnika, ﷺ, a ostali koji su opisali njegov, ﷺ, namaz, nisu opisali ovo sjedenje, već je ono spomenuto u hadisu Ebu Humejda i Mālika ibni-l-Huvejritha. A da je njegova, ﷺ, uputa njegovo praktikovanje toga stalno, to bi spomenuo svako ko je opisao njegov, ﷺ, namaz a puko njegovo, ﷺ, praktikovanje nje ne ukazuje na to da je ona od sunneta namaza...“ do kraja. Isto tako ono što je spomenuo u *„Knjizi o namazu“* da ju je, ﷺ, radio radi potrebe, kada je ostario i udebljao se. I da je ovo preče zbog dvoga; zbog toga što se time ostvaruje spajanje hadisa Ebu Vāila i Ebu Hurejre.

Kada to saznaš, onaj ko je praktikuje zbog potrebe ne zaslužuje osporavanje, a ko je ne uradi praktikovao je sunnet, pa je onaj koji je praktikovao radi potrebe postupio po propisanom sunnetu za onoga koji ima potrebu, a ko ima snage da je ostavi i nema potrebu za njom, sunnet u pogledu njega je da ustane na prednjem djelu svojih stopala, i da ne praktikuje sjedenje odmora. Allah najbolje zna!

[2042] *Tahqīqu-l-menāt* (op. rec.)

Odjeljak

Zatim je protivnik spomenuo odjeljak o posjećivanju kaburova, i ono što je u tome odjeljku spomenuo je istina u koju nema sumnje. Ali, do nas je došlo da ljudi na tim mjestima, nakon što obave dva bajramska namaza, ustaju sa mjesta svog klanjanja prema groblju da bi posjetili mrtve, i da su im neki od braće to osporili, te da su im oponirali ovim hadisima o pohvalnosti posjećivanja kaburova. Pa ako je ono što nam je prenešeno ispravno, a oni podstiču ljude na slijeđenje sunneta, njegovo očuvanje i ostavljanje mišljenja ljudi, neka nam o tome donesu jedan hadis od nepogriješivog, ﷺ, bio on autentičan, dobar, ili slab, o tome da je on, ﷺ, ili neko od njegovih prijatelja nakon odlaska sa dva bajram namaza odlazio na mezarje da ih posjeti, poselami ih, i moli za njih, pa da to bude običaj koji se ponavlja ponavljanjem godine.

Ako nemaju dokaz, osim ove dokaze o pohvalnosti posjećivanja uopšteno, argumentacija njima je poput argumentacije onoga koji od muškaraca nosi ono što mu je Allah zabranio od zlata i svile, i jede ono što mu je zabranjeno, Njegovim riječima:

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللّهِ الَّتِيَ أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالْطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ

„Reci: 'Ko je taj koji je zabranio Allahove ukrase, koje je izveo za Svoje robove, i prijatne stvari od opskrbe?!'“[2043]

Tako je specificiranje njihovog posjećivanja nakon dva bajramska namaza potrebno dokaza, a da je to *mustehabb* (pohvalno) ili *mendūb*, bilo bi dovoljno povoda da se to prenese i najbrži ljudi u tome bi bili ashabi Allahovog Poslanika, ﷺ, a on, ﷺ, je na početku zabranio posjećivanje kaburova. Nakon što se islam učvrstio u njihovim srcima a on bio siguran da neće upasti u zabranu, rekao je, ﷺ:

إني قد نهيتكم عن زيارة القبور فزوروها ولا تقولوا هجراً.

„Uistinu, zabranio sam vam posjećivanje kaburova, pa ih posjećujte, i nemojte govoriti zabranjeno!“.[2044]

A u drugom hadisu:

فزوروها فإنها تزهد في الدنيا، وتذكر الآخرة.

„Pa ih posjećujte, jer podstiču na zuhd u pitanju dunjaluku i podsjećaju na ahiret.“.

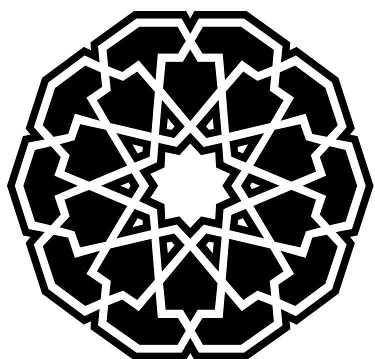
[2043] Sura El-A'raf (7) 32

[2044] Znači, Poslanik, ﷺ, je na početku zabranio posjećivanje kaburova, a kasnije je to dozvolio.

Nakon što je ovo konstatovano specificiranje njihovog posjećivanja u određenom poznatom danu u godini je ono što Allah i Njegov Poslanik nisu propisali, pa je inovirana novotarija u islamu.

Allah najbolje zna!

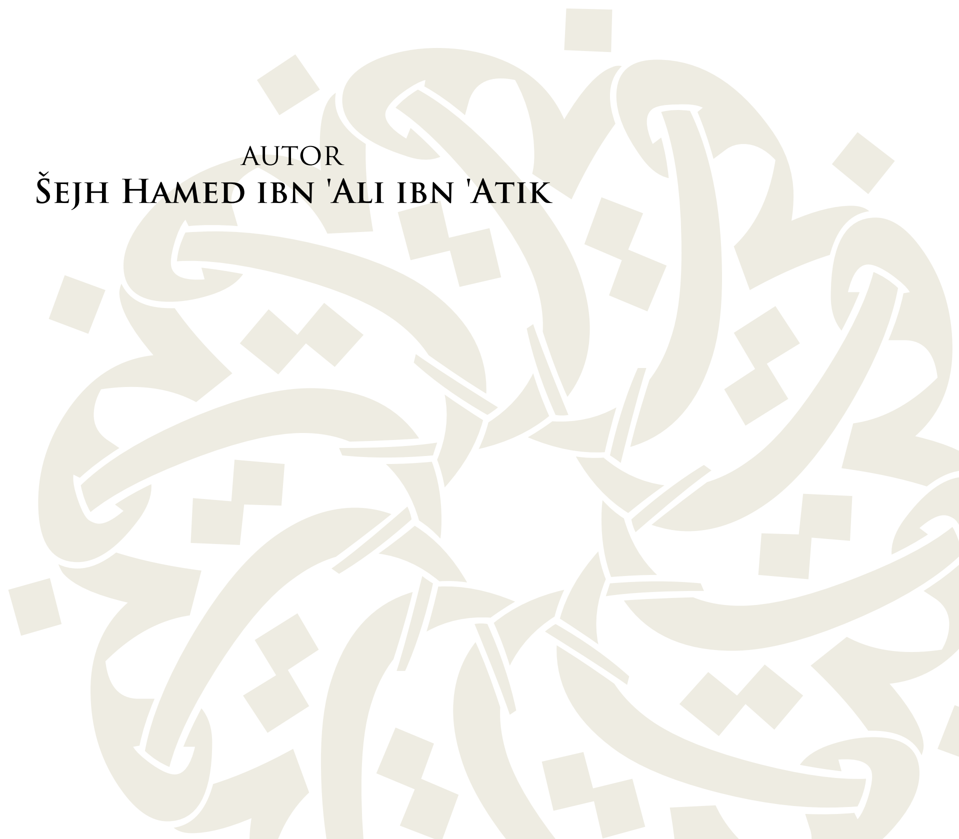
Neka je salavat i selam na Muhammeda, njegovu porodicu i prijatelje do Sudnjeg Dana.

الدفاع عن أهل السنة والاتباع

الشيخ حمد بن علي بن عتيق

ODBRANA EHLU-S-SUNNETA I SLIJEĐENJA

AUTOR

Šejh Hamed ibn 'Ali ibn 'Atik

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Hvala neka je Allahu, Koji je Svome robu objavio *El-Furqān*[2045] i njime uklonio sumnje sljedbenika nastranjenosti i onih koji ostavljaju na cjedilu. Mir i spas neka je na Muhammeda, nosioca zastave imāna i uklanjača širka i idola, njegovu porodicu i njegove ashabe, koji su se sukobili sa otpadnicima argumentom i dokazom, sabljom i jezikom...

A zatim:

Od našeg Vjerovjesnika, ﷺ, pritvrđeno je da je rekao:

مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَذَلِكَ أَضْعَفُ الإِيمَانِ.

„Ko od vas vidi neko loše djelo neka ga izmijeni svojom rukom, a ako ne može, onda svojim jezikom, a ako ni to ne može, onda svojim srcem, a to je najslabiji imān.“

Od Allahovih prava nad Njegovim robovima jeste otklanjanje nejasnoća falsifikatora, pojašnjenje bezbožništva bezbožnika[2046] i odbrana vjerskih predvodnika.

Do nas je došao papir na kome je autor pojasnio sebe i razotkrio u njemu svoju izopačenost i grešku njegovog nagađanja. Sa njim je unio sumnje onima koji kod sebe nemaju znanje. Saznao sam da su ga neki ljudi prihvatili, naklonili mu se i uzeli ga za lijepo, a to nije ništa novo od neznalica, pogotovo u vremenu nepoznavanja istine, odsustva vjere, prihvatanja laži od strane ljudi i njihovog odmicanja od jasne istine. Naročito, ako se onaj koji ju je otpočeo pripisuje znanju i smatra pobožnim. Uistinu, stvar je onakva kako su ispravni prethodnici rekli: „Čuvajte se zablude učenjaka griješnika i pobožnjaka neznalice!“. Uistinu, njihova je zabluda zabluda svakog zalutalog. A znaš li šta ruši islam? Ruši ga zabluda učenjaka i rasprava licemjera s Kur'anom.

Ovim sumnjama, fantazijama, neznanjima i zabludama suprotstavljalo se vjerovjesništvima. Njima su njihovi sljedbenici dokazivali protiv poslanstava kao što to pojašnjavaju ajeti jasni. Allah Uzvišeni je rekao:

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِندَهُم مِّنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُون

[2045] Tj. Kur'an koji je razdvojio istinu od neistine. (op. rec.)
[2046] Nastranjenosti *mulhidā* ka zabludi. (op. rec.)

„Kada su im poslanici njihovi jasne dokaze donosili, oni su se znanjem koje su imali dičili, i snašlo ih je ono čemu su se stalno rugali.“[2047]

Rekao je Uzvišeni:

فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ

„A oni su se u pitanjima vjere svoje podijelili na skupine, svaka stranka radosna onim što ispovijeda...“[2048]

Rekao je Uzvišeni:

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نِبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الإِنسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَاء رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١١٢﴾ وَلِتَصْغَى إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُواْ مَا هُم مُّقْتَرِفُونَ ﴿١١٣﴾

„Tako smo svakom vjerovjesniku neprijatelje određivali, šejtane u vidu ljudi i džinna, koji su jedni drugima kićene besjede govorili da bi ih obmanuli; a da je Gospodar tvoj htio, oni to ne bi učinili; zato ti ostavi njih, i ono što izmišljaju; ﴾112﴿ i da bi srca onih koji u onaj svijet ne vjeruju bila sklona tome i zadovoljna time, i da bi počinili grijehe koje su počinili. ﴾113﴿“[2049]

Uzvišeni saopćava da je svakom vjerovjesniku dao neprijatelja, šejtane u vidu ljudi i džinna, koji su jedni drugima kićene besjede govorili, tj. uljepšane, koje neznalica smatra istinom pa se njima zavarava, kao što je Uzvišeni rekao o licemjerima: **„...a kad progovore, ti slušaš riječi njihove“**[2050]. Potom je saopćio da srca u kojima nema vjerovanja slušaju kićene besjede (laž), tj. naginju joj, te da su oni njom zadovoljni, tj. uvjereni su u nju pored istine i daju joj prednost nad istinom, kao što je Uzvišeni rekao:

فَرِحُوا بِمَا عِندَهُم مِّنَ الْعِلْمِ

„Oni su se znanjem koje su imali dičili...“[2051]

Zatim je rekao:

...وَلِيَقْتَرِفُواْ مَا هُم مُّقْتَرِفُونَ

[2047] Sura El-Mu'min (40) 83
[2048] Sura El-Mu'minun (23) 53
[2049] Sura El-En'am (6) 112-113
[2050] Sura El-Munafiqun (63) 4
[2051] Sura El-Mu'min (40) 83

„...i da bi počinili grijehe koje su počinili“[2052], tj. da oni kada naginju sumnjama sljedbenika laži u riječima, djelima i vjerovanjima, a isto tako ono što se na to nadovezuje od zla ovog i onog svijeta. Zato je rekao: **„...i da bi počinili grijehe koje su počinili“**. Zatim, duše kao da su poželile ono što će ih izbaviti od ovih laži i onoga što se na nju nadovezuje, pa je rekao:

أَفَغَيْرَ اللّهِ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنَزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلاً وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ فَلاَ تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ

„Zašto da pored Allaha tražim drugog sudiju, kad vam On objavljuje Knjigu potanko? A oni kojima smo Mi dali knjigu dobro znaju da Kur'an objavljuje Gospodar tvoj s istinom, zato ti ne sumnjaj nikako!“[2053] Zatim, kao da je neko rekao: „A da li trebamo knjigu mimo ove?!“, pa je Uzvišeni rekao:

وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلاً لاَّ مُبَدِّلِ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

„Riječi Gospodara tvoga vrhunac su istine i pravde; Njegove riječi niko ne može promijeniti i On sve čuje i sve zna.“[2054] Potom nije preostalo osim da većine nisu na tome, pa kaže:

وَإِن تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِي الأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ اللّهِ إِن يَتَّبِعُونَ إِلاَّ الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلاَّ يَخْرُصُونَ

„Ako bi se ti pokoravao većini onih koji žive na Zemlji, oni bi te od Allahova puta odvratili; oni se samo za pretpostavkama povode, i oni samo neistinu govore.“[2055]

Zabluda i greška u riječima, djelima i vjerovanjima bivaju shodno okretanju od upute i naklonjenosti laži. Pogledaj u ovog sumnjivca i u ono što je u njegovom govoru od vrsta laži! Od toga je kontradiktornost i laž prilikom studije, kuđenje opisanog koji ne postoji, pohvala i hvaljenje nevjernika i predvodnika otpadništva, odstupanje od onoga na šta ukazuje Kur'an, Sunnet i onoga na čemu su bili ashabi i učenjaci poslije njih, greška u izražavanju i zabluda u dokazivanju. Evo njegove studije, jasna je u tome, obzirom da je rekao:

„A zatim: Ovisni rob koji traži razboritost u znanju i djelima a ne reputaciju i raspravu kaže: Pitam o mes'eli koja je u ovom našem vremenu postala sveopća nevolja. Žalimo se Onome Koji poznaje javno i tajno. Vijest o pitanju već se raširila i pročula. Njome su ispunjene uši i od nje su pobjegli srca i razumi. Ološ i svjetina koji ne razlikuju

[2052] Sura El-En'am (6) 113
[2053] Sura El-En'am (6) 114
[2054] Sura El-En'am (6) 115
[2055] Sura El-En'am (6) 116

između mršavog i debelog uzeli su je za vjeru. Štaviše, ona je kod njih osnova vjere. A ako nekome ko ovo govori kažeš od kojeg učenjaka je prenio ovaj govor, on će reći: „Čuo sam ljude da nešto govore pa sam ga i ja rekao.“ Reci mu: „Siromahu jedan, znaj da je Allah poslije širka zabranio govor o Njemu bez znanja, pa kaže:

...وَأَن تَقُولُواْ عَلَى اللّهِ مَا لاَ تَعْلَمُونَ

„...i da o Allahu govorite ono Što ne znate.“[2056]

Pitanje na koje se ukazuje i o kojem se pita jeste ono kojim su grla ispunjena i koje je suze iz očiju na obraze natjeralo. Ono je govor velikih neznalica, koji su poput insekata, o tome da je svako ko ostane u mjestu kojim su ovladale vojske i ne iseli se iz njega, nevjernik. Pa kažemo: Nema moći niti snage bez Allaha Svevišnjega, Veličanstvenog. Kako nevjernikom smatra onoga kome je Allah ojačao njegovo uvjerenje i učvrstio ga u njegovoj vjeri!?

Jer, vojska u njegovoj zemlji ga je protiv njegove volje sabljom odvratila. Nisu mu naredili da ostavi svoju vjeru niti ga prisilili na što drugo što škodi njegovoj vjeri a nisu ga ni zaveli. I pored toga, Allah, slavljen neka je On, dao je prednost svetosti čovjeka nad Svojom svetošću, Uzvišen je, pa mu je dozvolio ono što mu je učinio zabranjenim od jedenja lešine ako se boji za sebe štete od gladi, i dozvolio je nevjerstvo ako je na njega prisiljen. Uzvišeni je rekao:

مَن كَفَرَ بِاللّهِ مِن بَعْدِ إيمَانِهِ إِلاَّ مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالإِيمَانِ

„Onoga ko zanevjeruje u Allaha nakon što je u Njega vjerovao, osim ako na to bude primoran, a srce mu ostane čvrsto u vjeri...“[2057]

Komentatori, a oni su prva generacija kao i oni koji slijede njihovo mišljenje, vele: „Ovaj je ajet objavljen povodom Ammara b. Jasira, kojeg su mušrici uzeli i nisu ga ostavili sve dok nije uvrijedio Vjerovjesnika, ﷺ, a njihova božanstva spomenuo po dobru, pa su ga oni ostavili. Kada je došao Vjerovjesniku, ﷺ, on reče: „Ammare, šta je s tobom?“ „Zlo Allahov Poslaniče!“, reče on. „Nisam ostavljen sve dok te nisam uvrijedio i njihova božanstva po dobru spomenuo.“ „A šta osjećaš u svome srcu?“, reče on. „Smirenost u vjeri.“, reče.

Poslanik, ﷺ, reče: „Ako ti to ponovo učine, ti im ponovi to što si rekao.“ Ibn Abbas veli: On je taj koji je prisiljen na nevjerstvo pa je svojim jezikom govorio a njegovo srce je imanom bilo na suprotnom kako bi se time spasio od svoga neprijatelja, tako da to nije sporno za njega jer Allah, slavljen neka je On, robove kažnjava za ono što se u njihovim srcima zasnovalo.

[2056] Sura El-Beqara (2) 169
[2057] Sura En-Nahl (16) 106

Onaj kome se nevjerstvo omili, tj. ko mu otvori i raširi svoje grudi, otpadne od vjere i duši mu nevjerstvo bude prijatno, to je onaj čijim tekfirom obožavamo Allaha. Što se tiče onoga čije srce ostane čvrsto u imanu i ne otpadne od svoje vjere, već ostane na njoj prezirući one koji joj suprotno postupaju, a u njegovom mjestu ga nije zadržalo osim zaštita njegovog života, imetka i potomstva, koji prezire vojne trupe, strpljiv je na onome što ga pogađa od poniženja i gubitaka ostavljajući zabranjene stvari radeći po naredbama; tako mi Allaha, takav je postojani musliman i muhadžir. Onaj ko muslimana ocijeni nevjernikom sam je nevjernik."

Kažemo: Razumnima si dao povoda da te ismijavaju, samo da nije dostojnije da se kod onoga ko čuje ovaj govor pojača plač i poveća strah za svoju vjeru. Ibnu-l-Qajjim, *rahimehullahu te'ala*, rekao je:

Podaj srcu svome oka dva, da oba,

iz straha prema Milostivom plačna budu,

da je tvoj Gospodar htio, bio bi kao i oni,

ta srce je među prstima Milostivog.

Što se tiče njegove kontradiktornosti, spomenuo je da je razboriti pitalac a potom je otišao da odgovara svojim riječima: „Pa mu kaži..." do riječi „...pa kažemo." Potom je dokazivao, konstatovao, razdvajao i opravdao; pa šta je pitaocu koji samom sebi odgovara? Od njegove kontradiktornosti jeste i to da je prvo spomenuo da ga sljedbenici širka i predvodnici otpadništva ne prisiljavaju na nešto što škodi njegovoj vjeri a potom spominje da on gubi s njima u borbi protiv muslimana pa je gubitak svoje vjere propratio gubitkom ovog svijeta. Molimo Allaha da nas sačuva!

Od njegovih kontradiktornosti jeste i to da je spomenuo da ga vojne trupe nisu navele na činjenje zabranjenog, a potom spominje pitanje prisile, ajet iz sure En-Nahl i hadis o Ammaru kada je ovaj izrekao riječ nevjerstva. Kaže se: Onaj koga mušrici nisu naveli na otpadništvo nema potrebu za spominjanjem ovog pitanja. Ovo od njega je priznanje da je izgovorio nevjerstvo i počinio ga, ali tvrdi da je prisiljen. A pojasnit ćemo da je njegovo opravdanje neispravno i da je ono što stoji u njegovom govoru neizbježno za njega. Od njegovih kontradiktornosti također je i to da je spomenuo da nevjernik ne biva osim onaj kome se nevjerstvo omili i ko mu svoje grudi otvori, a prije toga spomenuo je da je Allah čovjeku dozvolio nevjerstvo ukoliko je prisiljen na njega. Kaže se: Allah te ubio, životinjo!

Ako tvrdiš da nevjernik ne biva osim onaj ko prsa učini prostranim za nevjerstvo, pa da li iko može prisiliti ikoga na promjenu vjerovanja i da svoja prsa učini prostranim

za nevjerstvo? Ako Allah dozvoli, pojasnit ćemo da ajet ukazuje na nevjerstvo onoga ko nevjerstvo izgovori i počini, makar ga u sebi i prezirao[2058], ukoliko nije prisiljen.

A ukoliko prsa učini prostranim za nevjerstvo i duši mu bude prijatno s njime, taj je nevjernik u svakom slučaju, bio prisiljen ili ne bio. Ovo je značenje ajeta iz sure En-Nahl i hadisa o Ammaru, koji o tome jasno govore, kao što će doći poslije ako Allah Uzvišeni bude htio. Ovo je nešto od njegovih kontradiktornosti i ono ukazuje na neispravnost njegovog stava, kao što Uzvišeni kaže:

وَلَوْ كَانَ مِنْ عِندِ غَيْرِ اللّهِ لَوَجَدُواْ فِيهِ اخْتِلاَفًا كَثِيرًا

„Jer, da je on od nekoga drugog, a ne od Allaha, oni bi u njemu našli mnoge protivrječnosti!“[2059]

Što se tiče njegove laži prilikom studije i kuđenja opisanog koji ne postoji, to su njegove riječi: „Da se o ovom pitanju vijest raširila i pročula, da je od nje razum otjeran, te da je uzeta za osnovu vjere a to je mišljenje da svako ko boravi u mjestu kojim su ovladale vojne trupe i ne iseli se iz njega...“ Slagao je i potvorio.

Uistinu ova izjava koju je spomenuo nije poznata ni kod jednog od predvodnika ove nedždijske da've, a oni su ti kojima se namjerovao suprotstaviti u onome čemu pozivaju od neprijateljevanja prema mušricima.

Htio si ljude zavarati izmišljanjem laži kao što su to radili tvoji predvodnici. Uistinu, kada je Allah ovu vjeru pojasnio u ovim krajevima, Njegovi neprijatelji počeše odvraćati od nje sumnjama i njenim sljedbenicima pripisivati nedostatake, što je najočitija laž, a sve kako bi ljude odvratili od Allahovog puta, poput, na primjer, njihovih riječi: „Oni muslimane smatraju nevjernicima, ubijaju one koji ne zaslužuju da budu ubijeni, ne donose salavat na Vjerovjesnika, ﷺ...“ i sl., pa kada ga čuje onaj ko ne poznaje ono na čemu su oni, kudi ih i vrijeđa, a njegovo vrijeđanje se odnosi na opisano koje ne postoji.

Šejhu-l-islam je rekao: „Slično onome što je Allah otklonio od Resulullaha, ﷺ, kada je rekao: „Zar se ne čudite Kurejšu, vrijeđaju pokuđenog[2060] a ja sam Muhammed (Pohvaljeni), kao što rafidije govore za *ehlu-s-sunnet* da su *nāsibe*[2061], *kaderije*[2062] za njih

[2058] Sve dok osoba nije u stanju vjerski validne prisile, onog momenta kada izgovori riječi nevjerstva ili uradi djelo nevjerstva, postaje nevjernikom, bez obzira na to što nije promjenila svoje vjerovanje ili što ne voli nevjerstvo u kojeg je upala već ga mrzi i slično. Neke ličnosti danas okićene titulom „velikih učenjaka“ su pretekle stare ekstremne džehmije, pa se za tekfir nisu zadovoljile pukim izgovaranjem nevjerstva ili njegovim činjenjem, već su uvjetovali da se ispolji srčano nevjerstvo, kao kada bi na primjer rekao da vjeruje da je haram u kojeg je opao halal, ili da ga voli, ili da ga ne mrzi i slično. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[2059] Sura En-Nisā' (4) 82

[2060] Tj. *Mudhemmemen*, kako su nazivali Allahovog Poslanika, ﷺ, a on je pohvaljeni, tj. *Muhammed*. (op. rec.)

[2061] Tj. da su neprijatelji *ehlu-l-bejta*. (op. rec.)

kažu da su *džebrijje*[2063], *džehmije* za njih kažu da su *mušebbihe*[2064], *mu'tezile* govore da su *haševije*[2065] i druga lažna imena za njih. Kraj.

Spomenut ću ono na čemu su predvodnici ove nedždijske misije i oni koji ih slijede od onih koje je Allah uputio, u spomenutom pitanju i da je to stav onoga na što ukazuju Allahova Knjiga, sunnet Allahovog Poslanika i praksa ashaba, *radijAllahu anhum*, pa kažem: „Onaj ko boravi u zemljama mušrika spada u jednu od tri skupine:

Prva skupina: Da kod njih boravi iz želje i po izboru boravka kod njih, te je zadovoljan onim na čemu su oni od vjere, hvali ih, udovoljava im vrijeđanjem muslimana, potpomaže ih protiv muslimana sobom, svojim imetkom ili svojim jezikom. Ovaj je kod njih nevjernik, neprijatelj Allaha i Njegovog Poslanika, na osnovu riječi Uzvišenog:

لاَّ يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاء مِن دُوْنِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللّهِ فِي شَيْءٍ

„Vjernici za prijatelje ne uzimaju nevjernike mimo vjernika, a ko to čini, sa Allahom nema ništa!“[2066]

Ibn Džerir veli: „On je čist od Allaha i Allah je čist od njega, zbog njegovog otpadanja od vjere i ulaska u nevjerstvo, a doći će njegov govor u potpunoj verziji, ako Uzvišeni Allah bude htio.

Uzvišeni Allah je rekao:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاء بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ

[2062] Oni koji negiraju da Allah stvara djela robova pa djela robova kod njih nemaju nikakve veze sa Allahovim htijenjem i dozvolom, moći i stvarenjem, a vjeruju da robovi stvaraju svoja djela lično, da Allah sačuva. Ovo su medžūsije ovog ummeta kao što se prenosi od ashaba. (op. rec.)

[2063] *Džebrijje* su otišle u krajnost u potvrdi povezanosti djela robova sa Allahovom voljom, dozvolom i stvaranjem pa su negirali da ih rob čini suštinski i lišili ga slobodne volje i odabira. Uzvišeni Allah, visoko nek' je iznad onoga što mu pripisuju, prema njima tjera Svoje robove da rade ono što rade. *Ehlu-s-sunnet* je čist od svih ovih odvratnih novotarija, suprotno onome čime ih opisuju *qaderije*. Oni vjeruju da Allah stvara djela Svojih robova, da ne voli osim ono što je vjerski propisao, da se djela robova ne dešavaju osim Njegovom dozvolom, htijenjem, moći i stvaranjem, da robovi imaju slobodan izbor, da svoja djela rade suštinski, da nisu natjerani (*džebr*) i da će na Sudnjem Danu ovisno od njihovih djela biti nagrađeni ili kažnjeni. (op. rec.)

[2064] *Mušebbiheh* su sekta koja poistovjećuje Stvoritelja sa stvorenjem ili obratno. *Džehmije* koje negiraju sva Allahova Imena i Svojstva, čime su postali *mu'attilama*, imaju udjela u mušričkom *tešbīhu*, jer nisu negirali Imena i Svojstva osim zbog svog početnog uvjerenja da potvrda Svojstava kojima se Uzvišeni opisao i kojima ga je opisao Allahov Poslanik, ﷺ, ne znači osim potvrda značenja koja vidimo pri stvorenjima, ne shvativši da Allahove osobine nisu kao osobine stvorenog kao što Njegovom Biću nije slično nijedno stvoreno biće, a govor o svojstvima je ogranak govora o Biću, tako da se nijedan zdrav razum neće isprriječiti obaveznosti nazivanja Uzvišenog Allaha Imenima kojima je Sebe nazvao i Njegovog opisivanja osobinama kojima je Sebe opisao, u Plemenitoj Knjizi i na jeziku Svog Poslanika, ﷺ, bez negiranja, iskrivljivanja značenja, određivanja kakvoće i poistovjećivanja. (op. rec.)

[2065] Oni koji Allahu određuju/daju oblik.

[2066] Sura Alu Imran (3) 28

„O vjernici, ne uzimajte za zaštitnike jevreje i kršćane! Oni su sami sebi zaštitnici! A njihov je onaj među vama koji ih za zaštitnike prihvati“[2067]

Rekao je Uzvišeni:

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللّهِ يُكَفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلاَ تَقْعُدُواْ مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذًا مِّثْلُهُمْ

„On vam je već u Knjizi objavio: Kada čujete da se Allahove riječi poriču i da im se izruguje, ne sjedite s njima dok ne stupe u drugi razgovor, inače, bit ćete kao oni.“[2068]

Rekao je Uzvišeni:

إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِهِم مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَى لَهُمْ ﴿٢٥﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٢٦﴾

„Doista je onima koji su se vratili (onome na čemu su bili) nakon što im uputa jasna bi, šejtan (to) lijepim prikazao i lažnu im nadu ulivao. ﴾25﴿ To zato što su govorili onima koji ne vole ono što Allah objavljuje: 'Mi ćemo vam se u nekim stvarima pokoravati' ﴾26﴿“[2069]

U djelu „*Es-Sunen*“ bilježi se hadis od Semure, a on prenosi od Vjerovjesnika, ﷺ:

مَنْ جَامَعَ الْمُشْرِكَ وَسَكَنَ مَعَهُ فَإِنَّهُ مِثْله.

„Ko se bude družio sa mušrikom i stanovao sa njim, isti je kao i on.“

Autentično je preneseno od Abdullaha b. Amra da je rekao: „Ko se nastani u zemlji mušrika, slavi njihove blagdane i praznike, i poistovijeti se s njima sve dok ne umre, biće proživljen s njima na Sudnjem danu.“ Šejhu-l-islam veli: „Iz ovoga se jasno vidi da ga je učinio nevjernikom zbog učešća s njima u svim ovim stvarima.“

Šejhu-l-islam, Muhammed b. Abdulvehhab, nakon što je spomenuo vrste kojima čovjek biva nevjernik, rekao je: „Četvrta vrsta jesu oni koji se sačuvaju od svega ovoga ali su stanovnici njegovog mjesta slijedbenici širka, ustrajavaju u neprijateljstvu prema sljedbenicima tevhida i bore se protiv njih, a on se pravda da mu ostavljanje njegove domovine teško pada, pa se sa stanovnicima svoga mjesta bori protiv sljedbenika

[2067] Sura El-Ma'ida (5) 51
[2068] Sura En-Nisā' (4) 140
[2069] Sura Muhammed (47) 25-26

tevhida ličnim učešćem i svojim imetkom; i ovaj je, također, nevjernik. Uistinu, da mu narede da oženi suprugu svoga oca a on to ne mogne uraditi osim da im se suprotstavi, on bi to uradio.

Njegovo pristajanje na borbu s njima ličnim učešćem i svojim imetkom, uz to što oni time žele uništiti vjeru Allaha i Njegovog Poslanika, mnogo je veće od toga. I ovaj je, također, nevjernik. On je od onih o kojima Allah kaže:

سَتَجِدُونَ آخَرِينَ يُرِيدُونَ أَن يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُواْ قَوْمَهُمْ كُلَّ مَا رُدُّوَاْ إِلَى الْفِتْنِةِ أُرْكِسُواْ فِيِهَا فَإِن لَّمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُواْ إِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوَاْ أَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثِقِفْتُمُوهُمْ وَأُوْلَئِكُمْ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا

„Vi ćete nalaziti druge koji žele biti sigurni od vas i naroda svog, pa kada god budu vraćeni na smutnju, oni se vrate u ranije stanje! Ako se oni ne okane vas, i ne ponude vam mir, i ako vas se ne klone, onda ih hvatajte i ubijajte gdje god stignete, a Mi ćemo vam protiv njih dati jasnu podršku!“[2070]

Druga skupina: Da kod njih boravi zbog imetka, djece ili domovine, a ne ispoljava svoju vjeru pored svoje mogućnosti da učini hidžru, ne pomaže ih protiv muslimana ličnim učešćem, ni imetkom, ni jezikom, niti s njima prijateljuje svojim srcem a ni jezikom. Ovoga ne ocijenjuju nevjernikom zbog samog njegovog boravka ali kažu da je nepokoran Allahu i Njegovom Poslaniku zbog ostavljanja hidžre iako ih pored toga u sebi prezire, prema riječima Uzvišenog:

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلآئِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُواْ فِيمَ كُنتُمْ قَالُواْ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الأَرْضِ قَالْوَاْ أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُواْ فِيهَا فَأُوْلَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءتْ مَصِيرًا

„Doista će meleki kada budu uzimali duše onima koji su prema sebi nasilje učinili, pitati: 'Šta je bilo s vama?', a oni će odgovoriti: 'Bili smo nemoćni na Zemlji!' 'Zar Allahova Zemlja nije prostrana i zar se niste mogli nekuda iseliti?', reći će im oni. Zato će njihovo prebivalište biti Džehennem, a loše je to boravište!“[2071]

Ibn Kethīr, رحمه الله, veli: „Riječi: **„onima koji su prema sebi nasilje učinili“**, tj. zbog ostavljanja hidžre. **„Šta je bilo s vama?“**, tj. zašto ste ovdje ostali i ostavili hidžru?! Rekao je: „Ovaj ajet obuhvata svakoga ko boravi među mušricima, u stanju je učiniti hidžru a nema mogućnost ispoljavati vjeru, i po konsenzusu i prema tekstu ovog ajeta čini ono što je zabranjeno.“

[2070] Sura En-Nisā' (4) 91
[2071] Sura En-Nisā' (4) 97

Potom je spomenuo prethodni *merfu'* hadis od Semure:

مَنْ جَامَعَ الْمُشْرِكَ وَسَكَنَ مَعَهُ فَإِنَّهُ مِثْله.

„Ko se bude družio sa mušrikom i stanovao sa njim, isti je kao i on."

Rekao je Allah:

قُلْ إِن كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُم مِّنَ اللّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُواْ حَتَّى يَأْتِيَ اللّهُ بِأَمْرِهِ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

„Reci: 'Ako su vam očevi vaši, i sinovi vaši, i braća vaša, i žene vaše, i rod vaš, i imanja vaša koja ste stekli, i trgovačka roba za koju strahujete da neće prođe imati, i kuće vaše u kojima se prijatno osjećate, draži od Allaha i Poslanika, i od borbe na Njegovom putu, onda pričekajte dok Allah Svoju odluku ne donese. A Allah griješnicima neće ukazati na pravi put.'"[2072]

Mudžahid je rekao: "Objavljen je povodom događaja s El-Abbasom i Talhom i njihovog odbijanja da učine hidžru." El-Kelbi prenosi od Ebu Saliha, a on od Ibn Abbasa: „Kada je Resulullah, ﷺ, ljudima naredio hidžru u Medinu za nekog od njih bi se objesile njihove žene i djeca govoreći: „Preklinjemo te Allahom da nas ne ostavljaš!", pa se njegovo srce raznježilo prema njima i on bi ostajao kod njih ostavljajući hidžru. Potom je Allah objavio ovaj ajet, tj. Muhammede reci onima koji su izostali od hidžre **„Ako su vam očevi vaši..."**. To se dogodilo nakon što je objavljen prvi ajet, pa oni koji su prešli na islam a nisu učinili hidžru, rekoše: „Ako učinimo hidžru izgubit ćemo naše imetke, propast će naša trgovina, propast će naše kuće i pokidat ćemo rodbinske veze.

Potom je objavio:

قُلْ إِن كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ

„Reci: 'Ako su vam očevi vaši, i sinovi vaši, i braća vaša, i žene vaše, i rod vaš, i imanja vaša koja ste stekli", tj. zaradili, **„i trgovačka roba za koju strahujete da neće prođe imati, i kuće vaše u kojima se prijatno osjećate"**, tj. dvorci i kuće u kojima se lijepo osjećate, **„draži od Allaha i Poslanika, i od borbe na Njegovom putu, onda pričekajte"**, tj. sačekajte, da **„Allah Svoju odluku ne donese".** 'Ata veli: „Svoju odredbu." Mudžahid i Muqātil vele: „O osvojenju Mekke, i ovo je prijetnja." **„A Allah griješnicima neće ukazati**

[2072] Sura Et-Tevba (9) 24

na pravi put“, tj. neće nadahnuti i uputiti one koji izlaze iz pokornosti Njemu...“, kraj komentara El-Begavija, رَحِمَهُ اللَّهُ.

Niko neće ostaviti hidžru a da se neće pravdati nečim od ovih osam stvari. Allah je ljudima zatvorio vrata pravdanja ovim stvarima i onoga ko zbog njih, ili jedne od njih, ostavi hidžru, svrstao je u griješnike. Ako je Allah naredio hidžru iz Mekke, koja je najčasnije mjesto na Zemlji, i ljubav prema njoj nije učinio opravdanjem; šta je tek sa ostalim mjestima? Time se pokazalo da su ovog sumnjivca u pravdanju svojim imetkom i djecom, već pretekli oni povodom kojih je ovaj ajet objavljen. Ovo uz činjenicu da je on svom boravku s njima pridodao ono što je veće od toga od njihovog hvaljenja i pravdanja onoga ko sa njima prijateljuje, pa neka Allah pomogne.

Treća skupina: Oni kojima boravak među njima ne smeta[2073]. Dijele se na dvije vrste: Prva: Da ispoljava svoju vjeru, odriče se njih i onoga na čemu su oni, jasno im iznosi svoje odricanje od njih i da nisu na istini već na laži. Ovo je ispoljavanje vjere pored kojeg hidžra nije obavezna. Kao što Uzvišeni kaže:

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾ وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾

„Reci: 'O vi nevjernici, ﴿1﴾ ja ne robujem onome čemu vi robujete, ﴿2﴾ niti ste vi robovi Onome Kome ja robujem' ﴿3﴾“[2074], sve do kraja sure. Naredio mu je da im saopći da su oni nevjernici, da on ne obožava njihova božanstva i da su oni čisti od obožavanja Allaha, tj. da su na širku a ne na tevhidu.

Rekao je Allah:

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي شَكٍّ مِّن دِينِي فَلاَ أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللّهَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾ وَأَنْ أَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلاَ تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٥﴾

„Reci: 'O ljudi, ako vi sumnjate u ispravnost moje vjere, pa, ja neću obožavati one koje, mimo Allaha, vi obožavate, već ću obožavati Allaha, Koji će vam duše uzeti. Meni je naređeno da budem od vjernika i: ﴿104﴾ Predaj se pravoj vjeri, i nikako ne budi od mušrika...' ﴿105﴾“[2075]

[2073] Tj. nemaju grijeha zbog toga. (op. rec.)
[2074] Sura El-Kafirun (109) 1-3
[2075] Sura Jūnus (10) 104

Svome Vjerovjesniku je naredio da ljudima kaže: „Ako sumnjate u moju vjeru na kojoj sam ja, ja sam čist od vaše vjere a moj Gospodar mi je naredio da budem od[2076] vjernika, vašim neprijateljima; zabranio mi je da budem od[2077] mušrika, vašim prijateljima.“ Ko mušricima kaže ovako, nije obavezan činiti hidžru. Pod ispoljavanjem vjere ne misli se na to da čovjeku bude dopušteno da klanja, da mu se ne govori obožavaj idole, jer Jevreji i kršćani ne brane onome ko klanja u njihovim mjestima niti ljude prisiljavaju da obožavaju idole.

Prema mišljenju ovih neznalica niko nije obavezan činiti hidžru i njen propis je ništavan[2078]. Pod ispoljavanjem vjere podrazumijeva se jasno ispoljavanje neprijateljstva nevjernicima, kao što je Khālid ibnu-l-Velīd argumentovao protiv Medžā'a njegovim ćutanjem i time da nije iskazao odricanje kao što ga je iskazao Thumāma i El-Ješkuri. Ovaj događaj je poznat u knjigama sire. Dakle, sve dok se mušricima jasno ne iskaže odricanje od njih i njihove vjere, nema ispoljavanja vjere.

Četvrta skupina: Da kod njih boravi nemoćan. Allah je nemoć pojasnio u Svojoj Knjizi, gdje kaže:

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا

„Osim za nemoćne muškarce, i žene, i djecu, koji se snaći ne mogu i koji ne nađu pravoga puta!“[2079]

Ovo je izuzetak nakon što je onima koji borave među mušricima zaprijetio da će **„njihovo prebivalište biti Džehennem, a loše je to boravište!“**[2080] Izuzeo je one koji se ne mogu snaći i koji ne znaju put. Ibn Kethīr je rekao: „Ne mogu se riješiti mušrika, a i da mogu, ne znaju put. Zato kaže: **„koji se snaći ne mogu“.** Ikrima je rekao: „Znači, doći do Medine.“. **„Koji ne nađu pravoga puta“** Mudžahid i Ikrima su rekli: „Znači, puta.“ Kraj.

Uzvišeni je rekao:

وَمَا لَكُمْ لاَ تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاء وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا

2076 Ovim u ajetu spomenutim izrazom se želi ukazati na vjerovanje da su sprovodioci tevhida muvehhidi i na lojalnost prema njima na osnovi tevhida. (op. rec.)

2077 Da vjerujem da su oni muvehhidi, koji obožavaju samo Allaha, Jednog, Jedinog, i da budem lojalan prema njima. (op. rec.)

2078 Ako je ispoljavanje vjere da ti je dopušteno da klanjaš, podučavaš ljude vjeri i Kur'anu, da te ne tjeraju da prihvatiš širk, a ne da im ispoljiš ono što je Uzvišeni naredio, hidžra više nije potrebna, jer skoro niko od nevjernika ne zabranjuje spomenute stvari. (op. rec.)

2079 Sura En-Nisā' (4) 98

2080 Sura En-Nisā' (4) 97

„Šta je s vama, pa se ne borite na Allahovom putu za nemoćne, muškarce, žene i djecu koji govore: 'Gospodaru naš, izbavi nas iz ovoga grada čiji su stanovnici nasilnici, odredi nam od Sebe zaštitnika i daj nam od Sebe pomagača!'“[2081]

U prvom ajetu je spomenuo njihovo stanje a to je nemoć izlaska i nepoznavanje puta, a u drugom je ajetu spomenuo njihov govor, tj. da oni mole Allaha da ih izvede iz zemalja širka čiji su stanovnici nasilni i da im odredi zaštitnika koji će ih štititi i pomagača koji će ih pomagati. Onaj čije je stanje ovako i ko kaže ovako:

فَأُوْلَئِكَ عَسَى اللّهُ أَن يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللّهُ عَفُوًّا غَفُورًا

„Možda će Allah tim oprostiti, jer Allah prelazi preko grijeha i prašta!“[2082]

Ukazalo se ono na čemu su predvodnici ove nedždijske misije a ne ono što im pripisuje ovaj lažljivi ubacivač sumnji. Tu se pojašnjava ružnoća njegovog stanja i njegov ulazak u one koji su ukoreni i zalutali, a to zbog njihovog prijateljevanja sa sljedbenicima nevjerstva, njihovog branjenja, hvaljenja s laži, njegovih napada na onoga koji obožava samo Allaha i odriče se mušrika, ispolji im neprijateljstvo i krene putem Ibrahima i njegove braće poslanika, koje je Allah spomenuo rekavši:

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاء مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاء أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ

„Bio vam je dobar uzor u Ibrahimu i u onima koji su s njim kad su narodu svome rekli: Mi s vama namamo ništa, a ni sa onim što vi, umjesto Allaha, obožavate, nevjernici smo u vas, i neprijateljstvo i mržnja će se između nas stalno javljati sve dok ne budete u Allaha, Njega Jedinog, vjerovali!“[2083]

Ovo je ono od čega je pobjegla njegova priroda i srce[2084], kao što je Uzvišeni rekao:

وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ

„Kad se Allah samo spomene, grče se srca onih koji u onaj svijet ne vjeruju, a kada se spomenu oni koje oni pored Njega obožavaju, odjednom ih radost obuzme.“[2085]

[2081] Sura En-Nisā' (4) 75
[2082] Sura En-Nisā' (4) 99
[2083] Sura El-Mumtehina (60) 4
[2084] Kao što srce nekih ljudi bježi od toga da je uvjerenje da mušrik nije muvehhid od osnove kufra u taguta i da čovjek bez njega ne može biti musliman. To je ono što im smeta i protiv čega se bore! *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)
[2085] Sura Ez-Zumer (39) 45

Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, rekao je:

Kada spomeneš Allahovu jednoću vidiš,

njihova lica mračnih boja,

štaviše, gledaju u tebe poprijeko kao što,

jarčevi gledaju u štap baštovana,

a kada spomeneš po dobru zlo svi oni,

raduju se ko veseljak pravi.

A Allaha mi, nisu osjetili miris vjere Njegove,

o prehlado koja si doktora vremena nemoćnog ostavila

Što se tiče njegovog hvaljenja i pohvale nevjernika i predvodnika otpadništva, to su njegove riječi da oni nikome nisu naredili da ostavi svoju vjeru, niti ga naveli na ono što škodi njegovoj vjeri, niti su ga zaveli. Kažemo: Onaj čija vjera bude njegova strast i kome isto bude njegovo pokoravanje sljedbenicima nevjerstva i sljedbenicima islama, on je ulizica; ako stanovnici njegovog mjesta prihvate islam i on će ga prihvatiti, a ako se odmetnu i on će se odmetnuti. Allah je o njima rekao:

وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِم مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا

„A da su im sa raznih strana prodrli i da su potom od njih zatražili da opet postanu mnogobošci, oni bi to, ne dvoumeći oko toga, brzo učinili.“[2086]

Ovo sljedbenici širka i predvodnici otpadništva ne nude, kao što se dogodilo ovom sumnjivcu i njemu sličnima. U vrijeme kada je Allah uspostavljao ovu vjeru, ovaj se pokorio njegovim sljedbenicima i pridružio im se, pa kada je zavladala skupina koja je ustala protiv islama našao se kod Haršeda te ga jutrom i večeri po dobru spominje; kao što je to već poznato od njegovog stanja. Onaj čija vjera bude na ovom stupnju na svaki način sljedbenicima neistine daje puta do sebe.

A onaj čija je vjera islam, utemeljen na posvećivanju svih *ibādeta* Allahu, negiranju širka, njegovom preziranju, preziranju njegovih sljedbenika, neprijateljevanje s njima, njihovo bojkotovanje; ovakog sljedbenici nevjerstva ne ostavljaju na njegovoj vjeri ako su u mogućnosti da to učine, kao što je Uzvišeni rekao:

[2086] Sura El-Ahzab (33) 14

وَلاَ يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّىَ يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُواْ

„Oni će se neprestano boriti protiv vas dok vas ne odvrate od vjere vaše, ako budu mogli!“[2087] i kao što je to Allah saopćio o stanovnicima pećine, gdje kaže:

إِنَّهُمْ إِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَن تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا

„...jer, ako oni doznaju za vas, kamenovat će vas ili će vas na silu u svoju vjeru obratiti, i tada nikad nećete ono što želite postići!“[2088]

Štaviše, Allah to govori za sve nevjernike, pa kaže:

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُواْ لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُم مِّنْ أَرْضِنَآ أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظَّالِمِينَ

„Nevjernici su govorili poslanicima svojim: 'Ili ćete vjere naše biti ili ćemo vas, doista, iz zemlje naše protjerati!' A poslanicima je Gospodar njihov objavljivao: 'Mi ćemo nepravednike sigurno uništiti.'“[2089]

Šu'ajbov narod je rekao:

...لَنُخْرِجَنَّكَ يَا شُعَيْبُ وَالَّذِينَ آمَنُواْ مَعَكَ مِن قَرْيَتِنَا أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا

„Ili ćemo mi, o Šuajbe, i tebe i one koji s tobom vjeruju iz grada našeg istjerati, ili ćete se vratiti u našu vjeru!“[2090]

Također, Vereqa b. Nevfel je Vjerovjesniku, ﷺ, rekao: „Kamo sreće da budem mladić kada te tvoj narod protjera.“ On reče: „A zar će me protjerati?“ „Da!“, reče on. Nikada čovjek nije došao sa ovim čime si ti došao a da nije bio napadan. Zato su ga protjerali iz Mekke u Taif, a potom je učinio hidžru u Medinu nakon što je jedna grupa ashaba učinila hidžru u Abesiniju dva puta. Tu se pojašnjava zabluda ovog govornika. Uistinu, on je sljedbenicima neistine došao s laži i pohvalio ih onim za što se nužno zna da je laž.

On je znao na čemu su oni od vrsta nevjerstva i šta je ono što ih je dovelo u ove predjele, te da oni nastoje uništiti ovu vjeru, premještaju predvodnike njegovih sljedbenika, da su pobili mnoge učenjake nakon što se nisu složili s njima na otpadništvu i stupili u njihovu pokvarenu vjeru, poput onih o kojima je Allah rekao:

2087 Sura El-Beqara (2) 217
2088 Sura El-Kehf (18) 20
2089 Sura Ibrahim (14) 13
2090 Sura El-A’araf (7) 88

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ الِّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

„Onima koji ne vjeruju u znakove Allahove i koji vjerovjesnike ubijaju neopravdano, i ubijaju one koji traže da se po pravdi postupa prema ljudima, navijesti bolnu kaznu!“[2091]

Šta je sličnije njihovom stanju od onoga što je Allah spomenuo u ovom ajetu?! Što se tiče njegovih riječi: „Uistinu, Allah je dao prednost svetosti čovjeka nad Svojom svetošću, pošto mu je dozvolio lešinu; ustvari je krhak izraz, čiji autor ne postupa lijepo sa Gospodarom ponosa i uzvišenosti, slavljen neka je On, zbog toga što je Allah, *subhaneh*, Svojim robovima zabranio lešinu riječima:

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ...

„Zabranjuje vam se strv...“[2092]

Ibn Kethīr je rekao: „To je životinja koja umre prirodnom smrću bez klanja ili lova, a to nije osim zbog štete koja je u njoj usljed nakupljenje krvi u njoj.“ Kraj. Pokazalo se da je zabrana lešine ustvari čuvanje čovjeka od onoga što mu šteti, pa kako se može reći da je zabrana lešine zbog Allahove svetosti, Uzvišen je i svet? Također, to je greška sa strane značenja, jer ajet jasno dozvoljava lešinu zbog samog straha od štete a ne zbog samog njegovog straha. Uzvišeni Allah je rekao:

فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِّإِثْمٍ فَإِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

„A onome ko bude primoran, kada hara glad, bez namjere da učini grijeh, Allah će oprostiti i milostiv biti.“[2093]

Rekao je Uzvišeni:

فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلاَ عَادٍ فَلا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

„A onome koji bude primoran bez svoje želje i pohlepe, nije mu grijeh...“[2094]

Uvjet nakon postojanja štete jeste da onaj koji jede to ne čini iz želje i pohlepe. Razlika između dva primjera nije skrivena onome ko ima oči. Potom se, također, kaže: Da li u dozvoljenosti lešine onome ko je ugrožen ima nešto što dozvoljava otpadništvo po slobodnom izboru i da li je ovo išta osim kao što je analogija ženidbe sestre i kćeri na

[2091] Sura Alu Imran (3) 21
[2092] Sura El-Maida (5) 3
[2093] Sura El-Maida (5) 3
[2094] Sura El-Beqara (2) 173

osnovu dozvoljenosti ženidbe slobodnog čovjeka robinjom kod straha od razvrata i neposjedovanja mogućnosti!?[2095] Ovaj je sumnjivac dodao[2096] na analogiju onih koji govore:

إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا

„Trgovina je, doista, isto što i kamata!“[2097]

Što se tiče njegovog istupanja iz onoga čime je Allah poslao Svoga Poslanika od Knjige i Sunneta, i onoga na čemu su ashabi i učenjaci poslije njih, jesu njegove riječi: „Onaj kome se nevjerstvo omili[2098], tj. ko mu otvori i raširi svoje grudi, otpadne od vjere i duši mu nevjerstvo bude prijatno, to je onaj čijim tekfirom obožavamo Allaha.“

Ovo je njegov izraz, a glasi da onaj ko nevjerstvo izgovori ili ga počini ne biva nevjernikom, te da nevjernik ne biva osim onaj ko svoje grudi otvori i raširi nevjerstvu[2099]. Ovo je protivljenje jasnom razumu i autentičnom predanju, i hođenje putem koji nije put vjernika. Uistinu, Allahova Knjiga, Sunnet Njegovog Poslanika, ﷺ, i konsenzus ummeta jedinstveni su na tome da onaj ko izgovori nevjerstvo ili ga počini, biva nevjernikom i u tome se ne uvjetuje prostranost prsa za nevjerstvo, niti se iz toga izuzima osim onaj ko je prisiljen[2100].

A onaj ko prsa učini prostranim za nevjerstvo tj. otvori ih i širi ih, i duši mu bude prijatno zbog njega i zadovoljan[2101] je njime, takav je nevjernik i neprijatelj Allaha i Njegovog Poslanika makar to i ne izgovorio svojim jezikom, niti ga učinio svojim

---

[2095] Ovaj citat je od velike važnosti za nas. Navodio sam ga više puta tokom svojih predavanja. Spomenuo ga je također Ahmed El-Khālidi, Allah mu popravio stanje, u odgovoru 'Abdullahu El-Qarniju. Njime se odgovara onima koji dozvoljavaju izgovaranje riječi kufra ili činjenje kufra, poput *tehakuma* tagutu ili postavljanja taguta zakona putem glasanja na izborima, bez šubhe prisile, već pod izgovorom postojanja stanja ***darūre*** (nužde) u kojoj Zakonodavac dozvoljava da se putem činjenja zabranjenog odagna veća šteta od štete počinjenog. Te neznalice kao da nikada nisu čuli da pravilo *„Stanja darūre dozvoljavaju zabranjeno“* ne obuhvata uzroke tekfira, tako da je njihovo poređenje sa naučne strane baš onako kakvim ga je opisao šejh Hamed, nek' je Allahova milost nad njim. U vanjštinski kufr nije dozvoljeno upasti osim u stanju vjerski validne prisile a primjer za nju je ono što se dogodilo 'Ammāru ibn Jasiru, *radijAllahu 'anhuma*. (op. rec.)

[2096] Pa je dozvolio kufr a oni su dozvolili veliki grijeh. (op. rec.)

[2097] Sura El-Beqara (2) 275

[2098] Ispravan prijevod je: *„Onaj ko prsa učini prostranim“*. (op. rec.)

[2099] Na osnovu ove zablude ne smije se tekfiriti onaj koji riječima ili djelima upadne u kufr sve dok ne ispolji srčano nevjerstvo, svejedno ticalo se ono uvjerenja ili djela srca. Ovu odvratnu novotariju zastupao je „šejh“ Nāsiru-d-dīn El-Albāni poturajući je aqidi selefa. *Allahu-l-Muste'an!* (op. rec.)

[2100] Ovo je ono u šta vjerujemo, i na tom putu se ne obaziremo na one koji dozvoljavaju različita djela kufra, poput tehakuma tagutu, kod kojih u mes'eli velikog širka, a ovdje govorimo o tehakumu tagutu, ne postoji opis koji se ostvaruje djelom i namjerom, već uvjetuju kojekakva nevjernička srčana uvjerenja i djela srca. Nakon što su protekfireni počeše da lažu da nije istina da su ga dozvolili! Dobro, a šta je onda sa fetvama „vaših učenjaka“, kojima ste dozvolili ono što ste dozvolili? Otkud one?! Neko vam ih poturio!? Da im Allah popravi stanje! (op. rec.)

[2101] U knjizi *„Odbrana osnove dina i šejhu-l-islama...“* sam skrenuo pažnju na zabludu vođa smutnje i glavešina zablude koji za tekfir *mutehakima* tagutu uvjetuju opise o kojima Uzvišeni nije objavio nikakvog dokaza, poput okretanja od šerijata, mržnje prema šerijatu, ohalaljivanja zabranjenog i obratno, ljubav prema kufru, zadovoljstvo njime i slično, u smislu da onaj koji od taguta zakona zatraži da mu presudi laičkim zakonom u „granici onoga što je propisao šerijat“ a ne upadne u uvjete koje su postavili, nije mušrik. Veliku su nepravdu nanijeli da'vi tevhida i Allahovim robovima. Neka čekaju i mi ćemo čekati! (op. rec.)

udovima.[2102] Ovo je poznato na osnovu značenja iz Kur'ana, Sunneta i konsenzusa ummeta a što ćemo i pojasniti sa nekoliko strana:

Prva strana: Riječi Uzvišenog:

مَن كَفَرَ بِاللّهِ مِن بَعْدِ إيمَانِهِ إِلاَّ مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالإِيمَانِ وَلَكِن مَّن شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّواْ الْحَيَاةَ الْدُّنْيَا عَلَى الآخِرَةِ وَأَنَّ اللّهَ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٠٧﴾

„Onoga koji zanevjeruje u Allaha nakon svog imana, osim ako na to bude primoran, a srce mu ostane čvrsto u vjeri, čeka Allahova kazna. ﴾106﴿ One koji su prsa učinili prostranim za kufr stići će srdžba Allahova i njih čeka patnja velika, zato što više vole život na ovom nego na onom svijetu, a Allah neće ukazati na pravi put onima koji neće da vjeruju. ﴾107﴿“[2103]

U tefsiru *„El-Dželālejn“* riječi: **„Onoga koji zanevjeruje u Allaha...“**, zamjenica 'onaj' je subjekat ili uvjet, a posljedica i glavni dio pogodbene rečenice jeste „**njih čeka**“**,** žestoka je prijetnja na koju ukazuje ovo, pa je pretpostavka: Onaj ko zanevjeruje u Allaha nakon svog imana, njega čeka bolna kazna, osim onaj ko je prisiljen, a poznato je da prisila biva samo na riječi i djela, a ne biva na prostranost srca i uvjerenje.

Zatim, kaže: **„One koji su prsa učinili prostranim za kufr stići će srdžba Allahova“**. Pošto je prisila na zadovoljstvo nemoguća u njoj se ne izuzima kao što se izuzima u onome prije nje. Ono što ovaj ubacivač sumnji prenosi od događaja sa Ammarom, jasno je u pogledu toga da su ga prisilili na govor njegovim jezikom, jer u predanju stoji da ga nisu ostavili sve dok Vjerovjesnika, ﷺ, nije uvrijedio a njihova božanstva spomenuo po dobru. I sam Ammar je rekao: „Nisam ostavljen sve dok te nisam uvrijedio.“ Allah je u vezi s tim objavio:

مَن كَفَرَ بِاللّهِ مِن بَعْدِ إيمَانِهِ إِلاَّ مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالإِيمَانِ

„Onoga koji zanevjeruje u Allaha nakon svog imana, osim ako na to bude primoran[2104], a srce mu ostane čvrsto u vjeri“[2105]

Sve ovo ukazuje na to da izgovoranje riječi čini kafirom makar se ne ostvarila prostranost prsa, ukoliko čovjek nije prisiljen na to. Isto značenje ima i ono što je Ibn

[2102] Da! Kao što čovjek postaje nevjernikom pukom pojavom srčanog nevjerstva, iako vanjštinski ne upadne u tehakum tagutu. Kod zabludjelih skupina, potonjih generacija, vanjski uzroci tekfira od riječi i djela sami po sebi ne igraju nikakvu ulogu u tekfiru, sve dok se ne ostvare njihovi šejtanski uvjeti za tekfir. (op. rec.)

[2103] Sura En-Nahl (16) 106-107

[2104] Tj. prisiljen. (op. rec.)

[2105] Sura En-Nahl (16) 106

Abbas spomenuo: „Ko bude prisiljen na nevjerstvo pa svojim jezikom izgovori, jasno je da biva nevjernik ako nevjerstvo izgovori po slobodnom izboru makar mu srce ostalo smireno u imanu.“ Njega pojašnjava druga strana.

Druga strana: Riječi Uzvišenog:

لاَّ يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاء مِن دُوْنِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللّهِ فِي شَيْءٍ إِلاَّ أَن تَتَّقُواْ مِنْهُمْ تُقَاةً وَيُحَذِّرُكُمُ اللّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللّهِ الْمَصِيرُ

„Vjernici za prijatelje ne uzimaju nevjernike mimo vjernika, a ko to čini, sa Allahom nema ništa! Izuzev ako se time od njih štitite! Allah vas na Sebe upozorava. A Allahu se sve vraća!“[2106]

Ibn Džerir je rekao: „Ovo je zabrana od Allaha vjernicima da nevjernike uzimaju za pomagače i pomoćnike. Značenje toga jeste da vjernici ne uzimaju nevjernike za pomagače i pomoćnike, tj. da s njima prijateljuju na osnovu njihove vjere, ne pomažu ih protiv muslimana, mimo vjernika, i ukazuju im na njihove sramote. Uistinu onaj ko to čini, takav sa Allahom nema ništa, tj. time je on čist od Allaha a Allah je čist od njega njegovim otpadanjem od Njegove vjere i stupanjem u nevjerstvo.

„Izuzev ako se time od njih štitite!“, tj. osim da budete pod njihovom vlašću pa ih se bojite po vas pa im ispoljavate svoje prijateljstvo svojim jezicima a ne slijedite ih u onome na čemu su oni od nevjerstva niti ih pomažete protiv muslimana.“ Potom prenosi od Es-Sudija da je rekao o „prijateljuju“, tj. da s njima prijateljuju na osnovu njihove vjere i pokazuju im sramote vjernika. Onaj ko to učini mušrik je i čist je od Allaha, osim ako se time od njih štiti.

Od Ikrime se prenosi da je za riječi **„Izuzev ako se time od njih štitite“** rekao: „Sve dok se ne prolije krv muslimana i dok se njegov imetak ne dozvoli.“ Od Ebu El-'Alije stoji da je rekao štićenje je jezikom a ne djelima. Od Ed-Dahhāka se prenosi: „Štićenje jezikom biva kada neko bude prisiljen da izgovori nešto što je nepokornost Allahu, pa to izgovori iz bojazni za sebe, tada nije griješan jer se štitio jezikom.“ Od Ibn Abbasa se prenosi da je za Allahove riječi **„Izuzev ako se time od njih štitite.“**[2107] rekao: „Štićenje jezikom biva kada neko bude prisiljen da izgovori nešto što predstavlja neposlušnost prema Allahu pa to izgovori iz straha od ljudi a njegovo srce ostane smireno u imanu; uistinu mu to ne šteti, a štićenje biva samo jezikom.“ Kraj.

Dakle, jasno je iznio da se onaj ko ih pomaže i ukazuje im na sramote muslimana, odmetnuo od islama i ušao u nevjerstvo, tj. makar priznavao da su nevjernici i vjerovao

[2106] Sura Alu Imran (3) 28
[2107] Sura Alu Imran (3) 28

u to, pa šta je tek sa onim koji ih brani i hvali lažima!? Razmisli o njegovim riječima: „Ispoljavaju im prijateljstvo svojim jezicima a ne slijede ih u onome na čemu su oni od nevjerstva niti ih pomažu protiv muslimana.“ Također, od Es-Sudija se prenosi da je onaj ko ih uputi na sramote vjernika mušrik.

Od Ikrime se prenosi da štićenje, iako je dozvoljeno jezikom kod prisile, ako pristupiš prolijevanju krvi muslimana i dozvoljavanju njegovog imetka, nije dozvoljeno. Isto tako kažu i Ibn Abbas, Ed-Dahhak i drugi, da se pod riječima Uzvišenog **„Izuzev ako se time od njih štitite“**[2108], jeste da čovjek bude prisiljen da izgovori ono što je neposlušnost Allahu, to mu je dozvoljeno. A što se tiče djela oni to ne vide unutar toga čak i kod prisile. Njihov govor ukazuje na tri stvari:

Prva: Da čovjek bude naveden, tj. prisiljen i primoran.

Druga: Da mu je prilikom toga dozvoljen samo govor a ne i djelo.

Treća: Ako bude prisiljen i izgovori, neophodno je da je srce smireno u imanu, što znači ako izgovori nevjerstvo bez prisile biva nevjernik makar njegovo srce bilo smireno u imanu, kao i to da onaj koji je prsa učinio prostranim za nevjerstvo biva nevjernik makar ga i ne izgovorio[2109].

Ako Uzvišeni Allah bude htio, doći će govor o značenju prisile. Otuda, ako je ova nevjernička skupina došla radi rušenja mesdžida i gradnje svetišta, ubijanja muvehhida a ostavljanja sijača nereda; onaj ko ih u tome slijedi i postane njihov vojnik u tome i s njima u tome gubi, nije li ovo od najjasnijeg slijeđenja u nevjerstvu i najveće pomaganje protiv muslimana[2110]?! Ono što se želi reći jeste da ovaj predvodnik spominje da je ovo otpadništvo od islama i pored toga za nevjerstvo ne uvjetuje da uz to učini prsa prostranim kufru[2111]. Govor Ibn Abbasa ukazuje da riječi Uzvišenog **„Izuzev ako se time od njih štitite“**, jesu kao Njegove riječi **„osim ako na to bude primoran“**.

Treća strana[2112]**:** Riječi Uzvišenog:

وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِؤُونَ ﴿٦٥﴾ لاَ تَعْتَذِرُواْ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِن نَّعْفُ عَن طَآئِفَةٍ مِّنكُمْ نُعَذِّبْ طَآئِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُواْ مُجْرِمِينَ ﴿٦٦﴾

[2108] Sura Alu Imran (3) 28
[2109] Svaki od uzroka tekfira, bio srčani, vanjski govorni ili vanjski praktični, sam po sebi izvodi iz vjere. (op. rec.)
[2110] Razmisli o stanju taguta arapskih vlada i njihovim vojskama i ostalim koji idu istim putem! (op. rec.)
[2111] Ako opis pomaganja nevjernika protiv muslimana sam po sebi izvodi iz vjere, onda se isto kaže i za ono što je preče od njega, poput velikog širka tehakuma tagutu, kojeg su neki nazvali vraćanjem prava, velikog širka glasanja za tagute zakona, velikog širka dove mrtvim ili odsutnima, i svih ostalih jedinki velikog širka. (op. rec.)
[2112] Ili treći aspekat. (op. rec.)

„Ako ih zapitaš, oni će sigurno reći: 'Mi smo samo razgovarali i zabavljali se.' Reci: 'Zar se niste Allahu i riječima Njegovim i Poslaniku Njegovom rugali? ﴾65﴿ Ne ispričavajte se! Zanevjerovali ste nakon vašeg imana. Ako nekima od vas i oprostimo, druge ćemo kazniti zato što su krivci.' ﴾66﴿"[2113]

Povod njihove objave jeste da su neki ljudi rekli: „Od ovih naših pobožnjaka[2114] nismo vidjeli ljude sa većim stomacima, lažnijim jezicima i strašljivije prilikom susreta." Kada je vijest došla do Resulullaha, ﷺ, neki od njih dođoše da se ispričaju, pa je Allah objavio:

لاَ تَعْتَذِرُواْ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ

„Ne ispričavajte se! Zanevjerovali ste nakon vašeg imana."[2115]

Ove je Allah protekfirio zbog ove izjave, a njihovo nevjerstvo nije ovisilo od srčanog uvjerenja.

Četvrta strana: Riječi Uzvišenog:

يَحْلِفُونَ بِاللّهِ مَا قَالُواْ وَلَقَدْ قَالُواْ كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُواْ بَعْدَ إِسْلاَمِهِمْ

„Licemjeri se zaklinju Allahom da nisu govorili, a sigurno su izgovorili riječi nevjerstva i zanevjerovali nakon svog islama..."[2116]

Spominje se da je objavljen povodom čovjeka koji je rekao: „Ako Muhammed istinu govori, mi smo gori od magaraca." Potom ga je Allah protekfirio zbog ove izjave i istu nazvao 'riječi nevjerstva', tj. onaj ko je izgovori biva nevjernik i za njegovo se nevjerstvo ne uvjetuje da prsa učini prostranim za nevjerstvo.

Peta strana: Riječi Uzvišenog u kojima govori o dva meleka:

وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولاَ إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلاَ تَكْفُرْ

„Njih dvojica nikoga nisu učili dok mu ne bi rekli: 'Mi samo iskušavamo, a ti nemoj biti nevjernik!'"[2117]

Učenjaci ovim ajetom dokazuju nevjerstvo onoga ko uči sihr i primjenjuje ga, makar vjerovao u njegovu neispravnost.[2118]

[2113] Sura Et-Tevba (9) 65-66
[2114] Misleći na Resulullaha i njegove ashabe. (op. prev.)
[2115] Sura Et-Tevba (9) 66
[2116] Sura Et-Tevba (9) 74
[2117] Sura El-Beqara (2) 102

Šesta strana: Riječi Uzvišenog:

وَإِن تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَئِذَا كُنَّا تُرَابًا أَئِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ أُوْلَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُواْ بِرَبِّهِمْ وَأُوْلَئِكَ الأَغْلاَلُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَأُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدونَ

„A ako se čudiš, pa čudo su riječi njihove: 'Zar ćemo, zaista, kad zemlja postanemo, biti stvoreni ponovo?' Oni su zanevjerovali u Gospodara svoga, na njihovim vratovima bit će sindžiri i oni će stanovnici Džehennema biti, u njemu će vječno ostati.“[2119]

Pojasnio je da onaj ko porekne proživljenje svojim jezikom biva nevjernik u svoga Gospodara i zaslužuje vječnost u Vatri, svejedno vjerovao to svojim srcem ili ga ne vjerovao[2120].

Sedma strana: Riječi Uzvišenog:

وَإِن نَّكَثُواْ أَيْمَانَهُم مِّن بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُواْ فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُواْ أَئِمَّةَ الْكُفْرِ

„A ako prekrše zakletve svoje, poslije zaključenja ugovora s njima, i ako vjeru vašu budu vrijeđali, onda se borite protiv kolovođa nevjerstva...“[2121]

Ovaj ajet ukazuje na to da onaj ko prekrši svoju zakletvu i vrijeđa vjeru islam, taj je od kolovođa nevjerstva i u tome se ne uvjetuje gledanje u njegovo srce makar prsa učinio prostranim za nevjerstvo.

Osma strana: Hadis kojeg prenose imam Ahmed, En-Nesāi i drugi od El-Berāa da je rekao:

لَقِيتُ خَالِي أَبَا بُرْدَةَ وَمَعَهُ الرَّايَةُ فَقَالَ أَرْسَلَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى رَجُلٍ تَزَوَّجَ امْرَأَةَ أَبِيهِ أَنْ أَقْتُلَهُ وَآخُذَ مَالَهُ.

[2118] Isto tako je onaj koji traži vraćanje prava putem tehakuma tagutu laičkog zakona, pod izgovorom da se „njegov zakon u dotičnom pitanju ne suprotstavlja šerijatu“, nevjernik, iako ga smatra zabranjenim, mrzi ga, ne voli ga i slično. Njegovo nevjerstvo se ne uvjetuje zasebnim činjenjem prsa prostranim za nevjerstvo već se kaže da je onog momenta kada je u njega upao a nije bio u stanju prisile, učinio svoja prsa prostranim za kufr. (op. rec.)

[2119] Sura Er-Ra'd (13) 5

[2120] Allahu Ekber! Nek' je Allahova milost nad učenjacima islama, a Njegovo prokletstvo nad ekstremnim džehmijama koji promjeniše Allahov din i nazvaše ga haridžlukom, tekfirlukom, ekstremizmom ili novotarijom. Dovoljan nam je Allah i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[2121] Sura Et-Tevba (9) 12

„Sreo sam svoga amidžu Ebu Burdu, a uz sebe imaše zastavu, pa mi je rekao: 'Resulullah, ﷺ, me je poslao do čovjeka koji je oženio suprugu svoga oca da ga ubijem i uzmem njegov imetak.'"

Ibn Khajtheme u svojoj povijesti spominje hadis od Murre Muavije b. Murre, od njegovog djeda da je Resulullah, ﷺ, poslao do čovjeka koji je oženio suprugu svoga oca, pa je ubijen a njegov imetak podijeljen. Ahmed spominje za čovjeka koji se oženi suprugom svoga oca ili ženom koja mu je zabranjena[2122] da se ubija a njegov se imetak pridodaje u *bejtul-mal*. Ovo je jasno o tome da onaj ko ispolji dozvoljavanje onoga što je Allah zabranio biva nevjernik i ubija se, a za to se ne uvjetuje da prsa učini prostranim za nevjerstvo. Mnogi o tome prenose konsenzus, a od njih je i šejhu-l-islam Ibn Tejmijje.[2123]

Deveta strana: Kada se nakon smrti Vjerovjesnika, ﷺ, dogodilo otpadništvo a njegovi počinitelji se razišli u svome otpadništvu, ashabi su zasnovali konsenzus po pitanju njihovog nevjerstva i borbe protiv njih, i nisu pravili razliku između onoga ko je to u sebi prezirao ili njime bio zadovoljan, osim kod koga se pokazalo da je čist od njih. Štaviše, kada je jedan od njih rekao da je musliman, oni su mu porekli njegovu tvrdnju[2124].

Deseta strana: Događaj koji se zbio u vrijeme ashaba, a to je da su se ostaci plemena Benu Hanife kada su se vratili u islam, odrekli se Musejleme i potvrdili njegovu lažnost, preselili u Kūfu. Jedan musliman je prolazio pored njihovog mesdžida pa je od njih čuo govor čije značenje glasi da je Musejlema na istini. Bilo ih je mnogo ali onaj koji je ćutao nije osporio onome koji je govorio pa je njihov slučaj predat Ibn Mes'udu a on je sakupio ashabe prisutne kod njega i konsultovao se s njima; da li da ih pobije makar se i pokajali ili da traži od njih da se pokaju. Jedni predložiše da ih pobije bez traženja pokajanja a drugi predložiše da od njih traži pokajanje. Potom je od jednih tražio da se pokaju a jedne je pobio bez traženja pokajanja.

Kažemo: Da li su ashabi pitali ove o njihovom vjerovanju i o tome da li su njihova srca bila smirena u imanu, ili prostrana nevjerstvu? Naprotiv, znali su iz vjere svoga Vjerovjesnika da onaj ko nevjerstvo izgovori ili ga učini, ili bude zadovoljan njime po

---

[2122] Tj. s onom kojoj je mahrem. Allah najbolje zna! (op. rec.)

[2123] Kakav je onda propis arapskih vlada koje su ispoljile suđenje laičkim zakonom, koji u sebi sadrži stotine promjena Allahovih detaljnih propisa, mimo činjenice da je suđenje njime samo po sebi veliki širk!? Kakav je propis onih vlada koje su dozvolile otvaranje kamatnih banki i uvele zakonsku regulativu za kamatno i druge vidove zabranjenih poslovanja i slično? Kakav je propis tih poganih vlada, a nakon toga, kakav je propis „velike uleme" koja im presuđuje islamom, dajući svojim tagutsim mušričkim vladama, koje obožavaju Organizaciju Ujedinjenih Nacija, islamski legitimitet, braneći ih svojim fetvama i boreći se istim protiv svakog muvehhida koji je ispoljio svoj din, nazivajući ga haridžijom, tekfirovcem i pozivajući na njihovo ubijanje i proganjanje?! Zar je ovo tevhid?! Ili murdžiluk?! Ima li sumnje u njihov kufr!? Sudnji Dan, termin je sviju njih! (op. rec.)

[2124] Šejh izgleda misli na događaj Khālida ibni-l-Velīda sa Medžā'om, kojeg je Khālid protekfirio u vanjštini iako ovaj nije izgovorio riječi kufra, niti ga uradio, tumačeći njegovu ćutnju i neiskazivanje odricanja od Musejleme Lažova zadovoljstvom onim što je Musejlema ispoljio od kufra. (op. rec.)

slobodnom izboru, biva nevjernik, makar pored toga svojim srcem prezirao. U ovome ih slijede učenjaci Sunneta i hadisa[2125] i to se spominje u njihovim knjigama gdje kažu da je otpadnik u stvari osoba koja postane nevjernik nakon što je bila musliman, bilo govorom, djelom ili vjerovanjem.

Konstatuju da onaj ko izgovori nevjerstvo[2126] biva nevjernik makar ne vjerovao u to, ne radio po njemu, ukoliko nije prisiljen. A isto tako je ako učini djelo nevjerstva,[2127] makar ne vjerovao u njega, ne izgovorio ga. Isto tako je ako prsa učini prostranim za nevjerstvo, tj. otvori ih i raširi ih, makar to i ne izgovorio, i ne radio po njemu. Ovo je odsječno poznato[2128] iz njihovih knjiga. A onaj ko ima praksu u znanju, neophodno je da je se već susreo sa dijelom toga.

Kažemo: Ovaj čovjek, uistinu, ne tekfiri osim onoga ko prsa učini prostranim za nevjerstvo, što ukazuje na veličinu njegovog neznanja, štaviše, na niskost njegovog razuma.[2129] Na to ukazuje njegov govor: „Što se tiče onoga čije srce ostane smireno u imanu i ne otpadne od svoje vjere, već ostane na njoj prezirući one koji od nje odstupaju, a u njegovom mjestu ga nije zadržalo ništa osim zaštita njegovog života, imetka i potomstva. Njegove riječi (navodeći slijedeći ajet kao dokaz) „**čije srce ostane smireno u imanu**“, govor je onoga ko ne zna šta govori a to zbog toga što misli da kada izgovori ili učini nevjerstvo po slobodnoj volji, da mu tada smirenost njegovog srca u imanu koristi. Već smo predstavili neispravnost ovog mišljenja i da onome ko izgovori nevjerstvo ili ga učini, ne koristi smirenost njegovog srca u imanu, osim ako bude prisiljen na to, te da se prisila veže za izgovor a ne za vjerovanje[2130].

Pa ako neko upita šta je prisila koja dozvoljava izgovaranje nevjerstva? Kakav je odgovor? Odgovor je da kažemo da povod zbog kojeg je objavljen ajet jeste najjasnije čime se komentariše prisila. El-Begavi, رحمه الله, veli: „Ibn Abbas, *radijAllahu anhuma*, rekao je: „Riječi Uzvišenog **„Onoga koji zanevjeruje u Allaha nakon svog imana...“**[2131] odnose se na Ammara. Mušrici su uzeli njega, njegovog oca Jasira, njegovu majku

[2125] To je ono u šta mi vjerujemo suprotno lopovima u ime selefizma i džihada koji ne sprovode tekfir zbog pojave vanjskih uzroka tekfira od riječi i djela, već dodatno na to uvjetuju ispoljavanje srčanog nevjerstva. Pogledaj njihove stavove o tome kada na primjer tehakum tagutu biva velikim širkom, kada glasanje za tagute hukma biva velikim širkom, u njihovu konstataciju suštine velikog širka uopšteno, i sve će ti biti jasno. (op. rec.)
[2126] Ko tagutu zakona kaže „Presudi mi tvojim zakonom!“ mušrik je, iako ne vjeruje da tagut ima pravo da propisuje zakone mimo Allaha ili sudi drugim zakonom mimo Allahovog. (op. rec.)
[2127] Poput tehakuma tagutu, glasanja za tagute hukma ili sedžde kipu i slično. (op. rec.)
[2128] Osim „ulemi“ koja ne zna da je psovač Allaha kafir i ne tekfiri ga osim ako ohalali psovanja, voli ga ili ga smatra lijepim i slično. (op. rec.)
[2129] Allahu Ekber! Na koga se sve danas odnosi ova šejhova presuda! (op. rec.)
[2130] Značenje ajeta o prisili iz sure En-Nahl je kod tih zabludjelih džehmija slijedeće: „Ko zanevjeruje u Allaha nakon svog imana, osim ko bude prisiljen a srce mu smireno u imanu, nije kafir. A onaj koji zanevjeruje u Allaha mimo prisile a prsa nije učinio prostranim za nevjerstvo, takav također nije kafir.“ Ovo je njihovo tumačenje pa uzmi pouku! Kakva je onda korist od uvjetovanja prisile ako čovjek izlazi iz suštine velikog kufra time što svoja prsa neće učiniti prostranim za kufr?! (op. rec.)
[2131] Sura En-Nahl (16) 106

Sumejju, Suhejba, Bilala, Habāba i Salima da ih muče. Što se Sumejje tiče, ona je zavezana između dvije deve a potom je probodena kopljem i ubijena. Ubijen je i njen muž Jasir. Njih dvoje su prve žrtve ubijene u islamu.

Što se Ammara tiče, on im je, prisiljen, svojim jezikom dao ono što su htjeli. Zatvorili su ga u bunar Mejmun i rekli mu: „Zanevjeruj u Muhammeda!“ On ih je u tome slijedio a njegovo srce je to preziralo. Potom je Resulullah, ﷺ, obaviješten da je Ammar zanevjerovao. „Ne!“, reče on. „Uistinu, Ammar je od glave do pete ispunjen imanom, a iman je se pomiješao sa njegovim mesom i krvlju.“ Potom je Ammar došao kod Resulullaha, ﷺ, plačući. Resulullah, ﷺ, upita: „Šta je s tobom?“ „Zlo, Allahov Poslaniče!“, reče on. „Nisam ostavljen sve dok te nisam uvrijedio i njihova božanstva po dobru spomenuo.“ „A šta osjećaš u svome srcu?“, reče on. „Smirenost u imanu.“, reče. Poslanik, ﷺ, je brisao njegove oči[2132], i reče mu: „Ako ti to ponovo učine, ti im ponovi to što si rekao.“ Potom je objavljen ovaj ajet. Od Mudžahida se prenosi da je grupa ljudi izašla radi hidžre pa su ih Kurejšije sustigle u putu pa su oni prisiljeni počinili nevjerstvo te je objavljen ovaj ajet. Od Muqātila se prenosi da je objavljen povodom roba kojeg je njegov vlasnik prisilio na nevjerstvo.“ Kraj.

Onaj kome se dogodi ono što se dogodilo ovima, dozvoljeno mu je ono što je dozvoljeno ovima. Uistinu, Ammar nije izgovorio nevjerstvo osim nakon što su ubili njegovog oca i njegovu majku i nakon što su ga izudarali i zatvorili u bunar.[2133] A isto tako i oni koje su mušrici sustigli, kao i rob kojeg je prisilio njegov vlasnik i drugi koje su ispravni prethodnici spomenuli kod ovog ajeta. Svi oni nisu nevjerstvo izgovorili osim nakon udaranja ili prijetnje. Zato, kada su se neki[2134] u događaju sa imamom Ahmedom pravdali hadisom Ammara, pa im je imam Ahmed, رحمه الله, rekao: „Uistinu, Ammara su udarali, a vama je rečeno: „Izudarat ćemo vas!“ Šejhu-l-islām Ibn Tejmijje, رحمه الله, rekao je: „Razmišljao sam o mezhebu pa sam našao da se prisila razlikuje zavisno od onoga na što se prisiljava. Prihvatljiva prisila u riječi nevjerstva nije isto što i prihvatljiva prisila u poklonu i sl.“.

Ahmed je na više mjesta naznačio da prisila na nevjerstvo ne biva osim uz mučenje udaranjem i vezanjem, a govor nije prisila. Naglasio je da ako žena svome mužu daruje svoj vjenčani dar, da bi zadržala muža, ima ga pravo povratiti na osnovu toga što mu ga ne daje osim zbog toga što se boji da će je pustiti ili se ružno prema njoj odnositi. Prema

---

[2132] Pogledaj koja tema je u središtu ovog događaja u kojem je Ammār izgubio svoju majku i oca, *radijAllahu anhum*! Zatim to uporedi sa shvatanjem onih koji, pod jednim ili drugim izgovorom, dozvoljavaju ispoljavanje kufra u riječima i djelima zbog onoga što malo vrijedi od stvari ovoga svijeta, bez šubhe postojanja stanja prisile. *Allahu-l-Muste'an!* Čudan li je i varljiv ovaj dunjaluk! (op. rec.)

[2133] Neki „hāfizi“ danas dozvoljavaju ljudima kufr zbog ostvarenja prava na penziju, a neki „šejhovi džihada“ zbog krađe televizora. (op. rec.)

[2134] Radi se o poznatom učenjaku hadisa, Jahji ibn Me'inu, nek' je Allahova milost nad njime, s kojim imam Ahmed nije htio pričati do kraja svog života. Postoji li za nas kakvo „opravdanje“ zbog našeg stava prema učenjacima taguta, kojima smo zbog vidova nevjerstva u koje su upali negirali islam u vanjštini, a njihovu nutrinu i suštinski propis prepustili Uzvišenom Allahu?! (op. rec.)

ovome strah od razvoda ili ružnog odnosa je prisila. U drugoj predaji njegovog govora stoji da ju je prisilio. Stvari poput ovih ne bivaju prisila na nevjerstvo. Kada zarobljenik strahuje od nevjernika da ga neće oženiti i da će ga razdvojiti od njegove žene, nije mu dozvoljeno izgovoriti riječ nevjerstva." Kraj.

Ovakvog govora ima mnogo i kod drugih. Ako je se ovo razjasnilo, već je prethodno spomenuto da pomaganje mušrika i ukazivanje im na sramote muslimana, ili njihovo branjenje jezikom, ili zadovoljstvo onim na čemu su oni; sve ovo su stvari koje onoga ko ih učini, bez spomenute prisile, izvode iz vjere. Takav je otpadnik, makar pored toga prezirao nevjernike i volio muslimane. Ovo je već spomenuto na nekoliko mjesta, a ponovili smo ga zbog velikog neznanja o tome i veličine potrebe za njegovim poznavanjem. Što se tiče njegovih riječi 'prezire one koji mu osporavaju'; ako pod onima koji mu osporavaju misli na one koji neprijateljuju sa mušricima dok on prijateljuje, bore se protiv njih dok se on druži sa njima, kao što je očito iz njegovog papira, a već je iznio svoj zindikluk čemu svjedoče njegove riječi 'prezire vojne trupe'.

Također, kada se okomio na sljedbenike tevhida koji su mu se suprotstavili, i počeo hvaliti sljedbenike nevjerstva i nereda, pojasnilo nam se da je ono što tvrdi od njihovog preziranja laž. Uistinu, preziranje s kojim nema jasnog neprijateljstva nije od koristi. Također, kako zamišlja da ih prezire onaj ko ih opisuje time da ne naređuju ostavljanje vjere, niti navode na nešto?! Kako će spojiti između hvale i prezira?[2135] Također, preziranje mušrika za sobom neminovno povlači neprijateljstvo prema njima, a ljubav prema muslimanima za sobom neminovno povlači prijateljstvo s njima. Pronalaženje njihovih mahana i lažan govor o istima ukazuje na žestinu neprijateljstva prema njima.[2136] Uzvišeni je rekao:

قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ

„Reci: 'Ako vi Allaha volite, onda mene slijedite, i vas će Allah voljeti'"[2137]

Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, rekao je:

Voliš neprijatelje voljenog a pozivaš se na

Ljubav prema njemu, to nije moguće,

[2135] Ovo je ono na što ukazujemo već godinama. Pogledaj knjigu *„Odbranu osnove dina i šejhu-l-islama..."* i govor o onima koji su sastavili dvije suprotnosti, a to je vjerska ljubav prema dvjema skupinama koje su u vjerskom sukobu u tevhidu ili njegovim pratiljama čiji nestanak znači nestanak osnove tevhida. (op. rec.)

[2136] Sjeti se postupka naših neprijatelja prema nama, od kojih smo doživjeli skoro sve, a prije svega toga njihovog laganja na Allahov din. Dovoljan nam je Allah protiv njih i divan je On Zaštitnik! (op. rec.)

[2137] Sura Alu Imran (3) 31

Isto tako neprijateljuješ žurno protiv njegovih miljenika

Gdje je ta ljubav brate šejtanski![2138]

Što se tiče njegovog pravdanja onim što nije opravdanje, tj. njegovih riječi „a u njegovom mjestu ga nije zadržalo ništa osim zaštita njegovog života, imetka i potomstva." Kažemo: Prvo, ako je spomenuo da je ojačao njegovo uvjerenje, učvrstio ga u njegovoj vjeri, da ga nevjernici nisu navodili na ono što škodi njegovoj vjeri i da je ostavio zabranjeno a radi po onome što je naređeno; nema potrebe za ovim pravdanjem. Onaj čije je stanje ovako, taj je iznad najvišeg stepena vjere viši za hiljadu.

Ovo treba samo onaj ko zna da je njegovo sjedenje među njima skrnavljenje njegove vjere i slabost njegovog uvjerenja i da je ono što ga je navelo na to ova opravdanja, a već smo ranije pojasnili da je Allah stvorenjima zatvorio vrata pravdanja sa osam stvari spomenutih u riječima Uzvišenog:

قُلْ إِن كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ...

„Reci: 'Ako su vam očevi vaši, i sinovi vaši...'"[2139], sve do Njegovih riječi:

...وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

„...a Allah griješnicima neće ukazati na pravi put."[2140]

Drugo, ako je dokaz za obaveznost hidžre već uspostavljen i da ona ne prestaje sve dok ne prestane i pokajanje, a pokajanje neće prestati sve dok Sunce ne izađe sa zapada, pa kada će se dogoditi sprovođenje ovog farza i kada će se ova obaveza izvršiti. Ako hidžra nije obavezna iz mjesta Turaka, čije je nevjerstvo postalo poznato i čiji nered na Zemlji je postao raznovrstan, tada je još preče da ne bude obavezna iz mjesta mimo njih. Ono što govor ovog sumnjivca garantuje jeste isključivanje ove obaveze.

Što se tiče njegovih riječi „strpljiv na gubitcima koji ga snalaze" kažemo da je griješan a ne nagrađen. Pohvalna strpljivost jeste strpljivost u pokornosti Allahu i u suzdržavanju od nepokornosti Njemu i na Njegovim odredbama i određenjima. Onaj ko se strpi na gubicima zbog sljedbenika laži u gašenju Allahovog svjetla i širenju poroka, strpio se na pokornosti šejtanu i srđenju Milostivoga rušenjem

[2138] Allah ti se smilovao, o Ibni-l-Qajjime! Uistinu, oni koji prijateljuju prema tagutu ne vole Allaha i Njegovog Poslanika, niti oni koji neprijateljuju prema muvehhidima ehlu-s-sunneta i džema'ata zbog njihovog odricanja od velikog širka, ili mušrika, ili onih koji ih ne tekfire. Oni su šejtani i šejtanska braća. (op. rec.)

[2139] Sura Et-Tevba (9) 24

[2140] Sura Et-Tevba (9) 24

islama i vjerovanja. Što se tiče njegovog oslovljavanja, onoga ko to učini, muslimanom, strpljivim, muhadžirom, to je pogrešan govor. Uistinu, musliman je onaj ko druge muslimane sačuva od svoga jezika i ruku.

Strpljiv je onaj ko se strpi u pokornosti svome Gospodaru, a muhadžir je onaj ko ostavi ono što je Allah zabranio. Ako one koji borave kod mušrika nazivaš muslimanima, strpljivima i muhadžirima a Allah ih nazvao griješnicima, nasilnicima prema sebi, a to je u ajetu u surama Et-Tevba i En-Nisā', kao što je već spomenuto. Šta misliš da li si ti onaj koji istinu govori, a ne Allahov govor ili suprotno? Ne! Ti si slagao i u zabludu skrenuo, a ko je istinitijeg govora od Allaha! Teško tebi! Kako se samo usuđuješ protiv Allaha!?

Ima li veće neznalice od tebe o Allahovoj Knjizi i većeg protivljenja Resulullahu? Ako je Allah nazvao onoga ko napusti svoje mjesto muhadžirom Allahu i Njegovom Poslaniku, ti kažeš da je onaj ko boravi kod mušrika muhadžir a Vjerovjesnik, ﷺ, kaže:

المهاجر من هجر ما نهى الله عنه.

„Muhadžir je onaj ko ostavi ono što je Allah zabranio."

A najveće što je Allah zabranio jeste boravak kod mušrika a ti govoriš: „Ko kod njih boravi taj je muhadžir.".

Šta ima jasnije od ovog izvrtanja govora od njegovog pravog značenja i šta je očiglednije od ovog bezbožništva prema Allahovim ajetima i Njegovim propisima? Njegov se autor suprotstavio Allahu i Njegovom Poslaniku:

وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا.

„A ko se suprotstavi Poslaniku, nakon što mu je uputa postala jasna, i slijedi put koji nije put vjernika, pustit ćemo ga da čini što je naumio, i bacit ćemo ga u Džehennem, a loše je to stjecište!"[2141]

Zatim, na kraju svog djela traži da mu onaj ko ga pročita pojasni istinu i da je ono što je spomenuo laž i zabluda.

Kažemo: Zaista se ukazao jedan dio onoga što je u njemu od zabluda i laži, tako da je obaveza vratiti[2142] se u islam i iman, pokajati se Onome Koji poznaje

[2141] Sura En-Nisā' (4) 115.
[2142] Ovo ukazuje na to da ga je šejh Hamed, رحمه الله, protekfirio. (op. rec.)

javno i tajno, odlučnost u neprijateljstvu prema sljedbenicima nevjerstva, griješenja i nepokornosti i prijateljstvo sa sljedbenicima Kur'ana i sunneta. Treba se vratiti onome što je Allah objavio ugledniku Adnanovog potomstva a poslije toga nema osim oholjenje, prkošenje i ostavljenost na cjedilu. Kako je lijepo ono što je Ibnu-l-Qajjim, رحمه الله, rekao:

Tako mi Allaha, pravedniku poslije pojašnjenja nema,

osim prkosa i ostanka na cjedilu.

Rekao je Uzvišeni:

قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِّنْ عِندِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعْهُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٩﴾ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ
أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٠﴾

„Reci: 'Pa donesite vi od Allaha knjigu koja bolje, nego ove dvije, na Pravi put upućuje, nju bih slijedio, ako Istinu govorite!' ﴿49﴾ Pa ako ti se ne odazovu, onda znaj da se oni povode jedino za strastima svojim, a ne Allahovom uputom?! Allah, doista, neće ukazati na Pravi put narodu nepravednom. ﴿50﴾“[2143]

Ono čega je čovjek obavezan da se čuva i od njega strahuje jeste odbijanje istine nakon njenog ukazivanja. Onaj ko to čini u opasnosti je od prevrtanja srca, kao što Uzvišeni kaže:

...وَنُقَلِّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُواْ بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ

„...i da Mi srca njihova i oči njihove nećemo zapečatiti, i da neće vjerovati kao što ni prije nisu vjerovali, i da ih nećemo ostaviti da u zabludi svojoj lutaju smeteni?“[2144]

Moj Allahu, Gospodaru Džibrīla, Mikāīla i Isrāfīla, Stvoritelju nebesa i Zemlje, vidljivog i nevidljivog svijeta, Ti ćeš presuditi robovima Svojim u onome oko čega se razilaze. Uputi nas iz Svoje milosti na istinu oko koje se ljudi podvajaju, uistinu Ti upućuješ koga hoćeš na Pravi put. Poslanik, ﷺ, rekao je: *„Otpočinjite ovim u noćnom namazu.“* Ovo je najkorisnija i najsadržajnija dova.

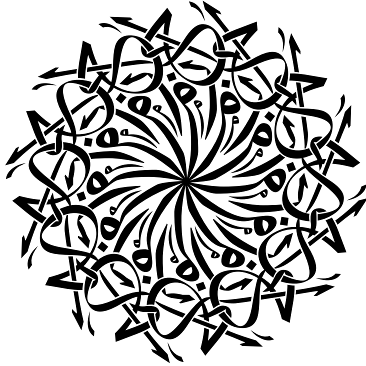
Mir i spas Allahov neka su na našeg uglednika Muhammeda, njegovu porodicu i sve ashabe.

[2143] Sura El-Qasas (28) 49-50
[2144] Sura El-En'am (6) 110

Autor ove studije veli: Završena je u rebī'u-l-evvelu 1261. godine po Hidžri.

Njen sakupljač, Hamed b. Ali b. Muhammed Atik b. Rašid b. Humejza, veli: Mir i spas Allahov neka su na našeg Vjerovjesnika Muhammeda i njegovu porodicu.[2145]

[2145] Molim Uzvišenog Allaha da oprosti grijehe Svog roba, da oprosti svim muslimanima i muslimankama, živim i mrtvim, da nas uputi i učini uzrokom upute drugih. Hvala Allahu Čijom dobrotom se usavršavaju dobra djela! (op. rec.)

KORIŠTENA TERMINOLOGIJA

A [ع أ]

'Ajnu-š-širk (عين الشرك)
Širk lično

Aslu-l-īmān (أصل الإيمان)
Osnova imana, tj. vjerovanja

Aslu-d-dīn (أصل الدين)
Osnova vjere; predstavlja skup uvjerenja, srčanih djela, vanjskih riječi i djela bez kojih se osnova islama ili tevhida ne može ostvariti

Aslu-l-iltizām (أصل الالتزام)
Osnova pridržavanja

Aslu-š-širk (أصل الشرك)
Osnova širka

B [ب]

Bātinen (باطنا)
Nutrinski

El-**Berā'ah** (البراءة)
Odricanje

El-**Bid'at** (البدعة)
Novotarija

El-**Bide'u-š-širkijjeh** (البدع الشركية)
Novotarije koje u sebi sadrže širk

Bulūgu-l-hudždže (بلوغ الحجة)
Dolazak dokaza (argumenta)

D [ض د]

Ed-**Darūreh** (الضرورة)
Stanje nužde

Dāru-l-harb (دار الحرب)
Teritorija rata, tj. područje (država) koje je u ratnim odnosima sa muslimanima

Dāru-l-kufr (دار الكفر)
Zemlja (država) kufra

Dilāletu-l-'am (دلالة العام)
Ukazivanje sveobuhvatnog pojma

Dilāletu-l-iltizām (دلالة الالتزام)
Ukazivanje pojma na značenje izvan njega koje je sa osnovom njegovog značenja povezano neminovnom uzročnom povezanošću

Dilāletu-l-mutābaqah (دلالة المطابقة)
Ukazivanje pojma na cijelo značenje, za kojeg je postavljen

Dilāletu-t-tedammun (دلالة تضمن)
Ukazivanje pojma na jedan dio značenja za kojeg je postavljen

Du'au-l-'ibādeh (دعاء العبادة)
Dova obožavanja

Du'au-l-mes'eleh (دعاء المسألة)
Dova traženja riječima

Dž [ج]

El-**Džāhilijjeh** (الجاهلية)
Predislamsko doba

El-**Džehl** (الجهل)
Neznanje

Džehlu-l-hāl (جهل الحال)
Nepoznavanje stanja

El-**Džins** (الجنس)
Kategorija ili rod

El-**Džuhūd** (الجحود)
Jezičko nijekanje nečeg uz srčanu spoznaju o ispravnosti zanijekanog

El-Džumhūr (الجمهور)
Većina učenjaka (uleme)

E [أ]

Ehlu-l-bejt (أهل البيت)
Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, porodica

Ehlu-dh-dhimmeh (أهل الذمة)
Ehlu-l-kitabije pod zaštitom islamske države

Ehlu-l-fetra (أهل الفترة)
Mušrici koji žive u vremenu i mjestu mrklog neznanja nad kojima se nije uspostavio poslanički argument

Ehlu-l-'ilm (أهل العلم)
Ulema, učenjaci

Ehlu-l-Kitāb (أهل الكتاب)
Sljedbenici Knjige, tj. Jevreji i kršćani

Ehlu-š-širk (أهل الشرك)
Sljedbenici širka, tj. mušrici

Esbābu-š-širk (أسباب الشرك)
Uzroci širka

F [ف]

El-Fāsiq (الفاسق)
Griješnik, počinioc velikih grijeha

Faslu-n-nizā'a (فصل النزاع)
Rješavanje spora

Fehmu-l-hudždže (فهم الحجة)
Razumijevanje dokaza (argumenta)

El-Fitra (الفطرة)
Urođeni prirodni instinkt

El-Fisq (الفسق)
Napuštanje ili izlazak iz pokornosti

G [غ]

Galebetu-dh-dhann (غلبة الظن)
Preovladavajuće mišljenje

H [ه ح خ]

Khaberu-l-āhād (خبر الآحاد)
Tekst kojeg prenose pojedinci

El-Hākim (الحاكم)
Sudija, vladar

El-Hanīf (الحنيف)
Onaj koji se odrekao od širka i 'ibadetom se posvetio samo Allahu

El-Haqīqatu-l-mutlaqah (الحقيقة المطلقة)
Apsolutno, potpuno značenje nekog pojma

El-Hedžr (الهجر)
Izbjegavanje

El-Hukm (الحكم)
Sud, suđenje, propis

I [ع إ]

El-Ibādah (العبادة)
Obožavanje

El-Idžmā'a (الإجماع)
Konsenzus

El-Idžtihād (الإجتهاد)
Ulaganje maksimalnog truda od strane islamskog učenjaka (mudžtehida) s ciljem dolaska do šerijatskog propisa

El-Ifrād (الإفراد)
Činjenjem nekog ili nečeg jednim

El-Ikhlās (الإخلاص)
Čistoća od širka

Ikhlāsu-l-'ibādeh (إخلاص العبادة)
Od širka čisto posvećivanje obožavanja (Allahu)

El-**Ikrāh** (الإكراه)
Prisila

El-**Ilāh** (الإله)
Božanstvo

El-**Iltizām** (الالتزام)
Pridržavanje

El-**Iltizāmu-l-mudžmel** (التزام المجمل)
Uopšteno pridržavanje

El-**Īmān** (الإيمان)
Vjerovanje

El-**Imtinā'** (الإمتناع)
Odbijanje ili opiranje

El-**Iqrār** (الإقرار)
Priznanje

El-**Istigātha** (الاستغاثة)
Traženje pomoći

El-**Istikbār** (الاستكبار)
Oholost

El-**Istislām** (الاستسلام)
Potpuna predanost

El-**Istišfā'a** (الاستشفاع)
Traženje zauzimanje od nekog

El-**Istiqlāl** (الاستقلال)
Neovisnost ili samostalnost

El-**Išrāk** (الإشراك)
Pridruživanje

Idhhāru-d-dīn (إظهار الدين)
Ispoljavanje vjere

J [ي]

El-**Jeqīn** (اليقين)
Čvrsto ubjeđenje

K [ك]

El-**Kāfir** (الكافر)
Nevjernik

El-**Kemālu-l-mustehabb** (الكمال المستحب)
Pohvalna potpunost (īmāna)

El-**Kemālu-l-vādžib** (الكمال الواجب)
Obavezna potpunost (īmāna)

El-**Kufr** (الكفر)
Nevjerstvo

El-**Kufru-l-ekber** (الكفر الأكبر)
Veliki kufr

El-**Kufru-l-asgar** (الكفر الأصغر)
Mali kufr

El-**Kullijeh** (الكلية)
Povrđenost propisa za svaku jedinku pojma

L [ل]

El-**Lāzim** (اللازم)
Ono što iz nečega neminovno proizilazi, što je od nečeg neodvojivo

---

M [م]

El-**Maslaha** (المصلحة)
Korist

El-**Ma'būd** (المعبود)
Onaj kome se ili ono čemu se 'ibadeti

El-**Magsūb** (المغصوب)
Prisiljen, primoran, otet

El-Ma'sijeh (المعصية)
Griješenje

El-Medžāzu-l-'aqlijj (المجاز العقلي)
Razumska metafora

Medžhūlul-hāl (مجهول الحال)
Nepoznatog stanja

El-Mefhūm (المفهوم)
Prećuteno značenje koje se razumije iz mentūqa

Mefhūmu-l-mukhālefah (مفهوم المخالفة)
Oprečno značenje

El-Mentūq (المنطوق)
Značenje na koje neka riječi ili pojam direktno ukazuju

El-Mesā'ilu-l-dhāhireh (المسائل الظاهرة)
Opšte poznata pitanja

El-Mesā'ilu-l-khafijjeh (المسائل الخفية)
Manje poznata (skrivena) pitanja

Medhāhiru-l-kufr (مظاهر الكفر)
Oblici kufra

Medhāhiru-š-širk (مظاهر الشرك)
Oblici kufra

El-Mu'ādāh (المعاداة)
Neprijateljstvo/suprotstavljanje

El-Muāhed (المعاهد)
Nevjernik s kojim postoji ugovor

El-Muhārib (المحارب)
Nevjernik s kojim je se u ratu

El-Muhkem (المحكم)
Ono što je jasno

El-Mukeffir (المكفر)
Ono što čovjeka čini kafirom od uvjerenja ili djela srca, govora jezikom, djela tijela ili ostavljanja nekih uvjerenja, djela ili riječi, čije ostavljanje je veliki kufr

El-Mukellef (المكلف)
Šerijatski obveznik

El-Mukhālefah (المخالفة)
Odudaranje, suprotno postupanje

El-Mulhid (الملحد)
Onaj koji je naklonjen nevjerstvu

El-Munāfiq (المنافق)
Licemjer

El-Murtedd (المرتد)
Otpadnik od islama

El-Mustekbir (المستكبر)
Onaj koji se oholi (npr. pred obožavanjem Allaha)

El-Mušābeheh (المشابهة)
Sličnost

El-Mušerri'i (المشرع)
Propisivač zakona

El-Mušrik (المشرك)
Pridruživač Allahu u Njegovim posebnostima

El-Mutābe'atu-l-mutlaqah (المتابعة المطلقة)
Apsolutno ili potpuno slijeđenje

El-Mutehākim (المتحاكم)
Onaj koji traži presudu (hukm)

El-Mutešābih (المتشابه)
Ono što je manje jasno

Mutlaqu-l-haqīqah (مطلق الحقيقة)
Minimum značenja nekog pojma

Mutlaqu-l-mutābe'ah (مطلق المتابعة)
Djelimično (nepotpuno) slijeđenje, ili minimum koji može biti nazvan slijeđenjem

Mutlaqu-t-tā'ah (مطلق الطاعة)
Djelimična (nepotpuna) pokornost, ili minimum koji može biti nazvan pokornošću

El-Muqallid (المقلد)
Slijepi sljedbenik; onaj koji slijedi nečije pravno mišljenje bez poznavanja vjerskog dokaza

El-Muvehhid (الموحد)
Monoteista. Onaj koji je ostvario osnovu vjerskog značenja jednoće (Allaha), vjerovanjem, riječima, djelima i ostavljanjem

El-Muwālāh (الموالاة)
Prijateljevanje

N [ن]

En-Nidd (الند)
Sličan ili isti

En-Nifāq (النفاق)
Licemjerstvo

En-Nifāqu-l-'amelijj (النفاق العملي)
Nifaq u djelu

En-Nifāqu-l-itiqādijj (النفاق الاعتقادي)
Nifāq u vjerovanju/ubjeđenju

Q [ق]

El-Qādi (القاضي)
Sudija, kadija

Qadājā-l-e'ajān (قضايا الأعيان)
Događaji vezani za pojedince

El-Qānūnu-l-vadi'ijj (القانون الوضعي)
Laički zakon

Qijāmu-l-hudždže (قيام الحجة)
Uspostava dokaza (argumenta)

El-Qijās (القياس)
Analogija

R [ر]

Er-Rabb (الرب)
Gospodar

Reddu-l-khaber (رد الخبر)
Odbijanje tekstova

Reddu-n-nizā'a (رد النزاع)
Vraćanje predmeta spora

Er-Riddet (الردة)
Otpadništvo

Er-Rijā' (الرياء)
Pretvaranje

Er-Rubūbijjet (الربوبية)
Gospodarstvo (Allahovo)

Er-Rukn (الركن)
Najvažniji dio neke cjeline, koji se nalazi unutar nje, čiji nestanak neminovno znači njen nestanak i nepostojanje

---

S [ص س]

Es-Sarīh (الصريح)
Jasno

Es-Sebeb (السبب)
Uzrok

Es-Sevālif (السوالف)
Plemenski zakoni

Es-Sidq (الصدق)
Iskrenost

Es-Sulh (الصلح)
Rješenje spora izmirenjem koje se bazira na obostranom zadovoljstvu stranki u sporu

---

Š [ش]

Eš-**Šart** (الشرط)
Uvjet

Eš-**Šefā'at** (الشفاعة)
Zauzimanje

Eš-**Šerīk** (الشريك)
Drug, ortak

Eš-**Širku-l-ekber** (الشرك الأكبر)
Veliki širk

Eš-**Širku-l-asgar** (الشرك الأصغر)
Mali širk

Širku-t-tā'ah (شرك الطاعة)
Širk pokornosti

Širku-t-tešrī'i (شرك التشريع)
Širk zakonodavstva

Eš-**Šubha** (الشبهة)
Nejasnoća

T [ط ت]

Et-**Tadlīl** (التضليل)
Nekog ocijeniti zabludjelim

Et-**Tāgūt** (الطاغوت)
Tagut je sve ono što se obožava mimo Allaha a u pogledu razumnih bića se uvjetuje da su time zadovoljni

Et-**Tahkīm** (التحكيم)
Uzimanje za sudiju

Et-**Tahlīl** (التحليل)
Ohalaljivanje (dozvoljavanje)

Et-**Tahrīf** (التحريف)
Iskrivljivanje značenja

Et-**Tahrīm** (التحريم)
Oharamljivanje (zabranjivanje)

Tahqīqu-l-menāt (تحقيق المناط)
Konstatacija opisa za kojeg je vezan propis u nekom stanju u realnosti

Et-**Takhsīs** (التخصيص)
Specifiziranje

Et-**Taqjīd** (التقييد)
Ograničavanje

Et-**Taqlīd** (التقليد)
Slijeđenje nečijeg mišljenja bez poznavanja njegovog dokaza

Et-**Tasdīq** (التصديق)
Vjerovanje u istinitost

Et-**Tasrīh** (تصريح)
Jasno izricanje

Et-**Ta'tīl** (التعطيل)
Negacija

Et-**Tā'atu-l-mutlaqah** (الطاعة المطلقة)
Apsolutna pokornost

Et-**Tebdī'** (التبديع)
Nekog ocijeniti novotarom

Et-**Tebdīl** (التبديل)
Promjena

Et-**Tefsīl** (التفصيل)
Detaljno pojašnjenje/objašnjenje

Et-**Tefsīq** (التفسيق)
Nekog ocijeniti fāsiqom, tj. velikim griješnikom

Et-**Tehākum** (التحاكم)
Traženje presude (hukma)

Et-**Tekfīr** (التكفير)
Nekog ocijeniti kafirom, tj. nevjernikom

Tekfīru-l-mu'ajjen (تكفير المعين)
Tekfīr pojedinca

Et-**tekfīru-l-mutlaq** (التكفير المطلق)
Neograničeni tekfir

Et-**Tekjīf** (التكييف)
Određivanje kakvoće

Et-**Teklīf** (التكليف)
Šerijatska obveznost

Et-**Tekzīb** (التكذيب)
Tjeranje u laž

Et-**Temthīl** (التمثيل)
Poistovjećivanje

Et-**Terku-l-mutlaq** (الترك المطلق)
Apsolutno ostavljanje

Et-**Teqarrub** (التقرب)
Približavanje

Et-**Teqijjeh** (التقية)
Pretvaranje

Et-**Tešrī'i** (التشريع)
Propisivanje zakona

Et-**Tešrī'u-l-mutlaq** (التشريع المطلق)
Apsolutno propisivanje zakona

Et-**Tešrīk** (التشريك)
Nekog ocijeniti mušrikom

Et-**Tevekkul** (التوكل)
Oslanjanje

Et-**Tevessul** (التوسل)
Umiljavanje nekom putem nekog sredstva (vesileh)

Et-**Tevhīd** (التوحيد)
Činjenje (Allaha) Jednim, srcem, govorom i djelom

Et-**Te'vīl** (التأويل)
Tumačenje. Kod potonjih generacija tumačenje pojma u prevagnutom značenju zbog dokaza koji to nalaže

Te'vilu-l-hāl (تأويل الحال)
Tumačenje nečijeg stanja ili tumačenje nečijeg stanja u pozitivnom značenju

---

U [ع أ]

El-**Ulūhijjeh** (الألوهية)
Božanstvenost, ili nečija zasluga da bude obožavan, što niko ne zaslužuje mimo Allaha. La ilahe illallah!

El-**'Urf** (العرف)
Tradicija, običaj

Usūlu-d-dīn (أصول الدين)
Temelji vjere

Usūlu-l-fiqh (أصول الفقه)
Metodologija islamskog prava

V [و]

Vahdetu-l-vudžūd (وحدة الوجود)
Uvjerenje o jedinstvenosti postojanja koje se ogleda u vjerovanju da je stvoreno Allah lično

El-**Vesīleh** (الوسيلة)
Sredstvo

Z [ظ ز ذ]

Dhāhiren (ظاهرا)
Vanjštinski

Edh-**Dhann** (الظن)
Mišljenje

Dhanni (ظني)
Hipotetičko

